

R. P. R.

DOS. Nr. 40005

VOL. Nr. 61

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Serviciul „C.”

Secția „C.”-Regională

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

Vijoli Aurel

1532095

P 000148, Vol. 61

Data

P/48/61
Urmează Vol. Nr. 62

12311

Vol. III
Vijoli Aurel

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Invinuitul AIMAJEANU TRAIAN, născut la 18 ianuarie 1910 în Craiova, fiul lui CONSTANTIN și ANA, director la Banca R.P.R., cu ultimul domiciliu în București Str. Popa Savu No.48.

14 iunie 1954- București

Interogatoriul a început la ora 17.

" s-a terminat la ora 20.

Intrebare; Căror persoane li se prezentau spre avizare circularile date de către Dir. Băncii de Stat în cursul trimestrului IV-1951?

Răspuns; In general toate circularile ce erau întocmite de către Direcțiile Băncii, trebuiau să fie semnate de către Consiliul de resort după care se prezentau- scrise la matrită- Direcției Organizării spre a i se da numărul special de eșire.

Incepînd în luna ianuarie 1952- VIJOLI AUREL- fostul președinte al Băncii de Stat- a dat dispoziții ca circularile care se trimit sediilor să-i fie prezentate lui personal spre a le vedea și aviza. În urma acestor dispoziții proiectele de circulații ce se întocmeau erau trimise la Cabinetul lui VIJOLI, iar Direcția Organizării nu le sădea număr de eșire numai după ce i se dădea aprobarea de către VIJOLI AUREL.

Deci începînd cu data de 2 ianuarie 1952 și pînă la 27 ianuarie 1952, toate circularile au fost văzute de către AUREL VIJOLI.

Intrebare; Inainte de 2 ianuarie 1952 VIJOLI AUREL a mai dat asemenea dispoziții?

Răspuns; Inainte de 2 ianuarie 1952, VIJOLI AUREL n-a mai dat niciodată asemenea dispoziții de a i se prezenta spre aprobare toate circularile ce erau întocmite de centrala Băncii pentru sedii.

Intrebare; In urma cărui fapt VIJOLI AUREL a dat la 2 ianuarie 1952 aceste dispoziții?

Răspuns; Nu am cunoscut niciodată ce împrejurări au determinat luarea de către VIJOLI AUREL a acestei măsuri de

././.

a i se prezenta toate circularile. La 2 ianuarie 1952, VIJOLI AUREL a dat această dispoziție fără a arăta pentru ce se face acest lucru.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și constatând că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator,
Slt.- I. Bistran

ss. AIMAJEANU TRAIAN

3 ex. / E.M.

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) ALMĂ JEANU TRĂIAN născut la 18 ianuarie
1910 în Craiova fiul lui Constantin și Ana - Director la Banca R.P.R. cu ultimul
domiciliu în București: Str. Popa Saru nr. 48 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

14 iunie 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 17 și - min.

„ s'a terminat la ora 20 și - min.

Intrebare: Care persoane și se prezentau spre avizare
circularile date de către Direcțiile bănii de stat în cursul trimestrului
IV. 1951?

Răspuns: În general toate circularile erau întocmite de către
Direcțiile bănii trebuiau să fie semnate de către consilierul de
resort după care se prezentau - scris la îndemână. Direcției Organizații
se aice la numărul serial de emis.

Începând cu luna ianuarie 1952. Vijoli Aurel fostul președinte
al Bănii de Stat - a dat dispoziții ca circularile care se trimisese
cazilor să-i fie prezentate lui personal spre a le vedea și aviza.

În urma acestor dispoziții prestate de circulari a se
întâmplau erau trimise la cabinetul lui Vijoli iar Direcția
Organizații nu le dădea număr de emis numai după ce
i se dădea aprobarea de către Vijoli Aurel.

Aci începând cu data de 4 ianuarie 1952 și până la 27 ianuarie
1952 toate circularile au fost văzute de către Vijoli Aurel.

Întrebare: Înainte de 2 ianuarie 1952 Vijoli Aurel a mai
dat asemenea dispoziții?

SEMNATURA

V. J. Aurel

Urmare: Răspuns: Înainte de 2 ianuarie 1952 Vijeli Aurel n-a avut
dat niciodată cremenes dizpuzite de a i re prezenta spre exohore
Toate circutările ce erau întornite de întrola hâmesi pentru odia
litrele: În urma cōmisi fapt Vijeli Aurel a dat la 2 ianuarie
1952 aceste dizpuzit?

Răspuns: Pe om amosut niciodată ce împrejurări
au determinat huresa de către Vijeli Aurel a aceste măsururi de a
i re prezenta toate crementările. În 2 ianuarie 1952 Vijeli Aurel
a dat aceste dizpuzit fōmō a arăta pentru ce se face acest
lucru.

Dupōre am citit prezentul proces verbal de interogatori
curiōnt cu curiōnt și constatānd cā ale scrie corect și întocmai
cu ale declarate de mine astăzi și amez propriu și veritat de mineși.

Arhitata

Plt. G. G. G.

V. Almed

- 3 -

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

12 iunie 1954.

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9. Interogatoriul s-a terminat la ora 14.

Eu, Slt. BISTRAN IOSIF, am interogat în calitate de anchetator pe martorul AIMAJEANU TRAIAN, născut la 18 ianuarie 1910 în Craiova, de cetățenie și naționalitate română, fost membru P.M.R., studii; a absolvit școala superioară de comerț din Craiova în 1928 și Facultatea de Drept din București în 1938 profesia; contabil- la Banca de Stat în funcție de director al Dir. Aprovizionării, cu ultimul domiciliu în București Str. Popa Savu No.48 Raionul I.V.Stalin, căsătorit cu CONSTANTA CRAIOVEANU de 47 ani, casnică cu 1 copil, FLORINA de 18 ani, studentă la Institutul de Limbi Străine- cu soții domiciliază în București Str. Popa Savu No.48. orig. socială; CONSTANTIN- decedat în 1942 fost funcționar la Tribunalul din Dolj, a avut o casă în Craiova, mama ANA de 70 ani -n-a avut avere. În martie 1947 s-a înscris în P.C.R. A participat la alegerile din 1946. Nu a primit decorații. A fost scutit de armată. Nu a fost prizonier. În 1951 a fost la Moscova într-o delegație din partea Băncii de Stat. Nu a participat în organizații contra-revoluționare. Nu a fost condamnat.

Intrebare; Ce restructurări de personal s-au făcut în Banca de Stat în cursul anului 1951?

Răspuns; În cursul anului 1951 s-au făcut două restructurări de personal prima în luna aprilie, iar a doua în septembrie 1951.

Intrebare; Cine a luat parte la organizarea acestor restructurări?

Răspuns; Lucrările privitoare la aceste restructurări au fost conduse atât la prima cât și la a doua restructurare de către fostul Președinte al Băncii-VIJOLI AUREL. De asemenea au mai participat la organizarea acestor restructurări consilierii; RADULESCU GHEORGHE, MORFEI VICTOR, GOGU MAZILESCU ALEXANDRIU CONSTANTIN și directorii de cadre- OPATCHI, la prima restructurare și VERJOLU DUMITRU la cea de a doua.

Intrebare; Care au fost criteriile după care s-au făcut aceste restructurări?

Răspuns; În cadrul acestor redtructurări accentul s-a pus pe scoaterea din cadrul Băncii de Stat- a elementelor necorespunzătoare din punct de vedere profesional.

În acest sens s-au dat dediilor băncii- instrucțiuni circulare pentru în limita unui anumit număr de posturi- și a unui anumit fond de salariu să se procedeze la efectuarea reducerilor.

Circulările date sediilor băncii în acest sens cuprindeau criteriile ce urmau să fie aplicate spre a se realiza reducerea. Aceste criterii erau următoarele;

- Reducerea personalului dela Oficiile caserilor ce urmau să se desființeze.

- Reducerea personalului administrativ- reducerea personalului recent angajat cu specificarea ca dacă nu se realiza cota de reducere să se reducă personalului angajat între iunie- noemvrie 1951- provenit dela I.S.E.P. - reducerea a unuia din soți dacă ambii funcționau în cadrul Băncii de Stat, iar ultimul criteriu ce s-a indicat a fost acela de a se scoate din Bancă elementele necorespunzătoare din punct de vedere politic.

Intrebare; De cine au fost stabilite aceste criterii?

Răspuns; Aceste criterii au fost stabilite de către VIJOLI AUREL și de persoanele ce făceau parte din comitetul de conducere a Băncii și anume MARIN LUPU, RADULESCU GHEORGHE, MORFEI VICTOR, MAZILESCU GHEORGHE, ALEXANDRIU CONSTANTIN. Aceste criterii au fost stabilite în felul următor.

Imediat după apariția Hotărîrii Consiliului de Miniștrii No.1478/1951 am fost chemat de către VIJOLI AUREL în cabinetul său și mi-a dat sarcina de a calcula numprul de posturi și fondul de salarii ce trebuia redus de către Bancă în limitele prevăzute de H.C.M.1478/1951- precum și în limitele instrucțiunilor primite dela Ministerul Finanțelor.

După ce am făcut acest calcul l-am prezentat lui VIJOLI- după care VIJOLI a convocat în cabinetul lui pe toți membrii colectivului de conducere a Băncii- format din persoanele pe care le-am arătat mai sus- pentru a fixa criteriile după care să se facă reducerile de personal.

Venind MARIN LUPU, RADULESCU, MORFEI, ALEXANDRIU și MAZILESCU, VIJOLI AUREL le-a comunicat că a apărut o Hot.a Consiliului de Miniștri potrivit căreia urma să se reducă personalul din bancă într-un anumit procent. Totodată ne-am mai spus că el nu este de acord cu procentul ce s-a făcut Băncii și că va interveni la Ministerul Finanțelor pentruca să se reducă procentul pentru Bancă.

- 3 -

După aceasta VIJOLI a cerut fiecăruia să-și dea
păreră în legătură cu criteriile după care urma să se facă
reducerea personalului. 4

Fiecare din cei prezenți atât VIJOLI AUREL, MARIN
LUFU cât și consilieri au participat efectiv la discuții pe
marginea acestor criterii- în urma cărora s-au fixat punctele și
ordinea lor, hotărându-se să se trimită instrucțiuni în acest
sens sediilor băncii- lucru ce s-a și făcut.

Nu s-a pus în cadrul acestei ședințe problema colabo-
rării dintre directorii unităților băncii cu organele de Partid
și sindicale locale și nici nu s-a discutat în acest sens.

Stiu însă că la un moment dat VIJOLI AUREL a ridicat
problema ca reducerea personalului să se facă în Centrala Băncii
la București pe baza unor tabele trimise de sedii. Aceasta însemna
că reducerea personalului să se facă fără a se cunoaște în mod
temeinic activitatea politică și profesională a salariaților
respectivi. Până la urmă acest lucru nu s-a aplicat.

Intrebare: Ce urmări a avut fixarea criteriilor de
reducere a personalului Băncii în felul în care ai arătat Dta mai
sus?

Răspuns: Prin ficarea criteriilor de reducere a perso-
nalului băncii de VIJOLI AUREL și ceilalți așa cum am arătat mai
sus- au rămas mai departe în Bancă elementele necorespunzătoare
din punct de vedere politic- datorită faptului că reducerile tre-
buiau să se facă în ordinea criteriilor stabilite de centrala
Băncii- în multe unități ale băncii sarcina de reducere a fost
îndeplinită fără a se aplica reducerile personalului necorespunză-
tor din punct de vedere politic.

Deasemeni prin criteriile fixate au fost scoase elemen-
tele tinere provenite dela I.S.E.P.- rămânând mai departe elemen-
tele vechi dubioase nefăcându-se prin aceasta o împospătare a
cadrelor băncii.

După ce am citit prezentul proces verbal de interoga-
toriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespunde
întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și
nesilit de nimeni.

Anchetator,
Slt.- I. Bistran

ss. ALIMAJEANU TRAIAN

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

12 iunie 1955 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 14 și minute.

Eu, Sublocotenent Botnar Ion
am interogăat în calitate de anchetator

1. Numele ALMĂ JEANU (născut, martorul) 2. Prenumele TRAIAN.

3. Anul, luna și ziua nașterii 18 Ianuarie 1910 4. Locul nașterii Craiova

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română

7. Apartenența politică fost membru P.M.R. din ce an

8. Studii A absolvit studi universitari de nivel din Iunie în 1918 în Facultatea de Drept din București în 1938.
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Contabil 10. Ultimul loc de muncă și funcția Banca de Stat în funcția de Director al Biroului Organizării

11. Ultimul domiciliu București Str. Popa Saru nr. 48 Raionul I.V. Stalin.

12. Situația familială Căsătorit cu Constanta Craiovescu de 44 ani căsătorie cu soțul Florina de 19 ani studiază la Institutul de Limbi Străine - cu totți demuriză
(soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)
în București Str. Popa Saru 48.

13. Origina socială Constantin decedat în 1942 ^{loc} funcționar la Tribunalul din Ploiești a avut o soție în Craiova. soția Ana de 40 ani n. a avut avere (averea părinților până la 25 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 În Martie 1947 s-a înscris în P.P.R. (în ce partide politice a fost.

Participare în alegeri) A participat la alegerile din 1946.

Semnătura,

Ion Botnar

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale nu.
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție A fost exilat de comunisti

17. Dacă a fost prizonier nu.
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce În 1951 a fost la Moscova într-o delegație din partea Războiului de Noapte.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare nu.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat nu.

Intrebare: La restructurări de personal s-au făcut în Banca de Stat în cursul anului 1951?

Răspuns: În cursul anului 1951 s-au făcut două restructurări de personal prima în luna Aprilie iar a doua în Decembrie 1951.

Intrebare: Cine a luat parte la organizarea acestor restructurări

Răspuns: Lucrările privitoare la aceste restructurări au fost conduse atât la prima cât și la a doua restructurare de către fostul Președinte al Războiului de Noapte, Nicolae Iorga. De asemenea au mai participat la organizarea acestor restructurări Constantin, Rădulescu Ștef. Morici Victor, Popușcuț, Alexandru Constantin și directorii de cadre. Opatchi. La prima restructurare în Brașov Dumitru la cea de a doua.

Intrebare: Care au fost criteriile după care s-au făcut aceste restructurări?

Răspuns: În cadrul acestor restructurări accentul s-a pus pe

Semnătura,

Urmare: scoaterea din cadrul băncii de stat - a elementelor necesare pungei
laore din punct de vedere profesional.

În acest sens s-au dat rediilor băncii - instrucțiuni circulare pentru
în limita unui anumit număr de posturi și a unui anumit fond
de salarii să se procedeze la efectuarea reducerilor.

Criteriile date rediilor băncii în acest sens cuprindeau criteriile ce urmau
să fie aplicate spre a se realiza reducerea. Aceste criterii erau următoarele:

- Reducerea personalului de la oficiu camerelor ce urmau să se dispunze
- reducerea personalului administrativ - reducerea personalului recent

angajat cu specificarea co dată nu se realizează cota de reducere
să se reducă personalul angajat între limite. Noiembrie 1951 - proviniit
dela I.S.E.P. - reducerea • unuia din sedi' dacă ambii funcționau
în cadrul Băncii de Stat - iar ultimul criteriu ce s-a indicat a
fost acela de a se reduce ocaie din samă elementele necesare pungei
din punct de vedere politic.

Intrebare: De cine au fost stabilite aceste criterii?

Răspuns: Aceste criterii au fost stabilite de către Vijoli Aurel și de
persoanele ce făceau parte din ^{comitetul de} conducerea a Băncii și anume: Marin
Lupu, Rădulescu Gh., Morciș I. Ios, Moșilescu Ștefan și Alexandru C.

Aceste criterii au fost stabilite în februarie următor.

Imediat după apariția Hotărârii Comitetului de Miniștri nr. 1478/1951
am fost chemat de către Vijoli Aurel în cabinetul său - și mi s-a dat
sarcina de a calcula numărul de posturi și fondul de salarii ce
trebuia redus de către Băncă în limitele prevăzute de HCM 1478/1951 - peum
și în limitele instrucțiunilor primite dela Ministerul finanțelor.

După ce am făcut acest calcul l-am prezentat lui Vijoli - după
care Vijoli a convocat în cabinetul lui pe toți membrii Colegiului
de conducere a băncii - format din persoanele pe care le-am arătat
mai sus - pentru a fi fixa criteriile după care să se facă reducerile
de personal.

Veniind Marin Lupu - Rădulescu - Morciș, Alexandru și Moșilescu - Vijoli
Aurel le-a comunicat că a apărut o Hotărâre a Comitetului de

Semnătura,

Aurel

6 - 111

Urmare: de Ministri pînă la urmă s-a redus personalul din
la hîncă într-un anumit procent. Totodată ne-a mai spus că el nu
are de acord cu procentul și s-a fixat hîncii și să se intereseze la
Ministerul Finanelor pentru să se reducă procentul pentru Banca.

După aceasta Pijoli a cerut ficiermă să n' dea părere în legătură
cu criteriile după care urma să se facă reducerea personalului.

Fiecare din ei prezent: atât Pijoli, Marin Lupu și consilierii au participat
afacii la discuții pe marginea acestor criterii - în urma cărora
s-au fixat punctele și ordinea lor - hotărîndu-se să se trimetă
instrucțiuni în acest sens secțiilor hîncii - lucru care n' a fost.

Pe n'a pus în cadrul acestei sedințe problema colaborării
dintre direcțiile unităților hîncii cu organele de Partid și individuale
locale - și nici nu s'a discutat în acest sens.

Alte înmă că n'a un moment dat Pijoli a ridicat problema cu
reducerea personalului să se facă în Centrala hîncii la București pe baza
unor tabele trimise din secții. Acestor înmă să reducerea personalului
nă se facă fără a se umoră în mod temerar activitatea
politică și profesională a colaboratorilor de partini. Pînă la urmă acest
lucru nu s'a aplicat.

Intrebare: Ce urmări a avut fixarea criteriilor de reducere a
personalului hîncii în felul în care ai citat tu mai sus?

Răspuns: Prin fixarea criteriilor de reducere a personalului hîncii
- de Pijoli Avrel și ceilalți era cum am citat mai sus - au rămas
mai departe în hîncă elementele ne necesare purgătoare din punct de
vedere politic - datorită faptului că reducerile trebuiau să se
facă în ordinea criteriilor stabilite de centrala hîncii - în
multe unități ale hîncii vorino de reducere a fost în deplinătate
fără a se aplica reducerile personalului necesare purgătoare din
punct de vedere politic.

Revenind prin criteriile fixate au fost toate elementele tinere
provenite de la isit - rămânând mai departe elementele vechi dulii care

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau
martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

2. Pijoli

Urmare: ne pastrandu-se prin acesta o încredere a cadrelor
lăncii.

Deoarece am citit prezentul proces verbal de interogatoriu
cu încredere și constatănd că cele scrise corespund
întocmai cu cele declarate de mine matrisă și senez propriu și
merit de mine.

Archiștă
Slt. Y. Stoy

P. Pleșcu

Urmare :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OBSERVAȚIE : Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

13 Iulie 1953 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9,30. Interogatoriul s'a terminat la ora

Eu, *A. Pop* de *Securitate* *Angel Marin* am interogat în calitate de *Arhivator*

pe martorul ALEXANDRU CONSTANTIN născut în anul 1911 Aprilie 19 în București, cetățean român, naționalitate română, fost membru al P.M.R. în prezent exclus , din anul 1945, studii; licențiat al Facultății de Drept din București 1929-1934, avocat, funcția; contabil la uzinele "R.E.C.A.S." din București cu ultimul domiciliu în București Str.Bruxeles No.7, căsătorit cu EUFROSINA în vârstă de 42 ani, telefonistă la Athenae Paace are doi copii, PASCU în vârstă de 7 ani și CONSTANTIN în vârstă de 3 ani, cu toții locuiesc în Str.Bruxelles No.7 București. Orig.socială mic burgheză , sunt fiu natural am numai mamă care a fost funcționară în prezent pensionară nu a posedat și nu posedă avere. Până în 1944 nu a fost înscris în nici-o org.politică, din 1945 Mai - fost membru al P.S.D. până la unificarea. Am participat la toate algerile care au avut loc decât a îndeplinit vârsta (până în 1944 am anulat toate buletinele de vot, iar după 1944 am votat cu listele democratice). Nu am fost decorat . Serviciul militar l-am satisfăcut la Reg.de Esc.- eliberându-mă cu gradul de Sergent T.R.comandant de grupă. Nu am fost prizonier și nici nu am luat parte la nici-un front.

În luna Iulie 1947 am fost în R .P.Bulgaria cu ocazia congresului Sindicatelor din Bulgaria delegat de C.G.M. în calitate de secretar general al Uniunii Sindicatelor Funcționarilor Publici. Nu am participat în bande sau organizații contra-revoluționare. Nu am fost nici judecat și nici condamnat.

././.

Intrebare ;

Cu ce v'ați ocupat din anul 1947 și până în prezent ?

Răspuns;

Din luna Noemvrie 1947 și până la 12 Aprilie 1952 am fost funcționar al Băncii de Stat, din Aprilie 1952 până în luna August 1952 nu am ocupat nici-un fel de serviciu. Din August 1952 și până la 28 Aprilie 1953 am lucrat ca tâmplar la Uzinele "Vasile Roaită" din București, iar dela 28 Aprilie 1953 și până în prezent sunt contabil la uzina "Recos" din București.

Intrebare ;

In ce calitate ați lucrat în cadrul Băncii de Stat?

Răspuns;

Până în luna Noemvrie 1948 am deținut în cadrul Băncii de Stat funcția de Administrator deci am făcut parte din Consiliul de Administrație al Băncii. Din Noembrie 1948, până în Aprilie 1952 am avut funcția de consilier în Banca de Stat unde am făcut parte și din comitetul de conducere al Băncii.

Intrebare ;

Pe VIJOLI AUREL îl cunoști?

Răspuns;

Da, îl cunosc pe AUREL VIJOLI încă din anul 1947 când eu am fost numit administrator al Băncii, iar VIJOLI AUREL era guvernatorul Băncii.

Intrebare ;

Cum îl cunoști Dta pe VIJOLI AUREL ?

Răspuns;

Pe VIJOLI AUREL îl cunosc în felul următor. Este în vârstă de circa 50 ani, de statură mijlocie, bine legat părul cărunt șaten, se poartă foarte bine îmbrăcat. Din punct de vedere profesional cunoștea lucrările băncii ca vechi funcționar de bancă fără însă a putea fi socotit excepțional, avea o pregătire profesională unilaterală și în afară de Bancă nu se pricepea la alte probleme. Lecțiile ce le deținea ca profesor la I.S.E.P. îi ereau întocmite de un colectiv de funcționari ai băncii (ERCUTA, MIRCEA VALERIU, CHIRITESCU).

Este o fire violentă ce o manifestă față de funcționarii Băncii, fie arogantă și prin unele eșiri nepermise ce mergeau până la insulte. Nu admitea critica deși îi plăcea să spună să fie criticat.

Este extrem de ambițios și încăpățânat , deasemeni (1) este îngâmfat și îi plăcea să fie lingușit.

Se credea cel mai inteligent om și nu admitea pe nimeni ca inferior al său- ca parte pozitivă; este bun organizator și știe să utilizeze oameni. În repetate rânduri se lăuda cu legăturile directe ce spunea că le are cu secretarul general al Partidului și cu fostul ministru al finanțelor VASILE LUCA. În discuțiile ce se purtau nu uita să repete că este membru de partid din ilegalitate.

Intrebare ;

Care erau relațiile cele mai apropiate a lui VIJOLI AUREL din Bancă?

Răspuns;

În cadrul Băncii de Stat VIJOLI AUREL a fost în relații strânse de prietenii cu fostul consilier GHEORGHE RADULESCU care a fost promovat în postul de consilier- în anul 1943 la propunerea lui VIJOLI.

GHEORGHE RADULESCU este o fire lingușitoare și avea o mare influență asupra lui VIJOLI AUREL, în sensul că acesta urma întotdeauna sugestiile date de RADULESCU GHEORGHE care de multe ori îl informa greșit.

Dela fostul șef al Oficiului Juridic din Bancă (SANDULESCU CONSTANTIN) știu că înainte de anul 1944 , RADULESCU ar fi avut acțiuni la o bancă particulară din București.

Acest GHEORGHE RADULESCU nu era și nici nu putea fi socotit prin manifestările sale alături de clasa muncitoare.

Alte relații mai apropiate în Banca de Stat de lui VIJOLI AUREL eu nu mai cunosc.

Intrebare ;

Cine era în măsură să dispună- promovarea- retrogradarea și scoaterea elementelor din Bancă?

Răspuns;

Singura persoana competentă era după cum prevedea și legea de organizare a Băncii care se ocupa de aceste probleme era guvernatorul.

Intrebare ;

Deci de cine a depins politica de cadre în Banca de Stat?

Răspuns;

Politica de cadre în Banca de Stat, era dirijată și administrată de Președintele Băncii -VIJOLI AUREL.

Intrebare ;

Arată felul cum a dirijat VIJOLI AUREL politica de cadre în Banca de Stat?

Răspuns. :

Dela început vreau să arăt că VIJOLI AUREL a dus în cadrul Băncii de Stat o politică de cadre dușmănoasă.

Intrebare ;

In ce a constat și cum s'a manifestat politica dușmănoasă de cadre dusă de VIJOLI AUREL în cadrul Băncii de Stat?

Răspuns ;

VIJOLI AUREL- a promovat și menținut în funcții de răspundere elemente- dușmănoase sub pretextul că sunt specialiști și că banca nu se poate lipsi de ei, făcându-și prin aceasta colaboratori direcți.

Intrebare ;

Arată în mod concret care sunt elementele dușmănoase pe care VIJOLI AUREL le-a promovat și menținut în funcții în cadrul Băncii de Stat?

Răspuns ;

Elementele dușmănoase pe care VIJOLI AUREL le-a promovat și menținut în posturi de răspundere sunt; RADULESCU GHEORGHE, fost consilier- în trecut membru al P.N-L. omul de casă al fostului ministru de finanțe VICTOR SLAVESCU, acționar al unei Bănci particulare , element care se manifesta în mod direct dușmănoas- în aceia că sfida elementele muncitorești. PROCOEANU DUMITRU, fost Director Adjunct la Direcția Planificării Monetare, fost legionar, ROSCA NICOLAE, fost șef al sectorului Planificarea Circulației Monetare, după care îmi amintesc fost legionar exclus din Partid. DAMIAN, celălalt nume nu îl rețin. HALISCHI și NICULESCU BOLINTIN, foști avocați în Bancă promovați inspectori generali, foști epurați din barou, toți trei , ereau oameni de încredere ai fostului consilier GHEORGHE RADULESCU. Pe aceștia eu i-am propus pentru îndepărtarea din Bancă însă VIJOLI AUREL s'a opus- spunând că sunt specialiști și nu se poate dispensa de ei. După multe insistente a admis, după câte îmi amintesc îndepărtarea din Bancă numai a lui NICULESCU BOLENTIN. EREUTA PETRE- care și-a făcut studiile la Berlin a fost promovat în funcția de referent tehnic de către VIJOLI AUREL-

CHIRITESCU CONSTANTIN- de origină burgheză menținut și promovată în funcție de VIJOLI AUREL. Au mai fost și alte elemente însă eu nu îmi reamintesc numele lor.

Intrebare ;

Care a fost atitudinea lui VIJOLI AUREL față de elementele muncitorești?

Răspuns;

Pe față nu a arătat că este împotriva promovării în funcția elementelor muncitorești însă în fapt nu se hotăra ușor pentru promovarea lor- în munci de răspundere- arătând că pe mulți îi cunoaște ca nepregătiți.

Intrebare ;

Dar în legătură cu activitatea legată direct de Bancă, ce cunoști?

Răspuns;

VIJOLI AUREL nu a pus la dispoziția colaboratorilor lui direcți materialul adus și experiența căpătată în urma vizitelor făcute la Gosbank decât parțial și cu mare întârziere. Multe hotărâri privind problemele bancare le lua fără a se consulta cu organul consultativ legal, Comitetul Băncii, Planul de Credite și planul Circulației monetare, nu erau puse în discuția comitetului iar când erau aduse la comitet erau prezentat în ultimul moment pentru a nu mai avea timpul necesar pentru discutarea lor, fapt pentru care am atras atenția lui VIJOLI.

Pentru a ascunde atitudinea lui dușmănoasă în ceea ce privește problemele- Direcției Planificării- a pus această direcție sub conducerea exclusivă a lui GHEORGHE RADULESCU omul său de încredere pe care la menținut în funcție de coordonator al acestei direcții- chiar după ce acesta a fost exclus din Partid și eu toate că RADULESCU nu era specialist în problemele bancare.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine susține și semnez propriu.

ss. ALEXANDRU CONSTANTIN

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

13 Iulie

1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 30 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora _____ și _____ minute.

Eu,

am interogat în calitate de _____

1. Numele Alexandru (pe arestatul, sețional, martorului) 2. Prenumele Constantin
3. Anul, luna și ziua nașterii 19 Aprilie 1911 4. Locul nașterii București

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea română
7. Apartenența politică Fost membru al P.M.R. în prezent arestat din ce an 1945
8. Studii Licențiat al Facultății de Drept din Buc. (1929-1934)
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia avocat 10. Ultimul loc de muncă și funcția Contabil la Uz. RECAȘ din București

11. Ultimul domiciliu Buc. Str. Bruxelles Nr 7.

12. Situația familială Căsătorit cu Ecaterina în vârstă de 42 ani de-
fonită la Alene Peluce are doi copii: Păscu în vârstă de (soția, copii, numele lor, vârsta)
7 ani și Constantin în vârstă de 3 ani cu toți locuiesc în
loc, domiciliu și ocupația)

Str. Bruxelles Nr 7 București

13. Origina socială mic burgheză - este fiu natural al or. numei mame
care a fost funcționară în prezent pensionară nu a posedat și nu posedă avere (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 Până în 1944 nu a fost membru în nici o
org. politică, din 1945-1947 - fost membru al P.S.) până la unificare (în ce partide politice a fost.

Participare în alegeri)
Am participat la toate stegențele care au avut loc decând emindă
plinită în țară pînă în 1944 am ondat toate hotărîrile de rot. ioc după 1944 au
valat cu sistele democratice.

Semnătura,

Constanțiu

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale Wu.
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție serviciul militar la m. b. t. c.
folosit la rez. de uc. Reg. colaborându-mi cu gradul de sergent T.R.
Comandant de grupă

17. Dacă a fost prizonier NU am fost prizonier și nici nu am
luat parte pe niciun front.
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce În luna Iulie
1947 am fost în R.P. Belgia ca presedinte al comisiei judecătorești din
Belgia de fapt de C.B.H. în calitate de pretor general al instanței judecătorești
funcționului public

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

NU

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat NU am fost nici judecat și nici condamnat.

Intrebare: Cu ce văli ocupat din anul 1947 și până în prezent?

Răspuns: Din luna noiembrie 1947 și până în 12 aprilie 1952
am fost funcționar al Banii de Stat, iar din aprilie 1952
până în luna august 1952 nu am ocupat niciun fel de serviciu, din
august 1952 și până la 28 aprilie 1953 am lucrat ca tâmplar la
U.E. "Pavle Roșca" din București, iar de la 28 aprilie 1953 și până
în prezent sunt contabil la U.E. "Recoas" din Buc.

Intrebare: În ce calitate și în ce calitate și în ce calitate
de stat?

Răspuns: Până în luna noiembrie 1948 am deținut în cadrul
Banii de Stat funcția de administrator și am fost parte
din consiliul de administrație al Banii. Din noiembrie
1948 până în aprilie 1952 am deținut funcția de contabil

Semnătura,
Constanțescu

Urmas: in Banca de Stat rurali cum facul parte in den
 camitului de cauduceu al Banca

14

Intrebare: Se vizita Aurel il cumosi?

Raspuns: Da, il cumosi pe Aurel vizita inca din anul 1947 cand
 eu am fost numit administrator al Banca, iar vizita Aurel era
 guvernatorul Banca.

Intrebare: Cum il cumosi sta pe vizita Aurel?

Raspuns: Se vizita Aurel il cumosi in felul urmatoare. Ati in
 vechi de circa 50 ani, de statura inaltie si are legat parul curat
 rotund, se porta parul si in vechi, sau parul de roscu profesional
 cumotia lucrului Banca ca rechi functionar de banca fiero iuso a
 putea si socati exceptional, avea o pregatire profesionala
 unilaterala in afara de banca nu se preocupa la alte
 probleme. Lecturile si le tinea sa profesor la TSEP ii erau
 intocmite de un colectiv de functionari de banca
 (Executa, eliberea Valeriu, Chiristenu)

Este o fire violenta ce o manifesta pta de functionarii
 Banca, fire aroganta si prin unele ori nepermise
 ce mergeau pona la insulte. Nu admities critica
 deni ii placea sa ignora sa se critice. Este extrem
 de ambitios si inapasonat, deosemeni este inyanfat
 si ii placea sa se linxent.

Se crede cel mai inteligent om si nu admities pe
 nimeni ca superior al sau - Ca parte pozitiva
 este bun organizator si tie sa utilizeze oamenii.
 Am repetate ronseni in lauda cu legaturile directe
 a ronsa sa le are cu secretarul general al Partidului
 si cu partul ministru al Finantelor Varile Banca.
 In vechitile ce se purtau nu ricta sa repete ca este
 membru de Partid din ilegalitate
 Intrebare - Care erau rictile cele mai apropiate
 a lui Vizita Aurel din Banca?

Semnatura
 Cristaessau

Urmare: Păpăuș - In cadrul Băncii de Stat Vijoli Aurel a fost în relati străngede prietenie cu fostul Conducător Gheorghe Rădulescu care a fost promovot în postul de consilier în anul 1948 la propunerea lui Vijoli.

Gheorghe Rădulescu este o fire lingvistică și are o mare influență asupra lui Vijoli Aurel în sensul că acesta urma să introducă unele sugestii date de Rădulescu Gheorghe care de multe ori îl informa greit.

De la postul ref al Oficiului juridic din Banca Sănduleșu (Târn) stiu că înaintea de anul 1948 Rădulescu și și avut activități o Banca particulară din Păcuraru.

Acum Gheorghe Rădulescu nu eua și nici nu putea și recoltă prin manifestările sale călătări de clasa muncitoare.

Alte relati învii apropiate în Banca de Stat Sănduleșu Aurel cu unu moi cunosc.

Intrebare: Cine eua în mână să dispună - promovarea - retrogradarea și scutirea elementelor din Banca:

Păpăuș - Singura persoană competentă eua după cum prevedea și legea de organizare a Băncii care ocupă de acesti probleme eua guvernatorul.

Intrebare - Deci de cine o depins politica de cadru în Banca de Stat. ?

Păpăuș - Politica de cadru în Banca de Stat eua dirijată și îndrumată de Președintele Băncii Vijoli Aurel.

Intrebare - Cuată felul cum a dirijat Vijoli Aurel politica de cadru în Banca de Stat.

Semnătura,
Constanța

Urmare: Răspuns - De la început veau să arăt că ¹⁵
Vijoli Aurel a dus în cadrul Băncii de Stat
la politica de caducă durmănoasă.

Intrebare - In ce a constat și cum se mani-
festat politica durmănoasă de caducă dură de
Vijoli Aurel în cadrul Băncii de Stat.

Răspuns: Vijoli Aurel - a promovat și menți-
nut în fațete de răspundere elemente -
durmănoase sub pretextul că sunt specialități
și că banca nu se poate lipsi de ei. Făcându-le
prin aceasta colaboratori direcți.

Intrebare - Date în mod concret care sunt
elementele durmănoase pe care Vijoli Aurel
le a promovat și menținut în fațete în
cadrul Băncii de Stat -

Răspuns - Elementele durmănoase pe care
Vijoli Aurel le a promovat și menținut în
fațete sunt: Radulescu Gheorghe - fost
consilier - în trecut membru al P.N.L omul
de care al fostului ministru de finanțe Victor
Slăvescu, actionar al unei bănci particulare -
element care se manifesta în mod direct
durmănoas - în aceea că spăla elementele
muncitorești. Prococonie Dumitru fost
Director Adjunct la Direcția Planificării economice
fost legionar. Poro Nicolae - fost șef al
sectorului Planificarea Circulației economice
după câte îmi amintesc fost legionar exclus
din Partid - Damian, edilită nume nu
il rețin - Halixchi și Niculescu Polintin fosti
avocați în Banca promovati impetivi Genevici
fost epurati din banca totu tui, erau oameni de

Semnatura,
Constanța

Urmare: in vederea vii fortului comitei Ghorghe Radulescu - Pe acestia eu i-am propus pentru indepartarea din Banca in vii Vijoli Aurel sa opus - spunand ca sunt specialisti si nu se poate dispensa de ei. După multe insistente a admis după câte imi amintesc indepartarea din Banca numori o lui Chellean Potentiu. **Teruța Letu** - care nu a făcut studiile la Berlin a fost promovată în funcție de referent tehnic de către Vijoli Aurel - **Christina Constantiu** - de origine bulgareza mentinut si promovată în funcție de Vijoli Aurel - Aici mai sunt si alte elemente imo eu nu imi reamintesc numele lor.

Intrebare - Care a fost atitudinea lui Vijoli Aurel fata de elementele muncitoresti?

Raspuns - Pe fata nu a avut ca este inpotiva promovării în funcție a elementelor muncitoresti imo în fapt nu se hotara una pentru promovarea lor - în muni de raspundere - avand ca pe multi si - cunoscute ca nepregătiti.

Intrebare - Dar în legătura cu activitatea legata direct de Banca, ce cunosti?

Raspuns - Vijoli Aurel nu a pus la dispozitia colaboratorilor lui directi materialul necesar si experienta capotata în urme vizitelor făcute la Gosbank deciort partial si cu mare intarziere - Multe hotărâri privind problemele banare le lua fara a se consulta cu organul consultativ legal, **Comitetul Banicii** - **Planul de Credit** si **planul Consultativ** moneton,

Sepratura,
Constanța

Urmare: nu erau pun in discutie comitetului
 in cond creati adun la comitet erau
 prezentate in ultimul moment pentru
 a nu mai avea timpul necesar pentru
 discutarea lor. fapt pentru care am atras
 atentia lui Vjoli

Pentru a aruncate atitudinea lui dumă-
 noara in ceace priveste problemele. Directiei
 Planificarii - a pus acorda directie sub
 conducerea exclusivă a lui Gheorghe
 Pădulescu omul sau de încredere pe
 care la mentinut in functie de coordonarea
 activitatii directiei - chiar după ce
 acorda a fost exclus din Partid si cu
 toate ca Pădulescu nu erau specializat
 in problemele financiare.

După ce am citit raportul proces
 verbal de interogatoriu si am constat ca
 corectunde intotul cu cele declarate de
 mine sustin si umnez propriu.

— Constantinescu

Pe Vijoli Aurel l. am cunoscut în 1981,
la Banca Națională, unde eram asianași
funcționari. El lucra la serviciul de conturi,
ca șef de secție.

Cumstea bine problemele de bancă și era
apreciat ca un element conștiințos și foarte
sărguitor în muncă.

A avansat până la gradul de inspector,
(gradul cel mai mare în bancă era inspector
general) pe baza muncii bune pe care o făcea.

În cadrul muncii în bancă, adesea
relatii aproape filiale și câte-odată discutăm
și chestiuni în a față de serviciu. Din aceste
discuții, mi-am dat seama că avea păreri
politice de stânga. Nu se străduia însă
să convingă și pe alții de justetea lor și
deci să și facă și și le însușească.

Este orgolios, are o părere deosebit de bună despre
sine. Consideră prost pe oricine nu este de
părerea lui. E foarte incapătănat. Are treabă
foarte mult diplomele academice, el însuși fiind
licențiat al Academiei Comerciale, licențiat și
doctor în drept. Este distant cu ei mai puțin
în grad, nu ținea să le cunoască părinții
fiind convins că nu are ce învăța de la ei.

2) În 1940, după ce eu luasem legătura cu partidul am discutat cu el și cu arhivistul Alexandru - surghiuni din bancă pe ca 18 și stiam cu păreri de slănga și consideram că ar putea fi folositori - dacă nu ar dori să stea de vorbă cu oameni apropiați de partid. Au fost de acord și le-am făcut legătura cu Iov. Levente, la mine acasă -

Întâlnirile au continuat regulat, întâi la mine, apoi la Pijoli, tot timpul războiului. (După Iov. Levente, legătura cu partidul am avut-o, din 1941, prin Koffler)

În cadrul acestor întâlniri, adeseori Pijoli ne comunica informații privind activitatea băncii - credite, rezultate ale inspecțiilor, convenții, etc. Ne-adus raportul făcut de el asupra activității Slii de credit și, cred, și un raport asupra activității Tricooop-ului (Institut. de cooperativă)

În afara de munca în bancă, mai lucra la o Comisie de judecată a infracțiunilor la legea de Româniizare și la Direcția (sau Comisarariatul) Puteurilor. De asemenea a fost delegatul băncii la Consiliul Superior Bancar, unde l. a avut pe G. Pădulescu, pe care ulterior l. a adus în bancă.

Din 1943, Koffler i. a propus să urcaze la Poiana Tapuluii, pentru a lua legătura

cu Pătrăscanu, însă, un stiu din ce
cârmă, un s'a dus. —

— 19

În afară de participarea la întâlniri
d'cotizație, un stiu să fi avut o altă acti-
vitate pe linia partidului.

În 1943, Vijoli mi-a comunicat într-o
zi, că el și Butcu Alexandrescu au fost propuși
și admisi în partid. Nicio dată însă, la
sedințe, un s'a discutat această chestiune.

Un timp - o săptămână sau ceva mai mult
Koffler a locuit la Vijoli (în 1944)

După 23 August îl întâlneam des la
sedința centrală al Uniunii Patriotilor. Într-o zi
mi-a spus că Koffler este foarte obătut de
darece e ținut de o parte, un are sarcini
și a manifestat părerea de rău, că un ele-
ment așa de capabil un este folosit. Mai
târziu mi-a spus că a încercat să vorbească
despre aceasta cu Ion Agiu, însă fără
nici un rezultat.

Din Noiembrie 1944, l-am întâlnit foarte
rar - până în Oct. 1945

Întâlnindu-l întâmplător, pe Ștrava, după
reformarea agra din 1945, în cursul discuției,
și-a manifestat nemulțumirea față de
felul cum s'a împlinit reforma agrară,
că un s'ar dat "despagubiri" moșierilor

4/ La întrebarea mea, cum s'ar justifica
o astfel de situație, mi. a răspuns că dacă
s'ar da despăgubiri, expropriația ar 211
căpăta un caracter "legal" și nu ar
provoca nici nemulțumiri

Din Octombrie 1945 până în 1947, când
eu am plecat din țară, l. am întâlnit aproape
regulat, la secția economică a C.C. din al
cărui colectiv făcea parte.

De câteva ori s'a plâns că munca merge
nesatisfăcător, deoarece nu găsește în-
telegerea necesară pentru rezolvarea justă
a problemelor. Nu preciza despre ce probleme
e vorba și cine sunt cei care nu au înțelegerea
justă. Odată numai a spus că singura
cu care se poate înțelege este Ana Pauker

În această perioadă mi. am dat mai bine
seama de trăsăturile caracteristice ale lui
Vijoli: orgoliu, încăpățănare, o părere excesiv
de bună despre sine, etc.

Disprețuina oamenilor simpli. Era în bancă
un an de serviciu, ^{-libai-} care se hrănea de încrederea to-
varășilor lui de muncă, ale căror interese le sus-
ținea în mod ferm. Vijoli căuta să l. defai-
nereze în toate chipurile, și să l. arate într-o
humnă în totul nefavorabilă. Motivul acestei
atitudini, era că libai, "un usier" trebuia
să facă ceea ce se spune, un să aibă păreri
proprii și să discute în contradicție cu alții "mai mari"

5) Din toamna anului 1948 în cadrul sarcinilor ce aveau la Comit. de Stat și Planificării am avut relații de muncă cu dijoli. Aceste relații au căpătat un caracter regulat o dată cu introducerea planului de casti.

La întocmirea planului de casti, Jacob și dijoli, neglijau aproape complet veniturile Statului din impozitele datorate de alții decât salariații (n.e.e. impozitele agricole, comerciale etc), de asemenea încusarea datorilor către Stat (împrumuturile acordate de Stat în 1947, țăranilor)

Acest lucru a esit în evidență în mod deosebit în 1951.

Impozitul agricol, aprobat de Marele Adunare Națională, pentru anul 1951, a fost de 12 miliarde lei.

Din împrumuturile acordate de Stat țăranilor în 1947, mai era de plată în 1951, peste 4,5 miliarde lei.

La ocazia întocmirii planului de casti pe trim. III, în propunerile M. Tănăsescu și Șerif de Stat, impozitele figurează cu o cotă mult inferioară celei corespunzătoare volumului de 12 miliarde lei din datorile țăranilor, se propunea să se încaseze câteva sute de miliarde.

Nu am fost de acord cu aceste propuneri și am cerut să se măsoare cotele -

6) J. a hotărât să se țină o sedință pentru
rediscutarea acestei probleme. Sedința a
avut loc la Banca și a luat parte Jacob
Dijoli.

Jacob a arătat că impozitul agricol, de
facto este de 12 miliarde ci numai 9 miliarde,
deoarece între timp a fost micșorat prin
Hotărârea a Consiliului de Agricultori. În referința
la o Hotărâre prin care se stabileau cotele
de impozite pe gospodării țărănești, în funcție
de fertilitatea solului. În această Hotărâre
nu se spunea nici un cuvânt că prin aceea
pe regiuni a impozitului, volumul se va
reducе, și nici în mod indirect aceasta
nu recșea. În realitate, prin această Hotărâre,
~~de fapt~~ în mod efectiv, a fost redus
impozitul la cca 9 miliarde.

Referitor la încasarea datorilor, Dijoli
a arătat că nu este de acord să fie încasate
între o proporție mai mare, deoarece țărani
nu au posibilitatea să plătească, și în afara
de aceasta nu știe dacă aceste datorii nu
au fost chiar plătite. Banca se flet recunoscând
situația lor exactă.

Nu am fost de acord cu ei și am întocmit
o minută în care am arătat punctul de
vedere al lui Jacob și Dijoli și al nostru.
J. a arătat a doua zi lui Dijoli această

minimată și l-am rugat să o semnaleză și să spună
spunând că nu este nevoie, deoarece această
chestiune se va hotărî definitiv într-o unică
ședință, la banca

După aceasta, mi s'a adus la cunoștință
că Vijoli a afirmat că în timpul discuțiilor,
l-am și amenințat pentru a-l determina
să fie de acord în punctul de vedere al C.S.P.

• Într-o discuție mai târziu ce l-am deter-
minat să spună această minciună, a negat
că ar fi spus așa ceva lui Luca -

Activitatea și activitatea lui Vijoli privind
reforma bănească, ^{din 1952} nu o curse

• Vechile cadre funcționărești din bancă,
Vijoli le privea cu multă încredere, considera
că numai acești "specialiști" pot să asigure
în bune condiții activitatea bancii. Nu l-am
arguit o dată manifestându-și neîncredere
față de vre-unul. Din contra, se înconjură
de ei, exemplul Kirilov, fiul unui car-
ducător al Partidului liberal

• I-am atras atențiunea o dată asupra lui
G. Rădulescu, consilier la bancă, despre care
am auzit unele lucruri negative. Imediat
i-a luat apărarea, spunând că îl cunoaște
de la Consiliul Superior bancar, că e un om de
foarte încredere, și dacă se spune că

8) despre el, se datorește tocmai faptului că
este un om cinstit și devotat partidului. 24

P. Hărăușan

28. III 1953

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul BERMAN JAQUES, născut în București la 18 Ianuarie 1900, fiul lui MORITZ și ERNESTINA, de profesie inginer constructor, cu ultimul domiciliu în București Str.Schitu Măgureanu No.39.

11 Iunie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 12,30.
" s'a terminat la ora 22,35.

Intrebare ;

In declarațiile consemnate în procesele verbale anterioare ai declarat că l-ai cunoscut pe AUREL VIJOLI. Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut ?

Răspuns;

Personal l-am cunoscut pe VIJOLI AUREL în Septembrie 1944 în clădirea Comitetului Central al Partidului Comunist din Str.Eliza Filipescu. Aici a avut loc o ședință la care au participat; VIJOLI AUREL, KOFLER REMUS , CAIMANOVICI EMIL, eu, deasemeni a fost prezent și președintele Comisiei de Control a C.C. Cu această ocazie KOFLER REMUS a fost desărcinat din funcția de responsabil al Comisiei financiare și a fost numit VIJOLI AUREL în locul lui.

Intrebare ;

Ce cunoșteai Dta privitor la VIJOLI AUREL, înainte de al cunoaște ?

Răspuns;

Inainte de al cunoaște pe VIJOLI AUREL eu nu am auzit nimic privitor la el. Intimpul războiului eu am primit dela KOFLER REMUS niște rapoarte - studii privind Banca de Credit Român, Soc.Mica și Cooperația pe care conform indicației lui KOFLER le-am predat lui ALEX.STEFANESCU spre a fi transmise Inteligence Serviceului.

Ulterior după ce l-am cunoscut pe VIJOLI, KOFLER mi-a spus că acele lucrări le obținuse dela VIJOLI. Dealtfel și în perioada din timpul războiului când am primit acele rapoarte studii, am știut dela KOFLER că le-a obținut dela cineva dela Banca Națională, fără însă să știu atunci dela cine anume.

Nu pot să-mi aduc aminte dacă am discutat cu KOFLER despre VIJOLI cu puțin timp înainte de această ședință sau după această ședință în orice caz am avut o discuție cu KOFLER la biroul meu Sigma din Str.Intr.Biserica Albă No.3. Cu această ocazie KOFLER mi-a spus că este omul lui de încredere și că a dus împreună cu el o activitate împotriva partidului sau împotriva liniei revoluționare a partidului. Cuvintele nu pot să mi le reamintesc exact dar acesta era sensul. Tot atunci mi-a spus că a obținut acele rapoarte economice despre care am arătat mai înainte, dela VIJOLI.

Intrebare ;

Cu ce scop ți-a spus D-tale KOFLER toate acestea ?

Răspuns;

Ca să ne cunoaștem și să știu cu cine lucrez.

Intrebare ;

Altceva ce ai mai discutat cu KOFLER privitor la VIJOLI

AUREL?

Răspuns;

Altceva nu am mai discutat cu KOFLER cu acel prilej.

Intrebare ;

Ulterior ce ai mai discutat cu KOFLER despre VIJOLI ?

Răspuns;

Ulterior eu nu l-am mai văzut pe KOFLER astfel că nu am mai discutat nimic cu el.

Intrebare ;

Cum au evoluat relațiile dintre D-ta și VIJOLI AUREL?

Răspuns;

Până în Noembrie 1944 nu am avut discuții cu el. Venea din când în când pela biroul meu unde era sediul comisiei financiare dar se ocupa foarte puțin de aceasta având și alte însărcinări. În Noembrie 1944 a primit însărcinarea din partea Partidului să organizeze cercurile de studii ale F.N.D.-ului (Frontul Național Democrat). Într'o discuție pe care am avut-o cu el la biroul meu în cursul lunii Noembrie fiind numai noi doi ,

VIJOLI mi-a spus că mă numește pe mine în cercul de studii industrial pentru sectorul construcții și materiale de construcții.

Cu această ocazie mi-a spus că KOFLER i-a vorbit despre mine și că poate să aibă încredere în mine pentru că am lucrat cu el, cu KOFLER, în timpul războiului în activitatea dusă de el în contra Partidului.

Intrebare :

Pentru ce ți-a spus Dta VIJOLI acestea ?

Răspuns;

VIJOLI mi-a cerut ca raportul pe care îl voi întocmi privitor la situația din sectorul construcției și materiale de construcții să fie astfel întocmit încât să prezinte o situație mai favorabilă de cât este în realitate, pentru ca Partidul să nu cunoască realitatea și să nu se poată lua măsuri.

Intrebare ;

Cele ce declari Dta privitor la cele ce ți-a spus VIJOLI că a discutat cu KOFLER despre Dta sunt cuvintele exacte pe cari ți le-a spus VIJOLI ?

Răspuns;

Cuvintele exacte nu mi le pot reaminti după atâta timp însă fondul este exact cum l-am redat. Eu i-am spus lui VIJOLI că voi întocmi raportul așa cum cere el.

Intrebare ;

În această privință ce ai mai discutat cu VIJOLI?

Răspuns;

VIJOLI mi-a spus că în raport să nu arăt greutățile obiective. Să arăt producția în creștere când realitatea era tocmai contrară. Am discutat în câteva rânduri în cursul iernii 1944-1945 până când am predat raportul. Discuțiile le-am avut în doi la mine la birou. VIJOLI mi-a spus că și la celelalte sectoare economice din cercul de studii industrial procedează la fel. Mi-a mai spus că în cercul de studii industrial oamenii lui de încredere sunt EFRAIM și BUCUR SCHIOFU.

Intrebare ;

De ce ți-a spus despre acestea ?

Răspuns;

Nu știu. Mi-a spus numai că sunt oamenii lui de încredere. Nu mi-a spus până unde merge încrederea și ce lucrează cu

acestea.

Intrebare ;

Cum ai întocmit Dta raportul?

Răspuns;

Eu am întocmit raportul așa cum îmi ceruse VIJOLI și l-am predat acestuia.

Intrebare ;

Care a fost activitatea lui VIJOLI ca responsabil al comisiei financiare?

Răspuns;

A avut o activitate formală timp de vreo trei luni fiind ocupat cu multe alte sarcini. A participat numai la câteva ședințe

După trei luni a fost schimbat cu CALMANOVICI EMIL. După ce i-am predat acel raport al secției construcții și materiale de construcții în cadrul cercurilor de studii F.N.D. prin Ianuarie- Februarie nu am mai avut nici-o discuție cu el până în iarna 1946. Dec.1946 dau Ianuarie 1947.

Intrebare ;

Cu ce ocazie l-ai văzut pe VIJOLI în iarna 1946-1947?

Răspuns;

Am fost chemat de el la Consiliul Superior Economic, mi-a spus că voi fi numit consilier în Consiliul Superior Economic. Cu această ocazie mi-a explicat și rolul Consiliului. Am stat cu el atunci de vorbă vre-o douăzeci de minute singuri.

În Ianuarie 1947 am fost chemat din nou de VIJOLI. Mi-a spus că numirea mea în calitate de consilier nu se poate face deoarece s'au opus cadrele. C.C. dar că mă va numi secretar al comisiei tehnice de construcții și materiale de construcții.

Intrebare ;

Ce ai discutat cu VIJOLI cu acest prilej?

Răspuns;

Eu l-am întrebat cu acest prilej ce crede despre situația economică a țării. Mi-a răspuns că economia țării merge spre o ruină totală provocată de inflația monetară, care este cauzată în primul rând de creditele mari pe care le acordă industriașilor Banca Națională unde el este responsabil în calitate de vice-governator. Aceste credite sunt acordate fără nici-un control și ele nu ajută la mărirea producției ci la îmbogățirea industriașilor, la speculația aurului, la scumpirea mărfurilor și la

dosirea produselor. Mi-a spus că în această activitate el lucrează de acord cu MAURER care este responsabilul Partidului pe întreg sectorul economic-financiar.

Menționez că în 1945 eu am asistat la o întâlnire între ALEX. STEFANESCU și PATRASCANU. La această întâlnire STEFANESCU a arătat instrucțiunile Intelligence Serviceului pentru ruinarea economiei în care se prevedea și acordarea de credite mari indus triașilor care trebuia să aibă ca, consecință mărirea inflației, STEFANESCU întrebându-l atunci pe PATRASCANU pe ce oameni se bazează în acțiunea lui PATRASCANU i-a spus că în sectorul economic se bazează pe MAURER. Eu însă nu am discutat nimic cu VIJOLI despre această întâlnire și nici despre aceste instrucțiuni.

Intrebare ;

Care a fost activitatea Dtale în legătură cu VIJOLI la Consiliul Superior Economic ?

Răspuns;

În afară de activitatea strict normală de servicii nu am avut alte relații. Comisie al cărui secretar eram, construcții și materiale de construcții a avut o activitate redusă. Nu-mi aduc aminte să fi avut în această perioadă nici-o discuție importantă totul s'a referit numai strict la lucrările de servicii. Deabea în vara 1947 am discutat cu el problema acțiunilor Băncii Românești.

Intrebare ;

În ce consta problema acestor acțiuni?

Răspuns;

ALEX. STEFANESCU mi-a cerut ca să aranjez ca Partidul Comunist să răscumpere acțiunile Băncii Românești din mâinile acționarilor liberali pentru a le da un fond de rezistență.

Eu l-am vizitat pe VIJOLI la el la Banca Națională și i-am spus să intervină la Partid și să propună cumpărarea acțiunilor Băncii Românești pentru a crea un fond de rezervă liberalilor. Eu i-am spus ca să pretexteze că această acțiune este foarte avantajoasă pentru că Banca Românească controlează multe industrii ca Uzinele metalurgice din Brăila, Uzinele Chimice Române București, Uzinele Textile Arad. Eu nu i-am vorbit de STEFANESCU și nu i-am spus de unde vine inițiativa i-am expus-o ca o idee a mea. VIJOLI a fost de acord.

Intrebare ;

Cine mai cunoștea adevăratul caracter al acestei ope-

rații. ?

Răspuns;

Mai cunoștea acest lucru STROE MIHNEA căruia i-am spus acelaș lucru ca și lui VIJOLI, însă nu i-am spus că am discutat și cu VIJOLI, nici de unde vine această inițiativă.

Intrebare ;

A făcut VIJOLI această propunere ?

Răspuns;

Da a făcut, după puțin timp în Iulie 1947 am fost chemat de ANA TOMA care mi-a dat însărcinarea să achiziționez acțiunile Băncii Românești, mi-a spus că VIJOLI a propus această afacere. Eu am achiziționat acțiuni ale Băncii Românești și înainte și după stabilizare.

După ce am făcut această propunere lui VIJOLI eu nu am mai discutat cu el până în vara 1948.

Intrebare ;

Ce ai discutat în vara 1948 cu VIJOLI?

Răspuns;

Era înainte de plecarea mea la Londra în calitate de concilier economic m'am dus la el la bancă și i-am spus că am fost numit la Londra și am venit să-mi iau rămas bun dela el. El mi-a spus cu acest prilej că Banca Națională are un stoc de aur și va propune Partidului să vândă la Londra o parte din acest aur. Cu valuta ce se va realiza astfel că propune să cumpăr 10.000 (zecăii) tractoare Fordson engleze. Aceste tractoare aduse în țară ar fi achiziționate de chiaburi cari au bani. In felul acesta se va întări poziția economică a acestora, iar în cazul când se va face colectivizarea agriculturii, aceste tractoare nu vor putea fi utilizate, deoarece fiind tractoare mici pe roate nu pot fi utilizate pe întinderi mari de pământ. Eu m'am interesat de problema vânzării aurului. Eu am luat contact cu reprezentanța sovietică și aceștia m'au pus în contact cu banca cu care lucrau Moscova Napodni Bank și cu Banca Montager- pentru această operație. Eu am primit dispoziție oficială pentru tratative în privința vânzării aurului deabea în Ianuarie 1947- prin BALASZ EGON însă eu luasem legătura încă înainte și tatonasem această problemă după cum am arătat. Tratativele nu au dus însă la nici-un rezultat din cauza garanțiilor cerute.

././.

Intrebare ;

Ce ai mai discutat cu VIJOLI în această problemă?

Răspuns;

L-am ținut la curent cu mersul tratativelor în cursul vizitelor ce le-am făcut în țară, comunicându-i condițiile puse de bancherii din Londra. Altceva nu am mai discutat cu VIJOLI în această privință.

L-am revăzut după înapoierea mea dela Londra în Oct. 1949 sau Noemvrie 1949.

Intrebare ;

Cu ce ocazie l-ai revăzut pe VIJOLI?

Răspuns;

M'am dus la el la Banca de Stat și i-am cerut să mă numească în sectorul financiar unde să-mi găsească o funcție. Mi-a spus că este vacant postul de director la Banca de Credit pentru investiții și mă va propune pentru că știe că se va înțelege cu mine.

După aceea m'a chemat și mi-a spus că propunerea pentru numirea mea a fost acceptată de VASILE LUCA însă, C.C. l-a numit pe LIVEZEANU.

De atunci nu l-am mai văzut pe VIJOLI.

Intrebare ;

Altceva ce mai cunoști privitor la activitatea lui VIJOLI?

Răspuns;

Altceva nu mai cunosc, eu nu'am mai discutat cu nimeni despre activitatea lui VIJOLI, care să-mi comunice și alte lucruri despre el.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine.

Anchetator
I.T. DE SECURITATE,

ss. BERMAN JAKUES

Th. Micle,

101-170

11.12.1954

Prezenta declaratie este identica cu originalul si se afla la dosarul Bernman Juc. Vol. 1, paginile 151-171.

Moş Gheorghe

32 32

DECLARATIE

=====

După 23 august 1944, activitatea mea a decurs astfel:

La inceputul lunii Septembrie, Calmanovici mi-a spus că a vorbit cu STEFANESCU, care i-a spus că după înălțurarea lui KOFLER, se va putea conta numai pe PATRASCANU.

La mijlocul lunii septembrie, am fost la o masă la STEFANESCU acasă, la care au luat parte: MAURER, care a venit in locul lui PATRASCANU care era la Moscova, KOFLER, RICA GEORGESCU cu nevasta DRAGOS POP cu nevasta, eu cu nevasta, CALMANOVICI, un englez PORTER și alți 2 ofițeri germani.

Discuția la masă, a fost generală; după masă, STEFANESCU a vorbit separat cu MAURER. După aceea mi-a spus că MAURER stă pe aceeași poziție cu PATRASCANU, de colaborare cu burghezia.

In octombrie STEFANESCU mi cerut să vorbesc cu PATRASCANU, pentru că vrea să se întâlnească cu el, și să continue întâlnirile.

Am fost acasă la PATRASCANU, in Str. Vasile Lascăr Nr. 100 și i-am spus de cererea lui STEFANESCU și i-am spus că întâlnirile pot avea loc la biroul meu din Str. Intrarea Biserica Albă Nr. 3.

PATRASCANU a răsuflat că aceste întâlniri să aibă loc și la mine și la locuința prietenului său TOROSIAN din Str. Armenească.

Am stabilit că îi voi telefona când vor avea loc întâlnirile la biroul meu, voi vorvi deședința dela Consiliul Magistratilor, iar cele dela TOROSIAN, ședința dela Consiliul Barodui avocaților.

In tot timpul, pînă la arestarea lui STEFANESCU, la biroul meu au fost vre-o 20 de întâlniri, iar la TOROSIAN vre-6-8. STEFANESCU mi-a spus că la întâlnirile dela TOROSIAN de vre-o două ori a asistat și MAURER.

La întâlnirile dela biroul meu nu luam parte tot timpul întâlnirii, deoarece trebuia să supraveghez și

și intrarea și aleia, dacă vine cineva.

Uneori, STEFANESCU și PATRASCANU vorbeau încet, pentru ca eu să nu aud anumite discuții între ei.

La aceste întâlniri, STEFANESCU i-a arătat lui PATRASCANU instrucțiunile lui INTELIGENCE -SERVICE, cu privire la acțiunea pe care trebuia să o ducă, el în Partidul Comunist. În aceste instrucțiuni se prevedea ca politica partidului să fie dusă pe linie naționalistă, să se ducă o colaborare cât mai strânsă cu burghezia, să se introducă în partid cât mai multe elemente mic burgheze și intelectuali oportuniști și asemenea elemente să fie aduse în postul importante în partid, să se meargă în general pe o linie contrarevoluționară, cu introducerea unor reforme moderate.

După aceia, STEFANESCU VORBEA că planul Intelligence Service-ului, este să se creze un bloc al statelor din Europa Centrală, formată din Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Jugoslavia, România, Bulgaria și Albania. Aceste state urmează să catepe o structură de stat aparent socialistă, dar să ducă o politică externă comună, servind interesele engleze și avînd o atitudine ostilă Uniunii Sovietice.

STEFANESCU a spus că acțiunile duse în fiecare țară, pentru atîngerea acestui scop, trebuie duse în mod separat, pentru că dacă se descoperă acțiunea dintr-o țară, prin legăturile cu celelalte țări, dacă aceasta ar exista, să nu se compromită și prăbuși acțiunile din celelalte țări.

La acest punct care a fost de multe ori discutat, PATRASCANU susținea contrariul, că acțiunile trebuiesc duse în comun, căci astfel s-ra concentra eforturile, iar în timpul ducerii acțiunilor, conducătorii se vor cunoaște între ei, ceea ce le va ușura colaborarea, după ce vor reuși.

Dar, s-a rămas la punctul din instrucțiunile Intelligence Service-ului, pentru acțiuni separate.

PATRASCANU a spus că în acțiunile lui nu poate conta decît pe MAURER, BELLU SILBER și TOROSIAN, ca oamenii săi cei mai apropiați. După venirea guvernului GROZA, a spus că mai contează pe SPAIBER și pe BURCA și a mai spus că aceștia au introdus la Interne pe unii din oamenii lui.

PATRASCANU spunea că la Ministerul Justiției, el are în apropierea sa mai mulți naționaliști, iar elementele devotate le îndepărta, cum a fost avocatul SCHREIBER.

El spunea că pentru a da satisfacție naționaliștilor, el n-a abogătat imediat legile rasiale din timpul lui ANTONESCU, ci numai cu mare întîrziere, și atunci în mod parțial.

El avea două lucrări teoretice : Sub 3 directori și Bazele Economice ale Romîniei, și i-a spus lui STEFANESCU că vrea să le publice. STEFANESCU i-a cerut manuscrisele și după ce le-a văzut i-a spus că le poate publica,

PATRASCANU a spus că prin aceste lucrări, el urmărea să creeze o confuzie în capul comuniștilor cu privire la țelurile revoluționare, ale Partidului Comunist, deoarece pe vremea aceea comuniștii nu aveau încă o pregătire ideologică. STEFANESCU i-a cerut să lovească mai ales în activitatea lui CHISINEVSCHI, care se ocupa atunci de A.R.L.U.S., adică să caute a lovi în această asociație.

În acest scop PATRASCANU a intervenit pentru înființarea unei serii de asociații cu celelalte țări democratice: cehoromînă, bulgaro-romîno, ungaro-romînă, polono-romînă.

Prin aceste asociații, el urmărea să sustragă interesele maseilor, pentru prietenia cu Uniunea Sovietică și să le împartă interesul pentru celelalte asociații de prietenie cu țările democratice.

Dar CHISINEVSCHI a prins la timp manevra lui PATRASCANU, și a desființat acele asociații.

PATRASCANU mai spunea că a organizat un cerc de studii, unde participă o serie de oameni pe care-i pregătește pe poziția lui politică.

În toamna 1944, PATRASCANU a spus că el a susținut la partid propunerea de a fi numiți la finanțe RAMNICEANU și GHILEZAN, care erau prietenii lui. Mai târziu el a susținut pe DURMA la Finanțe, care de asemenea era prieten cu el. PATRASCANU și cu MAURER, au susținut la Partid, cum rapoarta PATRASCANU lui STEFANESCU, proiectul lui RAMNICEANU, pentru emiterea de monezi de aur. Legea respectivă, care a trecut și pe la Ministerul de Justiție, a fost aprobată de PATRASCANU.

Prin această emisiune, PATRASCANU a arătat că statul primea un mare stoc de aur, iar specula cu aurul, a căpătat un caracter legal.

Mai a arătat că posesorii de monezi, le pot amaneta la Banca Națională, luînd împrumuturi, cu care cumpărau alte monezi. Cum era epocă de inflație, iar cursul monezilor creștea rapid, împrumutul era plătit cu lei devalorizați, ceea ce făcea ca aceștia să-și plătească într-un an de cîteva ori averea lor în monezi.

În martie 1945, după venirea la putere a guvernului GROZEA, STEFANESCU a spus că trebuie să se înceapă o acțiune

mate de sabotare a economiei naționale, intrucît Partidul Comunist răspunde acum de întreaga politică și sabotarea economiei va duce la ruină țara, deci la compromiterea partidului.

STEFANESCU a cerut să se înceapă cu acordarea de mai mari credite către industriași, fără a se face în control al folosirii acestor credite, astfel ca industriașii ostili regimului nu vor folosi creditele pentru industrii, și pentru interesul personal, speculînd cu aur și trimițînd bani în străinătate.

Prin acordarea acestor credite Banca Națională va fi nevoită să tipărească noi bancnote, mărină circulația de bani și desvoltînd astfel inflația, care va duce la scumpirea continuă a vieții.

STEFANESCU spunea că în acest fel se va forma în muncitorime nemulțumiri contra partidului.

STEFANESCU, cerea să nu se ia nici un control asupra folosirii materiilor prime, de care se ducea atunci mare lipsă, din cauză că stocurile se epuizaseră în timpul războiului.

STEFANESCU mai cerea să se execute lucruri inutile și costisitoare, cum au fost atelierele dela Timișoara și în alte părți la C.F.R.

STEFANESCU cerea să se aprobe prețurile de vînzare umflate, astfel cum erau cerute de către industriași.

El cerea ca comerțul exterior să rămînă tot în mîna vechilor afaceriști, fără nici un control, astfel ca aceștia să poată exporta produsele noastre la prețuri aparent scăzute, și să importe la prețuri aparent ridicate, diferențele rămînînd pe numele lor înstrăinate.

PATRASCANU îi raporta lui STEFANESCU că toate aceste măsuri economice, el le-a discutat și transmis lui MAURER, care era exponentul partidului pentru chestiunile economice în guvern.

PATRASCANU spunea că MAURER a realizat această politică, lucrînd împreună cu ministrul tătărăscieni de atunci BEJEAN și ALEXANDRINI.

Politica de credite o realiza prin VIJOLI și STROE MIHNEA la Banca Națională și cu BELLU SILBER la C.E.C. PATRASCANU spunea că MAURER lucrează bine cu MALAXA și AUSNIT, și în vara (sau sfîrșitul primăverii, a intervenit ca aceștia să obțină pașapoarte de plecare din țară, sub pretextul că se duc în Apus, să trateze afaceri pentru țară.

Mai tîrziu, în iarna 1946 cînd a luat ființă Consiliul Superior Economic, politica creditelor era dirijată de acest consiliu, care era efectiv condus de MAURER, președinte fiind tov. GHEORGHIEU DEJ, care nu avea timp să se ocupe de acest consiliu, coordonator era VIJOLI

PATRASCANU spunea că și în acest consiliu, MAURER continuă aceiași politică de credite mai pentru industriași, fără măsuri de control. STEFANESCU i-a cerut lui PATRASCANU să se răscumpere de către stat un pachet de acțiuni ale lui MALAXA, plătindu-se o sumă de 2.600.000 dolari. PATRASCANU a spus că după ce MAURER a ~~xxx~~ aranjat că s-a făcut această plată lui MALAXA în străinătate, dînd astfel o lovitură fondurilor de devize ale țării.

STEFANESCU a cerut să se cumpere acțiunile fabricii LAMINORUL, aparținînd lui RADU XENOPOL. PATRASCANU a spus că-i este bun prieten. El a aranjat după aceea ca plata să se facă din fondurile partidului din străinătate, din care s-a plătit peste 1.000.000 de fr. elvețieni, nu-mi aduc aminte suma exactă.

STEFANESCU a cerut să se răscumpere în străinătate un pachet de acțiuni dela Soc. CREDITUL MINIER. Cum majoritatea acțiunilor CREDITULUI MINIER aparținea Uniunii Sovietice, STEFANESCU urmărea să se creze înțelegeri între noi și Uniunea Sovietică, pe această chest și să compromită pe Tov. GHEORGHIU DEJ.

STEFANESCU îi cerea lui PATRASCANU să-l țină la curent cu proiectele de legi care se pregătesc la Ministerul Justiției iar proiectele mai importante să le discute și cu el. Era mai ales interesat în legile economice, ca să nu apară măsuri care pot duce la o ordine în viața economică ci menținerea haosului produs de inflație.

PATRASCANU discuta cu STEFANESCU aceste legi și ținea seama de observațiile lui.

STEFANESCU i-a cerut lui PATRASCANU, să-l informeze despre activitatea partidului, ceea ce PATRASCANU a făcut. STEFANESCU mi-a spus în primăvara 1946 că PATRASCANU îl ține la curent cu treburile ce se discută la Comitetul Central și în Birou Politic, despre hotărârile care se iau acolo, despre măsurile ce se pregătesc.

El mai informa despre componența Comitetului Central rolul, și influența pe care membrii acestuia îl au în conducerea partidului.

La toate discuțiile dela aceste întâlniri, eu susțineam cererile lui STEFANESCU, iar PATRASCANU accepta aceste cereri.

În septembrie 1945, STEFANESCU mi-a spus că vrea să profite de conflictul care exista și mai multă vreme între guvernul GROZA și fostul rege MIHAI și în acest scop a vorbit la Misiunea Engleză, să-l hotărască pe MIHAI să ceară demisia lui GROZA și să-l însărcineze pe PATRASCANU cu formarea unui guvern.

STEFANESCU mi-a spus că a vorbit cu PATRASCANU, ca în acest guvern să intre MAURER, BELLU SILBER și alți prieteni ai lui din Partid, apoi tătărăscienii, titeliștii, RALEA și eventual un al prieten al lui PATRASCANU dela Frontul Plugarilor, eu urma să intru ca subsecretar de stat, iar NEUMAN și CALMANOVICI, urmau să fie numiți secretari generali.

STEFANESCU mi-a spus mai târziu, că această manevră nu a reușit, deși MIHAI părea inclinat, dar s-au opus afaceriștii din camarila partidului, cărora le era frică să nu se producă vre-o turburare, care să le strice lor afacerile.

În primăvara anului 1946, STEFANESCU i-a cerut lui PATRASCANU, să ție un mare discurs cu un accent pronunțat naționalist, care să incurajeze elementele naționaliste, contrarevoluționare din partid, cât și pe reacționari, în acelaș timp să se alimenteze unele fricțiuni care existau atunci cu minoritatea maghiară. PATRASCANU a ținut în vara 1946 discursul dela Cluj, în care a subliniat latura naționalistă a partidului spunînd: "mai întîi ești român și apoi comunist".

În vara 1947, STEFANESCU i-a spus lui PATRASCANU că Intelligence Service, văzînd că ațiunea din România merge încet, abandonează vechea poziție de acțiuni izolate, și i-a cerut lui PATRASCANU să încerce să ia contact cu TITO.

În toamna anului 1947, provitînd de o invitație pe care o căpătase A.G. I.R-ul, de a trimite o asociație de ingineri la asociația asemănătoare din Jugoslavia, PATRASCANU a intervenit la NEUMAN, omul său, să facă parte din acea delegație.

NEUMAN mi-a spus că PATRASCANU i-a cerut să se intereseze la Belgrad, luînd contact cu oameni de ai lui TITO, de modul cum acționează TITO pentru subminarea partidului comunist din Jugoslavia.

L-a înapoierea sa, NEUMAN mi-a spus că a raportat lui PATRASCANU rezultatul vizitei sale la Belgrad și mi-a spus numai că a luat contact cu niște oameni de ai lui TITO, și că acolo partidul comunist nu este ținut la lumină, forța care conduce țara, fiind o organizație largă, minse pare cu numele "FRONTUL PATRIOTIC" în care intră toate straturile sociale, deci și chiaburii dela sate și burghezii dela orașe.

Mai târziu, în decembrie 1947, cînd TITO a venit la București, NEUMAN mi-a spus după aceea că PATRASCANU i-a spus că a putut să aibă o convorbire cu TITO, la una din recepțiile care i s-au dat acestuia, dar NEUMAN nu mi-a spus detaliile acestei convorbiri.

În primăvara 1945, STEFANESCU m-a chemat la el acasă, la o întîlnire, unde l-am găsit și pe AUSCHIT.

STEFANESCU ne-a spus că INTELLIGENCE-SERVICE, cere ca mar35
industriași să pornească o luptă organizată pentru subminarea eco-
nomiei naționale, și că trebuie împiedicată cu orice preț politica
guvernului GROZA de mărirea producției.

AUSNIT care era președintele U.G.I.R.-ului(sau in conducere),
a propus atunci să se formeze un grup de conducere din mari indus-
triași care să dirijeze această operație. El a propus atunci pe
GARTNER dela ASTRA ROMANA , pe VARNOV dela fabrica de materiale de
construcții, pe RIZESCU dela industria textilă, pe el și aceștia să
se întâlnească periodic pentru a discuta sub conducerea lui STEFA-
NESCU măsurile concrete care trebuie luate înăuntrul fabricilor, pen-
tru sabotarea economiei și a producției.

Acești oameni urmau după aceia săși convoace pe ceilalți con-
ducători de fabrici din sectorul industrial respectiv, și să le co-
munică măsurile de sabotare.

STEFANESCU a arătat că aceste măsuri trebuie să fie: Nici un
fel de investiții pentru mărirea fabricilor sau a utilajului, re-
parațiile de întreținere reduse la minimum, pentru a se ruina utila-
jul și a scădea continuu randamentul mașinilor, nici o economie in
materii prime, cereri exagerate de prețuri de cost, folosirea cre-
ditelor și a fondurilor de rulment, pentru interese personale, vân-
zarea pe scară largă la Bursa Neagră a mărfurilor.

Mai târziu, când s-a înființat economatele, să se saboteze
activitatea acestora, și să, se caute a se corupe elementele mun-
citorești puse să le conducă, pentru a compromite C.G.M-ul, care se
ocupa de economate.

In perioada pînă la stabilizarea din 1947, aceste întâlniri
se țineau la 1 - 2 luni și STEFANESCU discuta cu mine măsurile
practice pe care le va propune, iar după întâlniri, discuta comu-
nicările ce se făceau și rezultatele obținute, care duceau la o con-
tinuă scădere a producției.

STEFANESCU mi-a spus că ține un astfel de contact și cu un grup de
mari negustori, mia- vorbit de PREZENTE și de CARMIT, cu care sta-
bilea măsuri de dosire a mărfurilor, de alimentarea bursei negre.

In privința obținerii și urgentării creditelor STEFANESCU mă
trimetea la STROE MIHNEA, care era consilier și apoi viceguverna-
tor al Băncii Naționale, să intervii pentru întreprinderile impor-
tante care au cerut credite. STEFANESCU imi spunea că obține aceste
nume prin U.G.I. și prin grupul de industriași care conducea sabo-
tajul.

Deasemeni imi da numele întreprinderilor, care cereau credite
prin C.E.C.. Acestea fiind mult mai puține.

Eu interveneam pentru aceasta la BELLU SILBER, căruia îi vorbise PATRASCANU, la cerea lui STEFANESCU, că voi veni cu astfel de cere.

In toamna anului 1944, Cînd a venit tov. GHEORGHIU DEJ la Ministerul Comunicațiilor, STEFANESCU i-a comunicat lui CALMANOVICI și mie, că trebuie să ducem un sabotaj și pe linia comisiei financiare, compromițînd in acelaș timp, activitatea acestui minister.

CALMANOVICI și cu mine am stabilit ca acțiunea de dus este de a întocmi un mare program de construcții de drumuri, necorespunzător posibilităților de atunci și necesităților, in felul acesta se vor sustrage cantități insemnate de materiale și mijloace de lucru, din alte sectoare, care aveau urgentă nevoie in refacerea economică a țării- Acest program a fost fixat de NICOLAE STEFAN, pe atunci secretar general al ministerului, care nu cunoștea adevărata noastră activitate.

Lucrările erau luate la prețuri mari, iar antreprenorii respectivi, vărsau o cotă mică pentru partid. Cele mai multe lucrări le lua

CALMANOVICI, care in anul 1940 a incheiat și un contract de lungă durată, luînd un mare avans. El trebuia să construiască un bloc de apartamente pentru partid din aceste beneficii și a construit acest bloc in Bd-Ferdinand, dar majoritatea apartamentelor le-a ținut să le vîndă in interes personal.

El intervenea fără jenă, astfel in iarna 1945, s-a dus chiar la Comitetul Central, să-i ceară o aprobare tov. GHEORGHIU DEJ pentru niște lucrări.

Cum tov. GHEORGHIU DEJ a spus că el nu dă aprobări decît la minister, iar el stăruia, tov. GHEORGHIU i-a răspuns să se plîngă la Comisia Centrală de Control a C. C-ului contra lui.

In 1945, era o mare criză de vagoane de cale ferată și industriașii și negustori plăteau/marisperturi pentru obținerea de vagoane.

CALMANOVICI și cu mine, folosind poziția noastră in Comisia Financiară și legăturile care ni s-au creiat, obțineam vagoane, pe care CALMANOVICI le lua pentru el, sau le da unor prieteni ai lui, care dăd ean niște sume mici pentru partid.

In felul acesta se forma o atmosferă de discreditare a partidului. CALMANOVICI a menținut legătura cu STEFANESCU și după 23 august și in cunosc două încercări de acțiune ale lui. A vrut să-i dea conducerea ziarului VICTORIA al U.P-ului, sub pretextul unui sprijin financiar, dar Partidul s-a opus. Apoi in noiembrie 1944, l-a propus ca președinte al Secției Economice a A.R. L.U.S.-ului, dar din nou s-a opus Partidul.

Pe CAROL NEUMAN, l-am cunoscut după 23 august, in legătură cu acțiunea dela A.G.I.R.. Din convorbirile avute cu el, s-a stabilit o apropiere intre noi, eu arătîndu-i că am intrat in partid cu scopuri

contrarevoluționare, el mi-a vorbit despre activitatea lui oportunistă, spunându-mi că în Spania a comis acte de indisciplină, refuzând să lupte și a mai comis alte acte de indisciplină față de Partid, astfel când în 1944, s-a înapoiat din lagăr, a părăsit convoiul de deportați comuniști și a fugit la el acasă la Brăila.

I-am spus că înainte de 23 august, am stabilit o legătură cu STEFANESCU, omul lui INTELIGENDE - SERVICE.

Pentru numirea Consiliului de Ad-ție al A.G.I.R-ului STEFANESCU mi-a cerut ca să întrein acest consiliu: NEUMAN, despre care îi vorbisem, POP, CALMANOVICI și cu mine. NEUMAN a completat lista cu alți ingineri cunoscuți în frunte cu PROFIRI, și i-a cerut lui PATRASCANU, de care era legat, să facă un decret de numirea consiliului.

NEUMAN avea încrederea partidului, astfel că el răspundea de activitatea A.G.I.R-ului față de partid.

Noi am dus la AGIR, o acțiune de sabotare a sarcinilor care s-a dat de partid.

Astfel s-a cerut să se transforme structura AGIR-ului, care era corporatistă și să-l transforme într-o organizație largă de masse de tehnicieni, nu organizație închisă numai pentru ingineri diplomați.

Menționând această structură a AGIR-ului, care era aceeași ca și sub regimul fascist, noi am redus la minimum influența tehnicienilor, în același timp se creia o stare de fricțiune, între ingineri și ceilalți tehnicieni.

Deabia în 1949 acțiunea noastră a fost surprinsă de partid, când AGIRUL s-a transformat în Asociația Științifică a Tehnicienilor, cuprinzând pe toți tehnicienii: NEUMAN a încetat de atunci să mai fie legătura cu Partidul.

În activitatea curentă, noi nu luam măsurile cerute de a mobiliza pe ingineri, pentru mărirea producției, exercitând astfel un sabotaj lent.

Nu am luat măsuri pentru apropierea dintre ingineri și muncitori și ceilalți tehnicieni, ajutând astfel la menținerea vechei animozități care exista între aceștia.

În comitetele filialelor am numit ingineri vechi, reacționari, care susțineau această politică. Nu am întreprins nimic la AGIR, pentru cunoașterea și răspândirea științei și tehnicii sovietice, ajutând astfel pe acei ingineri, care propagau superioritatea tehnicii din Apus. NEUMAN mi-a spus că în Spania

a cunoscut torschisti, cu care s-a imprietenit apoi, când s-au retras în Franța.

În vara 1945, mi-a spus că PATRASCANU a intervenit la Partid ca să plece în Franța, unde A.G. I.R.-ul fusese invitat, de o organizație mondială a tehnicienilor (nu-mi aduc aminte exact numele acestei organizații), să trimeată o delegație. NEUMAN mi-a spus că PATRASCANU i-a cerut să se informeze la prietenii lui despre organizația P.O.U.M., și despre modul cum duc ei acțiunea de infiltrație în partidele comuniste.

La întoarcerea din Paris, mi-a spus că a întâlnit pe unii prieteni torschisti de ai lui și i-a raportat lui PATRASCANU informațiile ce le-a cerut.

În același scop, NEUMAN a fost trimis de PATRASCANU la Budapesta, unde s-a întâlnit cu un prieten torschist din Spania, MARISCA.

STEFANESCU mi-a cerut în 1945, să-l introduc pe POP, prietenul lui în Consiliul Olemn-ului (OFICIUL/OLEMNULUI), el fiind și industriași fosrestier și l-a introdus acolo, ca pe baza legăturilor ce le aveam pe linia activității mele de partid. STEFANESCU mi-a spus prin 1946, că POP la OLEMN, sabotează industria forestieră prin atribuțiunile pe care le are acolo.

Pe VIJOLI l-am cunoscut în septembrie 1944, când el a devenit responsabilul Comisiei Financiare în locul lui KOFLER. Acesta îmi vorbise despre VIJOLI înainte de 23 august, ca de un om al lui.

În toamna anului 1944, s-au format cercurile de studii F.N.D. a cărui coordonator a fost VIJOLI, care m-a numit și pe mine în cercul de industrie. Secretarul acestui cerc, era EFRAIM.

Rezultatele studiilor făcute, au fost falsificate, pentru a se prezenta partidului o situație nereală a situației.

Mu am prezentat rezultatele false pentru sectorul meu de construcții și materiale de construcții, iar VIJOLI mi-a spus că el a falsificat rezultatele la celelalte sectoare industriale, împreună cu EFRAIM - secretarul cercului. VIJOLI spunea că are încredere în 2 oameni din acest cerc în EFRAIM și BUCUR SCHIOPU.

În iarna 1946, când MAURER m-a propus ca membru al consiliului superior economic, VIJOLI m-a chemat la biroul său de la acest consiliu din Str. Nic. IORGA Nr.1, și mi-a spus că a primit dispoziții de la tov. GHEORGHIEU DEJ; să fiu numit în consiliu.

După câțiva timp, în ianuarie 1947, m-a chemat din nou să spună că, Cadrele C.C. s-au opus la numirea mea.

Cu această ocazie, am discutat cu el despre politica de credite, și el mi-a spus că prin creditele mari ce se acordă industriașilor, fără nici un control, se dezvoltă neîntrerupt inflația, și se ruinează economia țării.

Această politică a spus el, este dirijată de MAURER prin Consiliul Superior Economic, împreună cu tătărăscienii și executată de el și de oamenii lui dela Banca Națională.

In primăvara anului 1947 STEFANESCU mi-a cerut să găsesc un mijloc de a răscumpăra acțiunile Băncii Românești dela acționarii vechi liberali, dându-le astfel acestora un fond de rezistență.

Am propus atunci lui VIJOLI și STROE MIHNEA, ca ei să prezinte resortului financiar al partidului această răscumpărare ca o chestiune interesantă, intrucît Banca Românească dispune de o serie de industrii la Bucureștii, Arad, Brăila, care treceau astfel sub controlul Partidului.

Această propunere a fost aprobată de resortul financiar, unde lucram eu, și am căpătat însărcinarea să cumpăr dela bursă din fondurile partidului pachetele de acțiuni dela vechii acționari.

Operația a început in Iulie 1947, cu lei devalorizați, dar a continuat și după stabilizarea din August, plătindu-se lei stabiliizați. După ce s-a cumpărat o bună parte din acțiuni, partidul s-a sesizat și a oprit cumpărările, găsind ca formulă numirea unui administrator unic la Banca Românească, prin care întreaga activitate a băncii intra sub controlul Ministerului Economiei Naționale, unde era tov. GHEORGHIU DEJ. Astfel sumele folosite de Partid au folosit numai acționarilor liberali.

De această afacere, știu cei ce au lucrat in resortul financiar, Tov. ANA TOMA și IMRE DEUTSCH, bineînțeles fără ca aceștia să cunoască scopul ce l-am urmărit VIJOLI, MIHNEA și cu mine.

In vara 1948, înainte de plecarea mea la Londra, VIJOLI într-o întâlnire la biroul lui dela Banca Națională, mi-a spus că va propune partidului, ca eu să vind la Londra, o cantitate de cca. 100 tone de aur din depozitul statului.

El mai propune ca cu o parte din valuta ce se va realiza să se cumpere in Anglia 10.000 de tractoare Fordson. Aceste tractoare vor intra astfel in mina chiaburilor la țară, singurii care au bani. Deasemeni tractoarele fiind mici și pe roți, nu se vor putea folosi in viitor, dacă se va face colectivizarea, fermele colective avînd suprafețe intinse și au nevoie de tractoare mari.

In vara 1947 VIJOLI mi-a spus că oamenii pe care contează el la Bancă Națională sunt MIHNEA, MODORAN, GHEORGHE RADULESCU și MORFEI.

Pe STROE MIHNEA, l-am cunoscut la o întâlnire cu KIFLER in primăvara anului 1944, la MIHNEA acasă. De față a fost și

CALMANOVICI, KOFLER mi-a spus că MIHNEA este omul lui.

După 23 august,, MIHNEA a lucrat în comisia financiară a Partidului, unde era responsabil VIJOLI, și unde el s-a legat de acesta, după cum mi-a spus.

VIJOLI, l-a numit în toamna anului 1944, în cercurile de studii F.N.D., la Cercul Finanțe. VIJOLI mi-a spus că i-a cerut și lui MIHNEA să prezinte rezultate denaturate ale acestui sector, pentru a induce în eroare partidul.

În primăvara anului 1945, VIJOLI care avea încrederea partidului în chestiunile financiare, a cerut numirea lui MIHNEA ca ca consilier la Banca Națională. După cum am arătat mai sus, STEFANESCU mi-a cerut să interviu la STROE MIHNEA, pentru urgentarea și rezolvarea cererilor de credite ale industriașilor, ceea ce am făcut în tot timpul pînă la stabilizare.

În perioada dela Londra 1948 - 1949, cînd veneam în țară, luam informații financiare dela STROE MIHNEA pe care le dan lui THOMSON dela Intelligence Service.

Cu BELLU SILBER, am început a lucra în vara 1945, cînd PATRASCANU i-a spus să-mi dea concursul la rezolvarea cererilor de credite, făcute de industriași la C.E.C., unde SILBER era consilier.

Aceste cereri, care nu erau prea numeroase, mi le comunica STEFANESCU, care le avea dela U.G.I.R. și eu le comunicam lui SILBER, care le rezolva împreună cu tătărăscenii dela C.E.C.

BELLU SILBER mi-a mai dat unele informații economice, pe care eu i le-am dat lui STEFANESCU.

După ce s-a înapoiat dela conferința de Pace dela Paris, în toamna 1946 SILBER mi-a spus că TATARASCU a avut o întrevvedere de 4 ore cu BYRNES, ministru de externe american, căruia i-a prezentat un raport despre situația dela noi și la acest raport a lucrat și PATRASCANU cu el.

Cu SILBER mă întâlneam la Institutul de Statistică, unde lucra el, odată m-am întâlnit acasă la el, în Str. Bionisie, și odată a fost la mine la birou la Sigma.

În Ianuarie 1945, un cunoscut al meu, comerciantul HIRMAN MAYER, mi-a spus că el are ascuns un mare depozit de stofe în tovărășie cu industriașul IZVORANU, pe al cărui nume este depozitul, într-un magazin pe Str. Prelungirea Lipsani, peste drum de Grădina Sf. Gheorghe.

Acest depozit, a fost descoperit de poliție și sigilat iar IZVORANU a fost arestat. El a găsit atunci o legătură la o rudă apropiată a lui PATRASCANU, - nu mi-a spus cine. Acesta i-a cerut o sumă mare de bani, pentru aranjarea afacerii, pretextînd că trebuie să dea și partidului o parte din bani. . / .

MAYER i-a dat suma și IZVOREANU A fost imediat eliberat, iar depozitul de stofe a fost desigilat.

În toamna 1947, partidul mi-a dat însărcinarea să organizez secția economică a R.R.L.U.S.-ului.

Eu am introdus în comitetul acestei secții, numai pe marii industriași și comercianți. Erau acolo AUSNIT, RADU XENOPOL, DRAGOS POP, GARTINER, FOCSENEANU, PREZENTE și alții.

În felul acesta, am închis posibilitatea cadrelor de economiști din partid, de a intra la A. R.L.U.S., și a studia problemele economice sovietice cu materialul ce se afla acolo.

Deabia în primăvara 1946 partidul a sesizat și a schimbat comitetul, introducând cadre de economiști de partid.

În întâlnirile dintre STEFANESCU și PATRASCANU, STEFANESCU îi cerea mereu să obțină numirea într-o poziție importantă, de unde să poată acționa mai bine.

Astfel, PATRASCANU m-a propus încă din toamna 1944 ca subsecretar de Stat, la Ministerul Economiei Naționale, această cerere a fost susținută și de CALMANOVICI, prin cumnatul său MIREL.

Dar la urmă, Partidul s-a opus.

În primăvara 1945, s-a format un resort economic al Comitetului Central, Aci VIJOLI a propus pe IFRAIM și BUCUR SCHIOPU, CALMANOVICI, pe PETRE BALACEANU și VASILE NICOLAU, iar PATRASCANU m-a propus pe mine. Toți ceilalți au fost acceptați, afară de mine.

Am vorbit mai sus de încercarea făcută pentru numirea mea la Consiliul Superior Economic prin MAURER.

Tot MAURER și VIJOLI m-au propus în toamna anului 1947 ca consilier la Comerțul Exterior, dar s-a opus. BARLADEANU.

În aprilie 1948, tov. ANA TOMA, m-a chemat la biroul ei dela Ministerul de Externe, și mi-a comunicat că Tiv. GHEORGHIU DEJ, a hotărât numirea mea ca consilier economic la Londra, unde voi rămâne numai câteva luni, după care mă voi înapoia în țară, pentru a ocupa un post de răspundere în economia țării.

După arestarea lui STEFANESCU, nu am primit nici o legătură dela Intelligence - Service. Am bănuț că aceasta se datorește mele că STEFANESCU va vorbi de mine, ceea ce ar pune în primejdie o nouă legătură.

Această bănuială a fost confirmată de THOMSON la Londra, care a spus că s-a adăugat și arestarea lui PATRASCANU, și apoi au fost informații că am fost numit la Londra. Am plecat la Londra la sfârșitul lunii Iulie 1948. Puțin timp, după sosirea mea acolo, s-a prezentat la mine un oarecare THOMSON, dându-se ca reprezentant al grupului de industrii chimice Imperiale I.C.I. După ce a rămas

singur cu mine in birou, el mi-a spus că este trimis de AUSNIT și mi-a arătat o carte de vizită a acestuia, prin care sunt chemat la clubul Traveller, dintr-o stradă centrală din Londra.

Ducându-mă acolo, l-am întâlnit într-o cameră separată a clubului pe AUSNIT împreună cu THOMSON. AUSNIT mi-a spus că THOMSON este de la Intelligence - Service, și că voi ține legătura cu el pe timpul cât voi sta la Londra.

AUSNIT mi-a cerut ca la comenzile pe care le voi da acolo, să țin seama de acele firme unde sunt interesați rezistenții din țară. Astfel că am dat pentru FILATURA DE BUMBAC de la fabrica PIATT'S BROTHERS, unde a încasat un comision românul FRIGYES, comenzi de mașini unelte la fabrica ASQUITH, unde era interesat Ing. CAMPUS originar din țară. Comenzi de lână la firma SMITH & Co., care aparținea lui REIS, refugiat la Londra și la firma BUNPL BRAECHE, unde era interesat un român STERN.

Aceste firme mi le-a indicat AUSNIT, spunând că românii aflați la aceste firme, cedează mare parte din beneficiile ce le realizează fondurilor rezistențelor români, aflați la Londra.

THOMSON mi-a spus că-l interesează activitatea din legăție, pe care eu nu o cunoșteam dar am spus că mă voi interesa.

La legăție, mă apropiasem de BALAS EGON, care era atunci secretar al Legăției. Din discuțiile avute cu el, am văzut că este un admirator al culturii engleze, învățase perfect limba și voiața pe în Anglia mult. Mi-a cerut și mie să-l duc să viziteze și când am ocazia, astfel am vizitat cu el Dagenham lângă Londra, unde era fabrica FORD.

În discuțiile politice duse cu el, mi-a spus că el este pentru un socialism evoluționist, de realizare a socialismului prin reforme treptate, astfel cum era în Anglia și că pe această cale se poate ajunge la socialism.

I-am arătat că pe aceiași poziție politică mă găsesc și eu. Atunci l-am rugat să mă puie în curent cu acțiunile legăției, pe care el ca secretar o cunoștea. I-am cerut informații cu privire la instrucțiunile care vin din țară, privitoare la raporturile cu oamenii politici englezi de stînga, legăturile cu presa, pregătirea vizitelor de englezi care vin în țară.

El mi-a dat astfel de informații. După ce ne-am apropiat mult, eu i-am spus că eu am o legătură cu Intelligence Service și că informațiile pe care mi le-a dat el le-am comunicat acolo și l-am întrebat dacă este de acord să continue să-mi dea informații, el mi-a răspuns că este de acord.

I-am vorbit lui THOMSON, de legătura cu BALAS și prin Octombrie 1948, mi-a spus că vrea să facă un contract direct cu acesta.

Mi-a indicat ca loc de intilnire un apartament dintr-o casă din Str. Wigomore. Am fost acolo cu BALAS. In afară de THOMSON se mai afla acolo un englez dela Intelligence-Service, cu numele de WARD, dar nu sunt sigur exact.

THOMSON i-a cerut lui BALAS, să-i dea un raport despre activitatea din legație, ceea ce BALAS a făcut.

La plecarea, THOMSON i-a spus lui BALAS, că va ține un contact direct cu el.

In octombrie BALAS a fost in concediu in țară și s-a inapoiat la începutul luni ianuarie 1949. Mi-a spus că a fost avansat la gradul de consilier de legație. Mi-a mai spus că s-a aprobat vânzarea de aur pe piața engleză, de care se va ocupa el și cu mine. Această operație, s-a tratat mai multe luni, dar din cauza greutăților puse de bancherii englezi nu s-au făcut .

Pela sfârșitul lunii ianuarie, THOMSON, i-a spus că INTELLIGENCE SERVICE apreciază că BALAS poate fi folosit mai bine in țară, socotind după materialul informativ care l-a adus când s-a inapoiat la Londra.

Mi-a mai spus că guvernul englez, va găsi un prilej pentru a cere rechemarea in țară a lui BALAS ca indezirabil, ceea ce va întări poziția sa.

La începutul luni februarie, sub pretextul expulzării unor diplomați englezi din România, guvernul englez a cerut rechemarea lui BALAS.

Acesta a mai rămas in Anglia cîtăva vreme, făcînd un lung voiaj pînă in Scoția și la începutul luni martie s-a inapoiat in țară.

In timpul cît am funcționat la Londra, eu am fost de patru ori in țară, in septembrie și noiembrie 1948 și in februarie și mai 1949.

In țară luam informații economice și financiare, dela STROE MITHNEA și informații economice și din sectorul construcției dela NEUMAN CALMANOVICI și POP.

Aceste informații le comunicam lui THOMSON, la inapoierea mea la Londra, cînd il mai informam și despre discuțiile pe care le aveam oficial la Minister și cu societățile de export. Aceste discuții se refereau la necesitățile de import din Anglia și la disponibilitățile de export spre Anglia, pe care le avea țara in acel timp.

La două inapoieri din țară, a asitat și AUSNIT in noiembrie și mai, cînd a voit să asculte informații din țară.

Eu îi spuseseam mai de mult lui TOMSON că in țară voi căpăta la inapoierea mea un post de răspundere in sectorul economic, după cum mi s-a comunicat la plecarea mea la Londra.

Pela sfârșitul luni mai, THOMSON, mi-a spus că Intelligence Service, este de părere că eu ași putea aduce servicii mai importante în țară decât la Londra și că se va proceda cu mine ca și în cazul, adică guvernul englez va profita de un prilej, să ceară rechemarea mea în țară ca indezirabil, mi-a spus că mă va prezenta la 2 persoane oficiale.

În luna Iunie, m-a chemat în Str. WIGOMORE, în casa unde fusesem cu BALAS. Aci l-am întâlnit pe THOMSON, împreună cu BARTHELENY, care era subsecretar de stat pentru comerțul exterior la Board of Trade (acesta este numele ministerului de Comerț în Anglia.).

Pe BARTHELENY, îl văzusem mai de mult în mod fugitiv, la o recepție la Legatia Bulgară.

BARTHELENY mi-a vorbit că pentru cazul că voi căpăta un post la Ministerul Comerțului Exterior, trebuie să țin seama că guvernul englez, face un carecare comerț cu țările din zona socialistă, aceasta o face numai sub presiunea opiniei publice și a unei părți din industriași, care înțeleg interesul economic al Angliei, de a dezvolta un astfel de comerț.

Însă poziția politică a guvernului englez, este de a urma politica americană, adică de a bolca orice fel de comerț cu zona socialistă.

În consecință, eu va trebui să manevrez astfel ca să nu se creze nici un fel de disponibilități de export a produselor românești care interesează piața engleză, adică cherestea, cereale și alimente.

Neexistând astfel de disponibilități, România nu va avea ce vinde Angliei, și comerțul dintre cele două țări va înceta dela sine.

A mai spus că dacă voi ocupa un astfel de post, să procur informații despre comerțul României cu țările din zona socialistă, mai ales cu Uniunea Sovietică.

O a doua întâlnire, am avut-o at9t în Str. Wigomore cu un funcționar superior dela Foreign Office (Ministerul de Externe). Era șeful secțiunii Europa Orientală. Nu-mi aduc aminte numele său exact, îmi pare că îl chema MATTHEWS. Acesta mi-a vorbit despre felul cum vede guvernul englez situația dela noi.

Se pusese speranța pe acțiunea lui PATRASCANU, de a menține burghezia în poziții politice și economice, dar după arestarea lui și după naționalizare, burghezia a încetat de a mai juca un rol în viața politică a României.

Dar România este o țară agrară, majoritatea locuitorilor fiind țărani și în sectorul țărănesc socialismul nu a prins încă poziție, din contră la țară, pozițiile economice sunt ținute de țărani înstăriți, care sunt ostili regimului.

O altă forță pe care se poate conta, este aparatul funcționă-

40 - 40

resc, care a rămas în general acelaș, ca sub regimul burghez și care deasemeni este ostil regimului socialist.

El mi-a spus că dacă voi fi numit în sectorul construcțiilor trebuie să sabotez investițiile care se fac în primul rând în industria grea. Prin măsuri speciale, trebuiesc întârziate construcțiile, astfel atăcarea unui plan care depășește posibilitățile de materiale și utilaj, întârzierea elaborării planurilor. Toate aceste măsuri, trebuie să contribuie la punerea în funcție cât mai târziu, a noilor industrii, amânând astfel întărirea economică a României.

La despărțite, mi-a spus și el că guvernul englez, va profita de primul prilej pentru rechemarea mea în țară ca indezirabil.

THOMSON a adăugat că voi primi instrucțiuni speciale prin BALAS, în raport cu funcția ce o voi căpăta în țară. În a doua jumătate din August, am plecat în țară, în concediu. Am rămas vreo 3 săptămâni, și pe la 20 septembrie, am plecat cu avionul să mă inapoiez la post, împreună cu nevasta mea, cu ministrul MACOVEI și soția lui.

La aeroportul din Praga, unde trebuia să schimbăm avionul a venit un funcționar dela Legația Română din Praga, comunicându-ne că ministrul BARIADANU a comunicat să mă inapoiez în țară, avînd a-mi comunica ceva. Imi inchipuiam că este în legătură cu devalorizarea lirei sterline, care se produsese cu 2 zile înainte.

Soția mea și soții MACOVEI, au zburat mai departe la Londra iar eu m-am întors, a doua zi cu avionul în țară. Prezentîndu-mă la BARIADANU, acesta mi-a spus să mă duc la Comisia de Verificare a membrilor de partid din Ministerul Afacerilor Externe, unde se începuse verificarea mea. Aci mi s-a spus că este nevoie de prezența mea, pentru verificarea situației mele politice.

După cîtva timp, mi s-a comunicat dela Ministerul Afacerilor Externe, că guvernul englez a cerut rechemarea în țară. Nu era încă hotărît dacă mă noi inapoia la Londra, pentru a lăchida afacerile de acolo îndepute de mine. Cum Comisia de Verificare nu a dat rezultatul și cerea prezența mea în țară Ministerul de Externe a hotărît să nu mă mai inapoiez la Londra pentru lichidare, și a comunicat la Legația noastră din Londra, ca nevasta mea să se inapoieze în țară și ea s-a inapoiat cu avionul, tot prin Praga.

Prin octombrie, am luat contact cu BALAS, care era directorul direcției economice din Ministerul de Externe. El mi-a spus să încerc să intru să lucrez în sectorul financiar-economic.

Am vorbit atunci cu VIJOLI și STROE MIHENA, care mi-au spus că este vacant postul de director general la Banca de Investiții și că mă vor propune în acest post.

După puțin timp, VIJOLI mi-a spus că m-a propus lui VASILE LUCA și acesta a fost de acord cu propunerea. După aceea, VIJLOI mi-a spus că s-au opus cadrele la numirea mea în postul vacant a fost numit LIVEZEANU.

Ing. PROFIRI, care era atunci ministrul comunicațiilor, necunoscând adevărata mea activitate, m-a propus ca ministru adjunct la Ministerul Comunicațiilor, unde era nevoie de un adjunct.

El a făcut această propunere, după cum mi-a spus la Secția Industria Grea din Comitetul Central, dar după un timp, mi-a spus că propunerea nu a fost acceptată.

La Ministerul Comerțului Exterior, unde funcționeam ca consilier economic, nu primeam nici un fel de însărcinare de muncă.

Discutând cu BALAS situația mea, acesta mi-a spus că Intelligence Service consideră că sunt probabil suspectat și că în viitor trebuie să duc munca cu multă prudență.

Mi-a spus că dacă voi intra într-o funcție de inginer, voi duce activitatea în sectorul tehnicii, și să folosesc pe CALMANOVICI, NEUMAN și POP-

Mi-a dat ca instrucțiuni în sectorul tehnicii: menținerea vechei tehnici rutiniere, să nu se popularizeze tehnica sovietică să se mențină ideile cosmopolite, că se folosească tehnicienii vechi, reacționari, să se îngreșeze formarea de cadre noi.

Mi-a cerut să-i dau informații din sectoarele unde lucrez eu și ceilalți trei oameni.

Am ținut contact cu BALAS din iarna 1949/1950, până în vara 1952. De câteva ori m-am întâlnit cu el la biroul lui de la minister dar în mod curent mergeam la el acasă, în Str. Haga, unde îmi deschidea el și mă orimeea singur, astfel că nimeni din casă nu știa de vizita mea.

Ne întâlneam cam la două luni odată, și îi raportam informațiile ce le aveam.....

CALMANOVICI lucra la Ministerul Construcțiilor, era directorul Normelor de Muncă.

Am stabilit cu el să stabilească norme mici, astfel ca randamentul muncitorilor să fie redus, și producția în construcții să scadă.

El a lucrat în acest sens, până când s-a sesizat partidul. Am auzit că la o ședință a Consiliului de Miniștri, tov. CHIVU STOICA, a spus că nu este de mirare că sunt norme mici în construcție

cînd ele au fost stabilite de CALMANOVICI, un fost antrenor. CALMANOVICI a fost trecut atunci ca director al direcției Tehnice.

Aci el a introdus linie cosmopolită, cerînd să se aducă și a adus cărți tehnice din apus, pentru a le da constructorilor, cu scopul de a arăta superioaritatea tehnicii apusene.

El susținea elementele reacționare vechi.

Astfel la institutul de construcții, unde CALMANOVICI era profesor, l-a susținut pe ing. HENRI TEODORU, fost director dela Edilitatea, care șucrase pe vremuri CALMANOVICI. TEODORU, care era prieten cu CALMANOVICI era un cunoscut reacționar, și cu toate că a fost susținut de CALMANOVICI, a fost scos din Institutul de Construcții.

El îl mai susținea pe un alt reacționar cunoscut, pe In. DUMITRU STAN, care scrusese în Buletinul Colegiului Inginerilor din 22. iunie 1941, un articol vionelt pentru războiul antisovietic.

CALMANOVICI îi susținea însă, pentru a fi menținut în Ministerul Construcțiilor,

CALMANOVICI căruia îi spusese că am stabilit o legătură cu INTELLIGENCE SERVICE, imi da informații cu privire la sectorul construcțiilor, pe care i le dam lui BALAS.

Cu NEUMAN am vorbit din iarna 1950 și i-am spus că am stabilit o legătură cu Intelligence Service, prin BALAS, colegul meu dela Londra.

În primăvara 1950, s-a înființat Editura Tehnică, unde NEUMAN a fost numit director, iar în toamnă m-a luat pe mine ca șef al serviciului redacțional.

Dela înființarea Editurii, noi am stabilit să ducem activitate pe baza instrucțiunilor primite,

Astfel în planurile de editură, am dat dezvoltarea cărților tehnice de nivel înalt, în loc să scoatem cărți didactice de nivel profesional, care se cereau pentru formarea de cadre tehnice noi și tinere, pentru planul de industrializare a țării.

Am editat puține astfel de cărți, sub pretextul că nu/are cine să le scrie,

Coprțile erau scrise în spirit cosmopolit nu pe baza ideilor științifice materialiste. Astfel Lexiconul Technic este plin cu astfel de definiții cosmopolite, primîndu-se și o critică severă dela partid din această cauză.

Cuprinsul cărților, aveau un nivel politic scăzut și nu mobilizau pentru construcția socialistă.

NEUMAN a angajat la Editura Tehnică numeroase elemente reacționare care contribuiau la situația de mai sus. Printre aceștia erau: RADULET, ZAMFIRESCU, BUICHIU - fost general -, MIHAILESCU, DROSSESCU, VASILE ILIE, SAVEANU și alți reacționari și numeroși membrii membrii de partid, excluși din partid.

El s-a opus la cererile care i se făceau de RAINER, directorul cadrelor din Direcția Generală E.P.D. de a scoate pe aceste elemente din editură.

În iarna 1950 - 1951, ALBU - directorul adj. al Editurii, era însărcinat cu supravegherea serviciului de cadre și el a încercat să concedieze pe elementele reacționare. NEUMAN s-a opus la această și când ALBU s-a împotrivit, el a obținut, prin mamevre să scoată atribuția de cadre de la ALBU trecând-o asupra și reținând astfel pe reacționari.

Mai târziu când șefa cadrelor ANASTASIU a presat asupra lui NEUMAN pentru concedierea reacționarilor, el a reușit să scoată pe ea din editură, obținând transferarea ei în altă parte.

Numai când s-a trimis un delegat de la Comitetul Central, în primăvara 1952, NEUMAN a cedat și a început să scoată pe reacționari.

Dela DRAGOS POP, care lucra la Direcția Generală a Canalului, am primit informații cu privire la mersul lucrărilor la Canal și la greutățile ce se întâmplă acolo.

În 1950 când eram la Ministerul Construcțiilor, lucram la Dir. Materialelor de Construcții. De aici am dat informații cu privire la producția materialelor principale: ciment, ipsos, var, cărămidă țiglă. De asemenea informații privitoare la fabricile noi de materiale de construcții, la Fabrica de Ciment Medgidia, și la întârzierile provocate aici din lipsa de planuri și de întârzierile aduse de furnizarea utilajului.

Despre mărirea fabricilor de ciment de la Turda și Fieni-Despre una fabrică de cărămidă de la Piatra Neamț, și despre fabricile de plăci de trestie de la Brăila și Tulcea și întârzierile în realizarea acestor fabrici.

Între anii 1945 - 1947, fiind în Consiliul Fabricii BANLOC, aveam atribuția să aprob comenzile de produse chimice necesare fabricii, care se aduceau din străinătate.

Sub pretextul cererii de noi oferte, deși valoarea acestor produse era mică, dar fără ele nu se putea lucra, eu întârziam mult timp darea aprobării.

În acest fel producția suferea din lipsa acestor materiale, ceea ce a dus la scăderea producției de anvelope, în perioada aceea.

Când a plecat NEUMAN la Belgrad, el a făcut parte dintr-o delegație a A.G.D.R.-ului, în care mai era profesorul CONSTANTIN GEORGESCU și Ing. VASILE NUCOLAU, după câte îmi amintesc.

22 ianuarie 1953.

ss. BERMAN

11.V.1954

Prezenta proces verbal de interogatoriu este identic cu originalul ce se afla la dosarul Val 1, paginile 76-82

H. H. H.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul, BERMAN JAK, născut în București, la 18 ianuarie 1900, fiul lui MORITZ și ERNESTINA, de profesie ing. constructor, cu ultimul domiciliu în București, Str. Scritu Măgureanu Nr. 39.

17 decembrie 1952 - București
Interogatoriul a început la ora...
și s-a terminat la ora.....

Intrebare: Ai ~~acționat~~ d-ta în declarațiile consemnate în procesele verbale de anchetă anterioare, că ai dus o activitate de subminare a economiei naționale. Arată d-ta ce alte acțiuni pentru subminarea economiei naționale s-au mai dus?

Răspuns: Acțiunea de subminare a economiei naționale, s-a dus conf. indicațiilor Inteligențe-Serviciului, primite prin STEFANESCU, prin două luni și anume:

- Mărirea inflației și scăderea producției. Una din cauzele care au dus la mărirea inflației, a fost faptul că s-au acordat credite masive industriașilor, credite care nu era folosite în producție ci pentru specularea aurului și devizelor în interes personal.

Aceasta s-a făcut după indicațiile lui STEFANESCU și PATRASCANU, care după cum știu de la aceștia, au acționat. Această acțiune, pe lângă că ducea la inflație, deoarece prin acordarea acestor credite, era nevoie să se tipărească bancnote, dar ducea și la scăderea producției, deoarece creditele erau folosite la speculanți. Această acțiune s-a dus în colaborare cu miniștri tătărescieni BEJAN și ALEXANDRINI. Această politică de subminare a economiei naționale, a fost dusă prin VIJOLI de la Banca Națională, BELU SILBER la C.E.C., VIJOLI Colaborând cu guvernatorii TATARANU și TIBERIU MOSOIU, tătărescieni, pînă cînd a devenit el guvernator și a putut duce singur acțiunea de subminare a economiei țării.

Intrebare: De unde cunoști d-ta aceste lucruri ?

Răspuns: Aceste lucruri le știu dela STEFANESCU și PATRASCANU, din discuțiile pe care le-am avut când s-a pus la cale această acțiune de subminare a economiei naționale.

Deasemeni știu acest lucru dela VIJOLI, cz care am discutat despre această acțiune. VIJOLI, mi-a arătat aceasta in Ianuarie 1947, când am discutat cu el la Consiliul Superior Economic. Cu această ocazie VIJOLI mi-a spus că această politică de acordare de credite MAURER, urmărește întărirea pozițiilor industriașilor, mergînd pe linia trasată de PATRASCANU, cu care este prieten intim. Că prin această acțiune, subminează in mod grav economia țării, însă că el VIJOLI ets de acord cu aceasta, pentru că și el este pentru ducerea unei politici de colaborare cu burghezia și impotriva unor acțiuni revoluționare.

Intrebare : Cînd l-ai cunoscut d-ta pe VIJOLI ?

Răspuns: L-am cunoscut pe VIJOLI in sptembrie 1944, cu ocazia unei ședințe care a avut loc la C.C., și cu care ocazie KOFLER a fost desărcinat din funcția de responsabil al comisiei financiare, fiind numit VIJOLI in locul lui.

Eu însă, mai auzisem despre VIJOLI și înainte de 23 aug. 1944 VIJOLI era unul din oamenii lui KOFLER. Acesta mi-a vorbit de VIJOLI cu care lucrează și despre care mi-a spus că este funcționar la Banca Națională. Cu ocazia predării unor studii pe care mi-a spus că le-a obținut dela Vijoli.

KOFLER mi-a predat trei studii economice, privind Banca de Credit, Soc.MICA și COOPERATIA. KOFLER mi-a spus atunci că și VIJOLI este pe aceeași linie ca și noi, contra-revoluționară.

Intrebare: Care au fost relațiile d-tale cu VIJOLI ?

Răspuns: Eu știind dela KOFLER poziția lui VIJOLI, am discutat cu el despre necesitatea de a colabora cu burghezia. El mi-a spus că este perfect de acord in acest punct de vedere. Aceste puncte de vedere le-am constatat intr-o serie de discuții, pe care le-am avut cu el in octombrie 1944 la Soc. SIGMA. Discuțiile se refereau la faptul că, trebuia dusă o politică, de colaborare cu burghezia o politică naționalistă și contrarevoluționară.

In Noembrie - Decembrie 1944, când s-au creat cercurile de studii F. N.D. (Frontul Național Democrat), VIJOLI a primit sarcina de a organiza și de a coordona activitatea acestor cercuri.

Eu am intrat in cercul de studii care studia problema industriei, ca referent, in ceea ce privește problema construcțiilor și materialelor de construcții, secretarul acestui cerc, era RUDOLF EFRAIM.

Responsabil din partea C.C. P.C.R. pentru ~~af~~ te cercuri era PATRASCANU.

VIJOLI mi-a spus că oamenii în care are încredere din cercul de studii care avea problemele industriei sunt RUDOLF EFRAIM și BUCUR SCHIOPU. Studiile care s-au făcut de către aceste cercuri de studii, au fost falsificate în privința industriei, concluziile trase, au fost falsificate de EFRAIM, după indicațiile lui VIJOLI, prezentându-se situația industriei ca fiind mai bună decât în realitate. Eu am falsificat partea mea care privea sectorul materialelor de construcții.

Intrebare: Cum au evoluat relațiile dintre d-ta și VIJOLI ?

Răspuns: La formarea resortului economic, al Partidului Comunist, VIJOLI, m-a susținut să fiu numit și eu în acest resort.

VIJOLI a recomandat pe EFRAIM și BUCUR SCHIOPU, iar CALMANOVICI pe PETRE BALACEANU, VASILE NICOLAE și pe mine. Resortul s-a format din toți cei arătați, cu excepția mea.

Deoarece STEFANESCU a cerut lui PATRASCANU ca să fiu numit și eu în Consiliul Superior Economic, MAURER a intervenit pentru aceasta. Astfel am fost chemat de VIJOLI, în ianuarie 1947 la Consiliul Superior Economic pe Cal. Victoriei colț cu Nicolae Iorga, și mi-a spus că a primit sarcina să fiu numit în consiliu.

Intrebare: Ce ați discutat cu acest prilej ?

Răspuns: Prima dată am discutat numai despre faptul că voi fi și eu numit în Consiliul Superior Economic. S două oară, tot în ianuarie 1947, mi-a spus că voi fi numit numai secretar al comisiei construcției. Am vorbit despre inflația care era în toi atunci. El mi-a spus că aceasta se datorește în primul rând acordării de credite masive industrieșilor care folosesc aceste credite în interes personal, neexecutând un control asupra folosirii lor. Aceasta fiind politica dusă de MAURER de colaborare și încurajare a burgheziei și aceasta este politica lui PATRASCANU care este bun prieten cu MAURER și că și el (VIJOLI) dă curs acestei politici, cu care este de acord.

Tot cu această ocazie, mi-a spus că aceasta a făcut-o de acord cu foștii guvernatori ai Băncii Naționale TATARANU și apoi cu TIBERIU MOSOIU.

Intrebare: Ce altă activitate cunoști d-ta că a desfășurat VIJOLI ?

Răspuns: VIJOLI a propus să se cumpere de către Partid acțiunile Băncii Românești. Pretextul pentru cumpărarea acestor acțiuni a fost de a se obține controlul asupra unui grup important de industrie. Eu am primit dispoziții de la legătura mea care era ANA TOMA să cumpăr aceste acțiuni la bursă. VIJOLI mi-a spus că el a propus aceasta, cu scopul de a despăgubi în felul acesta pe foștii proprietari liberali, care ar fi pierdut totul prin naționalizarea ce trebuia să vină. Operația a fost făcută între Iulie și Octombrie 1947. Ulterior, în octombrie 1947, s-a oprit această cumpărare de acțiuni, și s-a numit un ad-tor unic la BANCA ROMANEASCA.

Intrebare: Când și unde ai discutat d-ta aceasta cu VIJOLI ?

Răspuns: VIJOLI mi-a spus acest lucru pe la mijlocul lunii iulie, în cabinetul lui de la Banca Națională.

Intrebare: Cine mai cunoaște această problemă?

Răspuns: Eu nu am discutat cu nimeni despre adevăratul aspect al problemei și al scopului pentru care VIJOLI a propus acest lucru.

Răscumpărarea în sine o cunosc toți cari au activat în resortul financiar.

Intrebare: Ce altă activitate a lui VIJOLI mai cunoști ?

Răspuns: În toamna anului 1948, discutând cu VIJOLI în cabinetul său la Banca de Stat,, el mi-a spus că va face propuneri să se vîndă circa 100.000 kg.aur, în schimb să se importe 10.000 tractoare Fordson englezești, mi-a spus că aceste tractoare vor intra în mîinile chiaburilor, și chiar dacă se va face colectivizarea ulterior, ele nu vor putea fi folosite, fiind tractoare mici.

În ianuarie 1948 BALAS EGON, consilier la Legația Romînă din Londra, întorcîndu-se în țară, mi-a comunicat că s-a aprobat vînzarea de aur pe piața engleză, și că noi amîndoi avem răspunderea acestei operații. Toată această acțiune a eșuat.

La înapoierea mea în țară., VIJOLI m-a propus ca director al BANCLII DE CREDIT pentru investiții. VASILE LUCA a fost de acord, după cum mi-a spus VIJOLI, însă situația mea pe linie de partid, fiind neclară după verificare, nu am putut fi numit.

Intrebare: Ce alte discuții ai mai avut cu VIJOLI,

Răspuns: VIJOLI mi-a spus în iulie 1947, cînd am discutat

cu el și chestiunea acțiunilor BANCII ROMANEȘTI, că el în 44
bancă, are ca oameni de încredere pe MODORAN, GH. RADULESCU și
MORFEI, de care se folosesc în această chestiune, în privința
acordării de credite.

Prezentul proces verbal de interogatoriu, l-am citit
cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate
de mine.

ss. BERMAN.

Anchetator,
LT DE SECURITATE

Micle Teodor.

11. V 1954

Prezentul proces verbal de interogatoriu este identic cu originalul ce se afla in dos. secretului Calmanovici Emil. Vol. II. Pagina 128-

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul, CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 in Piatra Neamț, fiul lui NEDELCU și ANA, cu ultimul domiciliu in București, Str. Popa Sapcă Nr. 4.

20 martie 1953 - București.
Interogatoriul a inceput la ora 8 și s-a terminat la ora 14.-

Intrebare: In p.v. din ziua de 18 martie a.c. s-a consemnat declarația d-tale privitoare la informațiile culese in perioada 1945-1947. Mai ai ceva de declarat cu privire la informațiile culese in această perioadă ?

Răspuns: In anul 1945, am mai cules date referitoare la efectivele armatei roșii, aflate in țară.

- Despre aprovizionările necesare armatei sovietice din țară in alimente și alte bunuri de consum.

- Despre adresele localurilor ocupate de organele militare sovietice.

- Despre identificarea de bunuri sovietice jefuite in timpul războiului.

- Despre situația întreprinderilor cu caracter industrial de sub controlul militar. Informațiile le-am obținut dela maiorul NEGOESCU STEFAN și maiorul PAVELESCU GHITA.

Tot in anul 1945, am mai cules date in legătură cu pregătirea unei demonstrații de stradă a muncitorilor din întreprinderi, organizată de P.C.R.

- Despre consemnarea de trupe militare in cazărmi, din ordinul lui RADESCU, in legătură cu demonstrația de mai sus, in vederea înprăstierii demonstranților, informații culese dela Ing. ALFRED HOROVIT, Ing. DUMITRESCU MIHAI, Ing. NEMTEANU și STEINBERG LEONTE, precum și dela Cpt. DRAGOS ANDREI și maiorul PAVELESCU GHITA.

Intrebare: Cine sunt Ing. VOROVITZ, DUMITRESCU și NEMTEANU ?

Răspuns: Ing.HOROVITZ și Ing.NEAMTEANU, lucrează la Dir.Generală C.F.R.. Ing. DUMITRU lucrează în Ministerul Lucrărilor Publice în anul 1951, lucra la Ministerul Construcțiilor.Aceștia imi erau cunoscuți pe linie profesională. Informațiile dela ei, le-am avut prin discuții, fără ca ei să cunoască ceva despre activitatea mea de spionaj.

- Despre acțiunile național țărăniștilor, legionarilor și social-democraților de dreapta duse în fabrici, în universități și instituții împotriva P.C.R., informații culese dela STEIMBERG LEONTE în 1945 - 1946 și 1947.

- Despre presiunea exercitată de muncitori asupra patronilor și directorilor de întreprinderi, care nu satisfăceau aprovizionarea obligațiilor prevăzute în contracte de muncă și a materiilor prime necesare pentru lucru. Informații culese în 1945-1946 dela RAILEANU EDGAR.

- Despre arestările ce s-au făcut în anul 1945, 1946 și 1947 în rândurile elementelor reacționare, care activau deschis împotriva regimului, a celor care stocau mărfuri și pentru traficul de devize. Informații culese dela Slt.RAUTU ANCHEL, lt.IONESCU VICTOR și RAILEANU EDGAR.

- Despre efectuarea stabilizării monetare, cursul la schimbare nefiind cunoscut nici de Ministerul de Finanțe, ci numai de Partid. Informații culese în 1947, într-o discuție cu VIJOLI AUREL.

- Despre activitatea comisiilor de aplicare a reformei agrare. Informații culese dela CRETULESCU MARIN și STEIMBERG LEONTE.

- Despre aprovizionarea piețelor capitalei cu alimente,; Starea de spirit a populației. Informații culese în 1945, 1946, 1947 dela CURELIA LAZAR, CRACIUNESCU PAUL, BOB ANDREI și RAILEANU EDGAR.

Intrebare: Cine sunt aceștia și cum și-au dat informațiile ?

Răspuns: CURELIA LAZAR este funcționară la Primăria de Verde mi-a dat informațiile în scris, pentru care o remuneram. Ea știa că informațiile imi sunt necesare pentru studiul economic. În 1949 lucra la Sfatul Popular, nu știu în ce sector.

- CRACIUNESCU PAUL, lucra la Primăria de Negru și BOB ANDREI tot la Primăria de Negru. Aceștia imi furnizau informații numai prin RAILEANU EDGAR, eu personal nu i-am cunoscut.

Intrebare: Cum ai transmis informațiile lui STEFANESCU ALEX. în această perioadă ?

Răspuns: Informațiile culese de mine în această perioadă, au fost predate personal lui STEFANESCU ALEXANDRU, de către mine, la

biroul său din Str. Biserica Amzei Nr. 20, în general odată pe lună. Când erau informații cu caracter urgent, mă anunțat prin telefon și mă primea. Informațiile le-am predat în scris, în mape care conțineau rapoartele primite de la informatori. În anul 1945 - 1946, STEFANESCU a trimis la mine acasă pe un om al său cu numele de GIBSON, de câteva ori, cărui i-am predat rapoartele informative. De asemenea în anul 1947 am predat de trei ori rapoartele informative lui STEFANESCU, printr-un alt trimis al lui STEFANESCU cu numele de MILTON.

Intrebare: Dece a fost nevoie să transmiți informațiile lui STEFANESCU prin aceștia, când în mod normal d-ta îl vizitai acasă pe STEFANESCU și mai mult îi telefonai când aveai vre-o informație cu caracter urgent ?

Răspuns: STEFANESCU mi-a spus că acești colaboratori ai lui, au vrut să mă cunoască personal.

Intrebare: În ce scop au vrut să te cunoască acești colaboratori ai lui STEFANESCU ?

Răspuns: STEFANESCU mi-a spus că aceștia vor să cunoască modul în care eu îmi desfășor activitatea de spionaj și relații despre informatorii mei personali.

Intrebare : Cine sunt acești colaboratori ai lui STEFANESCU și ce ți-a vorbit el despre dinșii ?

Răspuns: Stiu că sunt străini, englezi, deși vorbeau bine și românește, ei puteu fi găsiți după indicațiile care mi l-au dat dar ei personal la Legația Engleză. STEFANESCU nu mi-a dat date amănunțite asupra lor, ci mi-a spus numai că sunt colaboratorii lui, și că ei vin să mă cunoască și pentru a primi relații asupra informatorilor mei, și a mă ajuta pentru evitarea unor greșeli pe această cale.

Intrebare: Arată anchetei când ai avut primul contact cu GIBSON ?

Răspuns: În Oct. 1944, l-am cunoscut pe GIBSON la STEFANESCU acasă, unde am fost invitat la masă și unde au mai fost de față încă doi străini și anume PORTER și încă unul al cărui nume nu-l știu. Tot cu această ocazie au mai fost de față și alți cunoscuți de ai lui STEFANESCU și ai mei și anume: RICA GEORGESCU, BERMAN JAQUES, KÖFLER REMUS și MAURER I.G.

Intrebare: Ce ai discutat cu GIBSON cu această ocazie?

Răspuns: După ce s-a ridicat masa și AMURER a plecat, STEFANESCU m-a invitat pe mine, pe BERMAN și pe KÖFLER în salorul mare de la parter, fiind de față GIBSON, PORTER, și poate și cel de al treilea străin și mi-a spus că e posibil ca el să lipsească din țară citva timp și că în acest timp aceștia vor ține legătura cu

noi, apoi ne-am despărțit.

Intrebare: In urma acestei propuneri ai mai discutat ceva cu STEFANESCU privind pe cei treistrăini?

Răspuns: În Decembrie 1944,, prin telefon, STEFANESCU mi-a anunțat vizita lui GIBSON acasă la mine, unde într-adevăr a venit.

Intrebare :Ce ați discutat cu această ocazie ?

Răspuns: GIBSON mi-a cerut raportul informativ și pe care l -am urmărit împreună, pagină cu pagină, dându-i informații necesare și răspunzându-i la întrebările care le punea, privind sursa de informații a mea, precum și la materialul informativ care i se părea neclar. Cu această ocazie, mi-a cerut numele informatorilor mei, pe care eu i-am indicat.

Intrebare: Ai arătat mai suscă ai avut legături cu GIBSON și in 1945 - 1946. Arată anchetei dacă ai primit dela acesta instrucțiuni și ajutor, conform discuțiile ce le-ai avut cu STEFANESCU.?

Răspuns: După ce i-am indicat informațiile, pe care el și le-a notat,, mi-a cerut să-i fac legătura cu MACARESCU PETRE, inginer la C. F.R., lucru pe care l-am și făcut, întâlnindu-se in luna februarie 1945, toți trei,lă mine acasă. Cu această ocazir, GIBSON a studiat informațiile aduse de MACARESCU și s-a interesat dacă informațiile le-a cules personal, sau dacă a recurs la alții, la care MACARESCU a arătat că el fiind șeful serviciului de studii și statistică, toate informațiile le are pe cale de serviciu. După această verificare, și altele pe care el le-a făcut, celorlalți informatori, am avut o siguranță in plus că informatorii sunt bine aleși.

Intrebare: De unde știi d-ta că GIBSON a verificat și ceilalți inormatori ai d-tăle ?

Răspuns: Din faptul că la întâlnirea cu MACARESCU a rezultat că GIBSON il urmărise pe PACARESCU și îi cunoștea relațiile.Am inteles că numele informatorilor au fost luate pentru a fi urmărit.

Intrebare: Arată anchetei, unde au avut loc întâlnirile dintre d-ta și GIBSON ?

Răspuns:Numai in locuința mea, din Str. Ionici Nr.25, și apoi in Str.Popa Șapcă Nr.4.

Intrebare: Arată anchetei ce alte chestiuni ai discutat cu GIBSON ?

Răspuns: Nu am discutat alte chestiuni, decât chestiuni cu privire la rapoartele informative și i-am arătat numele informatorilor noi recrutați de mine.

Intrebare: Rezultă că GIBSON cunoștea întreaga d-tale agentură ?

Răspuns: Da.

Intrebare: I-ai dat date complete despre fiecare in parte ?

Răspuns: I.am dat numai numele și locul de muncă, și ce anume informații imi furniza.

Intrebare: Când l-ai văzut ultima dată pe GIBSON și unde ?

Răspuns: Pe GIBSON l-am văzut ultima dată la mine acasă in Octombrie 1946.

Intrebare: Ce chestiuni ați discutat cu această ocazie?

Răspuns: I-am predat informațiile pe care le-am studiat împreună, alte chestiuni nu am discutat și dela această dată nu mai știu nimic de dînsul, el nemai venind la mine acasă.

Intrebare: Nu ai fost curios să afli ce s-a făcut cu un om in mîna căruia ai predat întreaga d-tale agentură?

Răspuns: Nu nu am fost curios, deoarece știam că este un spion calificat și nu socoteam a fi vre-un pericol. Din această cauză nu l-am întrebat nici pe STEFANESCU, despre dispariția acestuia.

Intrebare: Când și in ce împrejurări ai luat contact cu MILTON ?

Răspuns: In august 1947, cerîndu-i lui STEFANESCU să mă primească pentru a-o preda informațiile,, el mi-a spus că va veni la mine un prieten al lui pentru a ridica informațiile. După această invitație, m-a vizitat MILTON acasă.. Cu această ocazie, am discutat chestiuni despre inflație, am citit împreună informațiile, mi-a spus că e mulțumit in general, făcînd unele observații referitoare la situația financiară redată in raport. Deasemeni s-a ocupat și ei de informatori mei și am constatat că și el cunoaște pe unii din informatori dați lui GIBSON. Menționez că mi-a spus că îi cunoaște personal pe STEIMBERG LEONTE, RAILEANU EDGAR și MUNTEANU SABIN.

Intrebare: Arată cînd și unde te-ai mai întîlnit cu MILTON și ce chestiuni ați discutat ?

Răspuns: Ne-am întîlnit la mine acasă in octombrie și decembrie 1947. Cu ocazia acestei întîlniri, i-am predat ră-

poartele informative. In decembrie 1947, i-am spus că nu mai sunt in măsură să fac serviciul de spion, deoarece am dovezi evidente că sunt suspectat de către partid, așa că ar fi și contra intereselor lor de a mă mai folosi. MILTON mi-a spus că el este sigur că STEFANESCU mă va convinge, ca in locul serviciilor sistematice, să fac anumite servicii ocazionale. După aceasta, ne-am despărțit și nu l-am mai văzut.

Intrebare: Ce dovezi aveai in privința suspectării de către partid. ?

Răspuns: in 1944 - 1945, conducătorii C.C. al Partidului, m-au tratat ca pe un om apropiat de Partid. Am fost in muncă de răspundere financiară și consultat in diferite chestiuni de incredere, ca pe urmă să fiu lăsat la o parte, fapt ce m-a făcut să-mi dau seama că sunt suspectat.

Intrebare: Cu STEFANESCU ALEXANDRU când te-ai mai întâlnit ultima dată și unde ?

Răspuns: Cu STEFANESCU ALEXANDRU m-am întâlnit ultima dată in decembrie 1947, in biroul său din Str. Biserica Ambei Nr. 20.

Intrebare: Ce ați discutat cu această ocazie ?

Răspuns: Cu această ocazie, ne-am înțeles in mod concret să intrerupem legăturile intrucît sunt suspectat de Partid. El mi-a spus că totuși o să se mai folosească de mine, pentru anumite servicii. Dela această dată nu l-am mai văzut și am aflat după un timp dela Ing. DRAGOS POP că STEFANESCU ALEXANDRU A fost arestat.

Intrebare: Cum ai fost d-ta retribuit pentru activitatea de spionaj desfășurată după 23 august 1944 ?

Răspuns: Din cauza variației continui a cursului leului, sumele erau in continuă schimbare, după stabilizare, am primit lei stabilizați, circa 900.000 lei.

Prezentul proces verbal, l-am citit cuvînt cu cuvînt și el corepsunde in totul cu cele declarate de mine, pentru care susțin și amnez propriu liber și nesilit de nimeni.

ss. GALMANOVICI EMIL.

Lt. Maj. de Securitate,
Gh. Rujan.

- 48 -

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Martorul CSEH ȘTEFAN, născut la 14 august 1908 în com. Zăbala Raionul Tg. Săcuiesc, Reg. Autonomă Maghiară, fiul lui ȘTEFAN și ELENA, de profesie contabil, actualmente revizor contabil la Sucursala Reg. a B. R. P. R. , cu domiciliul în orașul Stalin Piața 23 august No. 26.

30 iulie 1954 - orașul Stalin.

Interogatoriul a început la ora 7.

" s-a terminat la ora 16.

Intrebare; Ce ocupație ați avut în ani 1951 și 1952?

Răspuns; În cursul anului 1951 și pînă în luna iulie 1952 am fost în Banca de Stat a R. P. R. în calitate de director al Sucursalei Regionale B. R. P. R.

Intrebare; Cînd ați primit telegrama circulară din 25 septembrie 1951 cu privire la ținerea deschisă a ghișeelor în zilele de 29 și 30 septembrie 1951?

Răspuns; Telegrama circulară a Centralei Băncii de Stat, București No. 21998 No. 340/643/610 din 26 septembrie 1951 a parvenit Sucursalei Regionale Stalin, a doua zi, 26 septembrie 1951.

Intrebare; Ce caracter avea această telegramă?

Răspuns; Dispoziția Centralei pentru ținerea ghișeelor Băncii deschise pînă la orele 21 în ziua de 29 septembrie (sîmbătă), iar în ziua de 30 septembrie 1951 (duminică) pînă la orele 20 seara, în vederea primirii vărsămintelor întreprinderilor comerciale, de transporturi, servicii și spectacole, pentru care scop colectivele de inspectori al fiecărei unități a fost mobilizat, primindu-se să activeze încasările pe teren, a avut un caracter neobișnuit, adică alarmist. Această telegramă putea să alarmeze prin măsurile neobișnuite luate în acea dată prima oară, atît salariații Băncii care au fost chemați pentru executarea lor, dar mai ales personalul unităților comerciale, care au fost obligați să facă vărsăminte pentru totalitatea încasărilor realizate în ultimile zile ale lunii septembrie 1951. Această constatare o bazez pe faptul cunoscut că pînă la primirea telegramii realizările din ultima zi au fost încasate în prima zi a lunii

următoare, întrucât depunerile la Bancă și în lunile anterioare au fost realizate pentru ultima dată în ziua de 1 ale lunelor respective. Obligarea unităților economice la un nou sistem, fără o muncă de îndumare și politică lăsa impresia că măsura a fost luată de Bancă cu un anumit scop secret. Dacă s-a constatat manifestări alarmiste din cauza funcționării ghișeelor Băncii în orele serale și în ziua de duminică, aceasta este imputabil Băncii de Stat care prin telegrama amintită nu a luat toate măsurile necesare pentru evitarea unui astfel de caracter.

Salariați unităților economice sau interesat de rostul depunerilor și de cauza funcționării ghișeelor Băncii și în zilele de sărbători, aceasta desigur din cauza diferitelor interpretări ce s-au dat dispozițiilor Băncii de Stat, deci s-a observat că în urma măsurilor de încasarea numeralului la sfârșitul lunii septembrie 1951 svonuri de reformă, deci s-a creiat svonuri.

Intrebare; Ce consecințe a avut creerea acestor svonuri?

Răspuns; Orice organ al Băncii de Stat, inspectorii care au luat contact cu salariații întreprinderilor pe teren, precum și personalul operativ dela ghișeele unităților Băncii, trebuia să facă munca de îndrumare pentru lămurirea scopului economic a dispozițiilor luate, în ce sens însă telegrama din 25 septembrie 1951, nu a făcut precizări, dînd ocazie diferitelor interpretări și svonuri alarmiste, care au dus la slăbirea puterii de cumpărare a leului, ridicarea prețurilor din piețele neorganizate, reținerea pe producătorii dela valorificarea produselor, creind astfel goluri serioase în alimentarea oamenilor muncii.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și am constatat că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate verbal de mine îl susțin și seamnez.

Anchetator
Lt.V.Vizitiu

ss.CSEH STEFAN

Proces-Verbal de interogator

 (Martor) CSEH ȘTEFAN, născut la 14 August 1908,
 în Com. Zăbala Rai, Îg. Săcușasa, Reg. Autonomă Maghiară,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 fiul lui Ștefan și Elena, de profesie contabil, actualmente revizor
 contabil la sucursala Reg. a B.R.P.R., cu domiciliu în Or. Stalin
 Prufa 23 August N° 26.

30 Iulie 1954

Localitatea Or. Stalin.

Interogatoriul a început la ora 7 și 00 min.

„ s'a terminat la ora 16 și 00 min.

Intrebare: Ce ocupație ați avut în anii 1951 și 1952?

Răspuns: În cursul anului 1951 și până în luna Iulie
 1952 am fost în Banca de stat a R.P.R. în calitate
 de director al sucursalei Regionale B.R.P.R.

Intrebare: Când ați primit telegrama circulară
 din 25 Septembrie 1951 cu privire la ținerea
 deschisă a ghișeelor în zilele de 29 și 30 Septembrie?

Răspuns: Telegrama circulară a Centralei Băncii de
 stat, București, N° 21998 din 25 Septembrie 1951, confirmată
 prin copie de circulară N° 340/643/610 din 26 Septembrie
 1951, a parvenit Sucursalei Regionale Stalin, a doua
 zi, 26 Septembrie 1951.

Intrebare: Ce caracter avea această telegramă?

Răspuns: Dispoziția Centralei pentru ținerea ghișeelor
 Băncii deschise până la orele 21 în ziua de 29
 Septembrie (sămbătă), iar în ziua de 30 Septembrie
 1951 (duminică) până la orele 20 seara, în vederea
 primirii vărșămintelor întreprinderilor comerciale,

SEMNATURA,

Ștefan

Urmare: de transporturi, servicii și spectacole, pentru care scop colectivele de inspectori al fiecărei unități a fost mobilizat, primindu-se să adreseze încasărilor pateran, a avut un caracter neobișnuit, adică alarmist. Aceasta telegramă putea să alarmeze prin măsurile neobișnuite luate în ocaz data primo cară, atât salariați Banca care au fost chemați pentru executarea lor, dar mai ales personalul unităților comerciale, care au fost obligați să facă vârsăminte pentru totalitatea încasărilor realizate în ultimile zile ale lunii Septembrie 1951. Aceasta constatare o bazez pe faptul cunoscut că până la primirea telegramii realizările din ultima zi au fost încasate în prima zi a lunii următoare, întrucât depunerile la Bancă și în lunele anterioare au fost realizate pentru ultima dată (zi) în ziua de i ale lunelor respective. Obligarea unităților economice la un nou sistem, fără o muncă de îndrumare și politică lăsa impresia că măsura a fost luată de Bancă cu un anumit scop secret. Dacă s-a constatat manifestații alarmiste din cauza funcționării gbișeelor Banca în orele serale și în ziua de duminică, aceasta este imputabil Banca de Stat care prin telegrama amintită nu a luat toate măsurile necesare pentru evitarea unui astfel de caracter.

SEMNATURA,

Keru Lufan

Urmare: Salariatii unitatilor economice, sau 50 interesat de restul depunerilor si de cauza functionarii ghibetelor Bancii si in zilele de sarbatori, aceasta desigur din cauza diferitelor interpretari ce s-au dat dispozitiilor Bancii de Stat, deci n-a observat ca in urma masurilor de incalzarea numerarului la sfirsitul lunii septembrie 1951 s'au purtat de reforme, deci sa creiasa s'au purtat.

Intrebare: ce consecinte a avut execarea acestor s'au purtari?

Raspuns: Orice organ al Bancii de Stat, - inspectori cari au luat contact cu salariatii intreprinderilor pe teren, precum si persoanelor operativ date ghibetele unitatilor Bancii, trebuia sa faca munca de indrumare pentru lamurirea scopului economiei a dispozitiilor luate, in ce sens insa telegrama din 25 septembrie 1951, nu a facut precizari din cauza diferitelor interpretari si s'au purtari alarmiste, care au dus la slabirea puterii de cumparare a leului, ridicarea preturilor din pietele neorganizate, retinerea pe producatori date valorificarea produselor, creind astfel goluri serioase in alimentarea oamenilor muncii.

Depa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvant cu cuvant si am constatat ca cele scrise corespund intocmai cu cele declarate verbal de mine si nu sunt de alt gen.

Auditor
I. Vlaminj

Semnatura,
Kuli Kofan

Urmare :

Semnătura,

51

51

C.N.S.A.S.

10
52
8

C.N.S.A.S.

53

53

C.N.S.A.S.

54

36
55

55

D E C L A R A T I E
=====

Subsemnatul serg. major de miliție CIOBANU MIHAI, din D.M.R. Constanța, domiciliat în Constanța str. Dobrogeanu Gherea nr. 39, declar:

Prin anul 1947 (înainte sau după stabilizare, nu-mi amintesc data precis) pe când lucram la fosta Poliție Tulcea la Biroul Judiciar, am mers împreună cu tov. comisar SANDULESCU ALEXANDRU, (astăzi locotenent în D.M.R. Constanța) la o percheziție domiciliară la numitul PATRICIU, pe atunci director al B.N.R. Tulcea. Cu această ocazie s'au găsit foarte multe bunuri ascunse în casă și prin magazinele și beciurile aceluia PATRICIU. Menționez că pe atunci era mare criză de alimente, populația era înfometată și ducea lipsă de alimente, nici mălai nu se găsea pe piață.-

Toate bunurile găsite la acel director au fost confiscate și predate la orfelinat și la CARS (Comisia pentru ajutorarea regiunilor secetoase) pentru a fi distribuite la populația săracă și la orfani.

Stiu că, cu această ocazie, directorul PATRICIU a intervenit pentru a i se restitui bunurile confiscate și a fi despăgubit.-

În ziua percheziției sau a doua zi s'a făcut mare vâlvă în jurul acestei percheziții, se vorbea că guvernatorul B.N.R. VIJOLI, a intervenit personal pentru a se restitui toate bunurile confiscate cu ocazia Percheziției.

Dela Banca Națională Tulcea s'a interesat prin telefon și personal cine sunt acei ce au efectuat percheziția și cu a cui dispoziție, Direcția Băncii spunea că trebuie să raporteze lui tov. VIJOLI telefonic situația. Nu știu dacă acel PATRICIU a primit înapoi bunurile confiscate sau fusese deja distribuite la populație atunci când intervenise Bucureștiul.-

Deasemeni nu știu dacă PATRICIU a fost condamnat pentru acest fapt sau nu.

Stiu că dela Banca Națională Tulcea s'a dat telefoane în repetate rânduri cerându-se numele celor ce au efectuat percheziția, deasemeni un delegat al Băncii a venit la poliție cerând aceste date, spunând că tov. VIJOLI a sosit cu trenul special (sau avionul) pentru anchetă.

Am tras o frică bună pe atunci, deoarece se vorbea că percheziția nu trebuia făcută și dacă s'a făcut nu trebuiau confiscate alimentele.

- 2 -

Până la urmă mi se pare că acel PATRICIU a fost mutat la
Brăila în aceeași funcție.-

Declar, susțin și semnez.-

ss.Ciobanu Mihai

21 Aprilie 1952.

CM/5 ex.

56

57

57

DECLARAȚIE

Subsemnatul Sgt. Major de Milite Ciobanu Mihai Nu D. Nr. Constanta, domiciliat în Constanta Str. Dobrogeanu Ghesea Nr. 39, declar:

Prin anul 1947 (înainte sau după stabilizare nu-mi amintesc data precis) pe când lucram la fosta Politie Tulcea la Biroul Judiciar am mers împreună cu Tov. Conidar Sandulescu Alexandru (astăzi Locateneru în D. Nr. R. Constanta) la o pecheștire domiciliară la numărul Patriciu pe atunci Director al B. N. R. Tulcea. Cu această ocazie s-au găsit foarte multe bunuri ascunse în casa și prin magazile și becurile aceluia Patriciu. Menționez că pe atunci era mare criză de alimente, populația era înfometată, ducea lipsă de alimente, nici mălai nu se găsea pe piață. Toate bunurile găsite în acel direct au fost confiscate și predate la orfanat și la CARS (Comisia pentru apărarea rejiniilor secetoase) pentru a fi distribuite la populația săracă și la orfani.

Știu că, cu această ocazie, Directorul Patriciu a intervenit pentru a se restitui bunurile confiscate și a fi despăgubit.

În ziua pecheștirii sau a donației s'a făcut mare răvaș în jurul acestei pecheștiri, se vorbea că Guvernatorul B. N. R. Vijoli a intervenit personal pentru a se restitui toate bunurile confiscate cu ocazia pecheștirii.

Dela Banca Natională Tulcea s'a interesat prin telefon și personal cine sunt acei ce au efectuat pecheștiri și cu a cui dispoziție Direcția Băncii spunea că trebuie să raporteze lui Tov. Vijoli, telefonic situația.

Nu știu dacă acel Patriciu a primit înăpoi bunurile confiscate sau fusese deja distribuite la populație atunci când intervenise. De asemenea nu știu dacă Patriciu a fost condamnat pentru acest fapt sau nu.

Știu că de la Banca Națională Tulcea s-au dat telefoane în repetate rânduri cerându-se numele celor ce au efectuat pecheziția, de asemenea nu s-a delegat al Bancii a venit la politică cerând aceste date, spunând că Tov. Vijoli a sosit cu trenul special (sau avionul) pentru anchetă.

Am totuși a fi că bună pe atunci, deoarece se vorbea că pecheziția nu trebuia făcută, iar dacă s-a făcut nu trebuiau confiscate alimentele.

Până la urmă mi se pare că acel Patriciu a fost mutat la Brașov în aceiași funcție.

Declar înștiințat și zămiref. -

Ciobaș

21. IV. 1952

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

17 iunie 1954.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 9, Interogatoriul s-a terminat la ora 12,30.

Eu, Slt.BISTRAN IOSIF, am interogat în calitate de anchetator pe martorul CRIVAT GHEORGHE născut la 26 iunie 1903 în București, de naționalitate și cetățenie română, exclus din P.M.R. în 1951, studii; Absolvit Academia Comercială în 1932 în București, profesia; contabil la Cooperativa " Unirea Tîmplarilor din București în funcția de șef de unitate, cu ultimul domiciliu în București Str.Dionisie Lupu No.20, Raionul I.V.Stalin tel. 2.99.12, căsătorit cu LUCIA DEMETRIAD de 51 ani, casnică, domiciliază în Str.Dionisie Lupu No.20, tatăl- GHEORGHE- decedat în 1929 fost funcționar la Bancă, a avut o casă, mama IOANA decedată în 1953, n-a avut avere. S-a înscris în P.C.R. în 1946. A participat la ptate alegerile. Nu a primit decorații. A făcut școala militară de ofițeri de rezervă geniu terminată în 1923 în București. Nu a fost prizonier. Nu a fost în străinătate. Nu a participat în organizații contra revoluționare. Nu a fost condamnat.

Intrebare; Când ați intrat în Banca de Stat și ce funcții ați deținut ?

Răspuns; In Banca de Stat am intrat în ianuarie 1925 în funcție de imepat la casseria Bănci. In 1927 am plecat din Bancă la Uzinele Titan Nadrag Calan- unde am lucrat pînă în 1929. In 1932 am revenit din nou la Bancă la contabilitate în funcție de imepat funcționînd în acest post pînă în 1942. In februarie 1942 am fost trecut ca funcționar la biroul delegațiilor băncii la I.N.C.O.P. unde am funcționat pînă în iulie 1949 cînd am fost numit șef al sectorului Cooperăției din Banca de Stat din Direcția Creditelor agricole. Această funcție am deținut-o pînă în 1950 cînd am fost numit șef al Sectorului creditarea Sfaturilor Populare din cadrul Direcției creditelor Agricole. Am fost șef al acestui sector pînă la 19 aprilie 1952- cînd mi s-a desfășurat contractul de muncă cu banca.

Intrebare; Care erau sarcinile sectorului creditarea Sfaturilor Populare ?

Răspuns; Sectorul avea următoarele sarcini;

- Analiza planurilor de credite ce ne erau prezentate de Ministerul Gospodăriei Comunale- pentru creditarea întreprinderilor Sfaturilor Populare.

- Acordarea creditelor și repartizarea lor pe regiuni după ce planul de credite era aprobat de Consiliul de Miniștri.

- Verificarea creditelor pe parcurs de către organele de control ale Băncii.

- Rezolvarea cererilor întreprinderilor Sfaturilor populare pentru suplimentări de credite sau prelungirea termenelor de rambursare a creditelor acordate.

- Analiza realizării planului de credite la sfârșitul fiecărui trimestru.

- Sesizarea conducerii băncii de greutățile ce se constatau privind controlul creditelor acordate în cadrul Sectorului.

Intrebare; Arătați în ce raport se realizau creditele acordate față de cele planificate.

Răspuns; În general nu se acordau toate creditele planificate. În fiecare trimestru se constata că întreprinderile Sfaturilor Populare nu utilizau în întregime creditele planificate.

Intrebare; Căror cauze se datora acest lucru?

Răspuns; Faptul că în fiecare trimestru nu se consumau creditele planificate și că deci de fiecare dată se planificau credite care se știau dinainte că nu se vor realiza se datora următoarele cauze;

- Se trasau sarcini de producție întreprinderilor Sfaturilor Populare- fără a se analiza temeinic puterea lor de producție și posibilitățile lor de desfacere a produselor fabricate.

- Întreprinderile solocotau totdeauna credite mai mari decât aveau nevoie pentru producție.

- Întreprinderile Sfaturilor Populare nu erau îndrumate de către organul lor tutelar în activitatea lor.

- Nu se verifica în amănunțime creditele acordate atât de către Banca de Stat cât și de către Ministerul Gospodăriei Comunale pentru a se constatat felul cum sunt folosite creditele solicitate și acordate precum și necesitatea acestor credite.

Intrebare; Când luați cunoștință de aceste deficiențe?

Răspuns; De aceste deficiențe luam cunoștință la sfârșitul trimestrului când constatam că nu s-au consumat creditele planificate. Cu toate acestea se constata din rapoartele inspectorii-

50-3-

lor venite din sedii (rapoarte ce se găseau în prezent la Sectorul Creditării Sfaturilor Populare) că însăși creditele luate de întreprinderi erau prea mari față de necesitățile lor. Tot din rapoartele inspectorilor se constatatu deficiențe de organizare a întreprinderilor și deficiențe în sarcinile planului de producție și desfacere.

Intrebare; Ce consecințe aveau toate aceste deficiențe?

Răspuns; Prin faptul că întreprinderile luau mai multe credite decât le era necesar- se aprovizionau cu materii sau materiale mai multe decât aveau nevoie în procesul lor de producție- își creau stocuri supranormative de materiale din care cauză provocau lipsuril altor întreprinderi care aveau nevoie de aceste materiale- aceasta pe deoparte, iar pe de altă parte întrucât aceste materiale au fost cumpărate cu credite luate dela Bancă- neputînd restitui aceste credite la termenele fixate- li se bloca conturile de decontare. Din această cauză întreprinderea nu se mai putea aproviziona- nu puteau plăti la timp salariile- plăteau dobîndă în plus băncii care făcea să crească prețul de cost al produselor lor și deasemeni blocau la rîndul lor conturile altor întreprinderi furnizoare.

Toate acestea duceau la stînjeneria producției și loveau în economia națională.

Intrebare; Ce măsuri se impuneau pentru a fi luate a se elimina toate aceste cauze ce loveau în economia națională?

Răspuns; Pentru a se elimina toate aceste cauze se necesita ca conducerea băncii respectiv VIJOLI AUREL sau consilierul RADULESCU GHEORGHE ce răspundea de Direcția Creditelor agricole să ia contact cu conducerea tutelară a Sfaturilo Populare- adică cu conducerea Ministerului Gospodăriilor Comunale și a Industriei locale cu care să analizeze cauzele blocării conturilor întreprinderilor- cauzele pentru care întreprinderile cereau mai multe credite decât aveau nevoie. Deasemeni analizarea sarcinilor de plan pe întreprinderi în raport cu posibilitățile lor de producție și de desfacere- luîndu-se totodată măsurile necesare.

În felul acesta s-ar fi ajuns la întocmiri de planuri de credite reale.

În cazul cînd Ministerul n-ar fi lichidat toate deficiențele Banca de Stat era obligată ca prin Ministru de Finanțe să pună Ministerul în discuția Consiliului de Miniștri.

Cu toate că Sectorul Creditarea Sfaturilor Populare a raportat în permanență conducerii Băncii respectiv lui RADULESCU și VIJOLI prin Dir.Creditelor Agricole -

(GRIGORESCU DUMITRU și DETRINO CONSTANTIN) de toate aceste deficiențe și greutăți ce ni se semnalau- totuși fosta conducere a băncii n-a luat nici-o măsură de lichidarea lor.

Pentru lichidarea deficiențelor și greutăților întreprinderilor Sfaturilor Populare- Sectorul a propus printr-un raport ce l-au făcut conducerii băncii- de a se mări numărul corpului de inspectori din Sucursale astfel desemnându-se inspectori cu verificarea numai a întreprinderilor Sfaturilor Populare.

Am mai propus ca în fiecare sucursală să se întocmească un colectiv format din reprezentantul băncii- al Ministerului Gospodăriei Comunale și al Sfaturilor Populare respectiv pentru verificarea în amănunțime a fiecărei întreprinderi în parte.

În acest sens s-au difuzat circulări cu instrucțiuni privind verificarea acestor întreprinderi. Ulterior însă conducerea băncii a dat dispoziții să retragem această circulară- cu toate că ea începuse deja să dea rezultate bune. Nu-mi amintesc cine anume din conducerea băncii a dat această dispoziție de-anulare a circularei.

Toate rapoartele ce le-am întocmit conducerii băncii cu sesizările noastre se găsesc la Sectorul Creditarea Sfaturilor Populare.

- Tiu săm mai menționez că deficiențele constatate de organele de control ale Băncii erau aduse de către Sector- în scris- la cunoștința Ministerului- cu rugămintea de a fi analizate și a se lua măsuri în consecință.

Ministerul ne trimetea din când în când câte o adresă că au primit sesizările noastre și că vor lua măsuri.

Totuși aceste deficiențe și greutăți conținuau să dăinuie și pe mai departe.

Or tocmai din această cauză conducerea Băncii văzînd că Ministerul nu ia măsurile în consecință avea datoria să ia legătura cu conducerea Ministerului iar în caz de nerezolvare să sesizeze acest lucru mai departe.

Însă nici VIJOLI AUREL și nici RABULESCU GHEORGHE, n-au făcut acest lucru.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator,
Slt. - I. Bistran

ss. CRIVAT GHEORGHE

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

17 iunie 1954 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 12 și 30 minute.

Eu, Sublocotenent Birțan Ion
am interogă în calitate de arhitect

1. Numele CRIVĂȚ (de-actat, reținut, martorul) 2. Prenumele GHEORGHE

3. Anul, luna și ziua nașterii 26 iunie 1903 4. Locul nașterii București

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română.

7. Apartenența politică Excluz din P.M.R în 1954. din ce an

8. Studii Absoluit Academia Comercială în 1932 în București.
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia contabil 10. Ultimul loc de muncă și funcția Cooperativa Unirea Tâmbulea din București în funcție de șef de unitate

11. Ultimul domiciliu București Str. Domniei nr 20 Rai i V. Stalin telefon 239.12.

12. Situația familială Căsătorit cu Lucia Demetriad de 31 ani căsăcie.
domiciliu în Str. Domniei nr 20. (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)

13. Originea socială Tatăl Gheorghe decedat în 1929 funcționar la B. S. a avut o casă.
mama Hanna decedată în 1953 - mo. avut avere (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 S-a înscris în P.E.R în 1946 (în ce partide politice a fost.)

Participare în alegeri

A participat la toate alegerile.

Semnătura,

C. Crivăț

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale nu
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție A făcut școala militară
de ofiteri de rezervă geniu termotehnic în 1923 în București.

17. Dacă a fost prizonier nu
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce nu

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare nu

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat nu

Intrebare: Când ați intrat în Banca de Stat și ce funcții ați deținut?

Răspuns: În Banca de Stat am intrat în ianuarie 1925 în funcția de
inginer la Camera Banilor. În 1927 am plecat din Banca la Uzinele
Titon Nedreș Galan - unde am lucrat până în 1929. În 1932 am
revenit din nou la Banca la contabilitate în funcția de inginer
funcționând în acest post până în 1942. În Februarie 1942 am fost trecut ca
funcționar la Biroul de lichidare bănească la INCDP, unde am funcționat
până în iulie 1949 când am fost numit șef al Secțiunii Cooperativelor din
Banca de Stat din Direcția Creditelor agricole. Această funcție am
deținut-o până în 1950 când am fost numit șef al Secțiunii
creditelor Statului Populare, ~~unde am fost~~ din cadrul Direcției
Creditelor Agricole. Am fost șef al acestui sector până
la 19 Aprilie 1952 - când mi s-a desființat contractul de muncă

Semnătura,

Cristian

Urmare: cu banca.

Intrebare: Care erau sarcinile sectoului creditelor Spetunilor Populare?

61

Raspuns: Sectoul avea urmatoarele sarcini.

- Analizarea planurilor de credite ce ne erau prezentate de Ministerul Cooperărilor Comuniste - pentru creditarea întreprinderilor Spetunilor Populare.

- Acordarea creditelor nu se partiziona local pe regiuni, după planul de credite us aprobat de Comitetul de Miniștri.

- Verificarea creditelor se făcea de către organele de control de băncii.

- Reglarea creditelor în întreprinderile Spetunilor Populare pentru suplimentări de credite sau pentru îndeplinirea termenelor de rambursare a creditelor acordate.

- Analiza realizării planului de credite la sfârșitul fiecărui trimestru.

- Verificarea conducerii băncii de greutate și se constatau prin noi controlul creditelor acordate în cadrul sectoului.

Intrebare: Anotați în ce raport se realizau creditele acordate pe baza planurilor.

Raspuns: În general nu se acordau toate creditele planificate. În fiecare trimestru se constata că întreprinderile Spetunilor Populare nu utilizau în întregime creditul planificat.

Intrebare: Care cauze se datorau acest lucru?

Raspuns: Faptul că în fiecare trimestru nu se consumau creditele planificate și că dese de fiecare dată se planificau credite care rămân dinainte că nu se vor realiza se datorau următoarelor cauze:

- La Marșul sarcinilor de producție în întreprinderile Spetunilor Populare - țara a se analiza tendințele puterii lor de producție și posibilitățile lor de desfacere a produselor fabricate.

- În întreprinderile solicitau totdeauna credite mai mari decât aveau nevoie pentru producție.

- În întreprinderile Spetunilor Populare nu erau îndrumate

Semnătura

Urmare: de către organelor tutelar în activitatea lor.

- Se va verifica în amănunțime creditele acordate - atât de către Banca de Stat, cât și de către Ministerul Cooperării Comunitare, pentru a se constata felul cum sunt folosite creditele solicitate și acordate precum și necesitatea acestor credite.

Întrebare: Când luată cunoștință de aceste deficiențe?

Răspuns: De aceste deficiențe luăm cunoștință la sfârșitul Trimestrului când constatăm că nu s-au îndeplinit creditele planificate. Cu toate acestea se constată din rapoartele inspectorilor veniți din sedi (rapoarte care găsesc în prezent la Secțiunea Creditării Populorului) că în vârstă creditele luate de întreprinderi erau pe mâini foarte de necesitate lor.

Tot din rapoartele inspectorilor se constatau deficiențe de organizare a întreprinderilor și deficiențe în realizarea planului de producție și desfacere.

Întrebare: Ce cauzează asemenea deficiențe?

Răspuns: Prin faptul că întreprinderile luau mai multe credite decât trebuia necesar. se aprovizionau cu materiale sau materiale mai multe decât aveau nevoie în procesul lor de producție - în unele stocuri supra-normative de materiale din care cauza provocau lipsuri altor întreprinderi care aveau nevoie de aceste materiale - acestea pe de o parte, iar pe de altă parte întrucât aceste materiale au fost utilizate ca credite luate de la Banca, ne putând restitui aceste credite la termenul fixat - li se libera conturile de decontare. Din această cauză întreprinderile nu se mai putea aproviziona - nu puteau plăti la timp salariile - lăteau dehandă în plus bănuți din țara și creștea prețul de cost al produselor lor și deserveau să lăsați la rândul lor conturile altor întreprinderi furnizoare. Toate acestea duceau la stângerea producției și lăsați în Moșanșii Sălajului.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: Intrebare: Ce măsuri se impun a fi luate pentru a se elimina toate aceste cauze ce lăuneau în Economia Satului?

Răspuns: Pentru a se elimina toate aceste cauze se necesita ca conducerea hâncii respectiv Vijoli Avrel sau Camilă Rădulescu Călugăre și să răspundă de Direcția Creditelor Agricole să ia contact cu conducerea Tutelor, a Spaturilor Populare - adică cu conducerea Ministerului Gospodăriei Comunei și a Industriei locale cu care să analizeze cauzele înzării conturilor întreprinderilor - cauzele pentru care întreprinderile creau mai multe credite decât creau ^{deveneau} ~~nevoia~~ ^{deveneau} ~~nevoia~~ analizarea sarcinilor de plan pe întreprinderi în raport cu posibilitățile lor de producție și de desfacere, - luându-se totodată măsurile necesare.

În felul acesta s-a ajuns la întocmirea de planuri de credite reale.

În cazul când Ministerul n-a fi lichidat toate deficitul Banca de Stat era obligată, ca prin Ministerul de Finanțe să pună Ministerul în discuția Comitetului de Miniștri.

Cu toate că Sectorul Creditelor Spaturilor Populare a raportat în permanentă conducerea Băncii respectiv lui Rădulescu și Vijoli prin Direcția Creditelor Agricole (Călugăre și în Detino Călugăre) de toate aceste deficiențe și greutăți și nu se simțeau - totuși pentru conducerea băncii n-a luat nici o măsură de lichidare a lor.

Pentru lichidarea deficiențelor și greutăților întreprinderii Spaturilor Populare - Sectorul a propus printr-un raport cel sau pentru conducerea hâncii - de a se ridica numărul corpului de inspecți din bugetele astel desemnându-se inspecți cu verificarea numerii a întreprinderilor Spaturilor Populare.

Am mai propus ca în fiecare succursală să se întocmească un colectiv format din reprezentanții hâncii - al Ministerului Gospodăriei Comunei și al Spaturii Populare respectiv pentru verificarea în amănunțime a fiierii întreprinderii în parte.

Urmare: În acest sens s-au difuzat circulari cu instrucțiuni privind verificarea acestor întreprinderi. Ulterior însă conducerea băncii a dat dispoziții să retragem această circulară, cu toate că ea începuse deja să dea rezultate bune. Nu-mi amintesc cine anume din conducerea băncii a dat această dispoziție de anulare a circularii.

- Toate rapoartele ce li-am fost ocmit conducerii băncii cu rezizările noastre ce găseseră la Sectorul Creditarea Sfatului Popular.

- În să mai menționez că deficiențele constatate de organele de control ale băncii erau aduse de către Sector în scris la cunoștința Ministerului - cu rugămintea de a fi analizate și a se lua măsuri în consecință.

Ministerul ne trimitea din când în când câte o adresă că au primit rezizările noastre însă nu lua măsuri.

Totuși aceste deficiențe și greutăți continuau să stăvilească și pe mai departe.

De tocmai din această cauză conducerea băncii văzând că Ministerul nu ia măsuri în consecință avea datorită să ia legătura cu conducerea Ministerului iar în caz de nereoluare să rezizeze acest lucru mai departe.

Însă nici Vijel Iurel și nici Rădulescu Șteyche nu au făcut acest lucru.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu credent cu credent și constatând că ale scris corect fiind întocmai cu cele declarate de mine măcar și remiz propriu și mesurat de mine.

Anchetator

Șt. G. Cristea

G. Cristea

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Invinuitul (Martor) COSTESCU GEORGETA, născută la 27 octombrie 1917 în com. Chiriacu-Vlașca, fiica lui IOAN și STEFANIA, de profesie contabil, cu domiciliul în București Str. Fecioarei No. 15 Raionul 1 Mai.

2 iulie 1954- București

Interogatoriul a început la ora 16,30

" s-a terminat la ora 18.

Intrebare; Cînd se primea în Centrala Băncii- din sucursale- situația rezervei intangibile?

Răspuns; In Centrala Băncii respectiv la sectorul planificării circulației monetare din Dir. planificării se primea zilnic situația rezervei intangibile din țară. Aceste situații însă arătau starea rezervei intangibile cu două zile în urmă. Astfel situațiile ce le primeam în centrală miercuri arătau situația de luni- marți pe cea de sîmbătă iar luni pe cea de vineri.

Intrebare; Era posibil să se cunoască în Centrală situația rezervei intangibile din ziua precedentă.

Răspuns; Nu era posibil să se cunoască situația rezervei intangibile din ziua precedentă. Astfel din toamna anului 1950 nu s-a cunoscut niciodată- pînă în toamna anului 1952 cît am lucrat în cadrul Diviziei Rezervei intangibile la aceste situații- care era situația rezervei intangibile în ziua precedentă.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni:

Anchetator,
Lt. I. Bistran

ss. COSTESCU GEORGETA

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) COSTESCU GEORGETA născută la 27 octombrie
1917 în comuna Chiriacu - Vlasia, fiica lui Ioan și Stefania, de profesie contabilă,
cu domiciliu în București Str. Fecioarei 3. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
15 Raionul 1 Mai

2 iulie 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 16 și 30 min.

„ s'a terminat la ora 18 și min.

Intrebare: Când se primesc în Centrul Băncii din mureșli -
situația rezervei intangibile?

Răspuns: În centrul Băncii se primesc la ordonul planificării
circulației monedelor din direcția planificării se primesc și în
situația rezervei intangibile din Turd. Aceste situații arătau
într-o stare rezervei intangibile în două zile în urmă. Astfel
situațiile ce se primesc în centrul miercuri arătau situațiile
de luni - marți pe cea de sâmbătă iar luni pe cea de vineri.

Intrebare: Care posibil să se cunoască în centrul situația
rezervei intangibile din ziua precedentă.

Răspuns: Nu era posibil să se cunoască situația rezervei
intangibile din ziua precedentă. Astfel din toamnă anul
1950 nu s-a cunoscut niciodată - până în toamnă anul 1952
cât am lucrat în cadrul Direcției Rezervei intangibile la aceste
situații - face era situația rezervei intangibile din ziua
precedentă.

După am citit prezentul proces verbal de interogatoriu
cunosc cu cunosc și constatând că ele sînt corecte.

SEMINATURA

Georgeta Costescu

Urmare: întocmii un act delocote de mine marit si reneg propriu
si similito de minei

Subscris
si ~~si~~ ~~si~~

SEMNATURA,

C o p i e .

9 octombrie 1951.

Data în fața noastră,
Slt. de Securitate
ss. Indiscifrabil

14.07.51
7
bx
12870
-
din
-
după
-
cu
-
dom.
-
de
-
c. a. u. l. t. e.
-
B. C. H.

DECLARAȚIE

Subsemnatul CODREANU SERGIU, născut în anul 1916, luna mai, ziua 22, în comuna Chișinău - Lăpușna U.R.S.S., fiul lui Filip și Ana, carte știu 8 cls. Liceul Comercial, serviciul militar satisfăcut la Regt. 9 Călărăși Constanța, ctg. 1938, eliberat cu gradul de sergent, sint de profesie funcționar la Bancă (contabil), cu serviciul la Banca de Stat Slănic, în calitate de Director, căsătorit cu Maria născută Roșca, am doi copii mici, condamnat și judecat n-am fost, cu ultimul domiciliu în comuna Slănic, str. 23 August Nr. 10, declar următoarele :

În ziua de 27 septembrie a.c., pe la orele 10,40 am primit o notă telefonică de la Sucursala Regională Ploești-B.R.P.R. cu următorul conținut : „Toate întreprinderile economice, prestări servicii, transport, precum și Secțiunile Financiare, vor depune necondiționat toate vărsămintele provenite din încasările din zilele de 29 și 30 septembrie la B.R.P.R. Pentru aceasta ghișeile de caserie vor fi deschise în ziua de 29 și 30 septembrie a.c., astfel în ziua de 29 pînă la orele 21, iar pe ziua de 30 septembrie toată ziua neîntrerupt pînă la orele 20.-

Inspectorii vor fi pe teren pentru a duce la îndeplinire realizarea acestor încasări. Intrucît pensiile se plătesc la sfîrșitul lunii, plata lor se va face la 1 octombrie a.c. (text aproximativ, nu-l rețin în întregime).-

După primirea notei am convocat tot colectivul în biroul contabilității, rămînînd în holl tov. ROSU GEORGETA - funcționară împreună cu mama femeii de serviciu și casierul Cooperativei Mălăești. De față cînd am citit nota telefonică primită, mai era și tov. inspector VISATA de la B.R.P.R. Ploești.-

După ce am citit-o, casierul Băncii ROTARU CRISTACHE i-a pus întrebarea Inspectorului VISATA - că ce poate însemna această urgentare de încasări. Inspectorul VISATA a răspuns că este posibilă vreo stabilizare monetară și imediat a spus față de toți că are vreo 30.000 lei strînși din salariul său și al soției pentru a-și cumpăra un porc. S-a întrebat față de întregul colectiv, ca să nu riște cumva într-o eventuală stabilizare, ce ar putea face cu banii, atunci tov. casier ROTARU CRISTACHE i-a propus ca o parte din bani să-i investească în țigări, iar restul în mărfuri de manufactură, mai cu seamă spunea că vrea să-și cumpere un palton și stofă fină de haine.-

După cca. 30 de minute s-a hotărît să plece la București, deși inspecția nu era încă terminată. Mergînd cu dînsul spre gară, m-a rugat să mergem la cooperativă să-și cumpere țigări. Cumpărînd în valoare de lei 3.000 țigări Mărășești, apoi am mers la gară de unde ne-am despărțit .-

Ajungînd la Bancă, am spus colectivului că inspectorul a plecat la București și că și-a luat țigări în valoare de lei 3.000. După ce a plecat inspectorul, tot colectivul a rămas cu impresia că e vorba de stabilizare, chiar

și casierul Băncii - ROTARU CRISTACHE și-a cumpărat țigări în valoare de lei 1.800.-

Văzînd frămîntările din rîndurile colectivului, am recitit nota telefonică ca să-i conving că nu e vorba decît de activări de încasări, atrăgîndu-le atenția totodată ca din toate părerile date în colectiv, să nu se discute în familie și prieteni. Totuși plecarea inspectorului, a lăsat impresia că e stabilizare monetară.-

În ziua de 28 septembrie orele 8,30 1951, Inspectorul VISATA s-a reîntors dela București cu banii, cîți - nu știu, vroind să-și cumpere palton și stofă, dar negăsind la cooperativa din Slănic, terminînd inspectia, a plecat în aceeași zi la Ploești cu trenul de 12,45, de unde și-a cumpărat un raglan.-

În urma comentariilor și contrar prevenirii mele de a nu lansa un svon nereal, totuși s-a aflat de populația din Slănic, dînd năvală la Cooperativă și la Ferometal, în zilele de sîmbătă și duminică.-

Aceasta îmi este declarația pe care o semnez propriu.-

as. Codreanu Sergiu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Martorul CHIRITESCU COSTIN, născut la 25 Mai 1908, în București, fiul lui CONSTANTIN și ALEXANDRINA, de profesie economist, cu ultimul domiciliu în București Str. Zece Mese No.6.

21 Ianuarie 1954-București
Interogatoriul a început la ora 10.
" s'a terminat la ora 15,20.

Intrebare ;

Când l-ați cunoscut pe numitul VIJOLI AUREL?

Răspuns;

Pe VIJOLI AUREL l-am cunoscut cred către sfârșitul anului 1946, pe vremea când el era administrator al fostei Bănci Naționale, iar eu eram funcționar la fostul serviciu de studii al Bănci.

Mai bine l-am cunoscut în perioada de pregătire a stabilizării monetare din anul 1947 și după aceea, deoarece mi-a cerut să redactez o serie de prelegeri pentru I.S.E.P. precum și o serie de articole, fie pentru ziare, fie pentru reviste care erau publicate sub semnătura lui. Aceste lucrări le prezentam redactate de mine, iar apoi el le modifica după părerile sale personale.

VIJOLI AUREL este de statură mijlocie, cu părul cărunt, este un om nervos și după câte am auzit, rezepea pe funcționari, este hotărât în acțiunile lui, nu-i plăcea să fie contrazis și își impunea punctul lui de vedere.

Intrebare ;

Ce relații a-ți avut împreună după ce l-ați cunoscut?

Răspuns;

Relațiile mele cu VIJOLI AUREL, au constat în aceea că VIJOLI AUREL a avut nevoie de documentație în legătură cu problemele monetare și de credit în economia socialistă și

././.

pe baza acestor documentații, de redactare a unor lucrări cu caracter principial sau teoretic în legătură cu aceste probleme. Mie mi-a trasat sarcina să strâng documentația asupra unora din aceste probleme, să i-o prezint și indicându-mi ideile care trebuiau dezvoltate și redactez lucrări destinate tipăririi în "Scânteia", "Revista Finanțelor", "România Liberă" și altele. După ce redactam lucrările le prezentam lui VIJOLI AUREL, care îmi cerea modificarea lor, chiar de mai multe ori în forma și cu conținutul pe care le considera ca cele mai nimerite.

În ultimii doi ani, adică 1950-1951 am lucrat sub indicațiile lui, la o lucrare de proporții mari în legătură cu "Politica monetară și de credit a României începând din epoca feudalismului și terminând cu reforma monetară din 1947".

Deci relațiile mele cu VIJOLI AUREL au avut la bază aceste preocupări ale sale, de ordin publicistic și profesional. De fapt VIJOLI AUREL și-a organizat pe lângă cabinetul său un colectiv de funcționari din Bancă pe care i-i numise în posturi de asistenți și șefi de lucrări la I.S.E.P. și care aveau ca sarcină exclusivă redactarea materialelor ce urmau să fie utilizate la cursurile dela I.S.E.P. Din acești funcționari făceau parte ERCUTA PETRE, MIRCEA

VALERIU și încă o persoană a cărui nume nu mi-l amintesc momentan, care deși erau încadrați în diferite servicii ale Bănci, lucrau exclusiv, numai pentru cele arătate mai sus.

Intrebare ;

În anul 1951 ce funcții ați deținut în Banca R.P.R.?

Răspuns;

În anul 1951 am avut funcția de referent tehnic de specialitate în cadrul serviciului Planificării Circulației Monetare.

Intrebare ;

În acel an s'a întocmit vreun raport cu privire la circulația monetară?

Răspuns;

Cred că în anul 1951 sau întocmit mai multe rapoarte cu privire la "Evoluția Circulației Monetare".

Intrebare ;

În anul 1951 a-ți participat la întocmirea unui asemenea raport?

///.

69
Propriu zis rapoartele de acest fel se întocmeau de către șeful Serviciului Planificării Circulației Monetare care colabora cu PARVU VIRGIL care era șef de secție în acest serviciu. În anul 1951, îmi amintesc că în cursul veri prin lunile Iulie sau August, a fost întocmit un asemenea raport de către PARVU VIRGIL și ION PASCAL RADU.

Personal am fost consultat cred în ce privește determinarea necesarului de numerar, al economiei țării din acel moment și asupra consecințelor pe care le-ar fi avut a deviere a circulației monetare efective față de acest nivel. Precizez că tot în cadrul preocupărilor de ordin teoretic ale lui VIJOLI AUREL primisem înaintea sarcina să strâng material documentar în ce privește determinarea științifică a necesarului de numerar, a unei țări la un moment dat. În cuprinsul acelei documentări indicasem formula lui KARL MARX din "Capitalul". Stiu că în cursul rapoartelor redactate de VIJOLI AUREL cu privire la "Evoluția circulației monetare" se încercase să se aplice atât formula lui MARX cât și alte formule pentru a se stabili de cât numerar avea nevoie piața și cu cât era mai mare sau mai mică circulația monetară efectivă, însă rezultatele practice nu au fost satisfăcătoare.

Neexistând posibilitatea determinării precise a necesarului de numerar, nu a existat nici posibilitatea de a se stabili cu cât depășea circulația monetară nevoile pieții. În consecință orice apreciere a surplusului de numerar și a efectului pe care el îl avea asupra pieți, era de natură subiectivă.

Intrebare :

Precizați dacă ați participat în anul 1951 la întocmirea unui raport cu privire la circulația monetară?

Răspuns:

În anul 1951, am fost consultat de PARVU VIRGIL în ce privește unele probleme tratate în rapoartele pe care le întocmea pentru VIJOLI AUREL.

Aceste probleme se refereau după câte îmi aduc aminte, tocmai la posibilitățile de determinare teoretică a necesarului de numerar.

În acele ocazii mi-am exprimat punctul meu de vedere deoarece așa cum am arătat mai sus în această privință nu puteau exista decât concepții subiective. Nu știu în ce măsură PARVU VIRGIL a folosit părerile mele personale atunci când a redactat versiunea finală a raportului.

Intrebare ;

Care au fost indicațiile date de Dvs. la acest raport?

Răspuns;

Nu îmi amintesc care erau problemele în discuție în legătură cu necesarul de numerar și care a fost părerea mea în legătură cu ele.

Intrebare ;

Înainte de a da aceste indicații, Dvs. ați citit manuscrisul raportului?

Răspuns;

Mi s'au arătat de către PARVU VIRGIL și ION PASCAL RADU câteva pagini scrise la mașină și câteva foi scrise de mână, pe care le-am citit, iar după aceia mi-am dat părerea.

Intrebare ;

Acest raport despre care este vorba, prezenta realitatea?

Răspuns;

Nu pot să-mi dau seama dacă cifrele prezentate în raport cu privire la circulația monetară efectivă erau sau nu erau conforme cu realitatea, deoarece nu am lucrat niciodată la planificarea monetară, astfel încât nivelul circulației îmi era necunoscut. Cât privește aprecierile asupra faptului dacă circulația monetară din acel timp era mai mare sau mai mică decât necesarul de numerar, aceste aprecieri nu aveau o bază obiectivă și în consecință erau aprecieri personale.

Vreau să precizez că eu deși figuram ca referent tehnic de specialitate la Serviciul Planificării circulației monetare, eu nu m'am ocupat niciodată cu probleme de planificare a circulației monetare în R.P.R., deoarece eu am fost folosit de VIJOLU AUREL, pentru lucrările pe care le-am arătat mai sus.

Intrebare ;

Dacă nu ați cunoscut că cifrele prezentate în raport cu privire la circulația monetară erau sau nu conforme cu realitatea, atunci de ce ați fost solicitat să vă dați părerea și ce fel de păreri ați dat?

Răspuns;

Nu am fost solicitat să-mi dau părerea dacă circulația monetară astfel cum era prezentată în raport era sau nu conformă cu realitatea.

Mie mi s'a cerut să-mi spun părerea în legătură cu urmărirea de ordin economic pe care le-ar avea, o circulație monetară mai mare decât aceia care din punctul de vedere teoretic ar fi fost admisibilă în acel moment. Adică dacă depășindu-se necesarul de numerar, această depășire ar avea un caracter de inflație. Eu nu îmi mai amintesc care erau problemele în discuție referitoare la raportul sus amintit și în consecință aș putea spune un neadevăr în legătură cu ele, dacă aș revedea din nou părțile din raport care mi-au fost arătate atunci aș putea să spun care a fost părerea mea asupra problemelor.

Intrebare ;

Ce cunoștințe aveți asupra activității lui VIJOLI AUREL în general în cadrul B. R.P.R.?

Răspuns;

Eu nu cunosc activități vinovate a lui VIJOLI AUREL în cadrul Băncii de Stat și în afara ei. Consider însă că a fost un abuz din partea lui să folosească funcționari ai băncii pentru interese care nu erau propriuzis de bănci, în urma căruia VIJOLI AUREL avea anumite avantagii atât materiale cât și financiare. Este vorba de ERCUTA PETRE, MIRCEA VALERIU și încă unul de a cărui nume nu îmi amintesc, care deși erau plătiți de bancă după funcțiile care erau încadrați nu lucrau nimic pentru bancă ci se ocupau de lecțiile ținute la I.S.E.P.

Intrebare ;

În afară de cele de mai sus mai aveți ceva de arătat în legătură cu VIJOLI AUREL?

Răspuns;

Nu mai am.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și constatând că cele declarate sunt întocmia cu cele scrise, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Martor

LT.MAJ.

ss.CHIRITescu COSTIN

V.Nistor,

3 ex. E.M.

Proces-Verbal de interogator

Martorul Chiritescu Costin, născut 25 mai 1908, în București;
 fiul lui Constantin și Alexandrina, de profesie economist,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 cu ultimul domiciliu în București Str. Fecce mare № 6.

21 Ianuarie 1954

Orașul București:

Interogatoriul a început la ora 10 și _____ min.

„ s'a terminat la ora 15 și 30 min.

Intrebare: Când l-ați cunoscut pe omul din Vijeli Arvel?

Răspuns: Pe Vijeli Arvel l-am cunoscut cred către
Consiliul executiv 1946, pe vremea când el era Administrator
al fostei Bănci Naționale, iar eu eram funcționar la Institutul
Serviciu de studii al Băncii.

Mai bine l-am cunoscut în perioada de fugă
a Mobilizării monetare din anul 1947 și după aceea, deoarece
am a avut să redactez o serie de prelegeri pentru I.S.F.P.
precum și o serie de articole, fie pentru ziare fie pt.
reviste care erau publicate sub semnătura lui. Aceste lucruri
le preferam redactate de mine, iar apoi el le modifica
după părerea sa personală.

Vijeli Arvel căde de statură mijlocie, cu părul
încrunt, căte sau om nervos și după căte om supțit, rețezea
pe funcționari, este hotărât în acțiunile lui, nu-i
plăcea să fie conștient și în înținerea punctul lui
de vedere.

Întrebare: Ce relații ați avut împreună după ce l-ați

Semnătura,

Urmare: cunoscut?

Răspuns: Relatiile mele cu Vijeli Avrel, au constat în aceia în Vijeli Avrel a avut nevoie de documentatie în legătura cu problemele monetare și de credit în economia socialistă și pe baza acestor documentații, de redactare a unor lucrări cu caracter principal sau secundar în legătură cu aceste probleme - Mie mi-a fost corina în obținerea documentația asupra unor din aceste probleme, să îmi prezintă și indicându-mi izvoarele care trebuiau dezvoltate și redactez lucrări destinate tipăririi în "Stankia", "Revista Financelor" "România Liberă" și altele - după ce redactam lucrările le prezentam lui Vijeli A. care îmi cerea modificarea lor, chiar de mai multe ori în forma și în conținutul pe care le considera ca cele mai minime.

În ultimi doi ani adică 1970-1971 am lucrat sub îndrumarea lui, la o lucrare de raportări noi în legătură cu "Politica monetară și de credit a României începând din Epoca Feudalismului și terminând cu Reforma monetară din 1967".

Deși relațiile mele cu Vijeli Avrel au avut la bază aceste preocupări de ordine publicistic și profesional - De fapt Vijeli Avrel și-a ocupat pe lângă cabinetul său un colectiv de funcționari din care pe care îi numeam și în posturi de vizitatori și rezi de lucrări la I.S.E.P. și care erau cu sarcini exclusiv redactarea materialelor ce urmau să fie obligate la cursurile dela I.S.E.P. Din aceste funcționari făceau parte Executo Petre, Mircea Valeriu, și încă o persoană a cărei nume nu ori-l amintesc momentan, care doi erau imediat în diferite servicii de bănci, deoarece exclusiv numai

Semnătura

Urmare: pentru cele arătate mai sus.

273

Intrebare: In anul 1951 ce functii ati deţinut B. R. P. R. ? 73

Răspuns: In anul 1951 am avut functia de referent tehnic de specialitate in cadrul serviciului Planificării circulaţiei monetare.

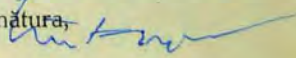
Intrebare: In acel an ce intocmit vreun raport cu privire la circulatia monetara?

Răspuns: Cred că in anul 1951 am intocmit mai multe rapoarte cu privire la „Evoluţia circulaţiei monetare”.

Intrebare: In anul 1951 o ati participat la intocmirea vomei economice raport?

Răspuns: Proprio zis rapoartele de acest fel ce intocmeau de către seful serviciului Planificării circulaţiei monetare, care colabora cu Doru Virgil care era şef de secţie in acest serviciu. In anul 1951, imi amintesc că in cursul veri prin lunile Iulie sau August, a fost intocmit un asemenea raport de către Doru Virgil si Ion Pascal Radu.

Personal am fost consultat ned in ce priveste determinarea necesarului de numerar, si economiei fori din acel moment si asupra consecinţelor pe care le-ar fi avut o deviere a circulaţiei monetare efective fata de acest nivel. Precizez că tot in cadrul preocupărilor de ordin teoretic ale lui Virgili Anel primirea insăntă amina să stăng material documentar in ce priveste determinarea ştiinţifico a necesarului de numerar, a vanei fori la un moment dat. In cuprinsul aueli documentari indiciere in formula lui Karl Marx din „Capitalul”. - Ştiu că in cursul rapoartelor redactate de Virgili Anel cu privire la „Evoluţia circulaţiei monetare” se inserare că se aplică atât formula lui Marx cât si alte formule pentru a

Semnatura,

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

acestea, mai ales in ceea ce priveste evenimentele care s-au petrecut in

Urmare: se poate discuti despre anumite evenimente care s-au petrecut in

Semnatura

Urmare Răspuns: Mi s-au orîdit de cîte D. Virg. 2 nr. 314
 Ion Nicolescu cîteva pagini scrise la marea nr. 74
 f. par. de mîno, pe care le-am citit, iar după aceea
 am dat pînea.

Intrebare: Acest raport depe care este vorba, prezenta
 realitatea?

Răspuns: Nu pot să-mi dau seama dacă cifrele
 prezentate în raport cu privire la circulația monetară este
 sau nu au confirmare în realitate, deoarece am
 lucrat în calitate de Planificator monetar, astfel încît
 nivelul circulației mi s-a recunoscut. Cît privește aprecierea
 asupra faptului dacă circulația monetară din acel timp
 era mai mare sau mai mică decît necesarul de mîno,
 aceste aprecieri nu aveau o bază obiectivă ci în consecință
 erau opinii personale.

Vreau să precizez că eu din Siguranța ca referent
 tehnic de specialitate la Serviciul Planificării circulației
 monetare, eu am mîno ocupat în calitate de planificator
 de planificare a circulației monetare în R.P.R., deoarece
 eu am fost solicitat de șeful buget, pentru lucrările pe
 care le-am orîdit mai sus.

Intrebare: Dacă am ați cunoscut că cifrele
 prezentate în raport cu privire la circulația monetară
 erau sau nu confirmare în realitate, atunci de ce
 ați fost solicitat să să dați pînea și ce fel de
 pînea ați dat?

Răspuns: Nu am fost solicitat să-mi dau
 pînea dacă circulația monetară astfel cum era prezentată
 în raport era sau nu confirmare în realitate. Nici eu nu
 scriu să-mi spun pînea în legătură cu vorbirile de
 ordin economic pe care le-am avea, o circulație monetară

Urmare: mai mare decât orice care din punctul de vedere financiar
or s-a fost administrată în acel moment. Totuși dacă
deposițiile necesare de oameni, această depozitare or
avea un caracter de inflație. - Eu am înțeles
care erau problemele în discuție referitoare la Raportul
nu amintit și în consecință și pentru că nu am văzut
în legătură cu ele, - dat fiind că rezolvarea din nou a fost din
raport care mi-au fost arătate atunci și pentru că nu
care a fost problema ^{asupra} problemelor. -

Intrebare: Ce cunoștințe aveți asupra activității
lui Vijali Avrel în general în cadrul B. R. G. B. ?

Răspuns: Eu am auzit activități vinovate
a lui Vijali Avrel în cadrul Primiei de Stat și în
afară ei. - Consider însă că a fost un abuz din
parte lui și datorită funcțiilor și locului pentru
interese care nu erau propriu de bănci, în urma
crizei Vijali Avrel avea anumite oportunități materiale
și în materiale. - Este vorba de Evreii Peke, Mircea
Valeriu și încă unii de acor. unii am înțeles, care
dar erau plătiți de bănci, după funcțiile care erau înlocuite
sau lucrau numai pentru bănci și se ocupau de lecțiile
ținute la S. S. E. D. -

Intrebare: În afara de cele de mai sus mai aveți
ceva de spus în legătură cu Vijali Avrel ?

Răspuns: Nu mai am. -

Deși ce am citit prezentul proces verbal de
interrogatoriu curând am curiozitate în constatarea că cele
declaratate sunt înținse în cele scrise, însă nu
cumva propriu menit de mine: -

Martha

în fine

St. Moș. v. h. h. h.

Semnătura,

~~me~~

tata fu fata noastra
est de securitate 75
Ulla fu

Declarație

Subsemnatul, Chiriac George, cu domiciliul în Dîmbovitza bucu 2, București, fac următoarea declarație.

Pe la începutul lunii Iulie 1948, în calitate de Director al Relațiilor cu Străinătatea din Banca de Stat, am primit de la Arthur W. Joli, Președintele B.R.P.R. la aceea dată, dispoziția de a lua doborul girator la o chestiune în suspensie ce o îndestine auericanii din Cleveland, Ohio și de a merge în persoană la Ministerul Comerțului Extern, la Toronto, la Ministerul Barloacean.

La scurt timp după aceea am primit o scrisoare de la Tor. Area Toron.

Constatându-se că am avut o a doua în fața.

Se analizează ca posibilitate, și pentru scutirea din buget și mobilizarea unei cantități de aur, depozitate în 1948 acolo, ca paranteză pentru un contract încheiat cu ocler prin auericanii, pentru livrarea de teler necesare îndestinei Coorste petrolifere, det fiind că un se vor putea a execute contractul

Ulla

de la care se pot lua: autorizatiile necesare de a elibera licentia de export.

Reputa dei discutiilor cu B. C. Prendintile firmelor respective urma sa vina la Praga si sa discute acolo cu delegatul B. R. P. R.ului, care trebuie sa se adreseze la domnii dim. acesta cu trimbul.

Catre sfarsitul discutiilor Prendintile Vijoli si a spus ~~ca~~ si i-au dorut si documentele brice delegatului, pe care trebuie sa le totodată ca un specimen de la Praga, altele de Prendintile Vijoli si de Buna Treaba.

Atunci va vorbii si cu noi idem si dim. acesta aici din tovarnii, parca la calau si la Jarasau.

Iti arat acest chestiuni este o vime destul de simpla. Ai vrei sa-ti dau un amant aspect al casei si vrei sa-ti dau lucrurile cumori in aceasta in care ele vor avea o chestiune buna fata de acest aspect.

A doua problema domnii, delegatul trebuie sa intalneasca pe acest vime si sa o ia lectura cu Buna Treaba la celalalt capat. Care trebuie sa participe la realizarea planului facut.

Discutiile au fost date in principal de Prendintile Vijoli si de aici cand a cand

76

de Tot. Ma Toma.

Potrivit informațiilor de principiu care a
 fost prezentate în documentul american și
 și semnarea unor scrisori la legatura R.P.R.
 din Proza, depozitate cur trebură și pe se
 ale Direcției de Banca Națională a Republicii
 pe numele instituțiilor americane, lucrând
 pentru firma sa, dat fiind că la data
 a unei fraudulente înlocuiri în Direcția, instituită
 prin la 20 August 1948, erau locuite de
 blocaj. Acesta fost în paranteză urmează
 și pe cele din Proza. Banca de Stat
 R.P.R., care era de acum în posesia
 scrisorii firmei americane ca un arhivă
 o prezentă asupra tuturor oportunităților, trebură
 și comunică Banca Națională a Republicii,
 pretinzând în aceste scrisori, că depozitul
 este de fapt proprietatea sa și că nu are dreptul
 liber la ea, pe numele său, prin la urm.
 instrucțiuni.

Din Proza, conform instrucțiunilor ce
 s'au dat, au avut o conversație tele-
 fonică cu Banca elvețiană, precizându-și
 rațiunile: - fiind a propoziție de laude - a lui
 instrucțiuni. Sutele chestiune care le este
 cunoștință și că - i neșterge și din lume

John Doe

Te

et uti me, lucrând rapede pentru revoluționarii

ei. Trebuie făcută o duple mîscare.

Industria real personal n' pînă în avoca
el săi de birou, ora să în g. j. j. de
facere formalitatei pentru stabilirea de pînă
săi de dispoziție asupra depozitelor, potrivit
sprijinului indirect ce ora să în alți de la un

Banca de țară, Centrala București, cîștă,
ora să de la instrucțiuni în obiectele lăcu
doctore, instrucțiuni clare și cîștă pe
opiniune.

Tot de la București, în g. j. a elu cel
arte de probleme, ora să de la instrucțiuni
de Prop, cum să se procedeză pînă.

După câteva zile de la înțelegerea la București:

Inte' o duple mîscare, care pot clare de

Prezidențial Ojoli, care, pînă intrase
în lîngă ora, mi-a spus: "Prezori tot doctore
ce Prop n' pînă l' lei horfi."

Cîștă s' a executat.

Lucrarea a fost executată de funcționari
trînți n' v. d. o. a, care în lîngă lor de la
Victorini, este pînă dispoziție.

După aceea horfi ne-a telegrafat că este
pînă doctore. n' să i facem formalitate
pentru lucrul de divize, înțelegat în unu și
pînă la Prop.

27
pp

history. Banca Vasile a Celor
 Timonea la Rural un depluș de noi pe care
 Tericek. Acesta va lumina cu B.R.P.R. în
 aceste probleme. Apoi trebuie să investigăm la
 Stănel, în jurul lui Banca adunăm de
 înțelepturile a Timofotei amândoi, încă 6.000
 K.legume.

Enricand Hoșni de înșepis de
 Prop, organizat ca țară de înșepis.
 De obicei în cu ei stăla Rural și
 tehnologia înșepis de stăla amândoi în
 poziții înșepis.

De unde țara a venit.
 Trebuie să vină a un de unde țara de
 la Prop. Trebuie să vină înșepis. Acest
 este de acord țara, pe care am știut
 la început știut de oraș Tehnic, de
 școlilor, înșepis, școlilor a țara, cu
 la un școlilor Banca țara a țara,
 țara și școlilor cu un școlilor țara
 țara țara de țara țara țara
 țara.

Pe acest școlilor țara și un țara
 țara țara: țara și țara țara și
 țara și un țara și un țara. Di țara
 țara și un țara țara țara țara
 țara țara și un țara țara țara țara

Seisoree cu instructiunile Bancii nover de Hel.

Suprapozate de situatiile si fiind de-mitance
la transportul si nu pe loc altele destinate,
deja a putut scoa din Helvetia si de faptul ca
nu se dăde sau esentiautul de accente,
faptu ca altfel cum-l putiau urui de acolo si
se voie si se imp. colice reu incree sa urui
departe la dispozitia finiei auer. caue, ca
si cadres eventuala: sub blojaj elctian,
cu cert Precedintale. U. jal si nu pincom
licedat.

Relatandul in cateva cuvinte chestiunea,
cu opo Precedintale:

1. Seisoree originale care treburie si
ajung la Banca Nationala a Cehoslovaciei,
de a putuit acolo. Partatoul si de morfi.
Ce sa intampat? A pierdut no? ia for
distrone? sau?

A. U. jal l'e chemat de indole pe
Covil'cul morfi, intr' l'ada l' ce a putit in
seisoree.

Morfi s'a aratat curat opund ca
a'a putit un otfel de distrant.

Pe cert si-i Rasuindere cont. intel
seisoree, document ce dyvalea adivacune
opet al operatunilor si continue instructiuni
opet transportule. dispozitiile de curi.

Covil'cul morfi a negat ca a putit
documentul, opund ca nu find cu exista.

Une kunctura a lui de la care s'ajunge a actiunii

Discutarea lezand un caracter u⁽⁷⁸⁾
violent; iar in sublimitate l'ipoa de raspundere
a lui Bogdan, A. Vijoli mi-a spus:

"Faci din juru', cu noi, spuna lui, c,
te aude Anuta a. cine te ce noi potesti."

"Anuta era aluzie la Tov. Anuta Toma

si eu m'apoiat in serviciu si m'apoiat
ca functie anul bidronu, am pociat la
cifrele unei noi dispozitii catre Banca
Nati. nala a lebolevanin, ceruandu-i acestia
sa ne confirme deci transportul a totit
aratandu-i cum trebuie sa procedez.

Copieruana ne-a omis ulesitor.

Aceti parte le-ave adas cu timpul la
conventia Tov. Ministeru Barladeanu.

Ca sa se vada ce experii intruclutate
la adura unora alinta tovarosi sai, este
inducut sa se arate aici o alta ierice a
Prezidentului Vijoli.

Intala p. in Biroul sau, pe vremea cand
se executau operatiunile de moituri, de
fapt fiind Tov. Ministeru Barladeanu,
Murel Vijoli, vorbind de Tov. Ana Toma,
a spus catre Tov. Ministeru Barladeanu:
"tu, Anuta, aia este o turcata".

La cativa luni dupa aceste evenimente

de

am fost roșii din fructe de Director al
Relatiilor cu Străinătatea și implicat în
Cari sunt contingente cu operațiunile de
acest gen.

În primăvara a anului următor, a fost
la București Al Pandich, Directorul ^{electoral} ~~al~~
participare la fabricarea anului și car,
alături de Jucich, era informat asupra
naturii exacte a operațiunii.

În curoul unei discuții, acesta mi-a
zis:

"Am văzut o dată pe un locuitor legat
cu deșeurile Zărilor-Proș. Am văzut pe
cari emoți. Pe un oraș de lucru și mi-
am de teamă că poate la unu' cele două
avioane sau un deșeu, că poate înstrăin,
sau la unu' ceva, și Jucich se contagează
de la ospitali.

"Îa întâmplat o adeverată minune
că avionul a plecat și de întâmplat ceva
ce nu s'a întâmplat niciodată. Calitatea
mea mi' oprește să vorbesc mai mult. Ultimele
Moro au fost atât de grele, că tot ce
pot să spun este că: este trist, Dra
Cherita, foarte trist."

Fi cele afirmate de aceste raporturi
suspiciuni deosebite că se înșiră a lui
o cale nefericită.

Notă de precauție în interpretarea ei a

111

de clasificat pe drum, care in cazul Transportului
Tirului - Proje, au venit probabil ulterioar
executarii acestor operatiuni.

Bucuresti, 29 Iunie 1952 proy. luj. Cluj

Heley

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martor CHIURTU GHEORGHITA, de profesiune casnică, fost funcionară în B. R.P.R., născută la 24 Aprilie 1907 în Craiova, domiciliată în București Str. Dionisie Lupu No.2.

5 Mai 1953- București

Interogatoriul a început la ora 15.

" s'a terminat la ora 20,30

Intrebare ;

Urmare procesului verbal de interogatoriu din 30 Aprilie 1953 arată tot ce mai cunoști în legătură cu VIJOLI AUREL ?

Răspuns;

Prin anul 1945-1946, cu prilejul sărbătorilor de Paști, Banca a cerut Subsecretariatului de Stat al Aprovizionării permisul de a aduce din Dobrogea, un transport de miei tăiați pentru aprovizionarea salariaților ei. Permisul a fost obținut însă miei au fost aduși deabia în ajunul Paștelui când funcționarii nu mai erau la Bancă. Profitând de acest fapt, furnizorii respectivi de acord cu ORGHIDAN CRISTACHE, conducătorul Economatului băncii, au vândut acest transport de miei prin piețele Bucureștiului. Păreră mea a fost că acest transport de miei s'a făcut intenționat cu întârziere de către cei interesați cu scopul realizării unor câștiguri. Astfel cu permisul eliberat pentru aprovizionarea salariaților băncii respectivi furnizorii și-au desfăcut pe piețele Bucureștiului la prețuri de speulă miei, lucru ce nu l-ar fi putut obține dacă nu aveau permisul băncii. Presupunând că ORGHIDAN a fost și el interesat în această afacere, eu în calitate de delegat al Sindicatului pe lângă Economatul băncii în acel timp, am cerut lui VIJOLI AUREL care gira ca administrator operațiunile Economatului, să treacă la anchetarea cazului. Ulterior, VIJOLI m'a chemat în cabinetul său unde se afla și ORGHIDAN și mi-a spus " arată-i lui ORGHIDAN", ce ai să-i reproșezi". Faptul că ORGHIDAN râdea ma făcut să deduc că VIJOLI fi comunicasă tot ce i-am spus eu despre el. I-am spus atunci lui ORGHIDAN, că-l socot un priceput achizitor de mărfuri un bun

samsar dar nul, din punct de vedere organizatoric și că deci ⁸¹ ar fi bine să părăsească conducerea Economatului băncii. VIJOLI mi-a spus " noi nu suntem de aceiaș părere cu Dta, ORGHIDAN este un om cu avere și prezintă garanție pentru noi, dacă vrei poți pleca Dta în Dobrogea, și să faci ancheta în acest caz. Din felul în care mi-a vorbit am dedus că VIJOLI stă bine cu ORGHIDAN și că probabil depe urma acestuia beneficia și el de " aprovizionări speciale " dela Economat.

2. În 1946, VIJOLI m'a chemat la el și mi-a spus că este nevoie de 400.000 franci elvețieni pentru plecarea delegației noastre la conferința păcii dela Paris, bani de care banca nu dispunea în acel moment. I-am spus atunci că după câte îmi reamintesc lăpsește un milion de franci elvețieni încă din timpul războiului din tezaurul băncii, provenit dintr'un ~~stac~~ de valoare care trebuia să sosească dela Legația noastră din Berna și în acoperirea căruia se transmisese un ordin de plată de egală valoare în favoarea Legației noastre.

I-am mai spus că acești bani trebuie să fie ascunși în bancă respectiv la contabilitatea externă, condusă de VASILE STANCIULESCU șeful acetui serviciu.

Milionul de franci Elvețieni a fost găsit în tezaurul băncii în boxa ce aparținea administratorului COSTIN STOICESCU în care acesta avea depozitate încă din timpul războiului anumite lucruri, personale. Indicațiile asupra locului unde se află banii, le-a dat VASILE STANCIULESCU, omul de încredere al lui COSTIN STOICESCU care nu a fost străin de camuflarea acestui milion de franci elvețieni.

Cu toate că VIJOLI AUREL, cunoștea cine este VASILE STANCIULESCU, în 1947-1948, l-a numit delegat unic al băncii în Consiliul de conducere la C.E .C.

Ulterior VASILE STANCIULESCU a fost arestat și condamnat pentru activitatea dusemănoasă față de regimul actual.

3. Pe când eram în Comitetul de întreprindere al băncii prin 1945-1946, prin tov.muncitori dela fabricarea biletelor, atât din centrală cât și dela Govora, ne-au făcut o serie de reclamații contra lui ALFRED BENES, șeful serviciului fabricării biletelor. Din aceste reclamații rezulta că BENES ajutat și de soția sa și de o serie de fini pe care și-i făcuse printre muncitori, trafica cu fondurile și mașinile băncii făcând operațiuni de speculă cu alimente și diverse transporturi pentru anumiți particulari printre care și DINU BRATIANU.

Asemenea cazuri concrete au fost amplu dezbătute la verificarea (82) lui BENES ALFRED de către Comisia de partid dela Sectorul Ministere în toamna 1949.

În Aprilie 1948, Ministrul BUCUR SCHIOPU mi-a spus că VIJOLI împreună cu BENES urmau să plece în străinătate pentru cumpărarea de mașini necesare imprimării bi etelor de bancă și că VIJOLI cere un important acreditiv în acest scop. Cu această ocazie m'a întrebat ce om este BENES. I-am răspuns că după câte știu eu BENES este un om cu o reputație deosebită în jurul căruia circulă întruna suspiciuni de afaceri necurate. În aceeași zi seara, VIJOLI m'a chemat în cabinetul lui la Bancă și l-am găsit acolo pe BENES care era congestionat la față. VIJOLI mi-a spus " Ia ascultă, ce te-ai apucat să-i spui lui BUCUR SCHIOPU?" și i-am repetat cele ce-i spusese eu acestuia de dimineață, conchizând că BUCUR SCHIOPU, l-ar fi întrebat că de ce pleacă în străinătate cu afaceristul de BENES după el?

Eu nu i-am confirmat că așa fi vorbit cu BUCUR SCHIOPU și atunci VIJOLI mi-a spus ; " Arată-i lui BENES, ce părere are despre el".

Când am început să enumăr cazuri concrete VIJOLI m'a oprit și ne-a spus că putem pleca, și eu și BENES.

A doua zi VIJOLI mi-a spus să prezint lui BUCUR SCHIOPU, aprobarea pentru acreditivul lui de 1.400.000 franci elvețieni (un milion patrusutedemii franci). În anticameră BENES mi-a mai dat încă o hârtie spunându-mi s'o prezint și pe aceia, spre aprobare lui BUCUR SCHIOPU.

Văzând că era vorba de o aprobare principală prin care banca era autorizată să facă cu străinătatea un schimb de aur în bare contra aur monezi (Belgiană) eu am refuzat să-i iau această hârtie spunându-i că aceasta chestiune îmi depășește atribuțiunile mele, și că ea să fie discutată de conducerea Băncii și a Min.Com.Ind.azi M.C.E.

După câteva zile VIJOLI AUREL însoțit de BENES ALFRED și soția acestuia, au plecat în străinătate. La câteva zile după plecarea lor (au plecat cu trenul) am plecat și eu la 5 Mai 1948 la Zürich. La vre-o 10 zile după sosirea mea în Elveția m'a întrebat dacă mi-am văzut președintele (adică pe VIJOLI) i-am răspuns că nu l-am văzut.

Între timp sosise din Belgia o telegramă la Legația Română dela Berna, telegramă care mi-o trimisese mie la Zürich și în care afirmă din Belgia, se interesa de adresa delegației române.

Angajându-mă cu această firmă într'un schimb de telegrame am aflat că se interesau de delegația condusă de VIJOLI, Aș răspuns că nu cunosc adresa lui VIJOLI. Aceste telegrame se găsesc în original și în copii la Dir. Relațiuni cu Străinătatea într'un bibiloraft negru ce l-am predat lui GHEORGHE VIDRASCU și în care se aflau corespondențe în legătură cu șederea mea în Elveția.

Despre schimbul de telegrame ce l-am avut cu întreprinderea Belgiană l-am informat pe Ministrul MAGHERU, arătându-i că firma este aceea care propusese Băncii de Stat un schimb de aur monezi contra aur în bare.

Intrebată fiind de Ministrul MAGHERU, ce cred, asupra acestei operațiuni i-am spus că pe baza unor calcule anterioare ce le făusesem am ajuns la concluzia că operațiunea așa cum era propusă, era cu 30% din punct de vedere al prețurilor în desavantajul nostru și că eu am impresia că această diferență nu e întâmplătoare și că prin ea se încearcă formarea în afara graniței noastre a unui fond al cărui scop nu mi-l putea explica.

După câteva zile BENES ALFRED s'a prezentat la Union de Banques Suisses, spunându-mi că vor să facă o plată de 75.000 de Frs. din acreditivul lui VIJOLI de 1.400.000 Frs. pentru niște aparate de fotografiat necesare fabricării biletelor. I-am spus că e nevoie de dispoziția expresă, scrisă a președintelui. A doua zi BENES deși îmi spusese în ziua precedentă că VIJOLI este la Paris, a venit din nou la Bancă și mi-a întins o hârzie de scrisoare mică, pe care se afla semnătura lui VIJOLI scrisă în alb și mi-a spus s'o completez cu ce trebuiește ținând seama că plata aparatelor se făcea în două faze; un avans de circa 35.40.000 Frs. contra simplă chitanță și restul contra documente. Mi-a mai spus că peste o oră el va veni la bancă cu Ing. KUNG, constructorul aparatelor și că să aranjez ca acesta să poată încasa banii. Faptul s'a petrecut întocmai. Ing. KING, a numărat banii, bancnote de 1.000 frs. a despărțit 5 bilete a 1.000 Frs. de rest și le-a băgat în buzunarul din afară al hainei, iar restul grosul banilor i-a băgat într'un buzunar la piept. Acest fapt m'a făcut să bănuiesc că cele 5 bancnote de 1.000 frs. reprezenta comisionul lui BENES în această afacere. Am comunicat și această impresie Ministrului MAGHERU.

Intrebându-l pe BENES că unde este președintele, mi-a spus că el se află în Zurich dar că nu vrea să mă vadă, pentru că

e foarte supărat pe mine.

Intrebându-l care e motivul supărării lui mi-a spus; " Dta te-ai apucat să divulgi Ministrului MAGHERU, de sosirea lui în Elveția". In cursul aceleiaș după amieze, am fost chemată la Berna la Legație, pentru a mi se încedința niște valori sosite din țară pentru a fi negociate. La plecarea dela Legație l-am întâlnit în poarta Legației pe BENES, care m'a întrebat dacă MAGHERU este înăuntru. I-am răspuns că esre, și am plecat la Gară. In aceiaș seară pela orele 21 am ajuns la Zurich. Pe peron, m'am întâlnit cu VIJOLI care m'a întrebat de unde viu, i-am spus că dela Berna și atunci m-a întrebat unde-i BENES la care i-am răspuns că l-am lăsat la Legație. Atunci s'a apropiat de noi o Dnă pe care VIJOLI mi-a prezentat-o Dna.BENES. La câteva minute a venit și BENES, cu care VIJOLI, a avut un schimb de cuvinte foarte inervat spunându-i că ce a făcut cu bagajele și că vor pierde trenul a doua zi. L-am întrebat dacă pleacă în țară în ziua următoare și mi-a răspuns că da. Atunci i-am spus că pot să le stau la dispoziție, la care VIJOLI m'a rugat ca a doua zi să viu cu o mașină la adresa pe care mi-a dat-o.

A doua zi m-am dus la adresa respectivă și am constatat că locuiau afară din Zurich la circa 15-20 Km. la un hotel mic. Nu mi-am explicat motivul pentru care au stat în acest hotel. Tot cu această ocazie am constatat că VIJOLI cu soția lui BENES se tutuiau și aveau foarte multe bagaje nu știu ce anume aveau în ele. I-am condus la Gara " Enge " unde pe peron VIJOLI i-a spus lui BENES să-mi preda hârtiile cu Parisul zicându-mi că sunt autorizată să merg la Paris și să aranjez și chestiuneaaceia .

Neînțelegând să primesc documente pe peronul unei gări și explicații fugare, profitând de faptul că aveam permis, m'am urcat în tren cu ei și i-am condus până la frontieră (2 ore cu trenul). In drum mi-a explicat chestiunea cu Parisul care se referea la niște mașini de numerotat comandate de noi acolo încă din timpul războiului pe care acum urmăream să le scoatem din Franța (era o operație integrală). Eu nu m'am dus la Paris pentru faptul că nu mi-am explicat de ce nu au rezolvat ei chestiunea din moment ce au fost la Paris și știind că în aceiaș chestiune cu câteva luni mai înainte fusesă la Paris și EMIL CRISTESCU deșă Serv.Tehnic și Băncii, care venind la Zurich mi-a cerut să fac o plată de 25.000 Ers. unui avocat elvețian care a fost adversarul nostru în

~~285~~ 85

acțiunea ce am dus-o contra lui HUGO ROMNICEANU. Plata nu am făcut-o .

Nu cunosc traseul pe care VIJOLI și BENES împreună cu soția lui l-au parcurs, acest lucru se poate vedea din pașapoartelor lor.

Acest proces verbal de interogatoriu , după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că el crespunde intrul totul cu cele declarate de mine, îl semnez și susțin propriu neslită de nimeni.

Anchetator,
LT.DE SECURITATE,

ss.GHEORGHITA CHIURTU

Avram Vasile

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogatoriu

Martor Chiristea Gh. Ionelita, de profesie, comisar,
Arestat
 fost funcționar în R.P.R., prezent la 24 aprilie
 1907 în Craiova, domiciliată în București. (D. te de stare civilă, ultimul domiciliu)
 nr. 126.

5 Mai 1953.

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 15 și min. /
 " s'a terminat " " 20 " " 30

Intrebare: Urmas P. I. de interogatoriu din
 30 aprilie 1953. data tot ce mai curios
in legatura cu știrea surse?

Răspuns: În anul 1945-1946, cu prilejul șărbătorilor de Paști, bancă a scut
Subsecretariatului de Stat al Provizionării
permisul de a aduce din Șobroa, un
transport de mici șărați pentru apre-
vizionarea salariilor ei. Permisul a
fo ost obținut în sa mici au fo ost adu
scabia în ajunul Paștelor când func-
ționarii nu mai erau la bancă.
 Profitând de acest fapt furnizorii
 respectivi de acord cu Ștefan
Ștefan Ștefan Ștefan, conducătorul Secu-
matului băncii, au vândut acest trans-
port de mici prin piețele București-
lui. Păreră mea a fo ost că acest

Iscălitura,

Gheorghe Chiristea

Urmare: Trauzgal de mici sa facut inten-
tionat un intarziere de catre cei in-
teresati in scopul realizarii unor
castiguri. Astfel cu permisul elibe-
rat pentru aprovizionarea salariati-
lor bancii respectivii furnizori si
am descoperit pe pietile Bucurestului
la petrii din secolul mici, lucru
pe care nu-l ar fi putut obtine daca
nu aveam permisul bancii.
Presupunand ca Orghidan, a fost si
el interesat in aceasta afacere,
cu un calitate de delegat al sindica-
tului pe langa Economatul bancii
in acel timp, am cerut lui Dizioli
sunt care gira sa administretor
operativitate Economatului, sa treaca
la anchetarea capului. Ulterior, Dizioli
mi-a chemat in cabinetul sau unde
se afla si Orghidan si mi-a spus, asa
sa-i lasi Orghidan, ce ai sa-i reprosesi.
Saptul ca Orghidan radea mi-a facut sa
dadau ca Dizioli si sa comunicase tot ce
eram spus eu despre el. - Pam spus
stareii lui Orghidan, ca-l scot un pri-
sept achizitor de marfuri un bun
timp dar nul, din punct de vedere orga-
nizatoric si ca desi ar fi bine sa pa-
rescarea conducerea Economatului bancii.
Dizioli mi-a spus, noi nu suntem de aceea
parere cu d-ta, Orghidan este un om
cu avere si prezinta garantie pentru

Urmare: mai, daca mci pati' pleca d' la in
Dobrogea, si sa' fca' avchela in ac' ⁸⁷
caz. Din felul in care mi-a vorbit am
dedus ca' dijoli sta' bine cu Ophidian
si ca' probabil de pe urma acestuia bene-
ficiu si' el de "arvizionari' speciale"
dela' Escanuat. -

2. In 1876 - dijoli mi'a demat la el si' mi'a spus
ca' este uluare de 100.000 franci elvetieni
pentru plecarea delegatiei noastre la con-
ferinta' pacii dela' Paris, bani de care ban-
cagul dispunea in acel moment. Iam spus
atunci ca' dupa' cate' mi' reamintere lyes-
te un milion de franci elvetieni inco' din
simplul rãrbãinlu' din sepdurul bancii, pro-
ventit di' d' un grup de valoare care trebuia sa'
focarsã dela' legatia noastra din Berna si'
in acoperica stina' se stausuiesc in
ordiu' de plata de egala' valoare in fa-
vorea delegatiei noastre. -

Iam mci' spus ca' acesti' bani trebuie sa'
fie amunã in banca, respectiv la rãnda-
bilitatea externa' condusa' de Stãnila
Stãnculescu, seful acelu' serviciu. -

Miliciumul de franci elvetieni a fost gãsit
in sepdurul bancii in baxa ce apar-
tinea administratorului Costin Stãnculescu
in care acesta avea depozitate inco' din
din timpul rãrbãinlu' amunite lucruri
personale. Indicialit' asupra bancii unde
se aflã banii, l-a dat Stãnila Stãnculescu

Georgiu Chirã

Urmare: omul de incredere al lui Costin
Stănculescu care nu a fost stăruin de ca-
mouflagea avertisimii milion de pauci. -
Cu toate că Gijohi tucel, unostea
sine este Gostile Stănculescu, în 1947-
1948, - ba numit delegat unic al băneii
în Consiliu de conducere la C. E. C. -

Ulteriori Gostile Stănculescu a fost
acertat și condamnat pentru activi-
tate disumană și față de repimul actual. -

3. - De când eram în Comitetul de între-
pindere al băneii prin 1945-1946. - prin
Dom. munitarii dela fabricarea bicicletelor
atât din centrata săt și dela Govora,
pe-am făcut a serie de 'reclamații'
candă lui Alfred Beues, șeful 'servi-
ciului' fabricării bicicletelor. - Din aceste
reclamații rezulta că Beues ajutat
și de soția sa și de a serie de fiii
'pe care și-i făcuse printe munitarii',
trafica în fondurile și marimile
băneii făcând operațiuni 'de pec-
culă' în alimente și diverse pro-
porturi pentru anumite particulari prin-
te care și dinu strătăm. -

Prevenită copii cauzate au fost amplu
debatute la verificarea lui Beues
Alfred de către Comisia de partid dela
Sectorul Ministere în facimă 1948. -

În Aprilie 1948. - Ministerul București Schișcu
miza yus că Gijohi imprenuă în Beues

Semnătura,

Gheorghe Obintu

Urmare: amușca să plece în Stricinatole pentru cumpărarea de mașini necesare imprimării - biletelor de bancă și să lăși cineva un important acreditiv în acest scop. Cu această ocazie m'a înfruntat la fel de om e Benes. Părua răspuns că după câte știu eu Benes este un om cu o reputație deosebită în jurul cărora kirsulă întruna susținuți de afaceri necurate. - În aceeași zi seara, Djali m'a chemat în cabină și mi-a spus că la bancă și-au vădit aceluia pe Benes care era confesiv la față. Djali m'a spus, la esultă, ce te ai apucat să-i spui lui Benes Schiapu? și mi-a repetat de ce te-ai spusese în această de dimineață conștient că Benes Schiapu, dar fi înțelegeam că de ce pleacă în Stricinatole cu afaceristul de Benes după el?

Cu mine am confirmat că așa fi vorbit eu Benes Schiapu și atunci Djali m'a spus: "Măști-i lui Benes, ce părere ai despre el?"

Când am început să enumerăm cazurile concrete Djali m'a spus și pe-a spus că putem pleca și eu și Benes.

A doua zi Djali m'a spus să prezint lui Benes Schiapu, aprobarea pentru acreditivul lui de 1.000.000 franci elv. (un milion patru sute de mii fr.). În anticamera Benes m'a mai dat încă o kirtie spunându-mi să prezint și pe accia, pre aprobare lui Benes Schiapu.

Semnătura,
Gheorghe Chiște

Urmare:

Știind că era vorba de o aprobare
principială prin care banca era autorizată
să-și facă cu încredințarea un schimb
de aur în base contra aur monede (co-
firma belgiană) eu am refuzat să-i dau
această Hartă spunându-i că această
chestiune mi se depășește atribuțiile mele,
și că ea să fie disincută de conducerea
"Banca" și a Min. Com. Ind. și M.C.F.

După câteva zile țigări sucul insolat de
Berne plimb și totă această, am plecat
în încredințate. La câteva zile după plecarea
lor (am plecat eu de la Berna) am plecat și eu la F. Mai
1918 la Jülich. La vreo 10 zile după sosirea
mea în Elveția ministrul nostru de la Berna
Maphere Mihail, mi-a înțeles dacă mi-am
văzut peredintele (adică pe țigări) și-am răspuns
că mi l-am văzut.

Între timp s-a primit din Belgia o telegramă
la Legatia Română de la Berna, telegramă
care mi-a trimis mie la Jülich și
mi-a spus o firmă din Belgia, se înțelera
de adresa delegației Române.

Supozându-mă în această firmă înțelera
schimb de telegramă am aflat că se în-
teresan de delegația condusă de țigări.
Pe răspuns că mi-a spus adresa
lui țigări. Pește telegramă se găseră
în arhivă și scriu la Dir. Relații
cu încredințata mi-a trimis bibliograf negru
ce beam pedat lui George Hărașcu

Semnătura,

George Hărașcu

Urmare: si' in ^{IV} case se aflau corespondente in
legatura cu sederea mea in Elvetia. (89)

Despre schimbul de telegrame se 'bam
amut cu intreprinderea belgiana 'bam
informat pe Ministrul Napheu, aratandu-i
ca firma este accia care propusese
Banca de Stat un schimb de aur ma-
nesi contra aur in bare.

Inhibita fiind de Ministrul Napheu, ce cred,
erupia acestei operatiuni, i am spus ca pe
baza unor calculi anterioare ce le facu-
sem am ajuns la concluzia ca operatiu-
nea ara cum era propusa, era de 36% din
punct de vedere al preturilor in desova-
tajul nostru si ca eu am impresia ca
aceasta diferenta nu e intamplatoare si
ca prin ea se incearca formarea in afara
grantei noastre a unui fond al carui scop
nu 'mi l puteam explica.

Dupa cateva zile Benes s'ad s'a pre-
sentat la Unia de Banque Suisse, spun-
andu-mi ca vor sa 'faci o plata de
25.000 de Frs. din acreditivul lui Gijoli de
1.400.000 Frs. pentru niste aparate de
fotografiat necesare fabricarii
biletelor. I am spus ca e nevoie
de dispozitia expresa, scrisa a
presedintelui. Adona si Benes desi
mi spusese in ziua precedenta ca Gijoli
este la Paris, a venit din nou la
Paris si 'mi a intrus a lartie de

Semnatura,

Ph. Conzilio Chunta

Urmare: scisoare mica, pe care se afla sem-
natuara lui Dijioli scrisa in alb si mi-a
spus sa comflectez cu ce frecvente
dindu-mi seama ca plata aparatelor
se facea in doua faze: un avans de circa
35-40.000 Ers. contra fiștii chitanță și
restul contra documente. Mi-a mai spus
ca peste o ora el va veni la banca cu
Ing. Kung, constructorul aparatelor și ca
să aranjez sa acced la poarta mica
la banca. - Faptul s'a petrecut intorsmai.
Ing. Kung, a numerat banii, bonurile de
1000 Ers. a depărit știtele a 1.000 Ers. de rest
și le-a băgat în buzunarul din afara al
hainei, iar restul, banii banilor ia băgat
într-un buzunar din piept. Prost fapt mi'a
făcut să bănuiesc ca cele 5 bonurile de
1000 Ers. reprezenta comisiunea lui Benes
în această afacere. Am comunicat și
această impresie ministrului Magheru.
Întrebându-l pe Benes ca unde este
prezidiutele, mi-a spus ca el se afla
în Zürich dar ca nu vrea să mă vadă,
pentru ca e foarte supărat pe mine.
Întrebându-l care e motivul supăra-
rii lui mi-a spus: Dita te-ai spusat
să dimulgi ministrului Magheru, sovrina
lui în Elveția. În cursul aceluiaș dui
amieze, am fost chemată la Béna la
legatie, pentru a mi se încredința
unite valori scrise din țara pentru

Semnătura,

Georgina Chiriac

- 90 -

Urmare: a fi negociate. La plecarea dela Legatie
b-am intalnit in poarta Legatiei pe (90)
care mi-a intrebat dacoz Napleru este
inamundru. I-am raspuns ca este, si am plecat
la gara. In accesul pe la cele st. - am
ajuns la furich. De perau, mi-am intalnit
cu bijoli care mi-a intrebat de unde vin, Ioan
spus ca dela Berna si aduce mi-a intrebat unde-i
Benes la care i-am raspuns ca b-am la rat la
Legatie. Atunci s'a apropiat de noi o
D-na pe care bijoli mi-a prezentat-o D-na
Benes. La cateva minute a venit si
Benes, cu care bijoli a avut un schimb
de cuvinte foarte incortopundandu-i ca
ce a facut cu bagajele si ca vor pier-
de trenul a doua zi. I-am intrebat dacoi
pleaca in tara in ziua urmatoare si mi-a
raspuns ca da. Atunci i-am spus ca pot
sa le dau la dispozitie, la care bijoli
mi-a rugat ca a doua zi sa vin cu o
masina la adresa pe care mi-a dat-o.
A doua zi mi-am dus la adresa respec-
chira si am constatat ca locuiau
afara din furich la circa 15-20 km.
la un hotel mic. Mi-am explicat
motivul pentru care au stat in acest
hotel. - Tot cu aceasta ocazie am
constatat ca bijoli cu sotia lui Benes
se futeau si aveau foarte multe
bagaje pe stin ce aveau
in ele. I-am condus la gara "Euge"

Semnatura,

Georgita Chuta

Urmare :

unde se pareu bijoli'ia sa spus lui Beves
sa-mi predca hartiile cu Parisul zicandu-
mi ca sunt autorizata sa merg la Paris
si sa aranjez si chestiunea aceea.

Printr-unleptand sa primere documentele
peramul unei pari si explicatii fugare,
profitand de faptul ca aveam permis,
mi-am negat in dca cu ei si i-am am-
dus pana la frontiera (3 ore cu trenul) In drum
mi-a explicat chestiunea cu Parisul care se
refera la miste masini de numerotat
comandate de noi acola inca din timpul
rasboiului pe care acum urmascam sa le
scotem din franta fara o operatie ite-
gala. Eu nu mi-am dus la Paris pentru faptul
ca nu mi-am explicat de ce nu au rezol-
vat ei chestiunea din moment ce au fost
la Paris si stiind ca in accias chestiune
cu cativa luni mai inainte fusese la
Paris si Emil Cristescu dela Serv. Tehnic al
Pauzii, care venind la Zurich mi-a cerut
sa fac o plata de 25.000 frs. unui avocat
elvetian care a fost adversarul nostru
in 'actiunea ce am dus-o contra lui Hugo
Roumicom. Plata nu am facut-o.

Nu cunosc taseul pe ca bijoli'ia Beves in-
preuna cu sapia lui Paul parins, acest lucru se
poate vedea din pasaportele lor.

Pe st. P. B. de Indragotariu, dupa ce l-am
citit mandu in curand si am constatat ca jo-
responde intru totul cu icile declarate de mine, il sem-
nau si sustin popina venita de mine.

St. de fecunditate.
H. de fecunditate.

Semnatura,

J. Cryst. ta Chunt

DECLARAȚIE
=====

Subsemnata GHEORGHITA CHIURTU, domiciliată în Str. Dionisie Lupu No.2, declar următoarele în legătură cu două convorbiri pe care le-am avut cu ION BERBECARU, fost Director General Adjunct la Banca Șovieto-Română.

În luna Octombrie 1952, m'am întâlnit cu BERBECARU în Piața Amzei, în timp ce tocmai îl zărisem pe GHEORGHE ESANU, fost Director în Banca de Stat.

Am mers în trei până la Bdul. Magheru. Pe parcurs BERBECARU ne-a spus între altele că;

- pe când era la Banca Șovieto-Română, VIJOLI dispusese în calitate sa de Președinte al Băncii de Stat și de Ministru Adjunct la Finanțe, sistarea unor plăți, pentru care intrau și sume ce se cuveneau Ambasadei Sovietice. Atrăgându-i atenția asupra acestui fapt, VIJOLI i-ar fi spus; "nu-i nimic, să învețe și Ambasada Sovietică să se supună dispozițiilor legale.

- în cadrul aceleiaș discuțiuni, BERBECARU a adăugat "nici nu poți să știi ce este cu ăștia. Ca mâine îi vezi iarăși Miniștri. VIJOLI are o priză foarte bună în masă. Trece drept naționalist.

- Pe la începutul lunii Aprilie 1953, întâlnindu-l pe Bdul. Magheru, ION BERBECARU mi-a spus printre altele; "se spune că VIJOLI se purta foarte demn acolo unde este. Își asumă răspunderea, dar arată că în toate chestiunile a avut acoperirea lui LUCA"

- Tot atunci BERBECARU mi-a mai dat și o altă informație în legătură cu MIRCEA VALERIU și anume că ar fi fost arestat de aproape două luni de organele Securității de Stat. S'ar putea - zice el - să fie în legătură cu Serviciul Special de Informații pe care VIJOLI îl inițiasse în Bancă și pe care-l conducea MIRCEA VALERIU.

Mi-am reamintit atunci că prin luna August 1952, stând cu BERBECARU la un pahar de bere, într'o grădină, el mi-a spus că VIJOLI folosisese din plin fondul Președintelui pentru a plăti pe unii salariați ai Băncii pentru Serviciul lui Special și

că printre aceștia intrau chiar și secretarii organizațiilor de Partid care aveau sume fixe lunare. Tot din acest fond s'ar fi finanțat și acțiunea de spionare a salariaților din Bancă de către elementele recrutate de MIRCEA VALERIU care prezenta lui VIJOLI, zilnic, un raport de cele aflate, luându-se măsuri contra celor celor ce se dovedeau ostili conducerii Băncii, adică criticau fosta conducere a Băncii.

În ceea ce privește persoanele care ar fi primit bani de la VIJOLI, BERBECARU mi-a indicat pe STAIUCU CONSTANTIN, fost secretar de organizație de Partid și pe STANCIU GHEORGHE, fost deasemeni secretar, despre care spunea că a fost chiar exclus din Partid pe acest motiv.

Ultima dată BERBECARU îmi spunea că lucra la o Unitate a Gostatului și că acolo a făcut propuneri să fie angajați o serie de funcționari de ai Băncii care au fost îndepărtați din Bancă și care au lucrat la creditele Agricole. Mi-a citat pe; CARNARU și MARIN FLORESCU, adăugând însă că propunerea n'a fost acceptată.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.

București
4 Mai 1953

ss.GHEORGHITA GHIURTU

3 ex./E.M.

Declarație

Subsemnatul, Gheorghe Ștefan, domiciliat în București, bulevardul Ștefan cel Mare nr. 2, declar că am fost în legătură cu domnul Constantin Ștefan care se află acum cu I. B. Berbecaru, fost Director General Adjunct la Banca Societății Române.

În luna Octombrie 1952, am avut întâlnire cu Berbecaru în Piața Ștefan cel Mare, în timp ce tocmai îl găsisem pe Gheorghe Ștefan, fost Director al Băncii de Stat.

Am căutat în timp ce eram pe bulevardul Ștefan cel Mare, pe parcursul Berbecaru de-așa spus între altele că:

- se căsătorise cu I. B. Berbecaru, fost Director General Adjunct al Băncii de Stat și de Ministerul Adjunct la Finanțe, distanțat de țară, pentru că intenționa să ducă la țară o bucată de teren agricol. Altfel spus: am avut o discuție pe această temă, în cadrul unei discuții cu Berbecaru.

- în cadrul unei discuții, Berbecaru a declarat: „Știi Ștefan cel Mare și ce este cu asta. Că trebuie să se ierareze din nou. Ușor ușor și puțin câte puțin să se ierareze. Trebuie să se ierareze...”

Semnătura,

Urmare:

- Pe la începutul lunii Aprilie 1952, în alina 104-l pe Boulevardul Hoşniilor, Ion Berbecaru a scris o scrisoare către: "de atunci că Vijoli se poate face demn acolo unde este. Ion Berbecaru răspunderea din arhivă că în fost chestiunile a avut acțiunea lui: Luca"

- Tot atunci, Berbecaru a scris un alt și o altă informație în legătură cu Mișcarea Valeriu și cumva că nu s-a putut arde de așezare domă dintr-un organ de securitate de stat. S-au putut și faza el și să se în legătură cu serviciul special de informație pe care Vijoli îl inițiază în Banca și pe care-l conduce Mișcarea Valeriu.

Am avut de asemenea atenția că pe la începutul 1952, stănd cu Berbecaru la un pahar de bere, într-o discuție el mi-a spus că Vijoli folosea dintr-un fondul Prezidențial pentru a face pe unii oameni și Banca pentru serviciile lor speciale și că pentru acțiunea internă el nu s-a făcut nici organizațiile de Partid care erau atunci pe se lipsă: Tot din acest fond s-au putut organiza și acțiunea de spionaj la salariații din Banca de către elementele recrutate de Mișcarea Valeriu, care prezenta lui Vijoli, fiului, un raport de cele aflate, dintr-un se "înțeles" către el și se dovedeau ostile conducătorilor Banca, adică critica foarte conștientă a Banca.

Am văzut și peste produsele care au fost primit dintr-unul din Vijoli Berbecaru a scris un raport pe Stricte ctu / fost secretar de organizație de Partid

Semnătura,

Urmare:

si pe Stancu George a fost desemnat ca
secretar, dupa care s-a spus ca a fost el (94)
prezidentul statului pe acest motiv.

Ultima data vorbea cu: s-a spus ca
lucra la o unitate a statului: si ca
acolo a fost propus sa fie angajat o perso-
na de funct. mai de v. Băncii, care in fost
lichidat de banca si care au lucrat la
Bancă de Agricult. si-a citat pe: Cărnaru
si Maria Florescu, adaugand ca pe
Băncă la fost acceptat.

Acum in: este declarat pe care o dau,
sunt si tenuef.

Brănești, 4 Iunie 1953

George Dăbulea

Urmare :

[Faint, illegible handwriting in blue ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
 =====

Martora CHIURTU GHEORGHITA, născută la 24 Aprilie 1907 la Craiova, de profesiune casnică, fostă funcționară în B.R.P.R. domiciliată în București Str. Dionise Lupu Nr. 2.-

30 Aprilie 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 10
 " s'a terminat la " 15.30

Intrebare:

Cunoști o persoană cu numele de VIJOLI AUREL ?

Răspuns:

Da, îl cunosc.-

Intrebare:

Cine este ?

Răspuns:

VIJOLI AUREL, este o persoană de aproape 50 ani, de talie mijlocie, solid brunet, nu poartă mustață cu trăsături regulate, având un defect (semn particular) la buza superioară. Ca fiire este un om încrezut, cochet, egoist, impulsiv, încăpățânat, intrigant, sociabil dar nu sincer, lacom, dornic de mărire, ascuns, prefăcut, perseverent în realizarea scopurilor sale personale, răz-bunător, refractar criticii, speculat al sălbiciunilor altora, ave-deși eșiri violente, cu sșopul de a intimida. În cece privește nivelul lui cultural și pregătirea profesională, personale, am considerat că , nu avea o cultură generală deosebită, iar profesio-nal nu poseda tehnica unui funcționar de bancă cu o vechime atât de îndelungată. În concret era superficial, comod, delăsător, fu-gea de răspundere, nu se orienta în darea rezoluțiilor, repezit, își impunea punctul de vedere neținând seama de părerile altora, biocratic, într'un cuvânt după părerea mea nu corespunde funcției ce deținea în calitate de președinte al Băncii R.P.R. Banca de Stat

Intrebare:

Arată pe ce se bazează afirmațiile d-tale de mai sus precum și tot ce cunoști în legătură cu activitatea lui VIJOLI AUREL desfășurată în Banca de Stat în calitate de președinte ?

Răspuns:

Pe VIJOLI AUREL, eu l-am cunoscut în Septembrie 1944, când el era inspector iar eu funcționară corespondentă la relațiile cu străinătatea, cu care ocazie mi-a spus să-i ajut la mobilizarea femeilor din bancă, în sprijinirea noului regim, lucru ce eu am acceptat. Pe vremea aceea în bancă se știa că el era conducătorul fracțiunii comuniste din Banca de Stat. La câteva luni după aceasta el a intrat în consiliul băncii ca delegat al guvernului, devenind apoi vice-gubernator. Ne fiind membru de partid până în Noembrie 1946, nu am avut posibilitatea, să văd cum se manifestă el din punct de vedere politic, întrucât în toată această perioadă, legătura dintre mine, și el sa mărginit la câteva dări de contract pe linie sindicală. Activitatea lui politică și profesională nu am cunoscut-o deloc înainte de 1944, și mult prea puțin până către sfârșitul anului 1946. Voi relata mai rar tot ce cunosc în legătură cu VIJOLI AUREL dela această dată până la plecarea mea din Banca de Stat (August 1950) (dată dela care nu am mai avut nici un contact cu el, și nu cunosc nimic din activitatea lui, următoarea, activitatea politică-

In toată această perioadă am ajuns la concluzia că VIJOLI AUREL era lipsit de nivel politic, impresia mea fiind că nu citește și nu studiază material cu conținut politic și ideologic pentru că în acest fel să găsească un ajutor în munca de răspundere pe care o avea. El considera banca, ca domeniu personal unde el era tare și mare. făcând ce vroia și trasmitând înafară numai ce el credea de cuviință că e necesar să fie transmis. In felul acesta se explică de ce el nu vroia ca C.C. al P.M.R. să fie informat asupra relatățiilor din bancă , Cazuri concrete;

notă
problema
de
1944

1. In urma faptului că BUCUR SCHIOPU? i-a comunicat cele ce i-am relatat eu despre BENES ALFRED spunându-i "Dece pleci în străinătate cu afaceristul de BENUS după tine" VIJOLI enervat m'a apucat de reverele hainei în biroul său în prezent a lui STROE MIHNEA și mi-a spus: "Să nu te încrezi în BUCUR SCHIOPU, nici nu ști cine este putoarea asta, el merge și raportează totul la C.C. al P.M.R."

2. Semnalându-i că a dispărut documentul pe care MORFEEI VICTOR, trebuia să-l ducă la Praga pentru a dovedi proprietatea noastră asupra unui transport de aur ce sosea din Elveția, drept orice răspuns VIJOLI m'a a păstrosfat în felul următor: "Mai taci din gură că t aude ANUTA și cine știe ce mai pățești" Se refera la tov. ANA TOMA. Acestea mi le-a spus fiind de față și MORFEEI VICTOR.-

3. CONSTANTIN MIHALACHE fost Directorul cadrelor din Banca de Stat, mi-a spus că VIJOLI se exprimă față de el și alții, că eu

ași fi omul comerțului exterior și că deci să fie atneți față de mine ceace denată că el dorea să existe o ruptură între Banca și Ministerul Comerțului Exterior.-

4. După reântoarcerea dela Praga în Mai 1949 VIJOLI, în cabinetul său discuta cu BARLADEANU ALEXANDRU, despre chestiunea Dresser" povestindu-i anumite aspecte din cursul delegației din care a făcut parte și ANA TOMA la adresa căreia VIJOLI i-a spus lui BARLADEANU, în cursul povestirii "Tu nu ști că aia-i turbată ?

5. În primăvara anului 1949 VIJOLI ma luat cu el la ANA PAUKER, fără să-mi spună în ce scop. Acolo am fost primiți de ANA PAUKER și am discutat diferite chestiuni în legătură cu interesele noastre în Elveția. La plecare, în mașină VIJOLI mi-a spus "Ai fost bine, dar trebuia să vorbești mai puțin, cu oameni aceștia așa că e bine să faci, să-i lași pe ei să vorbească și tu să le răsăunzi numai la întrebări.-

6. Din câte cunosc la ședințele politice nu participa în totdeauna, nu lua parte la cuvânt decât când era vizat, Nu avea spirit critic și totală lipsă de spirit autocritic. Exemplu la ședințe de analiză pe trimestrul III a anului 1949 ținută la sectorul ministere, la critica adusă Băncii de Stat, VIJOLI anfurat sa repezit spre secretarul org. de partid, din bancă, JEAN AUREL spunându-i "Am să te învăț minte, am să te de piept și să te duc la Comitetul Central".- După aceea ma îndemnat să iau cuvântul la discuții în numele Băncii de Stat. Avertizându-l că o fac, dar că nu vor însuși toată critica, mi-a spus mâniaș. "Atunci taci din gură" a luat el parte la cuvânt și a dărâmat în total toată critica ce i-a fost făcută Băncii de Stat, faptr pentru care a fost criticat aspru de delegatul C.C.-al P.M.R. care era în sală și despre prezența căreia VIJOLI AUREL cred că nu știa.-

7. VIJOLI AUREL nu se interesa deloc de pregătirea ideologică a celor ce-l înconjura nefăcând niciodată nici-o discuție puțcaracter politic și ne recomandând nici-o carte, studia sau publicațiile necesare ridicării nivelului politic al subalternilor lui Deaceia denunța clar că nici el personal nu era preocupat de ridicarea propriului lui nivel politic și ideologic.-

ACTIVITATEA PROFESIONALĂ

În celel ce voi arpta mai jos, ții să precizez că tot ceace voi arăta la capitalul acesta privește numai conlucrarea ce am avut-o cu VIJOLI AUREL privind problemele direcției, relații cu străinătatea în care eu nu am lucrat și pe care am consu-so în calitate de director, timp de un an de zile. Activitatea lui privind munca celorlalte direcții din Banca de Stat, nu o cunosc.-

Ca o întărire a caracterizării ce i-am făcut-o la începutul prezentului proces verbal de interogatoriu, dau următoarele cazuri concrete

1. Întrucât nu cunoștea nici-o limbă străină, nu era în măsură să efectueze un control, asupra bănci întocmiri a documentelor ce circulau între banca de Stat și băncile străine, care erau de obicei scrise în limbă ca, franceză, germană, engleză, și rusă. Deci pe această latură nu putea acorda niciun sprijin.-

2. Din punct de vedere tehnic bancar, nu cunoștea nimic în legătură cu operațiile direcției Relații cu Străinătatea (RS) motiv pentru care se ferea și evita să rezolve el lucrările cu care mă prezentam și mă trimetea la MORFETI VICTOR sau MIHNEA STROE s'au îmi spunea "Rezolv'o asta cu Ministerul Comerțului Exterior" Această slăbiciune a lui și-o manifesta personal când, refuza să pună rezoluții pe anumite documente sau când îmi cerea mie să-i dictezce treburi să scrie, deci ce rezoluție să pună.-

3. Ca o ilustrare a celor arătate mai sus arată că în operațiunea făcută cu firma Dresser pentru lichidarea depozitului de aur constituit în garanție la Londra, pentru împrumutul de 5 milioane dolari, Dresser s'a oferit să preia stingerea împrumutului asupra sa, cu condiția să-i cedăm lichidarea depozitului de aur, angajându-se ca această lichidare s'a facă la cursul ferm de 50 dolari

După ce a plecat în străinătate O'conor delegatul firmei Dresser, nu și-a respectat angajamentul utilizând diverse manevre pentru împingerea în jos a cursului stabilit. În urma acestei operațiuni de care am știut numai VIJOLI AUREL, BARLADEANU, reprezentantul firmei Dreseer la București, Ing. KAHANE și GHEORGHE VIDRASCU ca executant, Banca de Stat după calculele făcute de mine a fost păgubită cu circa 800.000 dolari. Acest lucru l-am conservat într'o notă și am adus la cunoștință lui BARLADEANU, prin toamna anului 1949.-

4. Trimetea spre evizare, consiliului juridic al băncii operațiuni care nu erau de competență acestuia întrucât aveau un pronunțat caracter financiar și își însușea înaintea avizului tehnicienilor de resort, avizul consiliului juridic, Uneori prin această neglija confidențialitatea lu crurilor în fața celor din consiliu juridic, de membrii de partid elemente necorespunzătoare din punct de vedere politic.-

5. VIJOLI AUREL nu se interesa de mersul și rezultatul operațiunilor noastre, neacordându-mi niciun sprijin în buna rezolvare cu mine. Exemplu. Când i-am ridicat problema întârzierilor și nepotrivirilor la creditările pentru exporturile ce făcusem în Argentina în cadrul convenției de 25 milioane dolari, mi-a spus să pun problema consiliului băncii la ale căruia ședințe trebuie să mențio-

nez că în mod obișnuit el nu participă.-

Politica de Cadre

Dela bun început arăt că VIJOLI AUREL, a dus-o politică de cadre în Banca de Stat dușmănoasă liniei partidului prin aceea că în conducerea acesteia direcții și-a numit oamenii lui ca MIHALACHE CONSTANTIN, MIRCĂ VALERIU, MATACHE ȘTEFANESCU, și alții pe care îi dirija cum vroia el, ținând problema cadrelor pentru el personal, niciodată din câte știu eu nepermițând ca să se pună în discuția consiliului băncii problemele potrivnice vederilor lui. Cele de mai sus au rezultat clar în ședința de verificare a directorului de cadre MIHALACHE CONSTANTIN la sectorul Ministerere, când s-au evedențiat cauzuri de fortisme, de numiri necorespunzătoare, de mutări disciplinare penalizări pentru unii funcționari ce și-au permis să critice anumite stări de fapte, Precizări în această direcție poate de președintele comisiei de verificare tov. GRISA NAUM

Prin politica de cadre ce a dus-o VIJOLI AUREL, s'a înconjurat și a ridicat în postrul de răspundere, elemente necorespunzătoare din punct de vedere politic, privind aceste promovări numai prin prisma tehnicității socotind numai experții pot corespunde sarcinilor băncii, mai mult a continuat să mențină timp îndelungat în funcții, vechile elemente B.N.R.-iste numite de vechile consilii liberale. Prin menținerea și ridicarea în posturi de răspundere a acestor elemente VIJOLI AUREL a urmărit un scop pe care și l-a realizat pe deplin, acolo de a nu fi deranjat din comoditatea lui și de a lăsa rezolvarea problemelor la buna apreciere a experților lui fără ca el să fie nevoit să-și bată capul și să urmărească îndeaproape mersul operațiilor băncii. Din cele ce mi-a spus ION BERBECARU fost Dir. General adjunct la Banca Sovieto-Română a două discuțiuni avute cu el încă în August 1952 și Aprilie 1953, rezultă că VIJOLI își organizase în bancă, un serviciu special de informații sub conducerea lui MIRCEA VALERIU. Rolul acestui serviciu, era ca prin persoane de încredere plătite pentru serviciile lor, VIJOLI să afle zilnic prin rapoartele ce i se prezenta de MIRCEA VALERIU, ce se discuta în bancă, care sunt funcționari ostili lui împotriva cărora lua măsurile în consecințe. Este interesant de unde erau plătiți aceștia așa ziși informatori, și dacă cu ajutorul experților contabili, VIJOLI nu camufla aceste fonduri. Nu știu cum anume și în ce scopuri întrebuința fondul președintelui.-

Aceste proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constat că el corespunde într-o totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez neslit de nimie.-

LT. DE SECURITATE.

ss. Gheorghita Chiartu,

Avram Vasile,

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat

Martore Chintu Gheorghita, născută la 24 Aprilie
1907 la Craiova, de profesie răznică partă funel.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în B.P.P.R. domiciliată în București, str. Nicușor Lupu 2.

30 Aprilie 1953

Orașul

București

Interogatoriul a început la ora 10 și min.

s'a terminat „ „ 15 „ „ 30

Intrebare:

Cunoști o persoană cu numele de
Eijoli Parel'?

Răspuns: Da, o cunosc.

Intrebare: Cine este?

Răspuns: Eijoli Parel' este o persoană de
aproape 50 de ani, de talie mijlocie, solid,
bucnet, nu poartă mustață în Trăsături
regulate, având un deget (semn particular)
la buza superioară. Ca fire este un om
încrezut, sacchet, egoist, impulsiv, încă-
pătânat, intrigant, sociabil dar nu sincer
laocam, dărnice de mărire, asums, prefăcut,
perseverent în realizarea scopurilor sale
personale, răsbunător, refractar criticii,
speculant al stăbilității altora, ceea
dese eriri violente, cu scopul de a
intimidă. În viața pînă de nivelul lui
cultural și pregătirea profesională, per-

Iscălitura,

Gheorghita Chintu

Urmare: sanal, am considerat ca, nu avea o cultura generala deosebita iar profesional nu poseda tehnica unui functionar de banca cu o vechime atat de indelungata. In concret era, superficial, camal, delatar, fuga de raspundere, nu se orienta in domeniul resolutiilor, repezit, isi impunea punctul de vedere ne tinand seama de parerile altora, birocratic, in ultimul resort dupa parerea mea nu corespundea functiei se detinea in calitate de presedinte al Bancii R.P.R. - Banca de Stat.

Intrebare: Data pe ce se baza afirmatiile d. Tale de mai sus, precum si tot ce amasi in legatura cu activitatea lui D. I. Purcel, desfasurata in Banca de Stat in calitate de presedinte.

Raspuns: Pe D. I. Purcel, eu l-am cunoscut in septembrie 1945 - cand el era inspector iar eu functionar corespondent la relatiiile cu Strainatatea, eu care scopul mi-a spus sa-i ajut la mobilizarea femeilor din banca, in sprijinirea noului regim, lucru ce mi-a fost acceptat. Pe vremea aceea in banca se stia ca el era conducatorul fractiunii comuniste din Banca de Stat. La cateva luni dupa aceasta, el a intrat in consiliul bancii - ca delegat al Guvernului, devenind apoi vice-guvernator.

Iscaitura,

Georghe Dumitru

Urmare: Se fiind membră de partid jână
 în decembrie 1946. - nu am avut posibi-
 litatea, să văd cum se manifesta el
 din punct de vedere politic, întrucât
 în fața acestei perioade, lega-
 țura dintre mine și el s'a mărginit
 la câteva linii de contact pe linie
 sindicală. Activitatea lui politică și
 profesională nu am cunoscut-o decât
 înainte de 1944 și mult prea puțin jână
 către sfârșitul anului 1946. Ebi relata
 mai jos, tot se cunosc în legătură cu
 bijoi, pusele dela această dată jână la
 plecarea mea din Banca de Stat
 (septembrie 1946) - dată dela care nu am
 mai avut nici un contact cu el și
 nu cunosc nimic din activitatea lui
 următoare - Activitatea politică.

În această această perioadă am ajuns la
 concluzia că bijoi pusele era lipsit de
 nivel politic impresia mea fiind că nu
 interes și nu studiapi material cu
 conținut politic și ideologic pentruca
 în acest fel să găsească un ajutor
 în munca de răspundere pe care o avea.

El considera banca, ca domeniu pe-
 sanal unde el era tare și mare, făcând
 se voia și transmutând înafară un-
 mai se el vedea de curiozități și e
 necesar să fie transmutis. În felul acesta
 se explica de ce el nu voia ca C.C.
 al P.M.R. să fie informat asupra reali-

Semnătura
 Gheryla Cluj

Urmare:

Testimoniu din Banca. Capul caverete:

1. In urma faptului ca Bucur Schiapu, i-a comunicat cele ce i-am relatat eu despre Benes Alfred spunandu-i, "Dere pleci in strainatate in afacerea de Benes dupa tine? Tijoli e nerast, mi-a apucat de reverele lui in biroul sau in prezenta lui Stios Mihnea si mi-a spus: "La mine te incepi in Bucur Schiapu, nici nu stii cine este putarea asta, el merge si raporteaza. Totul la C. C. al P. M. R."

2. Semnalandu-i ca a disparut documentul pe care Marfei Victor, trebuia sa-l ducă la Trapa pentru a dovedi proprietatea noastra asupra mine transport de avere din zona din Elvetia, drept care raspuns Tijoli mi-a apasat in felul urmatoare: "Mai taci din gura sa te aude punga si cine stie ce mai potesti." Se refera la Tov. Sava Sava. Pe de ce mi le-a spus fiind de fata si Marfei Victor. -

3. Constantin Nicolache fost Directorul cadrelor din Banca de Stat mi-a spus ca Tijoli sa exprimat fata de el si altii ca eu as fi omul camerei lui exterioare ca deci sa fie atenti fata de mine precum de data ca el dorea sa existe o ruptura intre banca si Min. Cam. Exterioare.

4. După întoarcerea de la Trapa în Mai 1949 - Tijoli, în cabinetul său discuta cu Bailădeanu Alexandru, despre chestiunea "Dressei" povestindu-i anumite aspecte din cursul

Semnătura

George Ștefan

102

102

Urmare: delegatii din care a facut parte
 Sava Sava la adresa caruia Sijoli i-a
 spus lui Bartadeanu, in cursul poses-
 sionii "Eu nu sti ca ai-i turbata"
 5. In Simeovsca ambli 1949. - Sijoli m'a
 luat cu el la Sava Parker, fara sa-mi
 spuna in ce scop. Proba am fost primiti
 de Sava Parker si am discutat diferite
 chestiuni in legatura cu interesele noastre
 in Elvetia. La plecare in masina Sijoli
 mi-a spus "si fost bine, dar trebuia sa
 vorbesti mai putin, eu oamenii acestia
 asa e bine sa faci, sa-i lasi pe ei sa
 vorbeasca si tu sa le raspunzi numai
 la intrebari." -

6. Din cate umore la sedintele politice nu
 participa intotdeauna, in cea parte la
 sunant decat cand era vizat. Nu avea
 spirit critic si totala lipsa de spirit auto-
 critic. Exemple: la sedinta de analiza pe
 11 iunie a anului 1949. - tinuta la sectantul
 ministere, la critica adusa sancii de
 Stat, Sijoli infuriat, s'a repetat spre-
 secretarul sup. de partid, din banca
 Jean Pirel, spunandu-i: "Nu sa te invat
 mine, am sa te iau de piept si sa
 te duc la Comitetul Central." - După
 aceea m'a îndemnat să iau cuvân-
 tul la discutii în numele Partii de
 Stat. Avertizându-l că o fac, dar să-mi
 voi însuși la o critică, mi-a spus
 mairas, "stanci faci din gura" a luat el

Semnatura
 Georghe Sava

Urmare: parte la cuvânt și a dăruit în
total toate critice ce i-a fost făcute
Băncii de Stat, fapt pentru care a fost
criticat aspru de delegatul C.C. al P.M.R.
care era în sală și despre prezentarea
reia dijoli pusele ied că nu stia.

7. Dijoli pusele, nu se interesă deloc de pe-
gătirea ideologică a celor ce-l încon-
jurau ne făcând niciodată nici-o
disidență cu caracter politic și ne
recomandând nici-o carte, studiu sau
publicație necesară ridicării nivelului
politic al subalternilor lui. De aci deus-
toți clar că nici el personal nu era
presupus de ridicarea propriului lui
nivel politic și ideologic.

Activitatea profesională.

În cele ce voi scrie mai jos, tin să preci-
sez că tot ceasce voi scrie la capitolul
^{scrie} privește numai colaborarea ce am avut
cu dijoli pusele privind problemele direcției
Relații susținutarea în care eu am lucrat
și pe care am condus-o în calitate de director
 timp de un an de zile. Activitatea lui
privind munca celorlalte direcții din
Banca de Stat, nu o enumer.

Ca o întâiere a caracterizării ce i-am
făcut-o, la începutul prezentului Proces-Verbal
de interogatoriu, dau următoarele cuprins con-
crete:

1. Întreacă nu cunoștea nici-o limbă străină
nu era în măsură să efectueze un con-

Semnătura,
Florința Ciuntu

Urmare: S'not prios, atungra lunei întocmirii documentelor ce s'ntrebu în tre Banca de Stat si bancile s'reine, care erau de altice trise în limbi ca: franceza, germana, engleza si rusa. Des se accorde la Stara, un pubea accorde rui un grupiu. -

! Qui p'nucl de adese s'ekuni bancar, s'ac-voitla ruiie în Lepatula cu ogorofinuiti d'icetici Relati' cu s'teincalated (R. P.) matie p'ntun casé de ferea si' curia si' regot-are el buvabile cu care ma' p'egentam si' pua' s'umitla la Marfei kilei sau d'lt'iera s'ose tra' un p'amea ! Agolara' adia a' Miu. Cam. s'teicid' p'ea s'oa' pl'k'icime a' lui p'is' manifestia personal când, relga- ta p'una repoliti' se r'umite documente de t'ou când rui' d'lea rui' ta' i' d'icleg- se de lue ta' rui', des se repoliti' ta' p'una. -

3. Ca o ilustrare a celor aratate mai sus arec si' în ogorofinua f'andla' si' f'ina Bresta p'ndu l'it'icarea depozitulu' de aur sonati' p'uit în garanție la f'andla, p'ndu impu- m'ntul de s'milione dolari. Bresta s'a oprit ta' p'ria s'ingerea împ'num'ntulu' s'ua p'af' cu conditia sa' i' redam l'it'i- darea depozitulu' de aur, angajându- se ca accorde l'it'icarea s'ia f'and' la curul f'and' 50 dolari s'ucea. - Bugra' ce a p'leat în s'teincalated s'conar delegatul f'unei Brestei, un p'is' repolitor angajamentul s't'ingând d'icere manifestia p'ndu imp'ngerea

Spingolara,
Avery K. Shivers

Urmare: în jara a cursului stabilit. În urma acestei
operatiunii de rase au stînt numai Bjöli, Bărlă-
deanu, reprezentantul firmei Dresser la Bucuresti
Ing. Kahlne si' Gheorghe Vidrasen ca executant,
Banca de Stat deja solciurile făcute de
mine, a fost păgubită cu circa 800.000 dolari.
Peest' lulu l'ant' consensuat într'o nota
si' am adusa la cunoastinta lui Bărlădeanu,
prin toamna anului 1949.

4. Trimestra spre ovizare, consiliului juridic al
bancai, operatiunii rase nu erau de rase-
fenta acestuia intrucat' aveau un pro-
munitat caracter financiar si' în intrarea
înaintea ovizului tehnicienilor de rase,
ovizul consiliului juridic. Mureau prin aceasta
neglijă confidențialitatea lucrărilor în
fata celor din consiliu juridic, pe membrii
de partid elemente neresponsabile din
punct de vedere politic.

5. Bjöli fusel, nu se interesa de mersul si'
rezultatul operatiunilor noastre, neacordân-
du-mi niciun sprijin în buna rezolvare
a lora si' pot spune refuza colaborarea cu
mine. Exemplu: când i-am ridicat problema
întărzirilor si' nepădurilor la creditările
pentru exporturile ce făcusem în Republica
în cadrul conventiei de 25 milioane dolari,
mi-a spus să pun problema consiliului
bancai la ale cărui sedinte trebuie să
menționez că în mod obișnuit el nu
participa.

Signature
Gheorghe Vidrasen

Urmare: Politica de cadre. De la bun început arăt
 că Șjolișorul, a dus o politica de cadre
 în Banca de Stat, desmarțoasă liniei par-
 tidului prin aceea că în conducerea acestei
 direcții s-a numit oamenii lui ca: Mihălașche
Constantin, Mircea Galciu, Matache Ștefănescu
 și alții pe care în dirija cum voia el, fiind
 problema cadrelor pentru el personal, vicia-
 dată din câte știu eu verificându-se ca să
 se pună în direcția consiliului băncii pro-
 blemele patrimoniale vederilor lui. — Cel de mai
 sus au rezultat clar în sedința de verificare
 a directorului de cadre Mihălașche Constantin
 la Secțiunea Ministerului, când s-au evidențiat
 cazuri de favoritisme, de numiri necorespun-
 zătoare, de mutări disciplinate și penalizări
 pt. unii funcționari ce și-au permis să su-
 ține amenințări de fapt. Decizii în
 această direcție poate de prevederile comi-
 siei de verificare Jov. Brisa și alii.

Prin politica de cadre ce a dus-o, Șjolișorul,
 s'a intruzivizat și a ridicat în posturi de răs-
 punderi, elemente necorespunzătoare din
 punct de vedere politic, privind aceste pro-
 movări numai prin prima tehnicității sau
 fiind ca membri „experti” pot corespunde
 sarcinilor băncii, ba mai mult a continuat
 să mențină timp îndelungat în funcții,
 vechile elemente D.N.R. Este vorba de ve-
 chile consilii liberale. — Prin menținerea și
 ridicarea în posturi de răspunderi a acestor
 elemente Șjolișorul a umărit un scop pe

Signature
 George Ștefan

Urmare: care n' a realizat pe deplin, acela de a nu fi decanajat din comunitatea lui n' de a țara rezolvarea problemelor la buna 'grecie' a expertilor" lui fără ca el să fie nevoit să-și "bată capul" n' să urmărească îndeaproape me- sul operațiunilor băneii. -

Din cele ce mi le-a spus Ion Barboacău fost dir. general adjunct la Banca Lovito-Română; în cursul a două discuțiuni amite cu el una în August 1952 și Aprilie 1953. - rezultă că Djole; și organizare în banca, un ser- viciu special de informații sub condi- cerea lui Mircea Dălcuș. Potul acestui serviciu era ca prin persoane de încre- dere plătite pentru serviciile lor, Djole să afle zilnic prin rapoartele ce i se prezen- tau de Mircea Dălcuș, ce se discuta în banca, care sunt funcționarii astili lui impotriva cărora lua măsurile în con- știință. - Este interesant de unde erau plă- titi 'acești' așa zimi, informatori" și deci în ajutarea expertilor contabili Djole în camufla aceste fonduri. - În plus cum amme n' în cercetări întreprinse faptul pederității. -

Acest P. G. de interogatori, după ce bazele sunt cunoscute cu cunoscute și am constatat că, corespunde într- un fel cu cele declarate de mine, și sustin și senuez propriu și posibi- lă de mine. -

Punctetator:
Și de Securitate.
Borany.

Martora:
Gheorghe Chiriac
Semnatura.

STIMATE TOVARASE PRIM MINISTRU,

În anii 1947/48/49, subsemnata în calitate la început de simplu funcționar corespondent și apoi de ajutor de șef de serviciu, subdirector și director al Relațiilor cu Străinătatea din fosta Bancă Națională, mai târziu Banca de Stat, am avut anumite atitudini, inițiative, sarcini și misiuni în țară și peste graniță, în desfășurarea cărora m'am străduit permanent să servesc interesele țării și ale popoului muncitor.

Indrumată și sprijinită de organele sindicale și de partid, am căutat să corespund încrederii ce mi se arătase, ascuțindu-mi vigilența și înfruntând situațiile cu curaj, bună credință și perseverență.

Socot că acțiunile și munca mea în parte de notarietate publică și în parte cunoscută numai de un cerc restrâns de tovarăși, dar știute și bănuite de a fi folositoare clasei muncitoare, am sfârșit prin a atrage asupra mea atențiunea vrășmașe a dușmanului de clasă, a elementelor reacționare-fasciste și poate chiar a unor unelte trădătoare strecurate în Partid, sau într'unele posturi de răspundere.

Numai acestor influențe conjugate atribui cu toate loviturile care mi s'au dat începând cu anul 1951, culminând cu excluderea mea din Partid (Iulie 1950) scoaterea mea din câmpul muncii (31 Decembrie 1951) și împiedicarea sistematică de a mă plasa într'o muncă oarecare, cu toate încercările făcute și demersurile întreprinse până în prezent.

Nu pot să apreciez singură în ce măsură am reușit să îmbin profesionalul și politicul în munca mea, dat fiind mai ales că atunci când mi s'au trasat unele sarcini și misiuni, nu mi s'a făcut totodată o verificare a nivelului meu ideologic și nici n'am fost supusă unor discuții din care să se poată desprinde chipul în care îmi însușisem până atunci învățătura marxist-leninistă-stalinistă, așa încât să-mi poată fi de folos în orientarea și comportarea mea.

Desigur că ofensiva dușmănoasă deslănțuită contra mea, cu tot arsenalul ei de referințe false și de indicațiuni tendențioase pentru inducerea în eroare a Partidului, s'a

STIMATE TOVARASE PRIM MINISTRU,

În anii 1947/48/49, subsemnata în calitate la început de simplu funcționar corespondent și apoi de ajutor de șef de serviciu, subdirector și director al Relațiilor cu Străinătatea din fosta Bancă Națională, mai târziu Banca de Stat, am avut anumite atitudini, inițiative, sarcini și misiuni în țară și peste graniță, în desfășurarea cărora m'am străduit permanent să servesc interesele țării și ale popoului muncitor.

Indrumată și sprijinită de organele sindicale și de partid, am căutat să corespund încrederii ce mi se arătase, ascuțindu-mi vigilența și înfruntând situațiile cu curaj, bună credință și perseverență.

Socot că acțiunile și munca mea în parte de notarietate publică și în parte cunoscută numai de un cerc restrâns de tovarăși, dar știute și bănuite de a fi folositoare clasei muncitoare, am sfârșit prin a atrage asupra mea atențiunea vrășmașe a dușmanului de clasă, a elementelor reacționare-fasciste și poate chiar a unor unele trădătoare strecurate în Partid, sau într'unele posturi de răspundere.

Numai acestor influențe conjugate atribui cu toate loviturile care mi s'au dat începând cu anul 1951, culminând cu excluderea mea din Partid (Iulie 1950) scoaterea mea din câmpul muncii (31 Decembrie 1951) și împiedicarea sistematică de a mă plasa într'o muncă oarecare, cu toate încercările făcute și demersurile întreprinse până în prezent.

Nu pot să apreciez singură în ce măsură am reușit să îmbin profesionalul și political în munca mea, dat fiind mai ales că atunci când mi s'au trasat unele sarcini și misiuni, nu mi s'a făcut totodată o verificare a nivelului meu ideologic și nici n'am fost supusă unor discuții din care să se poată desprinde chipul în care îmi însușisem până atunci învățătura marxist-leninistă-stalinistă, așa încât să-mi poată fi de folos în orientarea și comportarea mea.

Desigur că ofensiva dușmănoasă deslănțuită contra mea, cu tot arsenalul ei de referințe false și de indicațiuni tendențioase pentru inducerea în eroare a Partidului, s'a

106
106

putut oarecum alimenta și din unele greșeli și lipsuri ale mele. Astfel :

- M'am lăsat uneori dusă de temperament și am pornit unele atacuri prea violent și prea pe față, prevenindu-mi parte ca o clipă prea de timpuriu adversarii ;

- M'am bizuit prea mult pe propriile mele forțe și am neglijat adâncirea în chiar timpul consumării lor a unor aspecte, care analizate mai pe îndelete și poate într'un mod mai inteligent în colecție, m'ar fi ajutat să dau de firul unor încălcate uneltiri ;

- N'am știut să fiu destul de perspicace în alegerea sau folosirea unor colaboratori apropiați, să descopăr și să anihilez toate rolurile lor carieriste, oportuniste, interesate sau dușmănoase, indiferent de pregătirea lor tehnică sau profesională, ori de data de când îi cunoașteam ;

- N'am avut întotdeauna ochiul critic, sever, obiectiv și vigilent al adevăratului membru de partid, nereușind să mă desbăr de diferite familiarisme sau ușurințe în cunoașterea și judecarea oamenilor ;

- N'am păstrat o legătură destul de strânsă cu Partidul, respectiv cu acele organe de partid cu care ași fi putut veni în imediat contact ;

- Am fost prea bănuitoare uneori și exagerând zelul sau devotamentul meu, am avut poate unele atitudini nejuste.

Animată de cel mai cinstit spirit autocritic, pot să afirm în schimb că am fost totodată sinceră față de Partid și că ori de câte ori am venit în dezbateri sau apărare a intereselor noastre, în cadrul sarcinilor și misiunilor primite, am făcut apel la toate resursele mele sufletești și morale, pentru a învedera dreptatea cauzei noastre și a smulge uneori victoria, acolo unde șansele erau potrivnice, sau forțele inegale.

Se vor împlini în curând patru ani de când mă aflu în centrul acestor frământări, fără să pot da de urma celor ce le-au pus la cale, le-au coordonat și alimentat continuu.

Sunt ferm convinsă că adevărul nu poate fi găsit decât prin examinarea îndeaproape a unor fapte și acțiuni săvârșite de mine singură sau în colaborare cu alții, cu alte cuvinte prin interceptarea înăuntrul unor situațiuni a acelor momente în care sub o înfățișare sau alta, a încercat să se strecoare, să se infiltreze otrava dușmanului de clasă sau al

trădării, dându-se sugestii potrivnice intereselor noastre, sau creindu-se suspiciunea că informațiile și aserțiunile mele n'ar fi exacte, n'ar fi sincere.

Când fac această afirmație mă sprijin pe constatarea că izvorul suferințelor mele se găsește în această perioadă. În mod logic deci se poate observa că în această perioadă am devenit ținta unor atacuri infame.

Nu cunosc ce a mai survenit după 1949 în special în ceea ce privește relațiunile noastre de schimburi și plăți cu străinătatea.

Se pare însă că eu trebuia să fiu înlăturată, fie pentru a nu stânjeni anumite mișcări proiectate, fie de teama de a nu sfârși prin a ridica valul asupra unor operațiuni îndoelnice.

De aceia voi încerca să redau mai jos, exclusiv din memoriu și în mod cronologic, acele fapte și situațiuni mai importante din această perioadă, în care vederile mele au venit în coliziune cu vederile altora, așa încât pentru un observator imparțial și care ar dispune de mijloace de adâncire, verificare și documentare, să se poată desprinde clar dacă și unde a intervenit un curent potrivit, iar pe această cale Partidul să ajungă să stabilească de care parte este adevărul și de care este uneltirea.

Imi dau seama, cu toată strădania mea, că această expunere nu va fi scurtă. Ea fiindu-vă însă adresată Dvs., Tov.GHEORGHE GHEORGHIU DEJ, ca Prim Ministru și Secretar General, al Partidului, cred că singura problemă care se pune nu este atât de scurtimea sau lărgirea unei expuneri, cât de oglindirea fidelă și substanțială a faptelor.

1) În toamna anului 1946, Ministerul Finanțelor a cerut Băncii Naționale să pună la dispoziția delegației noastre la conferința păcii dela Paris, suma de franci elvețieni : 400.000 în valută efectivă.

Situațiile de casă dela acea dată arătau că Banca Națională nu dispunea de această sumă.

Am fost chemată pe vremea aceia de AUREL VIJOLI, pe atunci vice-guvernator al Băncii, sau administrator delegat al guvernului în consiliul băncii, care m'a întrebat cum și de unde ne-am putea procura urgent această sumă.

I-am arătat atunci că după impresiile mele, din manipularile de devize din timpul războiului, o sumă de franci elvețieni 1.000.000 n'ar mai fi intrat în tezaurul Băncii, deși convingerea mea era că această sumă trebuia să fi venit din străinătate.

Manipularile vizate se rezumau la următoarele :

Banca Națională dăduse mai multe ordine de plată în străinătate, în favoarea legațiunii noastre din Berna.

În baza acestor ordine, legațiunea din Berna, ridicase dela corespondenții noștri anumite sume de franci în valută efectivă pe care le expediase în țară, prin curieri, de obicei sub forma unor gropuri în valori rotunde și cupiuri diferite.

Aceste gropuri se preluau dela Ministerul Afacerilor Externe de Serviciul Relațiilor cu Străinătatea, care le făcea vărsământ la Comisia Devizelor.

Secția Contabilității Externe a Băncii, păstra evidența contabilă a ordinelor de plată date și a sumelor de valută efectivă intrate în baza lor.

Serviciul Relațiilor cu Străinătatea, fiind numai un serviciu de corespondență, nu ținea contabilitatea acestor venituri.

Impresiile mele se sprijineau numai pe o vagă memorizare a totalului veniturilor, față de acel al privirilor (gropurilor), iar convingerea totuși că suma citată trebuia să se fi înapoiat sub formă de valută efectivă, venea de acolo că nu se constata nici o sesizare din partea Contabilității Externe de a se încerca recuperarea ei.

VIJOLI m'a întrebat să-i spun cine ar putea să cunoască această situațiune, cum se prezentau de obicei aceste gropuri și cum ar trebui să procedeze ca să dea de rostul devizelor.

Am arătat că după părerea mea situațiunea trebuie să fie cunoscută lui ION V POPESCU, șeful Serviciului Relațiilor cu Străinătatea pe vremea aceia și lui VASILE STANCIULESCU, șeful Secției de Contabilitate Externă, omul de încredere al lui COSTIN STOICESCU, administratorul care gira contabilitatea generală a Băncii. Am descris forma și ambalajul obișnuit și am spus că cel mai indicat lucru ar fi să cheme pe VASILE STANCIULESCU și să-l întrebe direct unde se află milionul de franci elvețieni lipsă.

-109-

VIJOLI mi-a relatat după aceea că VASILE STANCIU-IESCU - luat prin surprindere - a declarat că milionul se află în boxa lui COSTIN STOICESCU din tezaurul Băncii.

STOICESCU își rezervase în tezaurul Băncii o boxă în timpul războiului, în care depozitase fel de fel de lăzi, baloturi, tablouri, etc. lucruri pe care continua să le păstreze acolo și în 1946.

Banii au fost găsiți de VIJOLI, împreună cu casierul central și controlorul general al Băncii, în boxă, ridicați și vărsați casieriei.

Împreună cu VIJOLI am mers în acea zi la Siguranță la tov. BARSAN și am relatat faptul.

Alarmați de descindere, fostul guvernator TATARANU și fostul administrator VICTOR BADULESCU, s'au prezentat la VIJOLI și i-au spus că ei știu că acest milion se află acolo, adică încercau să acopere cu autoritatea Consiliului Băncii, fapta lui STOICESCU.

Nu cunosc ce a urmat după această descindere. Am auzit că STOICESCU a trebuit să-și ridice lucrurile cu un camion în aceiași zi și că tot în aceiași zi i s'a făcut o percheziție acasă de Controlul Economic.

Concluzie : Dece reamintesc faptul ?

Pentru că îl consider determinat în atragerea contra mea din acel moment, a unor puternice ostilități.

Cred că începând cu acea dată, în anumite cercuri liberale-tătărăscene am fost reperată ca un element periculos intereselor capitalisto-reacționar, în timp ce am observat că nici șeful Serviciului, nici șeful Contabilității Externe, care tănuiseră lucrurile nu sufereau nimic. Primul rămânea imper-turbabil la postul său, iar cel de al doilea era delegat după aceea cu știința și sprijinul lui VIJOLI, Administrator unic al Băncii în Consiliul Casei de Economii și Cecuri Poștale, de unde a plecat ulterior, fiind arestat și condamnat ca dușman al poporului. Nu cunosc acuzațiile ce i s'au adus.

2) La începutul anului 1947 se făceau pregătiri febrile la Banca Națională, în vederea efectuării unui transport de aur în străinătate, aur ce urma să servească drept garanție pentru un împrumut în dolari, destinat cumpărărilor de cereale necesare regiunilor bântuite de secetă.

Pentru anumite luări de contact de ordin financiar, a plecat în străinătate ION V POPESCU, șeful Serviciului Relațiilor cu Străinătatea din Banca Națională.

S'a făcut ulterior multă discuțiune în jurul faptului de a se determina cine anume îi dăduse delegația pentru străinătate și în ce consta această delegație.

Personal, îmi reamintesc de a fi văzut la Bancă, o scrisoare a Ministerului Afacerilor Străine, pe două pagini semnată de GHEORGHE TATARESCU, prin care se sugera Băncii, trimiterea în străinătate a lui ION V POPESCU.

În lipsa sa din țară, conducerea Serviciului Relațiilor cu Străinătatea, fusese preluată de NICOLAE BADEA BUZAU, fost legionar, cunoscut filo-nazist și fost om de încredere în tot timpul războiului al ~~legiunii~~ germane.

POPESCU îi făcuse cândva un mare serviciu lui BADEA BUZAU și anume, când un procuror militar a venit la Bancă după rebeliunea din 21-23 Ianuarie 1941, pentru a stabili care legionari participaseră activ la rebeliune, POPESCU, în calitate sa de șef al Serviciului, l-a lăsat pe BADEA BUZAU să semneze cu întârziere de o zi condica de prezență, cu alte cuvinte i-a înlesnit creierea unei alibi, deși de fapt el lipsise din Bancă în acea zi.

Ca locțiitor a lui ION V POPESCU, BADEA BUZAU, sub conducerea Administratorului VICTOR BADULESCU, se ocupa cu pregătirea tehnică a masivului transport de aur.

Printre altele, se alcătuiseră o listă de 9 sau 10 funcționari, toți foști legionari sau simpatizanți ai mișcării legionare, pentru care s'au cerut pașapoarte autorităților de resort.

În timpul acestor pregătiri AUREL VIJOLI era plecat la Moscova.

La înapoierea sa, un tovarăș VIDRASCU, din Ministerul de Interne, a venit la Bancă trecând în prealabil pe la STROE MIHNEA, pentru a se interesa asupra persoanelor menționate în această listă.

VIJOLI care cunoștea funcționarii Băncii, a văzut că era vorba de o componentă legionară și pro-legionară.

Neputându-se da pașapoarte unor asemenea persoane, după o consfătuire a lui VIJOLI cu secretarul organizației de bază partid din Bancă și cu secretarul comitetului de întreprindere, s'a alcătuit o nouă echipă de funcționari însoțitori.

-1111

Printre aceștia am fost și eu. Totodată, VIJOLI mi-a dat dispoziția de a fi rechemat telegrafic ION V POPESCU.

Concluzie : Pentru activitatea pe care o desfășuram pe linie sindicală, îmi atrăsesem deja ura elementelor legionare-fasciste și social-democrate din Bancă și a simpatizanților lor, pentru a nu mai vorbi de cozile de topor al fostului Consiliu liberal.

Când a survenit înlocuirea primei echipe, prin a doua, iar eu am intrat în componența secunde, această ură a găsit desigur un nou prilej pentru a crește în intensitate.

La înapoierea din străinătate, ION V POPESCU aflând că eu redactasem telegrama sa de rechemare, în conformitate cu d sponzițiile verbale ale lui VIJOLI, a avut o eșire violentă față de mine.

La greutățile de ordin politic deci, era de așteptat ca de acum înainte să întâmpin și greutăți de ordin profesional, eu fiind un funcționar în serviciul condus de POPESCU.

3) În ziua de 1 Aprilie 1947, plecarea la Zurich ca funcționar însoțitor pe un avion care transporta aur.

Totodată alături de MATACHE STEFANESCU, deasemeni funcționar însoțitor și de ROMULUS ROMAN, casier central, singurul care fusese menținut din vechea listă și căruia i se încredințase conducerea misiunii pentru transportul de aur, am primit delegația de a achiziționa pentru Bancă și unitățile ei, un lot important de medicamente, în special contra bolilor venerice, afecțiunilor reumatice și tifosului exantematic, medicamente care trebuiau aduse în țară pe ultimele avioane ce se înapoiau dela transportul aurului.

În acest scop am fost acreditată cu suma de franci elvețieni 200.000, majorată ulterior cu încă 50.000 fr. elv.

Deși la plecarea din țară mi s'au făcut anumite sugestii și recomandări, de a mă adresa pentru cumpărările de medicamente unor persoane străine sau legațiunei din Berna, odată ajunsă la destinație, am comunicat colegilor mei că trebuie să ne descurcăm singuri, excluzând orice intermediere și că pentru a evita încărcarea costului medicamentelor este mai bine să ne prezentăm direct la sursă.

Am luat dela principalul nostru corespondent adresa celor mai mari fabrici de medicamente, pe care le-am vizitat pe rând.

La vremea aceea fabricile germane de specialitate fiind scoase din circuitul economic internațional, fabricile elvețiene erau foarte aglomerate cu comenzi. Banca corespondența prin care s'au executat plățile a fost foarte mirată, ca una care cunoștea piața, de faptul că am reușit să plasăm comenzi cu termenul de livrare 8-15 zile.

În momentul când am fost în posesia primelor facturi pro-forma, eliberate de firma Csilag din Schaffhansen, am pus acestei întreprinderi problema unei bonificări la prețurile facturate. Faptul a surprins și a întâmpinat rezistență, obiectându-mi-se că prețurile sunt cele de gros și deci nu permit acordarea de rabaturi. Am recurs atunci la o abilitate și am spus tehnologului cu care discutam că ar trebui să revadă chestiunea, întrucât alte fabrici ne acordaseră astfel de rabaturi. Abilitatea a prins și rabatul ne-a fost acordat.

Am uzat de acest truc în tratative cu toate fabricile celelalte, obținând rabaturi dela 5-30 %. Toate aceste rabaturi le-am consolidat apoi în medicamente, reușind astfel să se achiziționeze cu aceiașumă o cantitate mai mare de medicamente.

Plățile se executau după tehnica următoare :

În baza facturilor definitive, deschideam prin Banca corespondență acreditivă în favoarea furnizorilor. Acreditivă se deschideau după instrucțiunile mele, dat fiind că provenind din sectorul operativ al Băncii, cunoșteam cum se fac și execută astfel de operațiuni.

MATACHE STEFANESCU venea dela Serviciul Personalului, iar ROMULUS ROMAN era un militar patent în materie bancară, așa încât atrăsese în chip deloc măgulitor atenția celor care veneau în contact.

Atunci când furnizorii prezentau la Bancă documentele de livrare și recipisa antredepozitului : aeroportului Dübendorf, de depunere a mărfurilor acolo, la dispoziția noastră, Banca corespondență le lichida sumele, expediind documentele la București.

S'au transportat astfel circa 6000 kg. medicamente care au fost recepționate la București de Banca Națională, negăsindu-se nici o lipsă, nici din punct de vedere calitativ, sau cantitativ, nici din acel al plăților.

Concluzii : N'am întâmpinat greutăți prea mari la efectuarea acestor cumpărături de medicamente, deși sosirea mea la Zürich debuta prin o punere în grabă a altora asupra mea.

Am aflat că aproape un an după aceea , că înainte de aterizarea avioanelor noastre la Zürich, făcând parte din transportul pe care-l însoțeam și eu, ROMULUS ROMAN, avertiza pe delegații Băncii elvețiene că în ziua aceea sosea o "comunistă".

Când am fost chemată la Comisia de Control a Partidului, la 14 August 1952, un tovarăș al cărui nume nu-l știu, dar care avea în anticameră pe o tovarășe cu numele de PAUNESCU, m'a întrebat printre altele ce comisioane am încasat eu la cumpărarea de medicamente.

Am înțeles astfel că la dosarul meu trebuia să se fi strecurat și această infamie. Poate că autorul ei, pus în situația în care am fost eu, s'ar fi pretat la această murdărie.

N'am încasat nici o centimă și nici un franc după urma acestor cumpărături de medicamente. Nu am avut nici un avantaj. Alături de ceilalți doi delegați am primit dela firma Csilag, ca mostră, un tub de Elcosin, conținând 20 pastile sulfamidă. În țară, niciodată n'am cerut Băncii nici un fel de medicament din cele aduse, pentru uz personal sau pentru altcineva.

Documentele privind aceste cumpărături se află în posesia Băncii de Stat și pot fi oricând verificate.

4) Am comis în această perioadă o greșală, pe care am mărturisit-o în fața Comisiei de Verificare, prezidată de tov. GRI;A MANU în 1949. (manu)

După sosirea mea în Elveția, ROMULUS ROMAN, la plata diurnelor ne-a achitat o parte din drepturi în momete de aur elvețiene a 20 franci. Eu am primit 10 monete, valorând 305 fr.elvețieni.

Cum diurnele noastre acopereau cheltuelile de întreținere, ne mai rămânea o parte din ele și pentru diferite cumpărături.

Nu vroiam să cheltuesc cele zece monezi pe astfel de cumpărături. Voiam să le aduc în țară și să le cedez Băncii contra lei, dat fiind că la vremea aceea anumite sarcini de ordin familiar îmi cereau o debursare suplimentară de lei.

Pe unul din avioanele noastre a venit din țară și NASTASE ZAGAN, al doilea ajutor de șef de Serviciu dela Relațiunile cu Străinătatea.

La plecare el a luat cu sine și un curier pentru Bancă.

Cum lucrasem atâția ani în acelaș serviciu și nu mi-a trecut prin minte că s'ar fi putut preta la o înscenare odioasă, l-am rugat să ducă în țară pentru mine, cele zece monezi, ca să nu fiu tentată să le cheltuesc.

Discuția am dus-o lalegația din Berna, nefăcând din ea nici un secret. Colegii MATACHE STEFANESCU și GHEORGHE VIDRASCU, i-au încredințat și ei, primul 10 monezi, secundul 20, (ultimul fusese bolnav de pneumonie acolo și n'avusese pe ce să-și cheltuiască banii, fiind internat în spital).

Ce a făcut ZAGAN în țară nu știu. Prin colegii însoțitori care au venit după aceia la Zürich, am aflat că se svonise vama aeroportului București se sesizase de faptul că am fi încercat să aducem aceste monezi în ascuns în țară.

N'am dat atenția faptului, pentru că știam adevărul.

Inscenarea n'a prins. Ca probă ROMULUS ROMAN fiind fiind rechemat pentru comportarea necorespuzătoare în țară, am primit din partea Băncii, în scris, delegația de a prelua conducerea misiunii.

La înapoierea mea am primit chiar prin Relațiunile cu Străinătatea, dela A.ZAGAN, în fr.elv., hârtie a celor 10 monezi, conducerea Băncii nereținând faptul ca o culpă, sau o înscenare de călcare a dispozițiilor legale.

Concluzie : Greșala rămâne greșală și eu am făcut-o.

Trebuia să mă gândesc în calitate de membru de partid, că nu-mi era îngăduit să furnizez dușmanului motive pe care să le folosească contra noastră.

Reflectând mai adânc după aceia am înțeles jocul și scopul.

ZAGAN făcea parte din adversarii noștri. El era trup și suflet legat de POPESCU, care-i mijlocise unele deplasări în străinătate, deși nu era pregătit pentru tratative. Era mai mult un tipic.

Cred că amândoi au pus la cale înscenarea, asociindu-și pe șeful vămii Băneasa, THEODORA, despre care am aflat mai târziu că era omul de casă al lui ALEXANDRINI.

115

Ei vroiau să compromită pe membri de partid, pentru a nu pierde din mână monopolul legăturilor cu străinătatea.

Am regretat și regret această greșală. Nu am avut intenția de a face nici un trafic ilicit. Vroiam să cedez aurul Băncii, așa cum am procedat de oridecâteori mi-au prisosit de-vizele.

5) La sfârșitul lunii Mai 1947, atât transportul de aur, cât și cumpărăturile de medicamente s'au terminat și m'am înapoiat în țară.

La plecarea mea din Zürich, fostul guvernator MOSOIU, care se afla și el acolo, mi-a spus că în lipsa celor ce ar fi discutat telefonic cu VIJOLI, să îngrijesc să ridic dela corespondentul nostru și să aduc în țară circa 25000 fr.elv. în valută efectivă, urmând ca la București să mi se dea instrucțiuni de utilizare și cuvenita descărcare.

Așa se face că atunci când am sosit la aeroportul Băneasa, am declarat această sumă și am cerut organelor vamale de acolo să înscrie în pașaport, menționându-se că ea aparține Băncii Naționale.

Cum pe acelaș avion se înapoia și guvernatorul MOSOIU se aflau la aeroport câțiva salariați ai băncii, veniți în întâmpinarea sa.

Așa cum se știe, pe atunci, construcția aeroportului se rezuma la o baracă mai lungă și spațiul fiind redus în ceea ce privește pasagerii, nu este exclus să fi fost văzută numărând acea sumă.

Când m'am prezentat la Bancă, VIJOLI mi-a dat dispoziția de a finanța din banii aduși pe delegații Băncii care plecau la Budapesta și la Praga, în vederea lucrărilor pregătitoare pentru stabilizarea din 1947, luându-le chitanță și decontând imediat suma, pentruca să nu transpire ceva asupra deplasărilor ce se făceau.

La aproape lo zile după înapoierea mea, VIJOLI m'a chemat din nou și mi-a spus să pregătesc cum știu și ce știu, dar cu maximum de urgență pentru a pleca din nou la Zürich și a readuce în țară 4 vagoane circa din aurul transportat.

Mi-a comunicat în acelaș timp că sunt numit șeful acestei misiuni și să procedez cum voi crede de cuviință.

Din cauza acestor pregătiri și a plecării mele neașteptate, n'am decontat suma adusă în țară și amintită mai sus.

Am făcut o notă către Cabinet, am arătat situația și am primit aprobarea de a o deconta ulterior, respectiv după înapoierea mea din noua misiune și la un loc cu acreditarea de 100.000 fr.elv. ce mi se făcea cu acest prilej.

Concluzii : N'ar fi exclus ca printre cei veniți la aeroport în întâmpinarea lui MOSOIU, să se fi găsit cineva care, necunoscând substratul unor anumite mișcări, să-i fi părut cumva că după o ședere de două luni în străinătate, eu mă înapoiam cu o sumă atât de importantă de fr.elv. care mi se trecea în pașaport, ca și cum mi-ar fi aparținut.

Pașapoartele noastre fiind de serviciu se rețineau de organele emițătoare. Cred că ele se află și acum acolo, ca de altfel și deconturile prezentate Băncii, din care se pot verifica cele de mai sus.

În consecință, eventualele referințe date de această persoană, sau aceste persoane neinițiate, se pot confrunta cu actele și faptele descrise.

6) Ultima tranșă a medicamentelor cumpărate circa 1400 kg. n'au putut fi livrate pe aeroport chiar în cursul transportului de aur.

Deacea s'a amânat cu cca. o săptămână venirea ultimului avion.

VIJOLI care se afla la Budapesta, mi-a comunicat telefonic să expediez în țară pe toți însoțitorii, reținând ca ajutor numai pe GHEORGHE SPORNIC, să îngrijesc de livrarea ultimului lot al medicamentelor și când el va fi depozitat la aeroport să cer să vină un singur avion, pe care să fie așa încât să se înapoieze și Guvernatorul MOSOIU, aflat la data con-
vorbirii noastre telefonice la Paris.

După ce am comunicat tov. prezenți acolo dispoziția lui VIJOLI, a venit la mine CONSTANTIN MIHA IACHE, funcționar însoțitor, care m'a rugat să-l rețin și pe el, sub un pretext oarecare, până la ultimul transport și să-i achit pe intervalul respectiv diurna, așa încât să-și mai poată face unele cumpărături.

Am refuzat, arătând că acest lucru n'ar fi corect.

GHEORGHE SPORNIC, mi-a comunicat atunci că a intervenit pe lângă el, în același sens, NICOLAE IONESCU, alt func-

ționar însoțitor, adică cerându-i să stăruie pe lângă mine ca el să nu trebuiască să plece a doua zi și să rămână tot până la ultimul transport.

I-am arătat ce răspuns dădusem lui CONSTANTIN MIHALACHE.

A doua zi dimineța, la orele 6, trebuia să ne întâlnim în fața gării, pentru a merge la aeroport, decolarea avioanelor fiind fixată pentru ora 7.

MIHALACHE a venit la întâlnire, NICOLAE IONESCU mi-a trimis vorbă prin SPORNIC (ședeam la acelaș hotel) că el refuză să plece.

L'am trimis pe SPORNIC la hotel ca să-l aducă și să-i spună că în cazul în care nu execută dispoziția, voi sesiza telegrafic în aceeaș zi, Bucureștiul.

SPORNIC s'a dus. Nu știu cum i-o fi vorbit, dar a venit cu el.

Concluzie : Pe CONSTANTIN MIHALACHE l-am dat constant la referințe, ca unul cu care am fost coleg de facultate în 1925.

Si el și NICOLAE IONESCU au avut unele responsabilități în organizația de partid din Bancă.

M'am întrebat uneori dacă nu cumva ei sunt autorii vreunei referințe tendențioase date Partidului, contra mea, pentru a se răzbuna astfel de faptul că nu consimțisem să închid ochii la hatârul cerut.

7) Preluând misiunea primului transport de aur dela ROMULUS ROMAN, Cesierul Central am constatat că la sosirea fiecărui avion rămăsese la Zürich, el depunea în favoarea lui Imiss-Air-ului (compania internațională de avioane elvețiană) câte fr.elv.5000 de avion, drept taxe de aterizare și alimentare.

La înapoierea mea în străinătate, am examinat din proprie inițiativă, mai îndeaproape această chestiune și am rămas cu impresia că fie elvețienii ne încărcaseră notele de plată, fie societatea L.A.R.E.S. (care a precedat T.A.R.S.-ULUI) își făcea vreun depozit pe acolo și deaceia au arătat unii directori dela Minor de Bgnés, trimis că l-aș ruga să-mi înlesnească o luare de contact cu conducerea Imiss-Air-ului.

Nu mai aveam scripte și toată argumentarea mea se sprijinea pe anumite observațiuni, cum ar fi fost faptul că pe avioanele închiriate de Banca Națională a noastră și care se înapoiau goale dela Zürich (capacitatea lor de transport fiind numai parțial folosită pentru medicamente) se încărcau uneori și unele mărfuri care se vâmuiseră în Elveția, ba chiar și persoane.

În consecință, susțineam eu, era cazul să ni se storneze - costul transporturilor acestor mărfuri și persoane.

Această primă livrare de contact n'a avut urmare.

Peste șase luni când mă aflam din nou în Elveția, m'am prezentat din nou Smiss-Air, în tovărășia colegului GHEORGHE SPORNIC, și am arătat că instituția noastră cere recalcularea spezelor de transport și stornarea celor percepute în plus.

La câțva timp după aceasta, Smiss-Air, bonifică lui Minor de Bgnes în favoarea Băncii Naționale a României, suma de franci elvețieni 19.000.

Concluzii : Am fost întotdeauna de părere că în raporturile noastre cu străinătatea, este de datoria noastră să fim foarte strânși cu banul țării și să ne ostenim să obținem condițiunile cele mai avantajoase.

Dece readuc în actualitate acest lucru ?

Nu putem sublinia un merit, ci penzru a arătat ce linie de conduită urmam.

Mai târziu am avut impresia că nici din cei care au venit în contact, eram oarecum agasați de faptul că reușeam să dobândesc condițiuni mai bune și mai prompte decât alții.

Îmi reamintesc astfel, că Ministrul Alexandru BARLADEANU, mi-a spus odată că sunt o sgârcită, care mă toc-mesc pentru 5 dolari.

Adevărul este că apărând drepturile noastre oride - câte ori mi s'a pus problema și indiferent dacă sumele discutate erau sau importante, ce au cântărit și fiecare centimă, nu numai fiecare dolar sau franc. crezând că astfel îmi îndeplinesc bine sarcinile primite.

8) Între 21 Iunie și 16 Iulie 1947 am executat sarcina ce promisem de a readuce în țară cele 4 vagoane de aur.

Transportul s'a făcut după plan propriu și convenții încheiate de mine în numele Băncii.

Pe ruta Zürich- Praga, transportul s'a făcut pe avioane ceha, iar pe ruta Praga-București pe avioane românești. Asigurarea transporturilor am contractat-o în Elveția, aurul necesitând din nou operațiuni de ambalare și evidență.

Transbordarea aurului se făcea pe aeroportul din Praga și el nu era depozitat la Banca Națională a Cehoslovaciei decât în eventualitatea în care, în condițiuni nefavorabile atmosferice, ruta întreagă nu se putea acoperi în aceeași zi.

La aceste transporturi nu s'a constatat nici o reclamațiune, greșeli sau lipsă. Executarea lor s'a făcut 100% în condițiuni bune.

Este adevărat că odată un avion ceh încărcat, n'a putut decola, defectându-i-se motorul.

Văzând că echipajul nu reușește să repare stricăciunea, am băgat avionul în atelierul de reparații, rugând pe mecanicul șef al aeroportului ca împreună cu ajutoarele sale, să facă reparațiile necesare. După patru ore, avionul cu ambele motoare demontate și repuse la loc își lua zborul, aterizând în bune condițiuni la Praga.

Concluzii : Această sarcină a fost pentru mine o piatră de încercare. Niciodată nu avusesem prilejul să mi se încredințeze o problemă atât de complexă. Mi-am dat toate străduințele s'o realizeze în timp record, dându-mi seama că acesta era interesul nostru. Singura mea satisfacție a fost aceea de a fi corespuns încrederii acordate.

Intrucât niciodată nu mi s'a făcut de nicăieri obiecțiuni în legătură cu ea, nu cred ca să fi contribuit cu ceva la formarea unui curent ostil mie și care pe lângă altele să explice situația în care mă aflu acum

9) Cât timp am lucrat pe lângă corespondentul nostru principal din Zürich, Minor de Bagnes Srissey, în mod obișnuit vedeam zilnic curierul Băncii Naționale, respectiv atât cel care venea, cât și cel care pleca.

Intr'o zi în vara lui 1947, am dat la curier peste o telegramă venită dela București, prin care se tatonau posibilitățile unor vânzări de monezi aur. Era vorba de 39.000 piese, din depozitul nostru.

Telegrama era adresată directorului Eniler care conducea la această bancă nu atât relațiile cu străinătatea privit din punct de vedere strict operativ, cât protocolul relațiilor lor în sine, considerate ca un fel de anexă la politica bancară.

Iar un om care fusese de multe ori în România pe vremuri, avusese legături cu cercurile noastre burghezo-capitaliste și pe care-l invitau în mod intenționat, bănuind că n'ar avea sentimente prea binevoitoare regimului nostru.

Nu avusesem prilejul să văd nimic asupra antecedentelor acestei telegrame, care numai întâmplător îmi cădea în mână.

Am examinat poziția contului nostru de fr.elv. Avea un disponibil în jurul a 3-4.000.000. - ceea ce potrivit prevederilor uzuale, ar fi fost îndeajuns pentru o bună perioadă.

Ceea ce mi-a atras în mod deosebit atențiunea cursul la care se intenționa încheierea vânzării. Curs scăzut și mai ales pripit, dat fiindcă în acel timp cursul monezilor de aur era în ascensiune.

Acest fapt m'a determinat să mă prezint la Eniller și să-l întreb ce este cu această vânzare și cine o transportă.

Discuțiunea am dus-o și în prezența a altui director al Băncii.

ENILLER părea jenat în special de faptul că în calitate de delegat al Băncii Naționale, îl întrebam de ce nu m-a ținut la curent cu propunerile ce făcea. El se scuză spunând că nu el, ci Bucureștiul, era acel care avea inițiativa.

M'am hotărât deaceia să vorbesc cu Bucureștiul la telefon și l-am cerut pe STIOC MIHUCA care se ocupa cu relațiile cu străinătatea.

I-am arătat chestiunea și am insistat asupra faptului de a se reexamina situația plăților noastre, renunțându-se la vânzare, cel puțin deocamdată, dacă nu există vreo necesitate urgentă și aceasta din cauza văditei tendințe de urcare. Fiind într'o Sâmbătă, l-am rugat să dispună amânarea oricărei încheieri ferme până Luni, pentru a mă informa dacă cursul n'ar putea fi ameliorat, în eventualitatea în care ar trebui totuși să vindem.

Cu toată această prevenire telegrafică, Bucureștiul, a făcut că știa, și anume, Duminică, a telegrafiat acordul său ferm asupra vânzării, așa că Luni dimineața eram pusă în fața unui fapt împlinit.

Am protestat la București înaintând și un raport scris și arătând că față de prețul practicat în târgul liber, în momentul vânzării, au realizat o pagubă de 70.000 fr.elv. pagubă care în mai puțin de 15 zile se ridicase la cca. 200000 fr.elv., prima aurului în monezi saltând simțitor.

Concluzii : Am urmărit timp de 3 săptămâni mișcările contului nostru de fr.elv. Disponibilul creiat pe calea vânzării a rămas în acest timp fără utilizare, ceea ce însemna că nici o cerință imperioasă nu determinase vânzarea.

Este cert că cineva a profitat în dauna noastră după urma diferenței de aur.

ENILLER era prea introdus pe lângă anumiți oameni și acești oameni aveau încă destulă putere pe vremea aceea așa încât să se mai încerce a trece pieții gen morala burghezo-capitaliste în afaceri.

Când am plecat în delegația economică guvernamentală, condusă de BUCUR SCHIOPU, în toamna lui 1947 și când am ajuns pe teritoriul NICOLAE SERBANESCU, membru al delegației m'a întrebat cine este directorul ENILLER, și mi-a arătat că primise dela IONV POPESCU, șeful Relațiilor Băncii Naționale cu Străinătatea, o cheie dela un safe al acestuia, pentru a o preda lui ENILLER.

Un asemenea gest putea arăta de pildă gradul de interesitate al unor legături.

10) La terminarea misiunii privitoare la readucerea aurului în țară, am primit din partea conducerii Băncii ordinul de a rămâne mai departe la Zürich, la dispoziția Ministerului Comerțului și Industriei, pentru o sarcină ce mi se va comunica.

Sarcina mi-a fost adusă la cunoștință de Ministrul BUCUR SCHIOPU. Despre ce era vorba ?

În 1946 statul nostru cedase Statelor Unite ale Americii, 18 tone de aur, punându-le sub dosarul Legației S.U.A. din Berna.

Nu cunosc detalii în această chestiune și mai ales nu știu cum s'a ajuns la cesiune.

Se pare că americanii au încercat o presiune asupra noastră în acea vreme, pe chestiunea aurului furat de germani, din țările ocupate și din care susțineau că o parte ne fusese dat nou în plată pentru livrările făcute în timpul războiului Germaniei.

Nu știu de cine s'a tratat , în ce condiții s'au dus tratativele, respectiv care au fost argumentele părții adverse și ce anume s'a acordat din partea noastră.

La data amintită BUCUR SCHIOPU spunea că guvernul nostru a hotărât să ceară înapoi cele 18 tone și că Ministrul ROIEA , aflat în S.U.A. primise instrucțiuni în această privință.

Eu urma să păstrez telefonic legătura cu Ministrul ROIEA și să intervin la momentul oportun în Elveția pentru repunerea aurului sub dosarul nostru.

Pe semne că Ministrul ROIEA n'a reușit în demersurile sale, iar eu am fost rechemată în țară.

Concluzii : Contribuția nouă la această operație a fost nulă, pentru că ea era deja încheiată când mi s'a adus la cunoștință, iar ulterior împrejurările n'au permis să fac vreo intervenție, chestiunea discutându-se în alte sfere.

11) În Octombrie - Noembrie 1947 conducerea Băncii Naționale și aceia a Ministerului Comerțului și Industriei, mi-au dat sarcina de a studia cum s'ar putea transforma în condiții de curs cât mai favorabil, în dolari în cont, cei cca. 3 milioane de dolari hârtii adunați la schimbul de stabilizare și mai ales sub forma de cuprinși mici de 1,2 și 5 dolari.

Am conceput atunci planul de a transporta această sumă la Zürich și de a schimba treptat, observând îndeaproape cerințele pieții și oscilațiile aurului.

Dolarii au fost împachetați de casieria Băncii Naționale în pachete sigilate și purtând un antet oficial al conținutului lor.

Aceste pachete au fost repartizate apoi în tezaurul Băncii în 9 saci mari diplomatice.

Sacii au fost închiși cu lacăte și plumbuite de Ministerul Afacerilor Străine, prin tovarășa ANA TOMA.

Foaia de curier s'a emis pe numele : GASTON MARIN, membru în delegația economică guvernamentală, din care am făcut și eu parte și care a plecat în Elveția la 28 Noembrie 1947, sub conducerea Ministrului BUCUR SCHIOPU.

Conform angajamentului ce-l făcusem cu corespondentul nostru principal, acesta fusese prevenit că ia _____ de cuvîntă, așa încât la sosirea trenului internațional la gara Zürich-Enge, transportul să se facă repede și fără a atrage atențiunea.

Un delegat al Băncii ne-a ieșit înainte chiar la frontieră, iar alții doi la gară.

Lucrurile s'au desfășurat potrivit planului.

La sosirea trenului în gară am constatat că pe peron se afla STEFAN NITESCU, pe atunci consilier economic la Berna, iar lângă el am recunoscut pe IONESCU DESANDRU, care precum se știe nu s'a mai înapoiat în țară și pe un oarecare NAGEL, de soarta căruia nu mai știu nimic, dar despre care știam pe atunci dela Bancă, că avea o firmă de import de autotudisme americane.

Observând acest lucru, am rugat pe Ministrul BUCUR SCHIOPU s'o ia înainte, pentru a împiedica pe cei de față să asiste la manipulările noastre și să se sesizeze de masivul curier diplomatic ce aduceam, dar care pe peron era încărcat deasemeni cu geamantane și alte bagaje, lăsând toată grija în sarcina mea și a delegaților băncii elvețiene. Lucrurile erau cu atât mai ușor de aranjat, cu cât orele era 9 1/2 seara, iar noi cei 6 membri ai delegației, repartizați pe trei hoteluri.

Peste trei sferturi de oră maximum trebuia să ne întâlnim la o cofetărie din centru.

Transportul sacilor s'a făcut cu o mașină închisă, un autocamion adus de Bancă.

La un moment dat, pe când însoțită de șeful sectorului de valori al Băncii Elvețiene, mă aflam în tezaurul Băncii pentru a mă convinge de depunerea acolo a celor 9 saci sigilați unul din delegații elvețieni a sărit foarte alarmat să raporteze că mașina Băncii a fost urmărită dela gară de un autoturism negru, care a stins lumina în interior și a oprit la mică distanță de curtea Băncii. Nu putuse vedea cine erau ocupanții mașinei, însă îi luase numărul.

Êșind afară m'am convins că indiferent de cine ar fi fost urmăritorii, ei nu putuseră distinge anume ce descărca, dat fiind că autocamionul intrase în curtea Băncii și se opri-se de perete, cu motorul spre stradă, așa că fundul mașinii pe unde se făcea descărcarea nu era vizibil.

Am socotit de datoria mea să semnalez faptul Ministrului BUCUR SCHIOPU, la o oră jumătate după aceea.

El m'a liniștit că în mașina respectivă se aflase el și GASTON MARIN, mașina fiind condusă de NEGEL și că vru-seseră să se convingă că autocamionul merge la bancă.

Eu nu eram chiar atât de liniștită pentru că nu știam câtă încredere se poate avea în acest NAGEL, iar în NITESCU pe care-l cunoscusem mai înainte la Berna, ca și în IONESCU DESANDER, pe care-l cunoscusem pe vremuri la Bancă la București, eu nu aveam încredere din punct de vedere moral și politic.

Deaceia chiar de a doua zi am adoptat următoarea tactică : să nu umblăm din primele zile la tezaur, respectiv la saci, pentru a evita să se facă vreo legătură, de vreun indiscret, între faptul că noi depozitasem ceva la Bancă și eventual s'ar fi constatat mari cantități de dolari efectiv, cu-piuri mici pe piață.

Lucrul n'a fost greu pentru mine, mai ales că în delegație eu eram rezervată pentru chestiuni de ordin bancar și financiar.

Măsura a fost bună pentru că cei care veniseră neche-mați în întâmpinarea noastră, au avut curiozitatea stărnită și au vorbit pesemne cuiva. În primele zile chiar am fost informată de un delegat elvețian că venise pe la ghișeele lor un fost exportator român, care discutând cu un funcționar al băncii, se exprima cam astfel : "am auzit că a sosit o delegație guvernamentală română cu mult bagaj", la care funcționarul a răspuns că nu știe nimic, dar a raportat șefului său.

Schimbul nu se putea face dintr'o dată, dat fiind că piața Zürich nu putea absoarbe imediat o sumă atât de impor-tantă de dolari efectiv, mai ales în cazuri mici.

Apoi o ofertă masivă de dolari efectivi putea in-fluența cursul cu 1,2,3 centime, sau mai mult, ceea ce rapor-tat la suma de preschimbât ne-ar fi adus pierderi simțitoare.

Aveam impresia că Ministrul BUCUR SCHIOPU nu sesiza în total aceste subtilități , pentru că stăruia să lucrăm mai repede, după cum stăruia ca ZOLTAN IOSIPOVICI, alt membru al delegației, să asiste la desfacerea pachetelor și număratul banilor.

N'avea nici un rost practic, pentru că pachetele erau sigilate, prevăzute cu semnăturile autorizate și orice lipsă sau împotrivire se discuta dela Bancă la Bancă. Apoi ca la oricare casierie, nu exista cazul de a se admite personal străin în incinta casieriei și stăruința noastră ar fi putut crea suspiciuni, banca corespondență punând multă atențiune de a nu se răspândi cumva șovonul că ne face și servicii extra-bancare.

- 125 -

De altfel la întreaga sumă nu s'au găsit nici ^{12.5} 1.000 dolari falsi, ceea ce a fost un mare avantaj, cunoscându-se faptul că germanii falsificaseră pe scară atât de intensă dolari în timpul războiului.

Biletele falsificate au fost examinate de mine la _____ la care falsurile apăreau distinct. Ele s'au înapoiat Băncii noastre, cu indicațiunea în ce consta falsul.

Concluzii : Schimbul acesta a fost o altă operațiune, destul de importantă, care s'a făcut după planul conceput de mine și sub supravegherea mea, au existat reclamații nici de o parte, nici de cealaltă, creditările și _____ schimbului fiind comunicate în scris de fiecare dată, de Banca corespondentă, Băncii noastre. Ele coincideau întotdeauna cu _____ oficiale ale zilei.

N'am auzit niciodată, nici o obiecțiune în legătură cu această operație. ^o menționez pentru că în ordinea cronologică a faptelor ea a constituit pentru mine o sarcină pe care am executat-o.

12) Intr'adevăr de GASTON MARIN, ZOLTAN IOSIPOVICI și SOLVAN VITIAN, Ministrul BUCUR SCHIOPU a plecat în Italia unde au stabilit bazele unui import de fire de bumbac.

Nu cunosc cu cine s'au dus negocierile și în ce fel.

În schimb am participat la angajamentul financiar privind plata acestui import de fire de bumbac, alături de SOLVAN VITIAN și anume :

SOLVAN VITIAN pe temeiul contractărilor făcute de Ministrul BUCUR SCHIOPU, sau al negocierilor duse în Italia a stabilit cu fiecare furnizor în parte condițiile de livrare și plată.

El îmi transmitea scrisorile de deschidere de acreditare ale acestor livrări.

Eu fusesem acreditată pe lângă Banca elvețiană cu circa 3 milioane dolari, pentru plăți de fire de bumbac, transport și asigurare oferite bumbacului. Au fost peste 20 de acreditive.

Pentru fiecare acreditiv în parte, eu dam băncii corespondente dispoziția de acoperire.

Banca elvețiană comunica unui corespondent al său italian deschiderea acreditivelor, iar la încărcarea mărfii, banca italiană remitea băncii elvețiene documentele, care la rândul său le expedia Băncii noastre Naționale.

Toate operațiunile de plată s'au executat în perfectă ordine, nevindându-se nici o reclamație.

Înainte de lichidarea ultimelor acreditive, s'a iscat o discuțiune între mine și SOLVAN VITIAM.

El mi-a cerut să-i plătesc o sumă de 40.000 dolari, arătându-mi că această sumă ar reprezenta un comision de intermediar pe care Ministrul BUCUR SCHIOPU, se angajase în Italia să-l dea unor persoane care-i mijlociseră negocierea partidei de fire de bumbac.

VITIAM spunea că era printre alții vorba de niște foști textiliști români, stabiliți în Italia, prin care se putuseră duce tratativele pentru firele de bumbac.

Am arătat lui SOLVAN VITIAM că nu pot face această plată, întrucât ea depășește condițiile acreditării mele. Aceste condiții prevedeau că voi putea face contra documente, plăți pentru fire de bumbac și accesoriile lor, transportul plus asigurarea.

SOLVAN VITIAM, mi-a spus că interpretez prea strâmt problema și că dacă nu plătim acest comision, la care spunea el, se angajase personal Ministrul BUCUR SCHIOPU, o să ne facem de răs.

Am spus atunci că voi lua avizul telefonic al Ministrului BUCUR SCHIOPU, ceea ce am făcut.

Ministrul BUCUR SCHIOPU mi-a spus să-mi văd de treabă și să nu plătesc nici o sumă, întrucât n'a contractat nici un angajament în această privință.

Am comunicat acest lucru lui SOLVAN VITIAM și faptul l-a contrariat. El a rămas cu impresia că această plată rămânea descoperită din cauza încăpățânării mele de a da o așa interpretare strâmtă condițiilor de acreditare și spunea că nu știu cum să ies din încurcătură. Imi amintesc de a-i fi spus : "plătește-o dela dumneata " (știam că este delegatul lui _____ și presupuneam că are oarecare produse la dispoziție) și lichidează apoi chestiunea cu Bucureștiul. La care el mi-a răspuns că mai făcuse unele plăți și nu le putase recupera.

Concluzii Poate că SOLVAN VITIAM a avut greutăți pe această chestiune, pe care nu am cunoștință cum le-a tranșat.

Refuzul meu nu a venit din pornire de a-i creia aceste greutăți, ci din cunoștința mea profesională, că în materie de bani și mai ales devize, numai actele vorbesc. Ori

actele îmi cereau să adopt atitudinea luată.

13) Ministrul BUCUR SCHIOPU mi-a trasat sarcină în Decembrie 1947, să mă ocup de aranjarea laturei financiare a convenției pentru import de piei, pe care statul nostru o încheiase în Argentina la 1 Iulie 1947, așa încât această convenție să înceapă să-și producă efectele.

In acelaș scop a fost trimis la Bucnos-Aires PETRE BALACEANU.

Prin convenția amintită mai urma să constituim în Elveția un depozit de aur în garanție, contra căruia Banca Centrală a Argentinei avea să ne dea un credit de 25 milioane dolari, din care s'ar fi plătit pieile importate.

Imprumutul era purtător de dobândă, acordat pe _____ aci și extingibil prin :

- plata în devize libere ;
- plata în aur, adică cedarea garanției, sau
- export de mărfuri românești.

Dela încheierea convenției trecuseră deja 6 luni și ei nu începuse să joace.

Instrucțiunile erau de a se proceda cât mai rapid posibil, pentru a se împiedica curgerea inutilă a termenului contractării.

Prin convenție noi stipulasem că depozitul aur în garanție se va constitui la Banca Națională a Elveției.

Banca Națională a Elveției refuza să preia această sarcină.

Misiunea mea a fost de a lua contact cu conducerea Băncii, pentru a o determina să accepte rolul de custode.

Vice-gubernatorul Băncii Naționale a Elveției ROSSI a arătat că Banca sa nu poate face o asemenea operație, ea având altfel de preocupări. In plus argentinienii stăruiau că Banca Națională a Elveției să dea o declarație, că ori-când s'ar pune problema ieșirii din Elveția, adică în eventualitatea cedării lui în plată, argentinienii nu vor întâmpina nici o dificultate, de nici un ordin.

Pretenția era explicabilă, la timpul acela existând între Argentina și Elveția un litigiu pe chestiunea lichidării unui sold creditor de circa 300 milioane fr.elv. în fafoarea Elveției, provenind din schimburile comerciale și de plată dintre cele două state.

Argentinienii propuneau Elveției dolari pentru stingerea acestui sold, în anumite condiții.

Elvețienii având deja un mare disponibil de dolari, nu erau de acord cu această modalitate de stingere și preferau mărfuri, aur, sau alte compensații.

De teama deci de a nu se ivi vreo pretenție din partea elvețiană asupra aurului aflat în garanție, în cazul în care acest aur ar fi devenit proprietate argentiniană, Banca Centrală Argentiniană ținea morțiș să se dea o declarație de liberă mișcare.

Banca Națională a Elveției arăta că nu poate face acest lucru, întrucât este o chestiune de guvernământ și nu poate să se amestece în atribuțiunile guvernamentale.

Dacă îmi amintesc aceste subtilități, astăzi fără interes practic, este pentru a arăta că această chestiune aparent simplă, a necesitat la timpul său multă abilitate și argumentare pentru a fi tranșată.

Am prezentat atunci o cerere de compromis : Banca Națională a Elveției să ne dea permisul pentru importul a 25 tone aur, să consimtă, cu alte cuvinte ca acest aur să fie depozitat pe teritoriul Elveției. Paralel am convenit cu Minor de Bugnes Suisses să preia rolul de custode și să confirme Băncii Centrale a Argentinei că este de acord să mijlocească prin sediul său central, punerea în funcție a laturii financiare a convenției încheiate cu noi.

Rămânea ca PETRE BALACEANU să convingă pe Argentinieni să consimtă la schimbarea custodei.

În general și în desfășurarea sa, convenția cu Argentina, a fost o chestiune destul de complicată din punct de vedere tehnic, la care s'a făcut uz de multă ingeniozitate.

Nu înscriu aci detalii pentru că ele sunt cunoscute și este mai bine să fie trecute sub tăcere.

La timpul acela nici indiscrețiune, ca să nu mai vorbesc de rea credință, duplicitate, sau lipsă de atașament față de regimul nostru, ar fi putut aduce pagube imense țării.

Concluzii : Am fost alături de alții în centrul acestor preocupări și am contribuit în mod pozitiv și substanțial la evitarea unor complicații nebănuite.

Eu am avut un rol important în această chestiune pe care nu l-am subliniat niciodată ca un merit, având mulțumi-

rea sufletească de a fi adus la bun sfârșit o sarcină foarte gingașă.

O însemn aici cu amărăciunea omului, care la interval de aproape doi ani după aceea, avea să fie direct alungat din funcție, pe motivul că așa cum voi arăta mai departe, stăruința sa cu operațiunile de lichidare cu Argentina să se facă în ordine, avea să ivite orgoliul altor factori răspunzători.

14) Ca un cordon al convenției cu Argentina, atrebuit să mă ocup de transport și constituirea în garanție a celor 25 tone aur.

Convenția de transport am încheiat-o tot cu _____ din Praga. De data aceasta și asigurarea am contractat-o cu cehii, tariful lor fiind mai scăzut decât acel al societăților elvețiene.

Transportul s'a făcut în condiții atmosferice de cele mai multe ori nefavorabile, pe ruta București-Praga de avioane românești, iar pe ruta Praga-Zürich de avioane cehe.

Cu tot specificul său nu s'au constatat lipsuri nici la acest transport și nici n'au fost reclamații.

Concluzie: Am făcut tot ce a fost omenește posibil în condițiile istorice de dezvoltare de atunci, pentru a sincroniza operațiunile legate de constituirea acestui aur în depozit cu prevederile convenției.

15) Este nimerit să intercalez aci o operațiune privind Banca de Stat, care a luat ființă în 1946, depe care s'a făcut multe discuțiuni, deși autorii ei ar fi preferat să fie date uitării și despre care în ceasul de față nu mai știu nimic.

In 1946 o delegație compusă din STROE MIHNEA, ALFRED BERNES și EMIL CRISTESCU, toți salariați pe atunci ai Băncii Naționale, au plecat în străinătate pentru a face unele achiziții necesare imprimării biletelor.

In acest scop, STROE MIHNEA a fost acreditat cu 600000 franci elvețieni.

Susnumiții au lipsit din țară vreo patru luni, trecând prin mai multe state.

In Elveția ei au comandat unui specialist, OSCAR BACHIMAN, o mașină de gnoșat, la prețul de fr.elv.200.000

din care 100.000 fr.elv.acont, iar restul de plată la recepția mașinii, contra documente.

Atunci când în misiunile mele m'am izbit de această operațiune, mi-am dat seama că contractanții procedaseră cu ușurință, pentru că acordaseră acontul acela important, fără a lua informații asupra soladilității persoanei căruia îi încredințaseră comanda.

Încă de le-ar putea afla că OSCAR BUCHIMAN, care cunoscuse mai înainte câteva mașini de gnoșat, ducea o viață ușuratică și era în încetare de plăți.

Întâmplarea a făcut ca BACHIAM să moară la foarte scurt timp după semnarea convenției și încasarea acontului, lăsând o soție, doi copii minori, iar executor testamentar pe un prieten, patron de magazie de fotografiat.

Acesta văzând că după urme convenției cu noi s'ar fi putut încasa încă 100.000 fr.elv. a dat unei fabrici să construiască o mașină după planurile găsite la BUCHIMAN.

Fie că fabrica nu s'a priceput, fie că planurile nu erau complete, BUCHIMAN, având se pare obligațiunea ca la fiecare mașină livrată să-și ia angajamentul de a nu mai face alta exact la fel, mașina ieșită din fabrică și instalată la fostul sediu al lui BUCHIMAN, nu lucra bine, respectiv avea peste 40 % erori. Ori, aceasta era o mașină de înaltă precizie, la care erorile trebuiau să fie excluse, pentru că folosirea ei trebuia să facă imposibilă, sau aproape imposibilă falsificarea biletelor.

Banca Națională a trimis la Zurich pe un gravor al său MIHAI IESCU, ca să vadă cum funcționează mașina. Acesta era un tehnician, dar nu avusese prilejul până atunci să aibă de a face cu o astfel de mașină, așa că în afară de faptul că-și dădea seama că lucrează defectuos, nu putea contribui cu nimic la dibuirea erorilor de construcție.

Am raportat la București situația și am cerut instrucțiuni, întrucât se stăruia ca mașina să fie demontată și încărcată pe unul din avioanele închiriate de noi (avea circa 1.200 kgr.)

La București, deși se știe că mașina nu corespunde și deci nu putea fi vorba de recepție, s'a petrecut un fapt ciudat.

Prin serviciul tehnic al Băncii sau Direcția Bunurilor s'a prezentat un referat lui STROE MIHNEA, în care se

spunea că sunt informații că Elvețienii intenționează să majoreze prețul mașinilor fabricate de ei și deci pentru a nu fi expuși să plătim o majorare de preț la această mașină de gnoșat, ar fi cazul să mai achităm în contul ei, încă o sumă de 80 fr.elvețieni.

Acest motiv pueril, pe deantregul nereserios și inventat a dus la efectuarea acestei plăți suplimentare, de care n'am luat cunoștință la Zürich, decât după ce se efectuase.

Orice proteste la București, au fost inutile.

Am cerut atunci sprijinul corespondentului nostru în această chestiune de care-și dădeau seama și ei că printr'un curios concurs de împrejurări, era un adevărat scandal.

Grație discuțiilor duse de această bancă cu executorul testamentar a lui BUCHIMAN, pe care l-am făcut să creadă că noi îl vom acționa în judecată, că vom cere să ne cedeze planurile de construcție și că aceste planuri ar putea să fie ori mai valoroase, ori se vor dovedi nereserioase, executorul a consimțit să mai dea odată mașina în corectare la fabrica care o construise.

Când a ieșit pentru a doua oară din fabrică, tot nu lucra bine, deși i se mai retușase coeficientul de erori.

Mașina a trebuit să fie adusă în țară, folosindu-se ultimele avioane, așa încât transportul să nu mai coste în plus Banca.

La propunerea lui MIHAIIESCU a fost adus în țară un mecanic elvețian, care n'a reușit să pună mașina la punct. La un moment dat a fost vorba să vină în acelaș scârb specialistul primei edituri din Zürich (nu-mi mai reamintesc numele ei), dar nu s'au făcut demersuri pentru obținerea vizelor de intrare.

Concluzii: Din cauza acestei mașini și a faptului că arătasem rolul lipsit de discernământ pe care-l avuseseră pe rând și STROE MIHNEA și ALFRED BENES și ELIM CRISTESCU, mi-am atras poate adversitate.

Ultimul era o figură mai ștearsă, dar cred că primii doi și-au avut contribuția, lor fățișă sau ascunsă, directă sau indirectă, la prigoana ce s'a deslănțuit după aceia contra mea.

16) Prin Februarie 1948, pe linia sarcinilor ce-mi erau trasate împreună de Banca Națională și de Ministerul Comerțului și Industriei, am primit dispoziția de a îngriji pe de o parte de procurarea unei sume apreciabile de dolari, iar pe de alta de constituirea în garanție a unei cantități de aur din depozitul nostru liber din Elveția, în vederea punerii în aplicare a unei convenții de livrare de tuburi necesare industriei noastre petrolifere, convenție în valoare parcă de circa 10 milioane dolari.

Această convenție se încheiase la București cu Vice-Președintele _____ DRESSER din Cleveland, Ohio, pe nume O'CONNOR.

La semnarea ei Ministrul BUCUR SCHIOPU mi-a telefonat spunându-mi că este nevoie imediat de 1 1/2 milion dolari pentru plata unui acot și mi-a cerut să îngrijesc de această sumă.

Imi reamintesc de a fi recurs pe vremea aceea la o stratogemă deloc ortodoxă din punct de vedere bancar, dat fiind că cererile de a procura devize și de a face față unor plăți se succeda într'un ritm accelerat.

In ce a constat această stratogemă ?

Am tras asupra acoperirii pe care trebuia s'o țin neatinsă pentru acreditivele de import de fire de bumbac din Italia.

In acelaș timp, nu pot să mă fixeș, dar știu că am mai manevrat asupra aceleiaș acoperiri încă pentru o operațiune, așa încât am reușit la un moment dat să satisfac cu o cantitate de devize mai mică, plăți care acopereau odată și jumătate cel puțin valoarea acestor devize.

Am recurs la această acțiune îndrăzneată pentru a câștiga timp, întrucât Ministrul BUCUR SCHIOPU îmi spusese că în curând vom avea mari intrări de dolari după urma unor tranzacții (era vorba de șraturile vândute Olandei). A fost desigur nevoie să conving și să liniștesc aprebensiunile corespondentului nostru. Practic toată manevra s'a sprijinit pe câștigarea acestui concurs și pe observarea îndeaproape a termenelor de valabilitate de a credita dar poate fir de bumbac, implicit pe informațiunile ce putusem culege asupra ritmului capacității de livrare a furnizorilor italieni.

Convenția cu DRESSER care deputa printr'un acot, necesita plăți în rate lunare, pe lângă un plan financiar și o garanție în aur de circa 6.000 kgr.

Livrările trebuiau să înceapă chiar după încasarea
acontului.

S'a observat însă că după plata acestuia și a încă
două rate, în intervalul căruia firma DRESSER făcuse o li-
vrare mai mult simbolică, firma a confirmat că nu poate
încă obține licența convenită de export din partea autorită-
ților americane.

Am comunicat atunci Ministrului BUCUR SCHIOPU, că
după părerea mea riscam că intrăm într'o mare încurcătură,
să ni se blocheze o cantitate importantă de dolari, care să
înghețe pe timp nelimitat, dat fiind că după informațiunile
pe care le putusem culege la Zürich, S.U.A. intenționa să
înăsprească măsurile privitoare la exportul de anumite pro-
duse către URSS și țările de democrație populară.

Ministrul BUCUR SCHIOPU m'a autorizat atunci să
sistez plățile, să comunic motivele lui Minor de Bugnes Sui-
sses, pentruca acesta la rândul său, în calitate de mijloci-
toare tehnico-bancară, să aducă faptul la cunoștința firmei
Dresser, obținând asentimentul său de încetare provizorie
a operațiunilor până la reluarea livrărilor. .

Au trecut câteva luni și temerile mele s'au adevē-
rit. Firma Dresser a comunicat că autoritățile americane
refuză licențele de export.

Am vorbit din nou cu Ministrul BUCUR SCHIOPU și el
m'a autorizat dacă vine O'CONNER prin Elveția, așa cum ei era
informați, să pun problema rambursării sumelor. Ceeace am
făcut.

Numai că O'CONNER susținea că nu poate restitui su-
mele încasate, întrucât nu dispune de dolari, ci de tuburi,
pe care vrea să ni le livreze, dar nu poate. Ceva mai mult,
se interesa dacă nu venise un prim acreditiv în dolari dela
București în favoarea unei întreprinderi afiliate lor din
Italia, care urma să ne furnizeze tuburi și la care plățile
trebuiau să fie acoperite 1/2 de noi și 1/2 de firma
Dresser, așa încât să recuperăm cu timpul și în parte, cât
de cât din sumele plătite.

Nu știam nimic de o asemenea convenție și i-am spus
că după instrucțiunile pe care le am eu, ar trebui să se
gândească serios la restituirea banilor, căutând să vândă
partida de mărfuri în cauza altui cumpărător, pentru care
autoritățile americane nu i-ar refuza licența de import.

A doua zi O'CONNOR în tovărășia directorului din Elveția BERGER și în prezența unui director dela Minor de Bugnes Snisses Zürich, îmi spunea că a vorbit la telefon seara precedentă cu secretarul general _____ RADULESCU, și că nu se pune problema deocamdată să ne restituie banii, el luându-și angajamentul să mai discute chestiunea la Paris cu HARIMOV.

Când am auzit de HARIMOV și aflasem ce rol juca el în barierele ridicate în calea schimburilor dintre Apus și Răsărit, i-am spus că nu văd ce șanse ar putea avea, la care el mi-a răspuns că HARIMOV face parte din Consiliul de Administrație al _____ său.

Odată cu aflarea și a acestui lucru, eu am căpătat convingerea că fusesem trași în mod intenționat în această capcană financiară. Si nimic din tot ce a urmat n'a putut să-mi scoată din cap această părere.

Intre timp, Ministerul Comerțului și Industriei s'a scindat, BUCUR SCHIOPU a ieșit din operațiunile cu străinătatea și în locul său a venit Ministrul ALEXANDRU BARLADEANU.

Desigur că Ministrul BARLADEANU cunoștea lucruri pe care eu nu le cunoșteam. Poate prin el s'ar fi explicat creditul moral ce se făcea lui O'CONNOR și a continuat și după aceea să i se facă, ca să nu mai vorbesc de sprijinul material deși din fapte se desprindea după părerea mea clar că eram trași pe sfoară.

Concluzie: Cazul acestui industriaș american avea să mă obsedeze de aci încolo. Priza de care se bucura era pentru mine de neînțeles. Devenisem bănuitoare și de câte ori numele său se interpunea din nou în raporturile cu noi (și faptul avea să se producă din ce în ce mai frecvent și în cazuri neașteptate) raporturi în care prin jocul împrejurărilor eram și eu amestecată, consideram de datoria mea să fiu extrem de prudentă.

N'am ezitat să-mi spun părerea în această privință oridecâteori am avut ocazia.

Cred însă că Ministrul BARLADEANU, din vanietate, refractar unei critici venite de jos, sau din alte motive care-mi scapă, n'a mai avut în total încredere în informațiile ce aduceam și soluțiile pe care le propuneam, preferând

propuneri care veneau din altă parte și care repet, nu știu pentru ce împingeau pe primul plan al unor delicate operațiuni de ordin financiar pe acest industriaș american, despre care căpătasem convingerea că începuse prin a ne trage serios chiulul.

În toate atitudinile mele ce am luat, am fost obiectivă și de bună credință, căutând să-mi motivez întotdeauna argumentele pe fapte și nutrind în permanență un devotament sincer Partidului și o dragoste leală Patriei.

17) În 1947/48 am fost atrasă într'o operațiune care a sfârșit printr'un eșec pentru noi, la care am avut rolul ce voi indica mai jos și care s'a pierdut poate din cauza condițiilor în care se făcuse "demararea".

Prin Octombrie 1947 m'a chemat STROE MIHNEA și mi-a dat dispoziția de a telegrafia la Minor de Bugnes Sineses să nu elibereze lui HUGO RAMNICEANU suma de fr.elv.300.000, care se afla depusă la ea pe numele său, întrucât această sumă fusese cedată unui cetățean român, JEAN BOGDAN, iar acesta o declarase la stabilizarea din 1947 și deci ea ni se cuvenea nouă.

Urma să revenim ulterior cu alte precizii. STROE MIHNEA făcea impresia să nu știe mai mult decât spunea, pentru că era foarte vag în explicații.

Când mă aflam după aceia în străinătate, a trebuit să deschidem o acțiune cu privire la pretenția noastră asupra acestei sume, dat fiind că banca corespondentă spunea că nu poate executa cererea noastră, fiind o pretențiune contestată.

Potrivit procedurii elvețiene întreaga chestiune nu a făcut obiectul unor debateri publice, ci s'a consumat în camera de chibzuință, în două faze : acțiunea și recursul.

Am angajat în numele Băncii pe avocatul _____ un om care ne fusese recomandat ca o persoană integră și serioasă.

După ce a examinat dosarul cauzei, avocatul _____ mi-a spus că nu crede să avem șanse de reușită, întrucât aceiaș chestiune mai făcuse obiectul unei acțiuni precedente și anume din partea lui SOLVAN VITIAM, care chemase în judecată în fața instanțelor alvețiene, pentru reclamarea aceleiași sume pe HUGO RAMNICEANU. Atunci aflam acest lucru.

SOLVAN VITIAM pierduse acțiunea și avocatul nostru spunea că se temea că adversarii noștri vor specula acest lucru, în sensul că ne vor acuza de camuflarea unor interese neclarificate și ne vom izbi de autoritatea unei chestiuni deja judecate.

El a avut dreptate, pentru că în motivele scrise depus după aceea de partea adversă, Banca noastră era atacată într'un limbaj extrem de violent, ca un element de soc al unui regim ce încearcă să impună străinătății măsurile sale interne.

Acțiunea a fost dusă până la capăt, inclusiv recursul. După aceasta nu mai exista o nouă formă de atac, procedura fiind închisă.

Între pronunțări, acest RAMNICEANU, prin avocații săi, a încercat să-mi întindă o cursă.

Doi avocați ai săi au cerut să aibă o întrevedere cu mine, ca delegat al Băncii Naționale reclamante, pentru a face o propunere.

Am acceptat pentru a vedea despre ce este vorba, dar am pus condiția ca această întrevedere să aibă loc la sediul Băncii elvețiene în prezența avocatului nostru și al șefului Contenciosului Băncii Elvețiene.

Asociații elvețieni au arătat că clientul lor este gata să renunțe la sumă, sau să ne dea o compensație în bijuterii dacă în schimb noi vom da pașapoarte de ieșire din țară unor rude apropiate ale sale.

Am înțeles că toată afacerea era o provocare în care dacă m'aș fi angajat RAMNICEANU ar fi căpătat ca martor dovada că rostul meu în Elveția nu era acel al unui simplu procurist de bancă și că la adăpostul acestei calități eu mă ocupam cu presiuni morale și chestiuni de ordin politic.

Mai târziu acelaș avea să exploateze atât de cupios, contra lui SOLVAN VITIAM, astfel de acuzații.

Am răspuns celor doi avocați că consider întreaga propunere neserioasă și că pe semne că ei n'au sesizat faptul că Banca Națională a României al cărui procurist eram, urmărind această sumă nu face nici o tranzacție sau compensație nefiind nici negustor și nici birou emițător de pașapoarte și executând doar mandatul care-i fusese dat prin legea de stabilizare.

Am părăsit sala în care se ținea întrevederea, spunându-le că pe viitor să nu mai încerce astfel de sugestii și că pentru orice alte chestiuni în legătură cu speța, să se adreseze avocatului nostru.

După câștigarea recursului, RAMNICEANU a cerut Băncii elvețiene, în baza titlului executoriu se obținuse eliberarea imediată a sumei, arătând că în caz de întârziere se constituie parte civilă cerând 1.000 sau 10.000 fr.elv. pe zi daune.

Procedura nemai permițând o altă cale de atac, numai era nimic de făcut, fiindcă a ne fi asumat riscul de a cere băncii corespondente să intergiverseze vărsarea sumei, preluând întreaga răspundere, ar fi riscat să cădem în a doua cursă, dând prilej lui RAMNICEANU să stoarcă dela noi, cu titlul de daune, cine știe ce sumă încă.

Aveam să aflăm mai târziu dela VIJOLII, că în procesul lui SOLVAN VITIAM s'ar fi făcut afirmația că eu renunșasem la această sumă, ceea ce se datora fie unei neînțelegeri din partea celor ce aduseseră ves ea, fie a unei tendințe -care nu avea să fie nici prima nici ultima - și pe care o constataseam că pornește di partea Ministerului Afacerilor Străine.

Dosarul privind această chestiune a fost studiat în Consiliul Juridic al Băncii noastre, care a fost de acord cu felul în care avocatul nostru elvețian expusese cauza și căruia i-am dat chiar instrucțiuni. El poate fi oricând cercetat, spre verificare, fie la arhiva acestui consiliu, fie la aceia a Direcției Relațiilor cu Străinătatea din Banca de Stat.

Concluzie : Acțiunea în cazul RAMNICEANU s'a pierdut, poate pentrucă nu fusese destul de studiată chestiunea la începutul ei.

SOLVAN VITIAM care fusese și în posesia celor 10 scrisori de cesiune din partea lui RAMNICEANU, în favoarea lui JEAN BOGDAN, scrisori pe care se sprijinise acțiunea noastră, a avut desigur din partea cuiva dispoziția să cheme în judecată pe RAMNICEANU. Numai că această acțiune prealabilă și pierdută, a slăbit poziția noastră ulterioară.

Din punct de vedere tehnic, totul s'a sprijinit pe o ficțiune juridică.

În timp ce noi ne așezasem pe principiul că cele 10

documente erau scrisori de cesiune, deci acte irevocabile.

Adversarii noștri au spus că ele erau zece ordine de plată, revocabil în orice moment și că clinetul lor făcuse uz de aceasta revocabilitate, pentrucă nu se ținuseră obligațiunile în virtutea cărora fuseseră emise.

Instanțele elvețiene și-au însușit acest punct de vedere.

Impresia mea a fost că RAMNICEANU a împins bani grei ca să câștige această acțiune și că șeful Contenciosului băncii elvețiene era unul din sfătuitoarii săi, suspiciune pe care mi-am manifestat-o la timpul său față de un director al băncii elvețiene.

18) La 23 Aprilie 1948 eram rechemată în țară, Ministerul Industriei și Comerțului, cerându-mi să mă prezint imediat la București, pentru noi instrucțiuni, căutând totodată să obțin viza de înapoiere în Elveția chiar de acolo, dat fiind că legăția Elveției făcea dificultăți la acordarea de noi vize, legându-le de ansamblul relațiilor noastre politico-economice cu ei pe vremea aceea.

Am stat în țară până la 5 Mai 1948, viza de înapoiere expirând la 7 Mai 1948.

În decursul luării de contact cu conducerea Ministerului Comerțului și a Băncii Naționale, nici nu s'a pus, nici nu s'a atins măcar, fie direct, fie indirect, problema naționalizărilor pe care aveam să le facem în curând, așa încât să fi putut încadra în preocupările noastre examinarea acestei probleme, sub aspectul libertății noastre viitoare de mișcare pe plan financiar extern.

Poate că ea s'a discutat totuși de factorii cunoscători ai chestiunii, fără ca să se fi găsit necesar să fiu inițiată asupra acestor lucrări.

Concluzii : Este dela sine înțeles că o problemă ca aceea a naționalizărilor, reclama totată discrețiune.

Având în vedere totuși situația care s'a creiat atunci când la 11 Iunie 1948 se decreta naționalizarea, precum și blocarea de mai târziu a fondurilor noastre de către elvețieni, chestiune asupra căruia voi reveni mai departe, cred că ar fi fost util și sănătos să mi se fi arătat cu această

13p

ocazie fie mai multă încredere, fie să fi fost delegat să iau sub un motiv oarecare, anumite măsuri de precauțiune, așa încât să nu ne expunem după aceea la unele pierderi provenind din blocarea fondurilor noastre libere, devalorizarea pe perioada blocării a dolarului și urcarea prețurilor la materialele prime, inclusiv înăsprirea restricțiilor de import ale produselor agricole, ca urmare a înscrierii lor pe lista probilitivă a S.U.A.

Am luat cunoștință de naționalizare prin radi-oul și presa elvețiană, iar de textul legii prin legatia noastră din Berna, care imediat după naționalizare m'a chemat acolo și mi-a dat textul legii, în broșuri în limba franceză, cu instrucțiunea de a-l difuza în cercurile financiare-economice cu care erau în contact, căutând să liniștesc în cordarea acestora, dat fiind că legea prevedea despăgubiri pentru capitalul străin.

19) În timpul șederii mele în țară între 23 Aprilie și 5 Mai 1948, oare să se petreacă un fapt care marca începerea unei vii amimotozități împotriva mea din partea lui VIJOLI, precum și a unor uneltiri de mare amploare, ale căror rezultate aveau să se vadă mai târziu.

VIJOLI intenționa să plece în străinătate în tovărășia lui ALFRED BENES, pentru a face unele comenzi privind imprimarea билетelor. Pentru aceasta cerea să fie acreditat cu fr. elv. 1.400.000.

Se pare că BENES se prezentase de câteva ori în acest scop la Ministrul BUCUR SCHIOPU, dar nu fusese primit de acesta.

Stiind că eu iau contact cu Ministrul BUCUR SCHIOPU, BENES cu știința lui VIJOLI, mi-a dat să prezint acestuia o cerere de acreditare. Totodată BENES a venit să-mi mai dea o a doua chestiune pe care s'o supun lui BUCUR SCHIOPU spre aprobare și anume o propunere venită din partea unei firme belgiene, de a face cu ea un schimb de aur în monezi, contra aur și bani.

Cu câteva luni mai înainte fusesem sesizată în această chestiune de MATACHE STEFANESCU, directorul de cabinet al lui VIJOLI, care-mi ceruse să fac unele calcule referitoare la un atare schimb și să-mi spună părerea cu privire la avantajii le și desavantagiile propunerii.

În raportul meu de atunci arătam că față de prețurile mondiale la liber ale monezilor de aur și ale aurului în bani, propunerea era cu cca.30 % în detrimentul nostru. În plus informațiile culese de mine ulterior și confidențial asupra firmei belgiene respective deloc încurajatoare.

Din această cauză am refuzat să prezint aceste chestiuni lui BUCUR SCHIOPU, spunând că mă depășește și că ea trebuie discutată între conducerile celor două instituții.

L'am prevenit însăși pe BUCUR SCHIOPU de tentativă, care m'a întrebat ce părere am despre BEBES.

I-am spus că nu prea bună, întrucât circulă pe seama lui o serie de șvonuri, de unele afaceri pe la fabricarea biletelor, de care n'ar fi fost străin.

A doua zi avea să mă cheme VIJOLI în prezența lui BENES și să mă întrebe foarte enervat ce m'am apucat să-i spun lui BUCUR SCHIOPU, care l-ar fi interpellat de ce pleacă în străinătate cu afaceristul de BENES după el, și ce părere am eu despre BENES.

Pentru a nu lungi expunerea, nu voi da toate detaliile. Voi menționa însă că VIJOLI trecând prin Elveția și reînapoiindu-se prin Elveția, a evitat să mă întâlnească, făcând pornit contra mea și aceasta din cauza celor în legătură cu BENES.

Am avut impresia a părut straniu și Ministrului MOGLERU la Berna, care nu credea că Guvernatorul Băncii poate într'adevăr refuza să întâlnească pe delegatul său.

În aceste împrejurări a mai survenit un fapt, care avea din nou să arunce o lumină bizară asupra relațiilor noastre.

Legăția din Berna mi-a trimis la Zürich o telegramă venită din Belgia, prin care se cerea adresa delegației române.

Dintr'un schimb de telegrame cu _____, al căror text se află la arhiva Direcției Relațiilor cu Străinătatea din Banca de Stat, am văzut că era vorba de aceeași firmă belgiană, care se interesa de schimbul de aur și dorea să afle adresa lui VIJOLI.

Imi reamintesc că Ministrul MOGIAN, mi-a cerut să-i explic ce este cu această chestiune și că i-am spus că eu am o bănuială personală, în sensul că lucrurile n'ar fi atât de simple și întâmplătoare.

La stăruința sa i-am arătat cum în mintea mea încolțise bănuiala că pe acest schimb, important ca valoare, se urmărea realizarea unui câștig ilicid, speculativ, în dauna noastră, câștig care ar fi putut duce la _____ peste frontieră a unor fonduri de rezistență.

Bănuiala mea se întemeia pe anumite manevre din trecut ale fostei Bănci Naționale culegația noastră din Berna, pe plan financiar, precum și pe faptul că GASTON BENVÉ, fostul nostru ministru la Berna, în timpul unei convorbiri se arăta foarte interesat de asemenea operațiuni, la săvârșirea cărora - zice el - ar fi fost cei mai indicați pentru apărarea intereselor noastre. Ori BENES era social-democrat.

Concluzie: Am considerat referința dată lui BUCUR SCHIOPU asupra lui BENES, o referință confidențială, Nu știu sub ce formă BUCUR SCHIOPU a făcut uz de ea față de VIJOLI, dar este cert că începând de atunci VIJOLI și-a reluat bănuiala contra mea, "că a-și fi un om al comerțului exterior" cum se exprima el de care este bine să se ferească și pe care este bine să-l facă inofensiv.

Nu știu deasemeni, dacă a transpirat ceva din sesizarea mea la Berna, iarăși confidențială, privind schimbul de monezi.

Un lucru este sigur. VIJOLI mă _____ ca pe un element dubios, punând în gardă și pe cei din imediata și devota ta apropiere a lui.

Eu n'am căutat să fac nicio intrigă și nici un joc. Am crezut că este de datoria mea să informez cinstiții, arătând de fiecare dată concret, pe ce mă sprijin.

Socot că normal ar fi fost ca cei sesizați de mine să adâncească prin posibilitățile pe care le aveau, cele ce le încredințasem, evitând prevenirea sau intrarea celor interesați.

Atât atunci, cât și pe toate perioadele cât am mai rămas în relațiunile cu străinătatea, chestiunea schimbului de monezi contra lor aur, nu s'a pus. Ar fi fost să ridicăm o întrebare: dacă lucrurile nu aveau nimic straniu, decă s'a renunțat la această încercare ?

M'am gândit adeseori la aceste chestiuni, analizând autocritic poziția mea.

Stăruie în mine convingerea că am făcut o greșală, tactică, fără să fi reușit până în prezent să înțeleg cum ar fi trebuit de fapt să procedez.

142
142

Cu excepția celor 12 zile, între Aprilie și Mai 1948, am fost atunci 8 luni continuu în străinătate.

Poate că ar fi trebuit să gădesc calea de a sesiza în timp Partidul asupra acestor chestiuni și prin alte mijloace, nedându-mă mulțumită numai cu destăinuirile ce făcuseș celor doi miniștri.

20) În timpul lunii Mai 1948 am fost căutată în Zürich de doi tovarăși muncitori din Ministerul Finanțelor, ALEXANDRU STARCH și POPESCU, care veneau din Italia, unde luaseră contact cu LIVADA pe tema recepției unor jup-uri.

Ambii erau revoltați de atitudinea pe care o avusese față de ei NICOLAE SERBANESCU, locțiitor de consilier economic la Berna, pe care-l solicitaseră să le acorde sprijinul său între unele chestiuni de ordin autovolibistic, pe care vroiau să le pună la punct cu uzinele general Notara din Biel.

SERBANESCU invocând prezența în Elveția a Ministrului BARIADANU aflat la sesiunea comisiei economice O.N.U. de la Geneva, refuzase să-i ajute, spunând că el trebuie să stea la dispoziția Ministrului. În acest scop se mutase chiar la Geneva, neglijându-și postul de la Berna.

Am întovărășit pe cei doi în deplasările lor, căutând să le fiu de folos.

După plecarea lor a primit sarcina de a comanda, după niște tabele întocmite la București, anumite piese de schimb și de a cumpăra 3 sau 4 mașini pentru Ministerul Finanțelor.

Toate plățile le-am făcut prin acreditare în dolari, trimițând documentele prin Banca Națională.

Organele în drept au fost mulțumite de felul cum le-am servit atunci, neprilejuindu-se nici o reclamație.

Concluzie : Mi s'a spus la excluderea din partid, fără a se preciza vreun caz concret, că n'am avut o atitudine justă față de muncitori.

Citez acest caz pentru a se cerceta eventual ce atitudine am știut să am față de doi tovarăși muncitori, la 1400 km. de țară când mi s'au adresat și mi-au arătat dificultățile lor.

21) La 1 Iulie 1948 venea scadența primei rate a împrumutului de 30. milioane fr. elv. în valoare de 10 milioane fr. elv., împrumut care fusese contractat în 1946 cu un consorțiu elvețian condus de Credit Suisse Zürich.

Ministrul BUCUR SCHIOPU mi-a cerut să examinez situația și să-i trimit propuneri pentru lichidarea acestei scadențe.

Am făcut un raport la București.

După primirea raportului Ministrul BUCUR SCHIOPU mi-a cerut să comunic lui NICOLAE SERBANESCU, locțiitor de consilier economic la Berna, să facă și el un raport cu propuneri, pe care să-l aducă cu el la București, fiind rechemat pentru unele instrucțiuni.

NICOLAE SERBANESCU a obiectat că nu știe ce propuneri să facă și a refuzat să plece la București.

De fapt odată cu aceasta a început să se întrevadă și mai clar că el nu nutrea gânduri curate față de regimul nostru.

Avusesem ocazia să previn în această privință atât Ministerul, cât și Legația din Berna, SERBANESCU devenindu-mi suspect.

S'a internat în spital, pretextând o boală gravă de ficat, a mai stors ceva bani dela noi drept diurnă și apoi și-a înaintat dimisia.

Cu trei săptămâni mai înainte de scadența primeam dela București delegația de a mă preocupa de lichidarea ei.

În această calitate am fost în strâns contact cu conducerea lui Credit Suisse, cu Departamentul Economiei Federale din Berna și Oficiul Elvețian de _____

Voi trece peste detalii, menționând numai că după un plan propriu, care a dejucat toate obstacolele până la cele de ultimă oră, ridicate în calea realizării sale și care se sprijinea, în prin cipal, pe ideia de a plăti această scadență prin ventilarea unor fonduri înghețate, așa încât efortul nostru în devize într'o perioadă în care aveau multe goluri de acoperit, să fie cât mai redus, s'a reușit lichidarea scadenței.

Am isbutit ca la plata acestei scadențe să folosesc absolut toate fondurile vizate, care scădeau fără utilizare și pentru care plăteam dobândă (cu excepția unei mici cote provenind dintr'un clearing foarte anemic, care reprezenta o acumulare în vederea rambursării și pentru care nu plăteam dobândă) nerevenindu-ne în devize libere decât un efort de vreo 450.000 fr.elv

.. // ..

Concluzie : Lichidarea acestei scadențe, în aceste condiții, la timpul său, a fost un succes pentru statul nostru.

Planul făcut de mine a fost însușit de Minister, mi s'a dat mână liberă și chiar concurs în realizarea lui, și el a fost îndeplinit întocmai, înlăturându-se din calea greutăților noastre financiare externe de pe atunci, un mare obstacol.

S'a trecut prea ușor poate asupra aspectului unor probleme, când a fost vorba de cântărirea faptelor și camenilor.

Postul consilier economic la Berna, STEFAN NITESCU, avea să ne abandoneze în pline tratative cu Elvețienii (pe vremea deplasării în Elveția în 1947-48 a delegației condusă de BUCUR SCHIOPU) imediat după abdicarea regelui.

NICOLAE SERBANESCU, la 5 luni după aceea avea să dezerteze și el.

Eu am rămas la postul meu, executând toate sarcinile care mi se încredințau. Mie avea să mi se spună încă la excluderea din partid că am avut legături cu monarhia, ale cărei lovituri printre altele, le părăseau peste hotare, dar asupra cărora nu puteam vorbi.

22) În perioada dintre primăvara și vara anului 1948, am fost chemată odată la Berna de tov. Ministru MOGIERU, care mi-a spus să iau contact în incinta legației cu un cetățean străin, având din punct de vedere politic unele din cele mai bune referințe pe tema unor chestiuni de ordin financiar.

Intrevederea a avut loc și în prezența tov. BOSIL SERBAN, consilier de legație.

Din felul cum acel cetățean străin a expus propunerile și proiectele sale, eu am rămas cu impresia că este vorba de un amator, iar nu de un partener serios și am considerat prudent să nu-i dau ocazia de a cunoaște unele aspecte care ne interesau de aproape și care încredințate limbuției acestei persoane, ce se dovedea nepregătită, confuză și imprudentă ar fi putut să ne cauzeze neplăceri.

După întrevedere, tov. Ministru MOGIERU a vrut să știe părerile mele.

I-am spus că impresia mea era că m'am aflat în fața unui aventurier care vorbea vrute și nevrute.

Pe baza celor aflate dela el și a unui concurs de împrejurări, aveam să dibuim o altă chestiune foarte interesantă pentru noi pe muchia unor relații internaționale, care vizau compromiterea țărilor de democrație populară și a raporturilor lor cu Uniunea Sovietică.

Aveam să aduc aceste informații la București și să constat că ele păreau străine, spunându-mi că altele erau cele cunoscute aici.

Totuși la interval de cca. 3 săptămâni după aceea, STROE MIHNEA venea să-mi spună că s'au verificat cele două categorii de informații și se pare, repet textul "informațiile D-tale au fost găsite ca juste".

Concluzie : La excluderea mea din partid avea să se spună, iarăși fără a se preciza, că am avut o activitate anti-sovietică.

Desigur că acei care făceau astfel de afirmații, nu cunoșteau de exemplu cazul de mai sus, dar știau că în încercarea de asasinare morală a mea era bine să se recurgă la toate calomniile, pentru a fi siguri de succes.

Chestiunea privind securitatea unor raporturi în mod intenționat, nu dau în vileag, pe clar, aspectul lor.

23) În urma luării de contact cu Departamentul Economiei Federale din Berna, pentru obținerea asentimentului său principal la lichidarea în anumite condiții a scadenței de 1/7/948 la împrumutul de 30 milioane fr.elv.precum și a instrucțiunilor pe care le aveam din partea Ministerului Comerțului și Industriei, am prezentat Departamentului Economiei Federale, în numele nostru și cu sprijinul tov. Ministru MOGLERU o notă verbală prin care ne declaram de acord de a relua la 1 August 1948 negocieri economice cu Elveția.

În nota verbală pe care am pregătit-o cu tov. Ministru MOGLERU, s'a precizat ordinea de zi a viitoarelor negocieri, nefăcându-se nici de o parte, nici de cealaltă, nici o aluzie la întreprinderile și capitalurile elvețiene naționalizate.

Concluzie:: Fac aceste precizări pentru a se ști că atunci când elvețienii ne-au blocat fondurile noastre

la ei, la 20 August 1948, chestiunea de care voi vorbi mai departe, motivând măsura :

- pe faptul că delegația română nu sosise la 1 August în Elveția ;
- pe chestiunea naționalizărilor.

ambele motivări nu erau juste, ascunzând un substrat politic dat fiind că :

- delegația română nu sosise la 1 August , deși termenul nu era un ultimatum, iar la București se făcuseră sondajii pe lângă Legația Elvețiană pentru obținerea vizelor și
- pe chestiunea naționalizărilor atât de recente, nu se deschisese nici o discuțiune și deci a ne pune în fața unui fapt împlinit, echivala cu un grosolan abuz, atât practic cât și diplomatic.

24) În Iunie 1948 aveam să primesc mandatul telegrafic de a reprezenta Banca Națională la ședința anuală a Băncii Reglementelor Internaționale din Basel, al cărui acționar banca noastră era.

Prezența mea la această ședință a suscitât oarecare senzație în cercerile financiare străine și elvețiene, întrucât era pentru prima dată că o femeie lua parte, ca delegat la o asemenea ședință.

Eu participam la dejun și la ședință.

În pauză șeful delegației engleze, Vice-Gubernatorul Băncii Angliei, despre care se spunea că mai târziu avea să fie Guvernator, printr'un delegat al său și-a manifestat dorința de a sta de vorbă cu mine.

Discuția a durat circa 10 minute și a avut loc în picioare, pe terasa sălii de ședință, în timp ce se lua ceaiul.

Concluzie : În raportul înaintat Băncii cu această ocazie, am arătat cum au decurs lucrările și în ce a constat schimbul de cuvinte manșionat.

La această ședință, delegat al Băncii, trebuia să fie STROE MIHNEA. Nu știu de ce n'a venit și nici cum a văzut înlocuirea sa prin mine.

M'am străduit ca din punct de vedere politic, să mă orientez cât mai just cu acest prilej, așa se explică de ce

n'am participat seara la recepția care se dădea de ROGER AUBOIN, pretextând că chestiuni de ordin urgent mă chemau la Zürich.

25) De când așteptam să mă aflu în posesia tuturor documentelor privind lichidarea scadenței de 1 Iulie 1948 a împrumuțului de 30 milioane fr.elv. și mă pregăteam să viu în țară, a izbucnit cazul SOLVAN VITIAM.

Din cauza vâlvei care s'a creiat pe atunci și care ne atingea pe toți, a trebuit să amân cu cca. 12 zile plecarea mea, ca să nu se aibă impresia că ar exista vreo legătură între această plecare și cazul VITIAM.

Concluzie : Cu cca. 3 săptămâni înainte de deschiderea cazului VITIAM, intrasem în posesia unor prețioase informații, pe care le-am comunicat tov. Ministrului MOGLIERU și consilierului SERBAN.

A fost desigur regretabil că nu s'a ținut cont mai deaproape de aceste informații și că la arestarea lui SOLVAN VITIAM, organele siguranței elvețiene au ridicat dela domiciliul său o întreagă arhivă, în care au cotrobăit apoi, adunând date pe care era mai bine ca SOLVAN VITIAM să le pună din timp la adăpost la legăție.

26) Până la plecarea mea din Elveția, în vara anului 1948, nimic nu lăsa să se întrevadă că s'ar recurge contra noastră, la o măsură de blocare. Cercurile, autorizate elvețiene manifestau dorința unor negocieri de noi, pentru activarea în special a relațiilor economice și a clearingului a cărui mișcare scăzuse cu totul.

La decretarea blocajului am fost surprinși în această țară cu un depozit de aur liber și un apreciabil disponibil de dolari în cont, cca. 6 milioane.

După informațiile culese în pripă, se părea că această acțiune ostilă contra noastră își găsisse un sprijin în oficiul elvețian de compensație, unde în câteva rânduri nici eu n'am constatat o acțiune prea obiectivă și favorabilă nouă.

Conducerea oficiului de compensații păreau să aibă fâlia țărilor de dincolo de ceace ei intitulau "cortina de fier".

Deaceia, în numele Băncii noastre, m'am angajat într'un vechement schimb de telegrame cu acest oficiu.

148

140

De altfel de atunci și până la plecarea mea din sectorul relațiilor cu străinătatea, 28 Noembrie 1949, aveam să duc un continuu atac de scoateri de sub blocaj, pe o argumentare saualta, de diferite sume de dolari, așa încât îmi reamintesc că la data plecării mele mai rămăseseră blocați circa 1,7 milioane dolari, din inițiali 6 milioane dolari.

Concluzie :Ceeace mă frământă pe mine în special contra acestui samavolnic blocaj, era că ne răpea libertatea noastră de acțiune, pe singura piață de capital unde puteam activa din toate punctele de vedere, în relațiunile cu Apusul și că timpul care trecea lucra împotriva noastră, prin aceia că dolarul se devaloriza, iar prețurile unor materii prime urcau.

Acest lucru l-am învederat în repetate rânduri atât conducerii Băncii, cât și conducerii Ministerului Comerțului Exterior, arătând că ar fi fost indicat să acționăm atâta timp cât autoritățile elvețiene nu procedau la o inventariere a bunurilor noastre în Elveția și se mulțumeau cu enunțarea numai a măsurilor de blocare.

Măsurile de apărare din partea noastră întârziiau să vină. N'am știut căre-i cauze să o atribui. Poate tensiuni care se creiase priu arestarea lui SOLVAN VITIAM și _____ noastră astfel de serviciul Consilieratului Economic dela Berna, al cărui titular devenise cu puțin mai înainte de a fi reținut de autoritățile elvețiene.

27) La scurt timp după blocarea fondurilor noastre în Elveția, eram convocată la Ministerul Comerțului la o ședință prezidată de GOGU RADULESCU.

Au participat : Concilierul NORCIU, directorii : PLESNILA, TUDORICA, VAIDA, Consilierul ABRAMOVICI, GHEORGHE VIDRASCU din Banca Națională și eu.

După ce a făcut o introducere asupra situației blocării fondurilor noastre de către Elvețieni, GOGU RADULESCU, a spus că în această ședință toți cei convocați, aveau să se gândească asupra unor măsuri pe care Banca trebuia să le ia, după propuneri ce s'ar fi făcut, pentru ca pe viitor fondurile noastre să nu mai fie susceptibile de a fi blocate.

.. // ..

În această privință - zicea GOGU RADULESCU - dau cuvântul lui CAROL (era vorba de ABRAMOVICI) care a studiat chestiunea și ne poate da sugestii prețioase.

În sugestiile lui ABRAMOVICI, se rezuma la următoarele : să nu ne mai ținem fondurile la corespondenți la o bancă cu reputație , ci să le trecem pe numele unei firme particulare, străine, de încredere - zicea el.

"De unde să luăm această firmă?" am întrebat.

"O dă CAROL" a răspuns GOGU RADULESCU.

Nu știu pentru ce, dar ceva îmi spunea să iau sub beneficiere de inventar tot ce vine dela ABRAMOVICI.

Deaceia când mi s'a dat cuvântul, am spus că eu nu știu să scot soluții din manșetă și nici să merg în aventură. Că nu pot gândi decât prudent, bancar. Că oricare ar fi firma aceia, a doua zi după ce am dota-o cu banii țării, și-ar aranja un răsunător faliment și n'am avea nici cum, nici pe cine, nici unde urmări sau reclama.

Felul meu de a vorbi l-a înervat foarte mult pe GOGU RADULESCU, care mi-a retezat-o spunându-mi că să mi bag mințile în cap și să încep să învăț să gândesc, pentru că altfel nu vom mai putea colabora.

Concluzie : N'am făcut nici o propunere după sugestiile de mai sus ale lui ABRAMOVICI și nici n'am învățat să gândesc după preconizările lui GOGU RADULESCU, deși era prima amenințare directă pe când mă aflam în exercițiul funcțiunii.

M'am întrebat adeseori după aceia : "oare ce contribuție ar fi avut la creierea atmosferei care a dus la izgonirea mea?"

28) În Noembrie 1948 avea să se hotărască plecarea mea din nou în Elveția, ca delegat al Guvernului, pentru a discuta acolo cu delegatul guvernului Elvețian, consilierul MAX TRAENDLE, asupra ridicării blocajului fondurilor noastre și asupra relațiilor economice dintre cele două țări.

Cu circa două săptămâni înainte de plecare, fusese numită subdirector al Relațiilor cu Străinătatea, iar în ziua plecării, 16 Noembrie 1948, VIJOLI îmi aducea la cunoștință că odată cu apariția noii legi de organizare a Băncii de Stat și restructurării direcțiilor și serviciilor sale, eram numită directir al Relațiilor cu Străină-

tatea, creindu-se astfel - zicea el - o platformă mai bună, mai plină de autoritate în vederea viitorului noastre tratative.

În centrul atenției noastre era deblocarea și mobilizarea fondurilor noastre în Elveția.

Am examinat problema cu Ministrul BARLADEANU, care m'a convocat la Minister, pentru ultimele instrucțiuni, cu două ore înainte de a pleca. În aceeași dimineață trecusem pe la Ministerul Afacerilor Externe, unde tov. ANA TOMA, înmânându-mi pașaportul, mi-a mai făcut unele recomandări.

Pentru a se evita orice indiscrețiune, am stabilit cu Ministrul BARLADEANU ca să fac toate comunicările prin legăția din Berna, respectiv prin cifrul Ministerului Afacerilor Externe.

Spre mai multă siguranță și poate a împiedica vreo indiscrețiune nelămurită, fie la transpunerea pe cifru în străinătate, sau la desifrare la București, am convenit cu Ministrul BARLADEANU un limbaj confidențial pe principalele puncte de probleme, limbaj pe care el, ridicându-se de la birou, l-a închis în safe-ul pe care-l avea în peretele din dreapta biroului.

Călătoria o făceam cu trenul și primul contact cu Bucureștiul aveam să-l iau la câteva zile după sosirea mea în Elveția, respectiv după ce mă voi fi documentat la fața locului asupra realităților terenului.

Am așteptat două surprize :

1) plecarea la Moscova a Ministrului ALEXANDRU BARLADEANU, fără ca să mi se fi indicat cu cine urma să iau legătura în lipsa sa, în spiritul celor convenite;

2) plecarea neașteptată a lui MAX TRANDLE la Varșovia care ducea acolo tratative, privind importul de cărbuni polonezi în Elveția și care lăsase instrucțiuni organelor sale în subordine, să mă roage să-l aștept, întrucât plecarea a fost neprevăzută, urgentă și nu va dura mult.

Din punct de vedere practic chestiunea blocajului, continua să prezinte încă o parte pozitivă și anume nu se recuseră la inventarierea bunurilor noastre, autoritățile elvețiene nu trecuseră cu alte cuvinte la identificarea bunurilor românești izbite de indisponibilitate.

- 151 -

151

În planul meu de mobilizare a fondurilor, vroiam să profit tocmai de această omisiune și situându-mă față de delegatul elvețian pe tema prestigiului nostru, să-l fac să înțeleagă că orice discuție era imposibilă, atât timp cât nu se venea cu ridicarea măsurii de blocaj.

În adăpostul acestei ridicări legale și chiar al unui _____ de tratative, dacă Guvernul nostru nu socotea oportum reluarea reală a tratativelor eu aveam nevoie de 2-3 săptămâni înăuntrul cărora speram să fac să dispară urma majorității fondurilor noastre, așa încât să nu se mai poată pune chestiunea identificării și blocării lor.

Fără acest pretext legal nu puteam convinge pe partenerii noștri, dat fiind că decretul de blocare prevedea pedeapsa cu închisoare pentru cei ce l-ar fi călcat și oamenii nu vroiau să-și riște libertatea.

Discuțiunile cu Trandels'ar desfășura în mod pozitiv, și lucrurile aveau aerul că merg spre o înțelegere. Impresia era că nu există unanimitate în ceea ce privea opinia cercurilor autorizate elvețiene asupra eficacității blocajului. Ba ceva mai mult că începea să-și facă, dacă părerea pe care o alimenta și legația din Berna și eu, că măsura luată fusese de partea inspirației, întrucât nu sub presiunea amenințărilor _____ să se discute chestiunile economice.

Am telegrafiat propuneri la București, rugând pe tov. Ministrul MAGHERU să le adreseze de așa fel, încât să-i parvină Ministrului BARIADANU, care nu se înapoiase de la Moscova.

Ministrul MAGHERU mi-a spus că tot ceea ce putea face era să menționeze că telegrama este pentru Ministrul BARIADANU.

N'am primit nici un răspuns.

Am telegrafiat din nou.

Am chemat Bucureștiul la telefon și am vorbit cu GOGU RADUIESCU. Spunea că nu știe și nu înțelege nimic, că și Ministrul ad-intern BUCUR SCHIOPU, limbajul telegramelor nefiindu-le deloc clar.

Lucrul era explicabil. Eu telegrafiam potrivit limbajului convenit, iar acesta fusese închis de Ministrul BARIADANU în safe și poate uitat acolo.

.. // ,,

Intre timp a murit tatăl Ministrului MAGHERU și acesta a plecat la București.

L-am pus în curent cu detaliile țelurilor noastre și l-am rugat să lămurească lucrurile la București.

Ministrul MAGHERU a sosit chiar în ziua înmormântării și a plecat a doua zi, spunându-mi la înapoiere că n'a putut lua contactul dorit.

Am vorbit din nou la telefon cu GOGU RADULESCU, ce crede că trebuie să fac, mai ales că elvețienii se mirau de cât lungeam discuțiile, fără ca ele să ia o întorsătură angajantă.

GOGU RADULESCU mi-a spus să aștept până la venirea Ministrului BARIADANU de la Moscova.

Când în sfârșit acesta a venit și l-am întrebat ce trebuia să fac, nu mi-a spus nimic, fie că nu putea, nu știa sau nu vroia s'o facă.

Am propus atunci să mă înapoiez pentru că situația începea să devină ridicolă.

Concluzie: Nu pot să înțeleg ce s'a petrecut. S'a vrut să se creieze numai o aparență că s'ar intenționa deblocarea fondurilor noastre ? Au intervenit motive care au schimbat intenția ?

Mai târziu, observând o schimbare și în ceea ce privește atitudinea tov. ANA TOMA față de mine, m'am întrebat dacă VICTOR MARFEI, după părerea mea, social democrat, de dreapta, în fond care fusese și el la Moscova în delegația cu ANA TOMA și ALEXANDRU BARIADANU, nu făcuse vreo intrigă căutând să le clinească încrederea în mine.

Spun aceasta pentru că după aceia, la câteva luni, în cursul unei consfătuiri, care se ținea la Ministerul Comerțului Exterior și la care participau și VIJOLII și ANA TOMA, Ministrul BARIADANU, văzând obiecțiunile mele împotriva unei combinații cu O'CONNOR, delegatul firmei Dresser, în vederea lichidării garanției de aur la convenția de livrare de tuburi petrolifere pe care n'o putuse respecta, a spus enervat, că nu se mai ia după ideile mele ca atunci cu fondurile blocate în Elveția.

L'am privit mirată și i-am ripostat că n'am putut face ultima dată nimic în Elveția, pentru că n'am fost sprijinită. Dece nu s'a răspuns la telegramele mele ?

Ministrul BARIADANU s'a ridicat, s'a dus la birou și a scos câteva hârtii din sertar, spunând "la ce era să răspund, la telegrama asta " ? "La asta am spus eu și la celelalte "

N'am înțeles la ce se referea.

Tov.ANA TOMA tăcea și privea.

M'am gândit după aceea dacă nu cumva se ceruse socoteală Ministrului BARIADANU asupra ultimei mele deplăsări și dacă nu el aruncase cine știe ce suspiciune asupra mea, făcându-mă răspunzătoare de ceea ce constituia cel puțin o inădvertență din partea unor factori ei răspunzători.

Era pentru prima dată când observam la Ministrul BARIADANU un ton de războială.

În concluzie ultima mea misiune n'a avut nici un rezultat, pentru că chemați de a mă sprijini și controla n'au avut interesul să obțin vreun rezultat cel puțin așa s'au comportat.

Afirmațiunea că se puteau lua măsuri practice pentru îndreptarea situației nu era gratuită. Ea se rezerva pe cunoștința și experiența mea.

29) La înapoierea mea din ultima misiune în Elveția, către mijlocul lunii Februarie 1949, am găsit cerceurile noastre autorizate foarte ocupate, pe tema unui transport de aur pe care ar fi urmat să-l facem la Londra, pentru ca de acolo să-l scurgem mai departe în scopuri speculative.

Aproape zece zile VIJOLI m'a chemat de câteva ori pe zi, stăruind să organizăm realizarea acestei preocupări, părea că vine din sferele Ministerului Comerțului Exterior și al Afacerilor Străine, din inspirația dacă nu totală, cel puțin în parte a fostului nostru consilier la Londra, Inginerul BERMAN.

Nu știu în ce măsură consilierul BERMAN era versat în chestiuni financiare.

Pe mine mă surprinsese faptul că venind de la Londra, nu informase guvernul nostru asupra devalorizării lirei sterline, chestiune care se făcuse simțită cu mai multe luni înainte de a fi legiferată.

Prezentându-se la Bancă mi-a adresat următoarele cuvinte : "de unde ai scornit chestiunea cu devalorizarea

.. // ..

lirei sterline ?" ceea ce era pentru mine o probă că ¹⁹⁴⁴ nu avea de problemă și că trecuse pe la Ministerul Comerțului Exterior, pe care eu îl preveneam continuu asupra celor ce circulau pe piața internațională, respectiv asupra prudenței ce trebuia s'o avem.

Văzând seriozitatea informațiilor, m'a rugat să-i explic cum vine chestiunea.

Iși poate oricine închipui ce temeii puteam eu pune pe proiecte și planuri financiare întocmite de un om, care se dovedea total neinițiat asupra unor chestiuni ce nu mai erau demult un secret și care în alte împrejurări mă întrebasese - fără a avea vreo _____ unde se află aurul nostru în străinătate și în ce cantitate.

De altfel toată lumea se agita, toată lumea avea idei, iar din punct de vedere politic toți vorbeau ca și cum n'am fi avut litigii de ordin economic, bancar, comercial și valutar cu Anglia, care direct sau prin abili interpuși să fi dat peste cap o operațiune atât de naiv concepută ca această chestiune a unui transport de aur la Londra.

Toți se mulțumeau să facă pe transmițătorii de propuneri și idei, iar rezoluții nu dădea nimeni. Castanele trebuiau scoase din foc cu mâinile imprudente ale altora.

Stăruind pentru aplicarea planului conceput până în cele mai mici detalii și mai ales asupra măsurilor de securitate care se impuneau în mod elementar, am reușit să enervez cumplit pe VIJOLII, care nu odată mi-a asvârlit hârtiile și mi-a spus că nu știu și nu poteam să gândesc ca ceilalți (se referea la predicesorii noștri).

Am subliniat că eu consider o cursă și o crimă ceea ce vrea să se facă, la care VIJOLII mi-a răspuns că văd numai crime și curse.

Convenind că o garanție oarecare trebuia luată, Ministrul BARIADANU mi-a cerut în cele din urmă să tratez cu elvețienii obținerea unei prime scrisori de garanție, în termenii care aveam noi să-i concepem, pentru o valoare de 5 milioane franci elvețieni.

Nu mai că văzând premisele problemei, elvețienii n'au consimțit să dea o asemenea scrisoare de garanție. Stăruind de a afla motivul, ei mi-au spus : "nu există în tradiția legăturilor noastre obiceiul de a garanta oamenii care au fost de mai multe ori condamnați pentru traficuri ilicite, aventurieri și aceștia sunt partenerii indicați de Dvs."

Am transmis această informație Ministrului BAR LADEANU, care m'a apostrofat astfel : "vezi elvețienii dumitale".

Apostrofarea avea în ea ceva cel puțin jignitor, pentru elvețienii nu erau pentru mine altceva decât parteneri ocazionali de relațiuni financiare sau comerciale, față de care nu închideam ochii când era vorba de interesele noastre și cu care nu aveam nimic de împărțit.

Chestiunea a luat sfârșit brusc prin plecarea lui VIJOLI la Moscova și cât am mai rămas eu la Relațiunile cu Străinătatea, adică încă 9 luni, n'a mai fost pusă pe tapet.

Concluzie: Imi este imposibil să-mi dau seama ce sorti de reușită ar fi avut o asemenea chestiune, dat fiindcă pe loc și circumstanțe, ea venea în contradicție cu tot ce putusem culege eu informativ peste _____ și lăsa deoparte orice vigilență, fără ca să se poată întrevedea de ce era nevoie să recurgem la o soluție atât de riscată ca să n'o numesc chiar disperată.

După părerea mea mergeam în gura leului și socoteam că este de datoria mea să chibzuesc ca nu cumva acesta închizându-și gura să ne înghită cu aur cu tot.

Aveam de acum experiența blocajului elvețian.

Sunt ferm convinsă că pe această chestiune am reușit să ivit unele cercuri.

N'am avut poate destulă pricepere pentru a face pe oameni să înțeleagă că obiecțiunile mele nu porneau din dorința de a combate steril un proiect întocmit de ei, ci din aceia de a face laolaltă o treabă gospodărește și tovărășește chibzuită.

Trebue să recunosc că aveam și eu o obsesie. Aceea de a feri ca prin multe persoane, pe un motiv sau altul, să dețină pe propriul lor cont devize în străinătate, sau să se amestece în gestiuni ale Băncii.

Asistasem în trecut la o serie de greutăți create după urma unor asemenea practici, ba chiar la imposibilitatea de a recupera unele fonduri încredințate la întâmplare unor persoane care la un moment dat dețineau o anumită funcție.

Eu eram de părere că fondurile tehnice să rămână în conturi la corespondenții noștri, verificați, așa încât și aveau în permanență evidența lor.

Era o tendință și tendința se în curaja și de conducerea Ministerului Comerțului Exterior, să se încredințeze consilierilor și atașajilor comerciali fonduri pe considerentul de a se angaja în numele nostru din punct de vedere financiar.

Eu eram foarte sceptică față de astfel de idei, pentru că, repet, văzusem multe cazuri în care se pierduse sume sau fuseseră foarte greu recuperate și reconstituirea lor.

Poate am exagerat uneori în această direcție și dintr'o concepție sănătoasă de conduită, am căzut într'o prejudecată.

Cei cu care am avut de a face, nu și-au dat seama eventual de această scădere. În loc să-mi îndrepte erorile, s'au coalizat să mă înlăture.

30) Dacă nu mă înșeală memoria, în seara zilei de 5 Mai 1949, VIJOLI dispunea să iau dosarul Dresser și să-l întovărășesc la Ministerul Comerțului Exterior, unde urma să aibă loc o consfătuire.

Consfătuirea s'a ținut în cabinetul Ministrului BARIADEANU în patru și anume : Ministrul BARIADEANU, ANA TOMA, VIJOLI și subsemnata.

La punerea problemei luării de măsuri pentru lichidarea cazului Dresser, din cauza cărui rămăsesem blocați la Dresser, cu circa 2.800.000 dolari, iar în Elveția cu depozitul de aproape 1/2 vagon aur, constituit în garanții.

Garanția a fost îndeosebi discutată, examinându-se situația în care ne găseam.

Dresser nu putea să-și țină angajamentele de livrare. În consecință, garanția era fără utilizare.

Dacă Dresser comunica Băncii Elvețiene păstrătoare o garanție, că numita ia această garanție și o pune la libera noastră dispoziție, era pericol ca ei să intre sub blocaj, adică o deducție, pentru că de drept blocajul se extindea numai asupra disponibilelor și bunurilor existente la data instituirii blocajului, iar nu și a celor viitoare. Desigur însă că deși se făcea această distincție, situația generală era de așa fel, ca o măsură de pericol de prevedere și impunere.

Lucrurile se discutaseră pe semne și în alte sfere și se ajunsese la concluzia că era bine să se încerce scoaterea aurului din Elveția, folosindu-se de camuflajul unei bănci corespondente prietene.

A fost aleasă Banca Națională a Cehoslovaciei. Practic lucrurile aveau să se petreacă astfel : Noi aveam să comunicăm Băncii Elvețiene că garanția trecea definitiv la dispoziția lui Dresser.

Dresser avea să comunice aceleași că aurul constituit în garanție, proprietatea sa, îl trece asupra Băncii Naționale a Cehoslovaciei.

Tot Dresser avea să comunice Băncii Naționale a Cehoslovaciei că aurul acesta era de fapt proprietatea noastră, lucru pe care avea să ni-l confirme și nouă,

Banca Națională a Cehoslovaciei avea să trimită un delegat al său la Zürich pentru a transporta aurul cu avionul.

Noi aveam să dăm instrucțiuni Băncii Naționale a Cehoslovaciei pentru destinația ce urma să se dea aurului transportat.

Pentru punerea la punct a întregului plan urma să plece o delegație la Praga, care să ia legătura acolo cu O'CONNOR.

Atât ministrul BARIADANU cât și ANA TOMA, manifestau necesitatea de a se face sacrificiu pentru a se căpăta -spunea ei - bunăvoința lui O'CONNOR.

Mie lucrurile mi se păreau mult mai simple și aveam impresia că se exagerează, așa cum în multe cazuri, creindu-se impresia că noi ne găsim în stare de extremă necesitate și de aceea trebuie să fim gata să suportăm orice sacrificiu.

Când am auzit că vor să ofere lui O'CONNOR un comision de 300.000 dolari, pentru a-l tenta să facă ceea ce el era de fapt obligat să facă, am protestat și am spus că aceștia ar fi bani aruncați.

Atunci Ministrul BARIADANU a spus că nu se mai ia după mine, pentru că nu reușisem să scot fondurile de sub blocajul elvețian, la ultima mea misiune în această țară.

I-am rugat să nu facă această greșală. Să nu înceapă prin a oferi această sumă pentru că O'CONNOR o va accepta și deci va considera că este bine să procedeze corect, dacă nu ne va mai păgubi suplimentar.

Am arătat că din munca mea am dobândit o oarecare experiență, ca să înțeleg cum se vor petrece lucrurile și nu era cazul să asvârlim banii.

VIJOLI, care se părea că avea să se ocupe de tratative, propunea să se vadă cum vor evolua lucrurile la fața locului.

A doua zi plecau la Praga cu avionul. În delegație erau : VIJOLI, ANA TOMA, doi interpreți, unul de limbă cehă, și altul de limba engleză și subsemnata.

La întâlnirea cu O'CONNER, el a început prin a se lăuda că venea din Jugoslavia, unde ne arăta că încheiase cu guvernul lui TITO o convenție de 20 milioane de dolari și că pleca în Turcia, unde iarăși avea nu știu ce combinație.

Discuțiile s'au dus de VIJOLI, sprijinit de ANA TOMA.

La propunerea de a ne elibera garanția de aur, O'CONNER a fost de acord. A menționat că va fi nevoie să se dea o gratificație avocatului său elvețian, pentru demersurile sale. VIJOLI l-a întrebat cât. El a răspuns : "5.000 dolari". ANA TOMA a ripostat imediat : "îi vom da 10.000 dolari".

"Bine" a spus O'CONNER "10.000" și a înscris suma într'un carnețel pe care-l avea în mână.

A rămas fixat să se facă schimbul de corespondență și s'a trecut la discutarea părții a doua a problemei, respectiv a recuperării sumelor ce avansasem pentru tuburile petrolifere pe care nu le-a mai putut livra.

Consultându-și carnețelul O'CONNER a spus că ne datorează care va să zică 2.500.000 dolari și că această chestiune ar fi bine s'o discute după înapoierea sa din Turcia.

A fost invitat să vină la București.

Mi s'a părut foarte straniu că din bruma de discuție dusă pe această temă, rezultă că O'CONNER susține că ne datorează 2.500.000 dolari, când de fapt ne datora cca. 2.800.000 la ora aceea.

Chestiunea m'a obsedat și pe când eram la hotel cu VIJOLI și ANA TOMA, le-am spus că m'a surprins un lucru:

.. // ..

VA
"coincidența dintre cei 300.000 dolari pe care O'CONNOR îi trecea atât de firesc sub tăcere și propunerea discutată cu o seară mai înainte la București, în cerc închis, de a se oferi lui O'CONNOR un comision de 300.000 dolari. Si au conchis "O'CONNOR a fost informat asupra planurilor noastre."
"Cine a făcut-o"?

În cele ce au survenit în următoarele două zile, n'a mai pus nimeni problema celor 300.000 dolari.

Am băgat de seamă însă că reușisem iarăși să irit.

ANA TOMA m'a bruscat în câteva rânduri, și a sfârșit prin a avea o ieșire violentă contra mea, pentruca apoi să spună lui VIJOLI că-i pare rău, că recunoaște că n'a avut dreptate și că-și face autocritică.

Concluzie : Am vrut să rămân până la sfârșit un relator sincer al situațiilor și de aceea la înapoiere la București, am comunicat faptele Ministrului BARIADANU, inclusiv inexplicabila atitudine ostilă a lui ANA TOMA.

Dar nu i-am comunicat tot, nu i-am spus toată intimitatea gândului meu. Dece ? Pentrucă în mintea mea începuseră să se contureze bănueli din ce în ce mai grave. Eram obsedată de ideea că unele lucruri nu se petrec întâmplător, și în cazul O'CONNOR aveam convingerea că cineva îl ținea la curent ce se pune la cale în sferele noastre înalte.

Bănuiala mea căzuse pe CAROL ABRAMOVICI.

Încă de mai înainte spuseseam și lui BUCUR SCHIOPU și lui VIJOLI și lui STROE MIHNEA, că eu nu vreau să lucrez cu acest om, care într'o bună zi o va șterge.

Dar CAROL ABRAMOVICI avea o liberă trecere nelimitată la Ministerul Comerțului Exterior. Se spunea că era fost coleg de școală cu Ministrul BARIADANU și prieten la cataramă cu GOGU RADULESCU.

Iată de ce nu puteam mărturisi gândul meu intim.

Se pare că ABRAMOVICI plecase din țară înainte de plecarea noastră la Praga. Eu bănuiam că el făcea un joc vrășmaș, dar n'aveam dovada și deaceia n'am îndrăznit să mărturisesc nimănui gândul meu. Neavând destule elemente sincere, teamă să nu se spună de Partid că urmăresc creierea vreunei diversiuni.

Simțeam cum colții începeau să se ascută contra mea.

160

1611

31) La 1/7/1949 venea la scadența doua rata împrumutului de 30 milioane fr.elv.

Ce modalitate de stingere aveam să acceptăm, dat fiind că nu se făcuseră nici planuri prealabile, nici sondajii asupra posibilităților de satisfacere a acestei obligațiuni??

Dovezi nu aveam. Rămânea să cedăm garanția. Aurul l a liber era însă pe vremea aceia într'o conjunctură de urcare extraordinară.

Sigur că cesiunea ar fi operat la prețul oficial neavând fluctuații, aparent nu înregistrau o pagubă.

Dar dacă comparăm prețul oficial cu prețul liber, rezulta o mare diferență, de care în eventualitatea eliberării garanției ar fi profitat consorțiul bancar elvețian, care și așa încasase destulă dobândă.

Ministrul BARIADEANU era pentru eliberarea garanției.

Eu eram pentru _____ creanței, în dorința de a salva acoperirea, de a câștiga timp și a alege calea care va costa cel mai puțin.

Era vorba de o diferență apreciabilă, de ordinul a circa 3 milioane de fr.elvețieni.

Planul conceput de mine a fost următorul: să plătim printr'un credit pe care să-l cerem principalului nostru corespondent, lui Minor de Bugnes Suisse Zürich.

Era pusă ca această Bancă făcea și ea parte din consorțiul bancar creditorul nostr, dar mi-am zis că trebuie să mergem pe antagonismul dintre capitaliști și să speculăm asupra lui, punând în cumpănă și faptul că foloseam această bancă ca principal corespondent și deci aveam interes de a menaja relațiile cu noi.

Imi reamintesc că la prima expunere făcută n'am reușit să conving pe Ministrul BARIADEANU . Când am vrut să plec dela această întrevvedere, m'a chemat înapoi, mi-a cerut să-i arăt încă odată cum spun că ar sta problema, și după aceia și-a dat asentimentul la adoptarea modalității de plată propusă de mine, adică la contractarea creditului.

Concluzie : In soluțiile de ordin financiar, mai ales în vremuri de conjunctură pronunțat instabili, ceea ce se urmărește este este obiectivul ancorat pe moment.

.. // ..

161
161

Imediat ce s'a venit cu o soluție, adevăratul om de finanțe trebuia să știe că ea ține de acum de domeniul trecutului și că el trebuia să se gândească la mișcarea următoare.

Nu știu în ce măsură, după plecarea mea, s'au avut în vedere aceste condiții, așa încât să se fi scos maximul de profit după urma acestui credit, întrevăzut cu o măsură provizorie și tranzitorie doar.

În urma discuțiilor ce au dus la contractarea sa, am reușit să obțin 1% _____ asupra dobânzii ce mi s'a perceput.

Creditul de fapt apărea contractat cu o dobândă practică și acceptată de Asociația Bancilor Elvețiene. Separat și numai cu știința noastră, adică a băncii elvețiene ca dă-tătoare a creditului și a băncii noastre ca parte de preluare a sa asupra acestei dobânzi, să-i spun "oficială" mi s'a făcut o bonificație de 1 %.

32) După înapoierea dela Praga a delegației care tratase cu O'CONNOR, la numai câteva zile, am fost chemată de VIJOLI, care mi-a spus să dau dosarul lucrării cu problema transportării garanției Dresser, lui VICTOR MARFEI care avea să plece la Praga pentru perfectarea lucrării.

În urma discuțiilor ce fuseseră duse la Banca Națională a Cehoslovaciei, pe tema sprijinirii noastre asupra acestei chestiuni, rămăseseră să trimitem acestei bănci, instrucțiuni scrise asupra destinației aurului, derivând din dreptul nostru necontestabil de proprietare, asupra acestui aur. Această corespondență trebuia s'o ducă MARFEI.

Dosarul a fost predat lui MARFEI, care după aceea, seara târziu, a telefonat să i se facă și formele de plată în devize, întrucât a doua zi dimineața avea să plece la Praga.

Am cunoscut în timp util momentul când aurul, încărcat pe două avioane cehe, a plecat din Elveția.

Intârzia să ne vină confirmarea sosirii sale la Praga.

Am crezut întâi că poate fi vorba de o întârziere firească. Văzând că nici a treia zi această confirmare nu ne sosea, am chemat Banca Națională a Cehoslovaciei la telefon și am cerut explicațiuni.

.. // ..

Intre timp MARFEI se înapoiase în țară.

Banca Națională a Cehoslovaciei pretexta că nu știe ce confirmare trebuie să se facă. La întrebarea mea dacă n'au primit prin VICTOR MARFEI, delegatul nostru special, o corespondență explicativă, ei au spus că n'au primit nimic.

Le-am spus că trebuie să fie o omisiune din partea lor și i-am rugat să verifice chestiunea și să mă cheme din nou la telefon.

La cel de al doilea apel mi-a confirmat din nou că VICTOR MARFEI nu predase nici o corespondență băncii lor.

Alarmată de fapt, m'am prezentat imediat la VIJOLI relatându-i cele de mai sus și spunându-i că atunci se pune chestiunea unde a ajuns corespondența noastră : a fost ea pierdută de MARFEI, a fost sustrasă acestuia, sau a survenit altceva.

În acelaș timp am dat noi instrucțiuni la PRAGA, care n'a întârziat să ni le confirme.

Enervat VIJOLI mi-a spus : "ia mai taci din gură. Te mai aude ANUTA (făcea aluzie la tov.ANA TOMA) și cine știe ce mai pățești"!

L'a chemat apoi pe MARFEI și l-a pus la curent cu cele discutate.

MARFEI m'a întrebat dacă am semnătura lui că i-am predat această corespondență.

Eram uluită, pentrucă nu era obiceiul între directori și consilieri, ca dosarele și corespondența să se predea cu semnătură.

Îmi amintesc de a fi ripostat : "dacă nu acesta era rostul deplasării duminică la Praga, poți să spui ce căutai acolo?".

Am chibzuit și m'am gândit să previn pe Ministrul BARIADANU. Era plecat.

Suportasem două operații de parodontoză. Sistemul meu nervos da semne de mare epuizare și am plecat în concediu în Orașul Stalin.

La înapoiere m'am prezentat la Ministrul BARIADANU și i-am relatat faptul, arătându-i că nu înțeleg să-l tănuiesc, deși în apostrofarea lui VIJOLI era o amenințare.

Nu știu ce a făcut Ministrul BARIADANU cu sesizarea mea. După cum nu pot ști unde o fi ajuns corespondența vizată.

După un an dela aceste fapte, în vara lui 1950, aveam să aflu dela delegatul băncii corespondente elvețiene, venit în țară, că a trecut prin mari emoții la efectuarea transportului Dresser și dacă mai trecea o zi, aurul n'ar mai fi părăsit Elveția. S'a întâmplat un lucru -spunea el - care nu s'a întâmplat niciodată, pe care zicea că nu mi-l poate comunica, doar că este "trist, foarte trist că s'a putut întâmpla așa ceva".

Concluzii: Dispariția acestui document a fost o mare frământare pentru mine. Niciodată nu se mai întâmplase așa o constatare.

După atâta trecere de timp, mă întreb dacă n'am făcut o greșală pe atunci și anume aceia că și în cazul acesta, ca și în altele, eu am crezut că sesizăm însăși Partidul, dacă sesizam pe factorii răspunzători pe care-i pusese Partidul în fruntea unor anumite instituții. N'am greșit oare ? Nu trebuia să găsec și alte căi de informare suplimentară a Partidului ? Au comunicat cei indicați destăinuirile mele mai departe, sau le-au ținut pentru ei, grijului de propria lor reputație, adică de a nu se face examinări mai îndeaproape asupra sectoarelor conduse de ei ? Nu cumva mentalitatea de _____ s'a manifestat și aci și Partidul n'a fost în timp avertizat ?

33) Transportul de piei din Argentina fusese asigurat conform convenției la asociația argentiniană de asigurare, în dosarul cărora se afla de fapt capitalul englez, adică societatea Lloyd din Londra.

Se știe că în general majoritatea mărfurilor ce se importa ajung în condiții bune . Există totuși și cazuri de avarii în care importatorul are dreptul de a-și valorifica pretențiunile sale în raport cu avariile constatate.

Aceste drepturi chiar dacă sunt contestate, reprezintă de fapt eventuale creanțe ale noastre asupra străinătății.

Socoteam că era de datoria Directorului Relațiilor cu Străinătatea, de a observa deaproape toate sursele pe care near fi putut interesa devize și deaceia, am dispus în primul rând să se afle unde se găsește polițele de asigurare privind transportul de piei și odată aflat acest lucru să se ceară ca ele să fie încredințate Bancă, ca titluri de valoare emisă în devize.

Polițele au fost găsite la fosta organizație O O.R.A.P. și preluate de Banca de Stat.

După aceia au început cercetări pentru a afla în ce stare sosiseră pieile din Argentina.

Am stat de vorbă cu avocatul KINOVICI și avocatul STERVENBERG, de la reprezentanța Cloyd în prezența și a unui funcționar, referent tehnic de specialitate din sectorul, Relațiilor cu Străinătatea.

Cei doi au adus procese verbale, acte de analiză și documente oficiale, trecute prin Tribunalul de Constanța, din care rezulta că dincolo de perisabilitatea normală, unele din piei sosiseră degradate, înverzite, putrezite, pătate, rupte, răspândind un puternic miros de amoniac și hidrogen sulfurat, mai ales din vasul care eştuase vreo 6 săptămâni în golful Le Plata.

Pe baza acestor probe KINOVICI, ca delegat al lui Uoyd din Londra pentru România, expertizase pagubele și stabilise o avarie de 600.000 dolari.

În mod obișnuit, societățile de asigurare nu recunosc 100 % valoarea avariilor stabilite de reprezentanții lor sau de experți, mai ales dacă aceștia se află în țări unde, susțin societățile de asigurare, se practică supra-evaloarea pagubelor.

Chiar așa fiind, apăsarea clară că s'ar fi putut pretinde și realiza cel puțin 200-300.000 dolari.

Am socotit chestiunea demnă de interes și am discutat-o cu Ministrul BARIADANU, arătându-i intenția de a trece la valorificarea acestor polițe, cu atât mai mult cu cât se efectuase deja întregul transport de piei.

Ministrul BARIADANU mi-a spus să nu fac acest lucru, pentru că informațiile mele nu sunt exacte. Pieile ar fi venit în condiții foarte bune, iar KINOVICI ar fi redactat actele de avarie numai din cauză că Ministerul îi plătitise 100.000 lei și el se deplasase la Constanța. Așa îl informaseră organele sale.

Imi era imposibil să cred că pentru 100.000 lei stabilizați-1947, un om reprezentant oficial și vechi al unei mari societăți de asigurare, era în stare să întocmească acte contra societății pe care o reprezenta și aceasta pentru impresionanta sumă de 600000 dolari.

- 165 -

Deaceia, am început prin Bancă o nouă cercetare și anume am întrebat, în scris, întreprinderile cărora fuseseră repartizate pieile, în ce stare le-au parvenit aceste piei.

Concluzie : Perseverarea mea în această chestiune nu venea de acolo că a-și fi intenționat să demonstrez Ministrului BARIADANU că eu am dreptate, ci din simpla necesitate de a-mi explica un fenomen și a nu clasa chestiunea până la câștigarea unei convingeri depline.

Spun acest lucru pentru că poate Ministrul BARIADANU a fost informat de cercetările pe care le continuam și neplăcut surprins că ele erau întreprinse după convorbirea noastră.

Pe când lucrurile se aflau în această situație am părăsit postul de director al Relațiilor cu Străinătatea, așa că nu știu dacă chestiunea s'a mai reluat, sau a fost definitiv clasată.

N'ar fi lipsit de interes să se cerceteze dacă eventual n'a fost cineva care, de convenția cu societățile interesate de asigurare a împins spre nevalorificare polițele pentru pagubele constatate și care dat fiind condițiile (expertizele prin Tribunalul din Constanța) nu puteau fi pe deantregul inventate.

34) În Iunie 1949 delegatul firmei Dresser, O'CONNOR, sosea la București.

Stiam încă din Mai că trebuia să vină, pentru a pune la punct restituirea banilor pentru tuburile petrolifere pe care nu le mai putea livra.

Am lipsit atunci câteva zile din București.

La înapoierea mea am găsit o situație nouă.

În luna Martie 1950, venea la scadență un împrumut al nostru în Anglia, în vedere de 5 milioane dolari, garantat cu aur.

Deși timpul până la scadență ne-ar fi permis să examinăm această problemă din vreme, alegând soluția cea mai convenabilă de lichidare, n'am fost consultată asupra ei. Socot că ea s'a discutat în alt cadru și nu înțeleg ce anume trăgea atât de mult în cumpănă, ca să ne oprim drept partener asupra lui O'CONNOR și în loc să stăruim pentru recuperarea banilor noștri, care ședea deja de peste un an fără contra prestații la ei, să-i mai acordăm lui O'CONNOR

o nouă șansă de a se îmbogăți pe spinarea noastră, precum și pe aceia de a-l introduce în sfera unor operațiuni atât de delicat din punct de vedere al relațiilor noastre externe.

În loc să se scruteze cu deosebită atenție situația, curgeau la laude la adresa lui O'CONNOR, pe chestiunea fostului depozit aur în garanție la Zürich. Aveai impresia că trebuia să fi amețit de vorbă, pentru a uita amăreala pilulei pe care alții se grăbeau să ne facă s'o înghițim.

Se exagera din nou și pentru a se crea toate aparențele unei desăvârșite seriozități și antrenase în joc și Consiliul Juridic al Bpncii. Se elaborau formule peste formule, se discutau cuvintele și frazele, se țineau ședințe, iar în timpul acesta după părerea mea și această părere a fost confirmată de evenimente, O'CONNOR solid sprijinit din umbră își pregătea lovitura.

El a făcut o propunere măreață, să preia stingerea împrumutului, în numele nostru, adică de fapt camuflându-ne pe noi, angajându-se să lichideze garanția de aur de 50 dolari _____ și să plătească deci împrumutul prin realizarea garanției, socotibile, urmând să fie făcut pe baza comunicărilor de lichidare.

La 2-3 săptămâni după plecarea sa în străinătate, a început " _____ " noastră.

Întâi ne-a spus că prețul de 50 dolari _____ este exagerat față de conjuctura internațională și în consecință că nu mai poate fi ținut. Din cauza aceleiași conjucturi oscilante, O'CONNOR informa mai departe că angajamentul său nu mai poate fi ferm și indivizibil, adică să joace dintr'odată, așa cum se stipulase în convenție, ci că el avea să se consume treptat, după condițiile pieții internaționale.

Convenția se dădea de fapt peste cap. El cerea mână liberă completă, iar riscurile de orice natură ar fi fost ele, trecea integral asupra noastră.

Convenția n'a fost totuși denunțată, poate ar fi fost și prea târziu și acelaș spirit protector s'a manifestat din nou față de acest industriaș american care n'a întârziat să ne joace.

Comunicările sale erau transmise conducerii Ministerului Comerțului Exterior, prin reprezentantul lui Dresser în România, un inginer CAHANE.

Ministrul BARIADANU aproba prețul de lichidare al fiecărei partizi de _____, pe baza documentației ce-i era prezentată de CAHANE și pe care acesta spunea că o întocmește potrivit comunicărilor _____ zicea O'CONNER. Tot CAHANE se prezentat la VIJOLI, lua și aprobarea acestuia și apoi, formele fiind gata, depunea hârtia spre executare la Relațiunile cu Străinătatea.

Si la fiecare partidă _____ era împins în jos.

Cum aveam posibilitatea de informare prin Zürich, am urmărit acest joc, notându-mi oscilațiile prețului aurului în târgul liber.

Aceste prețuri ar fi trebuit să fie valabil și pentru O'CONNER pentru că de fapt el lichida partiziile tot prin Zürich, nu prin Londra țară cu restricții valutare.

Situația era așa : dacă prețul era 47 dolari, O'CONNER oferea 46 sau 45 . Forurile noastre aprobau. Dacă prețul era 45, O'CONNER propunea 44 sau 43 și forurile noastre aprobau.

Când s'a lichidat această partidă, o stragnică lovitură tocami prin simplitatea ei, m'am apucat să fac un calcul asupra beneficiilor probabile pe care O'CONNER le-ar fi realizat, în dauna noastră și și am ajuns la concluzia că rotund ele s'ar fi cifrat, față de momentul încheierii, în jurul a 800.000 dolari.

Am întocmit o notă în această privință și m'am prezentat cu ea la Ministrul BARIADANU.

Desigur că numai bucuros nu se arăta de insistența mea. El spunea doar că eu sunt o sgârcită și mă tocmesc pentru 5 dolari.

Dar aci nu era vorba de 5 dolari, aci era vorba de o operațiune făcută în așa condiții, că socoteam de datoria mea să atrag atențiunea celor superiori mie asupra rezultatelor și aceasta cu atât mai mult, cu cât în acelaș timp, prin alte mijloace, mai realizasem condiții mult mai bune. Era avutul țării în joc și socoteam că astfel de mișcări nu sunt prudente, încheindu-se cu mari pierderi pentru noi. Iar noi eram destul de abilitați pe anumite operațiuni, ca să nu cădem pradă unor îndrăzneze speculații.

Concluzie : Intervenise ceva care ducea la împingerea pe arena celor mai intime și confidențiale operațiuni ale noastre, în domeniul financiar extern și de comerț exterior, a acestui industriaș american, despre care Ministrul BARIADANU într'o zi dece sunt contra lui și ce am cu el.

168
160

Ce puteam avea cu un emisar imperialist, care încheia convenții cu TITO, avea fabrici afiliate în Turcia, Italia, Brazilia și poate și în alte părți, era în același consiliu de administrație cu _____ ce momea cu propuneri ademenitoare și apoi ne făcea să înghițim câte o lovitură, mai mică sau mai mare, după doza pe care înțelegea să re-o administreze ?

Nimic altceva decât prudența și vigilența, vigilență și prudență.

Dacă a lucra cu el prezenta totuși unele avantagii, ale căror subtilități eu nu le sesizasem, n'ar fi exclus ca și împrumutul geamăn, dar de 7.000.000 dolari, tot pe piața Londrei, să-i fi fost încredințat tot lui spre lichidare.

Pe baza elementelor existente, eu nu puteam conchide altfel.

35) Mă aflu odată la Ministerul Comerțului Exterior la Ministrul BARIADANU. Era de față GOGU RADULESCU și Inginerul CAHANE, reprezentantul lui Dresser.

Inginerul CAHANE spunea printre altele că ar fi bine să i se dea posibilitatea de a pleca din țară și a se stabili la Viena, de unde, ca reprezentant al unei mari firme americane, ar fi putut să ne fie mult mai folositor.

Redau acest detaliu numai pentru a se aprecia cât de atașat era de țară un om - care fusese inițiat pe operațiuni confidentiale pentru noi.

În cursul aceleși întâlniri, CAHANE se interesa de comanda de medicamente din America, pe care - zicea el - Domnul O'CONNOR o poate asigura în condițiuni foarte bune. Se exprima de așa fel că lăsa impresia că este la curent cu o chestiune precisă.

Ministrul BARIADANU sau GOGU RADULESCU l'au întrebat de unde știe de comanda de medicamente, iar CAHANE le-a răspuns că dela Dl. ABRAMOVICI.

Fiindcă eram foarte intrigată de multe chestiuni, eram și foarte atentă.

Astfel, am putut sesiza un schimb de priviri între Ministrul BARIADANU și GOGU RADULESCU când am auzit răspunsul lui CAHANE.

169

Concluzie : Acest fapt divers venea să-mi confirme bănuiala că nimic nu se petrece întâmplător și că ABRAMOVICI nu era străin de anumite discuțiuni.

Judece oricine, cum să-ți explici altfel că un cetățean după stradă cunoștea operațiuni de resortul intim al comerțului exterior ?

Se desvăluia și un alt aspect. O'CONNER, nu era numai vânzător de tuburi nelivrabile, bancher priceput în a jupui pe alții, dar și eventual furnizor de medicamente.

36) Timpul trecea repede și așa cum se conturau lucrurile, ar fi trebuit să începem să ne gândim cum vom lichida convenția cu Argentina, a cărei scadență se apropia rapid și care reprezenta o valoare atât de importantă.

După experiența pe care o acumulasem ca urmare a stagiului pe care Partidul mi-l îngăduise să-l fac în străinătate și a unor practici și mișcări observate minuțios, în mintea mea începuse să se întrezărească un plan de lichidare care odată elaborat ar fi necesitat o îndeaproape și destul de îndelungată aplicare, dar ale cărui rezultate ne-ar fi permis să realizăm un avantaj de cel puțin 5 milioane dolari.

Planul se sprijinea numai pe realități și posibilități verificate.

Am adus odată vorba despre acest lucru față de Ministrul BARIADANU.

Lăsa impresia că nu l'ar interesa, fiind o chestiune încă îndepărtată.

Concluzie : Spre surprinderea mea, ajutorul meu GHEORGHE VIDRASCU, șeful Sectorului RELATIUNILOR cu STRAINATATE, avea să-mi spună într'o zi că inginerul CAHANE se interesa de convenția cu Argentina, dat fiind că Dl.O'CONNER ar avea intenția să preia și aceste operații.

Iarăși se ridica ca un semn de întrebare, cine vindea subiectele.

Dl. O'CONNER vroia cu tot dinadinsul să ne copleșească cu monopolul competenței sale.

Am plecat la scurt timp după aceea dela conducerea Relațiunilor cu Străinătatea, așa că nu mai știu cum au evoluat lucrurile.

- 170 -
1711

37) Prin Iulie 1949, fostul Director al Cadrelor din Banca de Stat, CONSTANTIN MIHALACHE, mă prevenea telefonic într'o zi că împreună cu el și cu directorul adjunct GHEORGHIU dela Relațiunile cu Străinătatea, aveam să fim convocați în aceeași zi la VIJOLII și deci să îngrijesc să nu lipsesc dela Bancă.

N'am fost convocați nici în acea zi și nici în zilele următoare.

În schimb am avut ocazia să stau de vorbă cu MIHALACHE, și să-l întreb asupra motivelor convocării, la care se părea că se renunțase.

MIHALACHE mi-a spus că VIJOLII este foarte nemulțumit de mine. Că nu știe propriu zis ce avea să-mă spună, dar pe semne ceva în legătură cu colaborarea dintre dir.adj. GHEORGHIU și mine.

VIJOLII avea acest obicei de a critica pe unii față de alții, fără a le face însă o critică tovarășească, constructivă, în colectiv. El prefera șoaptele dela om la om, ceea ce contribuia la creierea unui curent nesănătos de opinii, oameni, crezând că ei erau confidenții lui VIJOLII dacă le încredința părerile lui despre alții, fără a bănuși că la rândul lor erau și ei aruncați în discuțiune. În felul acesta fiecare știa ceva despre celălalt și până la urmă niciunul nu mai avea încredere în celălalt.

Sincer autocritic vorbind, acest lucru se făcea resimțit și în Direcțiunea Relațiilor cu Străinătatea. Adăugând această atmosferă de suspiciune la atitudinea echivocă față de partid a unor membri de partid, așa cel puțin vedeam eu lucrurile, precum și la faptul că în permanență confidențialitatea unor lucrări și se încredința cu sarcini personale, făceau ca în Direcția Relațiilor cu Străinătatea să nu fie asigurată o colaborare colectivă justă. Orice încercare de a remedia această stare de lucruri, făcând să treacă înainte în primul rând interesul colectiv, se izbea de rețeaua de informatori personali, de ambițioși, de oportuniști, de orgolioși, de reacționari și de elemente dușmănoase.

N'am rezistat pe acest viespar, dar nu știu cum ar fi rezistat oricare altul în locul meu.

Începusem să mă apropii mai mult de organele de partid din bancă și să le cer sprijinul. Dar nici asta nu mi-a reușit.

171

Spre exemplu : prin August 1948, eram chemată de tov.DOLLINGER, responsabil cu cadrele în organizația de partid a Băncii. El a discutat atunci cu mine vreo 4 ore, informându-se asupra diferitelor aspecte.

A doua zi VIJOLI mă chema la el împreună cu VIDRASCU șeful Sectorului Relațiilor cu Străinătatea și așa tam-nesam ne arunca : "băgați de seamă că nici unul nu stați bine cu Partidul".

Eu am înțeles să-l fac pe VIJOLI paratrăznet, pentru că nu înțelegeam să mi se spună că stau bine sau stau prost cu partidul. Eu nu veneam în fața Partidului decât cu trecutul și activitatea mea, ca orice alt membru, iar Partidul nu putea avea față de mine preferințe sau resentimente, ci o cumpănă dreaptă de apreciere.

Redau acest lucru pentru că el reflectă printre altele atmosfera nesănătoasă, antopartinică, din Banca de Stat, care paraliza inițiativele și făcea imposibilă o colaborare sinceră colectivă și loială.

Iscoadele puseseră sub observație până și organizația de partid a Băncii, altfel nu puteam să-mi explic cum cele ce discutaseam atât de serios cu tov.DOLLINGER, izbutiseră să atragă atenția lui VIJOLI, pentru că era greu de presupus că chemarea sa de a doua zi era întâmplătoare.

38) Intre Septembrie și Octombrie 1949 s'au făcut verificările de partid ale Direcțiilor din Banca de Stat, la sectorul minister, de o comisie de trei, prezidată de tov.GRISANAUM.

Lucrările au durat 14 zile.

Am fost al 8-lea din cei 9 directori verificați.

Atât în ședința publică, cât și la individual, am fost sinceră cu Partidul.

Am contribuit cu o oarecare combativitate critică, la sprijinirea muncii de verificare.

Au venit în discuție multe aspecte din Banca de Stat, care interesau unele trecutul, altele prezentul de pe atunci.

Am constatat curând că tot ceea ce se petrecea la verificări se raporta conducerii Băncii, indiferent de cât de târzie s'ar fi terminat ședința.

Si acest fapt a făcut ca de atunci VIJOLI să nu mă mai convoace la nici o ședință de lucru. Mă trimetea la MIHNEA, iar dacă întâmplător mă întâlneam cu el, pe sălile băncii, se făcea că nu mă vede.

Aceasta nu poate aduce decât greutate în bunul mers al treburilor relațiilor cu străinătatea, ele fiind pendinte direct de președinte.

Concluzie : Am subliniat tov. GRISA NAUM aceste greutăți și dumnealui, zâmbind, mă întreabă dacă am dezarmat.

Nu era vorba de mine, ci de mersul obiectiv al operațiunilor.

Verificările de partid au marcat de fapt ruptura definitivă între mine, VIJOLI și restul conducerii Băncii, foarte supusă și slugarnică față de VIJOLI.

39) Când s'a ținut darea de seamă asupra activității instituțiilor din Sectorul Ministere, pe trimestrul III/1949, Banca de Stat a fost viu criticată, dar obiectiv.

VIJOLI care era de față, s'a luat la ceartă cu JEAN AUREL, secretarul organizației de partid, amenințându-l că o să-l i-a de guler și o să-l ducă la Comitetul Central.

Când se făceau înscrierile la cuvânt, la discuțiuni VIJOLI, care se așezase lângă mine în partea doua a ședinței, mi-a spus să iau cuvântul în numele Băncii de Stat. I-am răspuns că-l iau, dar că-l previn că-mi însușesc critica. La care mi-a răspuns : "Atunci taci din gură".

Concluzie : Nu este cazul să arăt aici tot ce a urmat după aceia în Banca de Stat.

Un lucru este cert : căpătam din ce în ce mai mult convingerea că VIJOLI bizuindu-se pe el sau pe alții, făcea în bancă o politică personală și lăsa să se ajungă la Partid numai ceea ce considera el necesar.

Desigur că oricine s'ar fi interpus acestei tendințe, se expunea răzbunării sale.

40) Am arătat la verificări cum un funcționar DUMBRAVA din Bancă, , colportase față de alți doi funcționari ai Băncii, LOGHI și CANEIN, la un pahar de bere, că eu eram agent anglo-american.

Eu dețineam faptul dela THEODOR LOGHI.

Tov. GRISA NAUM reținând problema, a făcut o confruntare între mine și LOGHI.

LOGHI a negat atunci că ar fi spus așa ceva, spre _____ mea care nu înțelegeam de ce neagă.

Peste un an, în Martie 1950, cu ocazia verificărilor din Bancă, LOGHI avea să recunoască în fața comisiei de verificare, prezidată de tov. FOCSENEANU, că mințise atunci pentru că îi fusese frică de consecință.

Concluzie : Lupta de clasă din Bancă a avut nenumărat infățișări și desigur că nu s'a dat înapoi dela nici o umiltire pentru a lovi în partid și în membri devotați lui.

Cred că am greșit uneori la verificări, prin aceea că trebuia să fac uz mai mult de demascări la individual, iar nu de desvăluiri în colectiv, în care se aflau răspândite elemente de iscoadă.

Greșala a venit din lipsa mea de experiență și din credința nestrămutată că procedeul combativ, critic, autocritic și fățiș, ajutau munca de verificare și nu dădeam arme dușmanului de clasă.

41) Exporturile noastre în Argentina, în cadrul convenției de 25 milioane dolari, în loc să se lichideze așa cum se lichidau de regulă toate exporturile, ne dădeau multă grijă și se mențineau într'o atmosferă de nesiguranță.

Marfa pleca. Expediam documentele Băncii Centrale a Agenției. Cu întoarcerea curierului ar fi trebuit să ni se confirme, fie telegrafic, fie prin corespondență simplă, achitarea contului nostru cu elv. acestor documente.

Or aceasta nu se făcea decât cu mare întârziere, de luni de zile.

_____ noastre telegrafice rămăneau fără răspuns și atunci când soseau creditările aveau surprize de a constata că invocându-se o lipsă de concordanță între marfa livrată și cea convenită, ni se făceau rețineri asupra valorii documentelor, cu tabloul de piei _____.

Toate aceste procedee _____ m'au determinat să arăt situația conducerii Băncii și aceleia a Ministerului Comerțului Exterior.

VIJOLI, mi-a spus să dicut chestiunea în Consiliu, iar Ministrul BARIADEANU, că ar fi fost trimiși oameni acolo, care vor aranja lucrurile. Odată s'a ținut și un colectiv la Comerțul Exterior, sub președinția Tov. GHIALI.

Am expus tema în fața Consiliului Băncii. S'a încheiat o _____, cu concluzia de a se sesiza în scris Ministerului Comerțului Exterior, expunându-i-se situația ceea ce s'a făcut.

În ziua de 28 Noembrie 1949, într'o luni dimineață, STROE MIHNEA, avea să mă primească și să-mi spună că _____ de a trebui să fie transmitătorul unei vești rele și anume că Ministrul BARIADANU s'a supărat foc pe chestia unei corespondențe a noastre în legătură cu Argentina și că a pus Băncii problema "el sau eu".

În consecință Banca se vedea nevoită - zicea MIHNEA - în situația de a mă scoate din funcția de director al relațiilor lor cu străinătatea. El adaugă că de altfel contra mea erau și LUCA și ANA PAUKER. S'a făcut deasemenea alegătura cu o nouă nervozitate pe care ANA TOMA o manifestase cu câteva săptămâni mai înainte pe tema sosirii la București a unui delegat de al lui Midland Bank din Londra, chestiune pe care MIHNEA o intitulă drept scabioasă, fără să știu de ce.

Scurt, trebuia să predau direcția și anume imediat.

În timpul întreținerii noastre avea să intru șefa de cabinet și să-l facă atent că tov. Președinte este în telefon

La ridicarea receptorului MIHNEA ținând pâlnia în direcția mea și eu fiind lângă birou l-am auzit pe VIJOLI întrebând răspicat "ai terminat cu ea"? "Crezi că mai este nevoie s'o chem și eu"?

M'am ridicat spunându-i lui MIHNEA că aceasta înseamnă trădare și la întrebarea sa din partea-mi, i-am răspuns că în nici un caz din partea mea.

După zece minute mă cheamă VIJOLI, care în prezența lui MIHNEA, îmi comunica alternativa pusă de Ministrul BARIADANU și se scuza râzând că n'are ce face.

Dispunea totodată să predau lucrările, parte dir. adj. GHEORGHIU și parte lui MARFEI, eu trecând la corpul inspectorilor generali.

Concluzie : Timp de o săptămână am încercat să obțin audiență la Ministrul BARIADANU, pentru a lămuri cel puțin lucrurile. N'am fost primită.

Când s'a survenit acest fapt, secretarul organizației de Partid din Bancă, JEAN AUREL, fusese mutat disciplinar în provincie, iar organizația n'avea secretar.

De altfel, ce era să mai discut dacă însăși doi din secretarii generali ai Partidului se ridicaseră contra mea și ceruseră scoaterea mea ?

Pe LUCA nu-l cunoșteam, iar pe ANA PAUKER o văzusem o singură dată în tovărășia lui VIJOLI, la Ministerul Afacerilor Străine unde ceruse să ne prezentăm.

Am expus în schimb situația tov. Președinte al Comisiei de verificare, GRISA NAUM, mai ales că impresia multora ca și nelămurirea mea era că ar fi putut să fie o legătură între această scoatere din funcție și verificările de partid.

Peste aproape 3 luni aveau să se dea rezultatele la verificări, iar eu eram confirmată membru de partid.

Poate au existat rațiuni de partid de ordin superior, care au cerut înlăturarea mea. Altfel cum s'ar explica toate în cercările prin care am trecut începând cu această dată ?

Și totuși în mintea mea stăruia convingerea că s'au dat partidului informații greșite asupra mea, pentru că prin m unca și atitudinea mea devenisem indizerabilă nu pentru Partid, ci pentru cei care confundau bunul lor plac și maclinațiunile lor cu Partidul.

Mi-a spus-o martori oculari că în Sâmbăta care a precedat scoaterea mea, se fla la o recepție, dacă nu mă înșel la MODORAN și că în acea seară Miniștri VIJOLI și BARIADANU au discutat foarte mult împreună și foarte viu. Când a aflat ce a survenit, ea mi-a spus că desigur discutaseră și în legătură cu mine.

Am spus întotdeauna părerile mele cinstit și critica pe care am făcut-o în operațiunile cu Argentina, ca și în altele, o mențin și astăzi, dat fiind elementele ce dețineau pe atunci și ambianța în care se consumau unele operațiuni.

A pune problema "el sau ea" era din partea Ministrului BARIADANU o atitudine trufașă, abuzivă, antipartinică.

42) Aveam să mai vorbesc cu VIJOLI și Ministrul BARIADANU la opt luni după aceea, într'o seară de Iunie, când m'au chemat să-mi ceară unele relații și concursul într'o convorbire pe care am avut-o cu delegatul lui Minor de Bagnes Suisse venit în țară. Nu s'a făcut nici o aluzie la trecut.

După aceste date nu i-am mai văzut.

Concluzie: Ieșind cu totul din orbita relațiilor cu străinătatea, nu mai știu de fapt ce mișcări s'au făcut și deaceia nu pot emite nici o părere asupra lor, în perioada care a urmat lui Decembrie 1949.

Prin 1950-51, pe când lucram la Banca de Credit pentru Investiții, am primit prin conducerea acestei bănci dispoziția lui VIJOLI de a mă prezenta odată la Direcția Vămirilor la Tov. JEAN BOGDAN și altădată la Consiliul Juridic al Băncii.

JEAN BOGDAN reamintea cazul celor 300.000 fr. elv. HUGO RAMNICEANU și avea aerul să se consulte cu mine asupra condițiilor în care ar putea readuce aceste chestiuni în discuție oficială, zicând că o delegație elvețiană se află în țară.

La Consiliul Juridic al Băncii eram consultată asupra fazei de lichidare a convenției cu Argentina, când se ivise o greutate. Am arătat că după părerea mea se făcuse o greșală și că dacă argentinienii vor vrea s'o speculeze, ea ne va costa scump. Nu puteam propune nici un remediu, fără a mi se îngădui în prealabil să iau legătura cu Zürich-ul, pentru a mă orienta telefonic la sursă (unde se aflase depozitul).

Pe semne că obiecțiunile mele n'au prezentat interes pentru că n'am mai fost chemată.

43) Prin natura operațiunilor era o strânsă legătură între Ministerul Comerțului Exterior și Direcția Relațiilor cu Străinătatea din Banca de Stat.

Ambele organisme trebuiau ca prin colaborarea lor să ducă la îndeplinire în ansamblu problema schimburilor cu străinătatea, de mărfuri, servicii și plăți.

Identificându-mă în acest țel comun, am crezut că servesc interesele noastre, dacă intervin în anumite chestiuni, reliefând aspecte care după părerea mea trebuiau cunoscute, iar altele evitau.

Poate că insistența mea a fost interpretată ca o inixtiune în atribuțiunile altora și de aci derivă faptul că s'a căpătat impresia că stânjenesc, sau mă depășesc.

Intenția mea a fost de fiecare dată cinstită.

Chestiunile considerate în sine, dacă nu erau considerate în spirit de colaborare tovarășească, puteau desigur duce la unele tensiuni, din cauză că întrebări ridicate rămăneau fără răspuns, sau fapte săvârșite nu-și găseau o suficientă justificare.

Spicuesc din memorie, numai spre exemplificare câteva cazuri :

a) Pe când mă aflam în străinătate am observat la un moment dat sosirea unui acreditiv pentru lo mașini Buick pe numele ALEXANDRU de RAIJ, din Amsterdam, prin general MOTORA

BIEL,

.. // ..

177177

Venind în contact, luni la rând, cu anumite chestiuni și citind zilnic material informativ și documentar, începusem să rețin unele condiții de livrare, plăți și prețuri.

Astfel, am observat că la acest acreditiv, prețul fiecărei mașini Buick era cu 300 dolari peste prețul curent.

Am oprit acreditivul și am luat legătura cu Uzinele General Motors din Biel, reprezentantul pe continentul nostru a uzinelor americane General Motors. Am vorbit cu directorul comercial SHANEASSI. L'am întrebat, întrucât acreditivul era prin ei, de unde vine diferența de plus. El mi-a răspuns că prețul lor este unic, exact mai puțin cu 300 dolari și a adăugat că de diferență să întrebăm pe partenerul nostru din Amstrădam.

Am chemat Banca la telefon și am rugat-o să ia contact cu Ministerul Comerțului Exterior, arătându-i-se că în mod nejust ni se majorase prețul și că voi ține în suspensie acreditivul, până la primirea răspunsului. Iar răspunsul a fost că să dau drumul plății, chestiunea fiind de resortul Comerțului Exterior și bine încheiate.

b) Tot pe când mă aflam în străinătate, aveam să observ într-o zi un acreditiv de 300 sau 400.000 fr.elv. pentru 400 mașini de cusut. Acreditivul era indivizibil și avea un termen de livrare foarte scurt.

Mi-a atras atenția prin valoare și marfă.

La foarte scurt timp, au venit noi instrucțiuni dela București. Acreditivul devenea divizibil și valabilitatea lui se prelungea, așa cum s'a prelungit apoi de câteva ori.

Erau înlesniri care se făceau furnizorului și iarăși mi-a atras atenția și m'am interesat mai deaproape de el.

Am constatat atunci că acest acreditiv în loc să fie deschis direct în favoarea furnizorului elvețian, care întâmplător era chiar din Zürich, era deschis printr'un intermediar, un elvețian care fusese în România aproape 20 de ani, procurist de fostă bancă comercială și italiană și care avea acolo un simplu birou de import și export.

Acest procedeu ne scumpea marfa cu cel puțin 10%, coeficient în care intra comisionul acestuia, dobânda banilor mobilizați printr'un acreditiv de lungă durată, plus spezele de prelungire repetate a acriminatorului.

Am raportat la București arătând greșala care se făcea de a se lucra prin intermediari și am atras atențiunea asupra necesității, de a se examina cu mai multă seriozitate ofertele ce se prezentau Ministerului.

c) După sosirea în Elveția a delegației conduse de BUCUR SCHIOPU, 1947/1948 s'a prezentat la acesta un străin, pe numele de NEMETH. Vorbea ungurește cu tov. GASTON MARIN. Nu știu cine era.

El a propus o partidă de pluguri germane, care lăsa să se întrevadă ar fi putut fi scoase prin contrabandă din Germania, depozitate la Buscs, iar de acolo ar fi putut să fie livrate nouă.

Am primit după aceia instrucțiuni de a deschide în favoarea acestui NEMETH un acreditiv de 18.000 dolari.

După ce a încercat diferite manevre de a se apropia de mine, mi-a cerut să modific condițiile acreditivului, de așa fel că el nu mai era un acreditiv care să garanteze în special livrarea mărfii cuvenite. Am refuzat. Atunci m'a amenințat c'o să comunice el la București cum procedez eu. Ne aflam în hall-ul Băncii elvețiene. I-am întors spatele, spunându-i că ori se ține de condiții, ori ne lasă în pace. Am raportat la București că nu pare un element serios și lasă impresia că n'are nici plugurile, nici banii cu care să și le procure ca să ni le livreze. Acreditivul a rămas neschimbat.

Mai târziu BUCUR SCHIOPU avea să-mi spună că acest NEMETH fusese incorect, livrând de fapt pluguri de proveniență ungară, dar desigur că preț majorat față de cel pe care l-am fi putut obține dacă tratam direct cu Ungaria.

d) Pe când eram în Elveția, am constatat că una din firmele care ne făceau mari greutăți și mai ales o faimă rea pe lângă oficiul Elvețian de Compensatie, facturându-și adeseori serviciile în condiții suspecte, era firma de transporturi internaționale Darzas & Co., care avusese aproape monopolul transporturilor cu Elveția pentru țara noastră și fusese ani la rând partenera societății intercontinentale dela noi.

Acest fapt m'a determinat s'o exclud din unele operațiuni de transport, recurgând la serviciile altor firme, mai eftine și tot atât de prompte.

S'a prezentat la mine un director al acestei societăți, care pe un ton _____ și amenințător, avea aerul să-mi ceară socoteală, spunând că se va plânge la București.

Eu am raportat la București, dar cred că relațiile cu Darzas erau mai tari și mai convingătoare decât arătările mele.

e) Am raportat lui BUCUR SCHIOPU că pe piața Elveției circulă anumite svonuri, din care ar rezulta că transportul mărfurilor elvețiene făcute prin firma Lamprecht din Basel, ca urmare a lichidărilor de fr.elv. 1.400.000 fr.elv., încredințată în 1947 comisiei ABRAMOVICI. Ing.SANCAU, ar fi dus la încărcarea nejustificată a unor deconturi în defavoarea noastră.

SOLVAN VITIAM care se părea că cunoștea chestiunea a asigurat pe Ministru că este vorba de niște clevetiri nefundate.

f) Am semnalat Ministerului Comerțului că practic s'a observat foarte frecvent, în special în 1947 de a se introduce automat în operațiunile noastre de import, firma _____ din Geneva, nu conducea decât la scumpirea nejustificată a mărfurilor ce importam, prin comisionul pe care și-l calcula această firmă pentru servicii de multe ori inexistente.

Dacă anumite necesități sau temeri reclamaseră uneori luarea unor măsuri suplimentare de precauție în ceea ce privește furnizorii, nimic nu justifica trecerea a multor altor operațiuni prin așa zisa supraveghere a acestei firme, care de fapt, repet, își _____ o sursă lesnicioasă de venituri în dauna noastră.

g) În 1949 pentru a îmbina cât mai bine munca noastră cu terenul, și a cunoaște realitatea, am luat hotărârea de a trimite la toate punctele noastre de export, de frontieră, pe LEO SEGAL pe atunci Inspector General pe lângă controlul Exportului din Banca de Stat, astăzi director la Relațiunile cu Străinătatea.

Am scos din rapoartele trimise tot ceea ce am considerat demn de reținut și le-am transcris Ministerului Comerțului Exterior, spre luare de cunoștință, făcând și propuneri.

Chestiunea nu constituia un amestec în atribuțiunile acestui minister, pentru că potrivit dispozițiunilor în vigoare pe vremea aceea, organele Băncii noastre controlau exporturile din punct de vedere al identității mărfurilor și condițiilor de plată.

Concluzie : Socotind că nu trebuie să existe nici un antagonism și nici o chestiune de întâietate sau lipsă de informare a celor două organisme pe care se sprijinea politica Guvernului și Partidului în materie de schimburi și plăți cu străinătatea, ce au căutat să-mi dea munca de așa fel, încât să fiu utilă ambelor instituții. Poate că alții n'au văzut-o însă cu aceiași ochi. .. // ..

44) In August 1950 eram transferată la Banca de Credit și Investiții, fără ca cineva să-mi spună ceva în prealabil.

Decizia de transferare a ieșit cu vreo 16 zile după aceea.

La Banca de Credit pentru Investiții oamenii nu păreau mai orientați. Ziceau că trebuie întărită munca. Incadrarea era echivalentă.

Am fost folosită la început în grup de control aflat la dispoziția Direcției.

La venirea directorului General WEISS, de a cărui adversitate m'am bucur chiar dela sosirea lui și până la plecarea mea, m'am pomenit scoasă după schemă, deși pe atunci eram încă membră de partid, apoi reintegrată și retrogradată. Incadrată la Divizia Tehnică, aveam să lucrez de fapt la Organizare și Normare.

Concluzie : In spirit critic și autocritic, pot spune că activitatea mea la Banca de Credit și Investiții, n'a fost prea rodnică.

Nu eram folosită după posibilități și aptitudini.

Nu ni se înlesnea creșterea pe operațiunile de investiții.

Din când în când așa, parcă drept o vagă justificare, mi se mai dădea câte o sarcină la care puteam să-mi pun și eu capul la contribuție. Dar în general, eram folosită pentru continuitate, ca un element de umplutură.

Nu știu cărui fapt să atribui acest lucru. Era o izolare din partea celor prinși pe funcții de răspundere ? Era o izolare datorată unor recomandări care li se făcuse nu știu de cine și în ce termeni ? Eram un membru de partid, care stânjeneam pe nemembri de partid, pentru că aceștia erau ei mai numeroși la locul meu de muncă ? Era vreo suspiciune ? Se ferea cineva de mine, bănuind că poate nu venisem la întâmplare acolo ?

Sigur este că tot timpul și în ciuda aparențelor, am fost tratată ca un minor.

De data aceasta nici eu nu am mai dat dovadă de veche combativitate. Prea se repeta expedierea mea dela un loc la altul, așa pe neaizite și nevăzutele, ca să mai pot să fiu acelaș element dârz și hotărât din trecut. Mă adaptam și așteptam gândind că orice muncă, fie ea oricât de modestă, este de folos.

45) În Iunie 1951 eram aleasă în biroul organizației de bază al Băncii de Credit pentru investiții.

Peste câteva zile, raionul T.Vladimirescu făcea contestație contra alegerii mele, punând totodată și problema necesității de a se examina de organizația de bază respectivă dacă eu mai pot sau nu rămâne membru de partid.

Dând urmare acestei sugestii, la 21 Iulie 1951, organizația de bază, fără ca secretarul ei sau alt membru din birou să mă fi întrebat ceva între timp, aducea în discuțiune cazul meu, pe baza unui referat, care și contestația, fusese întocmit pe informațiuni și referințe cel puțin 95% denaturate, iexacte, ireale, false.

Pe această dată am fost exclusă din partid.

Concluzie : La 14 Martie 1952, după ce mi se respinsese contestația ce am făcut-o la colegiul organizației de București, m'am adresat Comisiei de Control a Partidului, sub nr.533.

Am arătat ce se întâmplase până aci și am dezvoltat motivele apelului meu.

Am fost chemată la Comisia de Control a Partidului la 14 August 1952 pentru unele precizări și am depus o completare a doua zi.

De atunci nimic !

Am făcut mai multe reveniri.

Partidul negăsind de cuviință să facă vreo confruntare, nu cunosc cine sunt acei care au livrat informațiuni tendențioase și nici motivul propriu zis care i-a determinat să facă ce au făcut.

Uneltirea, dușmănia, invidia, inconștiența și trădarea au lucrat mână în mână.

46) La 31 Decembrie 1951, odată cu aplicarea H.C.M. nr. 1478, Banca de Credit pentru Investiții denunța contractul meu de muncă.

Această hotărîre nu s'a publicat și n'am informații să se fi adus la cunoștința masei pe calea vreunei publicități, așa că în afară de svonurile contradictorii, după unii că se făceau economii bugetare, după alții că se înlăturau elementele necorespunzătoare, n'am putut ști niciodată pentru ce se desfășura contractul meu de muncă.

..// ..

Faptul că pe cartea de muncă s'a mai trecut alături de H.C.M.1478 și art.20 al.b. din Codul Muncii, nu explica mai mult măsura, dat fiind/^{ca} vremea aceia B.C.I. își extindea activitatea și nu și-o reducea.

Concluzie : N'au chemat Banca în fața comisiei pentru soluționarea litigiilor de muncă, pentru că mi-am dat seama de inutilitatea faptului.

Plecarea mea fusese hotărâtă pe alt plan.

Era destul să-mi reamintesc că la excluderea din partid, directorul general WEISS punea problema că nu mai pot rămâne în bancă, secretul băncii fiind în pericol dacă ar fi deținut de mine.

Față de felul cum ținusem cu alte sarcini până aci și nu divulgasem sau desconspirasem nimic asupra lor, secrete ca acelea privitoare la gospodăria anexă a Băncii, normarea muncii dactilografelor, repertoriul circulațiilor, regulamentul de ordine interioară, instrucțiunile privind funcționarea pompierilor voluntari, chestiuni în legătură cu misiile de litigii și repartizarea stocului de hârtie al băncii, ca să mă opresc numai la înșirarea a câtorva munci de înaltă confidențialitate de care mă onorase conducerea Băncii, constituiau de sigur secrete pe care - în mentalitatea lui WEISS, dacă le dețineam punea în pericol securitatea statului.

Si apoi la secția Plan Finanțe din C.C. de care ținusem atâția ani, când m'am prezentat n'am putut afla mai mult decât că măsurile legale trebuiesc aplicate.

Deci la această secție unde eu credeam că după atâția ani posibilitățile mele erau cunoscute și cântărite la justa lor proporție, nu mai erau decât o persoană cu care trebuia să se înceapă o restructurare.

Am acceptat situația în fața căreia eram pusă, zicându-mi că o să pot găsi de lucru și în altă parte și convinsă fiind că partidul va da de urma adevărului în toate problemele, oricât de încâlcite ar fi ele.

x

x

x

Eu am eșuat în munca de conducător, după stagiul cel mai scurt pe care l-a avut în ultimii nouă ani un tehnician în domeniul relațiilor cu străinătatea.

.. // ..

Credeam că posed o oarecare tehnicitate în această privință, dat fiind că din punct de vedere profesional pe aceste operațiuni activasem ani de-a rândul.

Socot în special că n'am posedat acel tact și acea suplețe care trebuie să caracterizeze pe cel chemat să coordoneze munca altora și să constituie el însăși o verigă de rezim în punctele de rezistență de tracțiuni pe lanțul realizării funcțiunilor.

De aceia am fost surprinsă când în Iulie 1952, noua conducere a Băncii de Stat m'a chemat să-mi spună că a hotărât chemarea mea în postul de director al Controlului pe Bancă.

Dacă pe un sector de specialitate limitară, reușisem în așa scurt timp să ridic atâtea adversități și să ivit atâtea susceptibilități, ce s'ar fi întâmplat dacă sfera activității mele se lărgea, cuprinzând aspecte atât de importante și variate, ca munca de control a întregii activități a Băncii de Stat ?

Tov. Ministru al Finanțelor, PETRESCU, nedându-și asentimentul de numirea mea, a ferit instituția și m'a ferit și pe mine de darea, respectiv de asumarea unor răspunderi, cărora, sigur nu le puteam face față.

Acest episod a avut însă și un efect dezorientator pentru mine, pentru că una era să nu corespunzi într'o funcție de vârf și alta să ți se interzică accesul la orice altă muncă obișnuită din sectorul financiar-bancar.

Când am văzut că nu reușesc să mă plasez, m'am adresat Comitetului Central, cerând audiență.

După trei luni, răspunsul ce mi se dădea avea să adâncească descumpănirea mea. L'am primit după aceia confirmat în aceia prin Banca de Credit și Investiții. Rezultă metoda că dacă deviatorii au greșit, în cazul înlăturării mele din Bancă, măsura luată de ei fusese bine luată.

Iată-mă aruncată dintr'o categorie mai grea decât puteam să-mi închipui.

Una sta scris pe cartea mea de muncă, alta trebuia să fie la dosar și alta realitatea.

De aci vin desigur toate răspunsurile negative la demersurile mele.

Iată dece tov.GHEORGHE GHEORGHIU DEJ m'am adresat și mă adresez Dvs. în situația grea în care mă aflu și anume de a fi privată de lucru de aproape 2 ani.

Sunt sigură că anumiți oameni mânați de _____ diferite au conceput planuri de răzbunare contra mea.

Printr'un concurs de împrejurări, în fond poate deloc întâmplător, tendințele răzбunătoare ale acestor oameni, s'au întâlnit, s'au unit, și au izbit apoi cu toată violența, vrând să mă desființeze pur și simplu.

Această acțiune dușmănoasă nu constituie desigur o excepție și e foarte explicabilă în perioada ascuțirii luptei de clasă.

Mi-este foarte greu să pricep însă cum de atâta timp, activiștii de partid, prin care s'a instrumentat desigur și cazul meu, n'au reușit să aducă la cunoștința partidului adevărul, descoperind mârșevia acestor uneltiri.

Am învățat că omul este cel mai prețios capital. Ce s'a făcut în acești ultimi 4 ani cu capitalul - om pe care-l prezint eu ?

Pentru ce am fost lovită în muncă ? Pentru ce s'a făcut din mine un parazit ? Pentru ce mi s'a minat sănătatea ? Pentru ce am fost dată pradă acestor frământări ?

Pentru că exista desigur oameni care cred că nu trebuie să dea socoteală de faptele lor, care gândesc că nu pot fi chemați să răspundă dacă prin reaua lor credință, ușurință, nepricepere sau ticăloșie lovesc în munca, sănătatea, onoarea și viața altora.

Stimate Tov.GHEORGHIU DEJ.

Rezistența mea fizică a scăzut simțitor, iar pe cea nervoasă o mențin numai grație tratamentului lunar ce fac și vieții austere ce duc.

Am totuși suficientă putere de muncă și în numele acei acestei munci care a constituit religia mea în ultimele 30 de ani, vă rog să dispuneți reintegrarea mea în câmpul muncii.

Stau la dispoziția oricărui organ de verificare indicat de Dvs. cu precizări și date suplimentare fie la toate punctele ce preced, fie la orice altă chestiune la care am participat sau la care ași avea cunoștință.

TRAIASCA PARTIDUL MUNCITORESC ROMAN

(ss) Gheorghiuța Chirtu

Dionisie Lupu nr.2, etaj 5, ap.24, Raion Stalin

Buc.16 Sept.1953

Declarație

185
18

185

Subsemnatul Guiclingher George, șeful secției
Cunoașterii Cadrelor din adun. centrală a B.P.R. - Banca
de Stat în legătură cu greutățile cauzate în munca noastră
de cadre de către tot. Președinte declar următoarele:

Trebuie ~~tot~~ clarificat de la început că tot vifli este
sub influența nesăbuită a tot. consilierilor / Rodulescu,
Iarilescu, Alexandru și hoșei / cari nici până în prezent
nu s-au debarasat de mentalitatea lor burgheză din
trecut și cari în mod firesc nu sînt muncitorești
și deci nu se pot privi decât ca dușmanii lor și a
protejaților lor. Deasemenea printre cei cari îl mai
influențează pe tot. Președinte este și fostul di. al cabinetului
Stefănescu Dumitru (hatache).

În decursul lunilor de când îndeplinesc sarcina
pe care o am, am constatat următoarele:

1) Lipsa de confidențialitate a tot. Președinte: exemplu.

În dosarul lui Rujescu Grigore, ref. Tehnic pe lângă cabinet am
găsit o declarație a acestuia în care scrie: "... am
fost chemat de tot. Președinte care mia spus: veși aranjasa-
și pe ai cu ^{partidul} ~~partidul~~, căi resp. de cadre a org. de Partid a Sănci
într-o discuție avută cu dănsul mi-a spus că este
bănuț de a fi fost legionar". - (originalul în dos. tot. Rujescu fr.)

2) Geseconsiderare față de Direcție Cadrelor: exemplu.
În remunerație rânduiri - desi anunțat din timp - nu-l
primeste pe tot. Dir Opățchi, câte 2-3 zile; sau: Frateasa
anunțate probleme prin ^{intermedie} ref. Tehnic de spec. Herda și Rodulescu
dela cabinetul dănsului. (caz recent întâmplat cu tot.
di. Adj. de Cadre Zorca)

pe caz: tot. vifli căntănd pe tot. di Opățchi și ne-
găfindu-l - dănsul fiind chemat la C.S. al P.R. - la întoarcerea
lui i-a făcut un scandal într-un ton cu totul straniu

de atitudine și tonul unui adevărat membru de
partid și conducător de instituție, deși ~~tot~~ ¹⁸⁶ cabinetul a
fost înstituit unde este tot. Director.

186

3) Cu ocazia înmânării delegațiilor tot. di. de
regiuni tot. Președințe a ținut cu dâmb și cu responsabilitate
de cadre o scurtă ședință. Nu au fost prezent la această
ședință dar știu că tot. rep. de cadre ~~și~~ întorcându-se de la
ședință au fost alarmați și descurajați de felul în
care tot. Vjpl. ~~le-a~~ vorbit despre lupta de clasă și folosirea
„tehnicienilor” hughjeji. Au fost de față între alții și tot.ii:
Omu Petrica (Galati), Tebestyiu Eugen (Oradea) (Iau. 1951)

4) La îndepărtarea din bancă a fostului profesor
Mozinschi, tot. Vjpl. a declarat că e de acord să-l punem în
disponibilitate dar că... „am așa încredere în el încât dacă
l'as trimite în electro (ca nu-mi aduc aminte precis în ce instituție)
s'ar întoarce în mod precis în țară... (poate confuzie
tot. Opachi, în fata cărui s'a exprimat.)

5) Când în toamna anului trecut au intrat în vigoare
disp. pivoare la economizarea carburanților - prima și singura
maria ocașă din circulație a fost maria cea fost pusă
la dispoziția din cadrul lor. Nu știu însă dacă aceasta a fost
făcută din inițiativa tot. Președințe sau numai cu cunoștința
sa.

6) Ultima și cea mai mare greutate pe care o avem
în munca noastră ^{este} că problemele de cadre se rezolvă
într-un mod mediu sau rău și numai desfa-
când contractul de muncă direct de tot. Președințe,
dar tot. din Opachi nu are dreptul de a da decizii pe
linie de cadre - nici măcar în problemele cele mai
mărunte. Aceasta la fel denotă neîncredere față

187-140

de la. noastră.

Greutățile și cazurile mai rar expuse 1871

Motivul pentru care în Banca de Stat mai sunt atâta
bandiți - dusmani tacite și chiar fătis ^{și regimului} - și pentru care lăstare
în cadrul lor nu poate pune în întregime în practică
lupta de clasă.

Merita lui este declarația pe care o dau și
peuneez

Gleichling

12 Martie 1951

188

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

26 iunie 1954

Oraşul Bucureşti.

Interogatoriul a început la ora 7. Interogatorul s-a terminat la ora 14.

Eu, Lt. BISTRAN IOSIF, am interogat în calitate de anchetator prim pe martorul DETRINO CONSTANTIN; născut la 27 aprilie 1907 în Bucureşti, de cetăţenie şi naţionalitate română, exclus din P.M.R., absolvent al Academiei Comerciale din Bucureşti în 1927, profesia- contabil - şeful resortului de credite la filiala I mai a Băncii de Stat, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Intrarea Bateriilor No.16. Raionul Lenin tel.4.35.45, căsătorit cu EFTIMIA NEAGU de 41 ani, casnică cu 2 copii- GHEORGHE de 18 ani- student la I.S.E.P. şi ION de 11 ani elev, cu toţii domiciliază pe Intrarea Bateriilor No.16, toig.socială; tatăl -ION DETRINO-decedat în 1918 - strungar- a avut un atelier de stringărie - mama - IOSEFINA de 77 ani, are o casă. In august 1947 s-a înscris în P.C.R. Nu a primit decoraţii. N-a făcut stagiul militar fiind singurul fiu la mamă văduvă, Nu a fost prizonier. In 1927 -Germania şi Austria. In 1931 a fost în Turcia- In 1933 a fost în Italia, Franţa, şi Elveţia. In 1937 a fost în Grecia. Nu a participat în bande sau organizaţii contra-revoluţionare. Nu a fost condamnat.

Intrebare: Când aţi intrat în bancă şi ce funcţii aţi deţinut ?

Răspuns: In bancă am intrat la 1 iulie 1928 în funcţie de diurnist la serviciul scontului. In 1929 am fost numit impegat clasa II-a - în 1932- sub şef de secţie- în 1939 am fost şef de secţie- iar în 1942 am fost numit şef de serviciu în cadrul Scontului.

In 1946 vechiul servici al Scontului s-a transformat în Dir.Creditelor avînd trei servicii- eu fiind numit şef al serviciului Controlul Creditelor. In 1947 am fost numit Director adjunct al Direcţiei Creditelor- iar în 1948 mi s-a dat funcţia de Director al Direcţiei de Credite- funcţie ce am deţinut-o pînă în septembrie 1952- cînd am fost numit

././.

șef al resortului de credite din filiala 1 mai- funcție ce am și în prezent.

Intrebare; Care a fost politica de creditare a economiei naționale - desfășurată de fosta conducere a Băncii, VIJOLI AUREL, RADULESCU GHEORGHE și ceilalți- în timp ce Dta ai funcționat în calitate de director al Dir.de credite agricole?

Răspuns; Fosta conducerea Băncii de Stat -VIJOLI AUREL și consilierul RADULESCU GHEORGHE au dus o politică dușmănoasă de creditare a economiei naționale- fapt ce a adus grave prejudicii economiei Statului.

Intrebare; Pe ce te bazezi Dta când faci asemenea afirmații?

Răspuns; Când spun că AVIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE au dus o politică dușmănoasă mă bazez pe faptul că fiind director al Dir.Creditelor Agricole din Banca de Stat- cunosc o serie de acțiuni întreprinse de către aceștia, acțiuni care au lovit în economia națională.

Intrebare; Arătați atunci pe larg care au fost acțiunile dușmănoase întreprinse de VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE în Banca de Stat?

Răspuns; Banca de Stat a practicat un sistem defectuos de planificare a creditelor prin aceea că primea declarațiile de credite direct dela întreprinderi- analizându-le în mod birocratic și centralizat - din care cauză forurile tutelare ale întreprinderilor- Ministerele și Direcțiile Generale- n-au fost antrenate în această muncă- pentru a se face o planificare justă a creditelor și pentru ca ele să răspundă într-adevăr de activitatea financiară a întreprinderilor pe care le tutelau. Acest sistem defectuos de planificare a creditelor a fost introdus în anul 1949 de către VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE care cu ocazia introducerii planului de credite au dat dispoziții ca planificarea creditelor să se facă în felul cum am arătat mai sus.

La începutul anului 1951 s-a introdus un nou sistem de planificare a creditelor- tot defectuos- care prevedea că declarațiile de credite ale întreprinderi să fie concentrate atât de către Banca de Stat cât și de Ministerele de resort. Acest sistem nu elimina deficiențele existente în planificarea creditelor deoarece în felul acesta Ministerele deasemeni nu erau antrenate suficient- în a face abaliza temeinică a necesităților de credite ale întreprinderilor și nu aveau totală răspundere asupra felului cum întreprinderile tutelate de ele, își desfășoară activitatea financiară.

Datorită acestui sistem defectuos de planificare- se întocmeau planuri de credite nereale- care n-aveau baze științifice- și care prvedeau la unele întreprinderi planificare de credite prea largi- iar la altele prea strinse.

189 / -3 -

Din această cauză întreprinderile care au beneficiat de plafoane prea largi și-au creat stocuri de materii și materiale peste cel necesar producției- immobilizându-și astfel fondul de rulment și creditul dela Bancă- ceea ce îi creau numeroase greutăți- financiare ce duceau la blocarea contului ei de decontare. Pe de altă parte alte întreprinderi erau lipsite de aceste materiale care le erau absolut necesare. Întreprinderile cărora li se planificau plafoane de credite prea mici nu puteau să-și realizeze în bune condițiuni planul de producție- de desfacere- achiziții și colectări.

Până la începutul anului 1951 conducerea băncii AUREL VIJOLI și RADULESCU GHEORGHE nu admiteau ca în cursul trimestrului să fie pășite plafoanele de credite, decît pe baza unor referate aprobate de Centrală. Din această cauză organele achiziitoare s-au colectare . care erau în situația de a nu mai avea plafoane de credite trebuiau să aștepte timp îndelungat pînă ce Centrala aproba suplimentarea plafonului de credite, în acest fel neputîndu-se îndeplini în bune condițiuni planul de colectare și achiziționare. În aceeași situație erau în general toate întreprinderile care printr-o planificare greșită se vedeau în situația de a nu avea credite.

- RADULESCU GHEORGHE a dat unităților operative ale Băncii norme rigide de fixare a scadențelor. Prin această cauză surcunsalele Băncii la fixarea scadențelor nu cereau întreprinderilor situația mișcării valorilor cu ajutorul căreia s-ar fi putut fixa scadențe juste și efectua controlul rpin leu asupra vitezei de circulație a fondurilor și a producției în general. În schimb scadențele se fixau în mod mecanic la sfîrșitul trimestrului (data expirării planului de credite) din care cauză întreprinderile nu erau stimulate în accelerarea vitezei de circulație a fondurilor și în realizarea și depășirea planului de producție.

Deasemeni nefixîndu-se o scadență justă ci una mai îndepărtată decît cea reală. Banca nu cerea rambursarea creditului imediat după terminarea ciclului de producție- aceste credite rămînînd asupra întreprinderilor timp îndelungat permiteau acestora să-și creere stocuri supranormative ceea ce duce la blocarea contului ei de decontare,

Un alt mod defectuos de acordare a creditelor- ca o consecință a greșitei planificări a creditelor și a instrucțiunilor date de RADULESCU- în dată după dotarea întreprinderilor cu fond de rulment- a fost aceea de a se face creditarea

pe elementele fondului de rulment iar nu pe obiecte așa cum prevede literatura sovietică de specialitate. Acest sistem favoriza deasemeni ceerea de stocuri supranormative în întreprinderi a unor obiecte în dauna altora (dezasortiment) din cauză că Banca nu acorda creditul specificându-se valoric cantitativ și pe sortimente obiectele din cadrul elementului creditat. Consecința acestui sistem defectuos a fost aceea că acele întreprinderi, care și-au creiat dezsortimente în stocurile de materii prime și auxiliare, au avut gîtuiri în producție, greutăți în realizarea planului de producție și înrăutățirea planului financiar.

Toate consecințele arătate mai sus ne-au fost semnalate de către organele de teren, inspectorii de credite, din sucursale în rapoartele lor periodice. (Aceste rapoarte se găsesc în dosarele direcțiilor de credite).

Pe baza acestor rapoarte - am raportat în permanență conducerii băncii - lui RADULESCU GHEORGHE și VIJOLI AUR I- prin note informative și situații concentratoare - a blocajelor - toate sesizările venite din sedii - a valorii blocajelor de conturi și a cauzelor care le determinau. Cu toate acestea nici VIJOLI AUREL și nici RADULESCU GHEORGHE n-au luat măsuri pentru a se lichida toate aceste deficiențe existente în munca băncii.

În august 1951 eu chiar am făcut o propunere în scris consilierului MORFEI VICTOR - pentru fixarea justă a scadențelor la creditele acordate sectoare or; agricultură, comerț și cooperatie. Această propunere n-a fost însă aprobată de conducerea Băncii. Deasemeni după întoarcerea dela Moscova a delegaților Băncii, când am început să se discute în comitetul Băncii proiectele de normative elaborate de Direcția Planificării și Direcțiile de credite am propus odată sau de două ori - în ședința comitetului Băncii - de față fiind MARIN LUPU - RADULESCU GHEORGHE, MORFEI VICTOR și STEFAN POPESCU ca planificarea creditelor să se facă ca în Uniunea Sovietică, adică declarațiile de credite ale întreprinderilor să se facă numai pe linia Ministerelor. Comitetul Băncii MARIN LUPU, RADULESCU și MORFEI - au admis însă punctul de vedere al Direcției Planificării a lui STEFAN POPESCU și GRPZAVESCU NICOLAE ca planificarea creditelor să se facă la fel ca și înainte pe două căi, pe motivul că Ministerele n-ar fi destul de organizate pentru ca singure să facă centralizarea creditelor.

Acest angajament era complet nejust deoarece Ministerele cunoșteau și trebuiau chiar să cunoască mai bine decât banca situația întreprinderilor tutelate de ele și nevoile reale de fonduri necesare realizării planului de producție.

Păstrîndu-se și pe mai departe sistemul defectuos de planificare pe două linii, Ministerele au rămas meantrenate pe sarcinile lor -

190 - 5 -

iar în fapt s-a continuat vechiul sistem birocratic de întocmire a planului de credite în mod centralizat de către Bancă, consecințele continuându-se să persiste așa cum am arătat mai sus.

În sectorul Cooperăției de Consum s-a practicat de către Banca de Stat un sistem de credite defectuos - prin aceea că acorda în mod mecanic credite pentru aprovizionarea cu mărfuri, fără a se face un control temeinic, dacă aceste mărfuri sunt cerute de populație - sunt ușor vandabile și dacă sunt corespunzătoare sezonului și a regiunilor respective. Creditele au fost acordate în mod larg iar scadențele n-au fost fixate în funcție de termenele planificate de vânzare a mărfurilor (viteza de circulație a mărfurilor). Banca de Stat nu a aplicat creditarea Cooperăției - prin contul special de împrumut ceea ce prevede că creditarea cooperăției să se facă pe rulajul mărfurilor și nu pe stoc - adică de a se încuraja acele cooperative mai bine gospodărite care face o vânzare mare de mărfuri în loc de a fi ajutate cu credite acelea care din cauza unei proaste conduceri își imobilizează fondurile în stocuri masive de mărfuri nevandabile și greu vandabile.

Prin contul special de împrumut se cere ca unitățile cooperatiste să participe cu cote proporționale de fonduri proprii - ceea ce le silește ca să-și realizeze planul de desfăcere - deci această cotă parte - și să nu-și imobilizeze fondurile în mărfuri necesare de populație - acestea fiind excluse dela creditare.

Banca de Stat în loc să aplice acest sistem a practicat sistemul arătat mai sus, de a acoperi cu credite stocurile mereu crescînde de unitățile cooperativelor de consum.

Astfel cînd Cooperăția primea o sarcină de desfăcere de mărfuri și din stocurile ei - Cooperăția prin ROROK SZABO și SOLYMOȘ - veneau la RADULESCU GHEORGHE sau la VIJOLI și cerea ca Banca să le acorde credite și pentru cumpărarea de mărfuri în locul acelor care li se planificase să le desfacă din stocurile ce le au, motivînd că au repartiții de mărfuri pe care trebuie să le primească și că nevînzarea celor din stoc era datorită slabei puteri de cumpărare a populației. VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE acceptau întodeauna acest punct de vedere și acordau creditele cerute de Cooperăție - acoperind prin aceasta deficiențele Cooperăției și anume; primirea fără nici-un fel de discernămint a mărfurilor industriale de proastă calitate, proasta conservare și prezentare către clienți a mărfurilor, greșita repartizare a mărfurilor fără a ține

socoteala de cerințele regiunilor și sezoanelor respective, lipsa de activitate și de spirit comercial a multor cooperative rurale care țineau închise magazinele în orele când sâtenii pușeau să le frecventeze și altele.

Deasemeni o altă metodă prin care Banca de Stat acoperea deficiențele Cooperăției - a fost aceea de a i se acorda credite intratrimetriale pentru aprovizionarea cu mărfuri în locul celor planificate să le desfacă din stocul cel avea asupra ei. Aceste credite intratrimetriale nefiind achitate la scadență erau prelungite pînă la finele trimestrului cînd erau transformate în credite ordinare.

Acordarea acestor credite intratrimetriale era complet nejustă deoarece motivul pentru care se acorda nu era pentru aprovizionare vîrf de mărfuri ci pur și simplu nerealizarea planului de desfacere din stocul propriu .

Consecința acestui sistem defectuos de creditare a Cooperăției a fost aceea că s-au imobilizat atît fondurile proprii ale Cooperăției cît și creditele luate dela Bancă în mari cantități de mărfuri - necesitate de populație .

O altă consecință a felului cum au fost acordate creditele de către Bancă - Cooperăției și a lipsei de control asupra utilizării lor a fost și slăbirea atragerii țărănimii muncitoare pe făgașul Cooperăției prin aceea că aceasta nu-și exercita în bune condițiuni sarcina schimbului dintre sat și oraș și nu-i satisfăcea necesitățile de consum (produse industriale).

Propuneri pentru înlăturarea acestui sistem de creditare a fost făcute prima dată de către referenții BONTAS DUMITRU și DRAFTA CORNEL din Dir.Creditelor Agricole. Aceștia în toamna anului 1950 au întocmit un proiect privind un nou sistem de creditare a Cooperăției - pe care l-au înaintat lui VIJOLI AUREL (Acest proiect poate fi găsit la Dir.Creditelor Agricole) BONTAS și DRAFTA au fost și pe teren la cîteva unități Cooperatiste și au experimentat acest nou sistem, însă în ultima instanță VIJOLI AUREL n-a fost de acord cu aplicarea acestui sistem nou de creditare a Cooperăției.

- O altă propunere care s-a făcut de către Dir.Creditelor Agricole de circulație și diverse, a fost acela prezentat lui RADULESCU GH. și VIJOLI AUREL în august 1951 - cu privire la un nou sistem de creditare a Cooperăției bazat pe literatura și experiența sovietică. Deși acest proiect a fost discutat la Bancă în cîteva ședințe cu consilierul sovietic care a fost de acord cu el - totuși nici acesta n-a fost aprobat și pus în practică de către RADULESCU GHEORGHE și VIJOLI AUREL.

- În materia deblocării conturilor fosta conducere a băncii VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE au dus deasemeni o politică dușmănoasă prin aceea că în loc de a antrena Ministererele și însăși întreprin-

191 - 7 -

derile să elimine cauzele de ordin economic și financiar care au provocat blocajul, s-a mulțumit în mod superficial că acorde credite cu ajutorul cărora să se plătească datoriile restante ale întreprinderilor cu conturile blocate. Acest lucru s-a făcut atât în toamna anului 1950 când s-au blocat pe moment conturile prin acordări de credite cât și în vara anului 1951 când s-a făcut compensarea unică. Prin faptul că n-au fost eliminate deficiențele ca; existența stocurilor supranormative- debitorii neîncadrați, pierderile planificate și neplanificate neacoperite, deturnările de fonduri, vărsăminte în plus la buget și altele- deblocarea conturilor a avut un caracter temporar și sporadic, blocarea conturilor crescând după aceea în măsură și mai mare.

- VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE au dus o politică dușmănoasă de favorizare și întărire a chiaburimii și de defavorizarea micilor viticultori- prin aceea că deși creditele pentru viticultori se acordau pe bază de H.C.M. și de propuneri a Ministerului de Agricultură- totuși Banca de Stat a dus o politică nejustă acordând la numeroși chiaburi- dintre care majoritatea foști ofișeri deplotați, foști comercianți și industriași- și alte elemente dușmănoase, credite mai mari decât necesitățile lor reale prin aceea că a stabilit un plafon fix de credite ce urmau să fie date viticultorilor pe hectar, fără a da instrucțiuni unităților operative ale băncii că acest plafon nu trebuie acordat mecanic ci trebuie analizat temeinic necesitatea viticultorilor de credite- și că verificările trebuie făcute pe teren de către organele de inspecție ale Băncii iar nicidecum de către organele Sfaturilor Populare cum hotărâse VIJOLI.

Despre această problemă am discutat cu VIJOLI AUREL în iarna anului 1949 în comitetul Băncii- de față fiind și NICOLAE GASPĂR, director al Dir. Creditelor Agricole- RADULESCU GHEORGHE, MORFETI VICTOR și MAZULESCU GHEORGHE,

Cu această ocazie i-am cerut lui VIJOLI să traseze ca sarcină inspectorilor Băncii ca să verifice ei pe teren situația materială a solicitanților de credite din sectorul particular. VIJOLI AUREL s-a opus acestei propuneri ale mele, hotărând ca această verificare să se facă de către notarii din comunele respective.

Consecința acestui sistem dușmănos de acordare a creditelor a fost aceea că elementele chiaburești au profitat la maximum de plafoanele de credite respective puse la dispoziția lor de către Stat- fără a contribui cu mijloacele

lor proprii- iar din cauza lipsei de control din partea organelor de control ale Băncii mulți dintre acești chiaburi au dat altă întrebuințare banilor luați de la Bancă lăsând în paragină vile.

Pe de altă parte viticultorii săraci- din cauza instrucțiunilor date de bancă să nu se acorde credite celor ce au via sub un hectar- țăranii săraci n-au primit credite iar unii dintre ei n-au putut să-și lucreze vile în bune condițiuni.

Toate aceste consecințe pe care le-am arătat mai sus ne-au fost semnalate de către unitățile operative ale Băncii în rapoartele lor periodice. Primind aceste rapoarte la centralizam și le înaintam conducerii Băncii- lui MAZULESCU GH. și apoi lui RADULESCU GH. fără însă a se lua vre-o măsură de lichidare a acestor deficiențe.

- Tot o politică dușmănoasă de favorizare a moșierimii și chiaburimii de către VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE a fost aceea că datoriile foștilor moșieri exproțiați au fost amortizate din bugetul băncii- iar printr-o circulară trimisă sediilor în cursul anului 1949 și-a dispus scoaterea din evidențele contabile ale unităților băncii a debitorilor exproțiați- iar încasarea lor să înceteze ca făcându-se numai cu aprobare specială a Centralei. Acest lucru era nejust deoarece aceste instrucțiuni au demobilizat complet organele locale ale Băncii care au încetat complet urmărirea debitorilor particulari. Pe de altă parte nu era cu nimic justificată această trimitere în centrală urmărirea debitorilor exproțiați- deoarece unitățile Băncii puteau face singure acest lucru fără aprobarea Centralei.

Consecința a fost aceea că aceste elemente dușmănoase moșieri și chiaburi nefiind urmăriți de către bancă pentru plata datoriilor lor și-au putut forma rezerve materiale- pentru a-și duce un trai mai bun iar chiaburimea neavând nevoie să-și vîndă produsele agricole pentru a-și plăti da oriile nu veneau cu ele la piață sau mențineau prețuri ridicate pe piața neorganizată.

Această politică dușmănoasă de neactivare a încasării debitorilor agricoli și viticoli particulară- VIJOLI AUREL și RADULESCU GH.- au avut-o pînă în trim.IV-1951, motivînd în permanență că nu trebuie stricată alianța dintre clasa muncitoare și țăranimea muncitoare și că din cauza secetei țăranii n-au bani de unde să plătească.

Aceste discuții au avut loc de nenumărate ori în ședințele comitetului de conducere ale Băncii cînd propuneam ca să acționăm în casarea debitorilor însă de totdeauna RADULESCU GHEORGHE nu ne admitea ca să facem acest lucru.

Dimpotrivă în perioada de pregătire a reformei bănești și pentru sabotarea acestei reforme, conducerea băncii VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE, au dat dispozițiuni exprese ca să se activeze încasarea debitorilor agricoli și viticoli.

192
-9-

Astfel, în octombrie 1951 GHEORGHE RADULESCU a dat dispoziții Direcției Creditelor Agricole printr-un concept scris - care se găsește la dosarele direcției - să se răspundă sediiilor băncii care cer relații cu privire la urmărirea unor debitori agricoli ale căror credite au rămas în restanță că pot continua urmărirea începută punându-se accentul pe țărani înstăriți (chiaburi) ca urmare la această sarcină și-au dat asemenea dispoziții sediiilor din țară ca să se activeze încasarea chiaburilor debitori.

Deasemeni o altă circulară dată de RADULESCU GHEORGHE și de către VIJOLI AUREL - prin care s-a sabotat reforma bănească a fost aceea din decembrie 1951 prin care se dădeau dispoziții categorice sediiilor băncii de a lua contact cu organele colectoare ale M.A.T.-ului pentru ca acestea să depună la bancă în contul datoriiilor viticulturilor contravaloarea vinului colectat.

În aceste feluri chiaburii viticultorii cîț și debitori agricoli chiaburi în loc să aibe asupra lor cu ocazia reformei bănești, lei vechi și datoriile neachitate la bancă - pentru ca după reformă să-și vîndă produsele pentru a-și plăti datoriile - ei au dat acești bani statului - nemaiputînd fi după aceea forțați să vie la piață cu mărfuri.

O altă măsură prin care sa sabotat reforma bănească a fost circulara dată în octombrie 1951 privind remiterea concentratoarelor de credite pe trimestrul IV. 1951. Prin această circulară se dădeau dispoziții unităților băncii ca pentru creditele ordinare să nu se mai fixeze ședințele la finele trimestrului ci mai mult scurte, iar creditele intratrimetriale acordate cooperației de consum să fie rambursate cel mai tîrziu pînă la 1 decembrie 1951.

Prin aceste dispoziții date s-a forțat vînzarea rapidă a mărfurilor din sectorul Cooperatist și din comerțul de Stat făcîndu-se să se scadă rezerva de mărfuri ale statului necesare întăririi leului nou de după reformă - retrăgîndu-se deasemeni o cantitate mare de numerar din circulație, care deasemeni a avut un efect negativ pentru reforma bănească.

- Tiu să mai menționez că fosta conducere a Băncii VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE au dus o politică dușmănoasă și prin aceia că au tergiversat definitivarea și aprobarea normativelor de credite și decontări întocmite de direcțiile de credite.

Aceste normative erau necesare pentru ca unitățile operative ale Băncii să aibe instrucțiuni clare și precise de acordare a creditelor de fixare justă a scadențelor de control al garanțiilor și al utilizării creditelor și de aplicare de sancțiuni bancare acelor întreprinderi care se abat dela dispozițiile legale în privința disciplinei financiare și de credite.

Deși în nenumărate rânduri eu am atras atenția conducerii băncii, lui VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE, în cabinetul lui VIJOLI AUREL- de a ține legătura cu conducerea Băncii Sovieto-Române Directorii CRASAVIN și SERGHEIV, care pot da un prețios ajutor băncii la definitivarea instrucțiunilor de credite și decontări- totuși VIJOLI AUREL, RADULESCU GHEORGHE și STEFAN POPESCU n-au fost de acord cu acest lucru susținând că au material de specialitate care îi poate ajuta îndeajuns și că-l poate consulta consilierul sovietic

- Cu toate că direcțiile au întocmit normativele pentru fiecare ramură de producție și au fost înaintate comitetului băncii lui MARIN LUPU și RADULESCU GHEORGHE în iulie-august 1951, totuși ele n-au căpătat forma definitivă- deoarece comitetul băncii printr-o serie de motive neîntemeiate modifica diferite pasagi- tergiversând astfel această lucrare pînă la destituirea lor.

După ce am citit cuvînt cu cuvînt prezentul proces verbal de interogatoriu și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator,
LT. I. Bistran

ss. DETRINO CONSTANTIN

193

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

193

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

26 iunie 1954

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 4 și minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 14 și minute.

Eu, Constantin Brînzaru

am interogat în calitate de anchetator prim

1. Numele DETRINO (părintele, martorul)

2. Prenumele CONSTANȚIN

3. Anul, luna și ziua nașterii 27 Aprilie 1907

4. Locul nașterii București.

5. Cetățenia Română

6. Naționalitatea Română

7. Apartenența politică Exclus din P.M.R. din ce an

8. Studii Absoluit Academia Comunistă din București în 1927
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia cantant

10. Ultimul loc de muncă și funcția

Șeful resortului de credite la Filiala 1 Mai și Zănci de Șel.

11. Ultimul domiciliu București, intrarea Bănelor nr. 16 hai. lenin Tel. 435.45.

12. Situația familială Căsătorit cu Optimia Leaga de 41 ani - căsnicie cu 2 copii
- Gheorghe de 18 ani - student la I.S.E.P. și Ian de 11 ani elev - cu totu
lor, domiciliu și ocupația) la intrarea Bănelor nr. 16.

13. Origina socială Tatăl Ion Detrino decedat în 1918 Țungare - a avut un atelier de
strungărie - mama - Isabela de 74 ani - are o casă
1944 și în prezent) (așezarea părinților până la 23 August

14. Activitatea politică până în 1947 În August 1947 s. a înscris în P.C.R.
(în ce partide politice a fost)

Participare în alegeri)

A participat în toate alegerile.

Semnătura,

Detri

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale

nu.

(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție

*a făcut țagăz militar
fiind singurul fiu la mamă văduvă.*

17. Dacă a fost prizonier

nu.

(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce

*În 1937 Germania și Austria
În 1931 a fost în Turcia - În 1933 a fost în Italia Franța și Elveția - În 1937 a fost în Grecia*

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

nu.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat

nu.

Intrebare: Când a-l intrat în Banca și a-l delinș?

*Răspuns: În Banca am intrat la 1 Iulie 1928 în funcție de
Șiurmist la serviciul scontului. În 1929 am fost numit în șefat
alora - în 1932 subșef de secție - în 1939 am fost șef de secție - iar în
1942 am fost numit șef de serviciu în cadrul scontului.*

*În 1946 biroul servici al scontului s-a transformat în Direcția creditelor
având trei servicii - eu fiind numit șef al serviciului controlul
Creditelor. În 1947 am fost numit Director adjunct al Direcției
Creditelor - iar în 1948 am s-a dat funcția de Director al
Direcției de Credite - funcție ce am deținut-o până în
Septembrie 1952 - când am fost numit Director adjunct la
Filiala Henis - iar în Octombrie 1953 am fost numit șef al resortului
de credite din filiala 1 Mei - funcție ce eram și în prezent.*

Semnatara,

Chelbuz

Urmare: Intrebare: Care a fost politica de creditare a Economiei Nationale - desfasurata de fost conducere a Banii - Vijoli Aurel Radulescu, George si alti. in timp ce D^{ca} ai functionat in calitate de Director al Directiei de credite agricole?

Raspuns: Tasta conducere a Banii de stat - Vijoli Aurel si Comiserul Radulescu George au dus o politica durmanoasa de creditare a Economiei Nationale - fapt ce a adus grave prejudicii economiei statului.

Intrebare: Pe ce te bazezi D^{ca} cand faci asemenea afirmatii?

Raspuns: Cand spun ca Vijoli Aurel si Radulescu George au dus o politica durmanoasa ma bazez pe faptul ca fiind Director al Directiei Creditelor Agricole din Banca de Stat - cunosc o serie de actiuni intreprinse de catre acestia actiuni care au lovit in Economia Nationala.

Intrebare: Pretati atunci pe larg care au fost actiunile durmanoase intreprinse de Vijoli Aurel si Radulescu George in Banca de Stat?

Raspuns: Banca de Stat a practicat un sistem de defectuos de planificare a creditelor prin aceea ca pina la declaratiile de credite direct dela intreprinderi - analizandu-le in mod birocratic si centralizat - din care cauza s-au produs tutelarile ale intreprinderilor - Ministerale si Directiile Generale - si-au fost antrenate in aceasta munca - pentru a se face o planificare justa a creditelor - si pentruca ele nu raspundea intradunar de activitatea financiara a intreprinderilor pe care le tuteleau.

Acest sistem defectuos de planificare a creditelor a fost introdus in anul 1949 de catre Vijoli Aurel si Radulescu George care in ocazia introducerii planului de credite au dat dispozitii ca planificarea creditelor sa se faca in plinul cum am aratat mai sus.

La inceputul anului 1951 s-a introdus un nou sistem de planificare a creditelor - tot defectuos - care prevedea ca declaratiile de credite ale intreprinderilor sa fie concentrate

Semnatura: *[Signature]*

Urmare: atât de către Banca de Stat cât și de Ministerele de resort. Acest sistem nu elimina deficiențele existente în planificarea creditelor și în felul acesta Ministerele de asemenea nu erau antrenate suficient - în a face analiza tehnică a necesității de credite ale întreprinderilor și nu aveau totală răspundere asupra felului cum întreprinderile tuteate de ele, și ni deserviră activitatea financiară.

Datorită acestui sistem defectuos de planificare - se întindeau planuri de credite nereale, care nu aveau baze științifice - și care prevedeau la unele întreprinderi plășare de credite prea largi - iar la altele prea strânte.

Din această cauză întreprinderile care au beneficiat de plășare prea largi - și-au creat stocuri de materii și materiale peste cele necesare producției - immobilizându-și astfel fondul de rulment și creditul băncii. Baniș - care îi creau numeroase greutăți financiare educându-le la blocarea contului și de decontare. Pe de altă parte alte întreprinderi erau lipsite de aceste materiale care le erau absolut necesare.

Întreprinderile cărora li s-a planificau plășare de credit prea mici, nu puteau să-și realizeze în bune condițiuni planul de producție - de desfacere - achiziții și colectări.

Până la începutul anului 1951 conducerea Băncii Sijoișului și Kădubacu Sherghe nu admiteau ca în cursul trimestrului să se de pârte plășare de credite - decât pe baza unor referate aprobate de Centrală. Din această cauză organele achizițoare și colectoare - care erau în situație de a nu mai avea plășare de credite trebuiau să aștepte timp îndelungat până Centrala aproba suplimentarea plășării de credite, în acest fel neputându-și desfășura în bune condițiuni planul de achiziție și achizițoare. În altele situații erau în general toate întreprinderile care pînă la planificare greșită

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Letia

-195-

Urmare: se vedea în situație de a nu avea credite.

- Rădulescu George a dat unităților operative ale Băncii norme rigide de fixare a scadențelor. Din această cauză măsurile Băncii la fixarea scadențelor nu erau întreprinderile în situație mișcării valorilor cu ajutorul cărora s-ar fi putut fixa scadențele just și efectua controlul prin lei asupra vitezei de circulație a fondurilor și a producției în general. În schimb scadențele se fixau în mod mecanic la sfârșitul trimestrului (data expirării planului de credite) din care cauză întreprinderile nu erau stimulate în accelerarea vitezei de circulație a fondurilor și în realizarea și depășirea planului de producție.

De asemenea neglijându-se o scadență justă și una mai îndepărtată decât cea reală. Banca nu cere rambursarea creditului imediat după terminarea ciclului de producție - aceste credite rămânând asupra întreprinderilor timp îndelungat permiteau acestora să-și crească stocuri supra-normative ceea ducea la plătirea contului și decontarea.

Un alt mod defectuos de acordare a creditelor - ca o consecință a greșitei limitări a creditelor și a instrucțiunilor date de Rădulescu - îndată după dotarea întreprinderilor cu fond de rulment - a fost aceea de a se face creditarea pe elementele fondului de rulment iar nu pe obiecte așa cum prevede literatura sovietică de specialitate. Acest sistem favoriza de asemenea creșterea de stocuri supra-normative în întreprinderi - o umor direct în dauna altora (dezasortiment) din cauză că Banca nu acordă creditul și nici când nu se valoric cantității și pe activitate obiectele din cadrul elementului creditat. Consecința acestui sistem defectuos a fost aceea că unele întreprinderi care și-au creat dezsortimente în stocurile de materii prime și auxiliare au avut gătuiri în producție greutăți în realizarea planului de producție și în rambursarea

Semnătura,

Urmare: planului financiar.

Toate consecințele arătate mai sus ne-au fost semnificate de către organele de teren, inspectorii de credite, din recursul în rapoartele lor periodice. (Aste rapoarte ne găsesc în dosarele directorilor de credite)

Pe baza acestor rapoarte - am raportat ^{în permanență} conducerei băncii - lui Rădulescu Ghorghe și Vijoli Aurel - prin note informative și ritualuri concentratoare - a blocajelor - toate senzațiile venite din sedii - a valorii blocajelor de conturi și a conștientizării care le determinau. Cu toate acestea încă Vijoli Aurel și Rădulescu Ghorghe n-au luat măsuri pentru a ne lichida toate aceste deficiențe existente în munca băncii.

În August 1951 eu chiar am făcut o propunere în scris Consiliului Morpei Victor - pentru fixarea juto a scadențelor la creditele acordate sectoarelor: agricultură, comerț și cooperativă. Asta propunere n-a fost însă aprobată de conducerea Băncii.

Deasemenea după întoarcerea de la Moscova a delegaților Băncii, când au început să se discute în comitetul băncii proiectele de normative elaborate de Direcția Planificării și Direcțiile de credite am propus odată sau de două ori - în sedințele comitetului băncii - de fapt fiind Marin Lupu - Rădulescu Ghorghe Morpei Victor și Ștefan Popescu ca planificarea creditelor să se facă ca în Uniunea Sovietică. adică declarațiile de credite ale întreprinderilor să se facă numai pe linia Ministerelor. Comitetul băncii Marin Lupu - Rădulescu și Morpei - au admis însă punctul de vedere al Direcției Planificării al lui Ștefan Popescu și Bogănescu și Păulea ca planificarea creditelor să se facă la fel ca și înainte pe două căi - pe materialul cu Ministerele și pe linia de organe organizate pentru a îngreuna să facă centralizarea creditelor.

Acest argument era complet nejust deoarece Ministerale

Semnătura,
Cheltescu

196

196

Urmare: cum ar fi trebuit sa nu se cunoasca mai bine oleiul
cum ar fi trebuit sa se cunoasca mai bine oleiul
Pana initiala in lipsa de resurse de stat si nevoia reale de
fonduri necesare realizării planului de productie.

Pastrându-se si pe mai departe sistemul defectuos de planificare
si de executie, Ministeriile au ramas neantrenate pe scurta
durata - iar in fapt s-a continuat vechiul sistem burocratic de
intocmire a planului de credite in mod centralizat de catre Banca,
cauza fiind continuându-se sa persiste asa cum am aratat mai
sus.

— In rețeaua Cooperatiei de Consum s-a practicat de
catre Banca de Stat un sistem de creditare defectuos - prin acia
sa acorde in mod mecanic credite pentru aprovizionarea cu
marfuri fara a se face controlul temeinic - daca aceste
marfuri sunt cerute de populatie - sunt marfuri vandabile - si daca
sunt necesare pentru dezvoltarea regiunilor respective. Creditele
au fost acordate in mod larg iar planurile n-au fost fixate
in functie de termenii planificati de vanzare a marfurilor
(intreaga de circulata a marfurilor). Banca de Stat nu a aplicat
creditarea Cooperatiei - prin contul special de imprumut care
prevedea ca creditarea cooperatiei sa se faca pe rulajul marfurilor
si nu pe stoc - adica de a se incuraja acele cooperative
mai bine gospodărite care fac o vanzare mare de marfuri
in loc de a fi ajutate cu credite acelor care din cauza unei
proaste condusuri si in utilizarea fondurilor in scopuri mari
de marfuri nevandabile si greu vandabile.

Prin contul special de imprumut se cere ca unitatile
cooperative sa participe cu cota proportionala de fonduri
proprie - ceea ce inlata ca sa nu realizeze planul de
decontare - dar acestia toti parte - si sa nu inobilizeze
fondurile in marfuri necerute de populatie - acestea fiind
excluse de la creditare.

Banca de Stat in loc sa aplice acest sistem - a practicat

SEMIOLOGIA
D. Oltuz

Urmare: sistemul arătat mai sus, de a acoperi cu credite stocurile
mereu crescânde de unităților cooperativelor de consum.

Afel când cooperativa primea o marfă de desfacere
de mărfuri și din stocurile ei - cooperativa prin Török Szabolc,
și Solymos - primeau la Kádularu Györgyi sau la Pölösi și
creau ca Banca să le acorde credite și pentru un număr de
mărfuri în locul aceluia care li se vânzau și să le desfacă
din stocurile ce le au, motivând că au repartiții de mărfuri
pe care trebuie să le vândă și că necesitatea celor din
loc era datorită stărei pătrunzătoare a populației.
Pölösi însuși și Kádularu Györgyi acceptau întotdeauna acest mod
de lucru și acordau creditele unităților de cooperativă - acoperind
prin aceasta deficiențele cooperativelor și anume: primirea fără
niciun fel de discriminare a mărfurilor industriale de proastă
calitate, proastă ambalare și prezentare către clienți și
mărfurilor, greutăți repartizare a mărfurilor și apoi a linei
socotale de vânzarea regiunilor și a seșoarei respective.
Lipsa de activitate și de spirit comercial a multor cooperative
rurale care țineau închise magazinele în zile când rătenii
puteau să le frecventeze și altele.

Deoarece o altă metodă prin care Banca de Stat
acoperea deficiențele cooperativelor - a fost aceea de a le
acorda credite în rată trimestrială pentru aprovizionarea cu
mărfuri în locul celor vânzate și să le desfacă din stocul
cel al orașului. Aceste credite în rată trimestrială nefiind
achitate la scadență erau prelungite până la finele trimestrului
când erau transformate în credite ordinare.

A acordarea acestor credite în rată trimestrială era complet
nejustă deoarece motivul pentru care se acordă nu era
pentru aprovizionare efectivă cu mărfuri și ci pur și simplu
nerealizarea planului de desfacere din stocul propriu

187

Urmare: Consecința acestui sistem defectuos de creditare a
cooperatiei a fost aceea că s-au imobilizat atât fondurile
proprie ale cooperatiei cât și creditele luate de la Banca în mari
cantități de bani funsi - necesite de populație. 197

O altă consecință a felului cum au fost acordate creditele
de către Banca Cooperatiei n-a lipsit de control asupra utilizării
lor a fost și obținerea strângerii țărănimii munitate pe
pârșorul cooperatiei prin ceea ce aceasta nu și exercita
în limite condițiilor normale obținutului dintr-un rat și oras
și nu și satisfacerea necesităților de consum (produse industriale)

Propuneri pentru înlăturarea acestui sistem de creditare au
fost făcute prima dată de către reprezentanții Bontes Dⁿⁱ și Drafta
Cornel din Direcția Creditelor Agricole. Aceștia în toamna
anului 1950 au întocmit un proiect privind un nou
sistem de creditare a cooperatiei - pe care l-au înaintat
lui Vjoli Surel. (Acest proiect poate fi găsit la Direcția Creditelor
Agricole) Bontes și Drafta au fost și pe teren în câteva
munități cooperatiste și au experimentat acest nou sistem,
însă în ultima instanță Vjoli Surel n-a fost de acord
cu aplicarea acestui sistem nou de creditare a Cooperatiei

O altă propunere care n-a făcut de către Direcția Creditelor
Agricole de executat și discutat, a fost cea prezentat lui
Rădulescu Ștefan Vjoli Surel în August 1951 - cu privire la
un nou sistem de creditare a Cooperatiei bazat pe literatură
și experiența sovietică. Dar acest proiect a fost discutat la
Banca în câteva sedințe cu comitetul sovietic Delrohotan
care a fost de acord cu el - totuși nici acesta n-a fost
evaluat și pus în practică de către Rădulescu Ștefan și
Vjoli Surel.

- În materia deltoării contruilor foto conduse a
lăunii Vjoli Surel și Rădulescu Ștefan au dus
deosebit o politică dus-mănușă prin ceea ce în

Urmare: loc de a antrenu Ministerul si în toti întreprinderile să elimine congele de ordin economic si financiar care au paralizat blocajul. Si multumit în mod superficial să acorde credite cu ajutorul cărora să se plătescă datoriile restante ale întreprinderilor cu conturile blocate. A cest lucru s-a făcut atât în toamna anului 1950 când s-au delibrat pe moment conturile prin acordări de credite cât si în vara anului 1951 când sa făcut compromisul unic.

Prin faptul că s-au fost eliminate deficiențele ca: existența stocurilor supra-normative, delibratii neîntinse pierderile planificate si neplanificate neacoperite - deturările de fonduri normativite în plus la buget si alteli - de blocarea conturilor si avut un caracter temporar si sporadic. Blocarea conturilor crescând după orice în măsura si mai mare

— Vojol Pavel si Rădulescu George au dat o politică dus măsuri de favorizare si întărire a chialuzimii si de defavorizare micilor viticultori - prin orice că desi creditele pentru viticulturi se acordau pe baza de H.C.M. si de propuneri a Ministerului de agricultură - totuși Banca de Stat a dus o politică nejustă acordând la numerar chialuzii - dintre care majoritatea fosti ofiteri delibratii fosti comercianți si industriali - si alte elemente din măsura credite mai mari decât necesitățile lor reale prin orice că a stabilit un plafon fix de credite ce urmasu să fie date viticulturilor pe hectare, lăsa a do instructiuni unităților operative ale băncii că acest plafon nu trebuie acordat mecanic ci trebuie analizat temeinic necesitatea viticulturilor de credite - si că verificările trebuie făcute pe teren de către organele de inspectie ale băncii iar nici deun de către organele Partinilor Populare cum hotărâse Vojol.

Despre aceasta problemă am discutat cu Vojol Pavel în toamna anului 1949 în comitetul Băncii - de pe la fiind si

198

198

Urmas: Niculae Gaspard - Director al Birourii Creditelor Agricole -
Rădulescu Gheorghe, Morfeș Victor și Mazilescu Gheorghe.

Cu această ocazie i-am cerut lui Vîjoli să prezinte ca sarcină
inspectorilor Băncii ca să verifice și pe teren situația materială
a solicitatorilor de credite din sectorul politicilor. Vîjoli Aurel
s-a opus acestei propuneri ale mele hotărînd ca această verificare
să se facă de către notarii din comunele respective.

Consecința acestui sistem duse-mănos de acordare a creditelor
a fost ca să elementele chibzuite au profitat la
maximum de folosurile de credite respective pe care la dispoziția
lor de către stat - până a contribui cu mijloacele lor proprii -
- iar din cauza lipsei de control din partea organelor de control
ale Băncii, mulți dintre acești chibzuiți au dat altă înțelmință
hanilor luați de la Paul Rădulescu în paragină uile.

Pe de altă parte viticultorii săraci - din cauza
instrucțiunilor date de bancă să nu se acorde credite celor
ce au via sub un hectar - țărani săraci n-au primit credite
iar unii dintre ei n-au putut să-și lucreze uile în bune condiții.

Toate aceste consecințe pe care le-am arătat mai sus
ne-au fost remnalate de către unitățile operative ale Băncii
în rapoartele lor periodice - Primind aceste rapoarte la
centralizam rile înaintea conducerii Băncii - lui Mazilescu Gh,
și apoi lui Rădulescu Ghe. fără însă a lua nicio măsură
de lichidare a acestor deficiențe.

- Tot o politică duse-mănosă de favorizare a mizeriei
și chibzuirii de către Vîjoli Aurel și Rădulescu Gheorghe a fost
aceia că datorile statului mizeri expropriati au fost amortizate
din bugetul Băncii - iar printre circulară trimisă rediilor în
anul 1949 sa dispus scateros din evidențele
contabile ale unităților hănie a debitorilor expropriati - iar
iar încorarea lor să înțete ca făcându-se numai cu
aprobarea specială a Centralei. Acest lucru era nejust

SEMNAȚURA
C. Petru

Urmare: deoarece aceste instrucțiuni au demolizat complet organele locale ale băncii care au încetat complet urmărirea delinților particulari. Pe de altă parte nu era cu nimic justificată această limitare în centrala urmărirea delinților expoziali - deoarece unitățile băncii puteau face ringușe acest lucru fără aprobarea centralei.

Consecința a fost aceea că aceste elemente dușmănoase moreri și chiar și nepriind urmării de către bancă pentru lăsa datorilor lor și au putut forma rezerve materiale - pentru a și duce un trai mai bun - iar chiar și așa neavând nevoie să și vândă produsele agricole pentru a și plăti datorii nu vinseau cu ele la piață sau mențineau puterea cîștigată pe piața organizată.

Acesta politică dușmănoasă de neactinare a încasării delinților agricoli și industriali particulari - Vîjeli Surul și Rădulescu George, au avut-o până în trimestrul IV - 1951 - motivîndu-se permanent că nu trebuie stricată alianța dintre clasa muncitoare și țărănimii muncitoare și că din cauza rețelei țărăni și-au lăsat de unde să plătească.

Astea discații au avut loc de nemeritate ori în redințele comitetului de conducere ale Băncii când propuneau ca să acționăm încasarea delinților în no. de Teleama ^{Rădulescu George} ~~nu ne~~ avîngat cu comitetul
al noului Rădulescu George

Limitează în perioada de pregătire a reformei băncii și pentru realizarea acestei reforme, conducerea băncii Vîjeli Surul și Rădulescu George au dat dispoziții exprese ca să se acționeze încasarea delinților agricoli și industriali.

Apel în Octombrie 1951 George Rădulescu a dat dispoziții Direcției creditelor agricole printr-un concept scris - care se găsește la dosarele direcției - să se răspundă redințele băncii care în relații cu privire la urmărirea unor delinți agricoli

Leto

Urmare: ale caror credite au rămas în restanță că pot continua urmărirea începută punându-se accentul pe torării instărită (chialuri) ca urmare la această rareală s-a ~~putut~~ ^{dat} asemenea dispoziții rediilor din țară ca să se activeze în sarcina chialurilor delitoci.

De asemenea o altă circulară dată de Răchulescu Gheorghe nr. de către Sig. J. Furel - prin care s-a reabilitat reforma hâneasă a fost aceea din Decembrie 1951 prin care se dădeau dispoziții categorice rediilor hânești de a lua contact cu organele colectoare ale M.A.T.ului pentru a acestea să depună la hânești în contul datorilor viticultorilor contravaloarea vinului colectat.

La aceste felii chialurilor viticultori cât și delitoci agr. col. chialuri în loc să aile asupra lor cu ocazia reformei hânești, li s-a dat să dădău rezultate la hânești - pentru a după reformă să-și vândă produsele pentru a-și plăti datorile - ei au dat oare hânești totului - nemisputând și după aceea totuși să-și la plăte cu mărfuri.

O altă măsură prin care s-a reabilitat reforma hâneasă a fost circulara dată în Octombrie 1951 privind remiterea concentratelor de credite pe trimestrul IV. 1951. Prin această circulară se dădeau dispoziții unităților hânești să pentru creditele ordinare să nu se mai fixeze scadențe la finele trimestrului ci mult mai scurte, iar pentru creditul industrial acordate cooperativei de consum să fie rambursate cel mai târziu până la 1 Decembrie 1951.

Prin aceste dispoziții date s-a fostet nănzarea rapidă a mărfurilor din sectorul cooperatist și din comerțul de stat făcându-se să se scadă referința de mărfuri de statului neuse întoviriri leului nou de după reformă - retrăgându-se desigur o cantitate mare de numeral din circulație, care desigur a avut un efect negativ pentru reforma hâneasă.

- Trebuie să mai menționăm că fosta conducere a Bănești

Urmare: Vijoli Aurel și Rădulescu Ștevoaie au dus politici
dus mânăsus și prin ceea ce au tergiversat definițiile
și aprobarea normativelor de credite și decențari întocmite
de Direcțiile de credite.

Aceste normative erau necesare pentru unitățile
operative ale băncii să aibe instrucțiuni clare și precise
de acordare a creditelor de fixare justă a scadențelor de
control al garanțiilor și al utilizării creditelor și de
aplicare de sancțiuni bănești celor întreprinderi care
se abată de la dispozițiile legale în privința disciplinei financiare
și de credite.

Deși în numeroase rânduri eu am atras atenția
conducerei băncii lui Vijoli și Rădulescu - în cabinetul lui
Vijoli Aurel - de a face legătura cu conducerea Băii
Societo-Ronome Directorii Crăciun și Serghie - care pot
da un prețios ajutor băncii la definiția născută întru
de credite și decențari - totuși Vijoli Aurel Rădulescu Ștevoaie și
Petru Popescu n-au fost de acord cu acest lucru susținând
că au material de specialitate care îi poate ajuta îndeajuns.
și că îl pot consulta comitetul Societății Rădulescu.

- Au dată că Direcțiile au întocmit normativele pentru
licențe ramură de producție - și au fost în asință comitetului
băncii lui Marin Lupu - și Rădulescu Ștevoaie în Iulie - August 1951
Totuși ele n-au căpătat forma definitivă - deoarece conținutul
băncii pînă o serie de motive neîntemeiate masiv și diferite
proșagi - tergiversând astfel această lucrare pînă la destituzia
lor.

După ce am citit cu curiozitate prezentul proces
verbal de interogatoriu și constatând că ele nu sînt corecte
întocmiți cu ele de la început de mine notă și amez papir
și penlit de mine.

Anchetator
și

Lețiu

200-

200

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul DRAGOMIRESCU VASILE, născut la 19 ianuarie 1904 în com. Aliman Reg. Constanța, fiul lui GRIGORE și ATANASIA, de profesie contabil, în prezent șeful contabilității centrale din Banca de Stat, cu domiciliul în Str. Naum Romniceanu No. 15, Raionul I.V. Stalin- telefon 2.28.20.

12 august 1954- București
Interogatoriul a început la ora 8,30.
" s-a terminat la ora 13.

Intrebare; Care a fost circulația monetară la data de 27 ianuarie 1952?

Răspuns; Circulația monetară la data de 27 ianuarie 1952 era de 44.754 milioane lei. Această cifră rezulta din situații contabilă încheiată de către serviciul Contabilității Generale a Băncii de Stat- în seara zilei de 27.I.1952.

Intrebare; Contabilitatea Generală a Băncii de Stat avea situația exactă a volumului circulației monetare aflată pe piață?

Răspuns; Contabilitatea Generală a Băncii de Stat- atunci când făcea centralizările decadale avea o situație absolut exactă a circulației monetare din țară,

Datorită faptului că la data de 28.I.1952 s-a efectuat reforma bănească, contabilitatea Generală a Băncii a stabilit circulația monetară pe data de 27.O.1952. Circulația exactă stabilită la data de 27.I.1952, a fost aceea arătată mai sus, adică 44.754 milioane lei.

Intrebare; Ce instrucțiuni ați primit dela fostul Președinte al Băncii de Stat VIJOLI AUREL, în legătură cu stabilirea circulației monetare la data de 27.I.1952?

Răspuns; După efectuarea reformei bănești din 28.I. 1952 la prezentarea situației contabile privind circulația monetară pe data de 27.I.1952- VIJOLI AUREL mi-a spus că cifra circulației monetare pe care i-am prezentat-o (44.754 milioane)

././.

nu este bună, întrucît trebuiesc adăugate la această cifră vărsămintele făcute la Unitățile Băncii de Stat- de către întreprinderi- la data de 20 și 27.I.1952- în cifra totală de 3,200 milioane (cifra dată de Sectorul Planificării Circulației Monetare din Banca de Stat reprezentînd încasările din aceste zile). Eu i-am răspuns că cifra exactă a circulației monetare este cea dată de contabilitate adică de 44 milioane - după care am plecat.

Această discuție a avut loc în cabinetul lui VIJOLI AUREL (nu-mi aduc aminte data cînd a avut loc) de față fiind și PARVU VIRGIL planificator șef la Sectorul P.C.M.).

Intrebare; Corespundea cu realitatea afirmația făcută de VIJOLI AUREL că circulația monetară prezentată de contabilitatea generală nu este cea reală.

Răspuns; Această afirmație făcută de VIJOLI AUREL nu corespunde realității întrucît circulația monetară reală și justă era cea prezentată prin situația contabilității adică 44.754 milioane lei. Această cifră reprezenta suma reală a numeralului care se afla pe piață la data de 27.I.1952 seara.

În ceea ce privește încasările din 26 și 27.I.1952 cifra nu poate fi considerată în circulație întrucît aceste sume erau în mod real vărsate la unitățile băncii de stat și se găseau în rezerva intangibilă a Băncii deoarece tot ce depășea plafoanele caselor de circulație erau trecute automat în rezerva intangibilă. Afară de aceasta chiar dacă erau în casele de circulație ale unităților Băncii ele nu se puteau considera în circulație întrucît casele de circulație ale Băncii nu erau în circulație.

Intrebare; Ce alte dispoziții ați primit dela VIJOLI AUREL în legătură cu vărsămintele făcute de întreprinderi în zilele de 26 și 27 ianuarie 1952?

Răspuns; După discuția avută cu VIJOLI AUREL- arătată mai sus- la cîtva timp- am fost chemat din nou de către VIJOLI AUREL care mi-a dat dispoziții să comunic sediilor băncii- ca să recalculeze vărsămintele făcute de către întreprinderi la data de 26 și 27. I.1952 în raport de 1/200 în loc de 1/20. Mi-a mai spus că această dispoziție a primit-o dela VASILE LUCA.

În urma acestor dispoziții am comunicat sediilor cele de mai sus.

O asemenea dispoziție era o derogare dela Hotărîrea Consiliului de Miniștri privind reforma bănească și ea a dus la o pierdere pentru întreprinderile care au depus sumele în zilele de 25 - 27.I.1952 întrucît ele au vărsat în mod normal sumele în aceste 2 zile, iar recalcularea disponibilităților din conturile lor la 1/200 făcea să li se micșoreze în mod nereal disponibilități pe care le aveau în conturile de decontare.

Conform dispozițiilor privind reforma bănească, atît datoritiile întreprinderilor față de Banca de Stat cît și dispozițiile întreprinderilor din conturile de decontare trebuiau să fie recalculate în raport de 1/20. Prin măsura luată de VIJOLU AUREL - privind recalcularea 1/200 în loc de 1/20 pentru vărsămintele făcute în zilele de 26 și 27 ianuarie 1952 - s-a adus o pagubă întreprinderilor deoarece ele erau obligate să-și plătească datoritiile în raport de 1/20 în timp ce disponibilitățile care au apărut în conturile lor de decontare pentru zilele de 26 și 27 au fost recalculate la 200.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator prim,
Lt. I. Bistran

ss. DRAGOMIRESCU VASILE

3 ex./E.M.

202

Proces-Verbal de interogator

Interviu (Martor) DRAGOMIRESCU YASILE născut la 13 ianuarie 1904

în comuna Aliman Reși Constanta - fiul lui Grigore și Atanasia de profesie contabil -
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în prezent șeful contabilității Contob din B^o de Stat cu domiciliu în Str. Naum
Râmnicuș nr. 15 Reși IV. Stalin - Telefa. 228.20.

12 august 1954

Localitatea Amureni

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.

„ s'a terminat la ora 13 și min.

Intrebare: Cum a fost circulația monetară la data de 27 ianuarie 1952?

Răspuns: Circulația monetară la data de 27 ianuarie 1952 era de 44.754 milioane lei. Acesta cifră rezulta din situația contabilă încheiată de către serviciul contabilității Generale a B^o de Stat - în seara zilei de 27 I 1952.

Intrebare: Contabilitatea Generală a B^o de Stat are ea situația exactă a volumului circulației monetare aflată pe fișă?

Răspuns: Contabilitatea Generală a B^o de Stat - atunci când făcea centralizarea decadală are o situație absolut exactă a circulației monetare din țară.

Datorită faptului că la data de 28 I 1952 s'a efectuat reforma monetară - Contabilitatea Generală a B^o de Stat a stabilit circulația monetară pe data de 27 I 1952 - circulația exactă stabilită la data de 27 I 1952 - a fost acia creată mai sus - adică 44.754 milioane lei.

Intrebare: Ce instrucțiuni ați primit de la fostul Președinte al B^o de Stat Vijelii Avrel - în legătură cu stabilirea circulației

Semnătura,

Urmare: monetare la data de 24.1.1952.

Răspuns: După efectuarea reformei monetare din 28.1.1952 cau prezentarea situației contabile privind circulația monetară pe data de 24.1.1952 - Vijeli Aurel mi-a spus că cifra circulației monetare pe care i-am prezentat (44.754 milioane) nu este bună - intuitiv trebuie adăugate la aceste cifre venămintele făcute la unitățile bănești de stat - de către întreprinderi - la data de 16 și 24.1.1952 - în cifre totale de 3200 milioane (cifra elocută de Seful Planificării Circulației monetare din B.C. de Stat referindu-se la veniturile din aceste zile) în i-am răspuns că cifra exactă a circulației monetare este un dată de cont din stat adică de 44 milioane - după care am făcut.

Această discuție a avut loc în cabinetul lui Vijeli Aurel (amintindu-mi de o dată când a avut loc) de fapt fiind în Părușu Virgil.

Planificator șef la Sectorul P.E.M.

Interogare: Care sursă de acoperire a deficitului făcut de Vijeli Aurel în circulația monetară prezentată de Contul de bilanț General nu este un vezi?

Răspuns: Această cifră făcută de Vijeli Aurel nu corespunde realității intuitiv circulația monetară reală și puțin era acoperită prin situația contabilă adică 44.754 milioane lei. Această cifră reprezintă suma reală a numerarului care se afla pe piața la data de 24.1.1952 șau.

Pe care printe în seară din 26 și 27.1.1952 cifra nu poate fi considerată în circulația intuitivă este unu în mod real întrucât la unitățile bănești de stat și se găseau în regimul interzicției a lei dintr-un tot a deșeură făcându-se conștient că circulația era în parte autoterm în regimul interzicției. După de o dată dintr-o dată erau în conștient de unitățile B.C. de stat și puteau conștient în circulația intuitivă conștient de circulația de lei nu erau în circulație.

Sennău

Urmare: Intrebare: Ce alte dispozitii a-ti primit dela Vijeli Sarel in legatura cu narsamintele facute de intreprinderi in zilele de 26 si 27 ianuarie 1952?

Raspuns: Dupa discutia avuta cu Vijeli Sarel - statete mai sus - la satua timp - am fost chemat din nou de catre Vijeli Sarel care mi-a dat dispozitii sa comunic solutiile Hotaririi - sa revalueze narsamintele facute de catre intreprinderi la data de 26 si 27 I. 1952 in raport de 1/200 in loc de 1/20. Mio mai spus ca aceste dispozitii au primit-o dela Partea buna.

In urma acestor dispozitii am comunicat solutiile ale de mai sus.

O asemenea dispozitie era o derogare dela Hotarirea Consiliului de Ministri privind reforma haneasca - si ea a dus la o pierdere pentru intreprinderile care au depus sumele in zilele de 25-27 I. 1952 intrucat ele au narsat in mod normal sumele in cete 2 zile - in revaluearea disponibilitatilor din conturile lor 1/200 fara sa li se micsoeze in mod normal disponibilitatile pe care le auau in conturile de decontare.

Ca urmare a dispozitiilor privind reforma haneasca - atat datorita intreprinderilor fata de 200 de stat cat si dispozitiile intreprinderilor din conturile de decontare trebuie sa se revalueze in raport de 1/20. Prin masura luata de Vijeli Sarel - privind revaluearea 1/200 in loc de 1/20 pentru narsamintele facute in zilele de 26 si 27 ianuarie 1952 - s-a adus o prejudiciu intreprinderilor deoarece ele erau obligate sa si potona datorile in raport de 1/20 in timp ce disponibilitatile care au apărut in conturile lor de decontare pentru zilele de 26 si 27 au fost revaluate la 200.

Dupa am citit prezentul proces verbal de interogatoriu curant cu curant si constatand ca ele vorise

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagina și de către anchetator.

Urmare: corectand totamisi cu cele declarate de mine suslin
si renunz papiri si nes'it de nimeni.

Anchetata prin

W. G. Stey

P. Brown

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martor DRĂGOMIRESCU VASILE, născut la 19 ianuarie 1904 în com. Aliman Reg. Constanța, fiul lui VASILE și ADANASIA, de profesie contabil în prezent director la Banca de Stat, cu domiciliul în București Str. Naum Rămniceanu No. 15 Raionul I.V. Stalin.

19 august 1954 - București

Interogatoriul a început la ora 8.

" s-a terminat la ora 11,30.

Intrebare; Vi se prezintă un număr de 23 de documente. Ce reprezintă acestea ?

Răspuns; Documentele ce mi-au fost prezentate de anchetă reprezintă situația încasărilor și plăților la decadele respective plus în ultima coloană a notelor, circulația monetară la data respectivă. Aceste situații reprezintă volumul circulației monetare începând de la data de 20 octombrie 1950 (44978 milioane) până la 27 ianuarie 1952/44754 milioane lei) - precum și planul de casă pe Trimestrul I 1952 încasări și plăți - defalcat în două părți. Prima parte de la 1-27.I.1952 și partea doua de la 28.I. - 31.III.1952.

Intrebare; Ce circulație monetară rezultă ca existentă la 27.I.1952 - în planul de casă ce vi s-a prezentat

Răspuns; Din planul de casă ce mi s-a prezentat rezultă ca existent în circulație la data de 27.I.1952 suma de lei 48.036 milioane. Această cifră rezultă din scăderea din volumul circulației monetare la data de 31 decembrie 1951 (51.167 milioane lei) a diferenței dintre încasările arătate ca efectuate de Bancă în perioada 1-27.I.1952 (27015 milioane lei) și plățile din aceeași perioadă (23884 milioane lei).

Intrebare; Această sumă de 48.036 milioane lei arătată ca existentă în circulație la data de 27.I.1952 este o cifră reală?

Răspuns; Această sumă de 48.036 milioane lei nu arată situația reală a circulației monetare la data de 27.I.1952 - deoarece așa cum am arătat în declarațiile mele anterioare precum și cum rezultă din documentele ce mi-au

fost prezentate de organele de anchetă la pag.22- circulația monetară reală la data de 27.I.1952- arătată de contabilitatea generală a Băncii este de 44.754 milioane lei.

Intrebare; Arătați cum s-a ajuns prin planul de casă la suma de 48.036 milioane lei.

Răspuns; La această cifră s-a ajuns adăugându-se la circulația reală-(așa cum rezultă din cifrele contabilității) în sumă de 44.754 milioane lei- încasările din zilele de 26 și 27 dela întreprinderile care nu erau obligate să aibe deschis și care după cifrele indicate de Sectorul P.C.M.- reprezentau 3.282 milioane lei.

Astfel din încasările reale efectuate de Bancă în perioada 1-27.I.1952 în valoare de 30.297 milioane lei s-a scăzut încasările din 26 și 27.I.1952 în sumă de 3.282 milioane lei și au dat ca încasări pe perioada 1-27.I.1952 suma de lei 27.015 milioane.

Această sumă nereală de 27.015 milioane- raportată la plățile efectuate de Bancă în aceeaș perioadă de 23.884 milioane lei- dă un sold de 3.131- care arată în mod nejust că circulația monetară la data de 27.I.1952 ar fi de 48.036 milioane lei și nu 44.754 cît reprezintă cifra reală a circulației monetare - după datele contabilității.

Dupăce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespond întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator,
Lt.I.Bistran ,

ss. DRAGOMIRESCU VASILE

205

205

Proces-Verbal de interogator

Arestat Maștor DRAGOMIRESCU VASILE născut la 19 Ianuarie 1904 în comuna Aliman Reg. Constanța - fiului Varilei Atanasia - de profesie contabil în prezent Director la B.º de Stat - cu domiciliu în București Str. Naum Romanovici nr. 75 Bai IV. Stalin.

19 august 1954

Orașul București.

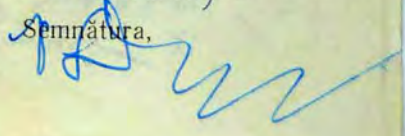
Interogatoriul a început la ora 8 - și min.
„ s'a terminat la ora 11 și 20 min.

Intrebare: Vi se prezintă un număr de 23 de documente. Ce reprezintă acestea?

Răspuns: Documentele ce mi-au fost prezentate de ancheta reprezintă situația încasărilor și plăților la decadele respective plus în ultima colană a notelor, circulația monetară la data respectivă. Aceste situații reprezintă volumul circulației monetare începând dela data de 20 Octombrie 1950 (44.978 milioane) până la 27 ianuarie 1952 (44.954 milioane lei) - pe urma și planul de casă pe Trimestrul I 1952 încasări și plăți, defalcat în două părți. Prima parte dela 1-27 I 1952 și partea doua dela 28 I - 31 III 1952.

Intrebare: Ce circulație monetară rezultă ca existentă la 27 I 1952 - în planul de casă emis-a prezentat?

Răspuns: Din planul de casă ce mi-a prezentat rezultă ca existent în circulație la data de 27 I 1952 suma de lei 48.036 milioane. Această cifră rezultă din scăderea din volumul circulației monetare la data de 31 Decembrie 1951 (51.167 milioane lei) a diferenței dintre încasările arătate ca efectuate de 3^{ca} în perioada 1-27 I 1952 (27.015 milioane lei) și plățile din aceeași perioadă (23.884 milioane lei).

Semnătura,

Urmare: Intrebare: Această sumă de 48036 milioane lei arată
ca existentă în circulație la data de 27 I 1952 este o cifră reală?

Răspuns: Această sumă de 48036 milioane lei nu arată
situație reală a circulației monetare la data de 27 I 1952 - deoarece
asa cum am arătat în declarațiile mele anterioare precum
și cum rezultă din documentele ce mi-au fost prezentate de
organele de anchetă la pag. 22. - circulația monetară reală la
data de 27 I 1952 - arătată de contabilitatea generală a B^{ci} este
de 44754 milioane lei.

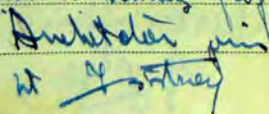
Intrebare: Arătați cum s-a ajuns prin faptul de căsa la
suma de 48.036 milioane lei?

Răspuns: La această cifră s-a ajuns adăugându-se la
circulația reală (asa cum rezultă din cifrele contabilității) în sumă
de 44754 milioane lei - înscrise din zilele de 26 și 27 ale
întreprinderilor care nu erau obligate să aibe deschis și case după
cifrele indicate de sectorul P.P.M. - reprezentau 3282 milioane lei.

Astfel din înscririle reale efectuate de B^{ci} în perioada 1-27 I 1952
în valoare de 30.297 milioane lei s-a scăzut înscririle din 26 și
27 I 1952 în sumă de 3.282 milioane lei și au dat ca
înscriri pe perioada 1-27 I 1952 suma de lei 27.015 milioane.

Această sumă mențată de 27.015 milioane - raportată la plățile
efectuate de B^{ci} în aceeași perioadă de 23.884 milioane lei - dă
un sold de 3.131 - care arată în mod nejust că circulația
monetară la data de 27 I 1952 ar fi de 48036 milioane lei și
nu 44754 cât reprezintă cifra reală a circulației monetare
- după datele contabilității.

După cum am citit prezentul proces verbal de
interogatoriu credincios cu credincios și constatând că ele
sunt corecte întocmai cu cele declarate de mine
sunt și sunt peștin și veriți de mine.

Anchetaș
și

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul FARSIROTU MIHAIL, născut la 25 mai 1914 în com.Perivoli-Macedonia-Grecia, fiul lui STERIE și VASILICHIA, de profesie contabil în prezent director general adjunct la C.E.C., cu domiciliul în București str.Vlădescu nr.11 tel.72144

13 august 1954
Localit. București
Interogatoriul a început la ora 7,30
" s-a terminat la ora 12.-

- . -

Intrebare: Care au fost depunerile de numerar în conturile de economii în cursul trimestrului IV-1951 și ianuarie 1953 ?

Răspuns: În lunile Octombrie, noiembrie și decembrie sumele atrase de CEC au fost cu mult mai mari față de lunile precedente.- Aceasta se datora în primul rând zvonurilor care au început să circule în legătură cu o eventuală stabilizare și în al doilea rând muncii de propagandă pe care au desfășurat-o organele CEC pentru atragerea economiilor și realizarea planului de atrageri.- La aceste două cauze se mai adaugă și faptul că ultimul trimestru al fiecărui an este favorabil depunerilor la C.E.C.-

În legătură cu crearea zvonurilor de stabilizare, țin să arat următoarele:

. La sfârșitul luni septembrie 1951 fostul președinte al Băncii de Stat VIJOLI AUREL a dat dispoziții sediilor Băncii de Stat de a se depune tot numerarul existent la întreprinderi, instituții, etc. la ghișeele Băncii de Stat, în urma acestei dispoziții s-a creat în rândurile populației nesiguranța în monedă statului care s-a transformat în zvonuri despre o "stabilizare momentară".-

Acest fapt s-a caracterizat pe linie de C.E.C. după informații pe care le-am primit chiar din primele zile (29-30 spt.- 1,2,3,4,5 oct.1951.) după transmiterea de către Bancă a dispoziției arătate mai sus dela unitățile noastre operative,

care ne-au sesizat că se observă depuneri de sume neobișnuit de mari ca urmare a acestor zvonuri.-

Discutînd în cadrul colectivului de conducere CEC această situație (cu SERBAN MIRON-SCURTULESCU-subsemnatul) am hotărît ca să-l sesizăm pe VIJOLI AUREL care răspundea pe linie de Ministru Adjunct la Ministerul Finanțelor de activitatea CEC.- La sesizarea făcută de MIRON SERBAN director general al CEC lui VIJOLI AUREL, acesta a răspuns că această situație nu poate constitui un fenomen de îngrijorare și coi trebuie desfășurăm mai departe munca de atragere a economiilor la CEC, cu atît mai mult cu cît eram în urmă cu realizarea planului.-

Pe baza acestor asigurări primite din partea lui VIJOLI, noi am intensificat munca de propagandă în vederea realizării planului.- Pe lîngă organele de teren obișnuite ne-am deplasat și noi în cursul lunii decembrie (subsemnatul și SERBAN MIRON) în provincie pentru control și îndrumarea muncii. Totuși svonurile au persigat și în lunile noiembrie și decembrie 1951, lucru ce a fost adus din nou la cunoștința lui VIJOLI AUREL prin MIRON SERBAN, care i-a arătat că zvonurile se mențin și că depunerile de numerar la CEC cresc în mod neobișnuit.- La aceasta VIJOLI i-a răspuns din nou să nu fim îngrijorați și să ne continuăm mai departe munca de atragere a numerarului.-

Astfel că în trimestrul IV 1951, adică în lunile oct. noiembrie și decembrie 1951, soldurile depunerilor au crescut neobișnuit de mult de la lună la lună.-

În luna ianuarie 1952 zvonurile au fost și mai insistente și s-au caracterizat pe linie de CEC printr-o avalanșă de depuner și restituiți și cu tendința de creștere a soldului.-

Ele au căpătat un caracter de masă începînd de la 18 ianuarie 1952 culminînd în ziua de 24 ianuarie 1952, cînd s-a depus după cîte îmi amintesc sume foarte mari, fiind ca sold în 24 ianuarie numai în București, în jurul sumei de 60 milioane, față de cca. 8-9-10 milioane cît a fost cu o zi înainte, adică la 23 ianuarie 1952.- Aceste sume neobișnuit de mari depuse în ziua de 24 ianuarie 1952 se datoresc faptului că magazinele fiind închise iar populația neavînd ce cumpăra, s-au îndreptat spre ghișeele CEC.-

Și în aceste zile 18-24.I.1952 VIJOLI a fost sesizat de către SERBAN MIRON în legătură cu creșterea depunerilor și insistența svonurilor de la care de fiecare dată a primit răspunsul să fim liniștiți și să ne continuăm munca normal.

207
217
După închiderea magazinelor în ziua de 24 ianuarie 1952, colectivul de conducere CEC (MIRON SERBAN, SCURTULESCU CEZAR și subsemnatul) analizând din nou situația, a ajuns la concluzia că trebuie să fie închise imediat ghișeele CEC din întreaga țară, datorită cozilor interminabile de depunători.-

Ca urmare a acestei concluzii la care a ajuns colectivul de conducere -MIRON SERBAN a luat contact personal cu VIJOLI AUREL, cărui i-a propus închiderea ghișeelor CEC, VIJOLI AUREL a interzis însă categoric luarea unei astfel de măsură.-

În dimineața aceleiași zile pentru prima dată a venit la CEC fostul ministru IACOB ALEXANDRU însoțit de fostul consilier ministerial CRAIU IOAN.- Li-s-a atras atenția de către MIRON SERBAN și subsemnatul că se necesită închiderea imediată a ghișeelor CEC la care IACOB a răspuns cu o nepăsare revoltătoare, că acest lucru nu reprezintă nimic pentru Economia Națională, neadmițând să sistăm operațiunile dela ghișeu, întrucât depunerile erau sume de ultima oră care nu puteau fi folosite la diverse cumpărături -magazinele fiind închise.-

Conducerea CEC a luat însă măsura ca la ora 19, ora închiderii ghișeelor, să închidă ghișeele și să nu fie deservite decât cei ce se găseau la acea oră în interiorul localului, indemnând publicul să vină în ziua următoare.-

Abia la ora 21 a fost chemat SERBAN MIRON la VIJOLI AUREL unde au redactat împreună o telegramă privind închiderea ghișeelor pe zilele de 25,26 și 27 ianuarie 1952, text care a fost adus de către SERBAN și l-am discutat în cadrul colectivului de conducere.-

Văzînd conținutul proiectului de telegramă, am propus să fie sistate nu numai operațiunile de economii ci toate operațiunile pe care le efectua CEC (conturile curente ale organizațiilor de masă, consemnațiuni, loterie, etc.)

Această propunere care s-a făcut lui VIJOLI AUREL a fost respinsă categoric spunînd că și Banca de Stat va avea ghișeele deschise în aceste zile.-

Ca urmare a acestui fapt, în zilele de 25,26,27 și 28.I.1952 depunerile pe conturile curente ale organizațiilor de masă inclusiv casele de ajutor reciproc, au fost extrem de mari.

Întrebare: Ce consecințe a avut depunerile masive de numerar la CEC în cursul trimestrului IV 1951 și ianuarie 1952 ?

Răspuns: Ca o consecință asvonurilor de stabilizarea monetară care a circulat în trimestrul IV/1951 și ianuarie 1952

sume care nu aveau caracter de economii, au fost sustrate aplicării legii reformei bănești. Cu atât mai mult prin neînchiderea ghișeelor CEC odată cu magazinele, lucrul interzis categoric de VIJOLI și IACOB ALEXANDRU, sumele din această zi au fost privilegiate prin efectele aplicării legii reformei bănești asupra banilor dela casele de economii prin faptul că schimbul a fost dublu față de schimbul obișnuit.-

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și constatând că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez desilit de nimeni.-

ANCHEATOR PRIM
LOCOTENENT,

SS/ M.FARSIROIU

-I. Bistran

DM/3 ex.

208

208

Proces-Verbal de interogator

Invitat (Martor) FĂRȘI ROTU MIHAIL născut la 25 Mai 1914 în Comuna

PERIVOLI - Macedonia-Grecia, fiul lui ȘTERIE și VASILICHIA - domoctor contabil - în prezent
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Director General adjuncț la C.E.C. cu domiciliu în București Str. Vlădoescu nr. 11 - B1 42144.

13 august 1954

Localitatea - București -

Interogatoriul a început la ora 7 și 30 min.

„ s'a terminat la ora 12 și - min.

Intrebare: Care au fost depunerile de numerar în conturile de economii în cursul trimestrului IV-1951 și Ianuarie 1952?

Răspuns: În lunile Octombrie, Noiembrie și Decembrie - sumele atrase de C.E.C. au fost cu mult mai mari față de lunile precedente. Acesta se datorează în primul rând zvonurilor care au început să circule începând de la 24 Septembrie 1951. în legătură cu o eventuala stabilizare - și al doilea rând munii de propagandă pe care au desfășurat-o organele C.E.C. pentru atragerea economiilor și realizarea planului de atrageri. La aceste două cauze se mai adaugă și faptul că ultimul trimestru al fiecărui an este favorabil depunerilor la C.E.C.

În legătură cu crearea zvonurilor de stabilizare ținând seama de următoarele:

- la sfârșitul lunii Septembrie 1951 - fostul președinte al B.N. de Stat Vijel Duvel a dat dispoziții rediilor B.N. de Stat de a se depune tot numerarul existent la întreprinderi, instituții etc. - la ghișeele B.N. de Stat. În urma acestei dispoziții s-a creat în rândurile populației mari zvonuri în marele:

Semnătura,

Fărșiotu

Urmare: Statului care s-a transformat în zece ani despre o
"stabilizare monetară"

Fusese fapt s-a caracterizat pe linie de C.E.C. după
informații pe care le-am primit direct din primele zile (29-30 de
1-2-3-4-5 Octombrie 1951) după înțelegerea de către țară a obligațiilor
mărețelor noastre - de la unitățile noastre operaționale care ne-au
servizat că se observă depuneri de sume nedrept de mari
ca urmare a acestui zece ani.

Discutând în cadrul colectivității de conducere a C.E.C.
acesta, studiul (cu Serban Miron - Secretarul - Subsecretarul) am hotărât
ca să-ți rezolvăm pe Vizoli Sural care răspunde pe linie
de Minister adjuț la Ministerul finanțelor de activitatea C.E.C.
la servizorul făcut de Miron Serban Directorul Grupului C.E.C.
lui Vizoli Sural, acesta a răspuns că această situație nu
poate constitui un fenomen de îngrijorare și că noi trebuie
să dispunem mai departe numai de abrogare a economiei
la C.E.C. - eu atât mai mult cu cât eram în urmă cu
realizarea planului.

Pe baza acestor arizurări primite din partea lui Vizoli
noi am intensificat munca de propagandă în vederea
realizării planului. Pe lângă organele de lucru dispunute
ne-am deplasat și noi în cursul lunii Octombrie / Subsecretarul
și Serban Miron - în provincie pentru control și îndrumarea
munții. Totuși zece ani au persistat și în luna noiembrie
și decembrie 1951 - lucru ce a fost adus din nou la
cunoștința lui Vizoli Sural prin Miron Serban - care ia
arătat că zece ani și mentin și că depuneri de milioane
la C.E.C. care în mod nedrept. La acest Vizoli i-a
răspuns din nou să nu se îngrijoreze și să recalculeze
mai departe munca de abrogare a economiei.

- Astfel că în luna noiembrie 1951 - adică în luna Octombrie.

Semnătura,

Serban Miron

Urmare: inceputul n' decembrie 1951 - soldurile depunerilor au crescut nesemnificativ 2...!)
de mult dela luna la luna.

- In luna ianuarie 1952 zvonurile au fost si mai insistente si o-au caracterizat feline de C.E.C. printr-o avalansa de depuneri si restituiri si cu tendinta de crestere a soldului.

Ele au capatat un caracter de marea incepand dela 18 ianuarie 1952 culminand in zina de 24 ianuarie 1952 - cand sa depus dupa cota ini amintite sume foarte mari - fiind ca sold in 24 ianuarie - numai in Bucuresti - in jurul sumei de 60 milioane - (cota de circa 8-9-10 milioane cota lot cu 0.2% inaintea adica la 23 ianuarie 1952). Aceste sume nesemnificative de mari depuse in zina de 24 ianuarie 1952 se datorase faptului ca magazinele fiind inchise iar populatia reanand ce ampana si-au indreptat spre ghiselele C.E.C.

Si in aceste zile - 18-24 I. 1952 Vijeli Avul a fost organizat de catre Mihail Miron - din legatura cu marea depunerilor si inritenta zvonurilor dela care de fiecare data a primit raspuns si fin linistiti si sa ne continuam munca normala.

Dupa inchiderea magazinelor in zina de 24 ianuarie 1952 - colectivul de conducere C.E.C. (Mihail Miron - Directorul Legor - Maise Ivan. si subsemnatul) analizand din nou situatia a ajuns la concluzia ca trebuie sa fie inchise imediat ghiselele C.E.C. din intreaga tara - datorita cozilor interminabile de depunatori.

Ca urmare a acestei concluzii la care a ajuns colectivul de conducere - Mihail Miron a luat contact personal cu Vijeli Avul - caruia i-a propus inchiderea ghiselelor C.E.C. Vijeli Avul a interzis inoi categoric Mironului astfel de masuri.

Tot din aceasta cauza zile pentru prima data a venit la C.E.C. Lotul Ministeriului adjuncte Lache Alexandru insotit de Lotul comitului ministerial Craiu Ion. Lis-o atenta de catre Mihail Miron si subsemnatul ca se necesita inchiderea imediata a ghiselelor C.E.C. la care Lache a raspuns cu o raspunsu rezultatoare ca acest lucru nu reprezinta nimic.

Adrian

Urmare: pentru economisirea Poliei - readmitand si notam
operatiunile obla ghiru. Cu toate ca am insistat asupra acestei
necesitati urgente - intrucat depunerile - erau sume de ultima ora
care nu puteau fi folosite la diverse activitati - magazinel
finau inchise.

Condusorul C.E.C. a luat ino manina ca la ora 19, - ora
inchiderii ghirilor, sa inchida ghirul si sa nu se deruleze
decit asa ce se gaseau la acea ora in interiorul localului
indemnand publicul sa vina in ziua urmatoare.

Acea la ora 21 a fost chemat Serban Miron la Pijoli Aurel
unde au redactat impreuna o telegrama privind inchiderea ghirilor
pe zilele de 25-26 si 27 Ianuarie 1952. - text care a fost adus de catre Miron
Serban si care a discutat in cadrul comitetului de conducere.

Pe zinau continutul proiectului de telegrama. am propus
sa se stabileasca nu numai operatiunile de economisire, ci toate
operatiunile pe care le efectua C.E.C. (conturile curente de organizatiunile
de masa - comunisti, bolsevi, etc.)

Aceasta propunere care sa se faca din Pijoli Aurel a fost
reprimata categoric spunand ca si de stat sa avea ghirul
derulsa in aceste zile.

Ca urmare a acestui fapt in zilele de 25-26-27-28 - 1952
depuunerile pe conturile curente ale organizatiunilor de masa - inclusiv
satele de ajutor reciproc au fost extrem de mici.

Intrebare: Ce consecinte a avut depunerile mici de sume la
C.E.C. in cursul trimestrului IV. 1951 si Ianuarie 1952?

Raspuns: Ca o consecinta a politicilor de stabilizare
monetara care a circulat in trimestrul IV - 1951 si Ianuarie 1952

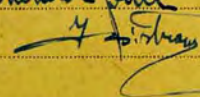
sume care nu auau caracter de economisire - au fost sustinute
aplicarii legii reformei monetare. Cu atat mai mult prin inchiderea
darea ghirului C.E.C. adica cu magazinel. In urma interzis
categori de Pijoli si Louis Alexandru - sume din aceasta zi

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscaleste de catre invinuit sau martor iar
ultima pagina si de catre anchetator.

Resistenta

Urmare: au fost privilegiate prin efectele aplicării legii reformei
 hărtoși asupra honorar de la comisiile de cenzură - prin faptul că schimbul
 a fost dublu față de schimbul obișnuit.

După am făcut prezentul proces verbal de interogatoriu
 amănunțit cu amănunțit și constatând că cele scrise corespund întocmii
 cu cele declarate de mine surdin și binez propriu și nu sînt de
 nimeni.

Închețator prin
 H.

211

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Invinuit (Martor) FLORESCU AUREL, născut la 10 februarie 1902 în comuna Rassa Reg. București, fiul lui IONITA și MANDA, de profesie contabil, cu domiciliul în București Str. Pietății No.5 tel.1.28.93.

2 iulie 1954- București

Interogatoriul a început la ora 7.

" s-a terminat la ora 12.

Intrebare; Când l-ați cunoscut pe numitul VIJOLI AUREL și ce legături a-ți avut cu acesta?

Răspuns; Pe VIJOLI AUREL l-am cunoscut în Bancă în anul 1929- eu funcționând la serviciul Trezoreriilor publice iar el la Serv.Scontului în funcție de șef de secție.

Din 1929 și pînă în 1941 n-am avut nici-un fel de relații cu VIJOLI AUREL. Din 1941 și pînă la 23 august 1944 mă întâlneam în trecere pe strada Carada câteodată cu VIJOLI AUREL, eu mergînd în imobilul central iar el la un alt imobil al Băncii.

In acest timp (1941-1944) eu luam parte la Ajutorul Roșu dînd cîte o mie de lei lunar lui ANTON ALEXANDRESCU și apoi lui VREJOIU DUMITRU și primeam România Liberă. Aceasta a fost întreaga activitate politică ce am desfășurat-o pînă la 23 august 1944. VIJOLI AUREL n-a fost niciodată la mine acasă și nici ceilalți membrii ai Uniunii Patrioților- ce activau în cadrul ajutorului roșu. N-am fost la nici-o ședință și nici la mine acasă nu s-a ținut nici-o ședință.

Deci din activitatea mea politică VIJOLI cunoștea că contribui la ajutorul roșu prin ANTON ALEXANDRESCU și că primeam ziarul România Liberă.

După 23 august 1944 n-am avut cu VIJOLI AUREL decît relații profesionale el fiind numit Președintele băncii iar eu fiind Casier Central al Băncii.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator
Lt.- I.Bistran

ss.FLORESCU AUREL

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) **FLORESCU AUREL** născut la 10 Februarie 1902
 în comuna Rano Răzi, București - fiul lui Iancu și Monda - de profesie
 contabil - cu domiciliul în București str. Pietății P. 5 et. 12893.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

2 iulie 1954

Localitatea - București

Interogatoriul a început la ora 7 și min.

„ s'a terminat la ora 12 și min.

Intrebare: Când l-ați cunoscut pe numitul Vijoli Aurel și a
 legături a-ți avut cu acesta?

Răspuns: Pe Vijoli Aurel l-am cunoscut în Banca din anul
 1929 - în funcționând la serviciul Trezorerilor publice iar el
 la serviciul bugetului în calitate de contabil.

Din 1929 și până în 1941 în-am avut nici un fel de relații
 cu Vijoli Aurel. Din 1941 și până la 23 August 1944 m-a întâlnit
 în vedere pe strada Carada întredată cu Vijoli Aurel, eu
 mergând în imobilul central iar el la un alt imobil al
 băncii.

În acest timp (1941-1944) eu eram parte la Ajutorul Rosu
 dând câte o mie de lei lunar lui Antea Alexandrescu și apoi
 lui Brejoiu Dumitru și prinseam România liberă.

Auarta a fost întreaga activitate politică ce am desfășurat -
 până la 23 August 1944. Vijoli Aurel n-a fost niciodată la el la
 mine acasă și nici ceilalți membri ai Uniunii Patrioților -
 ce activam în cadrul ajutorului roșu. N-am fost la nici o
 dechiziție și nici la mine acasă nu s-a ținut nici o reuniune.

SEMĂNĂTORA,

Urmare: Deci din activitatea mea politica. Vijoli amestecă că,
contribuie la ajutorul român prin' Anton Alexandru și
în primul rând ziarul Românica literă.

După 23 August 1944 n-am avut cu Vijoli Aurel decât
relații propriu-zise de fiind numit președintele Comisiei
de Fidei. Comisiei Centrale de Banca.

După am citit prezentul proces verbal de interogatoriu
când am văzut și constatând că cele scrise corespund
întru totul cu cele declarate de mine, mă înțeleg și
nu mă pot împuneți de nimic.

Arhivat
de G. S. I. S. I.

203

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul FLORESCU AUREL, născut la 10 februarie 1902 în com. Rassa Jud. Ialomița, fiul lui IONITA și al MANDEI, de profesie contabil, în prezent inspector la Banca de Stat- cu domiciliul în București Str. Pietății No. 5, Raionul I. V. Stalin tel. 1.28.93.

8 iulie 1954- București

Interogatoriul a început la ora 7.

" s-a terminat la ora 12.

Intrebare; Care a fost sistemul după care fosta conducere a Băncii în frunte cu VIJOLI AUREL stabilea necesarul de numeral din tezaurul Băncii precum și cantitatea de bilete de bancă ce urma să se tipărească pentru a fi puse în circulație.

Răspuns; Conducerea Băncii de Stat în frunte cu fostul președinte VIJOLI AUREL- a dus o politică pur capitalistă în problemele de emisiune și circulație bănească.

Astfel, Banca de Stat ținea în tezaur cantități de bilete de bancă și moneda a Ministerului de finanțe (hîrtie și metal) într-un procent de sută la sută în raport cu cantitatea de bilete de bancă și monedă aflată în circulație. Acest sistem a rămas încă dela fosta Bancă Națională- și s-a practicat în cadrul Băncii de Stat pînă la destituirea lui VIJOLI AUREL.

Acest sistem era complet nejust deoarece o cantitate mare de bilete în rezerva băncii atrăgea după sine creșterea nejustificată a circulației monetare- deoarece în cazul cînd s-ar fi imprimat și bătut moneda pe baza de planuri- nu s-ar fi ajuns la o rezervă așa de mare. Rezerva era necesară pentru retragerea biletelor de bancă și a Ministerului de Finanțe uzate precum și pentru pierderile pe circuit a menedelor metalice. Deasemeni se necesita pentru constituirea rezervei- un procent corespunzător creșterii circulației bănești pe baza planului de Stat. O asemenea rezervă putea să atingă anual un procent între 45-50%. În acest fel orice creștere nejustificată a circulației bănești se sesiza imediat prin rezerva băncii- și în consecință se puteau lua măsuri imediate - pentru analizarea cauzelor care au dus la o creștere nejustificată și circulației bănești- și la luarea măsurilor necesare.

.//.

Existînd în tezaurul băncii o cantitate de numerar egală cu cea din circulație nu se putea sesiza niciodată creșterea nejustificată a circulației monetare.

- Imprimarea de bilete de bancă și moneda Ministerului de Finanțe nu se face pe o bază științifică- ci cu totul anarhic- fără a se cunoaște în mod temeinic necesitățile circulației.

Astfel, Dir.Emisiunii nu cunoștea circulația bănească atît valoric (suma de numerar pus în circulație) precum și nici pe cupiuri (de 0,50,1 , 5 etc.) întrucît Dir.Emisiunii nu i s-a dat voie să cunoască aceste cifre care erau ținute numai de Dir.Contabilității.

Necunoscînd circulația bănească- Dir.Emisiunii- nu emitea numerar- decît pe baza unui calcul empiric- analizînd în mod sumar scoaterile sau întăririle din rezerva intangibilă.

În afară de aceasta Dir.Emisiunii nu ținea evidența circulației bănești pe cupiuri- astfel că nu cunoștea ce cantități de bilete uzate trebuiau retrase din circulație și care pe baza planurilor de imprimare trebuiau înlocuite.

Direcția Emisiunii nu cunoștea nici creșterea de circulație pentru a putea fi prinsă în planurile de imprimare și batere.

În afară de acestea, aceste planuri de imprimare și batere erau făcute la întîmplare pe simple discuții ce se purtau în cadrul colectivului Direcției (Directorul MOGEL- subsemnatul și POP NICULAE) fără a se analiza temeinic cantitățile necesare în funcție de circulația bănească.

VIJOLI AUREL n-a prezentat niciodată Consiliului de Miniștri spre aprobare atît proiectele de bilete de bancă ce urmau a se tipări- cît și a noilor cantități de bilete ce urmau a fi tipărite de bancă în locul celor retrase din circulație- cu toate că există Decretul de organizare a Băncii No.25- care preciza că Banca de Stat este obligată să prezinte Consiliului de Miniștri proiectele noilor bilete de bancă și implicit prin aceasta cantitățile ce urmau a fi tipărite pentru fiecare cupiură. Astfel în cursul anului 1951 VIJOLI AUREL a emis și pus în circulație bilete de tip.II-500 lei și tip III- 1.000 lei N.Bălcescu- fără a avea în prealabil la bază o hotărîre a Consiliului de Miniștri în conformitate cu decretul de mai sus. Dacă s-ar fi făcut acest lucru adică dacă s-ar fi cerut aprobarea Consiliului de Miniștri- eu în calitate de Director adjunct al Direcției Emisiunii aș fi știut de acest lucru- deoarece un astfel de H.C.M. trebuia să vină la noi la Direcție. Însă din 1949 și pînă în 1952 acest lucru nu s-a întîmplat.

Fosta conducere a băncii respectiv VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE- au dat dispoziții nejuste potrivit cărora cantitatea de numerar ce se afla în cassele de circulație ale unităților

băncii să nu fie socotite în circulație ci în afara ei. Aceasta a făcut ca atât Partidul cât și Guvernul să fi informat în mod fals cu o sumă de câteva milioane de lei cât erau în caselle de circulație prin care se arăta circulația monetară mai puțin. Astfel la 30 septembrie 1951 în casele de circulație ale băncii aflându-se circa 2 miliarde 600 milioane lei, s-a format guvernul în mod fals arătându-se o circulație monetară mai mică cu această sumă.

Tu să mai precizez că în primăvara anului 1951 mergînd la fostul Consilier RADULESCU GHEORGHE - de față fiind și MORFEI VICTOR și MARIN LUPU i-am expus părerea mea asupra necesității introducerii casselor de circulație în circulație. Atunci RADULESCU GHEORGHE m-a apostofrat spunîndu-mi că nu este justă teza mea, cerîndu-mi să mai învăț planificarea. Cu toate că și MORFEI VICTOR s-a arătat de acord cu cele susținute de mine totuși nici pînă la urmă RADULESCU n-a admis introducerea casselor de circulație în circulație.

Intrebare: Arătați ce monete mai au fost tipărite în cursul anului 1951.

Răspuns: În cursul anului 1951 s-au tipărit monete noi tip II-500 și tip III-1.000 - N. Bălcescu și s-au bătut la monetărie monedă de aluminiu de 20 lei în locul biletelor de 20 lei de hîrtie.

Astfel biletele de 500 lei au fost tipărite în serie dela începutul anului 1951 și s-au pus în circulație prin vara aceluiaș an fără a avea nici-un fel de zvonuri pe piață. În schimb moneda de 1.000 lei tip III-N. Bălcescu - deși a fost începută tipărirea ei în serie încă în luna martie 1951 - totuși s-a tergiversat în mod vădit - punerea ei în circulație pînă în decembrie 1951 deși exista un stoc suficient încă în august (circa 7 milioane bilete) - care ar fi satisfăcut circulația bănească. Deoarece de tipărirea biletelor tip III N. Bălcescu cunoșteau circa 300 de salariați (sectorul imprimării și verificării biletelor) - precum și pentru faptul că punerea lui pe piață s-a tergiversat nejustificat atîta timp s-au creat zvonuri de stabilizare. Astfel de exemplu un salariat din sectorul imprimării biletelor (nu-mi aduc însă aminte de numele lui - de acest lucru cunoaște mai bine POP NICOLAE - șeful sectorului) a fost arestat pentru faptul că a discutat în afara băncii de tipărirea acestor bilete de 1.000 lei creînd zvonuri de stabilizare.

O altă acțiune complet nejustificată a fost aceea a lui VIJILĂ AUREL de a aproba - tipărirea unei cantități

mari din cupiura de 100 și 20 lei în octomvrie 1951 deși cunoștea de faptul că peste puțin timp se va efectua reforma bănească. Prin aceasta la data reformei sau găsit în tezaurele băncii cantități mari de bilete- prin care s-a păgubit statul cu sume importante.

Intrebare; Cine se face vinovat de toate deficiențele ce le-ați arătat mai sus?

Răspuns; De toate aceste deficiențe care le-am arătat mai sus atât orientarea băncii după sistemul capitalist cât și acțiunea dusă de desconspirare a reformei bănești prebum și de pagubele aduse economiei țării se face vișovat exclusiv VIJOLI AUREL, fostul președinte al Băncii de Stat deoarece s-a pus în aplicare sistemul socialist de emisiune practicat de Gosbank- precum și pentru faptul că cunoscînd de reforma bănească n-a luat măsurile necesare- pentru a nu avea zvonuri de stabilizare precum și pentru a nu se păgubi statul așa cum am arătat mai sus.

După ce am citit prezentul prpces verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

Anchetator,
Lt. I. Bistram ,

ss.FLORESCU AUREL

Proces-Verbal de interogator

~~Interogator~~ (Martor) Florescu Aurel născut la 10 februarie 1902
 în Comuna Rara jud. Ialomița fiul lui Ionita și al Mariei - de
 profesie contabil? în prezent inspector la Banca de Stat - cu domiciliu în
 București, str. Pietății nr. 5 Raionul IV. Stalin Zelefon. 12893
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

8 iulie 1954

Localitatea - București -

Interogatoriul a început la ora 7 și min.

s'a terminat la ora 12 și min.

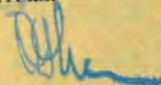
Intrebare: Care a fost sistemul după care s-a condus la
 Băncii în frunte cu Vijoli Aurel stabilirea numărului de numerar
 din tezaurul Băncii precum și cantitatea de bilete de bancă
 ce urmau să se tipărească pentru a fi puse în circulație?

Răspuns. Cândurea Băncii de Stat în frunte cu fostul
 președinte Vijoli Aurel - a dus o politică pro-capitalistă în
 problemele de emisie și circulație bănească.

Astfel - Banca de Stat ținea în tezaur cantități de
 bilete de bancă și monedă a Ministerului de finanțe (hârtie
 și metal) într-un procent de sută la sută în raport cu
 cantitatea de bilete de bancă și monedă aflate în
 circulație. Acest sistem a rămas încă de la fosta Banca
 Națională - și s-a practicat în cadrul Băncii de Stat
 până la destrucerea lui Vijoli Aurel.

Acest sistem era complet nejustificat deoarece o cantitate mare
 de bilete în rezerva băncii atrăgea după sine scutirea
 nejustificată a circulației monetare - deoarece în cazul
 când s-ar fi imprimat și hârtie monedă pe baza de

SEMNAȚURA

Urmare: planuri - nu s-ar fi ajuns la o rezerva asa de mare.
 Rezerva era necesara pentru retragerea biletelor de banca si a Ministerului de finante uzate precum si pentru pierderile pe circuit a monedei metalice. Deasemenea se necesita pentru constituirea rezervei - un procent corespunzator cresterii circulatiei hănești pe baza planului de stat. O asemenea rezerva, putea să atingă anual un procent între 45-50%.
 În acest fel oare crestere nejustificată a circulatiei hănești se sesiza imediat prin rezerva hănești - și în consecință se puteau lua măsuri imediate - pentru analiza cauzelor care au dus la o crestere nejustificată și a circulatiei hănești - și la luarea măsurilor necesare.

Existând în tezaurul hănești o cantitate de numerar egală cu cea din circulație nu se putea sesiza niciodată creșterea nejustificată a circulatiei monetare.
 - În punerea de bilete de banca și monede Ministerului de finante nu se făcea pe o bază științifică - ci cu totul anarhic - fără a se consulta în mod temeinic necesitățile circulației.

Art. 1. Direcția Emisiunii nu cunoștea circulația hănească atât valoric (suma de numerar pus în circulație) precum și nici pe cupiuri (de 0,50; 1; 5 etc) întrucât Direcția Emisiunii n-a înțeles să înscrie aceste cifre, care erau ținute numai de Direcția Contabilității.
 Recensând circulația hănească - Direcția Emisiunii nu emitea numerar - decât pe baza unui calcul empiric - analizând în mod sumar recenziile sau intrările din rezerva intangibilă.

În afară de aceasta Direcția Emisiunii nu ținea evidența circulației hănești pe cupiuri - astfel că nu cunoștea ce cantități de bilete uzate trebuiau retrase

SEMNATURA

Urmare: din circulatie si care pe baza planurilor de imprimare trebuiau inlocuite. 216

Directia Misiunii nu cunoaste nici vecherea de circulatie pentru a putea fi printa in planurile de imprimare si hateri.
- La fabrica de acestor, aceste planuri de imprimare si hateri erau facute la intamplare pe simple discutii ce se purtau in cadrul colectiunii Directiei (Directorul Mozel, subsecretul si Pop Nicolae) fara a se analiza temeinic cantitatile necesare in functie de circulatia banneasca.

- Vizolii Aurel m-a prezentat micadota Consiliului de Ministri spre aprobare ^{statii} proiectele de bilete de banca - ce urmau a se tipari - cat si a noilor cantitati de bilete ce urmau a fi tiparite de banca in cazul celor retrase din circulatie - cu toate ca exista decretul de organizare a Banii P: 25 - care preciza ca Banca de Stat este obligata sa prezinte Consiliului de Ministri proiectele noilor bilete de banca si implicit prin aceasta cantitatile ce urmau a fi tiparite pentru fiecare cuprinza. Astfel in cursul anului 1951 Vizolii Aurel a emis si pus in circulatie bilete de tip II 500 lei si tip III 1000 lei N. Bochescu fara a avea in realitate la baza o hotarare a Consiliului de Ministri in conformitate cu decretul de mai sus. Daca nu se fi facut acest lucru adica daca nu se fi avut aprobarea Consiliului de Ministri - eu in calitate de Director adjunt al Directiei Misiunii as fi stiut de acest lucru - deoarece un astfel de H.C.H. trebuia sa vina la noi la Directie - Insa din 1949 si pana in 1952 acest lucru nu s-a intamplat.

- Fosta conducere a Banii respective Vizolii Aurel si Bochescu Smerghie - au dat dispozitie nejuste potrivit carora cantitatea de numerar ce se afla in casele de circulatie ale unitatilor banne - sa nu fie recoltata

Urmare: în circulație și în afara ei. Acesta a făcut ca atât Partidul cât și Guvernul să fie informat în mod fals cu o sumă de câteva miliarde de lei ^{intervenție în circulație de înțeleasă} prin care se crește circulația monetară mai puțin. Art. 1er la 20 septembrie 1951 în ieșire de circulație ale bănii - aflându-se circa 2 miliarde 600 milioane lei. Sa informat guvernul în mod fals arătându-se o circulație monetară mai mică cu această sumă.

Țin să mai precizez că în primăvara anului 1951 mergând la fostul Consilier Rădulescu Ștevoighe - de fostă fiind și Morfeu Victor și Marin Lupu i-am expus părerea mea asupra necesității introducerii candelor de circulație în circulație. Atunci Rădulescu Ștevoighe m-a apostrofat spunându-mi că nu este justă teza mea, cerându-mi să mă mai învârt planificarea. Cu toate că și Morfeu Victor s-a arătat de abord cu cele rezultate de mine totuși nici până la urmă Rădulescu n-a admis introducerea candelor de circulație în circulație.

Intrebare: Arătați ce monede ^{mai} au fost tipărite în cursul anului 1951.

Răspuns: În cursul anului 1951 s-au tipărit monede mai tip II - 500 și tip III - 1000 N. Bălescu și sau hârtie la monetărie monedă din aluminiu de 20 lei în locul hârtiei de 20 lei de hârtie.

Art. 1er hârtiele de 500 lei au fost tipărite în serie dela începutul anului 1951 și nu au pus în circulație prin varea auluias au fărâ a crea niciun fel de zvonuri pe piață. În schimb monedă de 1000 lei tip III N. Bălescu - deși a fost în apută tipărire ei în serie încă în luna martie 1951 - totuși nu terginerat în mod vădit - punerea ei în circulație pînă în Decembrie

1951

Urmare: 1951 dinu exista un stoc suficient în ca în August (circa 7 milioane bilete) - care au fi satisfăcut circulația hâncească. Desorece de T. Jărușcu biletului 217 tip III N. Bălescu cunoscutu circa 300 de salarii din sectorul imprimării și verificării biletelor) - precum și pentru faptul că punea lui pe piață să a tergi nerost ni just. fiut atăta timp și au creat zvonuri de stabilizare. Astel de exemplu un salariat din sectorul imprimării biletelor (nu mi aduc înmă aminte de numele lui - de oest lucru cunoscut mai bine Pop Nicolae șeful sectorului) a fost aretat pentru faptul că a discutat în afara hâncei de T. Jărușcu acestor bilete de 100 lei creind zvonuri de stabilizare.

O altă acțiune complet nejustificată a fost aceea a lui Vijdi Aurel de a opri și tipărirea unei cantități mari din cupiura de 100 și 20 lei în Octombrie 1951 dinu cunoscut de faptul că jete puțin timp se na efectua reforma hâncească. Prin acestor la data reformei sau gănit în tezaurul hâncei cantități mari de bilete - prin care s-a păgălit statul cu nume importante.

Intrebare: Cine se face vinovat de toate deficiențele a b. d. arătat mai sus?

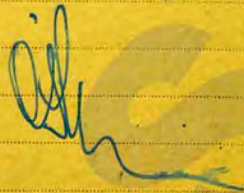
Răspuns: De toate aceste deficiențe care se am arătat mai sus atăat orientarea hâncei după sistemul capitalist cōit și acțiunile dură de obșconspirare a reformei hâncei precum și de pagubele aduse Economiei țării se face vinovat exclusiv Vijdi Aurel șeful prezidintului Băncii de Stat desorece na pus în aplicare sistemul socialist de emisiune proclamat de Goshkuș - precum și pentru faptul că, cunoscut de reforma hâncească n. a luat măsurile necesare - pentru a nu se crea zvonuri de stabilizare precum și pentru a nu se păgălit statul așa cum am arătat mai sus.

[Signature]

Urmare: După ce am citit prezentul proces verbal de
interogatoriu, cu atât mai mult mă constatăm că ele
sunt corect și întocmit cu cele declarate de mine sub
zi și în my proprie și mențit de nimeni.

Încheierea

lt. 73.189

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul GAL IOAN Dir. Ajunct Cadre în M.C.E., născut la 14 Iunie 1902 în com. Brestovăț Raionul Lugoj-Regiunea Timiș, fiul lui IOSIF și ROZALIA, căsătorit, ctg.1924 cu gradul de soldat, având studii 5 cl. elementare și 3 cl. ucenici membru P.M.R. din 1944, cu ultimul domiciliu, București Raionul I.V.Stalin Str. Popa Savu Nr. 27, declar următoarele:

În luna August 1951, fiind înștiințat de către Direcția Rel.II din M.C.E. că va pleca o delegație în Egipt în care va fi și un delegat al Băncii R.P.R., am cerut Direcției Cadrelor a Băncii de Stat telefonic ca să facă propunerea unui tovarăș corespunzător care să plece în Egipt.-

Am discutat în această privință cu tov. Dir.BUNCBUTI telefonic care mi-a comunicat că a făcut mai multe propuneri la secția Plan Finante, C.C. - P.M.R., care nu au corespuns și nu au fost aprobate.-

Din cei neapropați au fost SEGAL, NICOLESCU, ANDREESCU.

Ca la urmă s'a ajuns la propunerea lui SECASIU care a fost propus de Direcția Băncii de Stat în luna Iunie 1951, la Praga, care atunci când s'a făcut propunerea pentru Egipt se afla la Praga, și astfel a fost aprobat de către oganele competente, plecarea lui SECASIU în Comisiunea, care a plecat în Egipt.-

După ce s'a făcut a doua adresă care a fost semnată de către tov. Dir. VITEANU care în prezent girează direcția Cadrelor M.C.E.-

Menționez că prima adresă la 26 Iunie 1951, Nr. 2359 în care s'a cerut plecarea lui SECASIU, a fost semnată de către tov. IORDAN TANASE, care în prezent se găsește la Școala Ștefan Gheorghiu pe lângă C.C.- P.M.R. și care a fost directorul cadrelor în M.C.E. în acel timp.-

././.

ss/Gal Ioan.

219
11

Adresa de mai sus a fost făcută către secția 24^m)
Finanțe C.C.- P.M.R. și Protocolul Ministerului Comerțului
Exterior.-

Nu am cunoștință că direcția cadrelor din Ministerul
Comerțului Exterior să fi solicitat vreodată propuneri în
scris B.R.P.R.-ului.-

Aceasta s'a făcut totdeauna telefonic și dosarele celor
propuși au fost trimise direct dela Direcția Cadrelor a Băncii
de Stat, la Secția Plan Finanțe C.C.-P.M.R., unde s'a făcut
verificarea și aprobarea celor plecați în străinătate.-

Deci în concluzie Dir. Cadrelor din Ministerul Comer-
țului Exterior nu a făcut niciodată adresă Băncii de Stat
prin care să solicite anumiți funcționari pentru a fi trimiși
în străinătate.-

Declar și susțin, semnez propriu.-

București 17 Iunie 1952

ss/ Gal Ioan.

BN

5 ex.

Seclovretia

Cedre

Subsemnatul Gel Ioan Sir a ajuns in 2211 S.S. numit la 14 Iunie 1902. in Caus. Drestorit. Raiorul Lugoș Reziunea Timuș, fiul lui Jozif și Rosalia sositorit. pentigentul 1924. in gradul de soldat ovind studi și Cl. clamentore și 3 Cl. ucenicii membru P.M.R. din 1944. in ultimul Securichi ul, Bucuresti Raiorul 74-italie Str Popa Sami str. 27 declar uniatorele.

In luna Auguste 1951. Fund institut de catre Directia Rel II din M.S.S. ca va place a delegatie in Egipt in pare va fi și nu delegat al Băncii R. P. R. au parut Directiei Cedrelor a Băncii de stat, telefonic ca să facă propunerea unui toronș porocunșator pare să plece in Egipt.

Au discutat in aceasta privinta cu tot Part Bundeti telefonic pare mi-a comunicat ca a fiut mai multa propuneri la sectia pbur Finante S.S. P.M.R. care nu au porocunș și nu au fost aprobati.

In cei neaprobati au fost Tejel, Nicolaeș in Andrașcu.

Ca le urma să apins la propunerea lui Secșin pare a fost propus de Directia Băncii de stat in luna Iunie 1951. la Praga, pare atunci când să facut propunere pentru Egipt și afle la Praga, și astfel a fost aprobat de catre organele pentratente glocore lui Secșin in Comisiunea care a glocot in Egipt După ce se facut a doua adrese pare Gelfo

stors de mine și puzbatet numele Secșin Gelfo

a fost semnata de catre tor Srd Fiteam care
in prezent giroara Servitia Cadrelor M. C. S.
Mentionez pe prima adresa la 26 Iunie 1951.
Nr 2359 in care se cere plecarea lui Tecasin
a fost semnata de catre tor Jordan Vasile care
in prezent sa gaseste la scola Stefan Gheorghiu
Pelaugă C. S. P. M. R. si care a fost directorul cad
reilor in M. C. S. in acel timp.

Adresa de mai sus a fost facuta catre
rectia plen funanta C. S. P. M. R. si Protocolul
Ministerul Comertului Exterior.

Ma am cunoastuta ca directia cadrelor
din Ministerul Comertului Exterior sa fi soli
citata recaduta propunerii in scris. B. R. P. R. ulii

Accasta sa facut tadeuna telefonic si
dovozile celor propuneri au fost trimise direct
dela Servitia cadrelor a Princi de stat, la Sectia
Plen Funanta C. S. P. M. R unde sa facut verifi
care si aprobarea celor plecate in straiu
tate.

Sei in conclucie Sid Cadrelor din
Ministerul Comertului Exterior nu a facut
nici odata adresa Princi de stat prin care
sa sollicita anumite functionari pentru
a fi trimisi in straiutate.

Seclor si sustin semner propriu
Cuc. 17 Iunie 1952. Gal Joo

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestat GHEORGHIU GRIGORE, născut la 8 August 1905, în Galați, de profesie funcționar, căsătorit, fără copii, cu ultimul domiciliu în București str. Braziliei nr.7.-

29 Aprilie 1952, București.

Interogatoriul a început la ora

" s'a terminat "

Intrebare:

De când îl cunoști pe VIJOLI AUREL?

Răspuns:

Pe VIJOLI AUREL îl știam din vedere din anii 1933-1934, însă nu l-am cunoscut personal decât în iarna 1944 la Predeal unde mă găseam în concediu de sărbători și undebse afla și VIJOLI AUREL.-

Intrebare:

Ce orientare politică a avut VIJOLI în trecut?

Răspuns:

Personal nu știu ce orientare politică a avut VIJOLI deoarece până în 1944 nu am avut contact cu el, însă în Bancă era cunoscut ca democrat, pentru care motiv în anul 1943 a fost retrogradat din funcție.-

Intrebare:

Ce relații ai avut cu VIJOLI AUREL?

Răspuns:

Din anul 1944 până în 1950 nu am avut decât două audiențe scurte la VIJOLI, am mai încercat să iau contact cu el însă nu m'a primit. Din 1950 am colaborat mai apropiat cu VIJOLI în legătură cu operațiile direcției ce conduceam. In afara relațiilor de serviciu nu am avut alte relații în afară de faptul că cu ocazia plecării mele la Praga VIJOLI m'a rugat să-i cumpăr câte ceva de acolo.-

Intrebare:

Ce i-ai adus lui VIJOLI dela Praga?

Răspuns:

In Septembrie 1950 i-am adus lui VIJOLI dela Praga o cutie cu cartușe de vânătoare, în Noembrie 1950 i-am adus 3 metri stofă

ss.Gheorghiu Grigore

222
15
222
pentru haine, un pantalon de ski și 5-6 metri mătase naturală; în Mai sau Iulie 1951 i-am adus lo cutii cu pelicule de fotografiat.-

Intrebare:

In ce au constat relațiile de serviciu cu VIJOLI AUREL?

Răspuns:

Ori de câte ori era nevoie, în legătură cu operațiile relațiilor cu străinătatea sau când primea persoane străine mergeam la VIJOLI unde discutam și primeam instrucțiuni privitor la aceste operațiuni.-

Intrebare:

Ce prieteni și cunoscuți apropiați avea VIJOLI?

Răspuns:

Nu cunosc prieteni sau cunoscuți apropiați ai lui VIJOLI, știu că îi plăcea vânătoria unde mergea însoțit și de CAPRITA funcționar în bancă.-

Intrebare:

Ce mai cunoști din viața particulară ce o ducea VIJOLI AUREL?

Răspuns:

Nu cunosc nimic din viața particulară a lui VIJOLI.-

Intrebare:

Ce activitate a desfășurat VIJOLI AUREL în Banca de Stat?

Răspuns:

În munca de președinte al Băncii de Stat, VIJOLI AUREL nu avea o atitudine hotărâtă pe linia sarcinilor ce-i reveneau lăsând mai mult rezolvarea lor pe seama altor persoane, astfel nu-și lua răspunderea în scris față de dispozițiile pe care le dădea, dând mai mult dispoziții verbale, nu ținea ședințe de lucru cu colegii de direcție pentru a analiza și îndruma munca, operațiunile cu străinătatea le lăsa pe seama Ministerului Comerțului Exterior și nu lua atitudine în legătură cu felul în care se desfășoară aceste operațiuni, nu dădea instrucțiuni scrise ci verbale care adeseori erau incomplete și care ducea la îngreuierea muncii deasemenea când mă întorceam din străinătate depuneam lui VIJOLI câte un raport în care arătam diferite constatări făcute de mine în legătură cu operațiile ce le făceam, însă asupra cărora nici-odată VIJOLI nu referea nimic și nu lua nici o măsură. Activitatea desfășurată de VIJOLI în bancă, dovedește că nu a fost totdeauna

ss. Gheorghiu Grigore

partinică, ci a avut o atitudine dușmănoasă și de condamnare față
de sarcinile ce-i reveneau în calitatea sa de președinte al
Băncii.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.

ss.Gheorghiu Grigore

SLT.DE SECURITATE

Rus Teodor

CM/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ghiorghiu Grigore născut la 8 August 1905,
 în Galati, de profesie funcționar, căsătorit, fără copii,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 cu ultimul domiciliu în București, Str. Bragilei nr. 7.-

29 Aprilie 1952

Orașul București.-

Interogatoriul a început la ora și min.
 „ s'a terminat la „ și „

Intrebare : Se cînd îl cunoști pe Dipt. Aurel ?

Răspuns

Pe Dipt. Aurel îl știu din vreme din anul 1933-1934, însă nu l-am cunoscut personal decât în luna 1944 la Pudeal unde mă găseau în concediu de neplătire și unde reafila pe Dipt. Aurel.

Intrebare

Ce orientare politică a avut Dipt. în trecut ?

Răspuns

Personal nu știu ce orientare politică a avut Dipt. deoarece pînă în 1944 nu am avut contact cu el, însă în trecut era cunoscut ca democrot, pentru care motiv în anul 1943 a fost retrogradat din funcție.

Intrebare

Ce relații ai avut cu Dipt. Aurel ?

Răspuns

În anul 1944 pînă în 1950 nu am avut decât două audiențe scurte la Dipt. am mai încercat să

Îscălitura,

[Signature]

Urmare: eu contact cu el, nu au un la parint. În
1950 am colaborat mai apropiat cu Wjoli în legătură
cu operațiile de inspecție și conducerea. În afara relațiilor
de serviciu nu am avut alte relații în afara de faptul
că cu ocazia plecării mele la Praga Wjoli, una sugest
mi: cumpră este cara de acolo.

Întrebare

Ce i-ai adus lui Wjoli de la Praga?

Răspuns

În Septembrie 1950 i-am adus lui Wjoli de la Praga o
cutie cu cutare de vânătoare; în Decembrie 1950, i-am
adus 3 metri stofă pentru haine, un pantalon de stofă
și 5-6 metri material natural; în Iulie sau August 1951
i-am adus 10 cutii cu pelicule de fotografiat.

Întrebare

În ce au constatat relațiile de serviciu cu Wjoli în anul?

Răspuns

Am de câte ori era necesar, în legătură cu operațiile
relațiile cu stăruințele sau când primea persoane străine
me mergeam la Wjoli unde discutam și primeam în-
strucțiuni pentru la aceste operații.

Întrebare

Ce funcții și cunoștințe apropiate avea Wjoli?

Răspuns

Am cunoștințe și cunoștințe apropiate ai lui W-
joli, stii co ă plăcu vânătoare unde mergea în
st și de Răpito funcționar în banca.

Întrebare

Ce mai cunoști din viața particulară a lui Wjoli în anul?

Răspuns

Am cunoștințe din viața particulară a lui Wjoli:

Iscălitura,

W. Leon

Urmare: Interbaso

Ce activitate a desfășurat Dipl. Aurel în Banca de Stat. 225

Răspuns

În numele de președinte al Biroului de Stat, Dipl. Aurel nu avea o atitudine hotărâtă pe linia sarcinilor ce-i revăneau fiind mai mult regulat decât pe seama alte persoane, astfel nu și-a luat răspunderea în scris față de dirigiușii pe care și-a dat-o, fiind mai mult dirigit verbal, nu ținea seama de lucru cu colectarea de date pentru a analiza și instruițiunea necesară, operativitate și stăruință la lucru pe seama Abordării Quarta. Interbaso și nu lua atitudine în legătură cu felul în care se desfășurau aceste operațiuni, nu dădea instrucțiuni scris și verbale sau adeseori erau incomplete din cauza la impresiunea momentului, de aceea când era interesat din stăruință depuneam lui Dipl. Aurel câte un raport în care arătam de felite erori făcute de el în legătură cu operațiunile ce se făceau, însă amplas cărora necesitate Dipl. nu putea nici și nu lua nici o măsură. Activitatea desfășurată de Dipl. Aurel în lucrul de față cu mine a fost totalmente pasivă, și-a avut o atitudine de rezervă și de condamnare față de lucrurile ce revăneau în calitate de președinte al biroului.

Acosta inițial declarată ca de fapt și am citat-o susțin și revine.

Al. L. Șoșbu

Urmare :

Lined writing area with horizontal lines and a vertical margin line on the right side.

Iscălitura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul GHEORGHIU GRIGORE, născut la 8 August 1965, în Galați de profesie funcționar, căsătorit, fără copii, cu ultimul domiciliu în București Str. Braziliei Nr.7.-

7 Mai 1952, București

Interogatoriul a început la ora 12,15

" s'a terminat " " 14,25

Intrebare :

La interogatoriul din 29 Aprilie 1952 ai declarat că VIJOLI AUREL în calitate de președinte al Băncii de Stat, a avut o atitudine dușmănoasă și de condamnat în activitatea ce a desfășurat, arată în ce a constat activitatea lui VIJOLI în bancă prin care a dovedit o atitudine dușmănoasă față de regimu nostru de democrație populară ?

Răspuns :

Am considerat ca o politică de cadre nepartinică și dușmănoasă faptul că VIJOLI s'a înconjurat în Bancă și căuta să promoveze în munci de răspundere elemente vechi B.N.R-iste.- În ceea ce privește elementele muncitorești cum a fost cazul lui OPATSCHI fost Directorul Cadrelor din Bancă și STOIAN CONSTANTIN, căuta să se debaraseze de ei, îndepărtându-i din Bancă.- După întoarcerea dela Moscova, VIJOLI a dovedit o atitudine dușmănoasă de subapreciere a experienței sovietice, neținând nici o ședință de analiză a muncii în care să se arate metode noi de muncă, deasemenea nu a venit cu nici un instructaj sau dispoziție nouă în care să arate o linie mai bună de muncă pe baza studiului făcut de Gosbanc.- Activitatea desfășurată de VIJOLI în celelalte sectoare de muncă nu o cunosc, întrucât nu aveam nici un punct de contact pe linia celorlalte direcții.-

După ce am citit cele declarate susțin și semnez.-

SLT.DE SECURITATE,

ss/. GHEORGHIU GRIGORE

Rus.Teodor

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat George Gligor, născut la 8 August 1905, în
Jalbit, de profesie funcționar, căsătorit, fără copii, cu
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
ultimul domiciliu în București, Str. Braștilor Nr. 7

7 Mai 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 12 și 15 min.
 „ s'a terminat la „ 14 și 25 „

Intrebare: La interogatoriul din 29 Aprilie 1952 a de-
clarat că Vojol. Anel în calitate de președinte al Birou-
rii de Stat a avut o atitudine dezumană și de condamnare
în activitatea ce a desfășurat, aceluși în ce a constat
activitatea lui Vojol. în țara sa prin care a dovedit o
atitudine dezumană față de regimul nostru, de de-
precere populației?

Răspuns

Am considerat ca o furtună de cădere repetată
și dezumană faptul că Vojol. sa încercat în
București să creeze și promoveze în munici de răspunde-
re elemente vechi B.N.R. etc. În seara primate elementele
municiștine cum a fost cazul lui Opasochi fost direct-
orul Căminului din București și Strian Oroschuk, căruia să se
debarase de ei, îndreptându-i din Bucu. După întorce-
rea din Moscova, Vojol. a dovedit o atitudine dezumană
de subapreciere a experienței sovietice, netrăind nici o nevoie
de auziți a munici în care să se arate metode noi de

Iscălitura,

Coloșescu

Urmare: munca, desemenca nu a venit cu nici un instructaj
nu dispozitie noua in care sa arate o linie sau punct de
munca pe baza studiului. Fiecut la Gestauc. Activi-
tatea desfasurata de Tijol in celelalte sectoare de munca
nu o cunoosc intrucat nu aveam nici un punct de contact
pe linia celeilalte directii.

Dupa ce am citit cele de mai sus, va rog sa scrie.

Arhiepiscopul

Ep. I. Braganza

Dns

St. Rus Teodor

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

228
17
228

Arestat GHEORGHIU GRIGORE, născut la 8 August 1905, în Galați, de profesie funcționar, căsătorit, fără copii, cu ultimul domiciliu în București str. Braziliei nr.7.-

9 Mai 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 11,25.

" s'a terminat " 14,15.

Intrebare:

Care a fost politica de cadre ce a dus VIJOLI AUREL, în Banca de Stat și în ce a constatat aceasta?

Răspuns:

Politica de cadre dusă de către VIJOLI AUREL în Banca de Stat nu a fost sănătoasă și partinică, ci a fost o politică dușmănoasă și potrivnică intereselor clasei muncitoare și a regimului de democrație populară, întrucât nu s'a făcut o pregătire temeinică a celor ridicați în munci de răspundere, astfel că după puțin timp ei erau retrogradați, sub pretextul că nu corespunde în acel post, ceea ce făcea să desconsidereze elementele muncitorești. În schimb elementele dubioase și dușmănoase regimului, păstrau vechile poziții în posturi de răspundere fără a se trece la o verificare efectivă și la îndepărtarea lor. Politica dușmănoasă ce a dus VIJOLI de subminare a politicii de cadre dusă de Partid și de compromitere a elementelor muncitorești care erau ridicați în munci de răspundere, fără a i se da pregătire necesară și apoi retrogradarea sau îndepărtarea lor ca necorespunzători, a făcut ca aceștia să se descurajeze, totodată provocând și o stare de spirit nesănătoasă. În asemenea situație au fost ION MANOLESCU dela Direcția Emisiuni care a fost ridicat în postul de director adjunct la Direcția Emisiuni și apoi retrogradat, apoi GRANEA care a fost numit șeful sectorului Secretariatului Băncii și apoi retrogradat, deasemenea OPATCHI care a fost numit director al Cadrelor și după aceea îndepărtat și STOIAN CONSTANTIN care a fost numit șef de divizie la Statistică și apoi îndepărtat.- În schimb elemente dușmănoase regimului cum au fost PROCOCEANU dela Planificare, VASILE CONSTANTINESCU dela Direcția Decontări și alții au fost promovați

ss. Gheorghiu Grigore

și menținuți în funcții de răspundere în cadrul Băncii. - 229

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu, cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez liber și nesilit de nimeni. -

ss. Gheorghiu Grigore

SIT. DE SECURITATE

Rus Teodor

CM/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat, Ghiorghe Găgose, născut la 1 August
1905, în Găletii, de profesie funcționar, căsătorit fără
copii, cu ultimul domiciliu în București, în Buzilui 7.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

9 Mai 1952

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 11 și 25 min.
" s'a terminat la " 14 și 15 "

Intrebare: Care a fost politica de cede ce a dus
Popul. Avul în Banca de Stat și în ce a costat
aceasta?

Răspuns

Politica de cede dusă de către Popul. Avul
în Banca de Stat nu a fost oarecum o poli-
tici, ci a fost o politica deșănțată și pa-
trivnică intereselor clasei muncitorești și a Regimur-
lui de democrație populară, întrucât nu se făcuse
o pregătire temeinică a celor ridicat în munca de
răspundere, astfel că după puțin timp și erau
retrogradiți, nu puteau să înțeleagă și să în-
țelegă, ceea ce făcea să desconsiderăm elementele mun-
citorești. În schimb elementele deșănțate și deșănțate re-
gimului păstrau vechile prejudecăți în privința răspunde-
rii și a se ține la o verificare efectivă și la îndepăr-
tarea lor. Politica deșănțată, de ^{ce a dus Popul.} subminarea a politicii
de cede dusă de Partid și de compromiterea a element.

Amabile, ce a dus Popul. nu adăugă, se
va ști.

G. Găgose

Încălitura,

G. Găgose

Urmare: lor numărați; care erau ridicați în numele de
răspundere, fără a i se da fugătime necesară și apoi
reintegrarea sau îndepărtarea lor ca neașteptându-se; a
făcut ca acetia să se demoralizeze, totodată pro-
când și o stare de spirit nemulțumire. În asemenea
situație au fost în Chevelsen dela Direcția Evidenței
care a fost ridicat în postul de director adjunct la
Direcția Evidenței și apoi reintegrat, apoi Grunera
care a fost numit șeful secțiunii Secretariatului
București și apoi reintegrat, asemenea Opratochi care
a fost numit director al Cadetilor și după aceea înde-
partat și Stelian Constantin care a fost numit șef de
diviziune la Statistică și apoi îndepartat. În schimb
elemente de mare valoare regimului nostru au fost promovate
dela Plămălești, Nicolai Constantinescu dela Direcția
Securității și alții au fost promovați și menționați la
functii de răspundere în cadrul București.

Deși se aminte prezentul proces-verbal de in-
terogatori, curând cu siguranță și am constatat că cor-
porează în total, cu cele de laute de mine, mobil
și revuiz, liber și realitate de mine.

Arheotator,

Gen. Cheorghiu

S. H. de Securitate

Reș. Teodor

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul GHEORGHIU GRIGORE, născut la 8 August 1905 în Galați, de profesiune funcționar, căsătorit, fără copii, cu ultimul domiciliu în București Str. Braziliei Nr.7.-

12 Mai 1952,-București.-

Interogatoriul a început la ora 8,20

" s'a terminat " " 15,15

Intrebare :

La interogatoriul din 9 Mai, ai declarat că VIJOLII AUREL a dus în Banca de Stat, o politică de subminare a intereselor Partidului și de compromitere a elementelor muncitorești prin ridicarea lor în munci de răspundere, fără a li se da pregătirea necesară și apoi retrogradarea sau îndepărtarea lor ca necorespunzători, prin aceasta creind o stare de spirit nesănătoasă, arată în mod amănunțit cum s'au petrecut aceste fapte ?

Răspuns :

În legătură cu pregătirea cadrelor, sectorul de pregătire a cadrelor nu a avut un plan de felul cum muncitorii trebuie să urmeze școlile dinainte stabilit și în raport cu munca în care vor fi ridicați.- Astfel o serie de muncitori au făcut școala de arhivari și unii dintre ei o școală administrativă, după care au fost promovați inspectori de plan casă, fără ca să fi urmat o școală de contabilitate normată, cum e cazul lui BEGA NICOLAE, TEODORESCU CONSTANTIN și alții. Într-o discuție avută cu TEODORESCU în care l-am întrebat cum se descurcă în funcție de inspector plan casă, discuție ce a avut loc imediat după promovarea sa, mi-a răspuns că-i place această funcție și că merge la întreprinderea care i s'a repartizat, ascultă nevoile pe care i le spune contabilul că le are și apoi încheie referatul, deci de aici se observa că din lipsă de pregătire era străin de misiunea pe care o avea și în loc ca el să poată controla în mod efectiv care este

starea de fapt la planul de casă, asculta argumentele contabilului cu care se simțea satisfăcut.- Nu s'a făcut un plan de școlile ce trebuiesc înființate în raport cu necesitățile băncii, astfel în anul 1949 la sfârșit, a luat ființă numai o școală de arhivari, cu toate că necesitățile băncii reclamau înființarea de școli de specializare ca : contabilitate normată, tehnică de bancă, etc.-

In anul 1950 s'a mai înființat o școală administrativă și o școală de contabilitate normată pentru avansați, fără a face și un curs pentru începători.- In legătură cu pregătirea temeinică a cadrelor și în raport cu necesitățile băncii, conducerea nu a avut o preocupare, ele fiind superficiale și necorespunzătoare.- Elementele recrutate pentru a urma aceste școli profesionale nu erau întotdeauna corespunzătoare, recrutarea lor nefăcându-se într'o formă obiectivă și sănătoasă, astfel STOENESCU PETRE, MARIN CONSTANTINESCU și CONIA ALEXANDRINA, au fost recrutați să urmeze școala de acorduri, iar când au fost propuși, la cererea lui VREJOIU în Martie 1952 să plece în străinătate pentru Bulgaria, au fost respinși ca necorespunzători.- Deci în acest fel conduzia este că după ce s'au terminat cursurile școlii de acorduri cu o durată destul de mare și cheltueli cu elemente aprobate de către conducerea Băncii de a urma aceste cursuri, ne găsim în situația că nu-i putem întrebuinta în munca practică, întrucât nu corespund din punct de vedere al cadrelor.- Astfel într'un mod formal se ridicau muncitorii în diferite posturi de răspundere, fără ca în prealabil să i se dea pregătirea necesară și temeinică, ca după puțin timp să fie retrogradați din funcții ca necorespunzători, exemplu MIRCEA SIMION care a fost numit șeful sectorului mișcarea cadrelor și apoi retrogradat referent la Direcția Organizării, SLAVIC numit șef de secție la pregătirea cadrelor, retrogradat, GRANCEA șef sector la Secretariatul General al Băncii retrogradat, MANOLESCU ION numit Director Adjunct la Direcția Emisiuni și apoi retrogradat, deasemenea au fost ridicați în munci de răspundere muncitori, care după aceia chiar și îndepărta din Bancă, cazul lui STOIAN CONSTANTIN și cazul lui OPATSCHI care au venit din afara Băncii și apoi a fost îndepărtat din funcția de Director al Direcției Cadre.-

Intrebare :

In ce mod se făcea ridicarea muncitorilor în funcții de răspundere în Banca de Stat ?

..//.

ss/. GHEORGHIU GRIGORE

Răspuns :

- 233 -
He
233

Ridicarea muncitorilor în funcții de răspundere nu se făcea după un plan bine stabilit și după ce aceștia primeau pregătirea necesară funcțiunii ce i se dădea, ci la un moment dat primeam directive de la conducere să fie ridicați muncitorii în funcții de răspundere, exemplul dispoziția din Iunie 1950, când s'a cerut promovarea muncitorilor fără a se ține cont de pregătirea lor.- Apoi peste câțva timp venea altă dispoziție prin care se cerea retrogradarea tuturor celor care nu corespund inclusiv muncitorii care anterior fuseseră ridicați și care nu-și poate îndeplini funcția în bune condițiuni.- Astfel în cursul lunii Februarie 1951, la numai câteva luni de la dispoziția ce primisem pentru ridicarea muncitorilor în funcții de răspundere, am fost convocați toți directorii de către Consilierul ALEXANDRIU, unde a participat și SILVIA WEXLER din partea Organizației de Partid din Bancă.- La această ședință consilierul ALEXANDRIU vorbind din partea conducerii Băncii, a învinuit directorii că nu au curaj să arate elementele slab pregătite, referindu-se la muncitorii ridicați în funcții cu câteva luni înainte și să propună retrogradarea lor.- După expunerea consilierului ALEXANDRIU, a vorbit SILVIA WEXLER care a vorbit că nu trebuie să ne apucăm acum să retrogradăm muncitorii ce i-am ridicat doar de câteva luni ci dimpotrivă trebuiesc ajutați în muncă pentru a corespunde și că trebuie să ne orientăm a retrograda numai elementele necorespunzătoare totalmente.- Ca urmare toți directorii au sesizat lipsa unității de vederi dintre Organizația de Partid și conducerea Băncii, totodată și lipsa de seriozitate a acestei ședințe, în care două foruri ale Băncii nu erau de acord, astfel că toți directorii au declarat că nu au elemente necorespunzătoare.-

Tot la această ședință când am luat și eu cuvântul, expunând punctul meu de vedere și arătând că nu am elemente necorespunzătoare, ci dimpotrivă că am în direcție muncitori care au dovedit dorința de a progresa și care urmează să fie ridicați în funcțiuni, consilierul ALEXANDRIU m'a întrerupt și m'a întrebat câți din muncitorii ridicați din Direcția Operațiilor cu străinătatea cunosc limbi străine, la care am răspuns că nici unul nu cunoaște limbi străine, atunci ALEXANDRIU m'a apostrofat în sensul că așa avea deci elemente necorespunzătoare, referindu-se la acești muncitori, însă eu am

234
#234

arătat că până la gradul la care am ridicat acești muncitori și funcțiunile ce le-am dat, pot să le îndeplinească fără cunoașterea limbilor străine.-

Asemenea situație s'a mai repetat și în Decembrie 1951, cu ocazia aplicării Deciziei 1478, când ALEXANDRIU mi-a cerut să mai propun pe lista de concediere încă 15 salariați, atrăgându-mi atenția că dacă am dintre muncitori necorespunzători, îi pot propune fără grije și cu toate că eu nu eram de acord, el susținea acest punct de vedere, de față fiind și MANOLESCU - Secretarul Organizației de Partid din Bancă, care a schițat că este de părerea mea de a nu scoate muncitorii, ceea ce nici nu am făcut, refuzând a mai face noi propuneri de concedieri.-

Intrebare :

Cum și pe ce bază se făceau restructurările în Banca de Stat ?

Răspuns :

Conducerea Băncii pe baza hotărârilor Guvernului, cerea directorilor un tablou cu elementele cele mai slabe din punct de vedere profesional, totodată fixând un procent pe direcție, fără a se studia măsura în care direcțiile au într'adevăr elemente necorespunzătoare.- Directivele venite de la conducere în legătură cu propunerile de concedieri, arătau în mod expres că propunerile vor fi făcute exclusiv numai a elementelor necorespunzătoare din punct de vedere profesional, fără a se ține seama de alte elemente.-

Intrebare :

Cine din Banca de Stat hotăra și dispunea măsurile în legătură cu politica de cadre ce se ducea în Bancă, adică pregătirea cadrelor, ridicarea în funcții de răspundere retrogradarea sau îndepărtarea lor ?

Răspuns :

Măsurile și hotărârile în legătură cu politica de cadre din Banca de Stat, adică măsurile privind pregătirea cadrelor, ridicarea în funcții a muncitorilor și retrogradare sau îndepărtarea lor, puteau luate exclusiv numai de președintele Băncii, adică VIJOLI sau de Comitetul Băncii, care era format din vice-președinte și cei patru consilieri.- De asemenea consilierul cadrelor, care a fost MAZILESCU GHEORGHE până

././.

ss/. GHEORGHIU GRIGORE

235
104

în August-Septembrie 1951, MORFBI VICTOR până în Decembrie 1951 și apoi ALEXANDRIU, avea unele competențe în materie de cadre și în acelaș timp răspunde de politica de cadre ce se ducea în bancă fiind dator a prezenta lui VIJOLI toate problemele în legătură cu munca de cadre.-

Intrebare :

Cum vezi D-ta politica de cadre ce a fost dusă în Banca de Stat ?

Răspuns :

Politica de Cadre ce s'a dus în Banca de Stat de către VIJOLI și consilierii competenți nu a fost partinică și pe linia hotărârilor Partidului și a Guvernului, ci în mod vădit au dus o politică de subminare a intereselor clasei muncitoare, dușmănoasă liniei trasate de Partid și în dauna regimului de democrație populară și a construirii socialis-
mului.-

Intrebare :

Cum ai constatat politica dușmănoasă desfășurată de VIJOLI AUREL și consilierii competenți în Banca de Stat ?

Răspuns :

Politica de cadre nepartinică și dușmănoasă re-
gimului de democrație populară desfășurată de VIJOLI AUREL și consilierii competenți în Banca de Stat, am constatat-o din forma neserioasă și netemeinică în care se făcea pregătirea și promovarea în funcții de răspundere a muncitorilor ca apoi în aceleași condițiuni neserioase și netemeinice să fie retrogradați sau îndepărtați.- Aceasta ducea la discreditarea și compromiterea muncitorilor, care ridicați în funcții fără a li se da pregătirea necesară, erau retrogradați și considerați incapabili.-

În Iunie 1951, în mod neserios s'a dispus retrogradarea tuturor salariaților, în după o lună sau două, s'a dat o nouă dispoziție să-i reprimim în funcțiile și gradele anterioare.- Tot atunci am primit dispoziție să trimitem în provincie salariații necăsătoriți, iar cei care au refuzat să plece au fost concediați din Bancă, însă după circa una lună au fost toți reprimiți în Bancă în aceleași posturi și funcții, iar cei care au fost disciplinați și au plecat în provincie, au rămas în provincie, ceea ce a dat naștere la perturbări și frământări în rândurile salariaților

Dispozițiile se dădeau în mod pripit, ²³⁰ ~~226~~ se
lucrările privind restructurări în mare grabă, astfel ne-
având posibilitatea unei analize temeinice.- Ridicarea
în funcții de răspundere și retrogradarea diferiților
muncitori le-am constatat din circulările primite în acest
sens dela Direcția Cadrelor.-

După ce am citit prezentul proces verbal de in-
terogatoriu, cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespun-
de în totul cu cele declarate de mine , susțin și semnez
liber și nesilit de nimeni.-

ss/. GHEORGHIU GRIGORE

SLT.DE SECURITATE,

Rus Teodor

SE

5 exemp.

-237-
Feb

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Chioroghis Gorgore, nascut la 8 August 1905
in Galati de profesie funcionar, secretar, fidei copist, cu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
ultimul domiciliu in Bucuresti, Str. Bragilei 14.7.

12 Mai 1952

Orașul Bucuresti.

Interogatoriul a inceput la ora 8 și 20 min.
" s'a terminat la " 15 și 15 "

Intrebare : La interogatoriul din 9 Mai ai declarat că
după arestarea ta din Bucuresti, o parte din sub-
iectivele tale de activitate au fost de natură de sub-
versivă a interesei Partidului și de compromitere a ele-
mentelor revoluționare prin activitatea ta în munca de redac-
ționare a listei de fugitivi revoluționari și apoi retro-
gradarea sau îndepărtarea lor ca neconvingători, prin
aceste procedee și alte ^{de puz} măsuri, arată în mod
amănunțit cum sau petrecut aceste fapte ?

Răspuns

În legătură cu fugitivii caduți, sectantul de fugi-
tive a caduților mei are un plan de felul cum sunt
citarii tăbure și aruncarea lor, de unde stabilit și în
raport cu munca în care ~~sunt~~ redacții. Astfel o
serie de nume au făcut scara de activități și
unii dintre ei o scara administrativă după care
au fost promovați inspectori de plan care făcând
și făcând o scara de contabilitate revizuită, cum
și cazul lui Beza Nicolae Teodorescu Comandant

chiar și a fost în
nu se va citi

Chioroghis Gorgore Chioroghis Gorgore
Iscălitura

Urmare: si alti. Int-o discutie avuta cu Tesdorean in
care l-am intalnit cum se discuta in functie de
inspectia plan case, discuti ce a avut loc imediat
dupa promovarea sa, mi-a raspuns ca-i place acor-
te functie si co-merge la intreprindere cum i si re-
pauzat, asculta reviste pe care i le ofera contabi-
lui si l-au si apr- inchis referentul, deci da-ri
se observa ca din lipsa de pregatire era stiviu d
nuisimen pe care o avea si in loc ca el sa poata
contata in mod efectiv cum este starea de fapt
la planul de case, asculta argumentele contabi-
lului cu care se rindea intofacut. Nu sa facut
un plan de scolare ce trebuia impusese in raport
cu necesitatile bazei astfel in anul 1948 s-a decis
a luat finit- numai o noua d achizitii scolare
si necesitatile bazei: inclina infirmitate d scoli
de specializare sa: contabilitate normala, teh-
nici de banci- etc. In anul 1950 sa mai infir-
tit o scola administrativa si o scola de con-
tabilitate normala - pentru avanci, facis a face
si un curs pentru inginerii. In legatura cu
pregatirea tehnicilor a cadut si in raport cu
necesitatile bazei, conducerea nu a avut o pu-
scopie, de fiind superficiala si necorespunzatoare.
Elementele recrutate pentru a urma aceste scoli profes-
nale nu erau intocmai corespunzatoare, recrutarea lor
se facea pe baza unei liste obiective si subiective, astfel
Bucurescu Petre, Clava Constantin si Coma Alacu-
dina au fost recrutati si urmeze scola de scolarie,
in ciuda au fost propusi, la cererea lui Muzica, in Cluj
1952 sa plece in studii pentru Bulgaria, au fost
regisrati ca necorespunzatori. Deci in acest fel, in-
ca adingut, in Cluj 1952, cum se
va citi -

Iscaitura,

Colbascu

Colbascu

Urmare: *clugii etc co - dupa ce o a terminat cursurile etc.*
 de acorduri cu o durata destul de mica si cheltuiet.
 cu elemente probate, de cota conducerea bisericii, de
 a urma actiunea cercurii in gisim in situatia co - un - i
 putem intebuiata in numea practica, intrucat un
 consiliu din punct de vedere al costului. Astfel
 intrun ^{mod} formal se ridicau numele in diferite posturi
 de raspundere fara ca in practica sa se dea prepa-
 tione necesare si temeinice, ca dupa putin timp sa fie
 retrogradati din functii ca necesitatii, exemplul
 dinca Jimion care a fost numit seful sectiei
 primare cadute si apoi retrogradat referent la direc-
 tia Organizarii, Slavici numit sef de sectie la prepa-
 tione cadute, retrogradat, Gancea sef de sectie la secu-
 taritul general al Bisericii, retrogradat, Chaudlescu
 din numit director adjuvat la directia Educatiei si
 apoi retrogradat, asemenea au fost ridicati in numele
 de raspundere numele care dupa aceea chiar si in-
 dependenta din Banca, cazul lui Stian Constantin
 si cazul lui Gaborci care a venit din afara Bisericii
 si apoi a fost indepartat din functia de director al
 Bisericii. Cade.

Intrebare

In ce mod se face ridicarea numelor in func-
 tiile de raspundere, in Banca de stat?

Raspuns

Ridicarea numelor in functii de raspundere nu
 se face dupa un plan bine stabilit si dupa ce
 acestia primen pregtire necesare functiei. ce in-
 dides, si la un moment dat primen directive dela
 conducere sa fie ridicati numele in functii de
 raspundere, exemplul Ligozitia din luna 1950.

sa adaugat urduhul, mod care
 serviti. Iub long

Iscălitura,

Dr. George

Urmare: când m-am cerut printr-un membru al comitetului, fiind a
se înțelege că de fugă din țară. Apoi, pe lângă aceste lucruri
venea alți dispoziții, prin care se cerea retrogradarea
sărilor aceluia care nu corezpondau inclusiv membrilor
care au fost făcuți să se ridice și care nu și-au putut înde-
plini funcția în bune condiții. Astfel în cursul
lunii Februarie 1951, la unii: cățera lui de la
dispoziții se privesc pentru ridicarea membrilor
în funcția de răspunde, am fost convocată. Astfel di-
rectorii de către Comitetul Alexandru, unde a pre-
sintat și Silvia Petre din partea organizației de Partid
din București. La această sesiune Comitetul Alexandru
vorbind din partea Comitetului București, a înțeles disc-
tării că nu au cerut și arde elementele celor fu-
gitive referindu-se la membrii ridicați în funcția și cățera
lui înaintea și să propună retrogradarea lor. După 4-
punerii Comitetului Alexandru, a vorbit Silvia Petre
care a arătat că nu trebuie să se afieze acum să
retrogradăm membrii: ce i-au ridicat doar de cățera
lunii și dispoziții trebuie ajutate în uncaș pentru
a corezpondi și să trebuie să se orienteze a retrograda
numai elementele necorezpondente totalmente. Ca ur-
mare tot directorii au scos și lista unității de
vederi din partea organizației de Partid și Comitetului București,
totuși și lista de scuzate a acestei sesiuni în care
doar jumătate din București nu erau de acord, astfel că
tot directorii au declarat că nu au elemente nec-
orezpondente. Tot la această sesiune când am fost și
eu convocată, exprimând fructul meu de vedere și arătând
că nu am elemente necorezpondente și dispoziții că
am în direcția membrilor care au dovedit devotamentul
a țării și care urmează a fi ridicați în funcții.

Îscălitura,

Gr. Gheorghiu

251 #18

Urmare: consiliul Alexandriei nu a intors si nu a intors
 citi din municipal redactii din directia Guvernului si
Stiu ca nu am putut sa stiu de ce am putut
 cu minimul un comitet liber stiu de ce am putut
 nu a apostrofit in securitate cu un de ce am putut
comunicatiune referindu-se la aceste numarari si ca
 au avut ca putut la gradul de ce am putut
 acesti numarari si functionarii si tranzit pot sa
indisciplinarii fiu comunicatiune liber stiu.

Pevenire si sa mai repetat si in decembrie 1951 ca
 o regie aplicarii deciziei 1978 cand Alexandriei nu a
 nu mai propun pe lista de concediere incep si
 abuzivitate si absentia cu de ce am putut numarari re-
comunicatiune si pot propun fiu grijoi si cu toata ca
 eu nu eram de aceia si motiunea acest propun de
 vedea de gata fiind si Chamberlain secretariat regi-
gatiu de Partidul din Privesc cu a schitat cu este de po-
nera mea de a un scarb municipal si ce nu am
 facut si refuzand a mai face un propun de concediere.

Intrebare

Cum si pe ce lega si faceau restructurarii in Be-
ca de Stat?

Raspuns

Conducerea si pe lega si faceau restructurarii in Be-
 ca directiile un liber cu elementul cel mai
 slab din propun de vedea profesional si de ce am putut
 un propun de vedea si de ce am putut si de ce am putut
 in cau directiile au introducere elemente recomandati-
une si de ce am putut si de ce am putut si de ce am putut
 propunerile de concediere ar trebu sa fiu in mod expres
 ca propunerile nu si faceau exclusiv numai a
 elementele recomandatiune din propun de vedea.

Isălitura,
 L. C. Georgescu

Urmare: profesional, faisa a se lua scama de abt-
mente.

Intrebare

Cum din Banca de Stat hotara si dispozitii necesare
in legatur cu politica de credite ce se duc in
Banca, adica: pregatirea cadrelor, ridicarea in functii
de raspundere, reorganizarea sau indepartarea lor.

Raspuns

Chiarul si hotarand in legatur cu politica de credite
din Banca de Stat, adica: numirea persoanelor necesare
cadrelor, ridicarea in functii a membrilor si re-
organizarea sau indepartarea lor, putem fi lauti exclusiv
nu numai de procedurile bancii, adica: Ujpl sau
de comitetul bancii, cum era format din vice-pre-
sedintele si cei patru consilieri. Lessemeu constam
cadrelor, care a fost ^{chagilov Gh.} prima in August-Sept 1951, Chagilov
Petro prima in Dec. 1951 si apoi Alexandru, avand une-
le competente in materie de credite si in acelasi timp
raspunderea de politica de credite ce se ducea in banca
fiind data a prezenta lui Ujpl. toate problemele
in legatur cu numirea de credite.

Intrebare

Cum veg. Sta politica de credite ce a fost dus
in Banca de Stat?

Raspuns

Politica de credite ce sa dus in Banca de Stat
de catre Ujpl si consilierii competenti nu a fost
particulara si pe linia hotarand Pachalub si a Gu-
vernului si in mod vdit au dus o politica de
subordinare a intereselor clasei muncitore, dusman
si liniei tranta de Partid si in dauna regimului
de democratizari populare si a constructiei socialiste.

sa adugat numele Chagilov Gh. cum

se va citi in Chagilov

Iscaitura,

Chagilov

Urmare: Lotabase

Cum ai constatat politica de masurare a dispozitiilor
de Upl. Basel si Consilierii competente, in banca de stat

Propoz

Poltra de cadu reprimere si de masurare a reprimere
de demeritii populare dispozitiile de Upl. Basel
si Consilierii competente in Banca de Stat au constatat
ca din forma rezervelor si reprimere in care se
facea propozitie si promovare in functie de raspundere
a membrilor ca apoi in acelas conditii rezervelor si
reprimere si fie utragradati sau indepartati. Pentru
dusa la discutarea si compromiterea membrilor,
care ridicati in functie fara a se daia propozitie
necesara, sau utragradati si considerati incapabili.

In Huni 1951 in mod rezervat sa dispus utragra-
darea tuturor salariatilor in dupa o luna sau doua
sa det o noua dispozitie si reprimere in functie
si gradele anterioare. Tot atunci am primit dispozitie
si trimitere in provincie salariatii necesarii, in
cei care au refuzat si placi au fost concediate de
Banca, insa dupa circa una luna au fost utra-
reprimati in Banca in acelas grad si functie, in
cei care au fost disciplinati si au plecat in pro-
vincia, au ramas in provincie ceare a det vestre la
productiei si primariilor in rindurile salariatilor.

Dispozitiile se dadeau in mod pripit, urindu-se lu-
cările privind restucturarea in unele grade, astfel ura-
vând posibilitatea unei analize temerare. Ridarea in
functie de raspundere si utragradarea diferibla membrilor
le-am constatat din circuliile primite in acest sens de la
diviziei Cadutur.

Dupa ce am citit puzentel fusca verbel

Iscălitura,
C. C. C. C.

Urmare: de indepartare, curant cu curant si au scutit
si crezandu in totul cu cele declarate de mine
motu si scuneg liber si vesit de minei.

Anchetator,

Mr. Cheaper

Dus

St. de Leuit.

Russ Teodor

✓
Dator Vijoli
241

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul GHEORGHIU GRIGORE, născut la 8 August 1905 în Galați, fiul lui HORTIN și SILVIA GHEORGHIU, de profesiune funcționar de bancă (Director în B. R.P.R.), cu ultimul domiciliu în București Str. Braziliei No.7.

16 Martie 1953- București
Interogatoriul a început la ora 22,30.
" s'a terminat la ora 8.

Intrebare ;

De când îl cunoști pe VIJOLI AUREL ?

Răspuns;

Pe VIJOLI AUREL îl cunosc din auzite din anul 1935. Prima dată l-am văzut și am vorbit cu el în Decembrie 1943 la Predeal, unde amândoi eram în concediu.

Intrebare ;

Ce relații ai avut în decursul timpului cu VIJOLI AUREL ?

Răspuns;

Relațiile ce le-am avut cu el, au fost numai de serviciu și au început în anul 1948, el fiind Președinte al Băncii de Stat, iar eu inspector general la Dir.de Credite industriale, iar ulterior Dir. adjunct și Director la Dir.R.S. Relații de altă natură nu am avut cu VIJOLI AUREL.

Intrebare ;

Ce cunoști în legătură cu trecutul lui politic ?

Răspuns;

Stiu din auzite că încă înainte de 23 August 1944, avea idei comuniste și deci legături cu cercuri de stânga. După 23 August 1944 am aflat că este membru în P.C.R. Personal, nu am avut contact cu el și altceva nu cunosc în legătură cu trecutul lui politic.

Intrebare ;

De către cine ai fost Dta promovată în funcțiile ce le-ai arătat mai sus ?

Răspuns;

În funcția de inspector general de credite am fost promovată de către Consiliul B.N.R., guvernator fiind MOSOIU TIBERIU, iar

vice-governator VIJOLI AUREL. In funcția de Dir.Adjunct și apoi Director la Direcția R.S. am fost promovat de către VIJOLI AUREL, care devenise președintele R. R.P.R., Banca de Stat.

Intrebare ;

Pe ce considerente te-a ridicat VIJOLI AUREL în funcțiile ce le-ai arătat mai sus ?

Răspuns;

In funcția de inspector de credite am fost indicat în baza rapoartelor (propunerilor) făcute de către SEBASTIAN IONESCU, directorul meu, în urma activității mele în munca profesională pe care el o aprecia. În funcția de Dir.Adjunct și Dir.la R.S. am fost numit de către VIJOLI AUREL deoarece pe MORFETI VICTOR care a condus Dir. R.S.1-a făcut consilier iar pe GHEORGHITA GHIURTU, care i-a luat locul a mutat-o la Dir.Centrolului ca inspector general iar prin August 1950 a mutat-o la B. C.D.

Intrebare ;

Cunoști activitatea lui VIJOLI AUREL, în calitate de președinte al Băncii de Stat ?

Răspuns;

Cunosc activitatea lui, numai în legătură cu munca Dir.R.S. pe care eu o conduceam precum și activitatea lui, în legătură cu politica de cadre ce a desfășurat-o în general în B. R.P.R.

Intrebare ;

Arată în mod amănunțit tot ce cunoști în legătură cu activitatea lui VIJOLI AUREL în B. R.P.R. Banca de Stat?

Răspuns;

Dela bun început declar că VIJOLI AUREL în calitate de președinte al B. R.P.R. Banca de Stat a dus o activitate dușmănoasă partidului și guvernului actual, o activitate de sabotare și subminare a intereselor Statului, nostru , a intereselor clasei muncitoare.

Activitatea lui dușmănoasă a constat în aceea că; S'a înconjurat de elemente vechi B.N.R.-iste, elemente care au servit vechile conduceri ale B.N.R., elemente cu concepții burgheze și cu origine socială nesănătoasă. Astfel de elemente VIJOLI AUREL le-a menținut în Banca de Stat socotindu-le experte în munca profesională ba mai mult le-a ridicat în posturi de răspundere, în care ar fi trebuit să fie numite elemente cu o origine sănătoasă și cu un nivel politic ridicat, elemente ridicate din rândul clasei muncitoare. Se pune întrebarea de ce oare VIJOLI AUREL, a ridicat în

posturi de conducere elemente ca; RADULESCU GHEORGHE, MORFEI VICTOR MAZILESCU GHEORGHE, ALEXANDRIU CONSTANTIN (consilieri), BENESI ALFRED, ESEANU GHEORGHE, CHIERTU GHEORGHITA, ELEFTERIE NICULESCU și subsemnatul etc. (directori)? Răspunsul este cât se poate de clar; VIJOLI AUREL era un om comod căruia nu-i plăcea să se ocupe de creșterea de noi cadre de conducători, pe care ar fi fost necesar să-i controleze mai îndeaproape și să-i îndrumeze în activitatea lor.

El era un om căruia îi plăcea să spună; fă cutare, sau cutare chestiune, fără ca să te lămurească să știi precis ce vrea să spună, trebuia mai mult să ghicești ce anume vrea ca să faci. Acest sistem de a conduce cred că nu i-ar fi reușit cu elemente tinere ca subalterni imediați ai lui și tocmai acesta este motivul principal pentru care el a ridicat așa cum am arătat, vechile elemente B.N.R.iste în posturi de conducere, pentru că aceste elemente aveau o experiență mai mare în munca bancară și-l scutea pe el de sprijinul și controlul ce altfel ar fi trebuit să-l dea.

VIJOLI AUREL, nu a înțeles că nu este suficient ca Banca de Stat să crească în ce privește tehnicitatea și oamenii (funcționarii) să rămână aceiași, respectiv vechi B.N.R.-iști, el nu a înțeles că pentru Bancă prestigiul politic al oamenilor noi, era mai util decât cea mai desăvârșită tehnicitate a funcționarilor vechi.

VIJOLI AUREL a menținut în Banca de Stat o serie întreagă de elemente dușmănoase regimului actual, care în trecut au făcut parte din partidele istorice și din mișcarea legionară, elemente care au fost demascate și dintre care unele s'au strecurat chiar în partid fiind excluse la verificări, totuși nu au fost îndepărtate din Bancă, elemente pe care le-am citat în Procesul Verbal de interogatoriu din 13 Mai 1952.

Pe de altă parte VIJOLI AUREL a admis, mai bine zis a numit în Bancă în anii 1948-1950, o serie de elemente burgheze, fii de moșieri, foști diplomați, foști exploatarești dintre care foarte mulți chiar fără o pregătire profesională bancară. Ex. LOLO IOLANDA, fiică de moșier, ORBANAS, frate cu fostul ginere a lui KILINGER, FLORU ALEXANDRINA, a cărui soț a fost funcționar al Legației Române din Berlin în timpul regimului Antonescian.

JELBA IANCULESCU TEODORA, fiincă de consul și alții a căror nume nu mi-l reamintesc.

Cu ocazia restructurărilor ce s'au făcut în Bancă în Aprilie și Decembrie 1951, VIJOLI AUREL a dat dispoziții ca tablourile de restructurare să cuprindă elementele slab pregătite profesional, fără să se aibă în vedere originea socială și trecutul politic astfel că nici cu aceste ocazii nu s'a făcut o primenire a cadrelor. În unele cazuri au fost promovate în posturi de conducere și elemente muncitorești, însă acest șucru s'a făcut în pripă, fără pic de discernământ, fapt care a făcut ca nu după mult timp, elementele ridicate în acest mod să fie retrogradate ca incapabile. Astfel s'au compromis elementele muncitorești ridicate, membri de partid, spre satisfacția elementelor așa zise pregătite, dușmănoase regimului actual descurajându-se elementele muncitorești. Exemple concrete în această privință am dat în Procesul Verbal de interogatoriu din 12 Mai 1952. Un fapt și mai evident care ilustrează și mai mult politica de cadre dușmănoasă, aplicată de VIJOLI AUREL în Banca de Stat, este caz l fostului director al cadrelor din B. R.P.R. OPATCHI și al lui STOIAN CONSTANTIN, fost secretar al org. de partid din B. R.P.R. ambii muncitori, care au fost îndepărtați din bancă. Despre cazul de mai sus am făcut declarații ample în Procesul Verbal de interogatoriu din 9 și 13 Mai 1952.

În două rânduri, eu personal i-am spus lui VIJOLI AUREL de față fiind și MORFEI VICTOR, că este absolut necesar să facă o primenire generală a cadrelor băncii în cepând chiar cu directorii El mi-a răspuns "Da, pentru că voi aveți bube" și a început să-mi facă teoria că banca e în continuă schimbare și că elementele noi, nu pot face față schimbărilor structurii muncii bancare. Alte ori mi-a spus că el aplică în politica de cadre linia ce i-a fost tratată de VASILE LUCA.

Față de funcționarii băncii care au comis anumite incorectitudini, cum este cazul directorului adjunct SEGALL LEO, deși am cerut în Mai-Iunie 1951 înlocuirea lui, totuși VIJOLI nu a luat nici-o măsură. Despre acest caz am făcut declarații complete în Procesul Verbal de interogatoriu din 21 Iulie 1952 și 17 Decembrie 1952.

Aceiaș comoditate și indiferență față de sarcinile ce-i stăteau în față, a avut-o VIJOLI AUREL și față de operațiunile bancare propriu zise, de exemplu; În 1947-1948 a însărcinat-o pe GHEORGHITA CHIURTU, ajutor șef de serviciu la Dir.R.S. să se ocupe cu diversele operațiuni în legătură cu aurul trimis pentru

în Elveția. În cadrul acestor operațiuni GHEORGHITA CHIURTU a dat dovadă de totală lipsă de interes față de averea țării care a atras ca paguba pentru țară circa 7,5 tone aur în împrejurările arătate în procesul verbal din 27 Iulie 1952.

VIJOLI AUREL îșiare partea lui de vină în această privință prin aceea că nu a contralat-o și instruit-o de felul cum va trebui să procedeze, pentru a se evita pierderea de 7,5 tone aur și pentru că nu a cunoscut felul defectuos în care GHEORGHITA CHIURTU a depozitat parte din bunurile noastre aflate în Elveția (aur și monede-dolari) după cum m arătat în procesul verbal de interogatoriu din 27 Iulie 1952.

După reîntoarcerea delegației care a vizitat în 1951 Gosbanka, în țară, delegație care a fost condusă de VIJOLI AUREL, nu s'a ținut ședințe așa cum funcționarii se așteptau, în care să se popularizeze metodele avansate sovietice pe care au avut posibilitatea să le vadă la Gosbanka. Inițiativa în această direcție ar fi trebuit să pornească dela VIJOLI AUREL care a condus delegația și care era președintele băncii.

În Noemvrie 1951- VIJOLI a plecat la Moscova în legătură cu reforma bănească. Pentru cheltuelile făcute acolo acolo a luat bani dela Ambasada noastră din Moscova.

Ambasada printr'o scrisoare mi-a cerut să-i fac transferul sumei ce i-a dat-o lui VIJOLI, Dir.Valutară din Min.de Finanțe mi-a comunicat în scris că VIJOLI a luat mai mulți bani decât i se cuve-neau ca deplasare. Chestiunea a rămas nerezolvată deoarece eu am fost arestat între timp.

În Septemvrie 1950 eu mă aflam la Praga. Am primit un telefon dela cabinetul lui VIJOLI, ca să-i cumpăr cartușe pentru armă de vânătoare. I-am cumpărat aceste cartușe din banii ce mi-au fost ttransferați de el în acest scop. Aprobarea pentru acest transfer este dată de către M.F. Dir.Valutară și se găsește la sectorul Plăți în Devize la SERAFIU VASILE.

Tot în 1950 în Noemvrie plecând din nou la Praga mi-a dat în mână 50 (cincisute) fr.elvețieni pentru a-i cumpăra un costum haine, 1 pantalon de schi și 6 mtr.de mătase naturală în care l-am servit. Suma mi-a spus că a luat-o cu aprobarea M.F. din fondul demintarilor.

În Iulie 1951, plecând din nou la Praga am primit din nou un telefon să-i cumpăr 10 pelicule pentru un aparat de fotografiat. Aprobarea pentru transferul acestei sume știu că i-a cerut-o lui MODORAN VASILE motivând că are nevoie pentru medicamente. Suma a fost în valoare de circa 1.500 de coroane aprobate de către Dir.Valutară

în Ministerul de Finanțe. I-am adus și aceste pelicule pe care mi le-a cerut.

Acestea sunt lucrurile ce le cunosc eu, în legătură cu activitatea dușmănoasă dusă de VIJOLI AUREL în B. R. P.R.

Intrebare ;

Când ți-ai dat seama că VIJOLI AUREL duce o activitate dușmănoasă intereselor statului nostru, în Banca de Stat?

Răspuns;

Mi-am dat seama că VIJOLI AUREL desfășoară o activitate dăunătoare intereselor Băncii de Stat în cursul anului 1948, când au început numirile de personal nou în bancă și când am văzut că sunt angajate elemente necorespunzătoare și din punct de vedere profesional și din punct de vedere politic.

Nu m'am gândit atunci că el duce o activitate dușmănoasă, deoarece îl știam în legătură permanentă cu V. IUCĂ, cu ceilalți miniștri adjuncți dela Ministerul de Finanțe și chiar cu C.C. al P.M.R.

Numai după ce am citit în ziare despre motivele demiterii lui din funcția de Președinte al Băncii de Stat , mi-am dat seama de acest lucru.

Intrebare ;

Dar ,activitatea lui VIJOLI AUREL despre care ai vorbit mai sus, nu este o activitate dușmănoasă regimului actual?

Răspuns;

Da. Este o activitate dușmănoasă regimului actual însă atunci când s'au petrecut faptele eu nu am putut -o califica astfel deoarece de câte ori vroiai să-l combați pe VIJOLI într'o anumită problemă care vedeai că nu e pusă bine, el îți spunea " așa s'a hotărât sus și așa vei face". Așa că eu personal tot ce mi-a spus el să fac am făcut judecând că și el are dispozițiuni de sus, dela superiorii lui.

Intrebare ;

Dar Dta ai arătat că VIJOLI AUREL a dus o activitate de sabotaj în Banca de Stat și că Dta ai executat toate dispozițiile primite dela el. Arată în mod sincer cu ce ai contribuit Dta, la activitatea de sabotaj dusă de VIJOLI în B. R.P.R.?

Răspuns;

Direcția relațiilor cu Străinătatea pe care eu am condus-o se ocupa cu încasarea devizelor rezultate din exporturile efectuate de către țara noastră prin corespondenții ei din străinătate și executa toate plățile statului în străinătate și anume plățile ne-

comerciale în baza aprobării Ministerului de Finanțe și plățile comerciale în baza aprobării Ministerului Comerțului Exterior. Atât planul de plăți necomerciale import-export cât și planul de plăți comerciale era întocmit de către cele două Ministere și aprobat de către guvern. În afară de aceasta prin Dir.R.S. Banca execută vânzări de aur în străinătate pentru asigurarea echilibrării balanței de plăți întrucât în devizele rezultate din exporturile țării, nu se putea acoperi totalitatea necesităților de import ale țării.

Deci toate operațiunile executate de către Dir.R.S. erau aprobate de guvern prin planurile respective, întocmite de cele două departamente și prin balanța de plăți prezentată Consiliului Valutar, trimestrial, toate operațiunile executându-se pe bază de documente.

Am arătat că VIJOLI AUREL a desfășurat o activitate de sabotaj în Banca de Stat și că eu am executat toate dispozițiunile primite dela el referitoare la operațiunile Dir.R.S. Vreau însă să precizez că VIJOLI AUREL nu a putut să ducă o activitate de sabotaj în ce privește operațiunile Dir. R.S. și nici eu, deoarece toate operațiunile executate în cadrul acestei direcții erau ordonate de către Ministerul de Finanțe și Ministerul Comerțului Exterior, Banca neputând dispune singură în această materie, fiind numai o mandatară a statului. Trebuie să mai menționez că VIJOLI AUREL și în general comitetul băncii s'a ocupat foarte puțin de Dir.R.S. tocmai din cauza specificului arătat mai sus și pentru faptul că eu lucram personal cu Min. BARLADEANU, GOGU RADULESCU și consilierul IOANITIU dela Ministerul de Finanțe, în ce privește politica dușmănoasă de cadre dusă de VIJOLI AUREL, vreau să arăt că atunci când el mi-a dat dispozițiunea de a propune îndepărtarea din bancă a unor funcționari din Dir. ce o conduceam (cazul STOIAN CONSTANTIN) l-am refuzat dându-i seama că nu este just să fie îndepărtat din Bancă un muncitor, membru de partid și pe de altă parte să fie menținute în bancă elemente burgheze, dușmănoase regimului actual.

Intrebare ;

Pentru ce nu ai demascat în fața forurilor competente activitatea dușmănoasă de sabotaj, ce a dus-o VIJOLI AUREL în Banca de Stat?

Răspuns;

Nu l-am demascat pe VIJOLI AUREL pentru motivul că am socotit că forurile superioare lui cunoșteau întreaga lui activitate.

228 # 248

El avea contact permanent cu VASILE LUCA și cu ceilalți miniștri adjuncți dela Ministerul de Finanțe. Deasemenea avea permanent contact cu WALDMAN PAUL și FARA din partea C.C. al PMR cu care știu că se consulta în diverse probleme în legătură cu banca.

Acest proces verbal de interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întru totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

LT.DE SECURITATE,

ss.GHEORGHIU GRIGORE,

Avram Vasile,

3 ex./EgM.

Proces-Verbal de interogator

Arestat Theodoru Frigore, născut la 8 August 1905 în Salati, fiul lui
Haritan și Elvia Theodoru, de profesie funcționar de bancă (Director
în B.R.F.R.) cu ultimul domiciliu în București, M. Braziliei R.P.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

16 Martie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 22 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 8 și „

Intrebare: De când îl cunoaște pe Gijali Pavel?

Răspuns: Pe Gijali Pavel îl cunoaște din anșite din anul
1935. Prima dată l-am văzut și am vorbit cu el în Decem-
brie 1943 - la Predeal, unde amândoi eram în concediu.

Intrebare: Ce relații ai avut în decursul vie-
ții cu Gijali Pavel?

Răspuns: Relațiile ce le-am avut cu el, au fost
numai de serviciu și au început în anul 1948, el fiind
Președinte al Băncii de Stat, iar eu inspector general la
Dir. de credite industriale, iar ulterior Dir. adjuncț și Director
la Dir. R.S. Relații de altă natură nu am avut cu
Gijali Pavel.

Intrebare: Ce cunoaște în legătură cu Decretul
lui politic?

Răspuns: Știu din anșite că încă înainte de
23 Aug. 1944 - avea idei comuniste și deci legături cu
cercuri de lângă Tupaș 23 Aug. 1944 - am aflat că
e membru în P.C.R. Personal, nu am avut contact

Semnătura,

Theodoru Frigore

Urmare: in ce si' abocava in umose in legatura
cu Treantul lui politic.

Intrebare: De catre cine ai fost d'la promovat in
functiile ce le-ai aratat mai sus?

Raspuns: In functia de inspector general de credite
am fost promovat de catre Consiliul B.R.R. guverna-
tor fiind Mosoin Tuberin iar vice-guvernator Eijali
Sirel. In functia de dir. adjunt si apoi Director
la dir. I.S. am fost promovat de catre Eijali
Sirel, care deveni pe presedintele B.R.P.L. Banca de Stat.

Intrebare: De ce considerente te-a ridicat Eijali
Sirel in functiile ce le-ai aratat mai sus?

Raspuns: In functia de inspector de credite am
fost ridicat in baza raportelor (propunerilor) facute
de catre Sebastian Savescu, directorul meu, in re-
ma activitatii mele in munca profesionala pe
care el o aprecia. - In functia de dir. adjunt si
dir. la I.S. am fost numit de catre Eijali Sirel
deoarece pe Stefan Victor care a condus dir. I.S.
l-a facut consilier iar pe Theophila Christe care
ia luat locul a mutat la dir. Controlului ca inspe-
ctor general iar prin august 1950. - a mutat o la B.C.I.

Intrebare: Cum esti activitatea lui Eijali Sirel, in cali-
tate de presedinte al Bancii de Stat?

Raspuns: Cunoast activitatea lui, numai in legatura
cu munca dir. I.S. pe care eu o conduceam, pe-
cuma si activitatea lui, in legatura cu politica
de cadre ce a desfasurat o in general in B.R.P.L.

Intrebare: Prata in mod amanuntit tot ce
cunoasti in legatura cu activitatea lui Eijali
Sirel in B.R.P.L. Banca de Stat?

Semnatura

Ion I. Leontiu

230

Urmare: Răspuns: Dela bun început declar că Șijali surcel în calitate de Președinte al B.P.R. Banca de Stat, a dus o activitate dusmănoasă ^{25.11} partidelui și guvernului actual, o activitate de sabotare și subminare a intereselor statului nostru, a intereselor clasei muncitoare.

Activitatea lui dusmănoasă a constatat în aceia ră: Sa încunjurat de elemente vechi B.P.R. iste, elemente care au servit vechile conducători ale B.P.R., elemente cu concepții burgheze și cu origine socială nesănătoasă. Rolul de elemente Șijali surcel le-a menținut în Banca de Stat sacostindu-le experțe în munca profesională, ba mai mult le-a ridicat în posturi de răspundere, în care ar fi trebuit să fie numite elemente cu o origine sănătoasă și cu un nivel politic ridicat, elemente ridicate din rândul clasei muncitoare. Se pune întrebarea de ce oare Șijali surcel, a ridicat în posturi de conducere elemente ca: Radulescu Gheorghe, Marfei Victor, Nănilăscu Gheorghe, Alexandru Constantin (consilier) Benet Alfred, Eganu Gheorghe, Chiriac Ghisphita, Clefterie Niculescu și subsemnatul (director) etc. Răspunsul este căt se poate de clar: Șijali surcel era un om comod căruia nu-i plăcea să se ocupe de creșterea de mai cadre de conducători, pe care ar fi fost necesar să-i controleze mai îndeaproape și să-i îndrumeze în activitatea lor. El era un om căruia îi plăcea să spună: fă cutare, sau cutare chestiune, fără ca

Semnatura
 Mr. Gheorghe

Urmare: să se lămurească să știți peis ce vrea
să spună, trebuia mai mult să ghicești ce
amănunțea mea ea să faci. Acest sistem de a
conduce cred că nu i-ar fi reușit cu ele-
mente tinere ca subalterni imediați ai lui
și tocmai acesta este motivul principal
pentru care el a indicat așa cum am ară-
tat, vechile elemente B.N.R. iste în posturi
de conducere, pentru că aceste elemente
aveau o experiență mai mare în munca ban-
cară și-l sentea pe el de principal și controlul
ce altfel ar fi trebuit să-l dea.

Știali purcel, nu a înțeles că nu este suficient ca
Banca de Stat să crească în ce privește teh-
nicitatea și oamenii (funcționarii) să rămână aceiași,
respectiv vechii B.N.R. iste, el nu a înțeles că
pentru Banca prestigiul politic al oamenilor
mai, era mai util decât cea mai desăvârșită
tehnicitate a funcționarilor vechi.

Știali purcel a menținut în Banca de Stat
o serie întreagă de elemente demnănoase regi-
mului actual, care în trecut au făcut parte din
partidul istoric și din mișcarea legionară, ele-
mente care au fost demascate și dintr-o
unele sau strecurat chiar în partid fiind
excluse la verificări, totuși nu au fost îndepăr-
tate din Banca, elemente pe care le-am citat
în I. G. de interopatoriu din 13 Mai 1955.

Pe de altă parte Știali purcel a admis, mai bine
zis a permis în Banca în anii 1948 - 1950, o serie
de elemente burgheze, fi de moșieri, foști

Semnătura,

Ion Iliescu

231

Urmare: diplomați, faști explațatori dintre care
 foarte mulți chiar fără o pregătire pro-
 fesională bancară. Ex: Sulo Solanda fiica de moșie,
 Orbanas, fiata cu fastul ginere a lui Killinger, Dom
 Alexandrina, a cărei tată a fost funcționar al Legăției
 Române din Berlin în timpul regimului bulănescu.
 Jalea Ianculescu Teodora, fiica de consul și alții a
 căror nume nu mi-l reamintesc.

În ocazia restructurărilor ce s-au făcut în Banca
 în Aprilie și Decembrie 1956. Gijoli Aurel a dat dis-
 poziții ca tablourile de restructurare să cuprin-
 dă elementele slab pregătite profesional,
 fără să se aibă în vedere originea socială
 și trendul politic astfel că nici cu aceste
 ocazii nu s-a făcut o primire a cadrelor.

În unele cazuri au fost promovate în pos-
 turii de conducere și elemente muncitorești, însă
 acest lucru s-a făcut în pripă, fără pic de
 discernământ, fapt care a făcut ca nu
 după mult timp, elementele ridicate în
 acest mod să fie retrogradate ca incapabile.
 Astfel s-au compromis elementele muncitorești
 ridicate, membrii de partid, spre satisfacția ele-
 mentelor așa zise pregătite, duse înainte regi-
 mului actual, descurajându-se elementele mun-
 citorești. Exemple concrete în această privință
 am dat în P.H. de interogatoriu din 12 Mai 1957.
 Nu fapt și mai evident care ilustrează și mai
 mult politica de cadre duse înainte, apli-
 cată de Gijoli Aurel în Banca de Stat, este
 cazul fastului director al cadrelor din P.D.R.

Semnătura,

Lu. C. Șerban

Urmare: Opatchi si' al lui Staian Constantin fost
secretar al org. de partid din B. R. P. R. ambii mun-
citori, care au fost indepartati din banca.
Despre cazul de mai sus am facut decla-
ratii ample in P. S. de interogatoriu din 9 si
13 Mai 1953.

In domu rãnduri, cu personal i am spus lui
Dijoli puzele de fata fiind si' Marfei Nicolai, ca este
absolut necesar sa' faca' o primire generala
a cadrelor bancii incepãnd chiar cu Directorii.
El mi-a raspuns "da, pentruca' voi aveti' bube"
si' a inceput sa' mi' faca' teoria ca' banca
e in continua schimbare si' ca' elementele
nu sãmpat face fata schimbãrilor structurii muncii
bancare. Alte ori mi-a spus ca' el aplica in
politica de cadre linia ce ia fost trasata
de Statile Luca.

Fata de functionarii bancii care au comis am-
nunte incorectitudini, cum este cazul Direc-
torului adjunct legall Leo, desi' am cerut in
Mai-Iunie 1951 inlocuirea lui, Tatu si' Dijoli
nu a luat nici o masura. Despre acest caz
am facut declaratii complete in P. S. de
interogatoriu din 21 Iulie 1953 si' 17 Decembrie 1953.

Accias comoditate si' indiferenta fata de
sarcinile ceri Statului in fata, a avut o Dijoli
puzele si' fata de operatiunile bancare propriu
zise, de exemplu: In 1952-1953 - a intrat in o
pe Gheorghita Chiruta, Ofiter sf de serviciu la Div.
R. S. Sa se ocupe cu diversele operatiuni din legã.
Tura cu aurul trimis pentru posesiune in

Semnatura,

Gheorghita Chiruta

Urmare: Elvetia. In cadrul acestor operatiuni Ghis-
ghita Chindru a dat dovada de totala lipsa de ^{2.2}
interes fata de averea tarii care a atras ca
paguba pentru tara circa 7,5 tone aur in im-
prejurarea aratata in P. S. din 27 Iulie 1952.

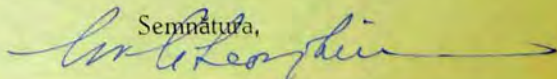
Ghisi Surel isi are partea lui de vina in
aceasta privitya prin aceea ca nu a con-
trolat si indreptat de felul cum va trebui
sa procedeze, pentru a se evita pierderea de 7,5
tone aur si pentrucă nu a semorscut felul de
fectuos in care Ghisghita Chindru a depozi-
tat parte din averile noastre aflate in
Elvetia (aur si monede-dolari) dupa cum am sig-
nat in P. S. de interopatarie din 27 Iulie 1952.

Dupa rintoarcerea delegatiei care a vizit-
at in 1951 Jashanca, in tara, delegatie
care a fost condusa de Ghisi Surel, sate
am s'a limitat pedinte era cum functionarii
si artepitan, in care sa se populari-
zeze metodele avansate sovietice pe care
au avut posibilitatea sa le badi la
Jashanca. - Initiative in aceasta directie ar
fi trebuit sa porneasca dela Ghisi Surel
care a condus delegatia si care era presedin-
tele bancii. -

In noiembrie 1951. - Ghisi a plecat la Mos-
cova in legatura cu reforma bancarsca.
Printru efectuelile facute acolo a luat bani
dela Ambasada noastra din Moscova.

Ambasada prind'o persoare mi-a cerut
sa-i fac transferul sumei ce ia dat-o lui

Semnatura,

Urmare: Episoli, Dir. Salutară din Min. de Finanțe
mi-a comunicat în scris că Episoli a luat
mai mulți bani decât i se cuseseră ca depla-
sare. Chestiunea a rămas nerezolvată deo-
rece eu am fost arestat în același timp.

În septembrie 1950 eu mi-am aflat la Praga.
Am primit un telefon de la cabinetul lui Episoli
că să-i cumpăr cartușe pentru armă de că-
mătoare. I-am cumpărat aceste cartușe din
bani ce mi-au fost transferați de el în
acest scop. Aprobarea pentru acest trans-
fer este dată de către M.F. Dir. Salutară
și se găsește la biroul Episoli în devize la Secția Vali.

Tot în 1950 - în noiembrie plecând din nou la
Praga mi-a dat în mână 100 (cincisute) p. che-
lieri pentru a-i cumpăra 1 costum baine, 1 pau-
talou de seli și 6 m. de mătase naturală în care
l-am servit. Suma mi-a spus că a luat-o
cu aprobarea M.F. din fondul demnitarilor.

În Iulie 1951 - plecând din nou la Praga
am primit din nou un telefon să-i cumpăr
10 pelicule și un aparat de fotografiat. Apro-
barea și transferul acestor sume din căia
seruți lui Nadorau față de motivul că are
nevoie pentru medicamente. Suma a fost
în valoare de circa 1500 de coroane aprobate
de către Dir. Salutară din Min. de Finanțe. I-am
adus și aceste pelicule pe care mi le-a cerut.
Acestea sunt bucuriile ce le amosec eu în
legătura cu activitatea dumanovară dusă
de Episoli spre el în S. L. P. R.

Semnătura

M. A. Leonche

Urmare: Intrebare: Când li-ai dat seama că Șijoli are o dusă activitate dumanăoasă intereselor statului nostru, în Banca de Stat? 2.2.2

Răspuns: Mi-am dat seama că Șijoli are o dusă activitate dumanăoasă intereselor băncii de Stat în cursul anului 1948 - când au început numirile de personal nou în bancă și când am văzut că sunt angajate elemente ne corespunzătoare și din punct de vedere profesional și politic.

Mi-am gândit atunci că el duce o activitate dumanăoasă, deoarece îl știam în legătură permanentă cu V. Luca, șeful Ministerii Adjuncte și chiar cu C.C. al P.M.R. Numai după ce am citit în ziare despre motivele demiterii lui din funcția de Președinte al Băncii de Stat, mi-am dat seama de acest lucru.

Intrebare: Dar, activitatea lui Șijoli are despre care ai vorbit mai sus, nu este o activitate dumanăoasă repinului actual?

Răspuns: Da! Este o activitate dumanăoasă repinului actual însă atunci când l-am petrecut fațetele, eu nu am putut o califica astfel deoarece de câte ori vroiam să-l combat pe Șijoli într-o anumită problemă care vedea că nu e pusă bine, el îmi spunea, așa să hotărât sus și așa vei face". Așa că eu personal tot ce mi-a spus el să fac am făcut judecând că și el are dispoziții de sus.

Semnătura
W. Leon

Urmare: dela superiorii lui.

Judecarea: Deci d-ta ai aratat ca s'ijali suud a dus o activitate de sabataj in Banca de Stat si ca d-ta ai executat toate dispozitiile primite dela el. Prata in mod sincer cu se ai contribuit d-ta, la activitatea de sabataj dusă de s'ijali in B.R.L.L.?

Raspuns: Directia Relatiilor cu Străinătatea pe care eu am condus-o, se ocupa cu incasarea de rezerve rezultate din exporturile efectuate de către țara noastră prin corespondenții ei din străinătate și execută toate plățile Statului în străinătate și amune plățile necomerciale în baza aprobării Min. de Finanze și plățile comerciale în baza aprobării Min. Com. Exterior. - Prata planul de plăți necomerciale ^{import-export} și planul de plăți comerciale era întocmit de către cele două ministere și aprobat de către guvern. - În afara de aceasta prin Dir. L.S. Banca execută vânzări de aur în străinătate, pentru asigurarea echilibrării balanței de plăți întrucât cu deizele rezultate din exporturile țării, nu se putea acoperii totalitatea necesităților de import ale țării.

Deci toate operațiunile executate de către Dir. L.S. erau aprobate ^{de guvern} prin planurile respective, întocmite de către două departamente și prin balanta de plăți prezentată Camerăi de Stat, Ministerului, toate operațiunile executându-se pe bază de documente.

Semnătura,

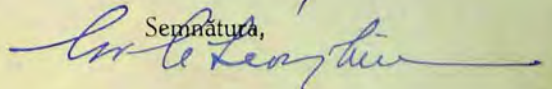
M. G. Leonțiu

Urmare: Am aratat ca Eijoli Surcel a deslansat o activitate de sabotaj in Banca de Stat si ca eu am executat toate dispozitiunile primite dela el referitoare la operatiunile Dir. R. S.

Trebuie insa sa precizez ca Eijoli Surcel nu a putut sa duca o activitate de sabotaj in ce priveste operatiunile Dir. R. S. si nici eu, deoarece toate operatiunile executate in cadrul acestei directii erau ordonate de catre Min. de Finante si Min. Comertului Exterior, Banca ne putand dispune singura in aceasta materie, fiind numai o mandatară a statului. - Trebuie sa mai mentionez ca Eijoli Surcel si in general comitetul bancii s'a ocupat foarte putin de Dir. R. S. tocmai din cauza specificului statat mai sus si pentru faptul ca eu lucram personal cu Min. Barladeanu, Gogu Radulescu si Consilierul Roaniticu dela Min. de Finante.

In ce priveste politica desmanasata de catre dusa de Eijoli Surcel, vreau sa arat ca atunci cand el mi-a dat dispozitiunea de a pune indepartarea din banca a unor functionari din Dir. ce o conduceam (Cazul Storian Constantin) l-am refuzat dandu-mi seama ca nu este just sa fie indepartat din banca un muncitor, membru de partid si pe de alta parte sa fie mentionate in banca elemente burgheze, ibestmanasare regimului actual.

Intrebare: De ce nu ai demarat in fata formelor competente activitatea desmanasata

Semnatura,

Urmare: de sabotaj, ce a dus-o dijoli surse
in Banca de Stat?

Raspuns: Nu bam demarcat pe dijoli
surse pentru motivul ca am socotit ca
formele superioare lui cunoasteau intreaga
lui activitate. El avea contact permanent cu
basile Luca si cu ceilalti ministrii adjuncti
dela Min. de Finante. De asemenea avea perma-
nent contact cu Waldman Paul si Sara din
partea C.C. al P.M.L. in care stiu ca se con-
sulta in diverse probleme in legatura cu banca.

Acest P.H. de interogatoriu, dupa ce bam
citit cuvânt cu cuvânt si am constatat
ca, corespunde intregul cu cele decla-
rate de mine, nestie si revineu praprie
si necesitat de minevi.

Suschetator:

H. Boran

Raspunsit:

W. Leopold

Semnătura,

235
184
255

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul GHEORGHIU GRIGORE, născut la 8 August 1905 în Galați, de profesiune funcționar de bancă, fost Director în B.R.P.R., cu domiciliul în București Str. Braziliei Nr. 7.-

26 Mai 1953, București

Interogatoriul a început la ora 24,30

" s'a terminat la " 3,30.

Intrebare:

Arată în mod concret și amănunțit, toate lucrările ce le-ai cumpărat pentru VIJOLI AUREL, cu ocazia plecărilor d-tale în Cehoslovacia, la Praga, precum și împrejurările în care ai ajuns să-i faci aceste cumpărături.-

Răspuns:

În luna Septembrie 1950 am plecat prima dată în misiune la Praga, însoțit fiind de SOLVAN VITIANU, Director în Ministerul Comerțului Exterior, unde trebuia să avem întrevedere cu HERMAN BUDICH, vicedirector la Union de Bangués Suisses pentru a discuta problema deblocării bunurilor noastre aflate în Elveția. Aflându-mă la Praga, am primit un telefon de la SECASIU VASILE, șeful Sectorului Plăți în devaliză care mi-a spus că să cumpăr pentru VIJOLI AUREL, niște cartușe de vânatoare pentru care mi-a indicat și dimensiunile respective.-

Am cumpărat aceste cartușe din banii (coroane cehe) ce mi-au fost transferați de SECASIU VASILE.- Din suma transferată am cheltuit pentru cartușele cumpărate între 1.771 și 2.771 coroane, precis nu -mi amintesc.- La venirea mea în țară am adus cartușele și i le-am dat lui VIJOLI AUREL în mână împreună cu facturile respective.- Peste graniță eu neputând să transport cartușele, având pașaport de serviciu și fiind controlat la vamă i le-am dat lui SOLVAN VITIANU care avea pașaport diplomatic și nu era controlat la vamă.-

În cursul lunii Octombrie 1950, fiind trimis a doua oară la Praga în legătură cu scoaterea din Elveția a 6 tone aur din cel blocat, îmi amintesc că am plecat cu avionul într-o Luni dimineața.-

ss/Gheorghiu Grigore.-

Duminică seara pela orele 20, am primit acasă la mine un telefon dela VIJOLI AUREL, care mi-a dat dispoziția ca înainte de a pleca la aerodrom să trec pe la el la Bancă.- Când am ajuns luni dimineața în biroul șefului de cabinet a lui VIJOLI AUREL, anume HERDA VICTOR, acesta mi-a întins o listă scrisă de mână lui VIJOLI AUREL, în care erau indicate obiectele ce urma să i l cumpăr dela Praga.- Lista era necitită scrisă și ca s'o înțeleg am citit-o împreună cu HERDA VICTOR.- Imediat a sunat VIJOLI AUREL și am intrat la el în cabinet cu lista în mână.- El văzându mă cu lista în mână(mi-a) m'a întrebat: "Ai văzut ce trebuie să cumperi?". Eu i-am răspuns că da și atunci mi-a dat o hârtie de 500 de franci elvețieni și mi-a spus să-i fac cumpărăturile dela Magazinul din Praga, unde se fac cumpărături cu devize.- Eu am obiectat că nu se poate cumpăra cu franci elvețieni și numai cu dolari.- El mi-a spus că știe precis că se poate cumpăra și cu franci elvețieni.- I-am obiectat din nou că pentruca să pot eși din țară cu acești 500 franci elvețieni am nevoie de aprobarea Direcției Valutare, la care VIJOLI mi-a răspuns că această sumă i-a fost aprobată de Ministerul de Finanțe din fondul demnitarilor și că dacă voi întâmpina greutăți la vamă, să-i dau lui un telefon ca să vorbească el.-

Cu acești 500 franci elvețieni i-am cumpărat dela magazinul din care se cumpără cu devize următoarele lucruri:

- 1.- trei metri stofă griss pentru un costum bărbătesc.-
- 2.- un pantalon de schy, bleomaren.-
- 3.- șase metri de mătase.-
- 4.- o stofă verzue pentru o rochie de damă.-

Toate aceste lucruri i le-am adus lui VIJOLI AUREL și i le-am predat șoferului său (cred STRIJICOF) așa cum el mi-a dat dispoziție.- HERDA VICTOR m'a întrebat dacă i-am cumpărat lui VIJOLI AUREL, lucrurile trecute pe lista ce mi-a dat-o el și eu i-am răspuns că da.- El cunoaște deci această chestiune.-

Ultima dată am plecat la Praga în cursul lunii Iulie 1951.- La Praga fiind, am primit un telefon dela cabinetul lui VIJOLI AUREL (nu știu precis dela ERNEST RADULESCU sau dela BRANDUSU) prin care mi s'a comunicat să cumpăr anumite dimensiuni de pelicule, pentru aparatul de fotografiat a lui VIJOLI AUREL. U.terior cred chiar în aceeași zi aceeași dispozițiune mi-a transmis-o tot telefonic și SECASIU VASILE.- Inapoiindu-mă în țară i-am adus lui VIJOLI AUREL peliculele cerute pe care le-am cumpărat cu banii ce mi i-a transferat SECASIU VASILE (coroane cehe) pe numele meu ca și prima dată.-

ss/Gheorghiu Grigore.-

237 # 27
Aceste pelicule au costat circa 4.500 de coroane.- Când i le-am dat lui VIJOLI AUREL, la el în cabinet, mi-a spus ca să procedez cu plata acestor coroane cheltuite pentru el, la fel ca la primul transfer de coroane, pentru cartușe.- Cum eu nu m'am ocupat de aceste transferuri, i-am spus că nu știu cum s'a procedat.- Atunci el mi-a spus: da, ai dreptate o să vorbesc cu SECASIU VASILE că el știe cum a procedat.- Eu fiind încă în biroul lui, a telefonat la o persoană cărui a spus: "VASILE, am nevoie de circa 4.500 - 4.700 de coroane Gehe pentru niște medicamente și vezi să-mi aprobi asta".-

Eu am bănuț că a vorbit cu MODORAN VASILE, Ministru Adjunct la Ministerul de Finanțe.-

Imediat după această convorbire a vorbit tot la telefon, eu fiind încă de față, cu SECASIU VASILE, cărui a spus că să facă cerere că a vorbit la finanțe și să procedeze la fel ca pentru primul transfer ce l-a făcut pentru cartușe.-

După un interval de timp, SECASIU VASILE mi-a confirmat într'o discuție că a venit aprobarea pentru transferul de coroane a lui VIJOLI.- În zilele următoare m'am întâlnit în direcție, din nou cu SECASIU VASILE, care mi-a spus că se duce la VIJOLI AUREL pentruca să încaseze contravaloarea coroanelor transferate mie și pentru care VIJOLI obținu-se aprobarea Ministerului de Finanțe.-

Documentele în legătură cu această aprobare a Ministerului de Finanțe de circa 4.500 de coroane pentru VIJOLI AUREL, se găsesc la Direcția Valutară din Ministerul de Finanțe, precum și la sectorul Plăți în Devize din Banca de Stat grupa Plăți oficiale și știe de ele SECASIU VASILE.-

Acest P.V. de interogatoriu, după ce l-am citit, cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.-

ss/Gheorghiu Grigore.-

Lt. de Securitate

Avram Vasile.-

BN/3/ex.

Proces-Verbal de interogator

Arestat Gheorghe Filipare, născut la 8 August 1905 în Galati, de profesie funcționar de bancă, fost Director (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) în S.R.P.R. cu ultimul domiciliu în București, Str. Brăzești 7.

26 Mai 1953.

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 14 și 30 min.
„ s'a terminat la „ 3 și 30 „

Intrebare: Atată în mod concret și amănunțit, toate lucrurile ce le-ai cumpărat pentru fișole Rusel, cu ocazia plecării d-tale în Cehoslovacia, la Praga, precum și împrejurările în care ai ajuns să-ți faci aceste cumpărături?

Răspuns: În luna Septembrie 1950 - am plecat prima dată în misiune la Praga, însoțit fiind de Solvan Filiparu, Director în Min. Comerțului Exterior, unde trebuia să avem întrevedere cu Herman Budich, vice director la Union de Banques Suisses pentru a discuta problema deblocării banurilor noastre aflate în Elveția.

Aflându-mă la Praga, am primit un telegramă de la Seceria Danile, șeful Secției Statii în diverse care mi-a spus că să cumpăr pentru fișole Rusel, niște cartuse de vânătoare pentru care mi-a indicat și dimensiunile respective.
Am cumpărat aceste cartuse din banii

Semnătura,

Gheorghe Filipare

Urmare: (carnase cele) ce mi-au fost transferate
de Secaria Exile. Din urma transferată am ieșit
sunt pentru cartusele cumparate, între 1.771 și
2.771, ^{precis} nu-mi amintesc. La venirea mea în
țara am adus cartusele și i le-am lui Șijoli
Șurel în mână împreună cu facturile respec-
tive. Peste graniță eu ne putând să transport
cartusele, având pasaport de serviciu și fiind
controlat la vamă i le-am dat lui Solomon
Șijiam care avea pasaport diplomatic și nu
era controlat la vamă.

În cursul lunii Octombrie 1950. - fiind lu-
mis a doua oră la Praga în legătură cu
scăderea din Elveția a 6 tone aur din cel
blocat, mi-amintesc că am plecat cu avia-
nul într-o luni dimineată. Dimineța seara
pela orele 30. - am primit acasă la mine un
telefon dela Șijoli Șurel care mi-a dat dis-
poziția ca înainte de a pleca la aera-
dram să trec pela el la bancă. - Când am
ajuns luni dimineată în biroul șefului de ca-
binet a lui Șijoli Șurel, amme Herda Victor,
acesta mi-a înțeles o listă scrisă de
mâna lui Șijoli Șurel în care, erau indi-
cate obiectele ce urma să i le cumpăr
dela Praga. Lista era scitet scrisă și ca
l-o înțeleg am citit-o împreună cu
Herda Victor. Imediat a fost Șijoli
Șurel și am intrat la el în cabinet cu
lista în mână. El văzându-mă cu lista
în mână mi-a întrebat, și văzută ce se buie

Semnătura

W. H. George

John & mine
A. W. ...

Umare: ta' sumpet '1' La i'au sapunt sa' ta' i'
 eluani mi'a dal a kaitie de 100 de pauci
 eluehien ti mi'a spus sa'i fog sumpet
 rohuile dela kopolunt lin kopa, unde
 te fac sumpetului cu devig. La au
 eluehat sa' nu se poale sumpetia cu
 pauci eluehien la Nema' cu doloi. El mi'a
 spus sa' the neis sa' te poale sumpet
 hi' cu pauci eluehien. La un eluehat din
'nuu co' rehuia sa' pot sa' din Paia'
cu acceli 100 pauci eluehien au nevoie
de oportarea ~~Disertat~~ Palu Pale, la care
Elola' mi'a raspus sa' acceli suma
sa' a fost oportata de lin. de linuile din
fautul demunitatilor hi' sa' laea cu mi'
Yanguia prelati' la namoi, ta' i' dar
lu' un kolan sa' sa' palceasa' el.
 Cu acceli 100 pauci eluehien am sumpet
 dela magopunt lin care se sumpetia cu
 devig, amatarale laturu: -
 1. 3 (stei) meli kopa quis penlu nu totlu kaitate.
 2. Un pabelan de seli, Hlamareu -
 3. Jase meli de matare -
 4. 1 kopa vepre penlu a locoi de taua' -
 Toate acceli laturu i' le am adu lu' Elola'
 penel ti i' le am pretat sefulu toiu (ued thig'i
 sof' sa' am el mi'a dal dispozi'ie. - Horda
 kolan mi'a indelat dora' ham sumpet
 lu' Elola' penel, laturuile ptende se lita
 se mi'a dal a el ti' cu i' au raspus
 sa' da. El sumpete dei' acceli eluehat
 sa'.

Dr. A. Kempster
 Septimiu

Urmare: Ultima dată am plecat la Praga în
cursul lunii Iulie 1957. La Praga fiind,
am primit un telefon dela cabinetul
lui Dijoli Surel (nu știu precis dela Ernest Ră-
dulescu sau dela Prăndaru) prin care mi s'a
comunicat să cumpăr anumite dimensiuni
de pelicule pentru aparatul de fotografiat
a lui Dijoli Surel. Ulterior ved chiar în ace-
ias și altias dispozitiiune mi-a transmis-
at telefonic și Secariu Basile. După in-
dușii în țară i-am adus lui Dijoli
Surel peliculele cerute pe care le-am
cumpărat cu banii ce mi i-a transfe-
rat Secariu Basile, (coroane ceh) pe nu-
mele meu ca și prima dată. - Sceste
pelicule au costat circa 4500 de co-
roane. Când i le-am dat lui Dijoli Surel,
la el în cabinet, mi-a spus ca să pro-
cedez cu plata acestor coroane cheltu-
ite pentru el, la fel ca la primul
transfer de coroane, pentru carture.
Cum eu nu m'am ocupat de aceste
transferuri, i-am spus că nu știu
cum s'a procedat. Atunci el mi-a
spus; da, ai dreptate o să vorbești cu
Secariu Basile, că el știe cum a pro-
cedat. Eu fiind încă în biroul lui,
a telefonat la o persoană cămă-
șă și a spus: „Basile, am nevoie de circa
4.500 - 4.700. - de coroane ceh pentru niște
medicamente și vezi să-mi aprobi asta!”
Eu am bătut căi a vorbit cu Madorau

Semnatura
M. L. Georgescu

Urmare: Fabile, Min. adjuuct la Min. de Finante. 26/11
 Inmediat dupa aceasta convorbire, a vorbit tot la telefon, eu fiind inca de fata, cu Secariu Fabile, caruia i-a spus ca sa faca cerere ca a vorbit la finante si sa procedeze la fel ca pentru primul transfer ce l-a facut pentru cartuse.

Dupa un interval de timp, Secariu Fabile mi-a confirmat intr-o discutie ca a venit aprobarea pentru transferul de coroane a lui Djoli. In zilele urmatoare m-am intalnit in directie, din nou cu Secariu Fabile, care mi-a spus ca se duce la Djoli pe cel pentruca sa incease pe contravaloarea coroarelor transferate, mie si pentru care Djoli obtine-se aprobarea Min. de Finante.

P Documentele in legatura cu aceasta aprobare a Min. de Finante de circa 4.500.000 coroane pentru Djoli suiel, se gasesc la Directia Salutară din Min. de Finante, precum si la Sectoul Plati in Devize din Banca de Stat prupa Plati oficiale si stie de de Secariu Fabile.

Acest P. H. de interpretare, dupa ce l-am citit, servent eu servant si am constatat ca, corespunde intru totul cu cele declarate de mine, il sustin si sanuz propriu si vesilit de mine.

Subscrisor:
 H. de Securitate Grav

Invenit:
 M. Leonciu

41
Urmas:

Semnatura,

Stelaru meste lator lomonos
si no puzpacto nepotino lui uzol

241 #1

Proces-Verbal de interogator

Arestat Georghe Gigaș, născut la 8 iul. 1905 în Galati
de profesorie, funcționar de bancă, fost Director în B.P.R.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu în București Str. Braziliei 157.

30 Mai 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 23 și 30 min.
„ s'a terminat la „ 1 și 30 „

Intrebare: Ce discuții ai avut cu Gijoli Pirel
în legătură cu funcționarii direcției Delatki
cu Securitatea, pe care ai condus-o și în
general cu problema cadrelor din B.P.R.R.?
Și data deosebirii împrejurărilor în care
au avut loc aceste discuții precum și cine
a mai fost de față?

Răspuns: Cu Gijoli Pirel am avut discuții
în legătură cu unii dintre funcționarii
direcției D. S. pe care am condus-o, după
cum urmează:

La puțin timp după numirea lui Șogol Șo
în funcția de dir. adjunct la Direcția D. S.
Gijoli Pirel mi-a comunicat la el în ca-
briet într-una din zile că a sosit dela
Bucuresta B.P.R.R. ^{Constanța} un dosar întocmit de
responsabilul cu cadrele de acolo, din care
rezulta conduita imorală a lui Șogol

Semnătura
Georghe Gigaș

Urmare: Leo, care era plecat acolo în misiune
și care în petrecerea timpului pe plaja mării
făcând în afară de aceasta și propuneri însoțite
unei funcționare de acolo ca să aibă relații
intime cu el. - Eu i-am spus că dacă este
asa, atunci legal Leo trebuie schimbat din
funcția ce deține. - Gijoli mi-a răspuns
că a dat la Dis. de Cadre din B.D.P.R. să facă
o anchetă în această privință, după care
va lua măsurile necesare întru ulterior în a face
cunoscute.

În cursul lunii Aprilie 1956 - în ședința
la Gijoli Sarel în cabinet și i-am co-
municat că legal Leo, a folosit în in-
teres personal suma de Lei 80.500. - pe care
a ridicat-o fără știrea și aprobarea mea,
abuzând de funcția ce deține, dela
Inspectorul Stănescu Dumitru dintr-un
fond afectat pentru activități de țară,
în legătură cu urmărirea circulației
aurului și devizelor, desi asemenea operați-
uni Banca nu le mai execută, ele fiind
de competența organelor de miliție conform
protocolelor încheiate între Banca de
Stat și M. A. D. - din București 1951. - Gijoli fiind
și eu de față a chemat-o pe Silvia
Wexler, membră în biroul politic din B.D.P.R.
căreia i-a comunicat cele ce i-am semna-
lat eu în legătură cu legal Leo, primăvând
stabilit ca ea, să cerceteze cazul și
ulterior să se ia măsurile necesare.

În cursul lunii Iunie 1956 - în lipsa mea

Semnatura,

Br. L. Corbeie

Urmare: din țară (eram la Draga) d' a lui Figoli Pirel, care era plecat la Moscova, Marin Lupu a primit o scrisoare adresată lui Figoli Pirel, de către Min. Com. Externă, prin care i se aducea la cunoștință, cum dăta neperioasă și incapacitatea de care a dat dovadă Legal Leo, ca delegat al R. P. R. la tratativele economice cu Polonia, tratative ce s-au ținut la Varsovia. În scrisoare se arăta că este un om nerăbdător, neperios, derechibit și că este incapabil să lucreze independent. Această scrisoare eu am primit-o dela Marin Lupu și i am arătat-o lui Figoli care luând cunoștință de conținutul ei, a chemat-o și de această dată pe Silvia Dexler și după ce a discutat cu ea, cele semnalate în scrisoare, a rămas stabilit ca Dep. de partid din B. R. P. R. să cerceteze acest caz, urmând ca după rezultatul anchetei, Figoli să hotărască dacă o va-l înscrie sau pe Legal Leo (cara eu am scut eu) sau nu.

Tot cu această ocazie Figoli Pirel, a dispus, la cererea lui Silvia Dexler, ca eu să-i predau ei, scrisoarea dela M. C. E. lucru ce am și făcut, atunci pe loc, în fața lui. Ulterior, eu văzând că nu de ia nicio mărma împotriva lui Legal Leo, am reținut cerând înscrierea lui, însă Figoli Pirel mi-a spus să am răbdare până la Dep. de partid din B. R. P. R. de va pronunța, lucru ce nu s'a făcut până

Semnătura
M. Leonkin

Urmare: mă în momentul avertării mele.

În ce privește pe Weiselbergher Leo, în cursul lunii Iunie 1951. - Dijali Puel m'a chemat la el și mi-a spus că Waldman Paul, la informet că Weiselbergher Leo, este un funcționar bun pe care el îl cunoaște și că merită să fie promovată în funcții de răspundere, însă el, este persecutat de mine. Cu această ocazie, eu i-am spus lui Dijali Puel că Weiselbergher Leo este un element slab pentru care poate da bătănie și consilierul Morfeu Victor. Din nou Dijali Puel a chemat-o pe Ilvira Weiler și după ce au discutat împreună cazul Weiselbergher, au hotărât ca acesta să fie examinat de o comisie formată din Marin Lupsu, vice-președinte al B. I. P. R. - Dragamirescu Vasile, directorul contabilității din B. I. P. R. și fecasiu Vasile pe alături șeful sectorului "Plăți" în devize din Div. I. I. - înainte de a lua această hotărâre, Dijali Puel la consultat și pe Morfeu Victor care a confirmat în totul afirmațiunile mele. După câteva zile Dijali Puel m'a chemat și mi-a comunicat că în urma examinării lui Weiselbergher Leo, s'a dovedit că acesta nu are nici cunoștințele elementare de contabilitate și că și-a dovedit din plin în fața comisiei incapacitatea lui.

Semnatura,
L. Weiler

2432

Urmare: Deasemenea mi-a spus ca sa-l las
 linistit, ca-l va amintea pe Waldman
 Paul de acest rezultat, intrucat acesta
 i-a spus lui, ca eu il persecut pe Wei-
 selbergher, si ca nu-l promovez in po-
 sibil de raspundere in toate ca este
 un om capabil, insa comisia care l-a
 examinat a constatat ca eu aveam dreptate.
 Toate acestea Bijoli Pavel mi le-a spus
 la el in cabinet de fata fiind si
 vice-presedintele Marin Lipu. Cu aceasta
 ocazie, eu i-am cerut lui Bijoli Pavel
 sa-l mende pe Weiselbergher Leo, in alta
 directie unde poate face fata sarcinilor
 ce le are, insa el a refuzat
 sa aprobe acest lucru spunandu-mi ca
 nu e cazul sa luam acum aceasta
 masura. La obiectiunea mea ca nu
 este just ca un astfel de element sa
 fie mentinut in Directia R. S. cu o in-
 cadrare de salarizare de 13/4, obiectiunea
 ce a fost oprimita si de Marin Lipu
 care era de fata, Bijoli Pavel mi-a
 spus ca eu nu vad lucrurile cum de-
 bue si ca de aceasta se creiază in
 jurul meu, atmosfera ca persecut.
 Astfel Weiselbergher Leo, a ramas si
 pe mai departe in Directia R. S. fiind
 mentinut in aceiaşi functie de referent
 tehnic de specialitate cu toate ca nu
 corespunde nici pe departe ace-
 stei incadrari. - In cursul lunii Ianuarie

Semnatura,
 M. K. K. K.

Urmare: 1958. - în urma restructurării ce s-au fă-
cut ca urmare a deciziei Cons. de Min. N° 1.478.
din Decembrie 1951. - Hijaști Aurel m'a chemat la
el, fără ca eu să cer, se m'a spus
că nu l-a scos din bancă pe Weissel
Bergher, deoarece a intervenit Waldman
Paul pentru el, însă de data aceasta
il mută din Direcția R. S. lucru ce
l-a și făcut transferându-l la Sucursala București.
În cursul lunii Aprilie 1951. - a fost trans-
ferat în mod provizoriu în Direcția R. S.
funcționarul Stăcian Constantin care s'a
dovedit a fi incapabil în munca de șef
de divizie (18/1) la Secțiunea Statistică din
Direcția Planificării. Eu m'am dus la Morfeu
Hitaști și i-am arătat că consider nejustă
această transferare întrucât la Direcția
R. S. la gradul de 18/1 se cer neapărat
cunoștințe de limbi străine sau cunoștințe
aprofundate de contabilitate, la care Morfeu
nu a spus că și-l primește provizoriu.
La câteva zile după aceasta Hijaști
Aurel a convocat o ședință cu toți
Directorii și Consilierii din Banca de Stat
pentru a se examina situația munci-
torilor promovați în funcții de răspun-
dere și a se hotărâ ce măsuri trebuie să se
ia în legătură cu ei. Fiecare director tre-
buia să expună situația din Direcția lui.
Eu luând parte la cuvânt, am arătat
că la Dir. R. S. nu există o astfel de
problemă, întrucât ridicarea în funcții

Semnătura,

W. Weisshier

244

IV

Urmare: S'a făcut în mod judicious și ca elevul 264
cele muncitorești care au fost promovate,
corespund funcției și încadrării în care
au fost numite. Șijali șuei, mi-a spus atunci
că nu sunt sincer, și că Stoian Constantin în-
tră în categoria funcționarilor ce cores-
pund funcțiilor lor? Eu arătat atunci că
Stoian Const. a fost promovată de către Dir. Plani-
ficării și nu de Dir. I.S. unde se găsește de
câteva zile fiind mutat provizoriu.

După puțin timp s'a făcut în Banca de
Stat, o restructurare de personal. Cu acces-
să scapie am primit dispoziție din
parte consilierului Napilescu prin Marcel
Stamate, ca să fac rapoartă de înde-
partarea din Banca a lui Stoian Const.
pentru motiv de incapacitate, lucru ce
eu am refuzat să îl fac zicând că eu
nu cunosc gradul lui de răspundere într-un
timp atât de scurt. Ulterior Șijali șuei, la
el în cabinet, de față fiind vice-preșe-
dintele lui și ceilalți consilieri, mi-a
imputat că nu am avut o conduită
justă, ne propunându-l pe Stoian Con-
stantin, așa cum mi se superase și
că această comportare a mea, a con-
stituit a decepție pentru conducerea
Băncii. În luna Octombrie 1951. - Stoian
Constantin a fost transferat în
Lucrările București de unde în baza
Deciziei Conf. de Min. 1978. - a fost restu-
lurat din Banca de Stat.

Semnatura,
M. Leonțiu

Urmare: În Mai 1950 - în urma verificărilor de partid,
s-a dovedit că Gheorghiu Gheorghe, șef al Secției
Relații cu Muncitorii din Direcția R.S. este
un element dușmănos și că în 1947 în tim-
pul inflației înlocuindu-se dintr-o misiune din
Elveția cu pauci elvețieni se i-a adus de
acolo și pe care i-a speculat la bursa
neagră, și-a cumpărat un apartament.

Când am aflat acest lucru, am cerut lui
Gijoli Pirel să-l înlocuiască imediat din
funcția ce deținea și totodată am cerut
autarizarea de a i se deschide activitate
publică de contravenție la legea de-
vizelor. Gijoli Pirel, a dispus înlocuirea
lui din funcția ce o avea însă în ce
priveste darea lui în judecată, a spus că
nu este cazul întrucât lucrurile sta-
bilite în cadrul verificărilor de partid
sunt secrete și nu le putem folosi
în justiție.

Tot în cursul lunii Mai 1950 - am cerut
lui Gijoli Pirel, să-mi înlocuiască 25 de
funcționari din cadrul Direcției R.S. cu
tot atâtia membri de partid cărora să
le pot încredința funcții de răspun-
dere. El a fost de acord cu cererea
mea și mi-a promis că o va satis-
face imediat după terminarea verifi-
cărilor de partid. Ulterior însă nu
mi sa repartizat nici un membru de
partid și mi-a comunicat că toți
membrii de partid trebuie dați la pla-

Semnătură
M. Gheorghiu

Urmare: infigiare, unde sunt secrete de stat si ca la Directia L.P. nu sunt secrete de stat ~~si~~ secrete si ca nu are sa-mi dea membrii de partid. Totodata mi-a spus ca functionarii din Directia L.P. vor fi verificati de Div. Cadrelor si ca nu vor fi inlocuiti decat cei ce se vor cauzata ca sunt slabi din punct de vedere politic (necearespunzatori)

De faptul ca eu am cerut acesti 25 de membri de partid cunosti ti Harpei Sictar, pecum si Deperu Floru, Timianu Branislava si Opatchi Ion fost pe atunci Directorul Cadrelor. Inlocuit pentru verificarea ce trebuia sa o facem Povromurilor, ne avand functionari de incredere (inspectari) membri de partid, am cerut ca in cadrul celor 25 membri de partid ce mi-au fost promisi, sa mi se repartizeze imediat un numar de 6 (sase) cu care sa inlocuiesc inspectarii ne-membrii de partid. Sijoli Sural a fost de acord cu aceasta cerere a mea insa ulterior tot nu mi-a satisfacut-o, promisiunile lui dovedindu-se a fi formale.

Nean sa mai arat ca dupa sedinta din Aprilie 1951. - siinta de Sijoli Sural cu directia si consilierii Bancii de Stat, ducandu-ma la el in cabinet intotit fiind de Harpei Sictar, in legatura cu chestiuni urgente de natura profesionala, Sijoli mi-a impusat ca la sedinta si eu ca si ceilalti directori, nu am fost nicieri si ca nu am avut curajul sa zuresc adena-

Sofnaura,
M. Leonțiu

Urmare: nul pentruca noi nu am imples ca
in Banca de Stat, este o problema serioasa,
promovarea elementelor muncitoresti ne-
corespunzatoare, in anumite functii de ras-
pundere. Eu i-am replicat imediat ca la
Directia D.S. nu exista o asemenea problema
si ca dănușul poate dispune o ancheta si
directorii ce nu au fost sinceri sa fie
pedepsiți. - Djușli sustinea mereu ca noi nu
avem curaj. Eu i-am spus ca nu este vorba
de curaj, intai directorii nu au autoritatea pe
care ar trebui sa aiba din punct de vedere
politic si ca el ar trebui sa se candeașca
la o primire a functionarilor Bancii de
Stat, incepand chiar cu directorii. - El mi-a
raspuns: "Nu vezi ca o astfel de schimbare nu se
poate face acum, ca de toti anii banca este
intr-o continua transformare si ca cinece
am facut acum o blum nu mai facem acum.
Cum ar putea cineva care nu cunoaste
munca bancara sa se adapteze acestor
situatii". Asta este intai din cauza ca
voi aveti bube". La aceasta discutie care
a avut loc in cabinetul lui Djușli presed,
a existat si Harzi Dictor care intr-o oare-
care masura a fost de acord cu cele
arătate de mine.

Acest P. D. de interogatoriu, dupa ce
l-am citit cuvant cu cuvant si am con-
statat ca, corespunde intru totul cu cele
declarate de mine, il sustin si semnez
propriu si nesilit de nimeni.

Anchetator:
H. de Securitate.
Gloran

semnatura
M. Georgescu

W - 246 -
- 124 - 266

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul GHEORGHIU GRIGORE, de profesie funcționar născut în Galați, la 8 August 1905, fiul lui HARTON și SILVIA, cu ultimul domiciliu în București Str. Braziliei Nr. 7.-

Luni 22 Iunie 1953, București

Interogatoriul a început la ora 18

" s'a terminat la " 20,25.-

Intrebare:

Cu ce te-ai ocupat până la 26 Martie 1952 când ai fost arestat?

Răspuns:

Până la arestarea mea am deținut funcția de Dir. al Direcției Relațiilor cu Străinătatea din cadrul Băncii de Stat.-

Intrebare:

Cine din Banca de Stat hotăra și dispunea măsuri în legătură cu pregătirea cadrelor, ridicarea lor în funcții de răspundere, retrogradarea sau îndepărtarea lor din Bancă?

Răspuns:

Singura persoană competentă de a lua măsuri asupra problemelor ce sunt întrebate a fost VIJOLI AUREL până la 6 Martie 1952 când a fost destituit din funcția de președinte al Băncii de Stat.-

Intrebare:

Deci problema cadrelor în Banca de Stat depindea de VIJOLI AUREL?

Răspuns:

Da.

Intrebare:

De unde știi acest lucru?

Răspuns:

Insuși legea de funcționare a Băncii de Stat prevedea că de problemele de mai sus se ocupă președintele Băncii.-

Dar nu numai atât, Vijoli AUREL a fost acela care a dictat în problema cadrelor după câte cunosc eu.-
ss/Gheorghiu Grigore.-

././.

Intrebare:

Dacă așa stau lucrurile arată care a fost politica de cadre pe care a dus-o VIJOLI AUREL în Banca de Stat?

Răspuns:

Nu greșesc când afirm că VIJOLI AUREL a dus în Banca de Stat o politică dușmănoasă de cadre.-

Intrebare:

Pe ce te bazezi când afirmi că VIJOLI AUREL în calitatea sa de președinte al Băncii de Stat a dus o politică de cadre dușmănoasă?

Răspuns:

Când eu afirm că fostul Președinte VIJOLI AUREL a dus în cadrul Băncii de stat o politică dușmănoasă de cadre mă bazez pe următoarele fapte:

Întâi vreau să arăt faptul că VIJOLI AUREL s'a înconjurat de o serie de elemente dușmănoase cărora le-a încredințat funcțiile cele mai importante începând dela consilier și terminând cu Dir. Adjunct și șefi de sectoare.- Deci după cât cunosc eu majoritatea elementelor ce au deținut funcții importante în Bancă nu aveau nimic comun cu interesele clasei muncitoare. Vreau să arăt cine anume a deținut funcțiile de consilieri:

RADULESCU GHEORGHE, fost membru al P.M.R.-ului și înainte membru în P.N.L.aceasta și după ce a fost exclus din Partid a fost menținut în funcția de consilier și aceasta până la arestarea mea.- MAZILESCU GHEORGHE, fost membru al P.N.T. MORPEI VICTOR, fiul de chiabur.- În funcția de directori au fost numiți următorii: DIMITRIU TEODOR, Dir. la Dir. Controlului fost legionar, ESANU GHEORGHE, fost Dir. a Contabilității, până la 23 August 1944 a fost inspector general, ORTINSCHI CONSTANTIN, fost casier central al P.N.R. a fost numit în funcția de Dir. al Dir Administrative, BENES ALFRED, fost șef de serviciu în regimul trecut a fost numit de VIJOLI, directorul Emisiunii din cadrul Băncii.- În afară de aceasta BENES a fost un membru al P.S.D. destul de zelos pentru concepțiile acestora. GHORGHITA CHIURTU fică de avocat, înstărit din Craiova, a fost numită Dir. Gl. a Direcției Relațiilor cu Străinătatea, BRANDUSESCU ION fiu de chiabur, a fost numit în funcția de Dir. al secretariatului.- Directori adjuncți CONSTANTINESCU VASILE, fost legionar a deținut funcția de Dir. Adjunct la Dir. Decontări.- PRAOACEANU DUMITRU, a fost numit în funcția de Dir. Adjunct la Planificare, fost legionar, RADUCANU ION, a fost numit în funcția de Dir. Adj. al Emisiunii, fost legionar.-

ss/Gheorghiu Grigore.-

MONTE RADU fost legionar a fost numit în funcția de Dir. Adj. la Dir. Creditelor agricole, FLORESCU AUREL fiu de moșier, ²⁶⁸ost numit casier central al Băncii, IONBESCU PETRE, fiu de chiabur, a fost numit director adjunct la Planificare, GRIGORESCU DUMITRU, fiu de chiabur a fost numit Dir. Adj. al Dir. Creditelor agricole. Ca aceștia au mai fost și alții însă eu nu îmi mai aduc aminte.-

Un alt fapt care ilustrează politica dușmănoasă de cadre dusă de AUREL VIJOLI îl constituie și problema numirilor în Bancă. Asemenea cazuri au fost destul de numeroase, însă citez numai persoanele despre care îmi aduc aminte astfel: IOLU IOLANDA fiică de moșier, soția inginerului PETRESCU CAMNEM fiul fostului Ministru la Vatican CAMNEU, BLAGA OCTAVIAN, fiu de farmacist fost consul la Ankara, Arbanăș frate cu ginerele lui KILLINGER, OGHINA fost dir. la Intreprinderile STAN RIZESCU, FLORU ECATERINA soția fostului consilier de legăție la Berlin în timpul fascismului BOTEZ IOANA, soția fostului consilier BOTEZ la Caior, NICULCEA GRIGORE, fiul fostului Ministru la Berna, ZEHAN FLORIAN, fost acționar la Industria Sârmei și membru în Consiliul de Administrație al acestei întreprinderi.-

Politica dușmănoasă dusă de AUREL VIJOLI în legătură cu cadrele nu s'aoprit aici el și-a continuă și prin hotărârile ce le dădea a compromis și discreditat elementele muncitorești. Astfel într'un mod cu totul formal se ridicau muncitorii în funcții de răspundere fără ca în prealabil să li se facă o pregătire necesară și temeinică, iar după puțin timp aceștia erau retrogradați, din funcțiile respective pe motivul că ar fi necorespunzători, exemplu MIRICEA SIMION care a fost numit șeful sectorului mișcarea cadrelor și apoi retrogradat, SLAVIC, a fost numit șef de sector la pregătirea cadrelor după care să fie retrogradat. GRANCEA a fost numit șef de sector la secretariatul general al Băncii, retrogradat, MANOLESCU ION a fost numit Dir. Adj. la Emisiune după care deasemenea a fost retrogradat.- Au mai fost ridicați în munci de răspundere și alți muncitori care nu după mult timp, au fost și ei retrogradați.- VIJOLI a mers până acolo încât pe unii din ei i-a scos și din Bancă cu e cazul lui STOIAN CONSTANTIN și OPATCHI.-

Intrebare:

In ce mod se făcea ridicarea muncitorilor în funcții de răspundere în cadrul Băncii de Stat?

ss/Gheorghiu Grigore.

249
269

Răspuns:

Promovarea muncitorilor în funcții de răspundere se făcea după un plan bine stabilit și după ce aceștia primeau pregătirea necesară funcțiilor ce li se încredințau.- Cum se făcea. La un moment dat primeam directive dela conducerea Băncii să fie ridicați în munci de răspundere, uni muncitori.- Exemplu în acest sens pot da următoarele: Dispoziția din Iunie 1950, după care nu-mi amintesc precis cineva odată însă cred că a fost dată de MAZILIESCU GHEORGHE, consilier care avea Dir.Cadrelor.Acesta nu putea însă să dea niciun fel de dispoziție fără aprobare în prealabil a lui VIJOLI AUREL.- Directivele de mai sus au fost date în cadrul unei ședințe ce s'a ținut cu toți dir. din Bancă.- Ce se întâmplă însă, nu după mult timp dela această ședință respectiv în luna Martie 1951, am fost convocați din nou toți Directorii de astădată de ALEXANDRU tot consilier care a venit cu alte dispoziție din partea lui VIJOLI contrară celei dată de MAZILIESCU.- ALEXANDRU ne-a spus cu această ocazie să retrogradăm toți muncitorii care nu corespunde funcțiilor ce li se dăduse anterior. In afară de aceasta ALEXANDRU vorbind în numele conducerii băncii a invinuit pe toți directorii că nu avem curajul să arătăm elementele nepregătite referindu-se în special la cele muncitorești.-

Iar nu trece mult timp și în Decembrie 1951 cu ocazia aplicării Deciziei Consiliului de Miniștri 1478, ALEXANDRU mi-a cerut mie personal să mai propun pe lista de concedieri încă 15 salariați, atrăgându-mi atenția că dacă am ceva muncitori necorespunzători îi pot propune fără grije.- Când ALEXANDRU mi-a spus aceste lucruri mai erau de față MANOLESCU secretarul organizației de Partid din Bancă și VREJOIU DUMITRU și dacă nu mă înșel și ALMAJANU.-

Intrebare:

Cum și pe ce teză se făceau restructurările de personal din Banca de Stat?

Răspuns:

Conducerea Băncii în urma primirii hotărârii deciziei Consiliului de Miniștri 1478, din Decembrie 1951, a dat dispozițiuni directoriale de a întocmi unele tabele care să cuprindă "Situația familiară a funcționarilor din Dir. respectivă în care să se specifice dacă lucrează și soțul și soția în Bancă.-

ss/ Gheorghiu Grigore.-

In alt tabel să fie trecute toate elementele necorespunzătoare din punct de vedere profesional, într'un procentaj de care nu-mi-l mai aduc aminte. VIJOLI AUREL când a prelucrat asemenea lucruri el nu a ținut cont de niciun fel de Criteriu politic.-

270
Tin să menționez că în afară de aceste dispozițiuni pe care le-am primit verbal din partea lui VREJOIU DUMITRU Dir. Cadrelor acesta ne-a mai spus că nu mai e necesar să ne consultăm cu org. de Partid, respectiv cu membrii biroului, întrucât conducerea Băncii va examina întreaga lucrare cu comitetul de Partid al Băncii.- Exemplele date de mine în acest proces verbal ilustrează întrutotul politica dușmănoasă de cadre dusă de VIJOLI AUREL și felul cum el a imprimat în jos organelor sale în subordine - consilier.-

Intrebare:

Cum s'a resfrânt asupra activității Băncii politica dușmănoasă de cadre dusă de AUREL VIJOLI despre care d-ta ai vorbit mai sus?

Răspuns:

Politica dușmănoasă de cadre dusă de AUREL VIJOLI a făcut ca în cadrul Băncii să existe o pasivitate în muncă din partea salariaților cinștiți, iar pe de altă parte a permis elementelor dușmănoase carieriste din conducerea Băncii să poată desfășura activitatea lor de subminare în mod nestingherit.- Astfel aceste elemente din conducerea Băncii cu un trecut dubios pe care AUREL VIJOLI le posta și le susținea în posturi de conducere, în fața masei de salariați cinștiți din bancă nu aveau niciun fel de autoritate morală și politică, iar față de elementele necinstite din Bancă cu funcțiuni mai mici ca ei și care comitea o serie de abateri nu luau nici-un fel de atitudine sau măsuri contra lor, din care cauză elementele rele din Bancă și-au făcut de cap. Cazul lui SEGALL LEO care a luat sperturi WEISBERGHER LEO și alții.-

In ceace privește atitudinea dușmănoasă a lui VIJOLI AUREL față de elementele muncitorești, atitudinea ce s'a manifestat sub forma dușmănoasă în care se făcea pregătirea și promovarea în funcțiuni de răspundere a muncitorilor, ca apoi din același motive dușmănoase să fie retrogradate sau îndepărtate din Bancă.- Această politică de cadre dușmănoasă a dus la discreditare și compromiterea muncitorilor care promovați în funcțiuni, fără a li se face pregătirea necesară erau retrogradați și considerați incapabili.-

ss/Gheorghiu Grigore.-

Prin această politică dușmănoasă de cadre VIJOLI AUREL a urmărit postarea în funcțiuni de conducere a elementelor vechi numiți de el "tehnicienii" fără de care banca nu-și putea desfășura activitatea. Tot prin aceasta VIJOLI AUREL a urmărit să-și creeze motive ca în cazul când va fi tras la răspundere pentru această politică dușmănoasă să poată susține că ridicarea muncitorilor în funcțiuni de conducere a fost pusă în practică, însă nu a dat rezultate și deci "specialiști" trebuiau menținuți indiferent de trecutul și atitudinea lor față de regimul actual.-

După ce am cetit prezentul priceș verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și el corespunde cu cele declarate de mine verbal îl susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/Gheorghiu Grigore.-

· Lt. de Securitate

Anghel Marin.-

~~252~~
272

92

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Georghe Gogore de profesie functionar neincal.
in Galati La 8 August 1905, fiul lui Hariton si Silvia cu
ultimul domiciliu in Bucuresti Str. Braziliei Nr. 7 (Date de stare civila, ultimul domiciliu)

Luni 22 Iunie 1953.

Oraşul Munsti

Interogatoriul a inceput la ora 18 si min.
" s'a terminat " " 20 " " 25

Intrebare: Cu ce se ocupa până la 26 Martie 1952, când
ai fost arestat?

Răspuns: Până la arestare mea am detinut funcția de Dir.
al Direcției Decontărilor cu Străinătatea din cadrul Băncii de
Stat.

Intrebare: Cine din bancă destat hotărâra și dispune măsură în
Legătură cu pregătirea cedrelor, ridicarea lor în funcția de
răspundere, retrocedarea sau înapoierea lor din bancă?

Răspuns: Singure persoane competente de a lua măsură
asupra problemelor ce sunt întrebate a fost Vișolii Aurel
până la 6 Iunie 1952 când a fost destituit din funcția
de președinte al Băncii de Stat.

Intrebare: De ce problema cedrelor în Banca de Stat depin-
dea de Vișolii Aurel?

Răspuns: Da.

Intrebare: De unde ști acest lucru?

Răspuns: Însuși Legea de funcționare a Băncii de
Stat prevede că de problemele de mai sus se ocupa

Iscaftura,
Lu. Gogore

Urmare: Presedintele Banii

Der nu numai atat, Vijoli Aurel a fost ocazie cu o
dilectat in problema cedurilor dupa cate cunosc eu.

Intrebare: Daca asa sau lucrurile in ~~afara~~ ea a fost
politica de cadre pe care e dus-o Vijoli Aurel in
banca de Stat?

Raspuns: Nu gresesc cand afirm ca Vijoli Aurel
a dus in banca de stat o politica duminicoso de
cadre

Intrebare: Pe ce te bazezi cand afirmi ca Vijoli
Aurel in calitate de presedinte al Banii de Stat
a dus o politica de cadre duminicoso

Raspuns: Cand eu afirm ca fostul presedinte
Vijoli Aurel a dus in cadrul Banii de
Stat o politica duminicoso de cadre ma
bazez pe urmatoarele fapte:

Intai vreau sa arat faptul ca Vijoli Aurel la imon-
yural de oxrie de elemente duminicoso, corola
le-a incredintat functiile cele mai in parlaua
incepand cu Consilierii si terminand cu pre-
sedintele si seful de sectoare. Deci dupa cate
cunosc eu majoritatea elementelor ce au
deținut functii importante in banca nu erau
nimic comun cu interesul d. muncitor. Vreau sa arat
si ca au mai a deținut functii de lauriera.

Rodulescu Gheorghe, fost membru al
M.R. Excluz. si inainte membru in P.N.L. acestia
dupa ce a fost excluz din partid a fost mentinut in
functia de Consilier si aceasta pana la arestarea
mea. MAZILESCU GHEORGHE fost membru al
P.N.T. MORFEI VICTOR -u de chiabur. In functia
de directorii au fost numiti urmatoarii: DIMITRIU.

Iscajitura,

Ion Gheorghe

Urmare: TEODOR, vice la Bir Controlului, fost Legiuaner EȘANU

GHEORGHE, fost Bir a Contabilității, până la 23 August

1944 a fost ~~numit~~ inspectori general ARTIȘCHI

CONȘTANTIN, fost cașier central al B.N.R. a fost numit în
funcția de Bir al Bir Administrativ, BENI ALFRED, fost
șef de serviciu în regiunea trecut a fost numit de Vpeli
directorul unimunii din cadrul Banca națională
de ~~credite~~ și a fost un membru al P.S. distul de
țel, între conceptele acestora. Chiștii Șerăfite
fiică de ocaz, Militar din Craiova a fost numit în
Bir Mediciei relative cu Științate, BRĂNDUȘU Ioan.
fiu de chișbur, a fost numit în funcția de
Bir. al Secretariatului. Director adjunct Constantin
Vasilescu fost legiuaner a detinut funcția de Bir
adjunct la Bir Secutării (raducamă sumitru, a fost
numit în funcția de Bir adjunct la Biru fiică, fost
legiuaner Zăduceanu Ioan, a fost numit în funcția de
Bir adjunct al unimunii, fost legiuaner MONTA RADU
fost legiuaner a fost numit în funcția de Bir. adjunct
la Bir Creditelor agricole, FLĂVIEȘU Aurel fiu de
chișbur, a fost numit cașier central al Banicii, JONASCU
Petru, fiu de chișbur, a fost numit director adjunct la
flăvicișcu, înțepescu sumitru, fiu de chișbur a
fost numit Bir adjunct al Bir Creditelor agricole
la acestia au mai fost și alți unși cu unși
ini mai aduc aminti.

Un alt fapt cu ilustrație politică din mormăse
de codu, dăso de Aurel Vpeli id caștitul și prăștura
numiri în Banca este mormăse cozui au fost
distul al unimunii, unși vite și unșii persoanel
după care ini aduc aminti, est fel: Lola Yolanda
fiică de mormăse, soția inginerului istruca lămănu

Semnătura

Conștantine

Urmare: fine postului ministru la Vatican Cammer, Blaga
Retarian, fin de farmacist, fost consul la Ankara Arbons
frate ceu ginerele lui Kiliyer Oghino fost ser la Yuta-
jinderile Stan Rizescu Floru Ecaterina alio postului
consilier de legatie la Berlin in timpul posesiunii
Bote Z. Yonna, alio postului consilier Bote Z la laida
Mencu Rizeru, fin postului ministru la Berna
Zehan Florian, fost rector la Industria Simen n
membru in Comitetul de administratie al acestei intrepr
noare

Salutarea dumanorã duse de anul vopali in luptã
in cadrul nu se opit aici el no carãvã nã finã
nã se la dade a carãvã nã duse duse
munetari. Astfel nã finã nã finã
si ridicau munetari in punctii de rãspunde fã
la in pãrãtã, se li se fã o pãrãtã nã
duse duse in duse duse duse duse duse
gadati din punctii respective pe material carã
si munetari, exemplu hãrã hãrã
a fost nã finã, astfel nã finã nã finã
a fost nã finã, hãrã, a fost nã finã
la pãrãtã duse duse duse duse duse
hãrã a fost nã finã, hãrã, hãrã
General al hãrã, nã finã, hãrã a fost
nã finã. Adunat la hãrã duse duse
a fost nã finã. Au nã finã nã finã
nã finã nã finã nã finã nã finã
hãrã. Au nã finã nã finã. hãrã a nã finã
nã finã pe hãrã hãrã se nã finã hãrã
lui hãrã Constantin si duse

Intusare: In ce mod se fã nã finã munetari
in punctii de rãspunde in cadrul hãrã de stat

Sempãtura,
In Leon hãrã

~~257~~
11

Urmare: Raspuns: Transmisiile munitarilor in functie a 274
 raspunde nu se facea dupa un plan bine stabilit si dupa
 ce acestia primeau sugestii necesare functionarii ce
 li se incredintare. Cum se face? Lumea noastra din prisma
 directivei de conducere bancii nu se ridica in muniti
 de raspunde, nici munitari. Exemple in acest sens pot de
 munitarilor: dispozitie din ^{ianuarie} ~~februarie~~ 1950, dupa ce au
 primit pe cineva a data, insa cred ca a fost data de
 Institutul Shagh. - Comitetul sau ora in Sodrol Tevle
 nu putea insa sa dea niciun fel de dispozitie fara epusare
 in prealabil a lui Sigalov. Directivele de mai sus au
 fost date in cadrul unei sedinte si s-a tinut in total si din
 banca. Ce se intampla insa, nu dupa mult timp de la
 aceasta sedinta repetitiv in luna martie 1951, au fost
 convocati din nou toti directori de asti data de Alexandru
 tot Comitetul sau a avut in ochi dispozitie din partea lui
 Sigalov catre el de data de Institutul Alexandru ma
 pus in aceasta ocazie sa retrogradeze toti munitarii care
 nu raspunde functionarii a lui dintr-o autier
 In afara de aceasta Alexandru vorbind in numele conduc
 erii bancii a munitii pe toti munitari ca nu ^{au} ~~sunt~~ Sigalov sa
 aratare elementele nepejate referindu-se in special la
 cele munitaristi

Par in taca mult timp si in decembrie 1951 cu cauze
 aplicarii sciziei Comitetului de linistie 1478, Alexandru
 mica erul une personal sa mai propune pe lista de
 concedierii inca 15 salariati, atrapandu-ne atentie ce
 data au era munitari incauzantarii il pot propune
 fara grije. Cand Alexandru mica spus aceste lucruri
 mei erau depasit banul de Hertorul organizatiei de
 Partid din Banca si Mepeu sumativ si daco nu
 mo' vial si abnojamu

Semnatura
 I. G. Leonici

Urmare: Intulare: Cum n' se a toza si facem restructurarea
de personal din Banca de Stat?

Răspuns: Conducerea Băncii în urma primirii hotărârii
de la Comitetul de Economie din Decembrie
1951, a dat dispoziții directoare de către
membrii săi care să cuprindă: " Situația financiară și
funcționarea din punct de vedere în ceea ce privește
darea lucrării în statul și soluția în Banca și
în total nu făcând toate elementele neocupate
din punct de vedere profesional. în timp ce procentaj
de care nu-și mai aduc aminte. Nici unul
a putut asigura lucrării și nu a tinut
cont de niciun fel de criteriu politic.

Sters cu complicitate
C. G. George

Tim să menționez ca în ^{ca în} ^{major} ^{de} ^{pre} ^{ce} ^{ce} ^{este} ^{de} ^{dis} ^{po} ^{zi} ^{ții} ^{care} ^{pr} ^{im} ^{ut} ^{ve} st ^{de}
din parte lui și a juriștilor din Codul de
mai spune că nu am și n-aș să ne consultăm
într-un proiect cu membrii biroului, întrucât conducerea
băncii va examina intr-o lucrare în Comitetul de Stat și

Decizia. Exemple date de mine în acest punct vor fi
într-un proiect de dispoziții de coduri de reguli
și în primul rând în jos și apoi să se subordoneze

- Căsuțele -

Intulare: Cum să răspund asupra activității băncii
politice de dispoziții de coduri de reguli după
ce a să și veșit mai sus?

Răspuns: Politică de dispoziții de coduri de reguli
a făcut ca în cadrul băncii să existe o oportunitate în
nume din partea salariatilor cinstiti, iar pe
de altă parte a permis elementelor de dispoziții
serioase din conducerea băncii să poată desfășura
activitatea lor de subordonare în mod vestigial astfel
de elemente din conducerea băncii cu

Sters și adăugat
C. G. George

Semnătura,
C. G. George

Urmare: nu tucut ducies pe care Aurel vijoli la postu
 le sustinea in posturi de conducere, in fcto mari de felicitate
 existenti din banca nu erau niciun fel de autoritati morale n'
 politico, in fcto de elmentele numerate din banca cu functiuni
 mai mici ca ei si coru caritate o serie de obaturi un lucru ~~nicic~~
 niciun fel de atitudine sau monui contra lor, din care
 cauza elmentele rle din banca nu au avut de rap.
 Potul lui legal Lea care a luat oportuni, Weisberg lui
 Ce n' alti.)

Stes cu
 considerabil
 men
 Carl Leopold

In case p' este atitudine desuinoaso o lui Noli Aurel
 lato de elmentele numerate, alitudine ce sa mace potol
 sub perna desuinoaso in care se facea puzatireo n'
 pariorale in functiuni de raspundere o numeratilor
 ca opei din oclies in dore desuinoaso so fie retro gradati
 sau indepartati din Banca. Aceasta politico de code
 desuinoaso a dus la decreditare si compromitere
 numeratilor care p' auvati in functiuni, p' o list
 p' au puzatireo necesari sau retro gradati si considerati
 incapabili. In aceasta politico desuinoaso de code
 vijoli Aurel a umarit p' strare n' functiuni de conducere
 a elmentele rle, era numerati de el "felicieri" p' o
 de care banca nu si fctes disp' p' are activitate tot.

Stes cu considerabil
 men
 Carl Leopold

In aceasta vijoli Aurel a umarit n' si erau motive ca
 in cazul cand so fi tras la raspundere ~~de care~~
 p' entru aceasta politico desuinoaso so p' o parte sustine
 ca ridicea numeratilor in functiuni de conducere
 a fost p' o in politico, turo nu o dot rezultate n' deci
 "specialisti" tubuian neutriti de indiferent de tucutul
 atitudine lor p' o de regimul actual, ~~ca alt fel banca~~
 dupo a sau atit p' p' entul in cas verbal de interpretare
 curant cu curant n' el o cupunde cu cele delocite de un
 verbal il sustin si semet p' p' in verbal de unu

Stes cu un
 considerabil
 men
 Carl Leopold

Inchilator
 de dy Szevelski
 Jy m' hony

Carl Leopold ^{semnatura}

Urmare:

Semnătura.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul GRIGORESCU DUMITRU, născut la 5 Mai 1909 în comuna Corcova Reg. Gorj, cu ultimul domiciliu în București, Str. KISELEFF Nr. 12.-

19 Iunie 1953, București

Interogatoriu a început la ora 19,30

" s'a terminat la " 2.-

Intrebare:

Ce funcție ai îndeplinit înainte de arestare?

Răspuns:

Înainte de arestarea mea am funcționat în Banca de Stat în calitate de Director adjunct la Direcția Creditelor Agricole.-

Intrebare:

Cine din Banca de Stat hotărâra și dispunea măsuri în legătură cu politica de cadre ce se ducea în Bancă?

Răspuns:

În politica de cadre dusă în Banca de Stat măsurile erau luate și hotărâte de către directorul de cadre și consilierul care avea în subordine Direcția Cadrelor iar cuvântul hotărâtor în această problemă îl avea VIJOLI AUREL fostul președinte al Băncii de Stat care dispunea și imprima politica de cadre ce trebuia dusă în această instituție.-

Intrebare:

Care a fost politica de cadre imprimată și dusă în Bancă de către VIJOLI AUREL?

Răspuns:

VIJOLI AUREL a imprimat și dus în Banca de Stat o politică dușmănoasă de cadre contrar liniei trasate de Partid și intereselor clasei muncitoare.-

Pentru ași duce această politică dușmănoasă VIJOLI AUREL s'a înconjurat și a păstrat în Bancă elemente necorespunzătoare din punct de vedere politic -, elemente care n'aveau nimic comun cu clasa muncitoare.- Astfel în conducerea superioară a Băncii a păstrat elemente cu trecut dubios și unele chiar

ssGrigorescu Dumitru.-

slabe din punct de vedere profesional.-

Astfel l-a introdus și postat în Bancă pe consilieru RADULESCU GHEORGHE, fost în trecut avocat și șef al contenciosului din cadrul Consiliului Superior Bancar, care în 1950 a fost exclus din Partid și pe care totuși VIJOLI l-a menținut mai departe în funcție.- Tin să arăt o afirmație făcută de consilieru RADULESCU GHEORGHE în toamna anului 1951 care adresându-mi-se mie mi-a spus că "Dacă n'ar fi fost VIJOLI AUREL, de mult aş fi plecat din Bancă".-

Totastfel este cazul lui MAZULESCU GHEORGHE pe care VIJOLI l-a numit și păstrat în funcția de consilier cu toate că în trecut a fost avocat și membru marcant al P.N.T.- care n'avea nimic comun cu clasa muncitoare fiind chiar și slab pregătit profesional.- Tot astfel a fost și MORFEL VICTOR ce nu corespundea politic fiind chiarur.-

VIJOLI AUREL a numit, păstrat și folosit direct în rezolvarea diverselor probleme financiare economice din Bancă cât și la conducerea Direcțiilor sectoarelor și în cadrul personalului tehnic al acestora elemente compromise și dubioase ca foști legionari, chiaburi, foști avocați, moșieri ofițeri deblocați, precum și elemente excluse din Partid, care datorită originii, educației primite și a trecutului lor nu erau atașate regimului actual și care prin felul dușmănos cum și-au dus la îndeplinire munca profesională au lovit în Economia Națională.-

VIJOLI AUREL nu s'a preocupat ca la conducerea Direcțiilor să existe elemente bine verificate din punct de vedere politic ci din contră așa cum am arătat mai sus a introdus și păstrat în posturile de răspundere elemente dubioase care au ocazia verificărilor și mai ales după aceea majoritatea au fost scoși din Partid.-

Astfel a fost CRISTIAN EMANOIL pe care VIJOLI l-a numit director al Direcției Schimburilor cu străinătatea ce și-a făcut studiile în străinătate și care era strâns legat de regimul burghez-moșieresc.- EMANOIL CRISTIAN a demisionat singur susținând că el nu vrea să rămână în acest post datorită poziției sale politice.- Cu toate acestea VIJOLI l-a trecut ca inspector General administrativ fără a îndeplini această funcție, fiind repartizat cu activitatea în cadrul aceleiași Direcții a schimburilor cu străinătatea.-

Deasemeni MIHALACHE CONSTANTIN a fost numit director al cadrelor de către VIJOLI AUREL fiind omul acestuia putând ss/Grigorescu Dumitru.-

ca prin el VIJOLI să imprime în Bancă politica lui dușmănoasă de cadre și care la verificare a fost sancționat cu vot de blam pentru politica nesănătoasă de cadre dusă în Direcția ce o conducea.- Drept c onsecință a sancționării sale a fost retrogradat în funcția de șef de sector ca numai după câteva luni VIJOLI să-l ridice din nou în funcția de Director adjunct la Direcția Creditelor agricole în care calitate a și fost exclus din partid.-

BENES ALFRED numit de VIJOLI - Director al Comisiu și care a fost exclus din Partid pentru atitudinea dușmănoasă pe care a avut-o față de muncitori.- Cu toate acestea VIJOLI l-a păstrat mai departe în aceeaș direcție în funcția de referent tehnic de specialitate.-

ORTINSCHI CONSTANTIN numit de VIJOLI director al Direcțiunii Administrative ce avea un frate legionar și criminal de războiu și care după excluderea din partid a fost păstrat ca referent tehnic la Contabilitate.-

ESEANU GHEORGHE numit Director al Contabilității este un om foarte slugarnic,- fost omul de încredere a fostelor conduceri a B.N.R. și care după excluderea din Partid a fost păstrat mai departe în Bancă numai datorită intervenției lui VIJOLI AUREL.-

ATANASIE VASILIU, numit de VIJOLI AUREL director la Dir. Administrativă ce a fost dat afară din Partid și păstrat în Direcția Creditelor Industriale.-

VIJOLI AUREL a mai putut să-și ducă acțiunea dușmănoasă și cu ajutorul Directorilor adjuncți pe care i-a numit tot din rândul elementelor dubioase.- Astfel PROCOCEANU DUMITRU fost legionar și numit de VIJOLI DIRECTOR adjunct la Direcția Creditelor Industriale, care fiind exclus din Partid datorită activității sale legionare a fost păstrat totuși în Bancă ca planificator șef la Direcția Planificării Economice.-

V.V. CONSTANTINESCU numit de VIJOLI Director adjunct la Direcția administrativă și apoi la Direcția Decontării lor exclus din Partid pentru activitate legionară, menținut după aceea în Bancă până în Ianuarie 1952 în funcția de normator șef la Direcția Aprovizionării.-

GRACIUN VASILE, fost director adjunct la Dir. Creditelor Agricole menținut totuși după excluderea din Partid în Bancă ca referent tehnic.-

ss/Grigorescu Dumitru.-

Au mai fost deasemeni și alți director adjuncți ca **FRIGGIA A.**,
cu origina nesănătoasă, **DONESCU PETRE** chiabur, **FLORESCU ION**
obține nesănătoasă și însuși subsemnatul cu origina nesănă-
toasă care am fost numiți de **VIJOLI AUREL** în funcția arătată.-
Cei trei de mai sus cu toate că au fost excluși din Partid au
fost totuși păstrați în Bancă în funcții înalte.-

Tot ca un exemplu al politicii dușmănoase de
cadre țin să arăt că au fost numiți și păstrați în Bancă
moșieri ca **VALERIAN MIHAI**, doctor în științe economice la Paris
și Roma, • numit de **VIJOLI** șef al Serviciului acordurilor,
VALERIAN ALEXANDRU moșier păstrat ca referent la sectorul
ordonanțării.-

Deasemeni au fost păstrate elemente dubioase ca
DIMIAN VASILE inspector general, avocat și consilier juridic,
fiu de mare negustor, având legături cu **AUSCHNITZ** ce a fost
menținut în Contenciosul Băncii drept consilier juridic.-

SANESCU ION, fost funcționar superior la Banca
Românească ce a fost menținut inspector la sucursala București.

LEHACI CONSTANTIN fost legionar care a fost totuși
numit șef de secție chiar la Direcția Cadrelor care totuși
după demascarea lui a fost păstrat în Bancă fiind numai numit
la altă direcție.-

Deasemeni a fost **DUMITRESCU PERIS**, care a avut nu-
meroase manifestări fățiș dușmănoase la adresa regimului actual
pe care **VIJOLI** l-a menținut în Bancă ca referent tehnic. El
a fost scos abia în Ianuarie 1952.-

Această politică dușmănoasă de cadre ce a fost
dusă în Bancă a putut fi făcută numai datorită liniei dușmă-
noase imprimată de **VIJOLI AUREL**.- Astfel în cadrul punerii
personalului în cadrul disponibil în cursul anului 1951 director
lor adjuncți ai Direcției creditelor Agricole ni s'a trasat ca
sarcină de a alege pentru a fi scoși din bancă salariați neco-
respunzători profesional, fără a ni se aproba scoaterea ele-
mentelor dubioase din punct de vedere politic.- Această sarcină
a fost trasată de **VIJOLI AUREL** prin consilierii **RADULESCU**
GHEORGHE și **MAZULESCU GHEORGHE**.-

Concomitent cu politica dușmănoasă de păstrare a
elementelor dușmănoase **VIJOLI** a dus o politică de scoatere
de elemente cinstite din Bancă datorită opunerii acestora față
de politica și linia trasată de **VIJOLI AUREL**.- Astfel este
cazul lui **SEBASTIAN IONESCU** fost secretarul Comitetului de Partid
a Băncii pe care **VIJOLI** l-a înlăturat la fel ca și pe **OPATCHI**
ION muncitor fost director de cadre și care încercase să scape

Banca de balastrul personalului necorespunzător din punct de vedere politic.-

Tot ca un exemplu al politiceii dușmănoase de cadre dusă de VIJOLI AUREL țin să arăt că în Noembrie 1948 după inspecția făcută de mine în calitate de inspector general administrativ la Sucursala Băncii de Stat din Tr. Severin am făcut un raport confidențial care propunea Băncii să numească muncitori în funcția de directori de agenții ale Băncii în județul Mehedinți dintre muncitorii care vor fi aleși de către co ducerea județenei de Partid.- Acest raport a fost făcut de mine din însăși propunerea directorului adjunct al Comitetului de Partid județean (Mehedinți) și predat la Cabinetul lui AUREL VIJOLI.- In tot timpul următor nu s'a dat niciun fel de curs favorabil acestui raport sub nici-o formă nici măcar în anii următori.-

Datorită acestei acțiuni criminale dusă de VIJOLI AUREL fostul președinte al Băncii de Stat s'a creat în Bancă o atmosferă nesănătoasă prielnică acțiunilor de sabotaj, având drept consecință așa cum am arătat mai sus infiltrarea în posturile cheie a elementelor dubioase care au dus a activitate dușmănoasă în Bancă ceace a avut drept urmare sabotarea Economiei Naționale.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și constatând că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu,- și nesilit de nimeni.-

ss/Grigorescu Dumitru.-

ANCHETATOR PRIM
SIT.DE SECURITATE

Bistran Iosif.-

Proces-Verbal de interogator

Arestat vl. GRIGORESCU DIMITRU născut la 5 Mai 1909 în Comuna
 CORCOVA, Regiunea B.O.R. - cu ultimul domiciliu în București
 Str. Rizekoff nr. 12. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

19 Iunie 1953

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 10 și 30 min.

s'a terminat la ora 2 și min.

Intrebare: Ce funcții ai îndeplinit înainte de arestare?

Răspuns: Înainte de arestarea mea am funcționat în
 Banca de Stat în calitate de Director adjunct la Direcția
 Creditelor Agricole.

Intrebare: Cine din Banca de Stat hotărâse și dispune
 măsurile în legătură cu politica de cadre ce se ducă în
 Banca?

Răspuns: În politica de cadre dusă în Banca de
 Stat - măsurile erau luate în hotărâre de către Directorul
 de cadre de Consilierul care avea în subordine Direcția Cadrele
 sau comitetul hotărâtor în această problemă îl avea V. I. I. I.
 Aurel Iordănescu președintele al Banicii de Stat - care dispunea în
 impuna politica de cadre ce trebuia dusă în această
 instituție.

Intrebare: Care a fost politica de cadre impinată și
 dusă în Banca - de către V. I. I. I. Aurel?

Răspuns: V. I. I. I. Aurel a impinat și dus în Banca de Stat
 o politică de măsuri de cadre centror - liniei trasate de Partid -

Semnătura

Grigorescu

Urmare si intereselor clasei muncitoare.

Intenția a. n. ducă această politică dusă mai departe. Vișel Savel
n'a încercat să a. p. t. - în Banca elemente neobuzuză.
Toate din punct de vedere politic - elemente care n'aveau
nimic comun cu clase muncitoare. Astfel în conducerea
superioară a Băncii a. p. t. elemente cu trecut dubios. n.
unde chiar s'au din punct de vedere profesional.

Astfel l-a introdus în p. t. în Banca pe consilierul Rădulescu
Gheorghe. fost în trecut asociat în șef al Contabilității din cadrul
Consiliului Suprem Băncii, care în 1950 a. p. t. exclus din Partid
și pe care totuși Vișel l-a menținut mai departe în funcție.

În n. ar. a. p. t. făcând de consilierul Rădulescu Gheorghe
în toamna anului 1951 care aducându-mi n. n. mi-a spus
că: "Lăsa n. ar. și fost Vișel Savel de mult a. p. t. /
din Banca".

Tot astfel este cazul lui Magulescu Gheorghe pe care Vișel
l-a numit în p. t. în funcția de Contabil în toate n. în
trecut a. p. t. asociat și membru marcant al P.N.T. - care
n'avea nimic comun cu clase muncitoare și chiar n'avea
pregătire profesională. Tot astfel a. p. t. n. a. p. t. Victor ce nu
corespundea politic fiind chiar un

Vișel Savel a numit p. t. n. p. t. direct - în rezolvarea
diferitelor probleme financiare economice din Banca - cât
și la conducerea directiilor. sectoarelor - n. în cadrul
personalului tehnic al acestora - elemente compromise
și dubioase ca: fost legionari - chiburi. fost asociat
monarhi - ofiteri debilitați. precum și elemente excluse
din Partid care datorită originii - educației primitive n.
trecutului lor nu erau atarate regimului actual
și care prin felul dus m. n. c. cum n. au dus
la îndeplinire m. n. c. profundă au venit în Economia Sărbătorii.

Semnătura,

Amigara

~~912~~

Urmare: Vigeli Aurel nu s-a preocupat ca la condiția 282 în actiunile să existe elemente lino verificat din punct de vedere politic și din centru așa cum au arătat mai sus a introdus și părăsit în posturile de răspundere elemente dubioase care cu ocazia verificărilor și mai ales după aceea - majoritatea au fost scoși din Partid!

Altefel a fost Cristian Emanuel pe care Vigeli l-a numit Director al Direcției Școlilor cu Școală de Școală - ce și-a făcut studiul în Școală de Școală și care era strâns legat de regimul burghez românesc. Emanuel Cristian a devenit director și după război când el nu vrea să rămână în acest post datorită poziției și rolului politic. Cu toate acestea Vigeli l-a trecut ca inspector General Ad până a scăpa prin oarecare funcție - fiind reorganizat cu activitatea în cadrul oșelor Direcției Școlilor cu Școală de Școală.

1 H Acaremeni Miholache C și a fost numit Director al școlilor de către Vigeli Aurel. fiind omul acestuia putând ca prin el Vigeli să impună în Planul politic lui două măsuri de ordine - în care la verificarea a fost sancționat cu notă de blam pe politica nerămânților de ordine dată în școli și o condusă. După sancționare și sancționării sale a fost retrogradat în funcția de șef de sector ca numai după căderea lui Vigeli să-l ridice din nou în funcția de Director al școlilor la Direcția Școlilor agricole în care calitate a fost exclus din Partid.

- Beneș Albed numit de Vigeli Director al Comisiei și care a fost exclus din Partid pentru afidarea două măsuri pe care a avut foto de munitari. Cu toate acestea Vigeli l-a părăsit mai departe în aceeași direcție - în funcția de reprezentant tehnic de rezoluție.

- Ortinschi C numit de Vigeli Director al Diracției Ad și care a fost legionar și criminal de război - și care după excluderea din Partid a fost părăsit ca reprezentant tehnic la Centrul.

Semnătura
S. Rigorscu

Urmare: Ioan George - numit Director al Centralitatii el
in calitate de inginer. Ioan de tinere a fost elocand
a B.N.R. si care dupa excluderea din Partid a fost postat mai
depozi in Banca, numai datorita interventiei lui V. Joli Aurel.

Atanasie Varlin numit de V. Joli Aurel Director la In.
Administratia a a fost dat afară din Partid si postat in
Directia Creditelor Industriale.

V. Joli Aurel a mai putut sa nu duca actiunea dusmanescă
si cu ajutorul Directorului adjunct pe care i-a numit din rândul
deputatilor delicioz Antel Prodan Leu - fost legionar si
numit de V. Joli Director adjunct la Directia Creditelor Industriale,
care fiind exclus din Partid datorita activitatii sale legionare
a fost postat totusi in Banca ca planificator ref la Directia
Planificarii Economice.

V. V. Constantin numit de V. Joli Director adjunct la Directia
Administratia a apoi la Directia Secretariatelor - exclus din
Partid pentru activitate legionara - mentinut dupa aceea in
Banca pana in Ianuarie 1952 in functie de normator ref la
Directia Organizarii.

Gracian Varle fost Director adjunct la In. Creditelor Agricole
mentinut totusi dupa excluderea din Partid in Banca ca referent tehnic.

Au mai fost degenii si alti Directori adjuncti ca Trigatar Acu origini
resortier anereu Petre Chibuc Florescu Ion - origini resortier -

si in numi subsemnatul cu origini resortier care au
fost numiti de V. Joli Aurel in functie avutata numi.

Cei trei de mai sus au fost exclusi din
Partid - au fost totusi postati in Banca in functie
inalte.

Tot ca un exemplu al politicii de numi de coade
in si avutata au fost numiti si postati in Banca numi
ca Valerian Mihai. Doctor in stinta romana la Paris si Roma.
numit de V. Joli ref al serviciului a coordonator, Valerian

Semnatura,
Angoran

Urmare: Alexandru - moier potrot ca referent la Sectiunea
Administrativa

Acaremeni au fost potroti clienti dulcose ca Dimian
Vasile - inspector general aurol - si consilier juridic - fiu
de mare negustor, auand legaturii cu Austin - ce a fost
mentint in Cont encional Bancii drept consilier juridic
- Soiescu Ioan - fost functionar superior la Bea Pravoslavici
ce a fost mentint inspect. la sucursala Bucuresti
- Lehaci Ctin fost legionar care a fost toturi numit
ref. de sectie chior la Arhiepiscopatul Udubelu - care toturi
dupa demisiunea lui a fost potrot in Banca fiind numit
numit la alti directii

Acaremeni a fost Amintescu Peris care a avut numeroase
manierari potri dus manarosa la adresa regimului actual
pe care Vigeli l-a mentint in Banca ca referent tehnic.
El a fost oca alia in Januarie 1952

Acareta politica dus manarosa de cadre ce a fost dura in
Banca a putut si facuta numai datorita liniei dus manare
impinote de Vigeli Surd. Astfel in cadrul puseii personale
in cadrul disponibil - in cursul anului 1951 - directorilor
adjuncti ai Directiei Creditelor Agricole ni sa trasat ca
sarcina de a alege pentru a si noi din Banca salariati
necesari pentru propinul, fara a ni re aproba rezultate
elementelor dulcose din punct de vedere politic. Acareta
sarcina a fost trasata de Vigeli Surd prin Consilierii haidelu
Theoighe si Staglescu Theoighe.

Comentent pe politica dumnarosa de potrove a elemente
dus manarosa - Vigeli a dus politica de resure de elemente
cintite din Banca - datorita apurarii autoru potri de politica
in linia trasata de Vigeli Surd. Astfel este cazul lui
Sebastian Janescu fost secretarul Comitetului de Potri a Bancii
pe care Vigeli l-a inlaturat l-a fel ca ni pe Opatchi Ioan.

Semnatura.

Stingoscu

Urmare: ministru - fost director de cadre n'are în cercare n'are
nașe Banca de laolaltul personalului necorespunzător
din punct de vedere politic.

Id ca un exemplu al politicii dușmănoase de cadre duse,
de Vijeli Aurel în ră arăt la în Noiembrie 1948 - după inspectia
făcută de mine - în calitate de inspector general administrații-
lor Sucursala Băncii de Stat din Tr. Severin - am făcut un
raport confidențial care propunea Băncii să numească
ministarii în funcția de Director de agenții ale Băncii în
judetul Mehedinți - dintre ministarii care vor fi alina de către
conducerea Județului de Partid. Acest raport a fost făcut de mine
din înscris propunerii Secretariatului adjunat al Comitetului de
Partid Județean (Mehedinți) și predat la Cabinetul lui Aurel Vijeli.
În tot timpul ministru nu s'a dat nici-un fel de curs
favorabil - acestui raport - subit nici-o formă - nici măcar în
anul următor.

Atașată acestei acțiuni criminale duse de Vijeli Aurel
foșul președinte al Băncii de Stat s'au creat în Banca o
atmosferă nesănătoasă - prin care acțiunile de sabotaj -
având drept consecință - era, cum am arătat mai sus infiltra-
rea în posturile cheie a elementelor dubioase - care au dus
o activitate dușmănoasă în Banca care a avut drept
urmare sabotarea Trezorerii și Statistice

Supra am citit amănt en amănt prezentul proces
verbal de interogatori și v'arăt at'und v'are cele scrise corect
înlocuiri cu cele declarate de mine susțin și remez propriu
și respit de nimeni.

Inchisura

Alt. de securitate

[Signature]

[Signature]

C o p i e

11 octombrie 1951

Data în fața noastră,
Slt. de Securitate,
ss. Indiscifrabil

284

14-04-954
Textul din dom. sup. l. 12869. dupa care s-a dat actul nr. 12869. In urma j. 12869. dupa care s-a dat actul nr. 12869.

DECLARATIE

Subsemnatul GAVRILA NEAGU, născut la 27 martie 1907, în com. Homorîciu, raionul Teleajen, regiunea Prahova, fiul lui Anghel Neagu și Ruxandra Baznea, părinții mei sînt de origină socială țărani săraci, au posedat ca avere 3 ha. teren diferit și au fost de profesie muncitori agricoli, în trecut nu am făcut nici un fel de pătolică, subsemnatul sînt de profesie cismar, în prezent președinte al cooperativei Homorîciu, serviciul militar l-am satisfăcut la Regt. 7 Dorobanți-Ploești, ctg. 1922, eliberat cu gradul de Caporal, sînt căsătorit cu Maria născută Stroe, am trei copii, în trecut am fost simpatizant al P.N.T-Maniu, în prezent membru P.M.R. verificat, domiciliat în comuna Homorîciu, raionul Teleajen, regiunea Prahova, declar următoarele :

În ziua de 30 septembrie 1951 pela orele 12,30 - m-am întîlnit cu contabilul Coop. Homorîciu, anume PATRASCU ANDREI, în curtea cooperativei, care mi-a adus la cunoștință că a primit dispoziții să ținem magazinul deschis și după amiază pînă la orele 20 și toți-banii care se vor încasa să fie predați imediat la Bancă după ora închiderii.-

Stiind că dispozițiile Ministerului de Finanțe spun că Coop. duminica după amiază să fie închise, am întreat pe contabil cine a dat dispozițiile. Contabilul PATRASCU ANDREI mi-a răspuns că a venit un inspector dela Banca de Stat Ploești anume MARACINEANU IOAN și a dat aceste dispoziții. Eu l-am întreat din nou pe contabil, care este scopul de a dat aceste dispoziții, la care Contabilul PATRASCU ANDREI mi-a raspuns că acel inspector l-a înștiințat că este vorba de o schimbare a banilor sau de o ieftenire a mărfurilor.

După discuția avută cu contabilul, eu am mers acasă la mine . Acolo eu i-am spus și soției mele ceiace mi-a spus contabilul în legătură cu schimbarea banilor. Nu știu dacă soția mea a spus la ciheva.-

După ce am luat masa, m-am culcat și pela orele 17 m-am sculat și am plecat spre cooperativă. Pe drum m-am întîlnit cu locuitorul GHITA MIHAI din comuna Homorîciu, care fusese la Slănic și l-am întreat dacă în Slănic circulă svonul despre schimbarea banilor. Acesta mi-a spus că și în Slănic circulă acest svon. După aceea m-am despărțit de locuitorul GHITA MIHAI și am mers la Cooperativă la magazinul de textile, unde am găsit magazinul aglomerat de populație, care se îngrămădea să cumpere marfă și să dea banii. Din personalul cooperativei era de față contabilul PATRASCU ANDREI; POPESCU GHEORGHE - casier și STEFAN PAREPA gestionar al magazinului de textile, care distribuiau marfă cetățenilor.-

Văzînd că magazinul se aglomerează din ce în ce, am dat dispoziții să se închidă magazinul. Împreună cu personalul magazinului am reușit să dăm cetățenii afară din magazin și să-l închidem.-

//

După aceia am plecat cu contabilul PATEASCU ANDREI la magazinul de băuturi, unde am luat cîte o țuică. In acest timp i-am spus și contabilului că eu am discutat cu locuitorul GHITA MIHAI, care mi-a spus că și in Slănic circulă svonul de schimbarea banilor. După aceasta am plecat acasă.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și o semnez propriu.-

ss. Gavrilă Neagu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul GROZAVESCU NICOLAE născut la 11 februarie 1912 în București, fiul lui GHEORGHE și SOFIA, de profesie contabil, fost șef al Sectorului Planificării Creditelor din Banca de Stat, cu ultimul domiciliu în București Str. Zinca Golescu 46.

10 august 1954 - București
Interogatoriul a început la ora 8,30'
" s-a terminat la ora 14,30'.

Intrebare; Cît timp ați funcționat ca șef al Sectorului Planificării Creditelor din Banca de Stat ?

Răspuns; Șef al acestui sector am fost numit la începutul anului 1950 și am funcționat în această calitate pînă la 19 aprilie 1952.

Intrebare; Care a fost activitatea desfășurată de fostă conducere a Băncii de Stat respectiv de VIJOLI AUREL și ceilalți colaboratori ai săi, în problema creditării Economiei Naționale.

Răspuns; Fosta conducere a Băncii de Stat în frunte cu VIJOLI AUREL a dus o politică defectuoasă în ceea ce privește creditarea economiei naționale. Astfel, Planurile de credite întocmite de către centrala Băncii erau nereale - adică ele nu arătau adevărata necesitate de credite necesare Economiei Naționale.

aceste planuri de credite nu se făceau angrenînd ministerele în responsabilitatea întocmirii și urmării lor.

Pînă la începutul anului 1951 declarațiile de credite ale întreprinderilor erau centralizate numai pe linia băncii, iar începînd din trim. II. 1951 ele se centraliza pe 2 linii - afit pe linia Ministerelor cît și pe linia băncii.

Aceste sisteme erau complet nejuste - deoarece prin aceasta nu erau obligate Ministerele - să analizeze în adîncime declarațiile de credite ale întreprinderilor - deoarece ele erau mai în măsură decît banca pentru a face această analiză, cunoscînd ultimele cifre de plan ale întreprinderilor.

././.

Afară de aceasta Ministerele nu urmăreau executarea planului de credite ale întreprinderilor nefiind obligate în acest sens.

Datorită acestor sisteme- care scoteau Ministerele în afara planurilor de credite- aceste planuri se întocmeau în mod nereal pe linia cifrelor pe care le prezentau întreprinderile.

Aceste declarații de credite ale întreprinderilor erau în majoritatea lor exagerată- astfel că Banca nu putea să facă o analiză serioasă a necesității reale de credite.

Din această cauză se planificau credite mai mari decât era necesar întreprinderilor pentru realizarea planurilor lor de producție- aceasta la unele întreprinderi- iar la altele se planificau din contra credite prea mici ceea ce aducea mari greutatea financiară întreprinderii aflată în această situație.

O altă cauză care ducea la întocmirea de planuri nereale era aceea că nu se cereau ministerelor respective să prezinte o documentație temeinică din care să reeasă adevărata necesitate de credite.

Astfel nu se cereau consumurile specifice- din a căror analiză comparativă cu declarațiile de credite ale întreprinderilor ar fi reeșit exagerările acestora.

Acest lucru s-ar fi putut face numai prin antrenarea directă și singure a ministerelor în a întocmi planurile de credite pentru întreprinderile pe care le tutelau- cînd consumurile specifice s-ar fi putut compara cu sarcinile de producție și cu prevederile de aprovizionare.

Pentru a se remedia toate aceste deficiențe Sectorul Planificării Creditelor respectiv- DUTU CONSTANTIN- PROOROCEANU DUMITRU, MURGAN DUMITRU și subsemnatul am făcut diverse referate fostei conduceri a Băncii- respectiv lui VIJOLI AUREL, MORFETI VICTOR și RADULESCU GHEORGHE, începînd din 1950 și în special în 1951- în care arătam necesitatea introducerii sistemului Sovietic de planificare a creditelor- potrivit căruia Ministerele întocmesc singure planurile de credite ale întreprinderilor, și sunt direct răspunzătoare pentru realizarea lor.

Conducerea băncii nu a aprobat aceste propuneri juste ale Sectorului pe motivul că este prematur pentru a face acest lucru deoarece nu sunt organizate Ministerele pentru a prelua această sarcină.

Această motivare nu era justă deoarece pe deoparte, deoarece Ministerile așa cum puteau să defalce și să urmărească planul de producție puteau face și planificarea și urmărirea planului de credite. Pe de altă parte se necesita ca ele să fie forțate în a-și lua singure răspunderea în această problemă. Chiar dacă în primul trimestru ar fi mers mai slab totuși în trimestrul următor ar fi știut să-și planifice și să urmărească planul în condițiuni mult mai bune.

- Sectorul Planificării Creditelor- respectiv colectivul arătat mai sus a mai făcut propuneri conducerii băncii și asupra necesității verificării necesarului de credite pe baza consumurilor specifice - însă toate propunerile n-au fost aprobate. (Nu-mi aduc aminte precis de data când au fost făcute aceste propuneri).

- Un alt motiv care ducea la întocmirea de planuri de credite nereale a fost și acela că nu s-a aprobat de către VIJOLI AUREL planurile de resurse întocmite de sectorul planificării creditelor. Din această cauză planurile de credite nu erau bazate pe resursele băncii, pentru a se putea cunoaște pînă la ce limită se pot acorda aceste credite.

Nici Consiliul de Miniștri nu se prezenta un plan de resurse din care să reiasă - posibilitățile băncii de creditare și care să concorde cu creditele planificate.

Din această cauză nu se putea face o comparare a creditelor ce se planificau, cu resursele băncii pentru a se vedea cîte credite poate acorda banca și de unde.

- Sectorul planificării creditelor întocmea însă planuri de resurse pe fiecare trimestru - începînd încă din 1950- planuri cari erau prezentate lui VIJOLI AUREL. Acesta nu le-a aprobat niciodată- nici nu le analiza măcar. Astfel că, Consiliul de Miniștri i se prezentau planuri de credite fără planul de resurse.

VIJOLI AUREL motiva neaprobarea acestor planuri - susținînd că planurile nu sînt întocmite exact. Eu am arătat lui VIJOLI că este bine să se introducă acest plan- chiar cu lipsuri și greșeli- ca ele să fie îndreptate pe parcurs- însă VIJOLI - a refuzat întotdeauna acest lucru. Văzînd că nu se aprobă introducerea planului de resurse sectorul a făcut un referat cu normele de planificare ale planului de resurse. Acest referat a fost aprobat de Comitetul Băncii

..//.

însă VIJOLII AUREL nu l-a admis nici de data aceasta. Acest referat a fost întocmit în septembrie 1951 de către SLAVE VASILE- MURGAN, PROOROCEANU și subsemnatul.

- Cu toate că planurile de credite se întocmeau în mod nereal- așa cum am arătat mai sus- totuși ele la sfârșitul trimestrului pe plan general se redăzau. Acest lucru însă nu reprezenta o realizare reală- față de plan ci o realizare formală, întrucât nu se realizau nici sporurile de credite și nici rambursările prevăzute în plan. Aceste nerealizări făceau să se compenseze unele pe altele astfel că planul pe general- apărea în mod aparent ca realizat.

- În realitate însă situația pe teren era alta- din cauză că planurile de credite erau nereale- se planificau întreprinderilor unor credite prea mari- iar altora credite prea mici.

Din această cauză întreprinderile cărora li se planificau credite prea mari i-și creiau stocuri supranormative imobilizându-și astfel fondurile- ceea ce îi ducea la blocarea conturilor de decontare ale întreprinderilor. Pe de altă parte- erau scoase din circuitul economic materialele necesare altor întreprinderi. Întreprinderilor ce li se planificau credite prea mici- li se cereau deasemeni greutăți deoarece nu se puteau aproviziona cu materiale necesare procesului de producție- nu-și puteau plăti furnizorii în cauză- atrăgând în același timp în blocaj și pe furnizorul ei.

- Fosta conducere a Băncii de Stat respectiv VIJOLII AUREL nu prezenta Consiliului de Miniștri realizarea planului de credite pe Ministere- din care ar fi reeșit nerealizarea în plus sau în minus a planului pe ministere- precum și faptul că pe acel trimestru se făcuse o planificare nejustă.

Dacă s-ar fi prezentat realizarea planului de credite- cu o analizare adâncă a nerealizării lui- și a consecințelor create- Consiliul de Miniștri ar fi putut lua măsurile necesare în consecință de cauză, pentru remedierea acestor lipsuri- și pentru forțarea Ministerelor de a întocmi și urmări singure planul de credite a întreprinderii ce o tutela în realizarea lui.

- Datorită deficiențelor arătate mai sus- s-au blocat conturile întreprinderilor într-o măsură foarte mare. Din această cauză se necesita din partea conducerii băncii- de a face o analiză amănunțită a cauzelor care au dus la blocarea conturilor ca astfel să poată debloca conturile întreprinderilor tocmai prin eliminarea acestor cauze. În loc de a face acest lucru fosta conducere a Băncii de Stat respectiv VIJOLII AUREL, RADULESCU GHEORGHE și MORREI VICTOR, nu a analizat cauzele blocajului și nu a luat măsuri pentru

~~268~~ - 5 -

remedierea lor- ci a acordat numai credite suplimentare pentru deblocare. Consecința a fost aceea că deși la început blocajul a scăzut - însă el a crescut din nou tocmai datorită faptului 288 nu s-au luat măsuri concrete pentru eliminarea cauzelor blocajelor.

Intrebare; Care a fost activitatea desfășurată de VIJOLII AUREL în problema planului de credite- în perioada pregătirii reformei bănești?

Răspuns; În perioada pregătirii reformei bănești- VIJOLII AUREL a dus o politică nejustă- deoarece a prevăzut în planul de credite pe trim.IV.1951 rambursări foarte mari din sectorul particular- de circa 1.500 milioane în comparație cu realizările și prevederile celorlalte trimestre.

Datorită acestui fapt au fost forțați din sectorul particular să-și achite datoriile către banca- retrăgându-se de pe piața, numeralul care în mod normal trebuia să se găsească în momentul reformei asupra particularilor.

Intrebare; Ci se prezintă un document ce reprezintă acesta?

Răspuns; Prezentul document ce mi-a fost prezentat de anchetă reprezintă circulara prin care s-au remis concentratoarele de credite- sucursalelor Băncii pe trim.IV.1951.

Intrebare; Ce rezultă din această circulară?

Răspuns; Din această circulară la pag.3 rezultă că conducerea Băncii a trasat ca sarcină sucursalelor de a fixa rambursarea creditelor intratrimetriale- întreprinderilor cu sarcină de desfacere din Ministerul Industriei Ușoare- din Comerțul de Stat și Cooperatist pînă la data de 1 decembrie 1951.

Intrebare; Ce consecințe a avut această dispoziție ?

Răspuns; Datorită acestei dispoziții- întreprinderile sus amintite pentru a putea rambursa Băncii creditele intratrimetriale pînă la 1 decembrie 1951 au fost obligate să forțeze vînzarea mărfurilor. Prin aceasta s-a retras numeralul de pe piață în preajma reformei- și întreprinderile și-au epuizat stocurile de mărfuri pe care în mod normal ar fi trebuit să le aibe asupra lor în momentul înfăptuirii reformei bănești.

După ce am citit cuvînt cu cuvînt prezentul proces verbal de interogatoriu și constatînd că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

ss.GROZAVESCU NICOLAE

Anchetator prim,
Lt.I.Bistran

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogator

Invitat (Martor) Grozănescu Nicolae născut la 11 februarie 1912 în
 București - fiul lui Theodor și Sofia - de profesie contabil - fost șef al sectorului planificării
 creditelor din B^{ca} de Stat - cu ultimul domiciliu în București, Str. Timca Solescu 46.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

Daună 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 8 și 20 min.

" s'a terminat la ora 14 și 30 min.

Intrebare: Cât timp ați funcționat ca șef al sectorului Planificării
 creditelor din B^{ca} de Stat?

Răspuns: Șef al acestui sector am fost numit la începutul
 anului 1950 și am funcționat în această calitate până la 19
 aprilie 1952.

Intrebare: Care a fost atribuția desfășurată de facto conducere
 a B^{ca} de Stat respectiv de către d-voastră în cadrul colaborării și în
 problema creditării Economiei Naționale?

Răspuns: Toată conducerea a Băncii de Stat ^{în puncte centrale din} a dus o politică
 defectuoasă în ceea ce privește creditarea economiei naționale.

Adăugat cu conștientizarea
 nouă a autorității
Adpl: Planurile de credite întocmite de către centrul B^{ca} erau
 menale - adică ele nu aveau adăugată necesitate de credite
 necesare Economiei Naționale.

Aceste planuri de credite nu se făceau angajând ministerele
 în responsabilitatea întocmirii și urmării lor.

Până la începutul anului 1951 declaratiile de credite ale
 întreprinderilor erau centralizate numai pe linia Băncii -
 iar începând din anul 1951 ele se centralizau pe linii - stat

Semnătura,

Nicolae Grozănescu

Urmare: plina Ministerelor cât și plina băncii.

Taste sisteme erau complet nejuste deoarece prin acesta nu erau obligate Ministerale - să analizeze în adâncime declarațiile de credite ale întreprinderilor - deoarece ele erau mai în măsură decât banca pentru a face o astfel de analiză - cunoscând ultimele tipuri de plan ale întreprinderilor.

Altfel de acesta Ministerale nu urmăreau executarea planului de credite ale întreprinderilor nefiind obligat în acest sens.

Tăcându-se acestor sisteme - care restau Ministerale în afara planurilor de credite - aceste planuri se întorceau în mod necesar pe linia cifrelor pe care le prezentau întreprinderile.

Astea declarații de credite ale întreprinderilor erau în majoritatea lor exagerate - astfel că Banca nu putea să facă o analiză serioasă a necesității reale de credite.

Din această cauză se familiarizau creditele mai mari decât era necesar întreprinderilor pentru realizarea planului lor de producție - aceasta la unele întreprinderi - iar la altele se familiarizau din contra credite prea mici ceea ce aducea mari greutăți financiare întreprinderii aflate în această situație.

Altă cauză care ducea la întoarcerea de planuri reale era aceea că nu se cereau ministerelor respective să prezinte o documentație temeinică din care să rezulte adecvata necesitate de credite.

Astfel nu se urau consumurile specifice - din a căror analiză comparativă cu declarațiile de credite ale întreprinderilor ar fi reieșit exagerările acestora.

Acest lucru s-ar fi putut face numai prin arhivarea directă și singură a ministerelor în a întocmi planurile de credite pentru întreprinderile pe care le tutelau - când consumurile specifice s-ar fi putut compara cu necesitățile de producție și cu prețurile de aprovizionare.

Pentru a se remedia toate aceste deficiențe sectorul planificării creditelor respectiv - Dăru Căp. Proccocam D^{ca} Murgan D^{ca} și

Semnătura,

270

291

Urmare: subsemnatul am facut diverse referate foliei conducerii a
 Băncii - respectiv în ^{VIII/11} ~~1950~~ - Marșel Victor și Pădăreanu Ghenghe -
 începând din 1950 și în special în 1951 - în care arătam necesitatea
 introducerii sistemului sovietic de Sanificare a creditelor - prin
 căruia Ministerul întocmește singure planurile de credite ale întreprinderilor
 și sunt direct răspunzătoare pentru realizarea lor.

Conducerea băncii nu a aprobat aceste propuneri jurto ale sectorului
 pe motivul că este prematur pentru a face cât lucru deoarece nu
 sunt organizate instituțiile pentru a prelua această sarcină.

Acastă motivație nu era jurto deoarece pe deoparte deoarece Ministerul
 ora cum puteau să depleze și să umărească fondul de producție
 puteau face și sanificarea și umărarea fondului de credite. Pe de altă parte
 se necita ca de să fie fortat în a și lua singure răspunderea în
 această problemă. Chiar dacă în primul trimestru ar fi mers mai slab
 totuși în trimestrul următor ar fi stat rău - și sanificarea și să umărească
 fondul în condițiuni mult mai bune.

- Sectorul P&D în sanificarea creditelor - respectiv colectarea creditelor mai
 a mai făcut propuneri conducerii băncii și asupra necesității verificării
 necesității de credite pe baza consumurilor specifice - însă toate
 propunerile n-au fost aprobate (Căpuni aduce aminte facis de doto când
 au fost făcute aceste propuneri).

- Un alt motiv care duse la întocmirea de planuri de credite
 meruale a fost și acela că nu s-a aprobat de către Popul fondul
 planurile de resurse întocmite de sectorul sanificării creditelor.

Din această cauză planurile de credite nu erau bazate pe resursele
 băncii - pentru a se putea cunoaște până la ce limită se pot
 acorda aceste credite.

Și în Comisiunii de Miniștri nu se prezenta un plan de resurse
 din care să rezice - posibilitățile băncii de credite și care să
 concorde cu creditele sanificate.

Din această cauză nu se putea face o comparație a creditelor
 ce se sanificau - cu resursele băncii - pentru a se vedea

Semnătura
h.

Urmare: câte credite poate acorda banca n' de unde.

- Sectorul planificării creditelor întotdeauna întocmea planuri de resurse pe fiecare trimestru începând încă din 1950 - planuri care erau prezentate lui Vijeli Surul. Acestea nu le-o aprobat niciodată. nici nu le analiza măcar. Totfel că, Comitetului de Miniștri i se prezentau planuri de credite fără planul de resurse.

Vijeli Surul metina neaprobarea acestor planuri - sustinându-l că planurile nu sunt întocmite exact. Cu un an înainte lui Vijeli că este lăsat să se introducă acest plan - chiar cu lipsuri n' grube - ca de noi fi- încheitate pe parcurs - însă Vijeli a refuzat întotdeauna acest lucru.

Văzând că nu se aproba introducerea planului de resurse sectorul a făcut un referat cu normele de furnizare de fonduri de resurse. Acest referat a fost aprobat de Comitetul Bzi - însă Vijeli Surul nu l-o admis nic' de data aceasta. Acest referat a fost înlocuit în septembrie 1951 de către Ștăre Voil. Muzgan, însoțit de un subsemnatul.

- Cu toate că planurile de credite se întocneau în mod real așa cum am arătat mai sus. Totuși de la sfârșitul trimestrului pe plan general se realizau.

Acest lucru însă nu reprezenta o realizare reală - forță de plan ei o realizare formală. Întrucât nu se realizau nici sporurile de credite n' nici rambursările făcuzeto în plan.

Flarte neridizări și-au să se compenseze unele pe altele astfel că planul pe general - apărea în mod aparent ca realizat.

În realitate însă situația pe teren era alta - din cauza că planurile de credite erau reale - se planificau întreprinderilor - unele credite pea mari - iar altele credite pea mici.

Din această cauză întreprinderile cărora li se planificau credite pea mari și n' eriau stocuri supraestimate înobilizându-ni astfel fondurile - esue îi ducea la înlocuirea conturilor de decontare ale întreprinderilor. Pe de altă parte - (man) ^{pea pe} _{dan}

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

1. *[Signature]*

~~171~~

Urmare: absența economică materialele necesare altor întreprinderi. 291

Întreprinderilor a li se planificau credite prea mici - și se creau deosebit de greu să se puteau opera și erau cu materiale necesare procesului de producție - nu s'au putut face furnizări - ceea ce a dus la deosebit de rău și a blocat conturile întreprinderii în cauză - atrăgând în același timp în bloc și a furnizorului.

- Foto Conducere a Băii de Stat sus pînă Pîjeli Aurel nu prezintă Comitetului de Miniștri realizarea planului de credite pe Miniștere - din care un procent ~~o~~ realizarea în plus sau în minus a planului pe miniștere - precum și faptul că pe anul 1964 Ministerul de Pînjere a planificat reșita.

Dacă s-ar fi prezentat realizarea planului de credite - cu o analiză adâncă a nerezitării lui - și a consecințelor create - Comitetul de Miniștri ar fi putut lua ^{masurile} necesare în amănunțime de cauză - pentru remedierea acestor lipsuri - și pentru întărirea Minișterelor de a întocmi și urmări angajarea planului de credite a întreprinderii și a tutela în realizarea lui.

- Datorită deficiențelor arătate mai sus - s-au blocat conturile întreprinderilor într-o măsură - foarte mare ^{din cauza} ~~în~~ din partea conducerii bănești - de a face o analiză amănunțită a cauzelor care au dus la blocarea conturilor ca astfel să poată debloca conturile întreprinderilor tocmai prin eliminarea acestor cauze.

În loc de a face acest lucru - foto conducere a Băii de Stat respectiv Pîjeli Aurel - Rădulescu George și Morci Petre - nu a analizat cauzele blocajului și nu a luat măsuri pentru remedierea lor - ci a acordat numai credite suplimentare pentru deblocare. Consecința a fost aceea că deși se creșterea blocajului a răzuit - însă el a crescut din nou tocmai datorită faptului că nu s-au luat măsuri ^{concrete} pentru eliminarea cauzelor blocajului.

Intrebare: Care a fost activitatea depășurată de Pîjeli Aurel în realizarea planului de credite - în perioada pregătirii reformei bănești.

Răspuns: În perioada pregătirii reformei bănești - Pîjeli Aurel

Urmare: discutatiile recente - deoarece a penazat in planul de credite pe trimestrul IV-1951 rambursari foarte mari din sectorul particular - de circa 1.500 milioane in comparatie cu realizarii si pierderile celorlalte trimestre.

Datorita acestui fapt au fost fortati taranii din sectorul particular sa nu achite datorile catre banca - retragandu-se de pe piata numerarului pe care in mod normal trebuia sa o gaseasca in momentul reformei asupra particulilor.

Intrebare: Si sa prezinta un document ce reprezinta acesta?

Raspuns: Prezentul document ce mi-a fost prezentat de aceasta reprezinta circulara prin care s-au emis concentratele de credite - numerarului pe trimestrul IV-1951.

Intrebare: Ce rezultata din aceasta circulara?

Raspuns: Din aceasta circulara la pag. 3. rezultata ca sandușoru B^{ci} a trasat sa roscina numerarilor de a fixa rambursarea creditelor intratrimetriale - intreprinderilor cu sarcina de desfacere din ministerul industriei usoare - din laurul ol stat si corespund pânla data de 1 decembrie 1951.

Intrebare: Ce conincinta a avut aceasta dispozitie?

Raspuns: Datorita acestei dispozitie - intreprinderile sus amintite pentru a putea rambursa B^{ci} creditele intratrimetriale pânla 1 decembrie 1951 au fost obligate sa forteze marfurile.

Prin aceasta s-a retras numerarului de pe piata in prezinta reformei - si intreprinderile si-au epuizat stocurile de marfuri pe care in mod normal ar fi trebuit sa le aibe asupra lor in momentul inceperii reformei hânare.

Deputatii am citit amândint cu amândint prezentul proces verbal de intarcatoriu si constatand ca ele nu sune corespund ¹⁴ intarcarii cu cele datorate de mine surtina si senuz propriu si nesit de si meri.

Anchetator prin
M. S. Stănescu

1. *[Signature]*

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

11 Martie 1954 - București
Interogatoriul a început la
ora 16 și s'a terminat la
ora 20.-

Eu, Slt. de Securitate, BISTRAN IOSIF, am interog
gat în calitate de anchetator pe martorul:

HALICZKI CONSTANTIN, născut la 21 Mai 1897, în
București, de cetățenie și naționalitate română, neînca-
drat politic, licențiat al Facultății de Drept din București,
absolvită în anul 1920, de profesie jurist consult, ultimul
loc de muncă la C.F.R. în funcția de referent tehnic la trus-
tul de producție și desfacere, cu ultimul domiciliu în Bucu-
rești, Str. Maria Rosetti Nr.16, Raionul 1 Mai, căsătorit cu
SANDA VASILESCU, în etate de 44 ani, casnică, are doi copii,
DAN de 20 ani, student în anul II la Facultatea de Construcții
și ANCA de 17 ani, cl.XI-a la Liceul de Fete Nr.1. Cu toții
locuiesc în București, Str. Maria Rosetti Nr.16. Origina socială
Tatăl IUDOVIC decedat în anul 1900, a fost ceasornicar, având
atelier, mama SOFIA, decedată în anul 1936, nu a avut avere,
nu a fost înscris în nici un partid și nu a simpatizat cu nici
un partid politic, a participat în toate alegerile. În 1918, a
primit CRUCEA COMEMORATIVĂ, a mai primit COROANA ROMÂNIEI și
STEAUA ROMÂNIEI pentru activitatea din Barou între 1928 - 1948
A făcut Sc. Militară De Rezervă din Iași, absolvită în 1917, cu
gradul de elev plotonier, a fost avansat Slt. în 1917, iar în
1921 Lt., nu a fost prizonier, în 1927, a fost în Franța,
la Paris, în Italia și Veneția, Milano, Austria la Viena, în
excursie, nu a participat în bande, nu a mai fost judecat sau
condamnat.

Intrebare: Ce funcții ați deținut înainte de a fi
referent tehnic la T.A.C.F.?

Răspuns: Din anul 1933 până în anul 1948 am fost la
Calea Ferată, la Direcția Jurirică. Din 1938, până în anul
1952, am fost și la Banca de Stat, la început ca Jurist Con-
sult și apoi ca inspt. general ad-tiv.

Intrebare: Când l-ați cunoscut pe numitul RADULESCU GHEORGHE ?

Răspuns: Pe RADULESCU GHEORGHE l-am cunoscut în anul 1947, când el a fost numit de către VIJOLI AUREL ca consilier juridic. În acel timp funcția de consilier juridic era unică pe întreaga bancă. RADULESCU este de aproximativ 61 de ani, are statura mijlocie și părul puțin cărunt, era inteligent și abil.

Intrebare: Ce însărcinări ați primit din partea lui RADULESCU GHEORGHE ?

Răspuns: După ce am fost numit inspector general, am fost însărcinat de către RADULESCU GHEORGHE, care în acel timp era Consilier la Banca de Stat, să fac o anchetă contra lui C.SAN-DULESCU ULPIN POPA și CEICU.

Cu acest prilej, RADULESCU GHEORGHE mi-a dat declarații scrise, făcute de CRISTODULO VERA, ANASTASIU GHEORGHE și MIHAILESCU, CATRAVA VIOREL și DIACONESCU, toți avocați în serviciul juridic al Măncii de Stat. Din acele declarații, existau suspiciuni cu privire la corectitudinea profesională a lui SANDULESCU POPA și CEICU, pretinzându-se că Banca de Stat ar fi introdus recurs în contra unei deciziuni a Curții de Apel din Craiova, dată într'un proces de aur și devize, pentru a ușura, prin eventuala clasare, situația inculpaților. Am arătat și verbal și în scris lui GH. RADULESCU că fără ascultarea celor invinuiți nu se poate lua măsură, nici chiar disciplinare împotriva lor, în această situație, mi s'a cerut totuși să depun până a doua zi raportul. Prin raport am cerut murarea din serviciul juridic a celor invinuiți, rămânând ca ulterior mutarea să fie continuată. Cu continuarea cercetărilor, a fost însărcinat VREJAIU, care a ajuns la concluzia că acuzația nu a fost întemeiată. Mutarea propusă de mine, se întemeia pe faptul că cei invinuiți nu se mai puteau bucura de încrederea colaboratorilor ~~lă~~ direcți, doi dintre acuzatori, fiind subșefi ai consiliului juridic. Nu țin minte să fi primit alte însărcinări individuale.

Intrebare: Ce persoane au contribuit la numirea d-tale în funcția de inspector general administrativ ?

Răspuns: Fiind pus în situația să aleg între postul pe care-l aveam la Calea Ferată și acela dela Banca de Stat, am fost sfătuit de GHEORGHE RADULESCU, să nu plec dela Bancă, și să renunț la postul dela C.F.R., intrucât la bancă mi se va face o salarizare mai bună. Puțin timp după aceea, am fost numit inspector general ad-tiv.

3
După ce am citit cuvânt cu cuvânt cele scrise și constatând că cele scrise corespund întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

ss. C.HALICZKI

Anchetator,
Slt. Bistran I.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

11 martie

1955

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 16 și - minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 20 și - minute.

Eu, Șt. de securitate Bistrița-Los

am interogat în calitate de anchetator

1. Numele HALICZKI (pe-arrestatul, reținutul, martorul) 2. Pronumele CONSTANTIN
3. Anul, luna și ziua nașterii 21 Mai 1897 4. Locul nașterii București
5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română
7. Apartenența politică neînscris din ce an
8. Studii licențiat al Facultății de Drept din București absolvit în 1920 (când, unde și ce scoală a absolvit)
9. Profesia jurist consult 10. Ultimul loc de muncă și funcția Referent tehnic la Trăntul de producție și despoze a C.F.R.
11. Ultimul domiciliu Str. Maria Roseti nr. 16 București Raioul 1 Mai
12. Situația familială Căsătorit cu Sanda Vasilescu de 44 ani - căminică are 2 copii (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)
Dan de 20 ani student în anul II la facultatea de Construcții în Anca de 17 ani
și la liceul de fete nr. 1. Cu toți locuiesc în București Str. Maria Roseti nr. 16.
13. Origina socială tata Ludovic deodat în anul 1900 a fost economist - având atelier (averea părinților până la 25 August 1944 și în prezent)
mama Sofia deodată în 1936 n. a avut avere.
14. Activitatea politică până în 1947 nu s-a înscris în nici-un partid și (în ce partide politice a fost)
nu a înscris în nici-un partid politic.
Participare în alegeri A participat în toate alegerile.

[Signature]

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale. În 1918 a primit crucea comemorativă (înainte și după 23 August 1944) în onoarea Armatei Române pentru activitatea din Barou între 1928-1938.
 A mai primit coroana românească și steagul românesc pentru activitatea din Barou între 1928-1938.
16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție. Școala Militară din rezerva din
Lari absolvită în 1914 cu gradul de elen plutonier. A fost avansat sublocotenent în
1917 iar în 1921 locotenent.
17. Dacă a fost prizonier. Da.

(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce. În 1926 în Franța
la Paris - în Italia la Venedic și Milano - și în Austria la Viena - în excursie.
19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare Da.
20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat Da.

Intrebare: Ce funcție ați deținut înainte de a fi referent tehnic la T.A.C.F.?

Răspuns: Din anul 1933 până în anul 1948 am fost la Cămin Ferate la
 Direcția Juridică. Din 1938 până în anul 1942 am fost și la Banca de
 Stat ca înșurător ca jurist consult și apoi ca inspector general administrație.

Intrebare: Când l-ați cunoscut pe numitul Rădulescu Șteorghe?

Răspuns: Pe Rădulescu Șteorghe l-am cunoscut în anul 1948
 când el a fost numit de către P. Joli Avrel ca, consilier juridic.

În acel timp funcția de consilier juridic era unica pe întregul țară.

Rădulescu Șteorghe este de aproximativ 61 de ani - are statura
 mijlocie și părul puțin cărunț - este un om inteligent și albit.

Intrebare: Ce înmăcinări ați primit din partea lui Rădulescu Șteorghe?

Răspuns: După ce am fost numit inspector general am fost
 înmăcinat de către Rădulescu Șteorghe - care în acel timp era

Semnătură,

Stănescu

274

Urmare: Consilier la Banca de Stat - noi face o ancheta, contra lui C. Sandulescu. Ultimei Popa si Ceicu. 274

Cu acest prilej hăduleru Șteorghe mi-a dat declarațiile scrise făcute de Cristodulo Vera, Amartariu George - și Mihailescu - Catrava Vasel și Diaconescu - toți asociați în serviciul juridic al Banii de Stat. Din aceste declarații rezultă au suspiciuni în privința corectitudinii profesională a lui Sandulescu - Popa și Ceicu - petiționându-se că Banca de Stat ar fi introdus recurs în contra unei decizii a Curții de Apel din Craiova - dată într-un proces de avere și de neze pentru a urma prin eventuala descură situația inculpatilor. Am arătat și verbal și în scris lui Șteorghe hăduleru că fără consultarea celor învinuți nu se pot lua măsuri nici chiar disciplinare împotriva lor. În aceste situații mi s-a cerut totuși să depun până a doua zi raportul. Prin raport am propus mutarea din serviciul juridic a celor învinuți, menționând ca ulterior urcătarea să fie continuată. Cu continuarea urcătărilor a fost însărcinat Președintele care a ajuns la concluzia că acuzățile n-a fost întemeiate. Mutarea propusă de mine se întemeiează pe faptul că cei învinuți nu se mai puteau lua în considerare colaboratorilor lor direcți, doi dintre acuzați fiind subrefecți Consiliului Juridic.

Cu trei luni să fi primit alte însărcinări individuale.

Intrebare: Ce persoane au contribuit la numirea ~~sa~~ în funcția de inspector general administrativ.

Răspuns: Fiind pus în situația să aleg între postul pe care îl ocupam la Calea Ferată și acela de la Banca de Stat am fost sfătuit de Șteorghe hăduleru să nu plec de la Banca și să rămân la postul de la C.F.R. întrucât la Banca mi se va face o salariu zări mai bună. puțin timp după aceea am fost numit inspector general administrativ.

Așadar am citit enunțat cu enunțat ale scrisorilor și constatând că ele corespund întocmai cu cele declarate de mine anterior și remaz.

Subscris
P. B. Postu

Semnătura
Balistă

Urmare :

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat HERBERT ZILBER, născut la 14 Oct. 1901
în com. Tg. Frumos-Iași, fiul lui CAROL și ROZA, cu ultimul
domiciliu str. Dionisie Lupu Nr. 2 Buc.

9 Decembrie 1952, București
Interog. a început la ora 9,40
" s'a terminat " " 14.-

Intrebare:

Arată data împrejurările în care l-ai cunoscut
pe AUREL VIJOLI?

Răspuns:

În luna Oct. 1944, PATRASCANU mi-a spus că este
prudent ca el să nu mai fie legătura mea de partid, pentru
a nu da de bănuț că între noi ar fi prea înțelegere în
vederea vreunei acțiuni politice antipartinice. Tot atunci
mi-a spus că a aranjat să am ca legătură pentru problemele
economice pe AUREL VIJOLI în care pot avea toată încre-
derea. În adevăr la câteva zile după aceea a venit la mine
la birou în str. Polonă 4. A. VIJOLI, care mi-a arătat că
este legătura mea de partid pentru legăturile mele eco-
nomice.

Intrebare:

Ce însărcinări ai primit dela LUCRETIU PATRASCANU
în legătură cu AUREL VIJOLI.

Răspuns:

În afară de cele spuse în Oct. 1944, în Ianuarie
1945, când am devenit membru în Consiliul de administrație
al CEC-ului PATRASCANU mi-a spus că în tot ce voi face
la CEC să urmăresc instrucțiunile lui VIJOLI.

Intrebare:

Arată data dela cine ai primit instrucțiuni să
desfășori o activitate de sabotaj la CEC.

./.
ss/H. ZILBER

Răspuns:

După 6 Martie 1945, PATRASCANU mi-a atras atenția că rolul meu la CEC, unde mă numise de acord cu ministrul de finanțe ROMNICIANU, nu era de simplul semnatar în Consiliul de administrație, ci trebuia să îndrumez activitatea mea așa încât CEC-ul să devie o frână în căile vieții economice și mi-a tras din nou atenția să vorbesc cu AUREL VIJOLI. Am luat contact cu acesta și el mi-a dat următoarele instrucțiuni:

1) Să mențin în consiliul de Administrație pe GHITA POP (național țărănist) și CORIBOL (liberal Dinist)
2) Să formez Comitetul de direcție din NICOLE SIBICEANU (Iatârâscian) CORIBAL (DINU BRATIANU), TOMOLOVEANU (Vogist).

3) Să propun ca al doilea consilier comunist pe MIHAI NICOLAU.

4) Să nu formez organizație de partid la CEC pentru a nu stânjeni activitatea direcției și comitetului de direcție al CEC-ului.

5) Să acord credite de preferință întreprinderilor cu capital anglo-american, liberal și național țărănist.

6) Să transform CEC-ul în Bancă de afaceri.

La întrebarea pusă lui VIJOLI privitor la scopul acestor măsuri, el mi-a explicat, că atât el la Banca Națională (ca vice-guvernator) cât și eu în CEC ca principal membru în consiliul de administrație nu trebuie să urmărim politica Partidului de a stimula producția, ci de a ajuta pe capitaliști să întretină aparent procesul de producție prin credite ușor obținute, dându-le astfel posibilitatea să-și retragă capitalul propriu din întreprinderi. Deoarece nu există mijloc de a controla utilizarea creditelor, capitaliștii pot face ori când dovada în fața Comitetelor de întreprindere și altor organe că ei își fac datoria cumpărând din creditele obținute materii prime, necesare producției și în același timp nu pot fi controlați cum și-a utilizat creditele, la ce prețuri au cumpărat și la ce prețuri au vândut. Diferențele realizate le ascund sau le exportă în străinătate prin diferite metode.

GHITA POP și CORIBAL trebuiau să fie în Consiliul de Administrație pentru a verifica aplicarea acestor politici. Comitetul de direcție trebuia format după indicațiile de mai sus, deoarece el conduce efectiv CEC-ul.

ss / H. ZILBER

297 277

Prin lipsa unei organizații de partid în cadrul funcționarilor CEC-ului se înlătura orice posibilitate de control asupra organelor de conducere a acestei instituții, dând credite întreprinderilor cu capital anglo-american acestea erau puse în situația de a nu face apel la capitalurile proprii și de a putea retrimite în Anglia și St. Unite vechile capitaluri investite în România.

Prin transformarea CEC-ului în Bancă de afaceri se tăia pentru un viitor ministru de finanțe posibilitatea de a utiliza ca colector de capitaluri și se creaa iluzia posibilității înfrângerea marilor Bănci prin concurența unei Băncii de Stat.

Intrebare:

Cu cine ai desfășurat activitatea de sabotaj arătată mai sus?

Răspuns:

În urma instrucțiunilor date de VIJOLI am propus lui MIRCEA DURMA numirea în Consiliul de Administrație a lui GHITA POP, CARIBAL și MIHAIL NICOLAU. Deși DURMA s'a opus propunerilor mele, prin autoritatea mea de reprezentat al Partidului Comunist, am venit să impun cele trei numiri.

Intrebare:

Unde au avut loc întâlnirile, unde s'a pus la cale sabotaj și cine a mai fost de față.

Răspuns:

În cursul anului 1945, am avut cu VIJOLI trei întâlniri. Toate trei au avut loc la Banca Națională, în cabinetul lui VIJOLI. N'a asistat nimeni la aceste întrevederi.

Intrebare:

Cine în afară de cei arătați mai sus au cunoscut activitatea de sabotaj dusă de dta.

Răspuns:

În afară de LUCRETIU PATRASCANU și MUREL VIJOLI nu știu dacă mai există altă persoană care să cunoască activitatea de sabotaj la CEC. Deoarece însă știu că PATRASCANU a discutat pe larg organizarea sabotajului industrial și financiar cu ALEX. STEFANESCU și JAK BERMAN, am toate motivele să cred că și aceștia aveau cunoștință despre cele făcute de mine.

./s. ss/H. ZILBER

Intrebare:

In declarațiile anterioare ai arătat că activitatea de spionaj dusă în slujba serviciului de spionaj american. Arată dacă ai primit de la spioni americani și ce informații ai dat de felul cum duce activitatea de sabotaj la CEC.

Răspuns:

In toamna anului 1945 și la începutul anului 1946, au avut două întâlniri cu lt.col. CRIST, economistul Misiunii Militare Americane, prima la maiorul HAL acasă în strada Nicolae Filipescu și a doua în str. Popa Soare la locuința lui. In cursul acestor întâlniri i-am arătat cum îmi desfășor activitatea de sabotaj la CEC. In general a fost de acord, dar el mi-a atras atenția asupra a două puncte pe care eu le neglijasem și anume: cumpărarea de imobile și aur. Am acceptat sugestiile lui și am propus la CEC să se facă mari investiții în imobile, ceace consiliul de administrație a acceptat și a realizat. Dimpotrivă n'am reușit să impun cumpărare de aur.

Intrebare:

Cu ce scop va făcut lt.col. CRIST această sugestie.

Răspuns:

Lt.col. CRIST mi-a explicat că prin cumpărarea de imobile proprietarii acestora intră în posesiunea unor sume mari pe care le investesc imediat în produse industriale și aur, pe care le revând în timp scurt și astfel prețurile cresc în mod accelerat.

Intrebare:

Arată dacă întreaga activitate dusă cu lt.col. CRIST și informațiile date acestuia.

Răspuns:

Acestuia i-am dat informații detaliate (sub formă de note scrise) asupra activității întreprinderilor sovietice din România (Concordia, Columbia, Industria Lănei, Adesgo, etc.) precum și date asupra mărfurilor importate de noi din URSS. In afară de cele două întâlniri arătate mai sus, am avut cu CRISTU o întâlnire la biroul meu din str. Polonă Nr. 4. Chiar a plecat din țară în Martie 1946 din cauză că îi murise soția și a fost chemat în S.U.

Intrebare:

Dela cine ai primit informatiile date lui CRIST.

Răspuns:

219
Datele cu privire la materiale importate din URSS le-am obținut dela directorul evidenței Comerțului Exterior din Min. Economiei Naționale, în toamna anului 1945 și iarna 1946. Aceste date care nu erau publice le-am obținut pe baza autorității mele de comunist și Dir. al Institutului de Conjunctură. Celelalte informații le-am obținut dela GEORGE IOANITIU Dir. Industriei din Min. Economiei Naționale.

Intrebare:

În afară de sabotajul arătat la CEC, unde au mai fost duse acțiuni de sabotaj pe teren financiar?

Răspuns:

La începutul anului 1946 când LUCRETIU PATRASCA NU mi-a spus despre planul de sabotaj financiar pe care el hotărâse cu ALEXANDRU STEFANESCU și JAK BERMAN, mi-a povestit ca emisiuni de monezi aur a lui ROMNICEANU își avea originea la ALEX. STEFANESCU și VIJOLI. Pentru a deslășui înfățișarea cu toate consecințele ei, aceștia au pus la cale așa zisul împrumut ROMNICEANU pe bază de monezi aur, prin emisiunea acestui împrumut se legaliza libera circulație și mărfurilor și în chipul acesta se alimenta specula. ALEX. STEFANESCU a câștigat de partea lui pe ROMNICEANU CONSTANTIN PANDELIE, directorul mișcării fondului din Min. de Finanțe, VIJOLI ca expert financiar al Partidului a indus în eroare împreună cu I.G. MAURER unele cercuri din Partid asupra rostului acestui împrumut și au reușit să facă așa încât să inducă Partidul în eroare.

Tot dela PATRASCA NU știu cei care au pus la cale și-au aplicat emisiunea de monezi aur au cumpărat pentru sume foarte mari aceste monezi.

Intrebare:

Cine sunt cei care au beneficiat de pe urma acestei emisiuni.

Răspuns:

Știu dela PATRASCA NU că el a subscris pentru 10 mii de monezi prin bancheru BOGOSIAN (RUPENIAN cunoscut de această problemă) deoarece, fiind într-o ședință a Consiliului de Miniștri care decidea emiterea împrumutului, PATRASCA NU la chemat și la trimis la BOGOSIAN ca să

./ . ss/H. ZILBER

280
ejectuaze ordinul). Deasemeni tot dela PATRASCANU și tu că
ROMNICANU, ALEX. STEFANESCU, MAX AUSNIT, BERMAN JAK, VIJOLI
și PANDELE au subscris sume foarte mari. 300

Intrebare:

Ancheta știe că PATRASCANU n'avea sume de bani
mari și că era sărac. Arată dta de unde a avut PATRASCANU
acești bani.

Răspuns:

Am fost și eu surprins de unde putea avea PA-
TRASCANU suma de 600.000.000 lei pentru acoperirea subscrip-
ției. Mi-a răspuns că suma de 200 milioane lei o avea ca
fond de lucru din partea lui ALEX. STEFANESCU, restul de
400 milioane au fost împrumutați dela AUSNIT, BERMAN și
BOGOSIAN. După realizarea împrumutului a vândut daurile
în burdă prin BOGOSIAN și a restituit până în vara anu-
lui 1945 suma de 300 milioane, iar 100 milioane lei i-a
restituit în lei de inflație în 1947. Astfel PATRASCANU
numai cu banii dați de ALEX. STEFANESCU a reușit să fie
proprietarul a 10 mil de monezi. După stabilizare mi-a
spus că el n'a predat aurul, deoarece voia să-l ia cu
dânsul în străinătate. Când și-a dat seama că autorită-
țile au descoperit planul de fugă, sfătuit de VIJOLI și
ALEX. STEFANESCU a propus la Partid să se emită aur pe
piață (în Oct. 1947) în chipul acesta s'ar fi dat o lo-
vitură de grație stabilizării, iar el și toți care nu
depuseseră aurul s'ar fi putut descotorosi de metalul pre-
țios. Acesta este al doilea act de sabotaj pe linia au-
rului proiectat de STEFANESCU, BERMAN și VIJOLI și PATRASCANU.

Intrebare:

Ce alte acțiuni de sabotaj în domeniul finan-
ciar mai cunoști dta.

Răspuns:

„După cum am arătat într'o declarație anterioa-
ră, în iarna 1945-1946, PATRASCANU cu ALEX. STEFANESCU,
BERMAN și cu concursul activ a lui GHEORGHE TATARASCU
și ALEXANDRINI au organizat hausul financiar din 1946-
1947. PATRASCANU mi-a explicat în mod detaliat meca-
nismul acestui sabotaj de proporți uriașe. TATARASCU și
ALEXANDRINI susțineau în Comiliul de Miniștri că nu
t face față prin încasări bugetare normale decât
din cheltuelile bugetare, pentru rest fiind obli-

./.

ss/H. ZILBER

gați să recurgă la emisiunea de hârtie a Băncii Naționale. 281
301

De altă parte Consiliul de Administrație a Băncii Naționale, compus din oamenii lui TATARASCU și ai lui VIJOLII nu numai că îi pune la dispoziție lui ALEXANDRINI toate sumele cerute, dar prin marile Bănci liberale și direct acorda credite de sute de miliarde capitaliștilor deși știa că toate nu folosesc decât pentru a ușura scoaterea capitalurilor din întreprinderi. AUREL VIJOLII care se ocupa personal de problema acestor împrumuturi le accepta cu ușurință conform instrucțiunilor lui STEFANESCU și BERMAN.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt, susțin și semnez.

Anchetat
ss/H. ZILBER

Anchetator:
Lt. Maj. T. Staicu

~~282~~
302

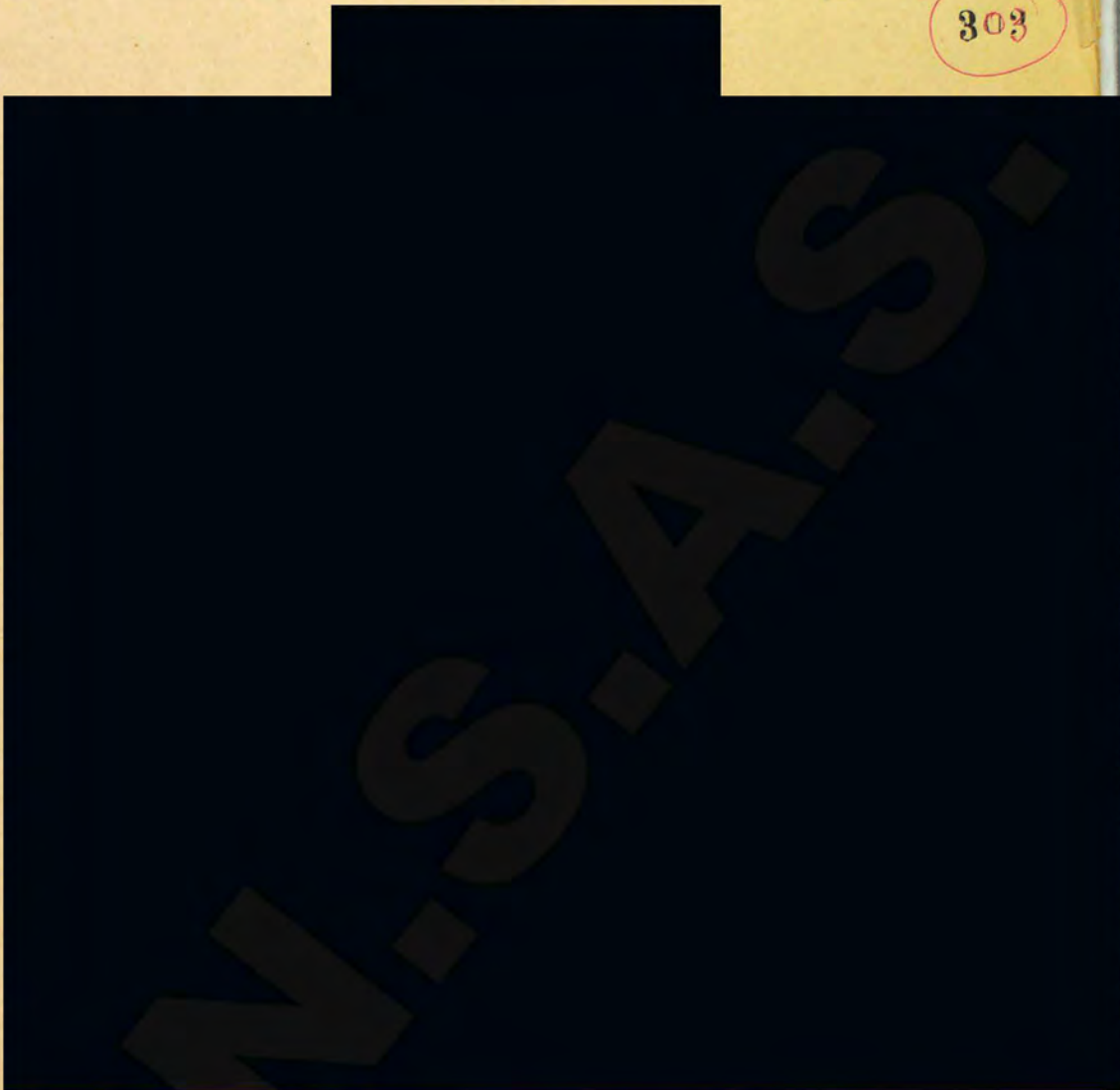

C.N.S.A.S.

~~283~~

303

C.N.S.A.S.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

10 August 1953 București.-

Interogatoriul a început la 20.00

" s'a terminat la 14.1.

Eu, Slt. de Securitate BISTRAN IOSIF, am interogast în calitate de anchetator prim pe martorul IONESCU JEAN născut în anul 1890 luna Martie ziua 26 în comuna Valea Caselor Dâmbovița, de cetățenie română naționalitate română neîncadrat politicește, studii licențiat în Științe politice și administrație în 1927, Școala Superioară de Științe de Stat București, de profesie funcționar, ultimul loc de muncă și funcția, "Cooperativa Arta Cănciucului" Str. Retezatului Nr. 23 București, funcționar, ultimul domiciliu Calea Victoriei Nr. 36-40, situația familială, căsătorit, ELENA CALTARI de 54 ani casnică, cu un copil HORIA de 23 Ani. absolvent al facultății de construcții din București. ambi locuiesc în familie. origina socială, mic burgheză. tatăl + MATACHE a fost funcționar fuscăl la țară și nu avea avere, mama + ISABELA casnică și avea avere. -nu am avut nici-o activitate politică a participat la toate alegerile, am fost decorat în anul 1931 cu Coroana României cu gradul de cavaler și în 1934-1935 cu Steaua României, am satisfăcut serviciul militar la compania 2 telegrafie ca voluntar. Regimentul 2 pionier din București ca sergent, nu a fost prizonier, a fost în străinătate la Carlzobod în Cehoslovacia pentru boală de ficat în 1930 1931-și 1934 la Berlin în 1921 la un unchi al soției ce se îmbolnăvise, la Paris în 1936 cu o excursie colectivă. nu a făcut parte din nici-o bandă contra-revoluționară, nu a fost judecat sau condamnat.-

,//.

Intrebare:

Ce studii aveți ?

Răspuns:

Din 1901 și până în 1905 am Gimnaziul din Târgoviște. Dela această dată și până în 1909 am urmat liceul din Ploești. După terminarea liceului am intrat în armată, unde am stat până în anul 1913. În 1914 am intrat în Ministerul de Interne la Precetura Poliției Capitale cu gradul de comisar ajutor, în urma unei cereri făcute de mine, în urma cărei reușind la concurs, am fost numit în funcția de mai sus. După ce am fost numit am fost repartizat la Circonscripția V-a periferie din Sos. Viilor unde am funcționat ca comisar ajutor, timp de 6 luni, după care am trecut la circumscripția Nr. 27 din Str. Olimpului unde am funcționat până în primăvara anului 1917 în calitate de subcomisar. Din 1917 și până în anul 1921 am fost numit la Prefectura Poliției Capitale, unde printr'un concurs am fost avansat comisar prim la poliția judiciară conducând brigada principală de cercetări. Din 1921 până în primăvara anului 1923 am funcționat în Centrala Ministerului de Interne la Direcția Emigrării și a Oficiilor de Inchiriere păstrând gradul de comisar, și aveam funcție de verificator al dosarelor de migrări.-

Din 1923 primăvara am fost detașat la Banca Națională cu grad de comisar șef al comisariatului Băncii Naționale, ce se ocupa cu paza tezaurului și a condurilor cu reprimarea traficului ilcit de devize și cu descoperirea falsurilor de bilete. În această funcție am stat până în Mai 1945 când am fost comprimat de Poliție rămânând în Bancă ca funcționar propriu al Băncii. Tin să mai arăt că, în 1924 m'am înscris în Școala Superioară de Științe de Stat din București iar în 1927 și am luat licența în Științe politice și administrative.-

În 1944 iar primăvara cât timp am funcționat la Banca de Stat am primit delegația de șef de poliție, deținând această funcție până în 1945.-

Intrebare:

Care au fost șefii subalternii sau cei egali în grad cu dta cât timp ai fost în cadrul Ministerului Afacerilor Interne ?

Răspuns:

Ca superiori în grad am avut pe inspectorii BUZESCU fost în 1944 avocat în Primăria București, și Economica fost inspector în inspectoratul din Str. Olimpului,

286 -
VASILE GUSTAU fost șeful poliției judiciare până în anul 1930-1931, CONSTANTINESCU ALECU, fost ~~insp~~ inspector la Poliția Judiciară, iar în 1921 l-am avut pe OLĂRESCU GHEORGHE. - 306

Ca egali în grad l-am avut pe PARASCHIVESCU TACHE subcomisar la circa V-a împreună cu GHEORGHE MATEESCU și STEFANESCU CONSTANTIN. Deasemeni am mai avut colegii pe COSTICA POPESCU, TUDORESCU EMIL, RIGEANU GHEORGHE, ATANASIU GHEORGHE fost arestat, FACHE NICULESCU cu care am făcut la judiciare, HONCIUG GHEORGHE în 1944 ajutorul Directorului poliției judiciare, SCARLAT HARALAMBIE fost în 1944 șef comisar la poliția judiciară. - Subalternii am avut mulți dar nu-mi amintesc cum îi cheamă și unde se află ei în prezent. -

Intrebare:

Care au fost persoanele cu care ai avut relații mai strânse din această perioadă cât timp dta ai funcționat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne ?

Răspuns:

Cunoscuții mei au fost ;

ALFRED BENES, fost director al Emisiunii din Banca de Stat în prezent funcționar la sanatoriu doctor BURGHEIEA din Sos. Panduri. -

GAROFITA, fost subdirector la Ministerul domeniilor cu domiciliul în Str. Amiral Murgescu Nr.4. -

GEORGESCU TRAIAN fost comisar șef la P.P.C. având locuința în Str. Aviator Iliescu Nr.72. -

BALAU NICOLAE fost director de cabinet la fostul generator MITITA CONSTANTINESCU. -

GRECU ION fost șeful secției de gardieni din Bancă având domiciliul în Str. Eugen Caroda Nr.7. -

ILIE MECU fost inspector general la Bancă și apoi lucra tot la Bancă și locuia pe Str. Viitorului Nr.34

LUNGU NICOLAE fost constructor de case iar în prezent locuiește în Calea Moșilor. -

SOICHEN DAMIAN, fost agent la controlul aurului și al devizelor, în prezent funcționar în Bancă. -

KESLIER CONSTANTIN șef al unității ventile-auto din Str. Retezatului Nr.23 și are domiciliul în Dorobanți. -

MARIN FLORESCU fost inspector în Bancă iar în prezent contabil la o fermă a Ministerului de Interne. -

Căpitan IAZARIU locuiește în Str. Pitar Moși Nr.27
General TRINCU ATANASIE Str Mihai Vodă Nr.37, pen-

sionar.-

Dr. GOLDBERG locuște pe Str. 30 Decembrie
72 București.-

NICOLAE ANGHEL șofer având o mașină pe piață
și locuște pe Str. Turda Nr. 57.-

Intrebare:

Dar de VIJOLI AUREL de ce nu vorbești ?

Răspuns:

Pe VIJOLI AUREL l-am cunoscut în Bancă de pe timpul când el era inspector fiind cunoscută că făcea parte din mișcarea comunistă. Cu el am avut numai relații colegiale. Prin 1938 eu i-am atras atenția că Direcțiunea Băncii îl suspectează și că n' ar fi exclus să i se facă și o descindere.-

Intrebare:

Ce servicii ți-a făcut dtale VIJOLI AUREL ?

Răspuns:

VIJOLI AUREL nu mi-a făcut decât acel serviciu că m-a trecut din Secretariatul Băncii, imediat după stabilizarea monetară din 1947 la Serviciului Controlului Aurului și Devizelor, serviciu ce s'a înființat atunci. Cu această ocazie VIJOLI AUREL care era vice-președinte m'a chemat pe mine și pe PAUL DUMITRIUC funcționar din Bancă și ne-a dat dispoziții să organizăm serviciul Circulației Aurului și devizelor.-

Intrebare:

Ce servicii i-ai făcut dtale lui ?

Răspuns:

Serviciul care i l-am făcut lui VIJOLI AUREL este acela că deși știam că nutrește idei comuniste am evitat întotdeauna să-l denunț organelor Siguranței Generale care îi ceream note informative, iar eu refuzam să le dau, pentru faptul că nu aveam rol politic în Bancă și al doilea nu urmăream și am pe cunoștință pe un coleg din Bancă care drept este că nu se manifesta în nici-un fel, în instituție pentru a fi constatat pericolul ordinii publice de atunci.-

Direcțiunea Băncii, când era întrebare de comunisti le răspundeam că cei suspectați ca comunisti printre care era și VIJOLI nu fac nici un act de dezordine în Bancă și sunt complet liniștiți.-

~~788~~
308

Intrebare:

Ce cunoști dta în legătură cu relațiile lui VIJOLII AUREL în Banca de Stat și înafara ei ?

Răspuns:

Știu că VIJOLII AUREL, era în relații apropiate în Bancă, cu următoarele persoane :

MATACHE STEFANESCU șeful lui de cabinet și confidentul lui. Consilierului MORNEI VICTOR în care avea mare încredere din punct de vedere al pregătirii lui profesionale. Consilierul RADULTESCU GHEORGHE care era colaboratorul apropiat al lui. Consilierul ALECSANDRIU care deasemenea a fost în bune relații cu VIJOLII AUREL. BENES ALFRED cu care a fost și în străinătate în Franța și Elveția. Relațiile lui din afara Băncii nu le cunosc.-

Intrebare:

Mai sus ai arătat că știai că VIJOLII AUREL nutrea idei comuniste. De când știai, de unde anume și în ce împrejurări ai aflat ?

Răspuns:

Prima dată am aflat că VIJOLII AUREL nutrește idei comuniste prin anul 1934-1935 de la un agent al Siguranței generale anume SICA (Sub alt nume nu-l cunosc) care venind în Bancă pentru alte interese informative, mi-a spus că și în Bancă sunt persoane comuniste care sunt vizate de către Siguranța Generală. Acest SICA mi-a enumerat pe VIJOLII AUREL ca fiind comunist, Mai târziu VINTILA IONESCU de la Pref. Poliției Capitale, mi-a atras atenția asupra persoanelor comuniste din Bancă și mi-a enumerat pe VIJOLII AUREL, SEBASTIAN IONESCU, MAGHERU și pe COVALCIUC întrebându-mă care este activitatea acestora, Eu i. am răspuns că nu am observat nimic suspect din partea acestora, adăugându-i că eu nu mă ocup de problema de ordin politic în Bancă, aceasta fiind de competența Siguranței.-

După o perioadă de timp m'a chemat și MITITA CONSTANTINESCU (mi se pare) și vice-gubernatorul CHIRIACESCU (în mod precis) care m'a întrebat dacă nu am observat ceva suspect la comunistii din Bancă. Le-am răspuns că nu cunosc nimic și că nu am nici-o informație de această natură,-

Intrebare:

Precizează cine este acel SICA, cine îl mai cunoaște și în ce scop ți-a destăinuit el că VIJOLII AUREL este vizat de Siguranța generală ca comunist ?

///.

Răspuns:

Stiu că a gentul SICA lucra la Siguranță sub 309
ordinea Inspectorului STRATILESCU și el activa mai mult
în direcția falsificării biletelor de Bancă, motiv pentru
care venea destul de des pela Bancă, SICA era un agent foarte
capabil și cunoscut în cercurile polițienesti din capitală.
Ca tip, avea un fizic înalt, negricios la față, slăbuț, nu
purta mustață. - Motivul pentru care el mi-a destăinuit că în
Bancă sunt comuniști și mi-a citat pe VIJOLI AUREL, nu-l
cunosc după câte îmi amintesc, el a dus în discuție problema
comuniștilor și atunci mi-a spus că și în Bancă sunt, comuniș-
ti citându-mil pe VIJOLI. -

Intrebare:

Ce cunoști dta în legătură cu relațiile lui
VIJOLI AUREL cu organele de poliției și siguranță din acel
timp ?

Răspuns:

Declar în mod absolut sincer că nu cunosc nimic
în legătură cu relațiile ce ar fi existat între VIJOLI
AUREL și autoritățile de poliție și siguranță. - Nici nu am
bănuț ca el ar putea avea asemenea relații, deoarece când
eu l-am făcut atent ca să se astâmpere că se poată trezii
cu o vizită pe acasă (mă refeream la percheziție domiciliară)
el mi-a zâmbit ironic și foarte indiferent fără ca măcar să
mă întrebe de unde dețin informația. Acest lucru s'a întâmpla
aproximativ prin anii 1937-1938. -

Intrebare:

Ce legături ai avut cu VIJOLI AUREL, după 23 August
1944 ?

Răspuns:

După 23 August 1944 am discutat cu VIJOLI AUREL
detrei ori în legătură cu chestiunea de ordin profesional
privind problema devizelor a reglementării bursei negre. - Ult-
ma discuție am avut-o cu el în vara anului 1948 la care a
asistat și colegii mei, PAUL DUMITRESCU și GEORGE CONSTANTIN
șeful serviciului circulația aurului și devizelor, din care
făceam și eu parte. Discuția s'a purtat în legătură cu mai
buna organizare a serviciului nostru. De atunci nu am mai
stat de vorbă cu VIJOLI AUREL niciodată. -

Intrebare:

Ce mai cunoști dta în legătură cu activitatea
lui VIJOLI AUREL ca Președinte al B.R.P.R. Banca de Stat?

Răspuns:

Eu prin caracterul serviciului meu și prin funcția mică
ce o dețineam în Banca de Stat, nu am fost în apropierea lui
VIJOLI AUREL și nu cunosc în mod concret activitatea ace-
stuia.-In general știu că VIJOLI AUREL era un om foarte distanțat
și încrezut în special după ce a ajuns Președinte al Băncii
de Stat, motiv pentru care nu era iubit de către funcționarii
Băncii,-

Deasemenea mai declar că VIJOLI AUREL a menținut
și promovat în funcții de răspundere vechile cadre ale BRR
pe care le scoatea experte în munca profesională, fără ca să
țină cont că între aceste elemente se află unele care erau
dușmănoase regimului actual, prin însăși origina lor socială
poziția socială și trecutul lor politic. Aceste le cunosc
din comnetările din Bancă.-

Exemple în această privință dau pe toți consilierii
Băncii adică, RADULESCU GHEORGHE, MORFETI VICTOR, MAZILESCU
GHEORGHE și ALEXANDRU CONSTANTIN. Deasemenea astfel de elemen-
te au deținut funcții de directori, sub director, șefi de sec-
toare etc. In legătură cu chetiunea de ordin pur profesional
bancar nu cunosc nimic din activitatea lui VIJOLI AUREL.-

Intrebare:

Ai declarat sincer toate cele specificate în pre-
zentul proces verbal de interogatoriu ?

Răspuns:

Da, am declarat absolut sincer.-

Acest proces verbal de interogatoriu, după ce l-am
citit cuvânt cu cuvânt și am constat că corespunde întru-
total cu cele declarate de mine îl susțin și semnez nesilit
de nimeni.-

ANCHETATOR PRIM
SIT DE SECURITATE

ss. Ionescu Jean

Bistran Iosif,

Lo monna abbes

281

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECTIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

311

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

10 August 1953.

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 20 și - minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 14 și - minute.

Eu, Șt de Securitate Birman Ion am interogat în calitate de archetator prin

1. Numele IONESCU (pe arestatul, reținutul, partorul) 2. Pronumele YEAN

3. Anul, luna și ziua nașterii 1890 - Martie 26 4. Locul nașterii Comuna Valea Caselor - Dâmbovița

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română

7. Apartenența politică neînscris din ce an

8. Studii licențial în științe politice și administrație absolvit în 1917 Școala Superioară de Științe Politice București (când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia funcționar 10. Ultimul loc de muncă și funcția Cooperativa "Asta Comunistului" în Hozești nr 23 București, funcționar

11. Ultimul domiciliu București Calea Sărbantii nr 36-40

12. Situația familială Căsătorit cu Elena Calțari de 54 ani - căminier - cu copii - Horis de 18 ani - absolvent al facultății de construcție din București - ambele locuiesc în familie (soția, copii, numele lor, vârstă lor, domiciliu și ocupația)

13. Origina socială mic burgheză. Tatăl + Mama a fost funcționar fiscal la țară în marele avere mama + vrăbiera câștigătoare în mare avere. (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 nu a avut nicio activitate politică. (în ce partide politice a fost)

Participare în alegeri) Participat la toate alegerile.

Semnătura,
Ion

1890
1893
1895
1898
1903
1907
1913
1917
1923
1927
1933
1937
1943
1947
1953

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale Am fost decorat în anul 1931
(nainte și după 23 August 1944)
 cu Ordinea României cu gradul de cavaler în 1934-35 cu Ordinea României
16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție la campania 2. Târgușeu
ca voluntar. Regimentul 2 pionieri din București la sergent
17. Dacă a fost prizonier N. a fost prizonier
(unde și când)
18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce la Carlșhad în
Großschweiz. primul lucru deținat în 1930 - 31 - în 1934. La Berlin în 1921 la un muncitor al
școlii și se întorc în Paris în 1936 cu o excursie colectivă.
19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare Nu.
20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
 condamnat Nu.

Intrebare: Caj studii aveti?

Răspuns: Am 1901 m. până în 1905 am Gimnaziul din Târgușeu.
 De la această dată m. până în 1909 am învățat liceul din Ploști.
 După terminarea liceului am intrat în armată. unde am stat
 până în anul 1913. În 1914 am intrat în Ministerul de Interne
 la Direcția Politică Capitală cu gradul de cămăsar ajutor
 în urma unei creșteri făcute de mine în urma scrisorilor
 la conștient am fost numit în funcția de maior sau. După o an
 fost numit am fost reorganizat la Circumscripția 1 periferică din
 Dorohoi unde am lucrat ca cămăsar ajutor - timp de
 6 luni - după care am trecut la circumscripția 1:27 din
 Iași - unde am lucrat până în primăvara anului
 1917 - în calitate de sublocotenent. Am 1917 m. până în anul 1921

Semnătura,

frunz

Urmare: am fost numit în Prefectura Poltiei Capitalei - unde primul concurs am fost ales ca comisar prin - la Poltiea jud. Vaslui (2) conducând Brigada principală de cercetări. Din 1921 până în primăvara anului 1923 primăvara am funcționat în Centrul Ministerului de Interne la Direcția Emigrării și a oficiilor de îndrumare - purtând gradul de comisar - și aveam funcția de șef de secție a dosarelor de emigrări. Din 1923 primăvara am fost detașat la Banca Națională - cu grad de comisar - șef al comisariatului Bancii Naționale - ce se ocupa cu posesorii și a conturilor - cu reprimarea falsificării licențelor de deținere și cu descoperirea falsurilor de bilete. În această funcție am fost până în anul 1945 - când am fost comprimit din Poltie - rămas în Banca ca funcționar șef al Bancii. În rămas am avut că în 1924 m-am înscris la Școala Superioară de Științe de Stat din București iar în 1927 mi-am luat licența în Științe Politice și Administrative. În 1944 - iar primăvara - cât timp am funcționat la Banca de Stat am primit delegația de șef de poltie - și delivând această funcție până în 1945.

Interviuri: Care am fost șefii - subșefii - sau ei egali în grad cu mine cât timp ai fost în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Președinți: Ca să știți în ce grad am avut pe Inspectorii Buzescu - fost în 1944 arestat în Căminul București - și comisar fost inspector în Inspectoratul din Str. Olimpului - Ștefan Ștefan fost șeful poliției judiciare până în anul 1930-31 - Constantinescu Hen - fost inspector la Poltiea Judiciară - iar în 1921 B. am avut pe clărețul George.

Ca egali în grad B. am avut pe Parandianu Tache subșef al la circa - împreună cu George Motescu și Hănescu Din Secușeni am mai avut colegii pe Costea Păscu - Furdureșu Emil - Păscaru George - Mămin George fost șeful Tache Niculescu cu care am lucrat la Poltiea Judiciară; Hănescu George - în 1944 șeful Directorului Poltiei Judiciare - Ștefan

Semnătura, *[Signature]*

Urmare:

Haralambie Iot în 1944 x p. concurs la poliția ~~judetara~~
Judetara

Interes cu
caracterul
mari
fourey

subalterni au avut multi dar nu mi s-au amintit
si chana si unde se afla ei in prezent.

Intrebare: Care au fost persoanele cu care au
putut relata mi s-au amintit din aceasta perioada - din cating
de ai functionari in cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Raspuns: Cunoscutii mei au fost:

- Alfred Benes - fost Director al Comisiei din Banca de
Stat in prezent functionar la sanatoriul Doctor Burghel
din Soraus, Vaslui

- Carolita - fost subdirector la Ministerul devenit in
domiciliu in Str. Anibal Sturgescu Nr. 4.

- Gheorghe Traian Iot - concurs x p. la P.P.C. avand domiciliu
in Str. Anibal Sturgescu Nr. 4.

- Bătau Nicolae - fost director de cabinet la fostul
Guvernator Mitita Cotantinescu

- Greu Ion Iot seful sectiei de gardieni din Banca
avand domiciliu in Str. Eugen Carad Nr. 11

- Iie Mateu Iot inspector general la Banca in
apoi angajat la Banca in locuio p. Str. Dimitrie Nr.
34.

- Ingu Nicolae - fost constructor de case iar
in prezent locuie in v. Str. Anibal.

- Solcher Dorian - fost agent la controlul securitatii
in d. de vizelor - in prezent functionar in Banca.

- Kerleu Constantin - seful unitatii v. Str. Anibal
de la delegatul nr. 13 si are domiciliu in Soraus.

- Marin Flouren - fost inspector in Banca iar in
prezent este cant. al. la o ferma a Ministerului de Interne.

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscăleste de către arestat sau
martor, iar ultima pagina și de către anchetator.

fourey

- Urmare: - Capitan Bogdan - locuete în str. Pitar, nr. 17 nr. 819
 - General Trușcă Atanarie în cli. hai Podă 37 - jurnalist
 - Dr. Goldenberg - locuete pe str. 30 Decembrie
 72. București.
 - vicul de Argheș zăpăci când o moșină de piață
 și locuete pe str. Turda nr. 57.

Intrebare: Dar de Vigiți Aurel dice nu vorbesti?

Răspuns: Pe Vigiți Aurel l-am cunoscut în Banca de pe timpul când el era inspector fiind cunoscut ca fiind parte din miscarea comunistă. Cu el am avut numai relații oficiale. Prin 1938 eu iam atras atenția în Direcțiunea Băncii și nu puteam să mă născă că eu să luă în o desăvârșire

Intrebare: Ca serviciu ti-o făcut la Vigiți Aurel?

Răspuns: Vigiți Aurel nu mi-a făcut decât acel serviciu că imo trecut din secretariatul Băncii - imediat după abolirea moneta din 1947 - la controlul aurului și de argint - serviciu ce să înfăptuiască atunci. Cu această ocazie Vigiți Aurel care era vicepreședintele Băncii mi-a înmănat pe mine și pe Paul Dimitrie funcții sau din Banca și se-a dat dispoziție să organizăm serviciul circulației aurului și de argint.

Intrebare: Ca serviciu i-o făcut la el?

Răspuns: Serviciul care îl-am făcut din Vigiți Aurel este acela că dacă dintr-o dată în unele comunități sau circuli totdeauna să-l dăruim organelor - liguanței Generale care își crease note intermedie - în cu refuzarea să le dau pentru faptul că nu erau noi relații în Banca și el baile nu vreau să am pe contabilită și un coleg din Banca care drept este să nu se manifeste în niciun fel în instituție pentru a fi considerat pericolos ordinii publice de atunci.

Directiunea Băncii, când eram intrat în comunități

Semnatura:
 P. P. P.

Urmare: Le raspundeam ca suspectati de ca comunisti
printre care ^{era} si Digi nu fac nici-un act de dezordine in
Banca si sunt complet liniditi.

Intrebare: Ce cunosti d-ta in legatura relatii
lui Digi si surul in Banca de Stat si inafara ei?

Raspuns: Stiu ca Digi si surul, era in relati-
uni apropiate in Banca, cu unii sau cu
persoane: Natache Stefanescu, seful lui de
cabinet si confidentul lui.

1. Consilierul Morfei Victor, in care
euca mare incredere din punct de
vedere al reputarii lui profesionale.

2. Consilierul Dadulescu George care
era colaborator apropiat al lui.

3. Consilierul Alexandru care
deasemenea a fost in bune relatii cu
Digi si surul.

4. Penet Alfred, in care a fost
si in strimitate in Trauta si Elotia.

Relatiile lui din afara Banicii, nu le
cunosc.

Intrebare: Mai sus, ai vorbit ca stiai ca
Digi si surul, nutrea idei comuniste. De cand
stiai, de unde amuse si in ce imprejurari ai
aflat?

Raspuns: Prima data am aflat ca Digi si
surul, nutretea idei comuniste, prin anul 1934-
1935 dela un agent al Securitatii Generale nume
Sica (sub alt nume sau cuose) care venind
in Banca pentru alte interese informa-
tive, mi-a spus ca si in banca sunt
persoane comuniste care sunt vizate

Semnatura:

284
1944

Urmare: de către Siguranța Generală. Acest Lică
 mi-a enumerat pe Djolă Pușel ca fiind co-
 munist. Mai târziu Dimitrie Ionescu, de la
 Prof. Sol. Capitalei, mi-a atras atenția asupra
 persoanelor comuniste din Banca și mi-a
 enumerat pe Djolă Pușel, Sebastian Ionescu,
 Magheru și pe Covalcine, întrebându-mă care
 este activitatea acestora. Eu i-am răs-
 pus că nu am observat nimic sus-
 pect din partea acestora, adăugându-i
 că eu nu mă ocup de probleme de
 ordin politic în Banca, aceasta fiind
 de competența Siguranței.

După o perioadă de timp mi-a chemat în
 vizită Constantinescu (mitajist) și vice-guvernatorul
 Chiriacescu (în mod precis) care mi-a întrebat
 dacă nu am observat ceva suspect
 la comunistii din Banca. Le-am răs-
 pus că nu cunosc nimic și că nu
 am nici o informație de această ma-
 sură.

Întrebare: Precizează cine este acel Lică,
 cine îl mai cunoaște și în ce scop s'ia destăi-
 mit el că Djolă Pușel, este vizat de Siguranța
 Generală, ca, comunist?

Răspuns: Știu că agentul Lică lucra la
 Siguranță sub ordinea Inspectorului Mate-
 leșcu și el activa mai mult în direcția
 falsificării biletelor de Banca, motiv pentru
 care venea desluș de des pe la Banca.

Lică, era un agent foarte capabil și cunos-
 cut în cercurile politicești din capitală.

Semnatura

1.
Urmare: Ca tip, ceea ce se spune mult, se refera la
fete, si albul, nu poate fi vorba.

Natural pentru ca ea si nu a demonstrat ca
in banca sunt comunisti si nu a citat
pe spoli bucl, nu e necesar. Dupa ce este
si in amintire si a spus in discutie ca
Benea comunistilor si atunci nu a putut sa
si in banca sunt comunisti si atunci nu?

19. Spoli.

Spoliolare: Ce sunt si sta in legatura
cu relatia lui spoli bucl cu aparutele de
politie si separata din acel timp?

Spoliolare: De ce in mod obiectiv si
ca nu sunt nimic in legatura cu
relatiile ce au existat intre spoli bucl
si aparutele de politie si separata.

Nu se poate spune ca si in acea
momenta relatii, deoarece cand eu am
facut declaratiile se spune ca se poate
deci in timpul se acorda / mai referam la
participarea lui si el nu a putut spune si
poate indiferent fara ca acesta sa ma in-
trebe de unde de la infamarea. Acest lucru
sa in timpul aparutului lui in 1934-1938 -
Luceblare: Ce legatura ai avut cu spoli bucl
dupa 83 kug. 1934-1

Spoliolare: După 83 kug. 1934 - am discutat cu spoli
pucl de la eu in legatura cu chestiuni de activ
profesional privind problema terrorelor, a reple-
mentului buclii negre. Ultima discutie am
avut-o cu el in vara anului 1938 la care
a existat si colegii mei Paul Dumitru si

Semnatura:

Spoliolare

Urmare: George Carantino J. - seful serviciului Circula-
 tiva anului si devizelor, din care faceam
 si eu parte. Discutia s'a purtat in legatura
 cu cea mai buna organizare a serviciului
 nostru. De atunci nu am mai stat
 de vorba cu Tijoli Purcel niciodata.

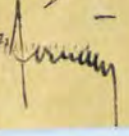
Intrebare: Ce cunosti d-ta in legatura
 cu activitatea lui Tijoli Purcel, ca Prese-
 dinte al B.R.P.R. - Banca de Stat?

Raspuns: Cu prin caracterul serviciului meu
 si prin functia mica ce o detineam in
 Banca de Stat, nu am fost in apropierea
 lui Tijoli Purcel si nu cunosc in mod con-
 cret activitatea acestuia.

In general stiu ca Tijoli Purcel, era un
 om foarte distant si incetut in special
 dupa ce a ajuns Presedinte al Bancii
 de Stat, motiv pentru care nu era in-
 tit de catre functionarii bancii.

Deasemenea mai declar ca Tijoli Purcel a
 mentinut si promovat in functii de ras-
 punderi vechile cadre ale B.R.P.R. pe care
 le socotea experte in munca profesio-
 nala fara ca sa tina cont ca intre
 aceste elemente se aflau unele care
 erau dusmanoase regimului actual prin
 interesul si pozitia lor sociala, pozitia sociala
 si trecutul lor politic pe care le cunosc din comentariile din Banca.

Exemple in aceasta privinta dau pe
 toti consilierii bancii adica, Padulescu
 George, Marfai Victor, Napulescu Gheorghe si
 Alexandru Constantin. Deasemenea astfel

Semnatura:

Urmare: de elemente au detinut functii de directari, sub-directari, sfi de sectoare etc.

In legatură cu chestiunile de ordin pur profesional, bancar, nu cunosc nimic din activitatea lui Tjoli Pavel.

Intrebare: si declarat sincer toate cele specificate in prezenta P. F. de interogatoriu?

Răspuns: Da, am declarat absolut sincer. -

Pece P. F. de Interogatoriu, după ce l-am citit cu vânt cu vânt si am constatat că, corespunde într-un total cu cele declarate mine, îl sustin si semnez proprie si ve dilit de mine. -

Ruchetator prim - statar:

H. de Securitate.

Surina Joril

St. de Securitate

[Signature]

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul IVANCEANU VICTOR, de profesie funcționar, născut în comuna Bascova Regiunea Argeș, la 30 Septembrie 1912, cu ultimul domiciliu în București Calea Dorobanți nr.36-4o.-

12 Mai 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 9,50

" s'a terminat " 21,50.

Intrebare:

De când cunoști d-ta pe AUREL VIJOLI?

Răspuns:

Pe AUREL VIJOLI l-am cunoscut în anul 1940, când venea să cerceteze fișele de informațiuni la serviciul Sconturi (prin sconturi se înțelege crearea de disponibil în contul băncilor particulare adică acest serviciu se ocupa cu acordarea de credite băncilor particulare care erau girate cu polițe emise de clienții acestora și depuse la Banca Națională azi Banca de Stat).-

Intrebare:

În ce calitate venea AUREL VIJOLI să cerceteze fișele de informații ale Serviciului Sconturi?

Răspuns:

În acea perioadă adică în anul 1940, AUREL VIJOLI era inspector la Secția de Cooperatie care aparținea tot de Sconturi și astfel când el avea nevoie de anumite informații în legătură cu inspecțiile pe care le avea de făcut venea la Secția de Informații și cerceta fișele întreprinderii pe care o verifica.-

Intrebare:

Ce funcție a deținut AUREL VIJOLI în Banca Națională azi Banca de Stat după această dată (1940)?

Răspuns:

AUREL VIJOLI a deținut funcția de inspector până în anul 1944, când a fost numit vice guvernator al Băncii (după 23 August 1944) iar cu ocazia etatizării Băncii Naționale din 1947 a fost numit Președintele Băncii de Stat, funcție ce a deținut-o până la destituirea sa Februarie 1952.-

ss. Ivănceanu Victor

Intrebare:

Ancheta îți cere să arăți tot ce-ți este cunoscut despre AUREL VIJOLI? 317

Răspuns:

Pe AUREL VIJOLI îl cunosc ca pe un funcționar de carieră al fostei Bănci Naționale azi Banca de Stat, bine pregătit din punct de vedere financiar și care cunoștea bine lucrările de Bancă.-

Este o fire foarte ambițioasă, repezit, încrezut, violent, distant prin comportarea sa pe care o avea față de funcționarii din Bancă s'a dovedit că avea o atitudine tip burgheză. Deasemenea mai am cunoștință că atunci când secretarul org. de partid MANOLESCU a mers la VIJOLI AUREL și a discutat despre comprimarea anumitor funcționari din Bancă VIJOLI s'a opus.-

Intrebare:

Continuăți a arăta ce mai cunoașteți despre VIJOLI AUREL.

Răspuns:

VIJOLI AUREL a menținut în serviciu pe consilierul RADULESCU GHEORGHE chiar și după excluderea acestuia din partid. Deși RADULESCU GHEORGHE nu era un specialist în materie de planificare și în special în materia planificării circulației monetare. Menținerea lui RADULESCU GHEORGHE de către VIJOLI AUREL în funcția de consilier și care avea în atribuțiuni planificarea circulației monetare care conține cifra emisiunii monetare și o altă serie întreagă de cifre sitrot secrete, constituie un act nejustificat din partea lui VIJOLI deoarece RADULESCU GHEORGHE era cunoscut de funcționarii din Bancă ca un element dușmănos reginului actual din România.-

În legătură cu menținerea lui RADULESCU GHEORGHE în acest post de către AUREL VIJOLI, o serie întreagă de funcționari se întrebau pentru care motive VIJOLI îl menține în bancă. Despre atitudinea dușmănoasă a lui RADULESCU GHEORGHE țin să arăt că aceasta reșea din discuțiile pe care eu le aveam cu el atunci când mergeam cu rezolvarea cererilor de suplimentări la planul de casă.-

În continuare țin să mai arăt că VIJOLI AUREL în calitate de președinte al Băncii de Stat nu a luat nici un fel

ss. Ivănceanu Victor

~~298~~

măsuri pentru încasarea creditelor (împrumuturi) acordate lor mai înstăriți și în special chiaburilor după reforma bănească din 1947, pentru cumpărarea de vite, sămânță precum și dela viticultori.-

VIJOLI AUREL nu a dat dispozițiuni de a se trece în planul de casă la capitolele încasări, a acestor creanțe nici în urma comunicărilor făcute de Comisia de Stat a Planificării prin PAPUC EMIL și PARVU VIRGIL.-

Datorită acestui fapt debitarii Băncii de Stat care în majoritatea lor erau chiaburi și chiaburiți, nefiind forțați de Bancă să-și achite datoriile, n'au avut nevoie să-și vândă produsele pe piața liberă contribuind prin aceasta la urcarea prețului în special la produsele alimentare, aceasta pe de o parte iar pe de altă parte produsele pe care aceștia totuși le vindeau pe piață însă în cantități mici și la prețuri foarte mari, le dădea posibilitatea pe de o parte să-și procure produse industriale dela comerțul de Stat cu prețuri mult mai scăzute față de produsele lor, iar diferența de bani să se tezaurizeze așa cum de altfel s'a constatat de către Banca de Stat. Tot din cauza acestor neîncasări care a dat posibilitatea chiaburilor și chiaburiților să tezaurizeze sume importante de bani, sustrăgându-le din circulație, a forțat Banca de Stat să emită noi bilete de Bancă mărinđ prin aceasta circulația monetară. Sumele pe care Banca de Stat trebuia să le încaseze dela acești debitori se ridică la circa 6 miliarde lei în care intră și dobânzile. Ca o altă consecință a acestor neîncasări este și aceea că nu s'au putut realiza planurile de colectări cu ocazia întocmirii trimestriale a proiectului planului de casă, când se calcula și diferența între încasări și plăți a planului de casă. Cu această ocazie s'a constatat de fiecare dată în parte că plățile erau mai mari ca încasările.-

Atunci când se făcea analiza proiectului planului de casă împreună cu VIJOLI AUREL, acesta vedea desigur că întotdeauna la încasări exista un sold deficitar destul de mare. Dacă el - VIJOLI - ar fi dat dispozițiuni pe baza celor constatate cu aceste ocazii, ca să se încaseze creditele despre care am vorbit mai sus, desigur că s'ar fi mărit încasările și totodată s'ar fi micșorat soldul deficitar al planului de casă și totodată s'ar fi micșorat și circulația monetară prin aceea că Banca de Stat nu ar mai fi fost pusă în situația de a emite monedă nouă pe piață, în locul sumelor ce trebuiau încasate prin aceste credite și cum știut era că în urma

ss. Ivănceanu Victor

anilor de belșug debitarii Băncii posedau numerarul însă ³¹⁹ nu au teaurizat.-

O altă măsură pe care nu a luat-o VIJOLI împreună cu IACOB ALEXANDRU fostul ministru adjunct la Finanțe și care vine în contradicție cu hotărârile Guvernului și Partidului, este aceea a neaplicării unei politici sănătoase pentru fixarea și încasarea impozitului agricol.-

Intrebare:

În sarcina cui cădea fixarea și încasarea în mod just a impozitului agricol?

Răspuns:

Această sarcină cădea Ministerului de Finanțe respectiv lui IACOB ALEXANDRU fost ministru adjunct și care se ocupa cu acest resort (capital) al veniturilor Statului.-

Intrebare:

Dece afirmi atunci că pentru neaplicare în mod just a impozitului agricol se face vinovat și AUREL VIJOLI?

Răspuns:

Am afirmat mai înainte și susțin că VIJOLI AUREL se face vinovat de neaplicarea unei politici sănătoase pentru fixarea și încasarea impozitului agricol, deoarece în calitatea sa de Președinte al Băncii de Stat și Ministru adjunct la Finanțe și care avea ca sarcină principală menținerea unei circulații monetare cât mai scăzută, deoarece cunoscând faptul că chiaburii și chiaburiții satelor dețin o foarte mare parte de numerar din datele furnizate de către sectorul Planificarea și Circulației Monetare și văzând că din datele planului de cassă încasările din bugetul general al Statului sunt prea mici și că în felul acesta se majorează deficitul planului de cassă și deci se mărește circulația monetară. Față de această situație AUREL VIJOLI nu a luat nici un fel de măsuri împreună cu IACOB ALEXANDRU ministru adjunct la Finanțe ca să majoreze impunerile la impozitul agricol către chiaburi și chiaburiți, cu atât mai mult cu cât cotele de impuneri ale acestora erau foarte mici în raport cu veniturile pe care le-au avut în ultimii doi ani, când recolta a fost foarte bună.-

VIJOLI AUREL împreună cu IACOB ALEXANDRU nu numai că nu au luat măsuri de impunere la impozitul agricol în raport cu veniturile țărănimii și majorarea încasărilor din planul de cassă la capitolul Bugetul General al Statului, din contră chiar cifrele de

ss. Ivănceanu Victor

~~300~~

incasări propuse de sectorul Planificarea Circulației Monetare care și acestea erau mici, ele erau reduse de IACOB ALEXANDRU cu asentimentul lui AUREL VIJOLI.-

Faptul că impozitul agricol a fost prea mic față de veniturile țărănimii și în special ale chiaburilor și chiaburiților, au făcut ca aceștia să plătească Statului o parte foarte mică din câștigurile realizate, iar cea mai mare parte a veniturilor le-au speculat pe piață, contribuind prin aceasta pe de o parte la urcarea prețului produselor alimentare pe piața liberă, scăzând prin aceasta puterea de cumpărare a salariilor muncitorilor dela orașe iar pe de altă parte acest lucru a făcut posibilă teaurizarea unei importante cantități de numerar și forțând astfel Statul să pue în circulație plusuri de monedă mărindu-se circulația monetară.-

Consecințele principale a nerespectării din partea lui AUREL VIJOLI și IACOB ALEXANDRU a hotărârilor Guvernului și Partidului în legătură cu aplicarea în mod just a politicii financiare a Statului, sunt următoarele:

Faptul că țărănimea și în special chiaburii și chiaburiții n'au fost forțați să-și plătească impozitele și datoriile către Stat, a făcut ca aceștia să nu-și valorifice pe piața organizată decât o foarte mică parte din produsele lor agricole, contribuind prin aceasta la urcarea prețului la aceste produse și deci la scăderea puterii de cumpărare a salariaților - muncitorilor.-

Marea majoritate a produselor agricole realizate în special în ultimii doi ani ca urmare a recoltei bogate, fie că le-a valorificat la prețuri de speulă, iar banii rezultați din vânzarea acestor produse fie că i-a teaurizat forțând prin aceasta Statul să emită noi monede pe piață, fie că au achiziționat produse industriale din comerțul de Stat la prețuri mult mai mici în comparație cu cele valorificate de țărănime.-

Nefiind forțată țărănimea să-și transforme produsele cu numerar necesar pentru plata impozitelor și a datoriilor, aceștia n'au aprovizionat piața cu produsele alimentare. Deasemenea și planurile colectărilor nu au fost realizate.-

In continuare mai arăt următoarele despre AUREL VIJOLI: Din momentul în care el (VIJOLI) a primit din partea guvernului și a Partidului sarcina pregătirii reformei bănești, trebuia să dea dispozițiuni prin consilierul RADULESCU GHEORGHE sectorului Planificarea Circulației Monetare, de a urgenta predarea spre aprobarea din partea consilierului RADULESCU a cererilor de
ss. Ivănceanu Victor

suplimentări la planul de cassă, prezentate de întreprinderi, iar consilierului RADULESCU GHEORGHE la rândul său VIJOLI trebuia să dea dispozițiuni să aprobe aceste cereri cu mai multă ușurință, deoarece el - VIJOLI - cunoștea data reformei bănești.-

Intrebare:

Arată la ce capitole de plăți cereau întreprinderile suplimentări?

Răspuns:

Întreprinderile cereau suplimentări la următoarele capitole de plăți ale planului de cassă: deplasări, aprovizionări și subcapitolele cărăușie, piese și materiale dela particulari, alte cumpărări din mediul rural la care intră animale și furaje dela particulari precum și alte plăți pentru aprovizionarea cantinelor.-

Intrebare:

Arată în care perioadă de timp trebuia ca AUREL VIJOLI să dea dispozițiuni ca suplimentările de plăți la capitolele arătate mai sus să se dea întreprinderilor de Stat cu mai multă ușurință?

Răspuns:

VIJOLI AUREL trebuia să dea dispozițiuni prin consilierul RADULESCU, sectorului Planificarea Circulației Monetare, ca să se acorde mai cu ușurință suplimentări cerute de întreprinderi la planul de cassă la capitolele arătate, în perioada dela 20 Octombrie 1951 până la 1 Ianuarie 1952, sau mai bine zis în cursul trimestrului IV 1951, deoarece cererile de suplimentări în această perioadă au fost foarte multe (circa 100 pe zi), deși pe linia disciplinei financiare și a planului de casă în materie de suplimentări trebuia aplicată o politică mai severă, totuși AUREL VIJOLI care cunoștea că în cursul trimestrului I al anului 1952 se va efectua reforma bănească și că în acest sens primise sarcini din partea guvernului și Partidului de a o pregăti, era natural ca să dea dispozițiuni prin consilierul RADULESCU de a se deschide robinetul plăților la capitolele menționate prin acordarea de suplimentări.

Deschiderea robinetului la aceste plăți nu ar fi putut da naștere la zvonuri de stabilizare sau să le întărească pe acele care circulau deja pe piață, întrucât prevederile inițiale ale întreprinderilor de Stat la capitolele de plăți despre care am vorbit fusese deja foarte mult reduse cu ocazia aprobării planurilor lor de casă, suplimentările la planul de cassă constituia o operațiune normală și obișnuită.-

ss. Ivănceanu Victor

302
322

Deasemenea în cursul trimestrului IV 1951, prin instrucțiunile date de Centrală și aprobate de VIJOLI AUREL pentru executarea planului de cassă, sucursalele Băncii de Stat au fost oprite tot în acest trimestru de a face compensări (prin compensări se înțelege că sucursalele Băncii de Stat puteau până în trimestrul IV.1951 să acorde suplimentări unor întreprinderi prin luarea dela o altă întreprindere care nu-și consumase disponibilul aprobat la capitolul respectiv pe lunile în curs).-

Intrebare:

Arată dacă AUREL VIJOLI a dat aceste dispozițiuni?

Răspuns:

VIJOLI AUREL nu numai că nu a dat astfel de dispozițiuni de a se deschide robinetul la plăți prin suplimentări, din contră cu toate insistențele sectorului Planificarea Circulației Monetare, acest lucru nu a fost făcut.-

Intrebare:

Dați de situația creiată prin neacordarea suplimentărilor de plăți cerute de întreprinderi, ce a făcut sectorul Planificarea Circulației Monetare, a sesizat pe cineva și dacă da, pe cine și ce i s'a răspuns?

Răspuns:

Față de această situație sectorul Planificarea Circulației Monetare prin subsemnatul în a cărui sarcină îmi erau aceste suplimentări, prezentam zilnic spre aprobare cererile de suplimentări venite prin sucursalele Băncii dela întreprinderi consilierului RADULESCU GHEORGHE care în mod obișnuit aproba aceste suplimentări. De fiecare dată, adică în fiecare zi consilierul RADULESCU cu toate că cererile de suplimentări se înmulțeau și după relatările sectorului majoritatea din ele erau absolut necesar de a fi aprobate, totuși consilierul RADULESCU nu a aprobat nici un fel de cerere spunând că așa are dispozițiuni din partea fostului președinte al Băncii de Stat VIJOLI AUREL. El ne spunea însă să facem o situație a acestor cereri îmborderându-le, situație cu care el spunea (AUREL VIJOLI) că va merge la Ministrul LUCA spre aprobare.-

Intrebare:

Corespunde realității afirmațiile lui RADULESCU GHEORGHE în sensul că a primit dispozițiuni dela AUREL VIJOLI să nu aprobe nici un fel de cerere de suplimentări?

ss. Ivănceanu Victor

303-
323

Răspuns:

Afirmațiile lui RADULESCU GHEORGHE cred că corespund adevărului, deoarece de fiecare dată când mergeam cu cererile de suplimentări spre a fi aprobate se ducea la AUREL VIJOLII și-l întreba, iar la înapoiere spunea că acesta i-a dat dispozițiuni să nu approve nici un fel de cerere.-

La începutul lunii Noiembrie 1951 am fost chemat de consilierul RADULESCU GHEORGHE împreună cu STEFAN POPESCU, Directorul Planificării, directorul adjunct PIEACOV DUMITRU și PAPUC EMIL, Șeful Sectorului Planificarea Circulației Monetare, care ne-a comunicat că în ceea ce privește cererile de suplimentări, el nu se va mai ocupa cu aprobarea lor, astfel că începând din luna Noiembrie 1951, cererile pe care le aveam din luna Octombrie în număr de circa 500 buc. să fie aprobate de Direcția Planificării în luna Noiembrie desigur și nu în Octombrie cum era normal.-

În cursul lunii Octombrie 1951, întreprinderile au cerut suplimentări ce se ridicau la 500 milioane lei însă datorită politicii nejuste aplicată de AUREL VIJOLII prin consilierul RADULESCU GHEORGHE s'au dat numai circa 100 milioane lei. Consilierul RADULESCU GHEORGHE mi-a mai spus cu acea ocazie că cererile de suplimentări începând din luna Noiembrie le va aproba directorul adjunct al Planificării PIEACOV DUMITRU până la suma de 500.000 lei iar cele ce depășesc aceste sume vor fi aprobate de POPESCU STEFAN directorul Planificării. Ca linie de urmat RADULESCU GHEORGHE ne-a spus ca și de la această dată să fim foarte strânși în acordarea suplimentărilor.-

Dat fiind necesitatea întreprinderilor de numerar cerut prin suplimentări pe de o parte iar pe de altă parte reforma bănească care se auzea toate aceste cereri trebuiau să se rezolve cel puțin 70% și nu în proporție de 30% cum s'a făcut. Spun acest lucru deoarece cunosc foarte bine această problemă întrucât m'am ocupat de ea.-

Datorită faptului că cererile de suplimentări n'au fost aprobate întreprinderile care le făcuse nu s'au putut aproviziona cu anumite piese, materiale și utilaje pe care nu le găseau decât în sectorul particular. Deasemenea s'au stânjenit și aprovizionările de furaje, cumpărări de animale, plata căraușilor, precum și deplasările direct productive. Ca urmare a acestui fapt întreprinderile respective nu și-au putut îndeplini planurile lor de pro-

ss. Ivănceanu Victor

304-

ducție astfel că prin acest lucru s'a sabotat îndeplinirea 324-lui de producție de către AUREL VIJOLI și consilierul RADULESCU.

În afară de aceasta AUREL VIJOLI care cunoștea că se va efectua reforma bănească, trebuia să acorde suplimentările cerute de întreprinderi, ajutându-le în acest fel ca acestea să-și poată achiziționa din sectorul particular, o serie întreagă de utilaje contra numerar care după o perioadă de timp va avea o putere de schimb mai mică, în felul acesta se dădea o lovitură puternică speculanților, care speculează sectorul socialist atunci când acesta are nevoie pentru bunul mers al producției de anumite piese care încă nu se găsesc prin comerțul de Stat. Prin faptul că aceste bunuri despre care am vorbit mai sus treceau din sectorul particular speculativ în sectorul socialist în schimbul numerarului, care prin reforma bănească își pierde din valoare, aceștia fiind obligați ca cu contravaloarea bunurilor vândute sectorului socialist să vină cu ea la schimb și prin aceasta li se luau posibilitatea speculanților de a-și continua opera lor de speculă după reforma bănească.

Tot din cauza neaprobării de suplimentări sectorul Planificarea Circulației Monetare, în cursul trimestrului IV.1951, a fost foarte mult împiedicat în activitatea sa principală de urmărire și analizarea realizării planului de casă, prin faptul că pe de o parte sucursalele Băncii făceau apeluri telefonice desperate, iar foarte multe din întreprinderi își trimeteau delegați speciali direct la Centrală pentru a insista asupra necesității aprobării cererilor de suplimentări, dând astfel naștere la cheltuieli inutile precum și la pierdere de timp din partea acestora. Acest lucru a fost arătat în repetate rânduri consilierului RADULESCU GHEORGHE fără însă a se primi nici un fel de rezolvare.-

Trebuie să arăt că motivele pentru care întreprinderile solicitau aceste suplimentări erau foarte puternice și că neaprobarea lor ar duce la împiedicarea producției și de multe ori chiar la oprirea ei, motive care rezeau din însăși constatările și referatele inspectorilor Băncii și a avizelor sucursalelor Băncii, lucruri care deasemenea au fost arătate de mine consilierului RADULESCU, fără însă ca acesta să țină cont de ele.-

Așa cum am arătat mai înainte față de numeroasele cereri de suplimentări care au fost în cursul trimestrului IV.1951, acțiunea de sabotaj dusă de AUREL VIJOLI prin împiedicarea întreprinderilor de a se aproviziona cu piese și materiale din sectorul particular prin neaprobarea cererilor de suplimentări, cu atât mai evidentă apare această acțiune ținând cont de faptul că el primise sarcina pregătirii reformei bănești și totuși nu a soluționat aceste cereri, încurajând prin aceasta pe speculanți și sabotând îndeplinirea pla-

ss-Ivănceanu Victor

nului de producție.-

Tot ca o acțiune vădită de sabotaj, apare și activitatea lui RADULESCU GHEORGHE, care după ce a contribuit ca să se ajungă la situația în care sectorul Planificării Circulației Monetare să fie blocat prin nerezolvarea la timp a cererilor de suplimentări iar Banca să fie acuzată pe bună dreptate că sabotează îndeplinirea planului de producție și ca să nu apară el direct ca sabotor a căutat să treacă această acuzare asupra Dir. Planificării și a sectorului P.C.M. pe motivul neîntemeiat că așa dintr'odată este foarte aglomerat cu alte lucrări și că nu mai poate să se ocupe și cu rezolvarea cererilor de suplimentări, după ce făcuse acest lucru 2 ani de zile și mai ales în mod indirect și el contribuie a se ajunge la această situație prin faptul că nu contribuise împreună cu AUREL VIJOLI pentru a se aproba cererile de suplimentări.-

În continuare mai arăt că VIJOLI AUREL în calitatea sa de președinte al Băncii de Stat se face vinovat și de faptul că o serie întreagă de muncitori n'au primit salariile cuvenite pe chenzina I-a a lunii Ianuarie 1952, prin aceia că întrucât cunoștea data efectuării reformei bănești, nu a dat instrucțiuni din timp sucursalelor Băncii de Stat ca acestea la rândul lor să anunțe întreprinderile care erau programate de a primi salariile între data de 22-27 Ianuarie, ca acestea să se prezinte la Bancă să ridice salariile până cel mai târziu la 22 Ianuarie 1952.-

Astfel, conform hotărârilor ce se luase pe baza reformei bănești, salariații din întreprinderile economice în loc să primească salariile ca și mai înainte adică între 19-27 ale fiecărei luni, s'a hotărât ca acestora să li se dea salariile între 17-22 Ianuarie 1952, pentru ca aceștia să poată primi și efectua cumpărăturile necesare înainte de a se produce reforma.-

Datorită faptului că VIJOLI nu a dat aceste instrucțiuni din timp, o parte dintre muncitori au rămas cu salariile neplătite așa cum am arătat mai sus, obligându-i pe aceștia pe de o parte de a nu se putea aproviziona cu cele necesare traiului zilnic iar pe de altă parte de a primi pentru drepturile lor echivalentul în lei noi după reformă însă cu un coeficient de schimb redus adică 1/200.-

Acest lucru a produs mari nemulțumiri în sânul muncitorilor, scăzând prin aceasta importanța reformei bănești.-

O altă faptă comisă de AUREL VIJOLI în calitatea sa de președinte al Băncii de Stat constă în aceia că nu a ținut un contact strâns și permanent cu Comisia de Stat a Planificării.-

ss. Ivănceanu Victor

306
326

El a lăsat ca acest contact să fie ținut de subalternii săi. În felul acesta discuțiile care aveau loc cu ocazia analizării trimestriale a Planului de Cassă erau duse de către sectorul Planificării Circulației Monetare prin PAPUC EMIL și PARVU VIRGIL, care primeau observațiuni și sugestii în ceea ce privește realizarea Planului de Cassă.-

VIJOLI AUREL nu numai că nu a ținut contact cu C.S.P., dar nu a luat nici un fel de măsuri pentru punerea în practică a acestor sugestii date de C.S.P., prin PAPUC EMIL și PARVU VIRGIL. Astfel a fost cazul încasării creanțelor Băncii de Stat, neaplicarea în mod just a impozitului agricol, etc.-

Dacă AUREL VIJOLI ar fi delegat ca la aceste discuțiuni să participe cel puțin un consilier din Bancă, desigur că acesta ar fi putut angaja altfel Banca și se puteau lua multe măsuri care contribuiau la realizarea planului de casă și deci al economiei naționale.-

Dealtfel acest lucru a fost arătat de nenumărate ori atât consilierului RADULESCU cât și lui AUREL VIJOLI personal și în special de PARVU VIRGIL care i-a spus că el nu se mai duce la C.S.P., deoarece acolo poartă discuții direct cu consilierii care cer ca Banca de Stat să ia anumite măsuri sau să dea acolo anumite răspunsuri imediate care angajau Banca, ori el nu se putea pronunța, deoarece nu avea calitatea oficială. La toate acestea AUREL VIJOLI nu a luat deasemenea nici un fel de măsuri.-

Acest contact strâns și permanent trebuia ținut cu atât mai mult cu cât dela C.S.P., Banca de Stat primea toate cifrele de control ale planului de casă, iar la analiza proiectelor planurilor de casă așa cum am arătat se putea lua pe loc unele măsuri direct de către conducători care cunoșteau mai bine situația economică precum și anumite cifre secrete ale planului de cassă.-

Intrebare:

Ce legătură există între Comisia de Stat a Planificării și întocmirea și executarea planului de cassă de către Banca de Stat și de ce era necesar ca AUREL VIJOLI să țină legătură cu conducerea C.S.P.?

Răspuns:

Legătură strânsă și permanentă dintre Comisia de Stat a Planificării și Planul de Cassă, respectiv Banca de Stat era necesară deoarece în primul rând dela C.S.P. Banca de Stat primește cifrele de control pentru capitolele principale ale planului de cassă ca de exemplu mărfurile, salariile, colectările și achizițiile, cifre fără de care Banca de Stat nu ar putea să întocmească planul sau

ss. Ivănceanu Victor

307 = 327

în cel mai rău caz ar însemna să întocmească plan care nu ar avea la bază nimic real.-

În al doilea rând pentru faptul că planul de casă nu putea merge spre aprobare la Consiliul de Miniștri, fără a avea și avizul C.S.P. care coordonează, urmărește și răspunde de executarea Planului General de Stat.-

C.S.P. își dădea avizul numai în urma analizei amănunțite a proiectului Planului de Casă, analiză la care chema și Banca de Stat pentru a da anumite detalii și lămuriri.-

Era necesar deci ca AUREL VIJOLI sau în cel mai rău caz un consilier din conducerea Băncii de Stat să participe la aceste discuțiuni, întrucât cu ocazia acestor analize în afară de faptul că discuțiunile se purtau cu consilieri și de cele mai multe ori chiar cu vice-președintele C.S.P.-ului BALACEANU PETRE, dar din discuțiunile care se purtau se puteau trage anumite concluziuni sau să se ia pe loc o serie de măsuri menite a veni în sprijinul realizării juste a planului de casă, care în mod direct contribuia la restrângerea circulației monetare.-

Necesitatea contactului lui AUREL VIJOLI cu conducerea C.S.P. era cu atât mai necesară cu cât în mod regulat proiectul planului de casă avea un sold deficitar foarte important (plățile erau mai mari decât totalul încasărilor) și care ducea la mărirea circulației monetare pe trimestrele respective. În analiza care se făcea de către C.S.P. se cerea Băncii de Stat ca pentru micșorarea acestui sold deficitar să ia anumite măsuri ca spre exemplu acționarea încasărilor debitabilor săi sau majorarea capitalului încasări la Bugetul Statului prin majorarea impozitului agricol sau chiar să reducă anumite capitole de plăți, care pentru motive bine justificate apăreau prea mari, iar în cazuri extreme C.S.P. mergea chiar la majorarea fondului de mărfuri.-

AUREL VIJOLI nu numai că nu a ținut contactul cu conducerea C.S.P. dar nici la sesizările făcute de C.S.P. și aduse la cunoștința lui de către subalternii săi nu a luat nici un fel de măsuri sabotând în mod sistematic îndeplinirea Planului de Stat și contribuind la creșterea circulației monetare.-

Intrebare:

Ce alte fapte mai cunoști că a comis AUREL VIJOLI în calitatea sa de Președinte al Băncii de Stat?

Răspuns:

VIJOLI AUREL a continuat și în cursul lunii Ianuarie 1952, acțiunea sa de sabotare a planului de producție, prin neaprobare de ss. Ivănceanu Victor

numerar necesar întreprinderilor pentru realizarea planului ³⁰⁸ 328 lor de producție. Astfel ca să explic mai clar în ce consta această acțiune de sabotaj a lui AUREL VIJOLI, țin să arăt următoarele:

Deoarece în mod obișnuit sucursalele Băncii de Stat nu pot fi în posesia cifrelor aprobate ale planurilor lor de casă decât în jurul datei de 10-15 ale primei luni a trimestrului ce se planifică, sectorul Planificarea Circulației Monetare dădea prin circulară instrucțiuni sucursalelor ca acestea până la aprobarea planurilor de casă să poată elibera numerar întreprinderilor în limita unor procentaje pe capitole, procente care mergeau până la 25% din prevederile inițiale făcute de întreprinderi și erau socotite să ajungă cam 10-15 zile. Aceste instrucțiuni s'au dat și pentru luna Ianuarie 1952. Sectorul Planificarea Circulației Monetare văzând în jurul datei de 10 Ianuarie 1952, că planul de casă nu va fi aprobat până la această dată, a întocmit o nouă circulară cu instrucțiuni pentru sucursalele Băncii, în care se prevedeau majorarea acestor procente. Această circulară a fost supusă spre aprobare lui AUREL VIJOLI prin consilierul RADULESCU GHEORGHE. Deoarece dela data predării acestei circulări trecuse câteva zile (-3-4) timp în care sucursalele făceau apeluri telefonice desperate cerând majorarea procentelor și motivând acestea prin faptul că întreprinderile erau înfrânate în îndeplinirea planurilor lor de producție, în special IPEIL-ul (Industria pentru exploatarea și industrializarea lemnului), Combustibilul și întreprinderile de construcții, care trebuiau să-și achite cărăușii pentru lucrările efectuate și care în caz de neplata cărăușiei refuzau să mai facă transporturi. Cu toate insistențele depuse de sectorul P.C.M. Această circulară i-a fost dată înapoi cu rezoluția pusă de VIJOLI AUREL categorică: "Nu se aprobă", fără să arate nici o justificare. Datorită faptului că AUREL VIJOLI nu a aprobat majorarea acestor procente, întreprinderile au fost oprite de a-și desfășura activitatea lor normală pentru realizarea planurilor lor de producție, întrucât procentul care li se acordase pentru plăți în numerar erau socotite pentru maximum 10 zile, aceste procente fiind consumate în primele zile ale lunii Ianuarie 1952, atât pentru lucrările restante din 1951 cât și pentru nevoile curente, astfel că începând cu data de 10 Ianuarie, întreprinderile n'au mai avut nici un fel de prevederi necesare deplasărilor direct productive, aprovizionărilor cu materiale cât și a diverselor plăți în vederea realizării planului de producție.-

Această acțiune de sabotaj desfășurată de AUREL VIJOLI și în această problemă pare și mai evidentă, dat fiind că el prin func-
ss. Ivănceanu Victor

309

ția pe care a deținut-o la Banca de Stat este imposibil să nu fi cunoscut cu mult înainte despre faptul că se va efectua reforma bănească.-

În continuare țin să mai arăt că în ziua de 30 Septembrie a anului 1951, Banca de Stat a trimis o telegramă circulară către sucursalele sale din provincie, telegramă care a fost întocmită de către consilierul RADULESCU GHEORGHE și aprobată de AUREL VIJOLII. Această circulară cuprindea dispozițiuni ca toate încasările făcute de Bancă pe ziua de 30 Septembrie 1951 să fie contabilizate pe luna Septembrie. Dat fiind că 30 Septembrie a fost într-o Duminică și în mod normal ghișeele Băncii fiind închise aceste încasări urmau să se încaseze și să se contabilizeze în ziua de Luni 1 Octombrie 1951.-

În urma acestor dispozițiuni sucursalele Băncii de Stat au ținut deschise ghișeele pentru încasări și în ziua de Duminică 30 Septembrie 1951 cu toate că acest lucru după câte cunosc eu de când sunt în Bancă nu s'a mai petrecut. Faptul că Banca de Stat respectiv sucursalele cât și central au ținut ghișeele deschise în acea Duminică a făcut sau mai bine zis a contribuit la întărirea zvonurilor de stabilizare monetară care deja circulau pe piață.-

Deși sectorul Planificarea Circulației Monetare prin subsemnatul PAPUC EMIL și PARVU VIRGIL ne-am opus de a se da aceste dispozițiuni, totuși consilierul RADULESCU GHEORGHE a stăruit a se da aceste dispozițiuni pe motivul că neadăugându-se încasările făcute de întreprinderi în după amiaza zilei de Sâmbătă 29 Septembrie și Duminică 30 Septembrie 1951, planul de casă la capitolul încasări pe trimestrul III.1951, va fi diminuat cu suma încasărilor din aceste zile și deci soldul deficitar pe acest trimestru va fi cu mult mai mare decât cel prevăzut în planul de casă.-

Banca de Stat în urma instrucțiunilor date către sucursalele sale, aceasta comunica din lo în lo zile situația plăților și a încasărilor efectuate, astfel că central cunoștea situația plăților și a încasărilor până în ziua de 20 Septembrie, dată la care soldul deficitar era într'adevăr mai mare decât cel prevăzut în planul de casă. Cum în mod obișnuit ultima decadă a lunii încasările erau cu mult mai mari decât plățile, se sconta ca deficitul cunoscut pe data de 20 Septembrie 1951 să fie acoperit și ca planul de casă să iasă întocmai cum a fost planificat la început, acesta fiind motivul pentru care sectorul P.C.M. s'a opus trimiterii acestor dispozițiuni.

ss. Ivănceanu Victor

310

Cele susținute de sectorul P.C.M.s'au dovedit că au fost juste deoarece la închiderea lunii Septembrie 1951 încasările făcute între 20 și 30 Septembrie 1951, nu numai că au acoperit soldul deficitar constatat pe ziua de 20 Septembrie, dar ele, adică încasările au fost mai mari cu circa un miliard după câte îmi aduc eu aminte.-

Intrebare:

Față de cele arătate de d-ta în prezentul proces verbal de interogatoriu, cum apreciezi d-ta activitatea pe care a desfășurat-o AUREL VIJOLI în calitatea sa de președinte al Băncii de Stat?

Răspuns:

Față de cele arătate de mine în prezentul proces verbal de interogatoriu, apreciez activitatea pe care a dus-o AUREL VIJOLI în calitate de președinte al Băncii de Stat, ca o activitate potrivnică regimului de democrație populară, iar pe AUREL VIJOLI ca pe un dușman al clasei muncitoare.-

Activitatea lui dușmănoasă reese în mod limpede din faptele pe care le-a făcut. El care avea ca sarcină principală păstrarea unei monede sănătoase și deci a unei circulații monetare cât mai reduse, în loc să ducă o politică justă în acest sens, a călcat hotărârile și dispozițiile partidului și guvernului, făcându-se aliatul burgheziei, al speculanților și al chiaburilor, deci al dușmanilor regimului de democrație populară și ai clasei muncitoare.-

VIJOLI AUREL a desfășurat încontinuu o acțiune voită de sabotaj, împiedicând prin aceasta întreprinderile de a-și realiza planurile lor de producție.-

VIJOLI AUREL în loc să imprime o politică justă în domeniul financiar și care să ducă la scăderea numărului chiaburilor, el dimpotrivă a contribuit la mărirea numărului lor, prin faptul că o serie de țărani mai înstăriți au devenit chiaburi.-

În felul acesta prin întreaga sa activitate eu îl cred pe AUREL VIJOLI ca pe un dușman al clasei muncitoare.

Acest proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde cu adevărul, îl susțin și semnez propriu.-

ss. Ivănceanu Victor

IIT. DE SECURITATE

Anghel Marin

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat de Trăncescu Victor de profesie fonditor
 onorabil în com. Băscov - Argeș la 30 Septembrie 1942, în
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 ultimul domiciliu în București Calea Dorobanți Nr 36-38

Luni 12 Mai 1952.

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 50 min.
 „ s'a terminat la „ 21 și 50 „

Intrebare : De când îl cunoști? De pe anul 1940?

Răspuns:

De anul 1940 l-am cunoscut. În anul 1940
 când venea să lenețete, fratele de informare la un
 client / costuri - (prin costuri și istețea crearea de
 disponibil în costul băncilor particulare adică
 acest serviciu se ocupa cu acordarea de credite
 băncilor particulare care erau girate de către
 unii de clienți acestora și depuse la Banca
 Națională ori Banca de Stat)

Intrebare:

În ce calitate venea anul 1940 să
 cerceteze fratele de informații a lui serviciului
 / costuri ?

Răspuns:

În acea perioadă adică în anul 1940
 anul 1940 era inspector la secția de
 cooperativă care operaua tot de serviciu

Încălitura,

[Signature]

Urmare: Scosferi n' estfel cand el oca uera
de omomile infarmali in legatura cu inspectiile
pe care li oca de facut n'era la sectio de
infirmali n' cerceta f'ele instepiudici pe
care oserifca

Subter:

Ce functia a detinut aurel vijali in Banca
Nationala sti Banca de Stat dupa aceasta
data (1940)

Roș pene:

Aurel Vijali o detinut functia de resp-
ctor p'ino in anul 1944, cand a fost numit
vice guvernator al Banii (dupa 23 april 1944)
iar cu ocazia etatizari Banii Nationale din
1947 o fost numit presedintele Banii de
Stat, functia n' a detinut-a p'ino la desti-
tuirea sa Februarie 1953

Subter:

Aurel i'te are sa arata tot ce ti este cono-
scut dupa Aurel Vijali

Roș pene:

Pe Aurel Vijali il cunosc pe pe un
functionar de cercetare al fostei Banii nati-
onale sti Banca de Stat, fiind pregatit in
p'imele de vedea financiar n' care
cunastea bine lucrurile de banca

Este o fire foarte curioasa, r'axil, incesul,
violent, distant, p'ine campararea sa pe care oca f'ele
de funct'ionari din banca n' dovedea ca oca o distindere
tip britanic. De asemenea mai are cunastere
ca atunci cand se t'raie sa se det'ina hailescu
a uera la vijali Aurel n' o distindere

Iscajitura,

[Signature]

Urmare: despre Campul mare amintitor funel'auri
din Banca Vijali sa epus.

Intrebare:

332

Cauti mai a arata ce mai cunoasteti despre
Vijali Aurel?

Raspuns:

Vijali Aurel a mentinut in serviciu pe cauzi-
licul Rodulescu Gheorghe dintr n'olupa excluderea
sesteris din Partid. Sibi Rodulescu Gheorghe
nu era un specialist in materie de planificare
n'iu special in materie Planificarii Circulatiei
banetare. Inutilitatea lui Rodulescu Gheorghe de
Catu' Vijali Aurel in functie de Consilier n'
care avea in atributivii Planificarea Circulatiei
banetare care contine cifra emisiunii banetare n'oltra
serie intruaya de cifre strict secrete, cantitatea nu s'at
republicat din partea lui Vijali de care Rodulescu
Gheorghe era un asistent de functionarii din banca ca
un element de inamoni. Regimului actual din Romania
In alegatoarea sa mentinerea lui Rodulescu Gheorghe
in acest post de catu' Aurel Vijali, o serie intruaya
de functionari se intrubau pentru care motive
Vijali il mentine in Banca. Despre atitudinea
demonstrativa a lui Rodulescu Gheorghe tin sa
arat ca aceasta vesea din desentile pe care eu
de arca eu el atunci cand mergeau sa
rezolvarea crerilor de implinestari la Banca
de Casa.

In cauti mare tina sa mai arat ca Vijali
Aurel in calitate de presedinte al bancii de stat nu
a luat niciun fel de masuri pentru inasarea creditelor
(imprumuturi) acordate tarantat dintr instariti

Isca litura,
Gheorghe

Urmare: ni in special chiasurilor dupa reforma bancara
din 1947, pentru cumpararea de vite si moutoni precum
si dela Viticultori.

Vigali Aurel nu a dat des posibilitati de
de la se trece in Planul de Casa la capitalul
inecasor, a acestor creati nici for una comu-
nicarilor faute de Comisia de Stat a clasificarii
pina la puc lui si la reu Virgil.

Salarii acesti fapt debitorii bancii de stat, care
in majoritatea lor erau chiasuri si chiasuriti, refind
faptati de Banca sa si arbele datorile, iar
auit vase sa si mouti produse pe piata libera,
cautandu pui accarba la urearea pretului in
special la produsele alimentare, accarba pe deaparte
iar pe de alta parte produse pe care accarba latu
le vindeau pe piata ino in cantitati mici si la
preturi foarte mari, le dadea paritabilitate pe de
o parte sa si produse industriale dela comertul
de stat se preturi mult mai scazute **fata**
produsle lor; iar diferenta de bani se leza-
riteze. asa cum de altfel sa cauzat de catre
Banca de stat. Tot din cauza acestor neincercari
lora a dat posibilitatea chiasurilor si chiasuritor
sa le launizeze sume importante de bani, detragandu
din circulatie, o faptat Banca de stat sa creta
nai bilite de Banca marind pui accarba Circulatio
maretaro. Sumele pe care Banca de stat trebuia
sa le recoga de la accarba debitorii se ridi cu
la circa 6 miliarde lei ~~in~~ si care
intro si dababile la dalti cauzarito a acestor
neincercari este si accarba ca nu sau putut realiza
planurile de laetari.

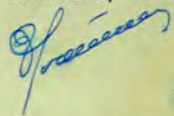
Comitetul "Industria"
si a fost cu consimta
in statul roman
1947

Isca litura
[Signature]

Urmare: cu scabia intocmeii trimestriale a
 Insectului Plauului de casa, cauzat 338
 calcula n diferenta intre incasari n stat
 a Plauului de Casa. Cu aceasta ocazie se
 constata de fiecare data in parti ca platit
 erau mai mari ca incasarile

Atunci cand se facea analiza Insectu-
 lui Plauului de casa impuneu cu vijali
 Aurel, acesta vedea desigur ca intoarcerea
 la incasari exista un sold deficitar destul
 de mare. Dada el - vijali - si fi dal di-
 spositiunii pe baza celor constatate cu aceasta
 ocazi, ca sa se incasate creditul de
 care am vorbit mai sus, desigur ca se fi
 marit incasarile n tal odala sau f. microrol.
 soldul deficitar al Plauului de casa n
 tal odala sau f. microrol n circulatia
 hauctero pui scia ei Banca de Stat uce
 mei fi fort pusa in situatia de a emitte
 monedele noi pe piata, in locul sumelor
 ce trebuiau incasate pui acesta credit n
 cum stia era ca in urma anilor
 de belsig debitari bonci posedau numarul
 zero el linea fixa nital.

A alti masura pe care nu a luab a
 vijali impuneu cu socob alvandu
 statul ministru colunt la Finanti n
 care nu in creditati cu hatarul
 Guvernului n Parlamentului, est scia
 ca neaplicari unei politici savoroase
 pentru fixarea n incasarea impozitelor
 agricole

Iscaitura,

Urmare:

Intrebare:

În sarcina unei cădea fixarea necesară
în mod just a impozitelor agrice?

Răspuns:

Alina sarcina de cădea hiaistruului
de Finante, respectiv lui Jacob Alexandru
fost ministru edguent n' care se ocupa
cu acest resort. (capital) el venit inlocu-
lui.

Intrebare

De ce afirmati atunci ca pentru neaplicarea
în mod just a impozitelor agrice se
face unorat n' Aurel vijali?

Răspuns:

Ace afirmat mai înainte n' nestie ca
vijali aurel se face unorat de neaplicarea
unei politici sănătoase pentru fixarea n' uica-
sarea impozitelor agrice, deoarece în calitate
sa de mediator al băncii de stat n' ministru
edguent la Finante n' ese ora ea recuno-
știnca princajale menținerea unei circulații monetare
cât mai scăzută; deoarece evușcând faptul că
chicșui n' chicșui li satelor ditie o parte mare
parte de numerar din dabile furnizate de către re-
gul Plauificarea circulației monetare n' vîșcând
că din dabile Plauului de Coni înconșuile din
bugetul General a Statului sunt puca uici n' ca
în felul acesta se neaplică deficitul Plauului
de Coni n' deci se mărește circulația monetară. Fato-
de această situație Aurel vijali nu a luat măsuri
fel de măsuri impune cu jocos. Alexandru
ministru edguent la Finante ca să neaplică

Iscălitura,

319/102
334

Urmare: impunerii la impozitul agricol catre chibritari n' chibrituti, cu alai mei unuall. cu cat cattle de impunerii ale acestora erau foarte mici in raport cu veniturile pe care le-au avut in ultimii 2 ani, cand realta o pot foarte bine.

Regali Aurel impunerii cu Iacob Alexandru nu numai ca nu au luat masuri ale impunerii la impozitul agricol in raport cu veniturile taranului n' mojaraua incasarilor din Planul de Case la capitolul Bugetul General al Statului; din cauti chiar Ciprii se incasau puzuse de sectorul Planificarea Circulatiei hantare care n' este o noua noie, de erau reduse de Iacob Alexandru cu asertivitatea lui Aurel Regali.

Peptub sa impozitul agricol a fost prea mare fata de veniturile taranului n' in general ale chibritunilor n' chibritutilor, au facut ca acestia sa platiasco Statului a parte foarte mica din castigurile realizate; iar ceo unii mai parte a veniturilor le-au speculat pe piata, ~~ca~~ contorbandu pui acesta pe dioparte la urcarea pretului produselor alimentare pe piata libru, scotand pui acesta puterea de cumparare a salariilor nemunitulu dala oare: ror pe de alto parte sunt lucru a facut posibilitate-saurisarea unei impozitare cantitati de numeror n' fortand orfel Statul n' pue in circulatie glusuri de maredo merindu-se Circulatia hantare.

Casa n' hantare
" 1872" 300
cu comunitate
marea

Causeunile principale a nec peptaci din partea lui Aurel Regali n' Iacob Alexandru o hantare

Iscaitura,
J. J. J.

Urmare: Guvernului n' l'artidului in legatura cu aplicarea in mod just a politicii financiare a Statului sunt urmatoarele:

Deptul c'o tarauirea n' in special chiochui n' chiochui m'au fost partati sa n' platase impozitele n' datoriile catre stat au fost ca acolia sa nu n' valorifice pe piata organizata. Acest o parte mica parte din produsele ter agricole, cantitativul prin acolia la usura pretului la aceste produse n' duc la no duc puteri de cumparare o selericitilor - muncitorilor -

- harea m'opozitate o produselor agricole realizate in special in ultimii c'ani ca un mare o rezult' bozab, fie ca la o valo- nificat la puteri de selerita; iar bari rezultati din vanzarea acestor produse fie c'o in selerizet fertatid prin aceste statul sa evite no m'auede pe piata fie ca au echizit'iaest produse industriale din cametral de stat la puteri mult. mes mici in cametral cu c'ile voluiproti de tarauire

- in fine fertato tarauirea sa n' transferue produse etc unueller neceser pentru plata impozitelor n' o datoriilor, acestia u'au epovizianat piata cu produse alimentare. Seleruena n' plaimuile celutorilor nu au fost realizati -

In continuare mai arata urmatoarele depe anul vizati:

Sin manentul in care el (Vipali) a p'iuuit din partea guvernului na

Iscaitura,
[Signature]

Urmare: Parobdubiu sarcina negativi refuzului
 sauesti, trebuia sa dea dispozitii pe
 Consilierul Rodulescu Gheorghe, Secretarul
 Planificarea Circulatiei Traietare, de a
 urgenta pedarea spre aprobarea stiu
 partia Consilierului Rodulescu a cererilor
 de suplimentari la Planul de Casa, pre-
 ntate de intepinderi; iar Consilierului
 Rodulescu la Randul sae, vjali trebuia
 sa-i dea dispozitii sa apose aceste
 cereri cu mai multa urgenta, deace
 el vjali creasta data referinei sauesti

Futurore:

Arato la ce capitale de plati creau
 intepinderile suplimentari?

Raspuns:

Fute pinderile creau suplimentari la
 unuiscarele capitale de plati ale Planului
 de Casa: Deplasari, Aprovizionari n
 Plati pentru servicii n la care mai intru
 n sub capitalele, caransi, piese n materile
 dela particulari. Alti Cumparari dele
 medicul rural la care intru animale
 n furaje dela particulari precum n alti
 plati pentru aprovizionarea cautivelor

Futurore:

Arato in care perioade de timp trebuia
 ca Aurel Viziti sa de dispozitii ca plati
 suplimentarile de Plati la capitalele create
 mai sus sa se dea intepinderile de Stat
 cu mai multa urgenta?

Raspuns:

Consilierul, Plati
 de la 31/10/52
 9/5

Iscălitura,
 J. J. J.

Urmare: *Vizati* Aurel Treșcu și celea dispozițiuni
 prin *Comitetul Rădălescu*, Secretarului *Procuror*
Circulației haurelor, ca să se acorde mai cu
 ușurință suplimentari *Orniti* de *intepindere* la
Planul de Casa la Capitalele statate, în perioada
 dela 20 Octombrie 1951 până la 1 Februarie
 1952, sau mai bine și în cursul trimestrului I -
 1951, deoarece cererile de suplimentari în
 această perioadă au fost foarte multe (circa
 100 pe zi) și pe linia disciplinei financiare
 și a *Planului de Casa* în materie de suplimentări
 trebuie aplicată o politică mai serioasă, totuși Aurel
Vizati care rememora că în cursul Trimestrului I
 al Anului 1952 se va efectua reparația
Săucești și că în acest sens primise *soțului*
 din partea *Guvernului* și *Partidului* de a
 o pregăti, era narural ca să cele dispozițiuni
 prin *Comitetul Rădălescu* de a se decide
rotirele plăților la Capitalele menționate
 prin acordarea de suplimentări.

*Comitetul a decis
 să oblige cu conștiință
 mintea mea*

Deciderea *rotirei plăților* ^{caută}
 nu ar fi putut da naștere la *fermieri*
 de *stabilizare* sau să le intereseze pe unele
 care *circulau* deja pe *plăți*, întrucât
ponderile inițiale de *intepinderilor*
 de *Stat* la *Capitalele de Plăți* după ce
 au *verdit* fusese deja foarte mult redus
 cu *oțetia* *aprosării* *Planurilor lor de Casa*;
suplimentările la *Planul de Casa* *constituită*
 a *operatiunilor* *neresultate* și *disipate*.

Procedura în cursul trimestrului I
 1951 prin *instrucțiunile* date de *Centrul*

Iscălitura,
[Signature]

~~21614~~

Urmare: n' epusate de n'plu anul pentru
 executare planului de con, suvenabile
 Bancii de Stat au fost epuse tot
 in acest trimestru de a face compensari
 (prin compensari se intelege ca suvenabile
 Bancii de Stat putre' paco' in trimestrul
 IV. 1971 sa acorde suplimentari unor uniti
 finaciere prin luarea dela o alta intepindece
 care nu s' oasumene dispau, totul epubat
 la capitalul respectiv pe luna in curs)

Intu Gane:

Arati daca anul Vijali o dat aceste
dispozitii?

Raspuns:

Vijali Anul nu numai ca nu olat
 astfel de dispozitii de ose desclude rbi-
 nelul la floti' prin suplimentari,
 directia cu toate insistentele Intu-
 rului Planificarea Circulatiei hauctare,
 acest lucru nu a fost facut.

Intubere:

Fato' de situatio creata prin neocordare
 nplimentari lor de plat' ldrulo de intepi
 ndeni ce a fecut Inturul Planificarea Circulatiei
 hauctare o sesizat pe cineva si daca da pe
 cine si ce i sa raspuns?

Raspuns:

Fato' de aceasta situatio Inturul Planificarea
 Circulatiei hauctare pune susmenatul cu
 a carui sarcina ini' nare este suplimentari
 prezentau diluie nre epobare ererile
 de suplimentari venite prin suvenabile

Iscălitura,
[Signature]

Urmare: Bancii plela iutu pindari Caunitelului
 Rădulescu Ghorghe care în mod obi-
 sunit epote dasta suplimentari. Se
 fiecare data solica în fiecare zi Caunitelul
 Rădulescu cu toate că cererile de supli-
 mentari se înmulțeau și după relatarea
 Secretarului majorității din ele erau asociet
 meser de o fi aprobate, totuși Caunitelul
 Rădulescu nu a aprobat niciun fel
 de cerere spunând că era o dispoziție
 din partea forului prezentele al băncii
 de stat carele ripoli. El ne spunea că
 să facem o situație a acestor cereri înbo-
 rându-le, situație cu care el spunea,
 unul ripoli va merge la ministrul Lucu
 și aprobat.

Intrebare:

Caraspunde realități formatiile lui Rădulescu
 Ghorghe în sensul că o pînă de dispoziții ale
 acuel ripoli să nu se aprobe niciun fel de
 cerere de suplimentari.

Răspuns:

Formatiile lui Rădulescu Gh. cred
 că caraspunde acuelului, deoarece de fiecare
 dată când mergeam la cererile de
 suplimentari spre o fi aprobate se ducea
 la acuel ripoli și-l înțese, iar la înço-
 are spunea că acuel i-o dast dispoziții
 și nu aprobat niciun fel de cerere.

La începutul lunii Iunie 1951 au fost
 chemat de Caunitelul Rădulescu Ghorghe
 împreună cu Ștefan Popescu Directorul Clădirii

Iscălitura,

[Signature]

~~31/12~~

337

Urmare: Directorul adjunct al Clădirii Securității și
 PAPUC Emil. seful Secției de Planificare
 Circulație honorară, care nu a comunicat că
 în ce a primit cererile de suplimentări, el nu
 se va mai ocupa cu aprobarea lor, astfel că în
 pând din luna noiembrie 1951, cererile pe care
 le areau din luna octombrie în număr
 de circa 500 buc. să fie aprobate de Director
 Planificării în luna noiembrie respectiv în
 în octombrie cum era normal.

În cursul lunii octombrie 1951, între prindentele
 au avut suplimentări ce se ridicau la 500 milio-
 nare lei însoțite de datele politice și justițiare
 de care dispuneau prin voucherele Rodulescu
 Gheryșe și au dat numai circa 100 milioane
 lei. Comitetul Rodulescu Gheryșe nu a mai
 spus cu ocazia aceasta că cererile de suplime-
 ntări înțelegând din luna noiembrie te-
 va aproba Directorul adjunct al Planificării
 Clădirii Securității până la suma de 500000 lei
 iar ^{cele} ce depășesc aceste sume vor fi aprobate
 de Direcția Șefilor din Planificării. Ca lămurire
 de urzică Rodulescu Gheryșe nu a spus
 că n'are aceste date să fim foarte stăru-
 în acordarea suplimentarilor.

Comitetul "cele"
 sa adunat sa
 se discute problema
 29/10

Știind fiind necesitatea între prindentele de
 numerar erau prin suplimentări pe deoparti-
 rior pe de altă parte reforma bănească care
 se aplică toate aceste cereri trebuie să se rezolve
 cel puțin 70% și nu în proporție de 30%
 cum se face. Spune căst lucru deoarece
 deșeurile foarte bune există problema rătăcirii

Îscălitura,

[Signature]

Urmare: ocupat de ea.

Stările faptului că cererile de suplimentari
 nu au fost aprobate întâmpinându-se că le faceau
 nu au putut oporționa cu anumite piese,
 materiale și utilaje pe care nu le găsea decât
 în sectorul particular. De asemenea s-au stopat
 și oporționiunile cu furaje cumpărări ale animale
 până cârâșurile precum și deplasările dintr-un produ-
 ctiv. Că urmare a acestui fapt întâmpinându-se
 respectiv nu s-au putut îndeplini planurile lor
 de producție este fel că prin acest lucru s'a separat
 în deplină planului de producție de către anul
 v. jeli și Comitetul Codului.

În opera de curiozitate a urei v. jeli este unostea
 că se va efectua repararea bănească, tehnica și înlocuirea
 suplimentările venite de către producători, opunându-le
 în acest fel la aceasta să se poată schimba
 din sectorul particular, o serie întreagă de utilaje
 ca și un număr mare după o perioadă de timp. Va
 avea o putere de schimb mare, în felul acesta
 se dădea a lăsa în puterea speculantilor, care
 speculau în sectorul socialist atunci când acesta era
 necesar pentru buclă mare și producție de anumite
 piese care nu s'au putut găsi în piețele
 de stat. Din faptul că acesta buclă mare după care
 au venit mai sus. treceau din sectorul parti-
 cular speculativ în sectorul socialist. în
 schimbul numerarului, care prin repararea bănească
 și pierderea din vreme, astfel fiind și jeli
 ca în cadrul v. jeli buclă mare și produse în
 sectorul socialist și nu cu ea la schimb. și
 prin aceasta bise luare posibilitatea speculantilor

Încălțura

[Signature]

Urmare: de an baulmea opera lor de spente 1958
reforma bănească

Tot din cauza neapăsării de suplimentări Sectorul
Planificarea Cercetării haurtal, în cursul trimestrului
IV-1957, a fost foarte mult în piedică în activi-
tatea sa principală, de urmasire n'analizarea plani-
fării / haurtului de Coșă, prin faptul că pe deoparte
sursoarele bănești erau epeluri tete faucei de po-
rote, iar fearte multe din răspunderi în
trimesteau delegați speciali direct la Centrul
pentru a insista asupra necesității aprobării exercițiilor
de suplimentării, dănd astfel nostru la cheltueli
inutile precum n' la pierdere de timp din
partea acestora. Căutăm unu a fost creat în
repetate rânduri Consiliul de Rădălușcu Ghosylu
fără însă a se primi niciun fel de rezolvare

Treburile să erāt că motivele pentru care între-
prindem să solicităm aceste suplimentări erau foarte
puternice n' c'omprobatore lor er ducere la
impiedicarea producției n' de multe ori chiar
la epirea ei, motive care neșeau din sursoare
causată de n' repetate inspecțiile bănești
n' o eritelor sursoarelor bănești, lucruri care
deseori au fost erātate de mine Caerlinului
Rădălușcu, fără însă ca astă să tino cauze
de ele.

Asa cum am arătat mai înainte foto de unel-
roaste ereri de suplimentări care au fost în cursul
trimestrului IV-1957 celimele de la sobă dură de
Cărel Vrepi pînă ~~se~~ impiedicarea între prindem
de a se eporționa cu piese n' materiale din
Sectorul Forticular pînă neapăsarea ererilor de

Cușorțul, ne
stare cu cauză
măntul 1957

Iscălitura,
Gosylu

Urmare: suplimentari, cu atat mai esdultu opere acestor-
 actiune tinand caut de faptul ca el primise
 sarcina, puzatirii reformei bancari si latus un
 a solutiunul aceste cereri, ~~dar~~ in era jand piu
 aceasta pe speculanti si solutand indeplinirea
 planului de productie

cauștelu din
 sa stea cu con
 simțământul man
 9/10

Tot ca o cili vine si dila de soloto, opere si
 actiunata lui kodulescu Ghucyke, care dupi ce a
 contribuit ca sa se opuna lo situatia in care
 litarul planificarea Circulatie banutare sa fe blocat.
 piu necesitatea lo timp a cererilor de suplimentari
 iar Banca sa fe cresata pe buna dreptat ca soloto
 tezo pe buna dreptate indeplinire planului de
 productie si ca sa ne opere el direct co solotat
 a cautat sa tuesco acestor cerere asupra dir.

Planificari si o selarului b.c.h. pe material
 neintenciat ca era dintr-o dila este facete oghe-
 merat cu elto lucrari si ca nu mai poati sa se
 cepe si cu rezolutor cererilor de suplimentari,
 dupo ce feuse acat luma 2 ani de zile si
 mai dila in mod indirect si el contribuie
 a se opune lo acesto situatie piu faptul
 ca nu contribuise in pume cu unele vopli
 pentru a se aproba cererile de suplimentari

- In continuare mai erat ca rivali ~~cauștelu~~
 in calitate sa de presedint el Bancii de stat
 a face moral si de faptul ca o serie de traja
 de munitarii vane pume salarie le cereri se pe
 chesșica sa a luma Ianuarie 1952, piu
 ceea ca intuecat cuasta dila efectuari
 reformei bancari nu a dat instructiuni
 dila timp. Succesaler Bancii de stat

Iscałitura,

[Signature]

339

Urmare: Ca acestea la rândul lor să amelioreze
 condițiile care erau programate de a plăti
 salariile într-o dată de 22-27 Ianuarie, ca
 acestea să se prezinte la Banca să ridice salariile
 până cel mai târziu la 22 Ianuarie 1952.

Asfel cum farma hotărârilor ce se luase pe
 baza referenței bănești salariale din între-pi-
 nderile ecuaționale în loc să plătească salariile
 ca și mai înainte din 19-27. de pe cereri
 lui, sau hotărârat ca acestea să se dea salariile
 între 17-22 Ianuarie 1952, pentru ca ecuația
 să și poată plăti în efectua cumpărăturile necesare
 înaintea de a se produce referența.

Datările faptului că Ujoli nu a dat aceste
 instrucțiuni din timp o parte dintr-o munitate
 din raioane cu salariile neplătite sau cum au
 erodat mai sus, obligându-i pe aceștia pe deoparte
 de a nu se putea epuiza în cel necesar
 traiului zilnic iar pe de altă parte de a
 plăti pentru deficiența lor și chiar valoarea în
 lei noi după referența însă cu un
 coeficient de schimb redus adică 1/200

ceste lucruri o prind mare nemulțumiri
 în sașii muncitorilor, scărâșând prin aceasta
 împărțirea resor referenței bănești.

Convenția
 din 1951 cu
 sindicatul
 din 1951

O altă faptă cauză de aural Ujoli în
 calitate sa de președinte al Banca de Stat caută
 în acia să nu a lăsat în cauză stăru și
 perseverent cu Comisia de Stat o plătire
 El a lăsat ca acest cauză să fie lăsat
 de subalterni săi. În felul acesta dintr-o parte
 erau loc în acia realitate imediată a

Iscălitura,
 [Signature]

Urmare: Planului de Casă erau sturn decătu
 Secretarul Planului financiar Circulații haubtose
 prin Raportul lui și Parne Virgil, care
 pînă la observații și sugestii din vreme
 pînă la realizarea Planului de Casă.

Vizajul aurel nu umuși că nu a timet
 combat. cu C.S.P., dar nu a luat niciun
 fel de măsuri pentru prevenia în practică
 a acestor sugestii date de C.S.P. prin Raportul
 lui și Parne Virgil. Cel fel a fost
 costul răsăsi creanțele Banca de stat
 neaple ceea ce mod' pur a imposibilității
 așchil ale.

Deci aurel vizaj ar fi delegat ca
 la acoste. discuții și participe el putui
 în cauză de Banca, deșur că acesta
 ar fi putut așchil Banca și se putiau
 lua multe măsuri care contribuiau la
 realizarea Planului de Casă și deci
 al economiei naționale.

Deci fel este lucră a fortăritat ale
 nemunimote ori etal cauză de lui Rădulescu
 căl și lui aurel rapli personal in special
 de Parne Virgil care ia spus că el nu
 se mai stuce la C.S.P., deșur că de poarte
 discutii direct în cauză de Banca
 de stat și ia așchil măsuri să se ia
 unele măsuri urgente necesitate care așchil
 Banca, ori el nu e putli pînă la, deșur că
 nu oia celitate așchil. Toate acestea
 aurel vizaj nu a luat decătu niciun
 fel de măsuri.

Urmare: Acest contact străns și permanent.
trebuie liunt cu atât mai mult. Dacă
de la C.S.P., Banca de Stat pînă ³⁴⁰
toate cifrele de control de planului
de Casă, iar la analiza proiectelor planu-
rilor de casă era cum am arătat se putea
lua pe loc unele măsuri direct de către
conducătorii săi cum ar fi mai bine situația
economică precum și anumite cifre scurte de
planului de Casă.

Intrebare:

Ce legătură există între Comisia de Stat
a Planificării și întocmirii și executarea Planu-
lui de Casă de către Banca de Stat și de ce
era necesară ca anul și poli și țino legătură
cu conducerea C.S.P.-lui

Răspuns:

Legătură strănsă și permanentă dintre Comisia
de Stat a Planificării și Planul de Casă, repe-
titiv Banca de Stat era necesară, deoarece în
pînă la rînd de la C.S.P. Banca de Stat pînă
mesti cifrele de control pentru capitalul pînă
de la Planului de casă ca de exemplu. mărșurile
salerile, colectările și achizițiile, cifre țero
de care Banca de Stat nu se putea să ieto-
curească planul, sau în cel mai rău caz. or
înserarea și întocmirii mult plan care
nu se oca la Baza nimic real.

În al doilea rînd pentru faptul că Planul
de casă nu putea merge spre aprobare la
Comisiunea de linistă, fără a oca și
avizul C.S.P. Cere acordarea și unino

Iscălitura,

G. G. G.

Urmare: restul si raspunsurile de executarea Planului
Gral de Stat

C.S.P. in decizia anului nu s-a intrat in analiza amanuntita a proiectului Planului de
Casa, analiza la care chema n. Banca de Stat
pentru a da anumite detalii in lucrurile

Era necesar deci ca anul vizat sau si cel
mei pai cat un consilier din conducerea Bancii
de Stat sa participe la aceste discutii, intru
cat cu aceasta analiza au fost in fata de faptul ca
discutiunile se puteau cu consilierii n. de cele mai
multe ori dintr-un impas de vedere este Balanau
titu; dar din discutii care se puteau se
puteau trage anumite concluzii o au sa
se ia pe loc o serie de masuri menite a
veni in sprijinul realizarii justei planului
de Casa, care in mod direct contribuie la
restaurarea circulatiei monetare.

Necesitatea contactului lui anul vizat cu conducerea
C.S.P. era cu atat mai necesara cu cat in
mod uzual proiectul Planului de Casa era
un sold deficitar foarte in partaut. (Platile erau
mai mari decat totalul necesarilor), n. care ducea
la marirea circulatiei monetare pe ki moshul uzu-
cliv. In analiza care se facea de catre C.S.P.
se cerea Bancii de Stat ca pentru micsoarea
acestui sold deficitar sa ia anumite masuri ca
sunt exemplu actiunea in riscurile de lichiditate sau
sau majorarea capitalului incasari la Bugetul
statului prin majorarea in pozitului oficial.
sau chiar na aduce anumite capitale de
stat, sau pentru motive bine justificate

Isca litura,

[Signature]

2
301/199
Urmare: epavau pe mare, iar in coxuri estuare.

C.S.P. mergea chiar la neapararea fondului
de marfuri.

Aurel Vjeli au spus ca nu a tiut contactul
cu Canduceanu C.S.P. dar nici lo sesizarii facute
de C.S.P. n' aduse la cunoastinta lui de catre
subalterni sai nu a luat niciun fel de masuri
johatant in mod sistematic in defavoarea Planului
de Stat si contribuind la creterea circulatiei suverane
Inutur.

Pe alte fapte mai recente ca a spus Aurel Vjeli
in calitate de so de pindinte al Bancii de Stat.

Raspuns

Vjeli Aurel a cauti unel n' in curoul lui
Ianuarie 1952, altii una so de soabatere a
Planului de productie, prin neaprobare de numerar
messe intre pinditor pentru realizarea planurilor
lor de productie. Adfel ca sa explic mai clar in
ce cauza acestei citirne de soabatere o lui Aurel Vjeli
lui so arat uniparek.

Decree in mod sistematic succursale Bancii
de Stat un pal fi in jaseria cifrelor aprobate
de planurile lor de caso de cel in jurul datei
de 10-15 ale primii luni de trimestru ce
se planifico, detoant. Planifico circulatiei
travetare dadear prin circularo instructiuni
succursalar ca aceste pãno la aprobarea planurilor
de Caso sa poala elibera numerar in jupinderi
in limitele unor procenti pe capital, procenti
care mergeau pãno la 25% din prenderile initiale
facute de intru pindiri n' erau soalite so apinzi
plan 10-15 zile. Aceste instructiuni sau dat.

Iscaitura,

Januarie

Urmare: n' pentru luna Ianuarie 1952. Sectarul P. C. a
 ferea circulați haustare vădând în jurul stăti
 de 10 Ianuarie 1952, că planul de Casă nu va fi epdat
 până la scuti dată a întrecut a nouă circulați cu
 instrucțiuni pentru succursale țării, în care se prevedea
 majorarea acestor procente. Această circulați a fost supus
 pe epotare lui anul 1952 prin cauzierul Kozubescu
 Ghuryk. Decerea dela data pedării acesti circulați
 trecut cătușabil (3-4) timp în care succursale țării
 și linii telefonice disperate cătuș majorarea procentelor
 și motivând acestia prin faptul că întreprinderile erau
 întrunată în îdeplinire planurilor lor de producție, în
 special I.P.E.T. (Industria pentru epotare n' Industriei
 alifara țării) Cantități filul și întreprinderile de
 construcții, care tubiau și n' a chite cătuș pentru
 lucrările epotote și care în caz de neplota cătuș
 neșau și mai fieră transporturi. În toate instanțele
 depuse de Sectarul P. C. H. această circulați a
 fost dată înapoi cu neplatină pură de 1952 anul
 categorică, nu se apotă, țără și arde nici o
 justifiac: Cătușă țepului că anul 1952 nu
 a epotat majorarea acestor procente, întreprinderile
 au fost epote de an alifara activitate lor normale
 pentru realizarea planurilor lor de producție, întrecut
 procentele care li se acordare pentru plăti în numerar
 erau scotite pentru maximum 10 zile, aceste procente
 fiind cauzate în primele zile ale lunii Ianuarie 1952
 atel pentru lucrările restante din anii că n' pentru neșil
 curente, cel fel că începând cu data de 10 Ianuarie, înt
 pinderile țării nu mai ont nimic fel de penderi, neșere
 depășirilor direct productive, epotote țării și materiale
 est n' o deșerilor plăti neșere în numerar realizări țării

Îscălitura,

[Signature]

Comitetul „neșere”
 în țără cu 103.000.000.000
 1952. Ghuryk

Urmare: de productie.

Acestor activitate ale statului, desfasurate cu anul
Vigali n'iu acelor produse pare n' mai eriducte, dat fiind
ca el p'iu functio pe care a detinut-o la banca de
stat este un jantil co sa nu fi amorsat cu mult inainte
de pe faptul co se va efectua repararea bancii.

342

In continuare lui sa mai erat co in ziua de 30.

Septembrie a anului 1951, Banca de Stat a trimis o telegrama
Circulara catre succursalele sale din provincie, telegrama care
a fost rubricata de catre Consiliul Rodulescu Ghorghe
n' aprobat de Aurel Vigali. Acestor circular cuprind
dispozitii ca toate incasările facute de banca
pe ziua de 30. Septembrie 1951 sa fie cantabilizate pe
numa Septembrie. Dal fiind co 30 Septembrie a fost
ultro deincea n' in mod normal g'hicile bancii
fiind inchise acest incasari unuare sa se de incepe
n' sa se contabilizeze in ziua de luni 1 Octombrie 1951

In urma acestor dispozitii succursale bancii
de stat au tinut deschise g'hicile pentru incasari
n' in ziua de deincea 30 Septembrie 1951, cu toate co
cei lucru dupa cate unuare au de cand sunt in
banca nu sa mai jebunt. Faptul ca Banca de
Stat repetiv succursalele n' central a tinut g'hicile
deschise in cea deincea a facut sa nu mai f'ue
zis sa contribuie la intarirea pozamilei ale
stabilizare monedari care dupa circulara pe piata

desi Sectorul Planificarea Circulatiei monedare
p'iu susmenatul. Repre Emil n' l' cine Virgil n' au
opus de a se de aceste dispozitii, f'atus Consiliul
Rodulescu Ghorghe o starnit o se de aceste disposi-
tiii pe motivul co ne odoganduse incasările facute
de intepindari nu dupa veridate zile de sambata 29.

Iscałitura,

[Signature]

Urmare: Septembrie și decembrie 20 Septembrie 1951, Planul
 de Cost la capitalul necesari pe trimestrul III-1951
 sa și diminuat cu suma încasărilor din acest
 An și alți soldul deficiatar pe acest trimestru nu
 și se înmulț mai mare decât cel prezent în
 Planul de Cost.

Banca de Stat ne urma instrucțiunile date
 la Cate securizabile sale, aceste comunică din 10-
 în 10 zile situația platilor și a încasărilor efectuate,
 astfel că Central cunoștea situația platilor și
 a încasărilor până în ziua cel 20 Septembrie de la
 la care ~~înaintea~~ soldul deficiatar era introdus
 mai mare decât cel prezent în Planul de
 Cost. Ceu în mod obișnuit ultima decizie a
 lunei necesare ^{cu mult} mai mari decât datilele
 scante ca deficiatul crescut pe data cel 20 Septembrie
 1951 să fie acoperit în Planul de Cost și așa
 întotdeauna cum a fost planificat la început, acesta
 fiind material pentru corectivul I.C.M. și
 epură trimestrii acestor dispozițiuni. Cel sustinut de
 literul I.C.M. sau donabil, că au fost juste decise
 la încheierea lunii Septembrie 1951 în ceea ce privește
 între 20 și 20 Septembrie 1951 nu numai ca cu creșterea
 soldul deficiatar cantat pe ziua de 20 Septembrie, dar
 și că aceste încasări au fost mai mari cu circa un
 miliard după care mai și aduc cu amănunțit.

Intrebari:

Faptul că cele cistate de Dho în
 prezentul proces verbal și interogatori
 cum epurării alto activitatea pe care
 și desfășurată unele tipuri în calitate sa
 de președinte al Banca de Stat ?

Caroșul de '51
 în 10 zile au comunicat
 mese. gpc

Caroșul necesar
 în 10 zile au comunicat
 mese. gpc

Caroșul, cu mult '51
 adăugat au comunicat
 mese. gpc

Iscălitura,
 [Signature]

Urmare: Raspuns:

Fata de cele orotate de mine in prezentul proces verbal de interogatoriu, apreciez scrierile pe care ⁹⁹⁴ Aurel Vijoli isi scrie de presedinte al Bascii etc. Het ce o activitate potrivita regimului de demarcatie populare iar pe Aurel Vijoli ce pe un dusman al clasei muncitoare.

Activitatea lui domnului reese in mod timpede din septele pe care le-a facut. El care are ca sarcina principala pastora unei monede raspandite in decizuni circulatii monedele cet mai reduse Intoc vadeci o politica justa in acest sens, a catet hotararilor depozitate la partidului si guvernului, facandu-se aliatul burgheziei, al speculantilor si al chibosilor, deci al dușmanilor regimului de demarcatie populara si al clasei muncitoare.

Vijoli Aurel o dispusor. incontinuu oactiune vorbă de sobolez. impiedicand prin aceasta intre prinderea de la realizarea planurilor de productie Vijoli Aurel isi loce sa impune o politica justa in domeniul financiar - n cere sa devina la scaderea membrului chibosilor al din patrie si cauzabilul la miorere nu arul lor prin faptul ca o serie de tarani mai instanti au denunt chibosii.

In felul acesta prin virtutea sa activitate cu el eral pe Aurel Vijoli ce pe au. alisman. si d. tenitease:

Acest proces verbal de interogatoriu stupa ce cu toate cele ce au ^{in curand} si cerunde colerului il sustine a muris pupin psihic.

Inghit

Isca litura

[Signature]

scrierile cu conținut
de interes au caracter
de...

Urmare :

Iscălitura,

384-
Prezentul proces-verbal
de interogatoriu, este
identic cu originalul.

344

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul KOFLER REMUS, născut în București la 18 Iulie 1902, fiul lui ISAC și ERNESTINA, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în București Str. Pictor Mirea No. 15.

4 Iunie 1953- București

Interogatoriul a început la ora 8,05
" s'a terminat la ora 16,25.

Intrebare ;

L-ai cunoscut Dta pe VIJOLI AUREL?

Răspuns;

Da. L-am cunoscut

Intrebare ;

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut ?

Răspuns;

Pe AUREL VIJOLI l-am cunoscut la începutul anului 1941, spre sfârșitul lui 1940 începutul lui 1941 mi s'a comunicat de către BIRTAS GAVRIILA și apoi de către FORIS STEFAN ca să iau legătura cu grupul dela Banca Națională a României, din care făceau parte VIJOLI AUREL, ANTON ALEXANDRESCU și BALACEANU (care în 1949 era în Comisia de Stat a Planificării). Aceștia avuseseră legătură pe atunci cu Uniunea Tineretului Comunist prin LEVENTE MIHAI.

Intrebare ;

Cum ai luat legătura cu VIJOLI AUREL ?

Răspuns;

Legătura am luat-o prin MIHAI LEVENTE care mi-a prezentat pe VIJOLI, ANTON ALEXANDRESCU și BALACEANU în casa lui VIJOLI din str. Ion Movilă.

Intrebare ;

Ce discuții ai avut cu BIRTAS GAVRIILA și în ce calitate ți-a comunicat acesta să iei legătura cu VIJOLI?

././.

Răspuns;

BIRTAS GAVRILIA era atunci în secretariatul Partidului și legătura mea superioară. El a rămas legătura mea și după venirea lui FORIS în țară când am avut legătura directă și cu acesta.

BIRTAS mi-a spus că voi căpăta sarcina de a ține legătura cu un grup dela BNR.

Ulterior după înapoierea sa în țară FORIS mi-a dat sarcini în legătură cu acest grup.

Intrebare ;

De când cunoșteai Dba existența acestui grup?

Răspuns;

Am aflat de existența grupului dela BNR, atunci când mi-a vorbit BIRTAS ca să-l preiau.

Intrebare ;

Unde ai avut aceste discuții cu BIRTAS ?

Răspuns;

Discuțiile le-am avut fie în casa Dr-ului HOFFMAN, Bd. Domniței sau în casa ing.SOLOMON ALEXANDRU din Str.Vasile Lascăr Nu pot să arăt precis unde.

Intrebare ;

Arată concret ce anume ți-a comunicat?

Răspuns;

Nu pot să-mi reamintesc amănunte. Am reținut numai comunicarea că voi lua legătura cu acest grup.

Intrebare ;

Cine a mai fost de față când BIRTAS ți-a făcut această comunicare.

Răspuns;

Nu mai era nimeni. Sedințele cu instrucțiuni se țineau numai în doi.

Intrebare ;

Ce discuții ai avut cu FORIS privitor la VIJOLI ?

Răspuns ;

FORIS mi-a spus să duc cu acest grup a lui VIJOLI muncă obișnuită în privința prelucrării funcționarilor dela B.N.R., ridicarea nivelului politic al membrilor grupului.

FORIS mi-a mai sus să creez cu aceștia un cerc de studii economice pentru anumite lucrări economice și procurare de diferite informații economice.

Intrebare ;

Când ți-a spus FORIS să creezi acest cerc de studii economice ?

Răspuns;

Prin Martie 1941 cel mai târziu.

Intrebare ;

Care era scopul pentru care trebuia să preiei Dta legătura cu acest grup?

Răspuns;

Acest grup avea legătura cu UTC. Ei erau oameni maturi cari nu aveau ce căuta la tineret și munca la BNR trebuia dusă de partid nu de organizația de tineret, de altfel și LEVENTE MIHAI a fost luat atunci dela UTC și trecut la județeană partidului.

Intrebare ;

Dar de ce acest grup nu a fost preluat de județeană Partidului cum era normal și l-ai preluat Dta care erai instructor al Comitetului Central în acea perioadă.

Răspuns;

Pentru că acest grup era important din punct de vedere al informațiilor și al studiilor economice. Banca Națională controla celelalte bănci iar aceștia controlau industria. VIJOLII era inspector general și orice verificări la băncile mari și la societățile mari industriale din București și provincie și avea posibilitatea să aibă foarte multe informații asupra merului economiei naționale.

Când făcea verificări mari făcea rapoarte foarte detaliate cari conțineau diferite date foarte interesante asupra industriei și alte informații.

ANTON ALEXANDRESCU era șef al serviciului la Secția Cooperăției din BNR și avea o vedere de ansamblu asupra cooperăției.

BALACEANU era detașat (concediu) și avea funcția de director activ la fabrica Saturn a concernului Buhuși și avea informații asupra industriei.

Intrebare ;

Ai obținut Dta informații dela aceștia ?

Răspuns;

Da am obținut atât informații politice, cât și economice.

În ședințele săptămânale pe cari le țineam cu aceștia începeam întotdeauna cu informațiile economice și politice ce

le dețineau aceștia.

Din partea lui VIJOLI AUREL am primit în două sau trei cazuri copii după rapoarte de ansamblu asupra verificărilor făcute la Banca de Credit Român și la Soc.Mica.

Intrebare ;

Cui ai transmis Dta aceste informații ?

Răspuns;

Până în Aprilie 1941 le-am dat lui GAVRILA BIRTAS, iar apoi lui FORIS fie direct, fie prin VICTORIA SARBU.

Deasemeni am mai dat din aceste informații ing.BERMAN JAQUES și ing.CALMANOVICI EMIL. Lui BERMAN JAQUES și lui CALMANOVICI le-am dat și studiile procurate dela VIJOLI.

In general în sectorul meu s'au concentrat foarte multe informații și prin comisia financiară.

Intrebare ;

Dece dădeai Dta aceste informații lui BERMAN JAQUES și lui CALMANOVICI EMIL?

Răspuns;

Le dădeam informații pe cari le socoteam necesare pentru munca lor. BERMAN s'a ocupat din 1940 pe linie economică și avea nevoie de aceste informații.

Intrebare ;

Ce însărcinări s'au dat pe linie economică lui BERMAN.

Răspuns;

Eu l-am însărcinat să facă o lucrare asupra pătrunderii capitalului german în România prin 1942-1943.

Intrebare ;

Alte însărcinări avea pe această linie ?

Răspuns;

BERMAN dădea informații economice pentru România Liberă.

Intrebare ;

Ce nevoie aveai Dta să-i dai lui BERMAN informații în 1940 când studiul spui că i l-ai cerut în 1942-1943?

Răspuns;

BERMAN se ocupa pe linie economică ca să informeze conducerea Partidului.

Intrebare ;

Dar dece fi transmiteai Dta informații, în cazul acesta nu Dta ci el ar fi trebuit să-ți dea informații?

Răspuns;

Eu îi dădeam informații, pentru munca lui politică și poate că el să fi dat aceste informații și lui ALEX. STEFANESCU, însă eu nu văd nici un rău dacă a făcut acest lucru.

Intrebare ;

Cine se ocupa de România Liberă?

Răspuns;

Eu eram responsabil pentru acest ziar din partea Comitetului Central și îi făceam redactarea definitivă.

Intrebare ;

In acest caz Dta trebuia să primești informații dela BERMAN, nu Dta să-i transmiți lui?

Răspuns;

Desigur.

Intrebare ;

Atunci de ce dădeai Dta informații lui BERMAN ?

Răspuns;

BERMAN făcea parte din Comisia financiară și de aceea i-am dat informații.

Intrebare ;

Dar lui CAIMANOVICI de ce i-ai dat informații?

Răspuns;

Pentru munca sa în cadrul comisiei financiare.

Intrebare ;

Pentru ce avea nevoie STEFANESCU de informații?

Răspuns;

STEFANESCU transmitea informații prietenilor lui din țară și serviciului de informații britanic prin legația Elveției și apoi printr'un aparat de radio-emisie.

Intrebare ;

Căror anume prieteni din țară cunoști Dta că le transmitea informații?

Răspuns;

Prietenilor lui cari aveau aceiași poziție ca și el față de frontul patriotic și anume L AUSNIT, ALEX, POP fost director la Reșița și probabil lui MANIU și BARBU STIRBEY.

Prezentul Proces Verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine.

Anchetator,

IT. DE SECURITATE

ss. R. KOFLER

T. Micle,

Proces-Verbal de interogatoriu

~~_____~~ Maestru Kronberger Ladislav, născut la 12 Mai 1904
în Nagy Kálló-RPU, fiul lui Samoil și Siera de prof.
contabil cu domiciliu în Grad Str. Bartók Nr. 6
(Date de stat civilă, ultimul domiciliu)

10 Sept. 1954

Orașul Grad

Interogatoriul a început la ora 7 și min. 25
" s'a terminat " " 9 " 30Intrebare: Care a fost tehnica de planificare
a creditelor în cursul anilor 1950-1951?

Răspuns: Unitățile au depus la Banca
planurile lor de trezorerie (credite) pe fieca-
re trimestru verificată de inspectorii Băncii
care apoi au fost centralizate de sucu-
sală și înaintat centralizei spre aproba-
re. Din planurile depuse la Banca înbe-
prinderile au trimis concomitent câte
un exemplar formulelor lor tutelare.

Intrebare: Care a fost consecințele
aplicării de către Banca de Stat a acest
sistem de centralizare a creditelor pe
linia Băncii în Minister?!

Răspuns: Din faptul concentrării planu-
rilor de credite de către Banca formu-
lelor tutelare nu au fost antrenate
în măsura suficientă în răspundere

Iscălitura,

Urmare: pentru aceste planuri, cari nu au
fost analizate de către ele în mod
operativ. În general întreprinderile la întoc-
mirea planurilor de credite nu aveau
planurile de producție și aprovizionare
aprobată și au manifestat tendința
de a solicita credite cât mai mari.

Habilirea planșelor de credite prea
larg în majoritatea cazurilor a
întregit întreprinderilor să creieze
stocuri foarte mari supra normative.
De exemplu întreprinderea „30 Decem-
brie” Iad la data aplicării Decretului
#73 și-a creat stocuri supra normative
peste o sută de milioane de lei.

Întrebare: Ce măsuri se necesită a fi
luate pentru remedierea acestor defo-
cinte?

Răspuns: Se impunea revizuirea politicii
de creditare pentru a nu fi permis
întreprinderilor să atace punctul
de rezistență cea mai slabă pentru
a utiliza credite pentru a acoperi
golurile financiare cauzate de
imobilizările de fonduri. Astfel planul
de credite nu și-a putut îndeplini
rolul său de instrument de control
prin len al producției și circulației
mărfurilor în mod serios și efectiv.
Pentru aceasta era absolut necesar
ca planurile de credite propuse de
întreprinderi să fi fost analizat în

Iscăltura,

350

Urmare: prealabil de către formele tutelare pe baza sarcinilor de finitive de productie și aprovizionare și prezentată de către Centrală cu o documentație temeinică, după cum procedea Banca de Stat artăz pe baza experienței sovietice.

Întrebare: ce propuneri ați făcut Centralii Băncii în acest sens?

Răspuns: Odată cu înaintarea planurilor i-am arătat Centralii cîteșile ce a stat la baza întocmirii lor scotînd în evidență că întreprinderile nu au planuri de producție aprobate. Nu am făcut nici o propunere pentru schimbarea sistemului de planificare. Am făcut doar propuneri de raționalizări în vederea schimbării tehnicii de întocmirea planurilor.

Întrebare: Care a fost cauza blocărilor conturilor întreprinderilor în cursul anilor 1950-1951?

Răspuns: Hoții supranormative, neîncașarea a pedetilor, neîncașarea la timp a ceretilor de plată aceste au fost ^{cauzele} ~~cauzele~~ principale ale blocărilor.

Întrebare: Cu ce a contribuit Banca de Stat la blocarea conturilor întreprinderilor?

Răspuns: Banca a contribuit din partea ei la blocaj pînă faptul că nu a epliat feru principiile de creditare, nu a fost destul de operațional pentru a ajuta

Urmare: si contine interzicerile pentru ca ele sa fie luat masuri organizatorice in vederea asigurarii desfășurării ritmice a sarcinilor lor de productie, a aprovizionare și desfășurare.

Intrebare: Ce consecință a provocat acest blocaj?

Răspuns: Blocajul a produs perturbări în circuitul economic a contribuit la ne realizarea producției la unele întreprinderi care au fost lipsite de unele materiale și au primit de exemplu „blocați” la „30 Decembrie”, oțeluri speciale și materiale neferoase la Flamura în Roșie. Mai de parte a meșterilor care a agravat asupra metelului de lașt ne realizarea beneficiului planificat, de multe ori gresit la plata salariilor muncitorilor și acoperirea cheltuielilor.

Intrebare: Fiindcă cum sa făcut de blocarea conturilor întreprinderilor în 1950-1951?

Răspuns: Deblocarea conturilor sa făcut de două ori și anume în toamna anului 1950 și Iulie 1951 cu ajutorul a două operațiuni de compensare tehnico-financiară. Aceste compensări a avut un mai un efect momentan și abia după o lună blocajul iera apărut și a crescut deoarece Banca nu a avut o poziție fermă și

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinut sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

[Signature]

~~331~~

Urmare: operativă față de familiile tutelare
care sunt obligate să ia măsuri
organizatorice pentru a asigura
condiții obiective de lucru unităților
tutelate.

351

Intrebare: Cine se face vinovat de
consecințele arătate mai sus?

Răspuns: Fosta conducere al Băncii
destat se face vinovat pentru con-
secințele arătate mai sus prin
faptul că nu a înțeles ferm
linia justă de orientare și nu a
aplicat măsurile necesare pe linia
financiară față de unitățile respectiv
formile tutelare care s-au găsit în
aceste deficiențe.

Intrebare: Ce alte chestiuni legate de fosta
conducere a centralei Băncii mai cunoștii
care au dus prejudicii economice Naționalei?

Răspuns: Banca nu a încurajat prin cre-
dite speciale unitățile cu sarcini de
dezfacere pentru ari creia stocuri
de produse pentru perioada de du-
pă reforma bănească. Abia după
un scurt timp mezeziile au ari
stocuri care au fost defăcute înain-
te de reformă și din cauza lipsei
de mărfați din sectorul socialist
preturile au început să crească
după un scurt timp după reformă
pe piața neorganizată.

După ce am citit prezentul proces

Urmasre: verbal de interogatoriu cuoient ca
cnotut si au constatat ca in tocuri
corespunde cu cele declarate de mine
sustin si semnnez.

[Handwritten signature]

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Proces-Verbal de interogatoriu

~~Martorul~~ Martorul Kronberger Ludovic, născut la 18 Mai 1904 în Nagy Kálló-Ungaria, fiul lui Samuel și Serena, de Prof. contabil, cu domiciliu în Oraș Sto Bortok Nr. 6. (Date de stare civilă ultimul domiciliu)

9 Septembrie 1954

Orașul Oraș

Interogatoriul a început la ora 19 și min. 45
" s'a terminat " " 22 " " 45

Intrebare: Statați data prevederile de unneral tranzise de Centrala Băncii Sucursalei D^{na} erau realizate pe capitole în anul 1951?

Răspuns: Planul de casă aprobat de Centrala nu a fost realizat în nici un trimestrul al anului 1951 la încasări per global și în special la "Vînzarea Mărfurilor" care are cea mai mare pondere din totalul încasărilor, iar la plăți per global a fost îndeplinit respectiv depășit în trimestrul I și II. În schimb nu a fost realizat pe trimestrul II și III per global. Depășirea la plăți se datorează în special la salarii și ajutoare capifde care au fost depășite în mod regulat în fiecare trimestru și mai ales în trimestrul IV cu 38%. ~~De asemenea este că~~

Intrebare: Care erau cauzele pentru care nu se

Iscălitura,

Urmare: realiza planul de casa pe capitale?

Răspuns: Planul de casa nu se realizează, după cum se poate constata din dinamica execuției planului de casa pe 1951 din următoarele motive:

a) prevederile aprobate de centrală la capitalul „Înzărire străzilor” au fost premii față de posibilitățile de realizare, capital care reprezintă cca 80% din prevederile totale la capitalul închirierii.

b) Prevederile au fost majorate de către centrală în mod sistematic în fiecare trimestru față de propunerile (filialei) municipale care a avut la bază declarațiile de plan casa ale unităților cu sarcini de înclădire, cu toate că din rapoartele trimestriale de realizări înaintate centralii au demonstrat că realizările sunt aproape în concordanță cu propunerile noastre și în disharmonie cu prevederile aprobate de centrală și de realitate.

c) Nici structura planului de casa în felul aprobat nu putea să asigure realizarea lui deoarece prevederile la „Înzărire străzilor” reprezentau circa 55-60% din prevederile aprobate la „Înzărire străzilor” deci nu a existat nici un raport economic între aceste două capitale știind legat una de alta. Nu a existat nici deosemena nici o proporție între totalul înclădirilor și totalul

223

Urmare: plăților ca și din urmă în toate ~~trimestrele~~ ^{trimestrele} erau mult inferioare încasărilor. În alte cuvinte sumele puse în circulație de Banca în Reg. Arad erau mai mici decât cele planificate de Centrală pentru a fi absorbite netivind seama de specificul economic al trimestrelor.

Toate aceste lucruri se pot constata din situația auctă de în care am des făsurat cifre pe trimestre pe fiecare indicator atât la încasări cât și la plăți sumele propuse de către succursala pe baza declarațiilor plan casă ale Unităților, sumele aprobate de către Centrală față de propunerile făcute de noi și în fine realizările.

Antebare! Care era instrucțiunile date de Centrală Bănei în legătură cu analiza pe capitale a realizărilor planului de casă?

Răspuns! La sfârșitul fiecărui trimestru succursala (filiala) a înaintat Centralăi conform instrucțiunilor câte un raport în care sa arătat pe capitale motivele ne realizării. Acest raport sa arătat pe declarațiile Unităților cu sarcini de plan casă la încasări și plăți și pe constatările inspectorilor cu privire la motivele ne realizării. Mai mult aceste rapoarte de realizare au înaintat Centralăi și luni din care a reieșit în mod sistematic că sarcinile de încasări erau mult mai mari decât posibilitățile de aprovizionare aproape

Urmare: la fiecare unitate.

Intrebare: Ce consecință a avut nerealizarea planului de casă pe capitole?

Răspuns: Consecința era că în locul sumei sului de circulație planificat pe ani de lei 1.622.000 mi am realizat numai 248.000 mii lei. Ceace a contribuit la micșorarea puterea de cumpărare a leului ~~stăruind~~ în circulație 1.374.000 mi peste suma planificată. ~~Peel~~

Intrebare: Ce propuneri s-au făcut Centralei Bănei pentru remedierea deficiențelor existente și cum au fost ele rezolvate?

Răspuns: În rapoartele noastre de prezentare a proiectelor trimestriale de plan casă am arătat Centralei în mod detaliat criteriile și datele la care se bazează proiectul nostru care s-au dovedit în fiecare trimestru a fi reale în lumina realizărilor. Totuși Centrala a modificat propunerile noastre netinând seama de criteriile obiective arătate de noi în susținerea propunerilor prezentate.

Intrebare: Cine se face vinovat pentru consecințele arătate mai sus?

Heinrich
Răspuns: ~~este~~ Fosta conducere al Centralei Bănei și Ministerul de Finanțe se fac vinovați pentru consecințele planurilor înțele în form celor arătate mai sus și demonstrate prin arătata

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

~~284~~
354

III

Urmare: intantie asupra executării planului
de caran arătata mai sus.

După ce am citit prezentul proces verbal
de interogatori cuviut ca cuviut si am
constatat ca intocmai corespunde ca
celor de de mai sus sustin si semn.

[Signature]

~~335~~

355

Proces-Verbal de interogatoriu

~~_____~~ Martonul Krouberger Ladislav, născut 18 Mai 1904
în Nagy Kálló - Ungaria, fiul lui Samuil și Izereu
de prof. contabil, cu domiciliu în strada Str. Bartók 46
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

9 Septembrie 1954

Orașul Had

Interogatoriul a început la ora 22 și min. 46
s'a terminat " " " " " "

Intrebare: Care au fost măsurile luate de
Centra Bănei de Stat de activarea încasărilor
și restingerea a plăților în trimestrul
IV. 551?

Răspuns: Centra Bănei de Stat a luat
o serie de măsuri pentru activarea
încasărilor în trimestrul IV. 551 după
cum urmează: Prin circulara nr 677 din
16 Oct. 551 privind executarea planului
de casă pe trimestrul IV. 551 în care
se arată la pagina a II- și III- măsuri-
le ce trebuiesc luate pentru realizarea
încasărilor la vânzarea mărfurilor,
la impozitelor și depunerea sumelor
închisurate iar la plăți la pag. 3 punctul 6-
7 și 8 a făcut restricții cu privire la plăți.
(pe) Prin circulara nr 664 din 10 Oct. pag. 9 punc-
tul 3 se bazează sarcina de a urmări cu

Iscaitura,
[Signature]

~~356~~

Urmare: riera fiintata analizarea numerarului
inspre sectorul particular in concluzi a fost
sabotata operatiunile de refuz a banecasa. 356

Dupa ce am citit prezentul proces verbal
de interogatori in cuvint cu cuvint si
am constatat ca intocmai corespunde
cu cele declarate de mine sustin si
semnez.

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscăleşte de către învinuit sau martor iar
ultima pagina și de către anchetator.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

16 martie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9. Interogatoriul s-a terminat la ora

Eu, Slt. de Securitate BISTRAN IOSIF am interogat în calitate de anchetator prim pe martora IACSER SYLVIA, născută la 20 iunie 1913 în București, de cetățenie și naționalitate română, exclusă din P.M.R. în 1952 la dizolvarea org. B. R.P.R. Licențiată a Facultății de drept din București - absolvită în 1934, jurist consultă, Oficiul de aprovizionare a Sfatului Popular al Capitalei Str. Ioan Vidu No. 1, ca șefă de secție, cu ultimul domiciliu în București Str. Cezar Boliac No. 5, căsătorită cu IACSER IOSIE de 44 ani, director la Institutul de Industrie Alimentară din Cal. Victoriei - locuște în Cezar Boliac No. 5. orig. socială; tatăl IOSIF CARNIOL - decedat în 1938, a avut o fabrică de produse chimice până în 1925, mama BITA WECSLER - decedată în 1925, a avut o casă între 1919-1924. Nu a avut activitate politică. În 1947 s-a înscris în P.C.R. A votat în 1946. Nu a primit decorații. Nu a făcut armată. Nu a fost prizonier - În 1920 la Viena și în 1922 la Viena și Budapesta cu mama care era bolnavă. Nu a participat în bande. Nu a fost judecată.

Intrebare ;

Când ați intrat în Banca de Stat și ce funcții ați ocupat?

Răspuns;

În anul 1948 - în august am intrat în Banca de Stat la serviciul Personalului fiind transferată de la Banca de Credit. În noiembrie 1948 am fost trecută în Corpul de control contabil în cadrul căruia am lucrat la serviciul viramente și la direcția Relații cu străinătatea, până în anul 1950 când am fost trecută în Mai sau iunie la Dir. Planificării la sectorul Planificării Circulației monetare. La începutul anului 1951 formându-se diviziă Controlului Salariilor am fost numită șefă Diviziei.

In cadrul acestei divizii am funcționat pînă la plecarea mea din Bancă la 16 iulie 1952.

Intrebare ;

Care au fost superiorii pe care i-ați avut în timp ce ați funcționat în cadrul Diviziei Controlul Străinilor ?

Răspuns;

In timp ce am funcționat în cadrul Diviziei Controlul salariilor devenită la sfîrșitul anului 1952 sector- am avut următorii superiori; PAPUC EMIL, fostul șef al sectorului Planificării Circulației Mîntare, DONESCU PETRE fost Director adjunct la Direcția Planificării, POPESCU STEFAN, fost director la aceeaș direcție și Consilierul RADULESCU GH. și fostul președinte al Băncii de Stat VIJILI AUREL.

Intrebare;

Cum s-au achitat cei de mai susude sarcinile ce le reveneau pe linia controlului salariilor?

Răspuns;

Cei de mai sus și în special RADULESCU GH. și VIJILI AUREL s-au achitat în mod defectuos de sarcinile ce le reveneau pe linia controlului salariilor. Cu toate sesi-zările făcute prin referate dări de seamă sau verbal de cei cu care lucrau direct- GHICA NICOLAE și ROSCA NICOLAE și subsemnata- nu au luat măsuri imediate ce au tîrăgănat rezolvare propunerilor ce au fost făcute în scopul îmbunătățirii controlului salariilor- lucru ce a avut consecințe grave în plata salariilor muncitorilor.

Astfel încă din trimestrul III.1950 în urma unor dispozițiuni superioare primite s-a trasat ca sarcină- de către RADULESCU GHEORGHE- unui colectiv format din ROSCA NICOLAE, GHICA NICOLAE, RITGER EUGEN și mai tîrziu subsemnata, să se studieze materialul documentar sovietic pentru a se introduce salarizarea socialistă- adică renumerarea în raport cu realizarea sarcinilor de plan.

Acest colectiv a întocmit un proiect de hotărîre a Consiliului de Miniștri și instrucțiuni de aplicare- pe care le-a analizat mai întîi cu PAPUC, DONESCU și STEFAN POPESCU, și urmau să fie aprobate de consilierul RADULESCU GHEORGHE pentru a se înainta Consiliului de Miniștri spre avizare. Acesta însă sub diverse pretexte a tîrăgănat aprobarea acestui proiect de hotărîre vre-o 3-4 luni de zile- tînd să se modifice diferite părți din proiect legate de forma proiectului- fără a cere

~~338~~

358

modificarea fondului problemelor. Din această cauză hotărîrea a fost publicată abea în ianuarie 1951. Faptul că sa tergiversat în mod nejustificat - aprobarea acestui proiect de hotărîre - a avut consecință aceea că s-a întîrziat renumerarea muncitorilor în raport cu producția realizată, remunerare care avea drept scop înlocuirea vechiului sistem care nu era stimulatîv și care nu implica un control strict al utilizării fondului de salarii. Prin introducerea cît mai neîntîrziată a controlului utilizării fondului de salarii, Partidul și Guvernul urmăreau creșterea productivității muncii prin cointeresarea directă a muncitorilor în realizarea și depășirea sarcinilor de producție - scăderea prețului de cost și implicit creșterea bunei stări a oamenilor muncii. Prin amînarea nejustificată - pe motive neîntemeiate a aprobării proiectului de Hotărîri - RADULESCU GHEORGHE a întîrziat tocmai realizarea acestor lucruri.

Față de importanța deosebită ce o prezenta crearea condițiilor necesare aplicării acestei Hotărîri a Consiliului de Miniștrii - RADULESCU GHEORGHE și VIJOLI AUREL nu s-au preocupat de acest lucru și nu au dat personal suficient nici pentru colectivul din centrală și mai ales pentru sedii.

Prin numeroase rapoarte Divizia Controlului Săliariilor le-a arătat că este necesar mărirea colectivului în Centrală pentru că altfel nu se poate efectua la timp și în bune condițiuni centralizarea datelor și urmărirea depășirilor de salarii necorespunzătoare. Totodată față de deficiențele repetate ce s-au constatat pe teren - am cerut formarea unui corp de controlori - pentru ca aceștia să efectueze la timp controlul ulterior - obligație ce decurgea pentru Bancă prin Hotărîrea Consiliului de Miniștrii numărul 1924/1951 - control pe care Banca din lipsa unui număr suficient de controlori îl făcea doar parțial.

Atît RADULESCU GHEORGHE cît și VIJOLI AUREL n-au ținut seama de aceste sesizări și propuneri pe care le-am făcut. În sedii situația era și mai gravă. Au fost sute de sesizări făcute atît de sedii cît și de Divizia Controlului Săliariilor lui RADULESCU GHEORGHE cît și lui VIJOLI AUREL - arătîndu-se că salariații din sedii nu pot cuprinde munca deoarece adeseori un singur om lucra și planul de casă și planul de credite și controlul utilizării fondului de salarii. Prin propunerile noastre ceream să se numească

salariații speciali pentru această problemă atât de importantă.

Consecințele faptului că nu s-au dat urmare acestor sesizări și nu s-a dat personalul necesar au fost acelea că; în Centrală dările de seamă se întocmeau cu întârziere - astfel că nu se puteau lua la timp măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate în controlul utilizării salariilor. În ce privește controlul ulterior, întreprinderile știind-se necontrolate făceau risipă de fond de salarii sau declarau date false pentru a putea ridica salarii cu depășiri necorespunzătoare - fără aprobarea ministrului respectiv, iar în sedii lucrările erau făcute de mîntuială, necomplete și adeseori trebuiau înapoiate sau completate telefonic pentru a se obține cifre aproape de realitate. Datorită acestor deficiențe Hotărîrea 1424 nuși atingea scopul pentru care fusese creat din cauză că întreprinderile putînd ridica sume necorespunzătoare sarcinilor realizate, salarizarea nu mai era stimulativă - ci din contră greva mai mult prețul de cost a produselor,

În urma unui sondaj efectuat de Divizia Controlului Salariilor la sediul Băncii și G.A.S.-ul din Biciumeni, s-a înaintat lui RADULESCU GHEORGHE un referat în care se arăta că în agenții controlul salariilor nu se efectuează în conformitate cu instrucțiunile de aplicare a H.C.M.1424/1951 în sensul că nu se face un control amănunțit asupra utilizării fondului de salarii din lipsa unui personal suficient și pregătit - iar în sectorul agricol contabilitatea este mult în urmă cifrele de realizare a planului nu corespund totdeauna realizării iar listele de muncitori zilieri prezentate nu preîntă garanție. Prin acest sondaj - s-a urmărit exemplificarea concretă a greutăților și deficiențelor existente în realizarea sarcinilor trasate de H.C.M.1424 - pentru ca conducerea băncii să ia măsurile necesare. Totuși nici RADULESCU GHEORGHE și nici VIJOLI AUREL nu au luat nici-o măsură pentru îndreptarea situației defectuoase ce există.

Tot în cursul anului 1951 - prin toate dările de seamă și prin rapoarte s-a constatat și arătat - lui RADULESCU GH. și VIJOLI AUREL că fondul de salarii dat de C.S.P. pe Ministere, și trecut în planul de casă a băncii era prea larg planificat. Acest lucru avea drept consecință risipa de fond de salarii în sensul că planificîndu-se salarii prea mari în raport cu sarcina de plan trasată, întreprinderea calcula un salariu admisibil (fondul de salarii planificat înmulțit cu procentul de realizare a sarcini de plan) mai mare decît ce i se cuvenea în raport cu

procéntul de realizare a sarcinii de producție. Astfel au fost numeroase cazuri când întreprinderile, deși nu-și realizaseră sarcinile de plan- ridicau totuși salarii mai mult decît li se cuvenea- tocmai datorită faptului că aveau planificat un fond de salarii prea larg. Totodată puteau ușor acoperi sumele cerute peste fondul de salarii admisibil (depășirii necorespunzătoare) fără a fi nevoită să se preocu pe de luarea unor măsuri tehnico-organizatorice pentru înlăturarea deficiențelor. Risipa în utilizarea fondului de salarii ca o consecință a largei planificări a influențat asupra creșterii prețului de cost a produselor producînd o scumpire a lor- scăderea beneficiilor întreprinderii- a fondului directorial - și prin aceasta nu a mai fost stimulativă pentru muncitori.

Cu toate sesizările făcute VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE nu au lăsat măsuri pentru îndepertarea deficiențelor existente în care scop ei trebuiau să ia legătură directă cu or anele de conducere ale C.S.P.-ului pentru analiza cauzele pentru care se planifică un fond de salarii prea mare- și să ia măsuri pentru justa planificare și consumare a fondului de salarii.

Constatîndu-se deficiența în acoperirea depășirilor de salarii necorespunzătoare controlul salariilor a sesizat pe GHEORGHE RADULESCU asupra necesității de a se lua urgente măsuri pentru înlăturarea lor. Astfel în cazul depășirilor necorespunzătoare Ministerele în cauză- în cazul cînd aveau fond prea larg planificat sau fonduri neconsumate din cauza nerealizării sarcinilor de plan la unele întreprinderi, puteau ușor să facă aceste acoperiri la întreprinderile cu depășiri necorespunzătoare. Pe de altă parte în cazul cînd întregul fond de salarii era consumat din diferite cauze- fie că planul era sau nu realizat- Ministerele solicitau mărirea fondului de salarii fie la C.S.P. , fie la Ministerul de Finanțe. C.S.P.-ul răspundea că ei planifică numai prevederi de plan la începutul trimestrului și nu la sfîrșit, iar Ministerul Finanțelor considera deasemeni că problema nu-i de resortul lui ci de al C.S.P.-ului

Față de aceste greutăți de care RADULESCU GHEORGHE avea cunoștință și împunea luarea de măsuri imediate prin înaintatea Consiliului de Ministrii a proiectului întocmit de Divizia salariilor- pentru ca aceasta printr-un H.C.M.- să

precizeze cărui for îi revine sarcina de a aviza suplimentarea fondului de salarii.

Față de toate aceste deficiențe atât RADULESCU GHEORGHE cât și VIJOLII AUREL n-au luat nici-o măsură practică astfel că ele au continuat să persiste în continuare.

Tiu să mai aduag că proiectul de Hotărîre inițiat de Divizia Controlului Salariilor- se baza pe materialul sovietic- prevăzînd că întreprinderile care au ridicat într-o lună depășiri necorespunzătoare realizării sarcinilor de plan sunt obligate să ia măsuri tehnico-organizatorice pentru înlăturarea deficiențelor și să acopere în termen de 30 de zile depășirile eliberate de bancă. In caz contrar banca urma să oprească suma respectivă la plata salariilor pe luna următoare. In cazul cînd s-ar fi aplicat imediat aceste măsuri ar fi rezultat o forțare a întreprinderilor pentru a intra în disciplină financiară- să înlătore deficiențele organizatorice și să utilizeze just fondul de salarii în raport cu realizarea sarcinei de plan pentru înlăturarea risipei și eftinirea prețului de cost a produselor.

Un alt referat nerezolvat favorabil de către GH. RADULESCU a fost acela întocmit de către GHICA NICOLAE- la sfîrșitul anului 1951. Acest referat prevedea întroducerea unui control în remunerarea manoperei la cărăușie. Acest lucru era necesar deoarece se constatate că există o risipă din lipsă decontrol în utilizarea acestui capitol din planul de cassă. Acest referat a fost înmînat lui RADULESCU GHEORGHE prin PAFUC EMIL, fără însă a i se da curs.

Consecințele acestui fapt au fost acelea că risipa a continuat să existe cărăușia fiind un canal prin care se puteau scoate sume însemnate de bani în numerar, fără a se putea face un control în acest sens.

In cursul trimestrului III.1951, Sectorul Planificării Circulației Monetare a dat dispozițiuni sediilor ca să planifice la capitolul " deplasări" din planul de cassă- numai sumele prevăzute pentru deplasări, trecute în fișele de înregistrare ale întreprinderilor. Din această cauză ghișeele băncii nu au putut elibera sume pentru deplasări legate de producție deoarece cele prevăzute în fișele de înregistrare erau numai pentru personalul tehnico administrativ. Această gravă omisiune a avut repercursiuni asupra bunului mers al producției în sensul că nu s-au putut efectua deplasările legate direct de producție.

În ziua de 12 Ianuarie 1952, primindu-se la divizia Controlul salariilor, dispoziții din partea ministerului de finanțe, privind plata chinzinei I-a pe Ianuarie - mai curând, am întocmit imediat un proiect de telegramă, pentru avizarea sediilor în acest sens.

Cu acest proiect - negăsindu-l pe PAFUC și nici pe IOANA BALACEANU - șefa sectorului controlul salariilor, m-am dus - cred că și cu ROSCA NICOLAE - , la GHEORGHE RADULESCU - pentru ca aceasta să aprobe difuzarea ei în serie. GHEORGHE RADULESCU a intrat cu lucrarea la VIJOLI AUREL și la înapoiere mi-a spus că această telegramă, se va da lui, sub formă de circulară. Am căutat să-l conving de urgența lucrării care nu suferea amânare, fiind legată de plata salariilor pe chinzina I-a, care trebuia să înceapă. RADULESCU a răspuns că așa a apreciat el cu VIJOLI și că telegrama ar putea produce panică în serie.

I-am arătat că seriile sunt obișnuite cu acest lucru și că noi dăm telegrame și telefoane pentru lucruri mai puțin importante legate de plasa salariilor pentru ca instrucțiunile să ajungă la timp. Am plecat de la el, foarte supărați din cauză că știu din experiență că circularile nu ajung la timp, mai ales în acest caz, când urma să plec în ziua de 14. Luni 14 ianuarie dimineața PAFUC EMIL mi-a cerut această lucrare și i-am arătat că întârziere provocată, prin respingerea trimiterii telegrame propusă sâmbătă în 12, poate avea consecințe grave. Totuși VIJOLI AUREL și RADULESCU GHEORGHE s-au menținut la părerea întocmirii unei circulare, care a fost definitivată în noaptea de 14 spre 15, fiind chemat în acest scop, din partea sectorului controlului salariilor ROSCA NICOLAE - planificator șef. Circulara a plecat dimineața și a ajuns în serii în numeroase cazuri, după termenul fixat pentru plata anticipată a salariilor (19 - 22) ianuarie) 1952), și în unele cazuri chiar în zilele reformei bănești. Acest lucru a avut drept consecințe faptul că un număr important de muncitori nu și-au câpătat drepturile pe prima chinzină sau le-au câpătat atunci când magazinele erau deja închise. După reforma bănească s-au constatat că instrucțiunile date de ministerul de finanțe privitor la plata muncitorilor zilieri, la plata asigurărilor de boală, pentru plata inovatorilor și a diferenței de 10% convenită pe prima chinzină, sunt necomplete, impunându-se clarificarea lor urgentă, pentru a nu se produce nemulțumiri în rândurile salariaților. Totuși și cu toate sesizările făcute de sectorul controlul salariilor - instrucțiunile transmise sediilor din dispozițiile date de RADULESCU GH.

și VIJOLII AUREL, au continuat să fie neclare, producând mai multe confuzii.

Astfel, cu toate că s'au primit instrucțiuni dela Confederația Generală a Muncii pentru plata ajutoarelor de boală - ajutoarelor de deces, de naștere, etc. totuși instrucțiunile date prin dispoziția lui RADULESCU GH. sediilor băncii, au fost neclare și necomplete, sediile neștiind cum să facă recalcularea în lei noi, a acestor drepturi. La începutul lunii februarie 1952, am sesizat printr'un referat lui RADULESCU GH. prin șefii mei erarhici - nemulțumirile produse în țară ca o urmare a faptului că numeroase unități solicitând sediilor băncii plata diferenței de 10% nerididată pe prima chinzină, au primit echivalentul acestor sume în raport cu 1 la 200 și nu 1 la 20. Această diferență de 10% provenea din faptul că numeroase unități în loc să ridice la prima chinzină 50% din salariul tarifar, - astfel cum erau instrucțiunile băncii - necunoscând aceste dispozițiuni, relativ recente, au ridicat numai 40%. Acest referat pe care l-a întocmit conținea propuneri în sensul ca și diferența de 10% ce se plătea la chinzina II-a, să se plătească în raport de 1 la 20, fiind în drept al muncitorilor pe care aceștia nu l-au primit - fie din vina organelor băncii, care nu au atras atenția unităților că trebuie să ridice 50% pe prima chinzină, a lunii ianuarie, din salariul tarifar - fie din vina funcționarilor care întocmeau statele la unitățile respective și nici de cum vina muncitorilor.

Referatul a fost respins, pe motiv că ar contraveni instrucțiunilor ministerului de finanțe, ce prevedeau ca să se plătească plata pe chinzina a II-a ianuarie numai 50%, din salariul tarifar, în raport la 1/20, fără ca RADULESCU să ridice măcar această problemă, nici unui for competent, cu toate că astfel cum am arătat superiorilor mei de atunci, numărul mare de muncitori lipsiți de o parte din drepturile lor, în mod nejust, cereau insistent plata un raport de 1 la 20.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și constatând că cele scrise corespunde în tocmă cu cele declarate de mine, semnez propriu și nesilit de nimeni.

ss. IACSER SILVIA.

Anchetator,
Slt. Bistran Iosif.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

la 14 martie 1954 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și — minute. Interogatoriul s'a terminat la ora — și — minute.

Eu, M. de securitate

am interogat în calitate de anchetator prin

1. Numele LACSER ~~(pe numele martorilor)~~ 2. Prenumele SYLVIA

3. Anul, luna și ziua nașterii 20 Iunie 1913 4. Locul nașterii

București

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română

7. Apartenența politică Exclusă din P.M.R. în 1952. La dizolvarea Organizației P.M.R.

8. Studii Licențiată a Facultății de drept din București - absolvită în 1934.
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Jurist consultă 10. Ultimul loc de muncă și

funcția Oficiul de aprovizionare a Spatului Populer al Capitalei - Str. Jean Vidor 291 ca șefa de secție.

11. Ultimul domiciliu București Str. CEZAR BOLIAȘ Nr. 5

12. Situația familială LACSER JOSE de 44 ani - Director la institutul de
industria alimentară din Calea Victoriei - locuiește în Cezar Boliaș nr. 5.
(soția, copil, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)

13. Origina socială Total Ionif Carniol decedat în 1938. a avut o fabrică de produse
chimice, până în 1925 mama Bită Wechsler decedată în 1925 a avut o casă în Str. 1918-1924.
(averea părinților până la 25 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 N-a avut activitate politică.
(în ce partide politice a fost)

Participare în alegeri) În 1947 n-a înscris în P.C.R.
A votat în 1946

Semnătura,

M. de securitate

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale

Da.

(Înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție

Da

17. Dacă a fost prizonier

Da.

(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce

În 1920 - la Viena

și în 1922 - la Viena și Budapesta cu mama care era bolnavă.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

Da.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat

Da.

Întrebare: Când ați intrat în Banca de Stat și funcții ați ocupat?

Răspuns: În anul 1948 - în August am intrat în Banca de Stat la serviciul Personalului fiind transferat de la Banca de Credit. În Decembrie 1948 am fost trecut în Corpul de Controlor contabil în cadrul căruia am lucrat la Serviciul viramente și la Direcția Relatiilor cu străinătatea. Până în anul 1950 când am fost trecut în Mai nou Lăsis la Direcția Planificării la Serviciul Planificării Circulației monetare. La începutul anului 1951 formându-se Divizia Controlului Salariilor am fost numit șef al Diviziei. În cadrul acestei Divizii am funcționat până la plecarea mea din Banca la 16 Iulie 1952.

Întrebare: Care au fost superiorii pe care i-ați avut în timp ce ați funcționat în cadrul Diviziei Controlului Salariilor?

Răspuns: În timp ce am funcționat în cadrul Diviziei Controlului

Semnătura,

S. Iacov

Urmare: Seferul de nume la parintii nostri in 1912 este - am avut

numele nostru: Popa Emil. Este cel al seferului. Punctificari: 362

Cuclatari. Mestare. Damescu este fost director adjunct la directia Rom.

licati. Popescu este fost director la casa directie - m. Combriceni

Radulescu George m. fost director al Romii de stat. Popa Emil.

directori: Cum o au acuzat ca de mai sus de numele a de

numerau pe Emile controlului salarilor?

Stapana: Ce de mai sus m' in special Radulescu George m. Popa

Amel. o au acuzat in mod obiectiv de ravnire a la numerau pe

Emile controlului salarilor. Cu toate negarile facute prin raportul de

de nume sau metode de ai in care s-au avut direct. Emile salarilor

m. Popa salarilor m. salarilor. nu au fost marci imediat si au

tarangari negarilor propuneri ce au fost facute in scopul imunitatii

controlului salarilor - lucru ce a avut urmatoare grave in fata salarilor

numaratorilor.

Amel. m'io din Iulianus III 1950 in urma unor din g. Iulianus

primile p. a. Iulianus ca ravnire - de catre Radulescu George - unu

salarii formei din Popa salarilor. Emile salarilor. R. Iulianus

in mai tarziu salarilor. nu se duceau materialele documentelor

serviti pentru a se incheia ravnirea salarilor - adica

numaratorilor in raport cu ravnirea salarilor de Rom.

Ast celalun un preet de salarilor a Comandului de salarilor m. salarilor

de salarilor. pe care l. a acuzat mai sus ca Popa. Popa m.

de Jan Popescu - m. urmau na fie aprobat de Comandul Radulescu George

pentru a se incheia Comandul de salarilor pe salarilor. Asta una

mult diverse preetate a tarangari negarilor salarilor preet de salarilor

preet de forma preetului. fara a cur modificarea fondului preetului

preet 3-4 luni de zile - urmand ca se modifice o parte din preet

din acord cu ravnirea salarilor a fost publicata o parte in Comandul

1951. Popa ca no tarangari negarilor. o parte negarilor. o parte

acuzati preet de salarilor - a avut drept consecinta ca a-a

infangat numaratorilor salarilor in raport cu ravnirea salarilor.

Semnatura
Popa

362

31/2

Urmare: remunerare care avea drept scop înlocuirea vehicului sistem care nu era stimulativ și care nu implica un control strict al utilizării fondului de salarii. Prin introducerea cât mai întârziată a controlului utilizării fondului de salarii. Potrivit și Guvernul urmăreau creșterea productivității muncii prin concentrarea directă a munitarilor în realizarea plan și depășirea normelor de producție - scăderea prețului de cost și împlinirea creșterii stării a oamenilor muncii. Prin amânarea nejustificată, se motivează întârzierea a apariției prețului de Hotărâri - Rădulescu Șteorghe a întârziat totuși realizarea acestor lucruri.

- Față de importanța deosebită ce o prezenta crearea condițiilor necesare aplicării acestei Hotărâri a Comitetului de Miniștri - Rădulescu Șteorghe și Vijoli Aurel nu s-au preocupat de acest lucru și nu au dat personal suficient nici pentru colectarea din centrală și mai ales pentru sediul.

Prin numeroase rapoarte Divizia Controlului Salariilor ce-a arătat - că este necesar mărirea colectivului în centrală pentru că altfel nu se poate efectua la timp și în bune condiții centralizarea datelor și urmărirea depășirilor de salarii necorespunzătoare. Totodată față de deficiențele repetate ce s-au constatat pe teren - am cerut formarea unui corp de controlori - pentru ca astfel să se efectueze la timp controlul ulterior - obligativ și de urgență pentru Banca prin Hotărârea Comitetului de Miniștri numărul 1424/1951 - control pe care Banca din lipsa unui număr suficient de controlori îl făcea doar parțial.

Astăzi Rădulescu Șteorghe cât și Vijoli Aurel n-au ținut seama de aceste rezizări și propuneri pe care le-am făcut. ~~Aici are ca cauză~~

Șteorgheu conștientizat
menț. Rădulescu

În realitate situația era și mai gravă. Au fost sute de rezizări făcute atât de sediul cât și de Divizia Controlului Salariilor lui Rădulescu Șteorghe cât și lui Vijoli Aurel - arătându-se că salarii din realitate nu pot cuprinde munca deoarece adeseori un singur an luera și planul de cost și planul de credit și controlul utilizării fondului de salarii. Prin propunerile noastre

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

S. Han

Urmare: cream să se numere salarii speciali pentru această problemă atât de importantă

Causele faptului că nu s-au dat urmare acestor rezizări și nu s-a dat personalul necesar au fost celea: În Centrala dările de seamă se întocneau cu întârziere - astfel că nu se puteau lua la timp măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate în controlul utilizării salariilor. - În unele primări controlul ulterior, în repindurile fiindu-se necontrolate făceau și o parte de fond de salarii și-au delerari date false pentru a putea ridica salarii cu deșăuri necorespunzătoare - fără aprobarea ministrului respectiv, iar în vedea măsurile erau făcute de mânăscă necomplete și adeseori delușiu completate în scris sau completate telefonic pentru a se obține cifre apropiate de realitate. Autoritățile acestor deficiente Hotărârea nr. 1424 nu s-a atinge scopul pentru care fusese creat din cauza că întreprinderile putând ridica sume necorespunzătoare salariilor realizate - salariizarea nu mai era stimulativă - ci din contra greava mai mult pretul de cost a produselor.

În urma unui sondaj efectuat de Direcția Controlului Salariilor la Sediuul Băncii și C.A.S. din Bucurieni - s-a înaintat lui Rădulescu Ștefan un raport în care se arată că în agenții controlul salariilor nu se efectuează în conformitate cu instrucțiunile de aplicare a H.C.M. 1424/1951 din sensul că nu se face un control amănunțit asupra utilizării fondului de salarii din țipra unui personal suficient și pregătit - iar în sectorul agricol contabilitatea este mult în urma cifrelor de realizare a planului nu corespund totdeauna realității, iar listele de muncitori zilieri prezentate nu prezintă garanție. Prin acest sondaj - s-a urmărit exemplificarea concretă a greutăților și deficiențelor existente în realizarea sarcinilor trasate de H.C.M. 1424 - pentru ca conducerea băncii să ia măsurile necesare. Totuși nici Rădulescu Ștefan și nici Pigol Aurel nu au luat nici o măsură pentru îndreptarea situației defectuoase a existenței

Semnătura,

Ștefan

Urmare: În tot cursul anului 1951 - prin toate toate dărite de seamă și prin rapoarte s-a constatat și arătat - lui Rădulescu Șteorghe și Popoi Aurel că fondul de salarii dat de C.S.P. și Ministeru și trecut în fondul de costă a țării era prea larg planificat. Acest lucru a fost drept consecință și prin de fond de salarii în sensul că se făceau planificându-se salarii prea mari în raport cu sarcina de plan trasată, întreprinderea calcula un salariu admisibil (fondul de salarii planificat înmulțit cu procentul de realizare a sarcinii de plan) mai mare decât și se cunoștea în raport cu procentul de realizare a sarcinii de producție. Astfel au fost numeroase cazuri când întreprinderile desigur și realizaseră sarcinile de plan - ridicau totuși salarii mai mult decât și se cunoștea - tocmai datorită faptului și oarecum planificat un fond de salarii prea larg. Totodată puteau utiliza și depăși sumele venite pe fondul de salarii admisibil (depinde de necesitățile) fără și fi menită să se recupereze de marea unor măsuri tehnico-organizatorice pentru înlăturarea deficiențelor. Prin și în utilizarea fondului de salarii ca și o consecință și a largii planificării și influențat - asupra creșterii prețului de cost a produselor producând și o sumă a lor - și adădirea beneficiilor întreprinderii - și a fondului personal directorial - și prin acesta nu și mai fost stimulativă pentru muncitori.

Cu toate rezervele făcute Popoi Aurel și Rădulescu Șteorghe nu au luat măsuri pentru îndreptarea deficiențelor existente în care se presupune și trebuiau să și în legătură directă cu organele de conducere ale C.S.P. pentru și analiza cauzele pentru care se planifică un fond de salarii prea mare - și să și măsuri pentru justă planificare și cunoștea și a fondului de salarii.

- Constatându-se deficiențe în a cuprins depășirilor de salarii necesitățile controlul salariilor și rezizat și Șteorghe Rădulescu asupra necesității de și se lua urgente măsuri pentru înlăturarea lor. Astfel în cazul depășirilor necesităților

Semnătura,
Șteorghe

Urmare: a fost acelu întocmit de către Epica Nicolae - la sfârșitul anului 1951. Acest referat prevedea introducerea unui control în remunerarea muncii la cârmărie. Acest lucru era necesar deoarece se constata că există o lipsă din lipsă de control în utilizarea acestui capital din planul de cârmărie. Acest referat a fost înmănat lui Radulescu Gheorghe prin Popuc Emil - fără însă a se da curs.

Conștințele acestui fapt au fost acelea că nimeni nu a continuat să existe cârmărie fiind un canal prin care se puteau scoate sume însemnate de bani în numerar, fără a se putea face un control în acest sens.

- În cursul trimestrului III - 1951 Sectorul Planificării Circulației Monetare a dat dispoziții rediilor ca să planifice la capitalul de deplasări din planul de cârmărie - numai sumele prevăzute pentru deplasări trecute în fișele de înregistrare ale întreprinderilor. Am această cauză ghidele bănești nu au putut elibera sume pentru deplasări legate de producție deoarece cele prevăzute în fișele de înregistrare erau numai pentru personalul tehnic și administrativ. Această gravă omisiune a avut ca rezultat repercusiuni asupra fondului muncii al producției în sensul că nu s-au putut efectua deplasările legate direct de producție.

- În ziua de 12 Ianuarie 1952 primindu-se la Birou la Controlul Salariilor - dispoziții din partea Ministerului de Finanțe - privind plata chenzinei I pe 15 Ianuarie - mai curând - am întocmit imediat un proiect de telegramă pentru auzirea rediilor în acest sens.

Cu acest proiect - mergândul pe Popuc și nici pe Vasile Bălăceanu șef de Sectorul Controlul Salariilor m-am dus - cred că și cu hoșia Nicolae - la Gheorghe Radulescu - pentru ca acesta să aprobe difuzarea ei în redii. Gheorghe Radulescu a intrat cu lucrarea la Vijeli Aurel și la însoțire ne-a spus că această telegramă se va da luni sub formă de circulară. Am căutat să îl conving de urgența lucrării care nu se putea amâna - fiind legată de plata salariilor pe chenzina I care trebuia să înceapă. Radulescu a răspuns că ară să apreciez el cu Vijeli și că telegrama ar putea produce panică în redii.

Semnătura,

S. Kacs

Urmare: Yam arătat că sediile sunt obligate cu acest lucru și că noi dăm telegrame și telefoane pentru lucruri mai puțin importante legate de plata salariilor pentru a instrucțiunile să ajungă la timp. Am plecat de la el foarte supărați din cauză că stiam din experiență că circulele nu ajung la timp mai ales în acest caz când urma să plece în ziua de 14.

În ziua 14 Zamore diminuată Papuc ^{Emil} ne-a cerut această lucrare și i-am arătat că întârzierea provocată prin respingerea trimiterii telegramelor pentru Sămboia în 12 poate avea consecințe grave. Totuși Vijoli Aurel și Hădulescu Șteoghe s-au menținut la părerea întocmirii unei circulare care a fost definitivată în noaptea de 14 spre 15 fiind chemat în acest scop din partea Secției Controlului Salariilor Horea Nicolae - planificator șef. Circulara a plecat diminuată și a ajuns în sedii în numeroase cazuri după termenul fixat pentru plata anticipată a salariilor (19-22 Zamorie 1952) și în unele cazuri chiar în zilele reformei hăneti. Acest lucru a avut drept consecință faptul că un număr important de muncitori nu și-au căpătat drepturile pe prima schimbă sau le-au căpătat atunci când magazinele erau deja închise.

După reforma hănetică s-au constatat că instrucțiunile date de Ministerul de Finanțe privind la plata muncitorilor zilieri - la plata arigerărilor de boală - pentru plata inovatorilor și a diferenței de 10% și emenite pe prima schimbă - sunt necomplete și impunându-se clarificarea lor urgentă pentru a nu se produce nemulțumiri în rândurile salariaților. Totuși cu toate rezizările făcute de sectorul Controlul salariilor - instrucțiunile transmise sediliilor din dispozițiile date de Hădulescu Șteoghe și Vijoli Aurel au continuat să fie neclare producând mai multă confuzie.

Astfel se poate că s-au primit instrucțiuni de la Confederația Generală a Muncii pentru plata ajutoarelor de boală - ajutoarelor de deus de noaptea etc. totuși instrucțiunile date din dispoziția lui Hădulescu

Semnătura

S. Iancu

Urmare: George rediilor hâncii au fost recluse și necomplete
redile nerținând cum să facă redicularea în lei noi a acestor drepturi.
- la începutul lunii februarie 1952 am scris printr-un referat
într-o scrisoare George - prin refuzul meu expresiv - nemulțumirile produse în
țară ca o urmare a faptului că numerare unitati solicitând rediilor
hâncii plata diferenței de 10% reziduală pe prima schimbare - au primit
echivalentul acestor sume în raport cu 1 la 20 și nu 1 la 20.

Acesta diferență de 10% provine din faptul că numerare unitati
în loc să ridice la prima schimbare 50% din salariul tarifar - astfel cum
erau instrucțiunile hâncii - neamovând aceste dispozițiuni care erau
relativ recente - au ridicat numai 40%. Acest referat pe care l-am
înțocmit conținea propuneri în sensul că diferența de 10% se re
plătească la schimbare II și să se plătească în raport de 1 la 20 fiind
un drept al muncitorilor pe care aceștia ~~nu~~ nu l-au primit. Fie
din vînzărilor organelor hâncii care nu au atras atenția unitatilor că
trebuie să ridice 50% pe prima schimbare a lunii Ianuarie din
salariul tarifar - fie din vînzărilor funcționarilor care întotdeauna stăteau la
unitatilor respectiv și nici de cum vînzărilor muncitorilor. Referatul a fost
respins pe motiv că ar contraveni instrucțiunilor Minișterului de Finanțe
se prevedea ca să se plătească plata pe schimbare II doar numai 50%
din salariul tarifar în raport de 1 la 20 - fără ca hâncii să ridice
măcar această problemă niciunei for competente. Cu toate că astfel cum
am arătat rapoartelor mele de atunci numărul mare de muncitori
lipsiți de o parte din drepturile lor în mod nejust - ureau insistenț
plata în raport de 1 la 20.

Așadar am citit curînt cu curînt prezentul proces verbal
de interogatoriu și constatînd că ele sînt corecte și întocmai cu
cele delocuate de mine nu sînt în niciun fel propriu și meritate de mine.

Ambele
parte

S. Ham

Semnătura

S. Ham

~~376~~

366

Proces-Verbal de interogator

Invitat (Martor) Lisovschi Emil, născut 14 Oct 1901
în visten de sus Reg. Hočin, fiului Datu și Elena
de prof. contabil, cu domiciliu în Cluj Str. Budai Delean 437
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

28 August 1954

Localitatea Cluj

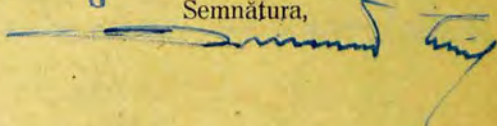
Interogatoriul a început la ora 7 și 30 min.

„ s'a terminat la ora 11 și — min.

Intrebare: Care au fost măsurile luate
de către Centrula Băncii de Stat în trimest-
tul IV. 1951 de activare a încasărilor și
de răstîngerea plăților?

Răspuns: Măsurile luate de Centrula
Băncii pentru activarea încasărilor și
răstîngerea plăților în trimestrul
IV. 51 se bazează în primul rînd
pe circulara nr 677/671 din 16 Oct. 51
în care se prevede tinerea și urmă-
rirea regulată a evidențelor încasă-
rilor și dă îndrumări pentru regulata
încasare la diferite capitale, deci
îndrumarea la activarea prompta-
tă a încasărilor pentru plăți pre-
vede și dispune luarea de măs-
uri pentru o economie cit mai
promptă, după părerea mea

Semnătura,

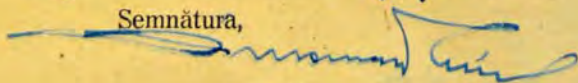
Urmare: In cadrul reformei hănesti trebuie să se procedeze chimic invers adică să se vinde cât mai puțin marfă să se includă cât mai puțin impozite și să se facă cât mai multe plăți.

In cece privește dispoziția Centralei din Circulara nr 678/642 din 16 Oct 1951 cu privire la rambursarea creditelor intertimestriale constat că fixarea termenului de rambursare înainte de expirarea trimestriului adică la 1 Decembrie 1951 este absolut contrar principiului de credit intertimestrial care fără îndoială putea fi rambursat până la finele trimestriului adică până la 31 Dec. 1951. Prin aceasta stădeuă ne obligăm sau forțat între-primăriele de a pune în desfăc-ere marfuri în pragura reformei hănesti punând astfel pagube însemnate economiei naționale. Intrebare: Ce măsuri a. h. luat privind aceste dispoziții?

Răspuns: Dispozițiile Centralei în privința exențării planului de casă au fost executate în după câte știu și instruc-țiunile privitoare la rambursare creditelor intertimestriale.

Intrebare: Ce consecință a avut faptul

Semnătura,

11
347
Urmasare: cu sau activant încușările și restitus
plățile?

367

Răspuns: Conștientele activării încușările
și restituirea plăților în plajina reformei
hânenști au fost fără îndoială păgubirea
Statului care a pus în stăruire mărfa
valoroasă primind bani suși mai târziu
reformei în loc ca să fie înțelegă stăruirile
și să fie plătiți cît mai multe pentru
ca munemul să rămîna în viața
pătunilor mei înstărite cum a fost
chiar și în speculăntii. Astfel ar fi avut
acesta pagubă și un Statul care a perdut
mărfa de mare valoare și a rămas
ca munemul devalorizat.

În aceste măsuri reforma hânenască
a fost fără îndoială rebotată.

După ce am citit prezentul proces-verbal
de interogatori în cuvînt cu cuvînt și
am constatat că înțelegă corespunde
cu cele declarate de mine susțin
și semn.

Anchetator

lt de securitate

H. B. G. I.

348

368

Proces-Verbal de interogator

~~Interogant~~ (Martor) Lismaier Emil, născut la 14 Oct. 1901
în vîrstă de sus - Stalin, fiul lui Anton și Ekua de profesie
contabil, cu domiciliu în Cluj Str. Budai Deleanu nr 37.
(Date de stare civilă) (Timp) (domiciliu)

26 August 1954

Localitatea Cluj

Interogatoriul a început la ora 15 și 30 min.

" s'a terminat la ora 20 și 30 min.

Intrebare: Care a fost tehnica de planificare
re a creditelor în cursul anilor 1950-1951?

Răspuns: Planurile de credite în cursul anilor
1950 și 1951 au fost întocmite pe baza instruc-
țiunilor primite de la administrația centrală
la întreprinderile solicitatoare de credite în
concursul inspectorului Băncii, după
aceia a fost depuse la sucursala Băncii
și verificate de un obiectiv. După aceea
a fost centralizate pe Minister și
înaintate administrației centralei.
Administrația centrală a luat contact
cu Formulele tutelare ale Unităților,
a definitivat necesarul real de cre-
dite întocmind planul general de
credite care a fost depus spre aprobare
Consiliului de Miniștri.

După aprobare centrala Băncii a
Senmătura,

Urmare: comunicat reditorilor planșoarele de credite definitiv aprobate care au fost comunicate imediat întreprinderilor luând la cunoștință prin semnarea declarațiilor de credite.

Întrebare: Care au fost consecințele aplicării de către Banca de Stat a acest sistem de centralizare a creditelor pe linia Băncii?

Răspuns: După părerea mea întocmirea planșurilor de credite pe linia Băncii a cauzat pierdere de timp și cheltuieli inutile pe de altă parte întreprinderile neexecutând totdeauna sarcinile de plan la întocmirea declarațiilor de credite și a întârziat parte din planșurile de credite întocmite la bucură să nu fie reale.

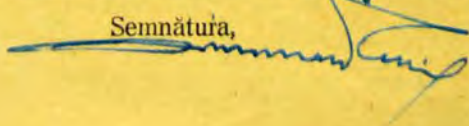
În acest sistem răspunderea întocmirii juste a planșurilor de credite a căzut în deosebi asupra Băncii de Stat și nu asupra Ministerelor. Cei de fapt trebuia să cunoască sarcinile de plan reale ale întreprinderilor și prin urmare și necesitățile de credite ale acestora.

În această situație Ministerul tutelar sau dezinteresat tutia măsură care este de problema creditării considerând ca o problemă al Băncii de Stat.

Întrebare: Ce măsuri se necesită a fi luate pentru a remedia aceste deficiențe?

Răspuns: Trebuia să se ia măsuri pentru a simplifica procesul de întocmirea planșurilor

Semnătura,

Urmare: 2) Ne depunerea la timp a documentelor de incasare

3) Stocari supra normativ

4) Ne incasarea la timp a debitorilor

5) Ne utilizarea la timpul oportun a creditelor a probate (care este și o lipsă a inspectorului de credite al băncii)

6) Ne recuperarea la timp a pierderilor planificate și neplanificate.

Intrebare: Cu ce a contribuit Banca de Hot la blocarea conturilor întreprinderilor?

Răspuns: După părerea mea contribuția băncii la blocaj nu este de mare importanță și se revine la unele defecțiuni de decontare și la o activitate mai redusă în acest domeniu al inspectorilor de credite.

Intrebare: Întâta-ți cum s-au făcut deblocările conturilor firmelor întreprinderilor în cursul anilor 1950-1951?

Răspuns: Deblocarea conturilor întreprinderilor pe deoparte s-a făcut pe plan local prin îndrumarea inspectorilor de credite pe de altă parte printr-o compensare mică din ziua de 18 Iulie 1951 aceste deblocări a avut rezultate momentane care se datorază lipsei de control permanent al acestei probleme și lipsei de îndrumare din partea administrației centrale.

Intrebare: Cine se face vinovați de consecințele arătate mai sus?

Răspuns: Vinovați de consecințele arătate

Semnătura,

Urmare: de credite și pentru a se atinge Minis-
terele tutelare cu o răspundere mai accen-
tuată în această privință. și întindevân
în anul 1953 sa luat măsuri pe linia centu-
lei cu planurile de credite pentru int
unitățile de interes general să nu mai
fie întocmite pe linia Băncii și Sube-
pundenle săle înainteze direct formele
lor tutelar. Prin aceasta măsură
după părerea mea se economiseste
timp, cheltuieli și sa ajunge la o pla-
nificare mai reală al creditelor.

Intrebare: Ce propuneri ati făcut Centralei
Băncii în acest sens și cum sa rezol-
vat ele?

Răspuns: Nu am amintea ca succursala
să fi făcut propuneri scrise, dar este
fără îndoială că propuneri verbale
sau făcut delegațiilor Centralei în sar-
cină cu întocmirea și centraliza-
rea planurilor de credite.

Intrebare: Care au fost cauzele hbeării
conturilor întreprinderilor în anii 1950-
1951?

Răspuns: Cauzele hbeării conturilor în
acei ani au putut fi de mai multe
feluri și anume:

1) slaba organizare interne al întreprinderi, care
influențază defavorabil bucul mes al
productiei. (nu se sugijeste la timp de materii
și materiale pentru a asigura continuitatea
productiei)

Semnătura,

~~370~~

370

Urmare: mai sus sunt cei dela conducerea
superiore al Băncii olike atunci si
anume președintele si consilierii de
resarte.

Dupa ce am citit prezentul proces-verbal
si am constatat ca intocmai corespun-
de ce cele declarate de mine susțin
si reamnez.

Încheiatură
Lt de legitimitate
[Signature]

[Signature]

Urmasre :

Observație : Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Lismaier Emil, născut la 14 Oct. 1904
 în vîrstă de sus Reg. Haliu, fiul lui Anton și Elena de
 prof. contabil, cunoscut în Cluj: Str. Budai Deleanu nr 37
 (Date de stare civilă, actualul domiciliu)

27 August 1954

Localitatea Cluj

Interogatoriul a început la ora 7 și 30 min.

" s'a terminat la ora 10 și 30 min.

Intrebare: Aratați dacă prevederile de numerar
transmise de către Centrala Băncii muncăleii
dacă erau realizate pe capitole?

Răspuns: Nu toate capitole erau reali-
zate astfel la capitolul Vinzura mărfu-
rilor realizarea a fost între 80-90% în
general. La plăți remunerației unii
deobicei au fost depășiri de acoperire
motiv 5% trimestrial.

Intrebare: Care erau cauzele pentru care
nu se realiza aceste capitale?

Răspuns: La capitolul „vinzura mărfurilor”,
după constatarea organelor de control
ale Băncii ne realizarea se datoră
pedeșparte faptului că planul de desfa-
care ale unitățile nu concuina cu
prevederile planului de cessă la acest
capitol pedealtă parte lipsei de mărfuri

Semnătura,

[Signature]

Urmare: cu circulație monetară și rapidă.

La capitolul „Reîmbrăcirea Mării” de la plăți depășirea prevederilor se datoră depășirii răspunzătoare ale planurilor de producție ale întreprinderilor întreprinse, care era instrucțiunile date de Centrala Băncii în legătură cu analiza-rea pe capitole a realizărilor planurilor de cassă?

Răspuns: Instrucțiunile administrației centrale în legătură cu analiza realizărilor planului de cassă nu au ales lor încogni-tul introducerii planului de cassă dar și nu au fost nici un au fost nici suficiente și nici destul de suficien-te și nu s-a acordat o atenție deose-bită.

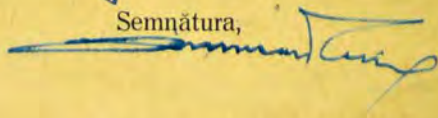
Întrebare: Ce consecință a avut nereali-zarea planului de cassă pe capitole?

Răspuns: Măsură nemotivată a circula-ției bănești și prin urmare precizarea stabilității monedei naționalei

Întrebare: Ce propuneri sa făcut către Centrala Băncii în vederea remedierii deficiențele existente la planul de cassă și cum au fost ele realizate?

Răspuns: Propuneri s-a făcut pentru capitolul „Măsură Mărfurilor” în ceea ce privește punerea de acord a prevederilor și a întreprinderii a provizionării și defa-cenii mărfurilor tură rezultate concrete

Semnătura,

372

Urmare: In aceasta privinta dupa cite tu ai in-
tend un anumit.

Intrebare: Cine se face vinovat de cauzele
cele arătate mai sus?

Heur de mine

Răspuns: Vinovat se face Direcția Circu-
lară Bănești din administrația
Centrală și Consiliul de (cesat) resort.

Intrebare: Ce alte chestiuni legate de
fosta conducere al Bănei mai cunoașteți
care a dus prejudicii economiei naționale?

Răspuns: Fosta conducerea al Bănei de
stat ori a dus prejudicii importante econo-
miei Naționale, prin acordarea de cre-
dite în masă și fără cauză producti-
vă bine definită agricultorilor, viticul-
torilor și anumitor elemente oficioase
de exemplu unora oficioșii care se ocu-
pan cu transportul de alimente pentru
aprovizionarea Capitalei.

Alt fapt care poate fi relatat în aceasta
privinta este că prin întocmirea și
definitivarea întregii a planului
de credite și al planului de cesat dea-
semenea sa stăpânit bunul mers
al economiei Naționale, ceea ce deoseme-
nea un anumit prejudicii serioasă.

Dupa ce am citit prezentul proces-ver-
bal avut în vedere și am constatat
că întotdeauna răspunde în cele declarate
de mine sustin și semnez.

Încheietor

It Hragy

Semnătura.

Urmare:

Semnătura,

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Martoncel Linczmaier Emil, născut la 14 octombrie 1901 în com. Vitea de Sus, Rai. Făgăraș, Reg. Statii, fiul lui Anton și Elena, contabil, (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) directorul succursalei B. P. R. dom. Cluj, st. Budai Delianu Nr. 7.

4 septembrie 1954

Orașul Cluj

Interogatoriul a început la ora 10 și min. 20
" s'a terminat " " 11 " " 00

Intrebare: Când au primit agentii Spahida, Pleanda și Zatau, circulara din 14 ianuarie 1952, a Centralii B. R. P. R. cu privire la plata anticipată a salariilor pe prima cheuzină a lunii ianuarie 1952?

Răspuns: Din copia situației Nr. 1. aflată la dosar rezultă că Agentii Spahida, au primit circulara în ziua de 22 ianuarie 1952, ora 10, Agentii Pleanda în ziua de 22 ianuarie 1952, fără menționarea orei iar filiala Zatau în ziua de 23 ianuarie 1952, ora 12³⁰.

Se va menționa că din situația trimisă de Filiala Zatau, ulterior adică în ziua de 28 aug. 1954, data primirii este menționată în 22 ianuarie 1952, ora 12³⁰, de unde se rezultă că copia situației Nr. 1 amintită mai înainte este greșită.

Intrebare: Când au fost anunțate unitățile eco-

Iscălitura,

Urmare: nonice să-și ridice salariile, de către aceste agentii?

Răspuns: După cum rezultă din situațiile anexate, unitățile economice au fost amențate pentru ridicarea anticipată a salariilor în zilele de 23, 24 și 25 ianuarie 1952.

Intrebare: Pratăți cazuri concrete unde din cauza ră agentii au primit circulara cu întârziere, unitățile economice au plătit salariile în perioada de la 22 ianuarie 1952 până în ziua reformei, în ziua reformei, după sau chiar deloc?

Răspuns: Din cauza primirii întârziată a circularii respective s'au plătit după 22 ianuarie 1952, la următoarele unități: dela sediile Zalău și Ileana, după cum rezultă din situațiile anexate. Cooperativele Aghires, Trăințe, (Romanas), Berla, P.T.T. Ileana în ziua de 24 ianuarie 1952, Cooperativa Romanas în ziua de 25 ianuarie 1952 iar Braza de recepție, Comleuș și C.F.R., toate din Ileana, au ridicat salariile în ziua de 23 ianuarie 1952.

Intrebare: Ce consecințe a avut faptul că salariile pe această schimbă au fost plătite cu întârziere muncitorilor?

Răspuns: Muncitorii au referit pierderi din cauza întârzierii deoarece nu au mai avut posibilitatea de a folosi banii pentru cum-părături din piață, fiind astfel obligați să-și prezinte la schimb primind la noi de mai mică valoare decît ar fi fost valoarea mărfurilor cum-părate de ei.

Jscălitura,

[Signature]

354-

Urmare: După ce am citit proiectul proces verbal B74
de interogatorie cuvânt cu cuvânt și am
constat că corespunde în toată în cele
declarat de mine astăzi și semnif.

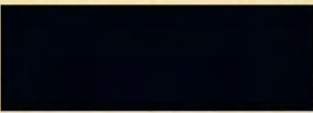
_____
Inchietator
St. Gordanu

Semnătura.

Urmare:

Semnatura,

~~355~~

375

2.

376

C.N.S.A.S

3

~~257~~

279

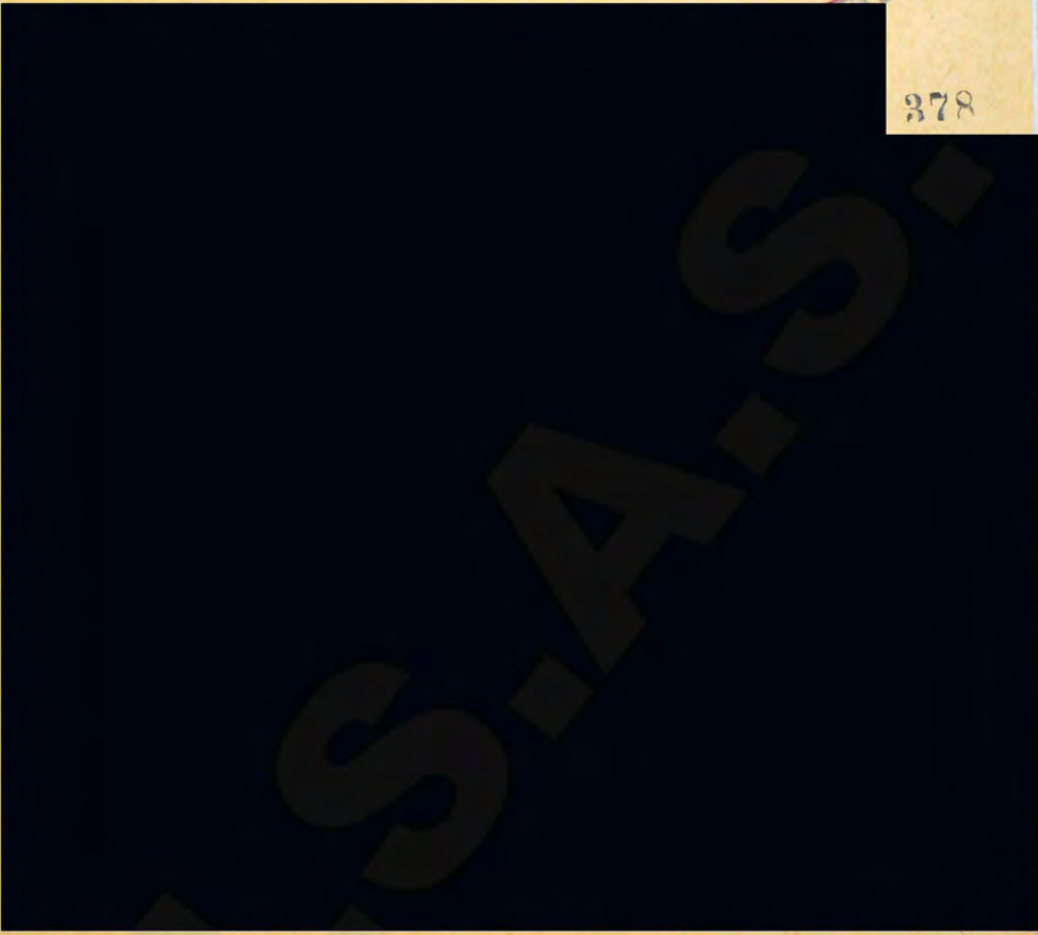

C.N.S.A.S.

4

~~258~~

378

C.N.S.A.S.

~~259~~

379

C.N.S.A.S.

~~360~~

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul MORFEI VICTOR, născut la 5 Octombrie 1902, în București, de profesie consilier la Banca de Stat, cu ultimul domiciliu în București str. Maria Ghiculeasa nr. 41.-

3 Mar 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 10,20.

" " s'a terminat " 14,00.

Intrebare:

În interogatoriul din 6 Aprilie 1952, ai declarat că în ultimul timp ai avut șef erarhic pe VIJOLI AUREL. Ancheta îți cere să arăți de când îl cunoști?

Răspuns:

Il cunosc din anul 1932, dar din auzite știu de el mai de mult.-

Intrebare:

Care au fost relațiile între d-ta și el?

Răspuns:

În trecut relații de serviciu, ca mai târziu relații de încredere reciprocă pe linie de serviciu dela șef la subaltern. Am fost odată cu el și alții la ferma Băncii din Bolintimul la o masă comună. Am mai fost în diferite delegații în țară cu el și echipele de inspecții cu care ocazie ne mai distram după ce terminam misiunea.-

Intrebare:

Care erau cunoștințele apropiate ale lui VIJOLI?

Răspuns:

Nu cunosc.

Intrebare:

Dacă cunoști activitatea lui particulară?

Răspuns:

În timpul liber se ocupa cu vânătoria și începuse să lucreze la un studiu asupra dezvoltării capitalului financiar și bancar la noi în țară.-

Intrebare:

Care erau atribuțiile lui VIJOLI în calitatea pe care o avea în Banca de Stat?

ss. Morfei Victor

Răspuns:

Fiind președintele Băncii avea răspunderea totală de perso-
sul politic și profesional al instituției. El aproba proiectul de plan de credite și de plan casă, să întocmească proiectele de hotărâri ale Consiliului de Miniștrii în legătură cu punerea în execu-
tare a acestor planuri, el urmărirea modul cum se realizează planul de casă și credite și informa Ministerul de Finanțe. El fixa cantitățile de bilete ce trebuiau tipărite și lua aprobarea pentru modelele de bilete noi. Făcea numirea cadrelor de conducere până la subdirectori și propuneri pentru celălalt personal din Bancă. Aproba bugetul Băncii și îl supunea Ministerului de Finanțe, aproba modul de organizare al Băncii, schemele de încadrare, distribuirea fondului premial. Aproba destituirile din Bancă a funcționarilor necorespunzători. Trebuia să informeze partidul și Guvernul despre problemele importante ce se puneau Băncii. El supraveghea C.E.C., Banca de Credit pentru investiții și societățile de asigurare în activitatea lor. Aproba bilanțul Băncii și îl supunea Ministrului de Finanțe. El repartiza sarcinile fiecărui consilier și le fixa competența, deasemenea Comitetului.-

Intrebare:

Ce activitate a desfășurat VIJOLI AUREL în Bancă?

Răspuns:

În calitate de președinte și în activitatea desfășurată în Bancă, VIJOLI AUREL de la un timp nu s'a interesat deloc de mersul profesional al Băncii, acest lucru lăsând pe seama vice-președintelui și a consilierilor. Nu a luat parte la ședințele comitetului de conducere al Băncii. Nu a informat partidul și guvernul de unele deficiențe sau măsuri ale Băncii. Nu a luat măsuri de constrângere a chiaburilor, de a plăti datoriile ce datorau Băncii încă din anul 1946-1947. Nu a făcut restructurările ce trebuiau în bancă. Nu a ținut în permanență ședințele de lucru cu direcțiile și consilierii după un plan de lucru. Nu a insistat la Ministerul de Finanțe pentru dotarea întreprinderilor cu fonduri de rulment pentru întreaga lor activitate. Nu a luat măsuri pentru punerea în practică a materialului documentar pe care l-a adus din Uniunea Sovietică, în întregime, ci în mică măsură în rezolvarea lucrărilor din Banca de Stat. Dispoziția de a da circulară prin poștă în loc de telegramă cu privire la plata chinzinei a II-a pe luna Ianuarie 1952, fapt ce a făcut ca unele întreprinderi să nu ia salariul iar altele să-l ridice în ultimul timp. Nu a intervenit direct către conducătorii ministerelor, acolo unde Banca avea

ss. Morfei Victor

greutăți în aplicarea planului de credite și planului de casă.
Acestea toate sunt abateri dela ,linia Partidului, dăunând în 382
selor clasei muncitoare și regimului de democrație populară.-

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu
cuvânt cu cuvânt și am constatat că este înțocmit cu cele decla-
rate de mine, susțin și semnez propriu.-

ss.Morfei Victor

LT.MAJOR IE SECURITATE

Nicolau Ion

CM/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul elocofei Victor născut la 5 octombrie 1902
în București, de profesie consilier la Banca de Stat, cu
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
ultimul domiciliu în Buc. str. Strada Găscăleasa nr. 41

3 octombrie 1952.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 10 și 20 min.
 „ s'a terminat la „ 14 și „

Intrebare: În interogatoriul din 6 Aprilie 1952 a-i declarat că în ultimul timp a-i avut ref erohic pe Vijoli Hukel. Ancheta și ce să știți de condiția cunoschi?

Răspuns: Îl cunosc din anul 1932, dar din auzite știu de el mai de mult.

Intrebare: Care au fost relațiile între d. ta și el?

Răspuns: În trecut relații de serviciu, ca mai târziu relații de încredere reciprocă pe linie de serviciu de la ref la subaltern. Am fost adesea cu el și alți la ferme horești din Bolintinele la o mare comună. Am mai fost în diferite delegații în țară cu el și echipele de inspecție cu care acorie mai ne și distrom după ce terminăm misiunea.

Intrebare: Care erau cunoștințele apropiate ale lui Vijoli?

Răspuns: Nu cunosc.

Intrebare: Dacă cunosti activitatea lui particule?

Răspuns: În timpul liber se ocupa cu vânzarea și începuse să lucreze la un studiu asupra demontării

Îscălitura,

Urmare: capitoulului financiar și banca la noi în țară.

Intrebare: Care erau atribuțiile lui Vijoli în calitate pe care a avea în Banca de stat?

Răspuns: Fiind președintele băncii avea răspunderea totală de mersul politic și profesional al instituției. El aproba proiectul de plan de credite și de plan curs, se întocmește proiectele de hotărâri ale consiliului de ministri în legătură cu punerea în executare a acestor planuri, el urma să modifice cum se realizase planul de curs și credite și informa ministru de finanțe. El fixează cantitățile de bilete ce trebuiau tipărite și le aproba pentru modelele de bilete noi. Face numirea cadrelor de conducere până la subdirectori și propuneri pentru celălalt personal din bancă. Aproba bugetul băncii și îl raportează Min. de Finanțe, aproba modul de organizare al băncii, schemele de încadrare, distribuția fondului premial. Aproba destituirile din bancă a funcționarilor necorespunzători. Trebuie să informeze partidul și Guvernul despre problemele importante care se punese băncii. El supraveghea C. E. C., Banca de credit pentru investiții și societățile de asigurare în activitatea lor. Aproba bilanțul băncii și îl raportează ministrului de finanțe. El raportează sarcinile pe care consilierii și le fixează competența, de asemenea comitetului.

Intrebare: Ce activitate a desfășurat Vijoli după în Banca?

Răspuns: În calitate lui și în activitatea desfășurată în bancă, Vijoli după un timp nu s'a interesat de loc de mersul profesional al băncii, acest lucru lăsând pe seama noului președinte și consilierilor. El a luat parte la redactarea comitetului de conducere al băncii. El a informat partidul și guvernul de unele deficiențe sau măști ale băncii. El a luat măsuri de contramăsură a cheltuielilor de a

Iscălitura,

[Signature]

~~364~~

Urmare: plăti datorile ce datorau bonci în ca. din 1946-47.
 Nu a făcut restructurările ce trebuiau în boncă. Nu a 384
 ținut în permanență sedințele de lucru cu direcțiile și consiliile
 după un plan de lucru. Nu a insistat la Min. de Finanțe pentru
 dăruirea întreprinderilor cu fonduri de rublă pentru întreaga
 lor activitate. Nu a luat măsuri pentru punerea în practică
 a materialului documentar pe care la adus din Uniunea
 Sovietică, în întregime, și în mică măsură în rezoluțiile
 lucrașilor din zone de stat. Dispoziție de a da circula
 prin poșta în loc de telegramă cu privire la plata chiriei II
 pe luna Iunie 1952, fapt ce a făcut ca unele întreprinderi
 să nu ia salariul iar altele să-l ridice în alt timp.
 Nu a intervenit direct către conducătorii ministerelor, acolo
 unde bonca avea greutate în explicația planului de credite și
 planului de cost. Acestea toate sunt obiecte dela linia
 partidului, deținând interesele clasei muncitoare și
 regimului de democrație populară din țara noastră.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu
 cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmit cu cele
 declarații de mine, autizei și sursei proprii victor moșe

Anchorator.
 Lt. Col. de Securitate
 L. Nicolau
 NICOLAU, YON.

Urmare:

Iscălitura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul MORFEI VICTOR, născut la 5 Octombrie 1902, în București, de naționalitate română, de profesie consilier la Banca de Stat, cu ultimul domiciliu în București str. Maria Ghiculeasa nr.41.-

7 Mai 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 11,45

" s'a terminat " 14,00.

Intrebare:

La interogatoriul din 3 Mai 1952, ai declarat că VIJOLI AUREL nu a făcut restructurările necesare în Bancă și nu a adus la cunoștința Partidului și Guvernului unele deficiențe sau măsuri ale Băncii. Ancheta îți cere să arăți din ce a constat neducerea la bun sfârșit a restructurărilor și care au fost aceste cazuri?

Răspuns:

În principiu VIJOLI AUREL se ocupa personal de problema restructurărilor din Bancă, lucrând direct în această problemă cu Direcția de Cadre. În perioada când m'am ocupat și de Cadre, VIJOLI dăduse ordin ca dosarele să fie văzute și de consilier înainte de a le vede el. În această perioadă mi-au fost prezentate de Cadre 4-5 dosare ale unor funcționari pentru care Direcția cerea îndepărtarea lor din Bancă. Eu mi-am dat acordul scris, după ce am studiat dosarele care au fost prezentate apoi lui VIJOLI. VIJOLI nu a fost de acord cu îndepărtarea unor funcționari pe motivul că dosarele nu sunt concludente și că din punct de vedere profesional funcționarii respectivi sunt foarte buni. Așa a fost cazul lui SANDU ION dela Cluj și altul dela Craiova. De aceste dosare știe BUMBUT dela Cadre. De felul cum face restructurările, VIJOLI a spus că răspunde personal și că are dispoziții dela forurile supreme.-

Intrebare:

Când ai consultat aceste dosare, propuse pentru îndepărtarea funcționarilor, ce li se punea în sarcina lor?

Răspuns:

Din dosare reeșea că este vorba de elemente dușmănoase regimului de democrație populară, anti-semiți și elemente care au avut atitudini împotriva regimului.-

ss. Morfei Victor

Intrebare:

Dacă mai cunoști și alte cazuri cu alți funcționari din Bancă, care ar fi putut^{fi} îndepărtați din Bancă, la care VIJOLI AUREL s'a opus și care sunt aceste elemente?

Răspuns:

Sunt și cazurile cu EMANCIIL dela Direcția Relațiilor cu Străinătatea, care s'a făcut suspect prin faptul că a refuzat să mai rămână director, BADEA BUZAU din Direcția Decontărilor, fost legionar, PROCOEANU dela Planificare îndepărtat din partid fiind dovedit legionar, DOMESCU PETRE exclus din partid.-

Intrebare:

Dacă ați mai fost chemat de VIJOLI AUREL să vă dați avizul asupra unor dosare venite dela Direcția de Cadre?

Răspuns:

Nu am fost chemat.-

Intrebare:

Dacă VIJOLI AUREL conluera cu Direcția de Cadre și cum privea el această Direcție?

Răspuns:

Cu o parte din directorii acestei Direcții, VIJOLI a conlucrat bine, precum și cu directorul OPATCHI la început, mai târziu nu a mai avut încredere în acesta pentru că subaprecia profesionalul. VIJOLI a dat dispoziții că responsabilii de cadre nu pot să facă aprecieri funcționarilor pe linie profesională și să dea calificativele respective, aceasta fiind atributul directorilor. O circulară dată de directorul OPATCHI cu aprobarea mea, privind modul de calificare al funcționarilor, în care atât directorul cât și responsabilul de cadre trebuia să-și dea avizul, a fost anulată de VIJOLI.-

Intrebare:

Ce deficiențe a fost în Banca de Stat pe care VIJOLI nu le-a adus la cunoștința Partidului și Guvernului?

Răspuns:

Deficiențele care trebuiau aduse la cunoștința Partidului și Guvernului pentru a se găsi soluții de rezolvare sunt: blocarea conturilor întreprinderilor la Banca de Stat, existența supranormalivelor anormale la întreprinderi, imobilizarea fondurilor de rulment în debitori în unele sectoare economice (Ipeiluri), nerezolvarea planurilor de colectări și achiziții, deficiențe în aplicarea hotărârilor privitoare la contractele economice.-

ss. Iacob Alexandru

Intrebare:

In ce au constat aceste deficiențe pe care d-ta le-ai arătat mai sus?

367
387

Răspuns:

Blocarea sconturilor întreprinderilor la Banca de Stat, este o situație contra căreia trebuia să se lupte în mod permanent și cu toată energia și dacă blocajul nu poate să fie total eliminat trebuie să fie redus la proporții normale. Blocajul provine din devierile dela planul economic al întreprinderilor, fie că nu se respectă termenele planificate de desfacerea mărfurilor, fie că se fac aprovizionări masive și în salturi, adică nu se coordonează necesitățile de aprovizionare pe bază de contracte care trebuie să se urmărească ca să fie executate întocmai. Blocarea unui cont al întreprinderii atrage după sine blocarea conturilor furnizorilor alacelei întreprinderi și situația se înrăutățește întârziindu-se dela întreprindere la întreprindere întrucât există relații între toate întreprinderile din economia noastră. Se produce un dezechilibru în finanțele întreprinderii care trebuie să fie înlăturat, fie pe calea ajutorării cu credite atunci când întreprinderea are blocat contul din vina altor întreprinderi fie prin sancționarea întreprinderilor vinovate. Banca trebuia să sesizeze partidul și guvernul pentru a impune ministerelor, ca acestea împreună cu Banca să găsească soluțiile pentru reducerea la maximum a volumului valorii conturilor blocate. Acțiunile pe care Banca le-a întreprins au fost insuficiente deoarece din cauză că a dus-o singură și nu a putut înlătura deficiențele din economie care dădeau loc la blocaj. Existența supra-normativelor anormale la întreprinderi. proveneau din aceleași cauze că întreprinderile se aprovizionează cu materii prime și materiale fără să țină seamă de necesitățile curente ale producției immobilizând fondurile de rulment neputând să plătească pe furnizori sau să-și lichideze obligațiunile bănești către bugetul Statului. Cu toate că se făcuse o prelucrare asupra normativelor și o predare a lor către D.A.R., totuși după această prelucrare s'au creiat stocuri supra-normative nefinanțate din creditele Băncii, ci mai ales din fondurile cuvenite bugetului sau pe seama furnizorilor neplătiți. Banca a luat măsura pentru a nu da credite acestor întreprinderi ci a le sili să nu-și creieze stocuri anormale, totuși deoarece termenele de depunere a beneficiilor și amortismentelor precum și a impozitului pe circulația

ss. Morfei Victor

368

produselor fiind prea largi lăsa posibilitatea creierii stocuri. Existența stocurilor supranormative se datorește și faptului că la dotarea cu fonduri de rulment proprii Ministerul de Finanțe și ministerele tutelare au lăsat în cadrul fondului materiale neutilizabile sau greu utilizabile, iar pentru sarcina de realizare de plan, întreprinderile erau nevoite să se aprovizioneze cu alte materiale.-

Imobilizarea fondurilor de rulment în debitorii în unele sectoare economice, face ca întreprinderile să ducă lipsă de mijloace financiare, să ceară credite nejustificate sau să rămână cu plăți restante, în defavoarea Statului sau a furnizorului. O parte din acești debitori nu au fost eliminați de Ministerul de Finanțe sau întreprinderi cu ocazia dotării cu fonduri de rulment iar altă parte s'au format după dotare, mai ales după restructurările organizatorice între ministere sau în cadrul unui Minister. Banca trebuia să impună ministerelor lichidarea de urgență a debitorilor nelegali din întreprinderi.-

Nerealizarea planurilor de colectări și achiziții se vede din neutilizarea sumelor efectuate prin planul de credite și planul de casă, Banca trebuia să aducă la cunoștința Partidului și Guvernului asupra consecințelor pentru economia noastră, din ne-realizarea sarcinilor organelor de resort.-

Deficiențe în aplicarea hotărârilor privitoare la contractele economice, au importanță în disciplinarea întreprinderilor în privința transformării sarcinei de plan, în sarcini contractuale de livrări și cumpărări de mărfuri, Acestea se mai datoresc și Băncii care nu a urmărit cu perseverență aplicarea regimului de contracte în economia noastră.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu.-

ss. Morfei Victor

III. MAJOR DE SECURITATE

Nicolau Ion

CM/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat al Morfeii Victor, născut la 5 octombrie 1902 în
București, de naționalitate română, de profesie consilier la Banca de
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Stat, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Maria Gheorghiu 41.

7 Mai 1952

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 12 și 45 min.
 „ s'a terminat la „ 14 și „

Intrebare: La interogatoriul din 3 Mai 1952 ai declarat
că Vijoli Aurel nu a făcut restructurările necesare în bancă și
nu a adus la cunoștința partidului și guvernului unele deficiențe
sau măriri ale banilor. Anchetă îți cere să arăți din ce a
contat neducerea la bun sfârșit a restructurărilor și care au
fost aceste cauze?

Răspuns: În principiu Vijoli Aurel se ocupă personal de
probleme restructurărilor din bancă, lucrând direct în această
problemă cu direcția de cadre. În perioade când m'am ocupat
și de cadre, Vijoli dăduse ordin ca dosarele să fie ușurate și
de consilier înainte de a le vedea el. În aceste perioade
mi-au fost prezentate de cadre, 4-5 dosare ale unor
funcționari pentru care direcția cerea îndeplinirea lor
din bancă. Eu mi-am dat acordul scris, după ce am
studiat dosarele, care au fost prezentate apoi lui Vijoli.
Vijoli nu a fost de acord cu îndeplinirea unor funcționari
pe motiv că dosarele nu sunt concludente și că din
punct de vedere profesional, funcționarii respectivi sunt

Îscălitura,

Victor Morfeii

Urmare: foarte buni. A se a fost cosul lui Sonda Ion dela
cluzi si altul dela Craiova. De aceste dorace ste Bumbut
dela cadre. De felul cum face restructurările, Vijoli a spus
ca raspunde personal si ca are dispoziti de la furnile urmatoare.

Intrebare: Cand a-i consultat aceste dorace, propuse pentru
indepartarea functionarilor, ce li se punea in socoala lor?

Raspuns: ~~De~~ aceste dorace rearea ca este vorba de elemente
desmonocare regimului de democratie populara, anti-reviti
si elemente care au avut atitudin: inconstine regimului.

Intrebare: Daca mai cumetati si alte cosuri, cu alti functionari
din banca, care ar fi putut fi indepartati din banca, de care
Vijoli. Furel se opus si care sunt aceste elemente?

Raspuns: Sunt si cosurile cu Emoneil dela directia
relatiilor cu steinatotea, care se facut respect prin faptul ca
a refuzat sa mai ramana director, Badea Buseu din directia
deconturilor, fost legionar, Parascocanu dela planificarea
indepartat din partid fiind doredit legionar, Domescu Petre
exclus din partid.

Intrebare: Daca ati mai fost chemat de Vijoli Furel sa va dati
ovizul asupra unor dorace venite dela directia de cadre?

Raspuns: Nu am fost chemat?

Intrebare: Daca Vijoli Furel conluera cu directia de cadre
si cum privea el aceste directii?

Raspuns: Cu o parte din directorii acestor directii, Vijoli a con-
luerat bine, precum si cu directorul Opaschi la inceput,
mai tarziu nu a mai avut in vedere in acesta pentru ca
subaprecia profesionalul. Vijoli a dat dispoziti ca responsabili
de cadre, nu pot sa faca aprecieri functionarilor, pe linie
profesionala si sa dea calificatiile apartine, aceasta fiind
atributul directorilor. O circulara data de directorul Opaschi
cu aprobarea mea, privind modul de calificarea si functiona-
rilor, in care sta directorul cat si responsabilul de cadre

Urmare: trebuie să nădea ovisul, a fost anulată de Vijoli.

Întrebare: Ce deficiențe a fost în banca de stat pe care Vijoli nu le-a adus la cunoștință partidului și Guvernului?

Răspuns: Deficiențele care trebuiau aduse la cunoștință partidului și Guvernului pentru a se găsi soluții de rezolvare sunt: blocarea conturilor întreprinderilor la Banca de Stat, existența supra-normativelor enorme la întreprinderi, imobilizarea fondurilor de rulment în debitori în unele sectoare economice (Spălării), ne realizarea planurilor de colectări și achiziții deficiente în oplicarea hotărârilor prinzătoare la contractele economice.

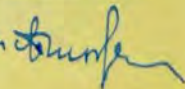
Întrebare: În ce au constat aceste deficiențe pe care d. ta le-ai arătat mai sus?

Răspuns: Blocarea conturilor întreprinderilor la Banca de Stat, este o situație contra căreia trebuie să se lupte în mod permanent și cu toată energia și dorința blocajul nu poate să fie total eliminat trebuie să fie redus la proporții normale. Blocajul provine din devierile dela planul economic al întreprinderilor, fie că nu se respectă termenele planificate de desfășurarea amănunțurilor, fie că se face aprovizionări masive și în volături, adică nu se condonează necesitățile de aprovizionare pe baza de contracte care trebuie să se urmărească, ce să fie executate în tocurai. Blocarea unui cont al întreprinderii stăge după mine blocarea conturilor furnizorilor și celei întreprinderii și întrucât se înrăutățeste înțelegându-se dela întreprindere la întreprindere între ei există relații între toate întreprinderile din economia noastră. Se produce un dezechilibru în finanțele întreprinderii care trebuie să fie înlăturat, fie pe calea ajutorării cu credite atunci când întreprinderea are blocat contul din rama altor întreprinderi fie prin sancționarea întreprinderilor neglijente. Banca trebuie să sesizeze partidul și guvernul pentru a impune ministerele, ca acestea să lucreze cu

Urmare: Banca, nu gestionează solutiile pentru reducerea la maximum a volumului valorii activelor blocate. Activitățile pe care banca le-a întreprins s-au fost insuficiente deoarece din cauză că a dus seama și nu a putut înclina deficientele din economie care se deslășeau la blocaj. Existența riguroasă-normativelor normale la întreprinderi, provenesc din aceleași cauze ca întreprinderile să se aprovizioneze cu materii prime și materiale fără să țină seama de necesitățile curente ale producției, immobilizând fondurile de rulment, neputând să plătească pe furnizori sau să-și lichideze obligațiile față de bugetul statului. Cu toate acestea se făcuse a preluat norma normativelor și a procedurii la loc ca în S.A.R. totuși după aceste preluări sau creșterea stocurilor supra-normative ne finanțate din creditele băncii și mai ales din fondurile curente ale bugetului sau pe seama furnizorilor neplați. Banca a luat măsura pentru nu da credite acestor întreprinderi și a le înclina să nu-și crească stocurile normale, totuși deoarece temerile de depunere a beneficiilor și amortizamentelor precum și a impozitului pe circulația produselor fiind prea largi fără posibilitatea creșterii de stocuri. Existența stocurilor supra-normative se datorate și faptului că la dotarea cu fonduri de rulment proprii din Ministerul de Finanțe și ministerele tutelate, au fost în cadrul fondului materiale neutilizabile sau greu utilizabile, iar pentru sarcina de realizare de plan, întreprinderile erau nevoite să se aprovizioneze cu alte materiale.

Immobilizarea fondurilor de rulment în debitorii în unele sectoare economice, face ca întreprinderile să ducă lipsă de mijloc financiar și cererile de credite nejustificate sau să rămână cu plăți restante, în deșeurile statului sau a furnizorului. O parte din aceste debitorii nu au fost eliminați de Ministerul de Finanțe sau întreprinderii, cu excepția datoriei cu fonduri de rulment, iar alte parte sau format după datorie, mai ales după restructurările organizatorice în Ministerul

Iscălitura, h

~~371~~
391

Urmare: sau in cadrul unui minister. Banca trebuie sa impuna
ministerelor lichidarea de urgenta a debitorilor nelegali din
intreprinderi.

Ne realizarea planurilor de colectari si achitii se vede din
ne utilizarea sumelor afectate prin planul de credite si planul
de casa, banca trebuie sa aduca la cunostinta partidului si
guvernului asupra consecintelor pentru economia noastra, din
ne realizarea sarcinilor organelor de resort.

Deficiente in aplicarea hotararilor privitoare la contractele
economice, au importanta indisciplina intreprinderilor in
privinta transformarii sarcinilor de plan, in sarcini contractuale
de livrari si cumparari de marfuri concrete. Acestea se mai
datoresc si bancii care nu a urmarit cu perseverenta aplicarea
regimului de contracte in economia noastra.

Dupa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu
cuvant cu cuvant si am constatat ca este in toamna cu cele
declaraate de mine, restul si semnez propria.

Anchetator.

Victor

Lt. Maj. de Securitate

Nicolau

NICOLAU. JON.